

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Analýza rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých statutárních městech, městských částech a městských obvodech

Verze 43

„Analýza rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých statutárních městech, městských částech a městských obvodech“ je 2. částí veřejné zakázky „Zpracování analytických podkladů vycházejících z Implementačních plánů Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020“ reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000649). Projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost.

Zpracovatel:

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Moravská 758/95, 700 30 Ostrava – Hrabůvka, IČ: 28576217

tel.: +420 595 136 023, web: <http://rozvoj-obce.cz/>, e-mail: info@rozvoj-obce.cz.

Realizační tým:

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D.

Ing. Ivana Foldynová, Ph.D.

PhDr.. Andrea Hrušková

JUDr. Jaromír Richter

RNDr. Jiří Kovář

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ing. David Kubáň

prof. Ing. Jan Šíroký, CSc.

Ing. Petr Proske

a další

Stav ke dni 2. 12. 2018

Citační vzor: HRUŠKA, L.; FOLDYNOVÁ, I.; HRUŠKOVÁ, A.; RICHTER, J.; KOVÁŘ, J.; a kol (2018) *Analýza rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých statutárních městech, městských částech a městských obvodech*. Ostrava: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK.....	7
ABSTRACT	9
ÚVOD	11
1 ZHODNOCENÍ (POPIS) SOUČASNÉHO STAVU	14
1.1 OBECNÍ ZŘÍZENÍ	14
1.2 STATUTÁRNÍ MĚSTA	16
1.2.1 SPECIFIKA HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (po roce 1990).....	22
1.2.2 VÝVOJ A SOUČASNÝ STAV VNITŘNÍHO ČLENĚNÍ STATUTÁRNÍCH MĚST	24
1.3 STATUT	27
1.4 SAMOSPRÁVA VE VELKÝCH MĚSTECH.....	30
1.5 EKONOMICKÉ A ORGANIZAČNÍ VZTAHY MEZI STATUTÁRNÍM MĚSTEM A MĚSTSKÝMI OBVODY/ ČÁSTMI	37
1.5.1 PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST.....	37
1.5.2 METODICKÉ ASPEKTY HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST	40
1.5.3 SHRNUÍ POZNATKŮ Z ANALÝZY HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST	54
1.5.4 VAZBY MEZI OBĚMA ÚROVNĚMI SAMOSPRÁVY STATUTÁRNÍCH MĚST.....	56
1.6 NÁKLADY NA VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY V ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH A ÚZEMNĚ NEČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚSTECH	57
1.6.1 METODICKÉ ASPEKTY	57
1.6.2 ANALÝZA VLIVU VÝDAJŮ NA SPRÁVU VE VYBRANÝCH STATUTÁRNÍCH MĚSTECH	59
1.6.3 MÍSTNÍ DEMOKRACIE ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH A NEČLENĚNÝCH SM.....	61
1.6.4 SHRNUÍ SOUČASNÉHO STAVU FUNGOVÁNÍ STATUTÁRNÍCH MĚST (EFEKTIVITA FUNGOVÁNÍ)	64
1.7 SHRNUÍ	69
2 ZHODNOCENÍ PLATNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY.....	72
2.1 PRÁVNÍ POSTAVENÍ MĚSTSKÝCH OBVODŮ/ČÁSTÍ A VÝKON SAMOSTATNÉ A PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI.....	72
2.2 ZÁNÍK STATUTÁRNÍHO MĚSTA	78
2.3 KRITICKÁ ANALÝZA STAVU.....	78
2.3.1 ANALÝZA VĚCNÝCH ASPEKTŮ	79
2.3.2 ANALÝZA FORMÁLNÍCH ASPEKTŮ	88
2.4 VÝHODY A NEVÝHODY ROZDĚLENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST NA MČ/MO.....	90
2.5 SHRNUÍ	91
3 VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY V AGLOMERACÍCH VELKÝCH MĚST	94
3.1 KATEGORIZACE MĚST – VELKÝCH CENTER	95

3.1.1	PRAHA.....	95
3.1.2	BRNO, OSTRAVA A PLZEŇ.....	95
3.2	VÝKON PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI V ZÁZEMÍ PRAHY, BRNA, OSTRAVY A PLZNĚ.....	96
3.2.1	ZÁZEMÍ PRAHY.....	99
3.2.2	ZÁZEMÍ BRNA	117
3.2.3	ZÁZEMÍ PLZNĚ.....	127
3.2.4	ZÁZEMÍ OSTRAVY.....	138
3.3	FORMY SPOLUPRÁCE V AGLOMERACÍCH STATUTÁRNÍCH MĚST.....	140
3.4	SHRNUTÍ	142
4	KOMPARATIVNÍ ANALÝZA POSTAVENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST A JEJICH VZTAH K OKOLÍ S VYBRANÝMI STÁTY.....	151
4.1	DŮVODY PRO OPRÁVNĚNOST VZNIKU MĚST SE SPECIÁLNÍM POSTAVENÍM A POSTAVENÍ MĚST V SYSTÉMU VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	151
4.2	POLSKO	152
4.2.1	OBEČNÝ ÚVOD.....	152
4.2.2	VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI HLAVNÍ MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍMI.....	154
4.2.3	MĚSTA S PRÁVEM OKRESU (POWIAT).....	158
4.3	RAKOUSKO.....	162
4.3.1	OBEČNÝ ÚVOD.....	162
4.3.2	VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI HLAVNÍ MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍMI.....	163
4.3.3	STATUTÁRNÍ MĚSTA V RAKOUSKU.....	166
4.4	SLOVENSKO	169
4.4.1	OBEČNÝ ÚVOD.....	169
4.4.2	VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI HLAVNÍM MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍM	170
4.4.3	MĚSTA SE STATUTEM	173
4.5	NĚMECKO	178
4.5.1	OBEČNÝ ÚVOD.....	178
4.5.2	VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI ZEMSKÝM MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍMI V BAVORSKU.....	185
4.5.3	MĚSTO MNICHOV A JEHO VNITŘNÍ ČLENĚNÍ	187
4.6	SHRNUTÍ	188
5	NÁVRH VARIANT.....	194
5.1	NÁVRH ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY STATUTÁRNÍCH MĚST	194
5.1.1	NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU.....	194
5.1.2	VARIANTA 1: NOVELIZACE STÁVAJÍCÍCH PŘEDPISŮ	197
5.1.3	VARIANTA 2: NELEGISLATIVNÍ ŘEŠENÍ.....	214
5.1.4	VARIANTA 3: ZPRACOVÁNÍ NOVÉHO ZÁKONA.....	220

5.1.5	SHRNUTÍ	225
5.2	NÁVRH VARIANT ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY AGLOMERAČNÍCH ORP	227
5.2.1	NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ SOUČASNÉHO STAVU	228
5.2.2	VARIANTA 1: PONECHÁNÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVIŠŤ S ÚPRAVOU VÝKONU AGEND UVOLNĚNÝCH OD MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI	229
5.2.3	VARIANTA 2: ZRUŠENÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVIŠŤ	230
5.2.4	VARIANTA 3: VYTVOŘENÍ METROPOLITNÍCH OBLASTÍ PRO VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY	238
5.2.5	SHRNUTÍ	263
6	ANALÝZA EKONOMICKÝCH I SPOLEČENSKÝCH NÁKLADŮ, PŘÍNOSŮ A DOPADŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT	265
6.1	ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT U STATUTÁRNÍCH MĚST	265
6.1.1	NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU	265
6.1.2	VARIANTA 1: NOVELIZACE STÁVAJÍCÍCH PŘEDPISŮ	270
6.1.3	VARIANTA 2: NELEGISLATIVNÍ ŘEŠENÍ.....	278
6.1.4	VARIANTA 3: ZPRACOVÁNÍ NOVÉHO ZÁKONA.....	280
6.1.5	SHRNUTÍ	287
6.2	ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT AGLOMERAČNÍCH ORP ..	288
6.2.1	NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ SOUČASNÉHO STAVU	288
6.2.2	VARIANTA 1: PONECHÁNÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVIŠŤ S ÚPRAVOU VÝKONU AGEND UVOLNĚNÝCH OD MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI	290
6.2.3	VARIANTA 2: ZRUŠENÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVIŠŤ	298
6.2.4	VARIANTA 3: VYTVOŘENÍ METROPOLITNÍCH OBLASTÍ PRO VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY	309
6.2.5	SHRNUTÍ	324
7	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ PRO NASTAVENÍ NOVÉHO SYSTÉMU	326
	ZDROJE A POUŽITÁ LITERATURA	335
	SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ.....	338
8	PŘÍLOHY	344
8.1	Příloha č. 1: Vybrané agendy OkÚ přenesené na ORP	344
8.2	Příloha č. 2: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Černošice, Brandýs n. Labem-Stará Boleslav, Nýřany a Šlapanice veřejnou hromadnou dopravou	346
8.3	Příloha č. 3: Samostatná působnost - výkon činností převedených na MČ/MO statutárních měst	371
8.4	Příloha č. 4: Přenesená působnost - výkon činností převedených na MČ/MO statutárních měst	379
8.5	Příloha č. 5: Vybrané ukazatele statutárních měst pro stanovení příjmů ze sdílených daní.....	387
8.6	Příloha č. 6: Návrh Úpravy zákona o obcích „Minimální varianta novelizace“	389
8.7	Příloha č. 7: Doba dojezdu VHD.....	402
8.8	Příloha č. 8: Kvantifikace ekonomických dopadů ke kapitole 6	418

SEZNAM ZKRATEK

Bo	Brno
Bo -v	Brno venkov
BMO	Brněnská metropolitní oblast
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
IAD	Individuální automobilová doprava
IČ	Identifikační číslo
IPRÚ	Integrované plány rozvoje území
ITI	Integrované teritoriální investice
Jm	Jihomoravský
KMČ	Komise místní části
KMS	Komise místní samosprávy
KÚ	Katastrální úřad
MČ	Městská část (statutárního města)
MěstNV	Městské národní výbory
MMB	Magistrát města Brna
MMO	Magistrát města Ostravy
MMP	Magistrát města Plzně
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MO	Městský obvod (statutárního města)
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Místní samospráva
MSO	Metropolitní svazek obcí
Ms	Moravskoslezský
MV	Ministerstvo vnitra ČR
ObNV	Obvodní národní výbory
OK	Občanská komise
OP	Občanské průkazy
ORP	Obec s rozšířenou působností
Os - m	Ostrava – město
OV	Občanské výbory
OsV	Osadní výbor
Pa-v	Praha-východ
Pa-z	Praha-západ
PI	Plzeňský
PI -j	Plzeň – jih
PI -s	Plzeň – sever
POÚ	Pověřený obecní úřad
RK	Rozvojová komise
RUD	Rozpočtové určení daní
SDV	Souhrnný dotační vztah (finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí)
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SM	Statutární město
SO	Správní obvod
SP	Správní poplatky
Strč	Středočeský
ÚMČ	Územní městská část

ÚP	Úřad práce
ÚS	Územní skupina
VHČ	Vedlejší hospodářská činnost
VHD	Veřejná hromadná doprava
ZKI	Zeměměřičské a katastrální inspektoráty
ZO	Zastupitelstvo obce

ABSTRACT

The aim of the Analysis is to compare the extent of exercising public administration in statutory cities and in metropolitan districts or municipal districts, including other possible solutions to approximating local government to citizens in the territory of statutory cities. Currently, there are 27 statutory cities in the territory of the Czech Republic, only 8 of which have a statute defining the structure of municipal districts or metropolitan districts and are called territorially divided statutory cities. The Analysis includes breakdown of the economic and organizational relations between the statutory city and the municipal/metropolitan districts, including an assessment of the costs of exercising public administration in the territorially divided and territorially undivided statutory cities. The Analysis also evaluates the current legislation concerning statutory cities, which implies that the municipal/metropolitan districts do not have individual legal personality, except for the City of Prague, which is governed by Act No. 131/2000 Coll., on the Capital City of Prague.

Furthermore, the Analysis looks into the topic of the current exercising public administration in agglomerations of large cities, namely Prague, Brno, Ostrava and Pilsen, which have more than 150,000 inhabitants, since specific solving approaches were found in the territory within the application of Act No. 314/2002 Coll., on the Determination of Municipalities with an Authorised Municipal Office and Municipalities with Extended Competence. While in Ostrava where a procedure of transferring 12 municipalities to the Administrative District of Ostrava Municipality with Extended Competence (Ministry of the Interior Ordinance No. 388/2002 Coll., Part Two) was chosen when defining the Administrative District of Ostrava Municipality with Extended Competence and there was no need to establish any detached offices, a different approach was chosen to solve the situation in Prague, Brno and Pilsen. Section 2 of Act No. 314/2002 Coll. ordered four municipalities with extended competence to establish detached offices at the existing seats of the district authorities. Since 1st January 2003, when district authorities were replaced by municipalities with extended competence, there has been a major change, namely the release of certain agendas from local competence. At present, this refers to the trade licensing office, the personal identity card, passport and travel document agendas, driving licenses and vehicle registration. Within the framework of the Analysis, the exercising of public administration in large cities was also assessed in the context of the above-mentioned modifications.

In the Analysis, a comparison was conducted of the status of statutory cities abroad, choosing countries that apply a mixed model of public administration, namely Austria, Germany (Bavaria), Poland and Slovakia.

Furthermore, **4 variants of a solution to the issue of statutory cities were proposed**, e.g. the setting of mandatory criteria for the establishment of a new statutory city, as well as **a proposal of variant solutions to the issue of agglomeration municipalities with extended competence**. An analysis of the economic and social costs, benefits and impacts of the proposed variants was elaborated for the presented proposals.

ÚVOD

Ministerstvem vnitra ČR, Odborem strategického rozvoje a koordinace veřejné správy byla zadána veřejná zakázka „Analýza rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých statutárních městech, městských částech a městských obvodech“ (dále jen Analýza). Analýza je zpracována v návaznosti na strategický cíl dle **Strategického rámce veřejné správy 2014 – 2020**: Revize a optimalizace výkonu veřejné správy v území. Konkrétně v návaznosti na specifický cíl 2.2 Revize a úprava funkce územně členěných měst¹.

Označení statutární město je „historický právní pojem, který do poloviny dvacátého století indikoval zvláštní postavení některých měst, pokud jde o nadstandardní výkon místní správy a jiný typ podřízenosti vůči státu, aniž by to ale mělo co společného s jejich vnitřním uspořádáním. Vznik vnitřního členění statutárních měst je spojen až s obdobím nahrazování samosprávy hierarchicky dekoncentrovaným výkonem státní moci prostřednictvím národních výborů po druhé světové válce, především v 60. letech. Teprve reforma územní správy zahájená v roce 1990 tyto dva právní okruhy pojmově spojila tak, že podle současné právní úpravy jsou to právě a pouze tzv. statutární města, u kterých může dojít k vnitřní dekoncentraci samosprávných působností na menší územní společenství, reprezentovaná orgány městských obvodů a městských částí.“² V současné době je tedy statutární město městem oprávněným se vnitřně územně členit, a tak je přístupováno ke statutárním městům v rámci této Analýzy.

Cílem Analýzy je **komparace rozsahu výkonu veřejné správy ve statutárních městech, ale i v jednotlivých městských částech nebo městských obvodech** včetně dalších možných řešení přiblížení samosprávy občanům na území statutárních měst. V současné době je na území ČR **27 statutárních měst, z toho však pouze 8 statutárních měst má statut a je územně členěno na městské obvody nebo městské části**. V této části je zpracován rozbor ekonomických a organizačních vztahů mezi statutárním městem a městskými obvody/částmi včetně zhodnocení nákladů na výkon veřejné správy v územně členěných a územně nečleněných statutárních městech. Dále je v Analýze zhodnocena platná právní úprava v oblasti statutárních měst, ze které

¹ Specifickým cílem 2.2 je zřehlednění výkonu státní správy ve statutárních městech a sjednocení rozsahu přenesené působnosti realizovaného orgány městských částí tak, aby výkon veřejné správy byl pro občany těchto měst přehledný a stabilní. Dalším cílem je také snaha navrátit statutárním městům reálnou společenskou funkci a existující právní instituty naplnit konkrétním obsahem.

² Exner, J. *Obce, města, městské části*. Praha: Libri, 2004, s. 63.

vyplývá, že městské části/obvody nemají svou právní subjektivitu s výjimkou hl. m. Prahy, které se řídí specifickým zákonem³.

Analýza se zabývá i tématem současného **výkonu veřejné správy v aglomeracích velkých měst, a to Prahy, Brna, Ostravy a Plzně**, která mají více než 150 tis. obyvatel, jelikož v území se při aplikaci zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, vyskytly specifické přístupy řešení.

Zatímco v Ostravě při vymezování správního obvodu (vyhláška MV č. 388/2002 Sb.) ORP Ostrava byl zvolen postup, kdy do SO ORP Ostrava bylo převedeno 12 obcí (vyhláška MV č. 388/2002 Sb., část druhá) a nebyla potřeba vytvářet žádná detašovaná pracoviště, při řešení situaci v zázemí Prahy, Brna a Plzně byl zvoleno jiné řešení. Zákon č. 314/2002 Sb. § 2 nařídil čtyřem ORP, aby vytvořily v dosavadních sídlech okresních úřadů detašovaná pracoviště, a to:

- Černošice a Brandýs nad Labem - Stará Boleslav v Praze,
- Nýřany v Plzni,
- Šlapanice v Brně.

Od roku 2003 prošly úřady těchto čtyř ORP určitým vývojem a došlo k současnému rozmístění agend, které je popsáno v částech věnovaných jednotlivým úřadům v kap. 3.

Od 1. 1. 2003, kdy nahradily obce s rozšířenou působností zrušené okresy, došlo ještě k zásadní změně, a to uvolnění některých agend od místní příslušnosti. V současné době se jedná o živnostenský úřad, agendu občanských průkazů a cestovních dokladů, řidičských průkazů a evidence vozidel. V rámci analýzy došlo k posouzení výkonu veřejné správy v zázemí velkých měst i v kontextu výše uvedených úprav.

V Analýze je provedena **komparace postavení statutárních měst v zahraničí**, konkrétně byly vybrány státy, které aplikují smíšený model veřejné správy, a to Rakousko, Německo (Bavorsko), Polsko a Slovensko.

Dále je vytvořen ve **4 variantách návrh řešení problematiky statutárních měst**, např. nastavení povinných kritérií pro vznik nového statutárního města, a také **návrh variant řešení problematiky aglomeračních ORP**, zde je však nutné zdůraznit, že Praha a její aglomerační oblast se od ostatních velkých měst s jejich aglomeracemi odlišuje tím, že jakékoliv územní změny přesahují

³ Zákon č. 131/2000, o hl. m. Praze ve znění pozdějších předpisů.

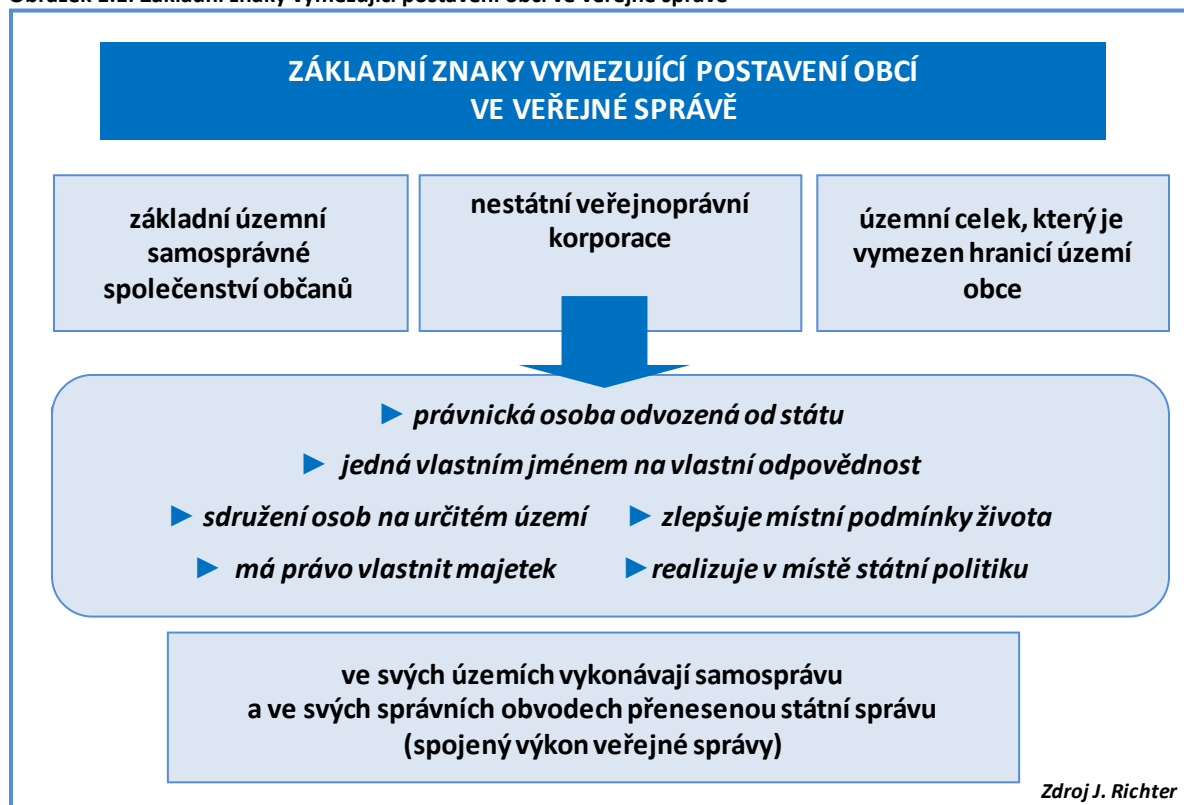
krajské hranice, a to mezi hl. m. Prahou a Středočeským krajem, proto **situaci v Praze nelze řešit obdobnými způsoby jako v Brně, Ostravě nebo Plzni vzhledem k tomu, že její zázemí je součástí jiného kraje.** K vytvořeným návrhům je zpracována analýza ekonomických i společenských nákladů, přínosů a dopadů navrhovaných variant.

1 ZHODNOCENÍ (POPIS) SOUČASNÉHO STAVU

1.1 OBECNÍ ZŘÍZENÍ

V hlavě sedmé, článku 99 a následujících stanoví Ústava ČR (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů), že Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Česká republika tak má dvoustupňový systém územní samosprávy, kterou vykonávají obce a kraje.

Obrázek 1.1: Základní znaky vymezující postavení obcí ve veřejné správě

V oblasti samostatné působnosti mají všechny typy obecního zřízení jednotné kompetence, které vykonávají podle zákona na území své obce. Obce se dělí na několik typů v oblasti přenesené působnosti (viz tabulka níže). Uvedené členění rozsahu přenesené působnosti platí i pro statutární města.

Tabulka 1.1: Členění obcí (Zákon o obcích § 3, § 4, § 61 odst. 1)

Podle statusu (typu obce) <i>s působností v územním obvodu</i>	Podle rozsahu výkonu přenesené působnosti <i>s působností ve správním obvodu obce</i>
1/ Obce	A/ Obce se základním pověřením*
2/ Městyse	B/ Obce s pověřeným obecním úřadem (dále POÚ)
3/ Města	C/ Obce s rozšířenou působností (dále ORP)
- Statutární města	

Obec je základním typem obecního zřízení. Počet obyvatel jednotlivých obcí se pohybuje od nejnižších hodnot v rámci jednotlivých typů obecního zřízení až po počet obyvatel vysoce překračujících nejmenší počet obyvatel pro získání statusu města, který činí 3 000 obyvatel (obec Petrovice u Karviné, okres Karviná, 5 333 obyvatel). Nejmenší obcí v ČR dle počtu obyvatel je s 15 obyvateli Vysoká Lhota v okrese Pelhřimov. V současné době má 52 obcí v ČR, které nemají status města, více než 3 000 obyvatel. Zde je nutné zmínit, že v tomto je v ČR nejednotnost, jelikož zde jsou obce s počtem obyvatel nad 3 000, které však nejsou městem, zároveň však jsou v ČR obce, která nemají 3 000 obyvatel a městem jsou (z historických důvodů na základě platné právní úpravy zákona o obcích, § 3).

Městys (dříve i městečko) je obcí, která stojí svou velikostí a významem mezi obcí a městem. Tento status obce byl zrušen v roce 1950, znovu obnoven v roce 2006. V současnosti je oprávněno používat status městys 214 obcí. Limity či kritéria pro možnost přeměny obce v městys (s výjimkou historických) nejsou zákonem stanoveny (podrobněji viz podmínky změny typu obce). Viz např. obec (nikoliv městys) s názvem "Městečko Trnávka", 1401 obyvatel).

Město je obec, která tento status získala díky svému historickému uznání nebo v důsledku příslušného počtu obyvatel (3 000) a podané žádosti o přiznání postavení města. V důsledku zmíněného historického uznání existují v ČR i velmi malá města (např. Přebuz v okrese Česká Lípa - 69 obyvatel, Loučná pod Klínovcem v okrese Třebíč - 115 obyvatel). S méně než 3 000 obyvateli je nyní v ČR 204 měst z celkového počtu 576 měst. Je pouze na rozhodnutí zastupitelstva obce, která má více jak 3 000 obyvatel, zda požádá o přiznání statusu města⁴.

Tabulka 1.2: Orgány jednotlivých forem obecního zřízení (vč. městských částí/obvodů)

Zastupitelstvo obce	Rada obce	Starosta	Obecní úřad	Zvláštní orgány obce
Zastupitelstvo městyse	Rada městyse	Starosta	Úřad městyse	Zvláštní orgány městyse
Zastupitelstvo města	Rada města	Starosta	Městský úřad	Zvláštní orgány města
Zastupitelstvo statutárního města	Rada statutárního města	Primátor	Magistrát	Zvláštní orgány statutárního města
Zastupitelstvo městské části /obvodu	Rada městské části /obvodu	Starosta	Úřad městské části /obvodu	Zvláštní orgány městské části /obvodu

⁴ Města, která jsou městy na základě zákona, je nutné ve skutečnosti dělit do 2 skupin. 1. skupinu tvoří města, kde působil do roku 1990 městský národní výbor, a města, kterým byl přiznán městský statut na základě žádosti v období platnosti přecházejícího zákona o obcích (zákon č. 367/1990 Sb.). Tato města obvykle splňují požadavky na charakter města i z hlediska geografického. Druhou skupinu představují města, která získala městský status na základě žádosti o obnovení historického postavení města. V řadě případů se podmínky od doby, kdy byl historicky přiznán statut, podstatně změnila a dnes již často příslušná sídla městský charakter nemají.

Podmínky změny typu obce

Specifikem právní úpravy je, že zákonné podmínky pro zařazení do konkrétní formy obecního zřízení (nehistorické) platí pouze pro města. Podle zákona o obcích (§ 3 odst. 1) se může městem stát pouze obec, která má alespoň 3 000 obyvatel a pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Vedle tohoto množstevního kritéria pak platí aspekt historický, když se městem, ale i městyssem, může stát i obec, která měla tuto formu přede dnem 17. května 1954 a pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Absence velikostních, početních a jiných kritérií pro současnou možnost přeměny obce na městys způsobuje, že fakticky každé obci, která o to požádá, přizná předseda Poslanecké sněmovny status městys. Žádná zákonná kritéria či požadavky nejsou stanovena ani pro získání statusu města jako města statutárního (viz dále).

1.2 STATUTÁRNÍ MĚSTA

Statutární města byla „navrácena“ do obecního zřízení zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení). Jejich existence se váže již k Rakousku – Uhersku a posléze se vyskytovaly i v období Československé republiky. Do roku 1928 vzniklo v českých zemích celkem **11** statutárních měst⁵ (vč. Bilska, které se po roce 1920 stalo součástí Polska). Od 1. prosince 1928 se jejich počet snížil na **pět**⁶.

V letech 1945 až 1948 existovalo šest statutárních měst⁷. Na tato města se vztahovalo znění dekretu prezidenta republiky č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, které zní: „Ve městech, která podle svých zřízení vykonávala dosud též působnost okresních úřadů, vykonává místní národní výbor (místní správní komise) též působnost okresního národního výboru, tzn., že tato města měla postavení okresů⁸.

⁵ Praha, Liberec, Brno, Jihlava, Kroměříž, Olomouc, Uherské Hradiště, Znojmo, Opava, Frýdek, Bilsko.

⁶ Praha, Liberec, Brno, Olomouc, Opava.

⁷ Praha, Liberec, Brno, Olomouc, Opava, Plzeň od roku 1942.

⁸ Smyslem statutu u těchto měst bylo vykonávat státní správu v rozsahu okresních úřadů (hejtmanství, okresních správ politických) ve statutárním městě pro své občany svými úředníky a za své finanční prostředky. Protože šlo téměř vždy o města okresní, byla to věc převážně prestižní, protože o přiblížení správy ve smyslu vzdálenostním nešlo. Výhoda „vlastních“ úředníků byla v jejich stabilitě – nebylo možno je ze služebních důvodů překládat. Nicméně hospodaření obcí bylo problematické kvůli vysoké míře zadlužení, zejména velkých měst. Míra zadlužení výrazně přesahovala možnosti obcí tyto dluhy v budoucnu splatit. Obce to řešily splácením jistin novými úvěry a banky (soukromé) žily z úroků. V některých případech se výše zadlužení blížila hodnotě vlastního majetku. Po roce 1945, po zestátnění finančnictví vlastně obce dlužily státu. Ten tuto bezvýhodnou situaci vyřešil v roce 1949

Z výše uvedených šesti statutárních měst byly v roce 1946 vytvořeny ústřední národní výbory a v jednotlivých obvodech měst vznikly obvodní rady. Rady měly být voleny ústředním národním výborem. V roce 1949 došlo ke zřízení krajů⁹ a krajských národních výborů. Tehdejší zákon o krajském zřízení vymezil 13 krajů. Všechna statutární města se stala krajskými sídly. Výjimku tvořila pouze Opava, ze které se stalo pouze řadové okresní město. V letech 1949-1960 měla postavení okresu všechna krajská města, nejen ta, která předtím byla SM. Zároveň však pro okresní města a příslušný venkovský okres byl zřízen tzv. jednotný národní výbor.

Vytvoření celé soustavy národních výborů bylo potvrzeno novým zákonem o národních výborech v roce 1954. V krajích tak na popud tohoto zákona vznikly krajské národní výbory, v okresech okresní národní výbory, v obcích městské národní výbory a místní národní výbory a v Praze ústřední národní výbor. V městech, v nichž byl městský národní výbor, mohl krajský národní výbor vytvořit městské obvody, ve kterých působily obvodní národní výbory¹⁰.

Tehdejší krajské zřízení mělo za následek, že v letech 1949 až 1967 byl institut statutárních měst zrušen. Fakticky zůstala statutárním městem pouze Praha. Od počátku roku 1969 (zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech) získaly obdobné postavení města Brno, Plzeň a Ostrava, nicméně ani tyto se jako „statutární města“ oficiálně neoznačovala. Později byly vydány zákony č. 175/1968 Sb., o městě Brně, č. 40/1969 Sb., o městě Ostravě, a č. 41/1969 Sb., o městě Plzni, které dočasně vyňaly tato města z území krajů jako samostatné jednotky. Následně pak v roce 1986 byla tato města doplněna i o Ústí nad Labem.

Postavení SM do roku 1990 nikdy nemělo pouze formální charakter, nýbrž vždy bylo spjato s kompetenčními důsledky nebo se zařazením mezi vyšší správní celky.

Současné **právní vymezení statutárních měst obsahuje § 4 zákona o obcích**, který ve svém odst. 1 taxativně vyjmenovává statutární města na území ČR. Podle odst. 2 se území statutárních měst **může** členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány. Takto územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce. **Samospráva a přenesená státní správa je pak**

generálním oddlužením všech obcí a jejich preventivním napojením na státní rozpočet. Finančně nesamostatné obce se nemohly zadlužovat (až do roku 1990).

⁹ Zákon. č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení.

¹⁰ Zákon. č. 13/1954 Sb., o národních výborech.

v městských obvodech nebo městských částech vykonávána z vůle města v rozsahu uvedeném ve statutu.

Od roku 1990 do současné doby se počet měst, která jsou oprávněná ve svém názvu používat „statutární“ poměrně razantně rozrostl na 27 (včetně Prahy). V současné době zákon o obcích označuje jako statutární tato města: *Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a od 31. 8. 2018 také Třinec*¹¹.

Z níže uváděného přehledu vyplývá, že počet statutárních měst od jejich znovuzavedení má poměrně intenzivní růstovou tendenci.

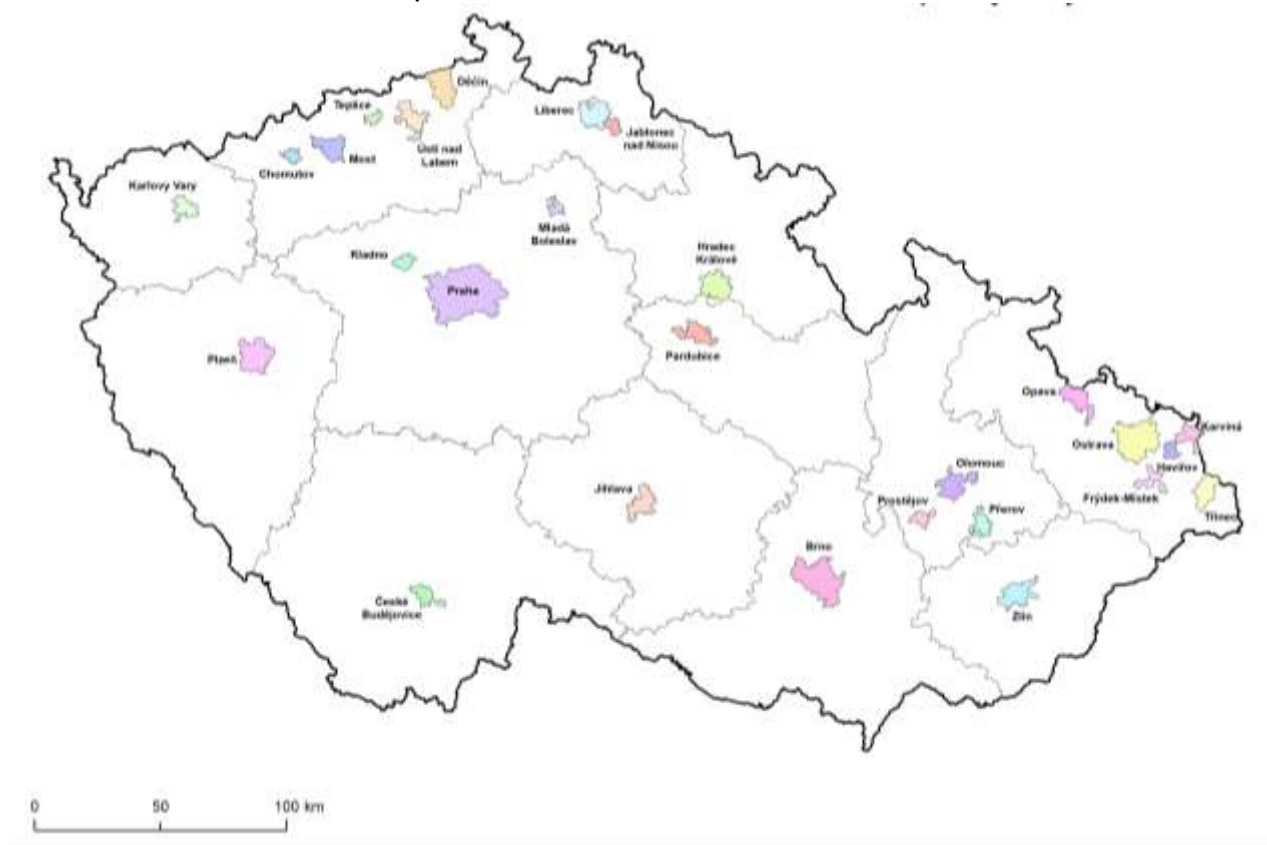
Tabulka 1.3: Chronologie vzniku statutárních měst po roce 1990

A/Zákonem č. 367/1990 o obcích (obecní zřízení)		
	§ 3 odst. 1	České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava a Havířov (Celkem 13)
	§ 3 odst. 3	Praha
B/Zákonem č.128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů		
	Statutární města od 12. listopadu 2000	Jihlava, Kladno, Most
	Statutární města od 1. ledna 2003	Karviná, Mladá Boleslav, Teplice
	Statutární města od 1. července 2006	Děčín, Frýdek- Místek, Chomutov, Přerov
	Statutární města od 12. března 2012	Jablonec nad Nisou, Prostějov
	Statutární města od 31. srpna 2018	Třinec

Zdroj: Vlastní zpracování

¹¹ § 4 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Obrázek 1.2: Statutární města v České republice k 31. 8. 2018

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Samotný název předmětné skupiny měst je do značné míry zavádějící. **Za statutární totiž zákon o obcích označuje i ta města, která se vnitřně nečlení ani na městské části ani na městské obvody s vlastními orgány.** Za této situace samozřejmě nepřijímají ani obecně závaznou vyhlášku ve formě statutu, když zde není součástí města, které by bylo možno svěřit část výkonu samostatné nebo přenesené působnosti. Specifika našich statutárních měst je znásobená i tím, že ani jedno z těch, které vzniklo „v druhé vlně“ po roce 2000 se na městské části či obvody nečlení a přestože ve svém názvu používají titul „statutární“, tak pojmově adekvátní předpoklad k formálnímu naplnění svého označení – statut nepřijaly a ani se k tomu nechystají. Města zmíněná „druhé vlny“ pouze doplnila ta statutární města z roku 1990 (první vlna), která již tehdy nevyužila zákonné nabídky¹² na rozčlenění na městské obvody nebo části s vlastními orgány (6 měst)¹³. Navíc tato města v zákonném výčtu zcela převládají. **Ze současných 27 statutárních měst nepřijalo statut 19.**

¹² Od 24. 11. 1990 podle zákona č. 367/1990 Sb., o obcích.

¹³ České Budějovice, Karlovy Vary, Hradec Králové, Zlín, Olomouc a Havířov.

K uvedenému je třeba doplnit, že v literatuře často použité označení těchto měst jako „nečleněná“ neodpovídá realitě. **Takřka každé z nich se dále člení na místní části, ve kterých se ovšem nezřizují místní orgány** (např. Karviná 9 místních částí, Havířov 8, Přerov 12, Karlovy Vary 14) a veřejná správa je v nich vykonávána orgány statutárního města. Jedná se pouze o evidenční sídelní jednotky (se samostatnou řadou čísel popisných a evidenčních), bez jakékoliv funkční působnosti.

Je třeba zdůraznit, že statutární města, která nezřídila městské obvody/části přesto mohou zapojit své místní části do správy města. V souladu se zákonem o obcích k tomu mohou využít osadní či místní výbory¹⁴ (nelze vyloučit i zřízení komisí rady). Jejich zřízení umožňuje aktivní zapojení občanů do správy jak celoměstských záležitostí, tak zejména záležitostí v místech jejich bydliště. Tím může být do značné míry předcházeno případným tendencím části občanů těchto místních částí směřujícím k vyvolání místního referenda o oddělení a vzniku nové obce. Nicméně se nejedná o samosprávné orgány. Působí pouze jako iniciativní a poradní orgány zastupitelstva, které také volí předsedu výboru, podrobněji v kapitole 1.4. Na rozdíl od městských obvodů/částí jsou jejich pravomoci sice omezené, nicméně způsobilé ovlivňovat správu příslušné místní části. Do jejich působnosti patří tyto práva:

- *předkládat zastupitelstvu, radě a ostatním výborům města návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce,*
- *vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce,*
- *vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce.*

„Dekonztrace“ výkonu veřejné správy z města na jeho místní část je dále garantována i tím, že:

- *požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno. Místní problematika tak musí být zastupitelstvem nejméně vyslyšena,*
- *členy osadního výboru jsou občané obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen, a jsou určeni zastupitelstvem obce. Vesměs se jedná o dobrovolná seskupení občanů místních částí. Odměna za členství má spíše*

¹⁴ § 120 odst.1 „V částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní nebo místní výbory (dále jen "osadní výbor").“

symbolický charakter. Členy jsou tak převážně lidé, kteří mají skutečný zájem na rozvoji místní části, ve které žijí.

Na rozdíl od ostatních obcí, městysů a měst se území statutárního města může členit na městské obvody nebo městské části, s vlastními orgány. Zákonné vymezení tak umožňuje nejednotné vnitřní uspořádání i ve městech přijímajících statut. Část z nich si předmětnou obecně závaznou vyhláškou zřídila městské části a část městské obvody. Jednota uspořádání ovšem není vlastní ani statutárním městům, které se dále územně člení a přijaly statut. Již samotný zákon o obcích uvádí, že se taková města mohou členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány. Ani obvody a části ovšem nemají jednotné uspořádání.

- Na **městské obvody** se nyní člení 5 statutárních měst (viz tabulka 1.5). Zmiňovanou výjimku je mezi nimi Liberec, který má jen jeden městský obvod s vlastními orgány (Vratislavice nad Nisou), zbývající část města je spravována přímo orgány města.
- Na **městské části** se nyní člení 3 statutární města (viz tabulka 1.5). I zde se vyskytuje specifická výjimka v členění města Opavy, které se dále člení na 8 okrajových městských částí s vlastními orgány, nicméně centrum města je opět přímo spravováno orgány města.

Je třeba zdůraznit, že **městské obvody/části nemají vlastní právní subjektivitu**.¹⁵ Jednají za zřizovatelské statutární město ve věcech, které jim svěřil statut nebo zákon. Městský obvod nebo městská část nejsou veřejnoprávní korporací, jsou organizační jednotkou města¹⁶, za určitou výjimku lze považovat městské části Prahy, které mají vlastní právní subjektivitu a mají přidělené svoje IČ. Nemohou vydat obecně závaznou vyhlášku ani nařízení (vč. MČ Prahy).¹⁷ Právně závazné jednání pod záštitou města vykonávají orgány a představitelé městských obvodů a městských částí.

¹⁵ KOUDELKA Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, s. 239.

¹⁶ § 20 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ V dřívější zákonné úpravě (zák. č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení)) jim to umožněné bylo, městské obvody a městské části vystupovaly v právních vztazích svým jménem a nesly odpovědnost ze svých vztahů. Mohly vydávat obecně závazné vyhlášky. Uznal to i Ústavní soud svým nálezem ze dne 17. 4. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 40/95, ve kterém Ústavní soud dospěl k názoru, že statutární města mohou postoupit zastupitelstvům městských částí pravomoc vydávat obecně závazné vyhlášky v mezích jejich působnosti. Ústavní soud tak rozhodl v návaznosti na návrh na zrušení vyhlášky č. 1/93, o zvláštním užívání veřejného prostranství náměstí Svobody, která byla přijata Zastupitelstvem městské části Brno-střed.

1.2.1 SPECIFIKA HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (po roce 1990)

Přijetím zákona č. 367/1990 o obcích (obecní zřízení) zanikl systém národních výborů a současně s tím i zákon č. 111/1967 Sb., o hlavním městě Praze. Nahradil ho zák. č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze. Zmiňovaný zákon o obcích z roku 1990 se sice věnuje v ustanovení svého § 3 statutárním městům, nicméně v jejich jmenovitém výčtu (odst. 1) Prahu neuvádí. Zmiňuje se však o ní „separátně“ v odst. 3, kde uvádí že *„Území hlavního města Prahy se člení na městské části. Jednotlivými městskými částmi se rozumí území přímo spravovaná obvodními národními výbory a územní obvody místních národních výborů ke dni účinnosti tohoto zákona“*.

Od podzimu 2000 postavení a působnost Prahy vymezuje zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Podle ustanovení § 1 tohoto zákona je jeho obsahem vymezení postavení hlavního města Prahy jako hlavního města České republiky, kraje a obce a dále postavení městských částí. V odborné literatuře je často uváděná jako zvláštní statutární město, které se v souladu se zákonem a Statutem hlavního města Prahy (dále Statut)¹⁸ dále člení na městské části¹⁹. Na ty ovšem nepřenáší jejich dílčí působnosti přímo zákon, ale statut, který je obecně závaznou vyhláškou města. Vedle toho Praha naplňuje i další formální znaky statutárních měst, jako existenci náměstků primátora, magistrátu apod. Krajskému zřízení se naopak přibližuje vedení magistrátu. Podle zákona o obcích se ve statutárním městě zřizuje funkce tajemníka magistrátu, kterého jmenuje a odvolává primátor se souhlasem ředitele krajského úřadu (§ 140 odst. 2). Magistrát města pak tvoří primátor, náměstci primátora, tajemník magistrátu a zaměstnanci města zařazení do magistrátu města. Zákon o hlavním městě Praze tuto koncepci řízení svého magistrátu nepřevzal. Právní vymezení je blízké krajským úřadům, když primátor jmenuje a odvolává nikoliv tajemníka, nýbrž ředitele magistrátu, a to po předchozím souhlasu ministra vnitra (§ 72 odst. 3). Magistrát zde netvoří primátor a jeho náměstci, ale „pouze“ ředitel magistrátu (stojí v jeho čele) a další zaměstnanci hlavního města Prahy zařazení do tohoto orgánu (§ 81 odst. 1). Oproti ostatním statutárním městům je odlišně koncipováno i právní postavení jednotlivých městských částí Prahy. Zákon o hlavním městě Praze jim totiž přiznává částečnou právní subjektivitu,²⁰ Například městská část hlavního města Prahy je způsobilá podat návrh na

¹⁸ Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy.

¹⁹ § 3 zákona č. 131/2000 Sb. Hlavní město Praha se člení na městské části.

²⁰ Viz § 3 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů „Městské části v rozsahu stanoveném zákonem a Statutem vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývající“.

zrušení územního plánu hlavního města Prahy nebo jeho části, což potvrdil Nejvyšší správní soud ČR v několika svých rozhodnutích.²¹

V současné době **se Praha člení na 57 městských částí**, které jsou si při výkonu samostatné působnosti ve svých územních obvodech rovny. Jejich názvy jsou koncipovány podle rozsahu výkonu přenesené státní správy. Ty městské části, jejichž úřady jsou pověřeny rozšířenou působností (22), mají názvy podle svých správních obvodů (viz dále). Ostatní městské části (35) nesou zpravidla název podle jejich katastrálních území, kterými jsou tvořeny nebo v nichž má sídlo úřad městské části s tím, že názvu katastrálního území předchází označení „Praha“ se spojovníkem (např. Praha – Suchdol). Městské části Prahy mají své samostatné IČO na rozdíl od městských částí dalších statutárních měst.

Jak je výše uvedeno **z hlediska výkonu přenesené státní správy přenáší Statut (§ 4) svou působnost dále na 22 městských částí s rozšířenou působností (Praha 1 - Praha 22)**. Tyto městské části pak statutem přenesené působnosti vykonávají i pro další městské části, které jsou pro výkon přenesené působnosti přiřazené do jejich správního obvodu. Jsou zde ale i takové části, jejichž správní obvody zasahují do více původních územních obvodů²².

Vedle výše uvedeného členění je zde i přetrvávající rozdělení na 10 obvodů (od roku 1960, viz § 2 zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu), které se shodují s vymezením okresů a původních krajů. Postupně přestaly být samosprávnými jednotkami i obvody pro výkon státní správy. Význam mají pro obvody soudů, policejních ředitelství (snad v Praze, jinak máme krajská) a České pošty, s. p. (státní podnik nemá správní obvody), které jsou z nich dosud odvozeny.

²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 654/2005, ze dne 13. prosince 2005:

Městské části hlavního města Prahy ode dne 24. 11. 1990, kdy nabyl účinnosti zákon č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze, jsou právními osobami ve smyslu ustanovení § 18 odst. 2 písm. d) obč. zák., neboť zákon (přestože je za právnické osoby výslovně neoznačuje) jim přiznává vlastnosti, kterými se právnické osoby charakterizují (srov. R 52/1995). Ani zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, kterým byl zákon č. 418/1990 Sb. ke dni 12. 11. 2000 zrušen, na tomto stavu nic nezměnil (jeho ustanovení § 3 odst. 1 a 2 upravují existenci a právní postavení městských částí hlavního města Prahy totožně).

Dále též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2008, č. j. 9 Ao 2/2008 - 62, ve věci napadení územního plánu hlavního města Prahy byla aktivní legitimace městské části hlavního města Prahy připuštěna s odkazem na § 3 zákona č. 131/2000 Sb. ve spojení s § 1 a přílohou č. 1 Statutu.

Jakož i usnesení NSS z 11. 6. 2013 č. 3 A o 9/201- 219

²² Např. správní obvod Praha 17 zasahuje do územních obvodů Praha 5 i Praha 6. Správní obvod Praha 11 zasahuje do územních obvodů Praha 4 i Praha 10.

Obrázek 1.3: Městské části hl. města Praha

Zdroj: ČSÚ

1.2.2 VÝVOJ A SOUČASNÝ STAV VNITŘNÍHO ČLENĚNÍ STATUTÁRNÍCH MĚST

Řada obcí ale byla složena z několika sídel (a jejich katastrálních území, viz § 1a odst. 1 zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu), což vedlo ke slučování obcí do větších celků, automaticky se však objevily specifické zájmy jednotlivých částí obce a požadavky na jistou autonomii.

Slučování v Praze začalo už koncem 18. století a pokračovalo do začátku 20. století. V roce 1920 byla vytvořena tzv. Velká Praha. Nový celek byl rozdělen do 19 místních částí a správa města zorganizována dvoustupňově. Obdobně v Brně při sloučení města s jeho předměstími (v roce 1850) byl nový celek rozdělen do 21 částí (4 městské čtvrtě a 17 předměstských).

V dalších městech (**Ostravě, Plzni**) dílčí jednotky vznikají až po 2. světové válce (jako pomocné národní výbory, později obvodní rady a od r. 1954 obvodní NV). V okrajových částech obcí

a i uvnitř velkých měst byly dále vytvářeny tzv. občanské výbory. Ve velkých městech byla (mohla být) tedy soustava orgánů třístupňová (Městský NV – Obvodní NV – OV).

Když byly v roce 1990 občanské výbory zrušeny, řada obcí (i měst, např. Boskovice) si našla nějakou náhradní formu (kterou zákon umožňoval) a kontinuálně pokračovala formou místních komisí (podle zákona o obcích) nebo občanských aktivů (podle zák. č. 83/1990 sb. o sdružování občanů). Místní komise nejprve zřídily i Pardubice, ve Zlíně tzv. regionální komise, Jihlava osadní výbory (1993, tedy ještě dříve, než se OV dostaly do zákona o obcích).

V **Olomouci a Zlíně** – byť jde o statutární města – tento způsob vnitřního uspořádání existuje dodnes a jeví se jako funkční. Olomouc nevyužila možnosti vytvořit druhý (nižší) stupeň samosprávy v podobě městských obvodů či částí, ale již v roce 1990 rada města zřídila tzv. místní komise (původně 28, dnes 27 komisí místních částí); jejich územní působnost pokrývá celé město. Členy jmenuje rada na návrh politických klubů zastupitelstva nebo občanů z místní části, činnost řídí předseda a tajemník KMČ. Ve Zlíně se model místních částí v čele s komisemi MČ, doplněný o detašované kanceláře Magistrátu vytvořil ještě před rokem 2000 (tedy dříve, než bylo možno vytvářet osadní/místní výbory). V okrajových částech města existuje 15 komisí místních částí, jsou to iniciativní a poradní orgány zastupitelstva a rady. Zřizuje je rada a členy jmenuje usnesením zastupitelstvo. Komunikaci zajišťují pověření členové zastupitelstva (vždy 2 na 1 KMČ). Model doplňuje 30 kanceláří místních částí (tzn. i ve vnitřním městě) – detašovaných pracovišť Magistrátu.

O **Liberci** je pojednáno v části o statutárních městech (kap. 1.2). Vedle jednoho obvodu (bývalé samostatné město Vratislavice nad Nisou) má vytvořeno 8 osadních výborů v okrajových částech města.

České Budějovice mají zřízen tzv. územní výbor zastupitelstva. Ten řídí 8 tzv. územních skupin, které pokrývají územní působností celé město. Každou ÚS řídí předseda.

V **Hradci Králové** mají zřízeno 25 komisí místní samosprávy. Podle statutu má každá KMS předsedu, místopředsedu a hospodáře a určenou jednací místnost. Členy navrhuje zastupitelské kluby, občané a další subjekty z místa. Administrativně a organizačně zabezpečuje činnost KMS kancelář primátora.

V **Přerově** zastupitelstvo města zřídilo ve všech částech města s výjimkou středu místní výbory (celkem 12). Kontakt s vedením města zajišťuje zvláštní Výbor pro místní části. Statutární město **Prostějov** má vytvořeny 3 osadní výbory (pro 5 místních částí).

Havířov má celé území města pokryto 8 občanskými komisemi (OK), které zřizuje rada města. Tyto komise mají přímé napojení na rozvojovou komisi (RK) města (předsedové OK jsou členy RK). **Frýdek-Místek** má pro 6 okrajových částí města zřízeno 5 osadních výborů.

Jablonec n. Nisou postupně od r. 2011 zřizuje v okrajových částech města osadní výbory. V současnosti jsou 4. V **Děčíně** zastupitelstvo města zřídilo Osadní výbor Dolní Žleb o pěti členech. **Mladá Boleslav** má zřízeno pouze komisi pro rozvoj příměstských částí.

Z předchozích informací plyne, že naprostá většina statutárních měst reflektuje urbanistickou strukturu města a zřizuje buďto na celém území nebo v okrajových částech nižší stupeň samospráv, jako orgány zastupitelstva nebo rady.

1.3 STATUT

Obecně je pojmem statut²³ označován určitý typ základního právního předpisu či dokumentu některých právních subjektů. Mezi ně patří i územně členěná statutární města, která své vnitřní uspořádání řeší rozhodnutím svého zastupitelstva schvalujícím přijetí obecně závazné vyhlášky „Statut statutárního města“.

K uvedenému je třeba doplnit, že **ustanovení § 4 odst. 2 zákona o obcích ponechává na vůli statutárních měst, zda své území rozčlení na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy**²⁴. Pokud se však předmětná města ke svému dalšímu členění rozhodnou, pak podle ustanovení § 130 téhož zákona upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván zmíněnou formou obecně závazné vyhlášky. Z dikce § 130 zákona vyplývá, že vydání statutu v těchto městech, již není závislé na vůli zastupitelstev (jako rozhodnutí o rozčlenění), ale na splnění zákonné povinnosti (viz „upraví“, nikoliv může upravit).

Statut se po svém přijetí a nabytí účinnosti stává fakticky základním interním právním předpisem statutárního města, který dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, § 130 „zejména stanoví:

- a. výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území,
- b. pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- c. pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- d. vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí,
- e. zdroje peněžních příjmů městských obvodů a městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti,
- f. způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a městskými částmi a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a městských částech,
- g. způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi,

²³ Statut z latinského *statutum*, tj. *ustanovení, stanovy, řád, pravidla*.

²⁴ Zákon o obcích § 4 odst. 1 „Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy“.

- h. majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,
- i. rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky,
- j. další záležitosti, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.“

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze rovněž přímo nepřenáší na městské části (které jsou orgány města) dílčí působnosti. I zde problematiku řeší Statut hlavního města Prahy. Ten svěřuje 22 městským částem, z celkových 57, přenesenou působnost obdobnou působnosti obcí s rozšířenou působností, ne však zcela shodnou.

Ve Statutu hl. m. Prahy je dle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, § 17 „stanoven zejména:

- a. výčet jednotlivých městských částí a vymezení jejich území (§ 11),
- b. záležitosti, které se svěřují do samostatné a přenesené působnosti městských částí nad rozsah stanovený zákonem, včetně vymezení území, na němž je vykonávána přenesená působnost městských částí,
- c. způsob projednání návrhu rozpočtu hlavního města Prahy a městských částí a závěrečného účtu hlavního města Prahy a městských částí a výsledků jejich hospodaření,
- d. vzájemnou součinnost mezi orgány hlavního města Prahy a orgány městských částí,
- e. zdroje peněžních příjmů městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti,
- f. způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení hlavního města Prahy s městskými částmi a způsob jejich vyhlášení v městských částech,
- g. způsob projednání územně plánovací dokumentace hlavního města Prahy a strategie rozvoje hlavního města Prahy s městskými částmi,
- h. majetek hlavního města Prahy, který se svěřuje městským částem, a rozsah oprávnění městských částí při nakládání s tímto majetkem,
- i. další záležitosti, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.“

Tabulka 1.4: Typologie statutárních měst

STATUTÁRNÍ MĚSTA (celkem 27)				
A/STATUTÁRNÍ MĚSTA BEZ STATUTU (19)	B/STATUTÁRNÍ MĚSTA SE STATUTEM (8)			
	B1/STATUTÁRNÍ MĚSTA S MĚSTSKÝMI OBVODY (5)		B2/STATUTÁRNÍ MĚSTA S MĚSTSKÝMI ČÁSTMI (3)	
	B1.1/S rozdělením celého území města na městské obvody	B1.2/S jedním městským obvodem (zbytek města spravován přímo orgány města)	B2.1/S rozdělením celého území města na městské části	B2.2/S omezeným rozdělením území města na městské části
Kladno, České Budějovice, Karlovy Vary, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Jihlava, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov, Třinec.	Ostrava - 23 městských obvodů Plzeň - 10 městských obvodů Ústí nad Labem - 4 městské obvody Pardubice - 8 městských obvodů	Liberec – městský obvod Vratislavice nad Nisou	Praha - 57 městských částí (z nich 22 s většími pravomocemi přenesené působnosti je pojmenováno po vzoru obvodů: Praha 1 až Praha 22, ostatní jsou pojmenovány podle místní části, v níž sídlí úřad. Mnohá katastrální území, zejména v centrální oblasti města, jsou rozdělena do více městských částí) Brno - 29 městských částí	Opava - 8 městských částí (nepokrývají celé území města, střed města podléhá přímo orgánům města)

Zdroj: Vlastní zpracování

Statutárních měst je celkem 27, nejmenší je statutární město Třinec, které má 35 302 obyvatel. Sedm statutárních měst, která uplatňují formu dvoustupňové správy, z pohledu velikosti těchto měst evokuje pouze dílčí aspekty. Městské obvody nebo městské části vytvořily 4 největší statutární města, nicméně u Liberce je členění asymetrické tím, že zde je vytvořen jen jeden obvod, v němž se tak uplatňují dvě úrovně samosprávy, a kdy ve zbytku města je uplatňován jen jeden stupeň samosprávy. U dalších statutárních měst, ve vztahu k jejich velikosti, se již nedají vyvozovat zobecňující závěry. Nicméně při znalosti způsobu uspořádání územně členěných statutárních měst, kdy i Opava má své území členěno pouze částečně, lze konstatovat, že dvoustupňovou správu na celém území města, důsledně uplatňují jen města ve velikosti přes 90 tis. obyvatel.

Změna statutu se provádí na základě návrhů města, MČ/MO nebo z důvodu legislativních změn. Úpravy statutu jsou projednávány k tomuto účelu zřízenou komisí, je projednávána právní a ekonomická oblast navrhované změny. K návrhu změny se ve stanovené lhůtě (30 – 60 dnů)

vyjadřují MČ/MO. K úpravě statutu je potřeba souhlasu zastupitelstva města a zastupitelstev všech MČ/MO, kterých se změna dotýká.

1.4 SAMOSPRÁVA VE VELKÝCH MĚSTECH

Samospráva velkých měst má dlouhou historii. Její vyústění do současného stavu je podloženo jednak vývojem urbanistickým, jednak návratem k samosprávnému pojetí obecní správy po roce 1989.

Praha je sice v odlišném postavení, charakterem uspořádání samosprávy se však dalším velkoměstům velmi podobá. Dokonce má primát nejen největší dílčí samosprávné jednotky (Praha 4 má 128 tis. obyvatel), ale i nejmenší (Praha-Nedvězí má 289 obyvatel). Velmi rozdílná velikostní skladba městských obvodů/částí nese svědčí o racionalitě správy. Extrémně malé jednotky (tvořící většinou okrajové části území velkoměst) ukazují na malý stupeň jejich integrace do městského organismu a tím vyvolávají pochybnosti o tom, mají-li vůbec být součástí daného velkoměsta. Velikostní skladba je uvedena v následující tabulce. Rozdílné velikosti jsou pak i důvodem diferencovaného rozložení výkonu státní správy uvnitř území města (viz kap. 2.2).

Tabulka 1.5: Velikost městských částí/obvodů u 4 největších statutárních měst

Počet obyvatel	500	500-999	1 000-1 999	2 000-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-49 999	50 000-99 999	100 000-200 000	celkem
Praha	2	4	4	18	9	4	6	7	3	57
Brno	-	2	3	4	7	6	6	1	-	29
Ostrava	-	1	8	7	2	1	2	1	1	23
Plzeň	-	1	5	-	-	-	2	2	-	10
Celkem	2	8	20	29	18	11	16	11	4	119

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Subobecní samospráva je zajišťována i ve městech bez komplexní samosprávy MČ/MO, a to zejména pro okrajové části. Okrajové části byly v minulosti samostatné obce a je nutné reflektovat jejich potřeby. Nejeví se jako podstatné, zda bude toto řešeno formou MČ/MO, anebo osadními či místními výbory, příp. komisemi místních částí.

Jde o pravomoc zastupitelstva obce nebo rady obce. Členy osadního výboru jsou obyvatelé dané části obce, jmenovaní zastupitelstvem (§ 120-121 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích v platném znění). Osadní výbory, příp. komise místních částí tedy mají být "náhradní" formou účasti občanů jednotlivých částí na správě obce. Jistým problémem této formy je nulová účast občanů dané části na jeho vytvoření.

Osadní výbor má však vyřešen vztah k zastupitelstvu obce (§ 121 zákona o obcích) – osadní/místní výbor je oprávněn:

- předkládat zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce,
- vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce,
- vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce,
- a požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno.

Tento způsob úpravy výkonu samosprávy je užíván u menších obcí, ale i u Olomouce (SM s více než 100 tis. obyvateli), která využívá komise městských částí. Někdy je však toto členění využíváno jen na části území, specifická situace je např. v Liberci, který mimo jeden správní obvod (Vratislavice n. N.), má okrajové části pokryty soustavou 8 místních výborů.

Matoucí pro občany i další subjekty je však nejednotnost dokumentů, kterými jsou vnitřní poměry ve věcech správy SM, která se nečlení na MČ/MO, určovány a popsány. V nečleněných SM je vnitřní správa popisována např. směrnicemi nebo statutem komisí místních částí, které jsou obtížně dohledatelné z důvodu různých názvů a forem dokumentů a které jsou průběžně upravovány nebo měněny. Nejsou také umístěny na jednom místě, tzn. občané či další subjekty nemají jistotu, že pracují s platnou verzí dokumentu, jako je tomu u členěných SM, kde je všeobecně známo, že potřebné informace o vnitřním členění SM jsou uvedeny ve statutu.

Dle realizovaných rozhovorů se zástupci statutárních měst se členové osadních výborů nebo komisí místních částí pravidelně scházejí a jednají o problémech v rámci místní části. Dle nastavených pravidel daného SM pak pravidelně dále komunikují s vedením města, odbory magistrátu a v nastavených intervalech dochází k pravidelným setkáním s vedením města, která jsou otevřená i veřejnosti. Níže jsou uvedeny 3 příklady fungování nečleněných SM, a to SM Hradec Králové a SM Zlín, u kterých jsou zřízeny komise místních částí a SM Frýdek-Místek, u kterého jsou zřízeny osadní výbory.

SM Hradec Králové

V Hradci Králové jsou delegovány některé činnosti na nižší úroveň než magistrát, pro tento účel jsou zřízeny **komise místní samosprávy**. Ty plní funkci iniciativních a poradních orgánů vůči magistrátu i vůči radě a zastupitelstvu. V současnosti zde pracuje celkem 25 komisí místní samosprávy. Komise místní samosprávy jsou zřizovány a rušeny Radou města Hradec Králové, která určuje i územní obvod jejich působnosti. Komise má 5 až 11 členů. Členem se může stát každý občan Hradce Králové starší 18 let s trvalým pobytem v obvodu působnosti příslušné komise. Členem komise může být rovněž vlastník nemovitosti na území tohoto obvodu a dokonce i zástupce právnické osoby, která je vlastníkem nemovitosti v obvodu nebo zde má sídlo. V čele komise stojí předseda, kterého volí rada města. V době jeho nepřítomnosti jej zastupuje místopředseda.

Vedle práva na **čerpání určitých finančních prostředků** pro potřeby konkrétní lokality mohou zástupci komisí místních samospráv mimo jiné **připomínkovat projednávání o územně plánovacích dokumentech města, vyjadřovat se k záměru města prodat, pronajmout či vypůjčit nemovitý majetek v územním obvodu příslušné komise**. Komise také mohou podávat **připomínky k návrhům obecně závazných vyhlášek a nařízení města**. Pro informování místních občanů je zástupcům komisí též k dispozici místní veřejný rozhlas. Své podněty mohou představitelé komisí řešit přímo s Odborem kanceláře primátora, nebo se rovnou mohou obrátit na konkrétní odbory úřadu. Každý měsíc mají také vyhrazeny jednací hodiny dva náměstci primátora, ke kterým se mohou členové komise objednat v případě potřeby řešit záležitosti místních částí. Komise místních samospráv také spoluvytvářejí priority pro investiční akce z rozpočtu města na svých územích. **Magistrát při sestavování rozpočtu k těmto požadavkům přihlíží.**²⁵

SM Zlín

²⁵ Přes rozvinutý systém místních komisí nebyl však ušetřen odstředivých tendencí ani Hradec Králové. V roce 2009 požadovala část obyvatel místní části Březhrad vypsání referenda o odtržení této okrajové městské části od města. Proklamovaným důvodem zástupců přípravného výboru byl ostrý nesouhlas se záměrem výstavby logistického centra, velkých skladů oceli a železa v Březhradu. Královéhradecký magistrát však žádost o vypsání referenda zamítnul s tím, že není splněn zákonný požadavek, aby v části města, která se chce oddělit, žilo alespoň 1000 obyvatel. Toto rozhodnutí později v odvolacím řízení potvrdil i krajský úřad a krajský soud. Zástupci přípravného výboru pro konání referenda se později ještě obrátili na Ústavní soud ČR, který nevyhověl žádosti o zrušení kvóty 1000 obyvatel. Po komunálních volbách v roce 2010 se změnila politická reprezentace na magistrátu, která už na rozdíl od svých předchůdců stavbu logistického centra v Březhradu nepodporovala. Investor nakonec od svého záměru upustil.

Jedná se o územně nečleněné statutární město s přibližně 75 tis. obyvateli, které je zároveň krajským městem. Od statutárního města Zlína se po roce 1990 oddělilo šest místních částí, čímž město přišlo o několik tisíc obyvatel. S účinností od 1. 1. 2009 se po předchozím referendu oddělila od města Zlína místní část Želechovice nad Dřevnicí (necelých 2000 obyvatel). Želechovice byly součástí Zlína od roku 1976. V důsledku těchto odstředivých nálad zřídilo SM Zlín systém spolupráce s místními částmi, kterých je celkem 30 – jedná se o detašovaná pracoviště magistrátu. V každé místní části zajistil magistrát **kontaktní místo, kancelář nebo celou budovu**, kde jsou v určených provozních hodinách k dispozici místním občanům pracovníci města a občané využívají možnosti kontaktu.

Tito kontaktní pracovníci **řeší jednodušší požadavky místních obyvatel**, např. návrhy na opravy chodníků, případně kvůli složitějším podnětům kontaktují příslušné odbory magistrátu a daný problém jim postoupí. **Místní kanceláře zároveň zabezpečují přenos informací z úrovně magistrátu do příslušných místních částí**, a to například zveřejňováním na vývěskách či v místním rozhlasu. Další náplní práce kontaktních pracovníků v místních částech je koordinování činností úprav zeleně, či veřejných prostranství.

Odbor kanceláře primátora **organizuje ve spolupráci s příslušnou kanceláří místní části setkání občanů se zástupci Rady města Zlína**, které se v každé místní části uskuteční 1x za volební období. Na tato setkání dochází kromě zástupců Rady města i představitelé dotčených odborů magistrátu, přibližně se každého jednání účastní dalších 10 osob z magistrátu, především se jedná o vedoucí odborů, zástupce městské policie, zástupce technických služeb, apod. V průběhu volebního období se uskutečňují jednání s volenými představiteli města ve všech místních částech. Z těchto veřejných jednání se vždy pořizují písemné zápisy, které jsou uveřejňovány na místních vývěskách a na internetových stránkách města, na stejném místě jsou zveřejněny i informace o stavu plnění úkolů, které vyplynuly z veřejných setkání s občany v jednotlivých místních částech. Průměrně se jednoho jednání účastní přibližně 45 obyvatel. Za koordinování činností a komunikaci s místními částmi je v rámci magistrátu odpovědný Odbor kanceláře primátora. Ten svolává pracovníky kanceláří na pravidelné konzultační schůzky, které se konají v budově magistrátu. Pracovníci místních částí vedou záznamy o návštěvnosti občanů a pracovní

činnosti v úředních hodinách i mimo ně a jednotlivé podněty řeší na příslušných odborech zlínského magistrátu.²⁶

Mnohem **užší spolupráci zabezpečuje magistrát pro 15 okrajových částí města, tzv. příměstských místních částí.** Pro každou z těchto 15 místních částí jsou jmenováni zastupitelstvem města jeho členové, kteří jsou odpovědní za komunikaci s místními občany. Jmenování členové zastupitelstva (pro každou místní část 2 zastupitelé) jsou k dispozici místním občanům ve stanovených termínech, eventuálně podle domluvy. Ve většině případů **úzce spolupracují s příslušnou komisí místní části,** pokud je v dané lokalitě zřízena. Zabezpečují tak přímou vazbu lokálních zájmů či podnětů do celoměstského zastupitelstva.

Komise místní části je iniciativní dobrovolné seskupení místních občanů, přičemž komise má status poradního orgánu vůči radě a zastupitelstvu.²⁷ Ve statutu komisí místních částí se mimo jiné uvádí, že členem místní komise se může stát člověk, který je starší 18 let, má v místní části trvalé bydliště a nebyl pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin. Členem se však může stát i občan Zlína, který má trvalé bydliště na území jiné městské části, avšak prokazatelně v dané místní části žije a zapojuje se do dění.

Členy komisí místních částí schvaluje svým usnesení Zastupitelstvo města Zlína, přičemž počet členů komisí může být minimálně 5 a maximálně 13, a to podle počtu obyvatel v dané místní části. Komise mohou iniciovat např. priority investic a oprav či dokonce návrhy na změny územního plánu v dané lokalitě. Tajemník každé komise je zároveň pracovníkem kanceláře místní části.

Lze konstatovat, že výše uváděné formy vnitřní struktury samosprávy obcí/měst jsou v podstatě vynuceny dvěma okolnostmi. Tou první je struktura obcí tvořených více částmi. Automaticky generuje rozdílné místní zájmy a potřeby, jež by měl někdo kompetentní reprezentovat. Těmi kompetentními mohou být jen lidé zde bydlící, resp. žijící (i podnikající). Tou druhou je stávající volební model, který nezajišťuje skladbu zastupitelů podle místních částí a tedy reprezentaci lokálních zájmů.

²⁶ Činnost kanceláří místních částí. Statutární město Zlín, magistrát města, www.zline.eu [online+]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/mistni-casti-a-komise-cl-736.html> [cit. 28.6.2018]

²⁷ Článek 1 odst. 3 Statutu komisí místní části. Magistrát města Zlína, 2009. [cit. 28.6.2018]

SM Frýdek-Místek

Ve SM Frýdek-Místek jsou delegovány některé činnosti na nižší úroveň než magistrát, pro tento účel jsou zřízeny **osadní výbory**. Ty plní funkci iniciativních a poradních orgánů vůči magistrátu i zastupitelstvu. V současnosti zde pracuje celkem 5 osadních výborů. Osadní výbor musí být minimálně tříčlenný a maximálně pětičlenný, jeho složení a počet určí po projednání zastupitelstvo města. Výbor se schází dle potřeby, zpravidla jednou měsíčně. Jeho činnost se řídí Zásadami pro zřizování a financování osadních výborů v částech města Frýdku-Místku²⁸. Výbor jedná prostřednictvím svého předsedy. Požádá-li předseda na zasedání zastupitelstva města o slovo, musí mu být uděleno v souladu s Jednacím řádem zastupitelstva města.

Výboru přísluší zejména právo:

- a) předkládat zastupitelstvu města, radě města a výborům návrhy týkající se rozvoje místní části a rozpočtu města (právo iniciativy);
- b) vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu města a radě města k rozhodnutí, pokud se týkají místní části;
- c) vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany místní části orgánům města;
- d) právo na včasné oznámení o konání zasedání zastupitelstva města, včetně jednotlivých bodů zařazených na pořad k projednání (zveřejněno na webových stránkách města)
- e) navrhopvat na pořad jednání zastupitelstva města své návrhy týkající se místní části;
- f) zastupovat jednotlivá občanská sdružení působící na území místních částí v případě, že o to občanské sdružení požádá (např. Sokol, SDH, Svaz chovatelů koček, apod.).

Osadní výbor je povinen zejména:

- a) seznamovat občany s činností magistrátu města, s přijatými usneseními zastupitelstva města a rady města, týkajícími se dané místní části;
- b) organizovat na vyžádání rady města pomoc a iniciativu občanů při řešení veřejných záležitostí;

²⁸ Zásady pro zřizování a financování osadních výborů v částech města Frýdku-Místku

<https://www.frydek-mistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta/osadni-vybory/zasady-pro-zrizovani-a-financovani-ov/>

- c) napomáhat při kontrole plnění obecně závazných vyhlášek a dalších opatření, stanovených zastupitelstvem města, zjištěné nedostatky oznamovat kompetentním orgánům a kontrolovat realizaci nápravných opatření;
- d) plnit úkoly uložené formou usnesení rady města a zastupitelstva města, týkající se místní části;
- e) upozorňovat příslušné odbory magistrátu města na činnosti ohrožující životní prostředí;
- f) upozorňovat příslušné odbory magistrátu města na závady a nedostatky v místní části, případně po dohodě je přímo hlásit jednotlivým institucím;
- g) zabezpečovat přípravu a průběh případného místního referenda;
- h) pořizovat zápisy ze svých jednání, zápis musí obsahovat jména přítomných členů výboru na jednání, stručný záznam projednávaných záležitostí, datum a podpis předsedy výboru;
- i) zápis z jednání osadního výboru doručit odboru kancelář primátora do čtrnácti dnů ode dne jednání osadního výboru.

Součinnost mezi osadním výborem a orgány města spočívá zejména ve včasné vzájemné informovanosti, a to o:

- a) termínech zasedání zastupitelstva města a schůzí rady města, včetně jednotlivých bodů zařazených na pořad k projednání – (harmonogram konání zasedání zastupitelstva města a schůzí rady města) obdrží pouze předseda;
- b) stavebních záměrech a rozvoji v místě působnosti osadního výboru;
- c) opatřeních k ochraně životního prostředí.

K financování výdajů spojených s činností osadních výborů schválí zastupitelstvo města v rozpočtu pro daný rok v rámci kapitoly 01-Odbor kancelář primátora - rezerva na činnost osadních výborů. **Výše rezervy pro každý osadní výbor se stanoví následovně: 15 000 Kč + 10 Kč x počet obyvatel osady k 1. 11. předchozího kalendářního roku.** V rámci Zásad je přesně určeno, na jaké položky je možné finanční prostředky čerpat.

Z výše uvedeného vyplývá, že fungující subobecní samospráva je zajišťována ve statutárních městech bez komplexní samosprávy MČ/MO jinak, a to osadními či místními výbory, příp. komisemi místních částí, skrze něž jsou občané seznamováni např. s činností magistrátu města, s přijatými usneseními zastupitelstva města a rady města, týkajícími se dané místní části.

Opačným směrem (tzn. veřejné správě města) jsou díky osadním výborům nebo komisím místních částí předkládány návrhy či požadavky obyvatel místních částí k řešení.

Osadní výbory, příp. komise místních částí tedy zajišťují jinou formou účast občanů jednotlivých místních částí na správě SM. Jistým deficitem této formy je nulová účast občanů dané místní části na jejím vytvoření, jelikož členové komisí jsou jmenováni radou města a členové osadních výborů zastupitelstvem města. Pozitivem však jsou mnohem nižší náklady na samosprávu i výkon státní správy oproti SM, která se člení na MČ nebo MO, při zachování přenosu informací od vedení města k občanům místních částí a potřeb občanů vedení města či odborům magistrátu.

1.5 EKONOMICKÉ A ORGANIZAČNÍ VZTAHY MEZI STATUTÁRNÍM MĚSTEM A MĚSTSKÝMI OBVODY/ ČÁSTMI

1.5.1 PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST

Pravidla hospodaření statutárních měst, jako samosprávných celků, nejsou stanovena jinak, než pro jiné obce a jsou dána zákonem o obcích, rozpočtovými pravidly, zákonem o rozpočtovém určení daní apod. Použití pojmu „statutární město“ v pravidlech, která se týkají hospodaření, není téměř použito. Vymezení odlišné úpravy v oblasti hospodaření obcí pro statutární města je pouze u daně z nemovitých věcí, kde např. koeficienty pro výpočet daně u obytných budov se u obcí odvozují od velikosti obce a zde jsou explicitně zmíněna statutární města u velikostní kategorie obcí nad 50 tis. obyvatel, což se vzhledem k velikosti statutárních měst dotýká pouze 8 statutárních měst (do velikosti 50 tis. obyvatel, která by jinak měla tento koeficient nižší - viz tabulka 1.6). Tato úprava pro těchto 8 statutárních měst, resp. i pro ostatní statutární města, není nijak podstatná, vzhledem k tomu, že tento koeficient si každá obec může zvýšit o jeden stupeň, ale i snížit až o 3 stupně, čímž i zmíněných 8 statutárních měst může uplatnit v podstatě stejné koeficienty, které by jim příslušely, kdyby statutárními městy nebyly.

Okruh pravidel financování ve vztahu ke statutárním městům se tak v podstatě neodlišuje od jiných obcí. Jediná oblast, kde lze teoreticky uplatňovat specifická pravidla pro možné zdroje financování statutárních měst, jsou poskytované dotace, kde záleží na poskytovateli dotace, jak vymezí okruh možných příjemců. V širokém spektru dotací se však takové případy vyskytují spíše sporadicky (v minulých letech to byly např. dotace ze SFDI na silniční síť ve statutárních městech).

Takže možnost zajištění nějakých větších či specifických zdrojů pro statutární města záleží na politice poskytovatelů v oblasti dotací.

Nicméně ve spektru statutárních měst, ve vztahu k hlavní části příjmů jejich rozpočtů, což jsou daňové příjmy (sdílené daně poskytované na základě rozpočtového určení daní), jsou **kromě Prahy u tří dalších největších měst při sdílení daní použity výrazně vyšší koeficienty, vztahující se na velikost poskytování daní na jednoho obyvatele** (statutární města Brno, Ostrava a Plzeň). Použité koeficienty jsou **pro Prahu 4,0641, pro Brno, Ostravu a Plzeň 2,2961 a pro města s nižším počtem obyvatel se tyto koeficienty pohybují od 1,00 do 1,3663. Koeficient ve velikosti 1 představoval v roce 2016 příjem ze sdílených daní cca 8,9 tis. Kč na obyvatele**. Dále v rámci pravidel rozpočtového určení daní vystupují kritéria jako je velikost katastrálního území, počet žáků/děti navštěvujících školu zřizovanou obcí a počet zaměstnaných na území obce. Podmínky jednotlivých statutárních měst přepočtené na jednoho obyvatele města jsou zachyceny v tabulce 1.6. V roce 2016 byly sdílené daně v návaznosti na tato kritéria poskytovány ve výši: 59,8 tis. Kč/ha, 8,8 tis. Kč na žáka a 0,44 tis. Kč na zaměstnaného. Tabulka níže zachycuje rozdílné podmínky statutárních měst, které se pak projevují ve zdrojích jejich hospodaření.

Tyto zdrojové podmínky jednotlivých, nejen statutárních měst, z pohledu možného srovnávání podmínek hospodaření, nevytváří vhodné možnosti pro získání závěrů jednoduchým postupem.

Kromě samosprávné činnosti obcí je v souvislosti s hospodařením měst nutno uvažovat dopady na hospodaření měst i obcí z hlediska financování přeneseného výkonu státní správy. Z pohledu srovnávání, byť i třeba stejně velkých měst, zde působí vliv velikosti správního obvodu města, který je dán individuálními podmínkami měst. A dále, pokud pak z pohledu efektivního hospodaření obcí jsou sledovány výdaje na jejich správu, pak je zde problémem zjištění výdajů (objektivně), které mají obce na vlastní samosprávu a samostatně vedle toho na přenesený výkon státní správy.

Určité specifické podmínky statutárních měst v oblasti hospodaření tak jsou dány případy, kdy statutární město má vytvořeny městské obvody nebo místní části, které mají své rozpočty. Takovýchto statutárních měst (kromě Prahy) je sedm. Plně územně členěných je pět z těchto sedmi měst, přičemž zbylá dvě statutární města nejsou členěna úplně (Liberec a Opava). Nicméně do uvedeného rámce statutárních měst, kde bychom mohli hledat určité finanční vazby k určitým částem města, patří i Statutární město Zlín, které nemá vytvořeno městské obvody,

resp. části, s plnohodnotnou vlastní samosprávou, ale územní správa je zde organizována specifickou formou komisí místních částí a sledování rozpočtu města se provádí i podle jednotlivých místních částí.

Tabulka 1.6: Vybrané indikátory statutárních měst

#	Typ	Název	Počet obyvatel k 1. 1. 2017	Započtená výměra katastrálních území k 1. 1. 2017 (v ha)	Počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k 30. 9. 2016	Počet zaměstnanců na území obce k 1. 12. 2016
1	B2.1	Praha	1 280 508	49 620,7782	133 562	1 020 004
2	B2.1	Brno	377 973	23 018,2739	41 179	319 213
3	B1.1	Ostrava	291 634	21 422,9602	30 976	218 767
4	B1.1	Plzeň	170 548	13 767,1042	18 918	135 929
5	B1.2	Liberec	103 853	10 608,7154	12 610	65 731
6	A	Olomouc	100 378	10 333,4582	12 122	86 261
7	A	České Budějovice	93 470	5 560,4617	11 730	82 833
8	B1.1	Ústí nad Labem	92 984	9 396,9856	11 694	50 073
9	A	Hradec Králové	92 929	10 568,6167	10 715	77 089
10	B1.1	Pardubice	90 044	8 265,5058	11 715	65 945
11	A	Zlín	75 117	10 282,6067	8 777	56 261
12	A	Havířov	73 274	3 207,6111	8 068	16 567
13	A	Kladno	68 660	3 696,5946	9 370	35 387
14	A	Most	66 768	8 694,1310	7 674	29 079
15	B2.2	Opava	57 387	9 060,9870	7 133	37 921
16	A	Frýdek-Místek	56 719	5 155,8140	6 951	27 042
17	A	Karviná	54 413	5 752,1275	5 761	27 528
18	A	Jihlava	50 559	8 786,6195	6 894	43 215
19	A	Teplice	49 697	2 378,3125	6 512	27 527
20	A	Děčín	49 521	11 769,5618	6 612	21 081
21	A	Karlovy Vary	49 046	5 908,1798	5 448	30 462
22	A	Chomutov	48 739	2 925,4168	6 307	22 885
23	A	Jablonec nad N.	45 702	3 138,2282	5 392	21 244
24	A	Mladá Boleslav	44 056	2 890,3499	6 153	50 938
25	A	Prostějov	43 975	3 904,0023	5 810	28 868
26	A	Přerov	43 791	5 844,9374	4 979	25 065
27	A	Třinec	35 596	8535,8332	3 977	26 660

Zdroj: Vyhláška 276/2017 Sb. o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů

Podrobněji viz příloha č. 5

Pozn.: statutární města územně členěná (podbarveno)

Typy statutárních měst: 1.1 s městskými obvody úplně členěné statutární město; 1.2 s městskými obvody neúplně členěné statutární město; 2.1 s městskými částmi úplně členěné statutární město; 2.2 s městskými částmi neúplně členěné statutární město.

Indikátory v tabulce výše jsou používány pro rozpočtové určení daní 2018, které vychází ze zákona č. 243/2000 Sb., zákon o rozpočtovém určení daní a vyhlášky č. 429/2017 Sb.

1.5.2 METODICKÉ ASPEKTY HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST

Rozpočty územně členěných statutárních měst jsou sledovány a informačně prezentovány obdobně jako jiných obcí (Monitor, MF ČR), tj. **vždy za celý rozpočet, bez postižení rozpočtů jednotlivých obvodů či částí**. Takže hlavním zdrojem informací o hospodaření územně členěných statutárních měst jsou webové stránky městských obvodů/částí, případně závěrečný účet celého města (pokud tyto informace obsahuje)²⁹. Příslušné stránky MČ/MO však ani v rámci jednoho města neobsahují stejné informace, takže někdy získání bližších informací za městské části či obvody v podstatě není dostupné³⁰. Dalším zdrojem informací byly realizované rozhovory se zástupci statutárních měst, ze kterých vyplynulo, že v současné době fungující systém přerozdělování finančních prostředků jednotlivým MČ/MO na výkon samosprávy dle nastavených parametrů není politický zájem měnit, jelikož město kromě této neúčelové dotace poskytuje finance svým MČ/MO formou účelových dotací především na větší investiční aktivity, což by se z důvodu úprav přerozdělování financí MČ/MO mohlo změnit a MČ/MO by si musely financovat tyto investice již pouze z vlastních zdrojů, což by pro ně bylo nevýhodné.

Bližší informace o pravidlech hospodaření městských částí či obvodů statutárních měst obsahují příslušné statuty, které popisují pravidla, na základě kterých jsou zdroje celého statutárního města poskytovány (příslušná část) příslušnému obvodu/části statutárního města. Obvykle je tak nastaven převod části daňových příjmů statutárního města obvodům/částem (zdroje závisí na skutečných daňových příjmech) anebo jsou jim zdroje poskytovány stanovením dotace (transferu) z rozpočtu města (pevná částka na daný rok), které mohou být individuálně doplněny dalšími dotacemi z rozpočtu města v průběhu roku. Používáno je pak např. i svěření daně (obvykle daně z nemovitých věcí) rozpočtu obvodu/části. Příjmy obvodů/částí pak doplňují obvykle další vlastní příjmy (poplatky), anebo dotace z jiných veřejných rozpočtů, o které se

²⁹ Např. v Plzni jsou v závěrečných účtech obvodů informace o výdajích, sledování rozpočtu podle organizačního hlediska (podle odborů), což však neumožňuje vytvořit vhodnou podobu rozpočtu z odvětvového pohledu pro srovnávání s jinými městy či mezi obvody.

³⁰ Problémem je, že údaje jsou např. zveřejněny bez uvedení paragrafů.

uchází sám obvod/část. Pro zhodnocení hospodaření obvodů/částí v rámci statutárního města je tak nejvhodnější vycházet ze skutečnosti (údaje ze závěrečného účtu).

Pro srovnání, resp. sledování, parametrů hospodaření statutárních územně členěných a územně nečleněných měst není mnoho možností a to z toho pohledu, že už i města s obdobnými charakteristikami mají různé hodnoty hospodaření (např. i v důsledku různých organizačních forem zajišťování veřejných služeb, uplatněných v rámci města). Navíc omezený (malý) počet statutárních jak územně členěných, tak územně nečleněných měst, nedovoluje získat výraznější poznatky ze srovnání; dají se tak získat pouze dílčí poznatky (srovnání hospodaření územně členěných statutárních měst je velmi omezené). Další analýza je proto založena na postižení hlavních aspektů hospodaření jednotlivých územně členěných statutárních měst (na základě disponibilních údajů hospodaření v roce 2016).

Pro postižení hospodaření statutárních měst jsou dále využity tyto přístupy:

1/Pro charakteristiku příjmů rozpočtu statutárního města a jeho obvodů/částí jsou sledovány celkové příjmy rozpočtu, které se dají rozdělit na 4 třídy (třída 1. až 4.): **1. Daňové příjmy, 2. Nedaňové příjmy, 3. Kapitálové příjmy, 4. Přijaté transfery (dotace)**. Sledování této struktury příjmů charakterizuje z pohledu městských obvodů/částí způsob, jakým se příjmy statutárního města dostanou do rozpočtu městského obvodu/části. Pokud městský obvod/část vykazuje příjmy daňové, pak jejich velikost je obvykle odvozována od skutečných příjmů statutárního města z daní, daných výběrem daní v příslušném roce (tj. není stanovena pro daný rok pevně); pokud se jedná o přijaté transfery, tak městský obvod/část má pro daný rok pevně stanoveny zdroje z rozpočtu města (resp. sám získal nějaké dotace), kdy zdrojem těchto dotací pro obvod/část jsou daňové příjmy rozpočtu města.

2/Pro charakteristiku výdajů jsou výdaje sledovány z pohledu odvětvového třídění výdajů na základě používaných 6 skupin (skupiny 1. až 6.): **1. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, 2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, 3. Služby pro obyvatelstvo, 4. Sociální věci a politika zaměstnanosti, 5. Bezpečnost státu a právní ochrana, 6. Všeobecná veřejná správa a služby**. Sledování výdajů dle skupin naznačuje směry působnosti městských obvodů/částí zejména pak ve srovnání s městem (magistrátem). Sledování výdajů dle těchto skupin naznačuje, do jaké míry se na výdajích statutárního města podílejí obvody/části, resp. v jakých oblastech. Každá skupina výdajů se rozpadá na podrobnější části (oddíly odpovídající odvětvím). Proto je

rovněž (v dostupných případech údajů) zachyceno jejich směřování do odvětví; v tomto smyslu je z hlediska odvětví nejobsáhlejší skupina 3. Služby pro obyvatelstvo, která obsahuje vzdělávání (školství), kulturu, tělovýchovu, zdravotnictví, bydlení a komunální služby, životní prostředí.

Velikost výdajů městských obvodů/částí v přepočtu na obyvatele pak dovolují ukázat na to, do jaké míry se rozdílnost různé velikosti obvodů/částí z hlediska počtu obyvatel, ale i jiných podmínek, promítají do jejich hospodaření (výraznější rozdíly jsou pak odrazem odlišných charakteristik těchto obvodů/částí).

1.5.2.1 Statutární město Brno

Statutární město Brno má vytvořeno **29 městských částí**. V rámci statutu jsou pravidla pro **poskytování zdrojů hospodaření městským částem stanovena hlavně formou účelových dotací na základě souhrnného dotačního vztahu**, na pečovatelskou službu, na sbory dobrovolných hasičů na základě zajištění činností souvisejících s výkonem práv a povinností k veřejně přístupným účelovým komunikacím a dopravním plochám v majetku města apod., dále **neúčelové dotace poskytované na základě kritérií počtu obyvatel, počtu žáků, velikost ploch veřejné zeleně, délky silnic, výměra městské části**³¹ (pro každý rok zastupitelstvo Brna schvaluje výši procentního podílu na celkovém objemu neúčelové dotace), dále příjmy z prodeje nemovitého majetku (20 %) a další vymezené okruhy příjmů, obvykle připadající obcím (viz tabulka 1.23). Uvedené zdroje tak představují možnosti výdajové strany rozpočtů částí města³².

Tabulka 1.7: Zdroje hospodaření Statutárního města Brna a jeho městských částí v roce 2016 v mil. Kč

Druh příjmů	Brno vč. částí	Části Brna	Podíl v %
1. Daňové příjmy	8969,7	285,2	3,2 %
2. Nedaňové příjmy	821,5	168,9	20,6 %
3. Kapitálové příjmy	891,9	1,2	0,1
4. Přijaté transfery	2252,0	2604,8	115,7 %*
Celkové příjmy	12935,1	3060,1	23,7 %

Zdroj: Monitor a www stránky Brna

* Hodnota je vyšší než 100 % z důvodu toho, že prostředky jsou městským částem převáděny formou dotací (transfery) z vlastních zdrojů Brna

³¹ Z realizovaných rozhovorů vyplynulo, že Brno každoročně získává dle RUD dotaci okolo 21 tis. Kč/obyvatele. Městským částem je formou neúčelové dotace převáděno přibližně 30 % získaných finančních prostředků. V Brně je stanoven postup výpočtu neúčelové dotace pro MČ, který vznikl na základě konsensu a platí přibližně 7 let. K přerozdělování finančních prostředků dochází dle těchto parametrů: 1. počet obyvatel - 29 %, 2. počet dětí ZŠ a MŠ - 33 %, 3. délka komunikací v metrech - 16 %, 4. plocha zeleně v m² - 13 %, 5. výměra MČ v m² - 9 %.

Kromě neúčelové dotace získávají MČ v Brně formou účelové dotace na výkon přenesené působnosti, na větší opravy a investice apod.

³² Struktura výdajů městských částí zde není uvedena vzhledem k tomu, že jejich prezentace v závěrečném účtu je provedena jen z pohledu odpovědnostního hlediska rozpočtové skladby (odbory úřadů), tj. ne z hlediska odvětvového.

1.5.2.2 Statutární město Ostrava

Statutární město Ostrava má vytvořeno **23 městských obvodů** s vlastní samosprávou. Počet obyvatel městských obvodů se výrazně liší od cca 700 obyvatel do 107 tis. obyvatel.

Tabulka 1.8: Městské obvody Statutárního města Ostravy

MO č.	Městský obvod Ostravy	Počet obyvatel	MO č.	Městský obvod Ostravy	Počet obyvatel
1	Moravská Ostrava a Přívoz	38 661	13	Nová Ves	676
2	Slezská Ostrava	21 161	14	Proskovice	1 212
3	Ostrava-Jih	106 974	15	Michálkovice	2 985
4	Poruba	66 601	16	Radvanice a Bartovice	6 492
5	Nová Bělá	1 763	17	Krásné Pole	2 731
6	Vítkovice	6 916	18	Martinov	1 496
7	Stará Bělá	3 760	19	Polanka nad Odrou	4 698
8	Pustkovec	1 129	20	Hrabová	3 622
9	Mariánské Hory a Hulváky	12 270	21	Svinov	4 301
10	Petřkovice	2 916	22	Třebovice	1 805
11	Lhotka	1 192	23	Plesná	1 262
12	Hošťálkovice	1 599			
	Celkem				296 222

Zdroj: ČSÚ Balance počtu obyvatel platné k 1. 1. 2013

Ve struktuře **příjmů městských obvodů** jsou zastoupeny zejména **dotace**, kterými statutární město ze svého rozpočtu převádí prostředky jako zdroje městským částem. Zdrojem těchto prostředků pro město jsou zejména daňové příjmy, které jsou následně dle pravidel statutu poskytovány obvodům. Hlavní části příjmů městských obvodů tak tvoří dotace z rozpočtu města (viz tabulky níže).

Tabulka 1.9: Zdroje hospodaření Statutárního města Ostravy a jeho městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč

Zdroj	Ostrava vč. obvodů	Obvody Ostravy	Podíl v %
1. Daňové příjmy	7 053,2	326,8	4,6 %
2. Nedaňové příjmy	1 600,1	933,0	5,8 %
3. Kapitálové příjmy	331,3	21,8	6,6 %
4. Přijaté transfery	996,8	1 588,5	159,4*%
Celkové příjmy	9 981,5	2 840,1	28,5 %

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky městských obvodů Ostravy

Poznámka: *Hodnota přes 100 % odráží způsob převodu prostředků mezi městem a obvody (stav před konsolidací rozpočtu města)

Tabulka 1.10: Struktura příjmů městských obvodů Ostravy v roce 2016, v mil. Kč

MO č.	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery	Příjmy celkem
1	43	146	7	258	455
2	55	77	1	110	243
3	85	377	1	492	956
4	37	81	5	266	389
5	2	2	0	11	15
6	20	46	0	53	119
7	3	4	0	33	40

MO č.	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery	Příjmy celkem
8	1	0	0	6	8
9	21	123	4	65	213
10	2	5	0	29	36
11	1	2	0	8	10
12	1	3	0	11	15
13	1	2	0	9	13
14	1	2	0	7	9
15	2	7	1	16	25
16	13	15	0	43	71
17	2	2	0	12	17
18	4	3	0	13	20
19	4	6	1	33	43
20	14	13	0	22	49
21	7	15	0	45	67
22	6	3	0	7	16
23	1	1	0	8	11
Celkem	327	933	22	1 558	2 840

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky městských obvodů Ostrav, zpracováno sumarizací dle příjmových tříd rozpočtové skladby.

Pro příjmy obvodů ve sledovaném období roku 2016 nebyla pravidla přesně specifikována. V současné podobě pravidel (2018) jsou zdroje obvodům **poskytovány na investiční výdaje z 3 % příjmů města ze sdílených daní, a to na základě pravidel: pevná částka 1 mil. Kč, podíl podle počtu obyvatel (55 %), podíl dle rozlohy obvodu (15 %), podíl dle rozlohy komunikací (30%).** Dále je rozdělováno 10 % sdílených daní jako neinvestiční dotace obvodům na základě kritérií: **dle počtu obyvatel (44 %), dle rozlohy (12 %), dle rozlohy zelených ploch (19 %), dle rozlohy komunikací (25 %).** Další prostředky tvoří prostředky na zářez školního zařízení, které je příspěvkovou organizací daného MO.

Tabulka 1.11: Výdaje Statutárního města Ostravy v roce 2016

Ukazatel	Ostrava vč. obvodů	Součet za obvody Ostravy	Podíl obvodů na Ostravě v %
Počet obyvatel k 1.1.2013	296 222	296 222	100,0 %
Rozpočet (mil. Kč)	8 596	2 548	29,6 %

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky městských obvodů Ostrav, vlastní propočet.

Ve výdajích městských obvodů Ostravy jsou zastoupeny především výdaje v oblasti služeb pro obyvatelstvo (skupina 3), které zahrnují výdaje na školství, kulturu, tělovýchovu, bytové hospodářství a komunální služby. Druhou nejvýznamnější oblastí výdajů městských obvodů jsou výdaje na správu obvodu (skupina 6, tj. výdaje na zastupitele a úřady městských obvodů). Do rámce výdajů obvodů pak dále patří výdaje na silnice (skupina 2) a sociální služby (skupina 4), výdaje ve skupině 1 a 5 jsou u městských obvodů nepatrné (nejsou uvedeny). **V přepočtu na**

obyvatele se v obvodech výdaje výrazně liší a pohybují se od 5,6 do 18,3 tis. Kč, což odráží velikost jejich příjmů a jsou tak odrazem jednak vymezených kompetencí daných obvody a jednak konkrétními demografickými, územními a dalšími podmínkami obvodů. Přepočet na obyvatele tak pouze představuje jednotící rovinu hodnocení příjmů, dle které však není zcela možné srovnávat nákladovost obvodů.

Tabulka 1.12: Výdaje městských obvodů Ostravy (vybrané skupiny, 2016, v mil. Kč)

MO č.	Skupina 2 (průmysl.)	Skupina 3 (služby pro o.)	Skupina 4 (soc. věci)	Skupina 6 (veř. správa)	Výdaje cekem	Výdaje na ob. (v tis. Kč)
1	35	245	24	92	432	11,2
2	17	108	26	72	227	10,7
3	31	466	36	149	750	7,0
4	26	192	35	108	372	5,6
5	1	6	1	4	13	7,1
6	27	65	6	24	127	18,3
7	18	10	0	5	36	9,7
8	1	2	0	4	8	6,9
9	18	145	10	35	210	17,1
10	5	24	0	5	36	12,2
11	1	5	0	4	11	8,9
12	0	19	0	5	25	15,4
13	2	7	0	4	13	19,0
14	1	4	0	4	9	7,1
15	2	14	0	6	23	7,8
16	11	41	2	13	71	10,9
17	3	6	0	5	0	12,2
18	1	2	0	6	27	18,0
19	9	21	0	7	38	8,1
20	3	21	1	11	41	11,2
21	7	36	0	11	56	13,1
22	5	4	0	5	14	7,7
23	2	3	0	4	9	7,5
Celkem	224	1444	143	582	2 564	8,7

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky městských obvodů Ostrav, vlastní propočet.

1.5.2.3 Statutární město Plzeň

Statutární město Plzeň má vytvořeno **10 městských obvodů**. V rámci statutu jsou obvodům kromě obvyklých zdrojů hospodaření (místní poplatky, příjmy z pronájmů majetku, příjmy z vlastní správní činnosti apod.) **vymezeny zdroje hospodaření, převáděné z rozpočtu celoměstských orgánů v rámci finančního vztahu rozpočtu města k městským obvodům, kde se jedná o podíl na příjmech z daní, podíl na státním příspěvku na částečnou úhradu nákladů výkonu přenesené působnosti, prostředky na základě rozhodnutí zastupitelstva města; statut však blíže pro jednotlivé obvody nepopisuje, jak jsou tyto podíly stanoveny.**

Příjmy městských obvodů se podílejí na celkových příjmech města 1,7 %. Hlavní část příjmů městských obvodů tvoří daňové příjmy buď ve formě podílu na daních města, nebo vlastní daňové příjmy a dále transfery z rozpočtu města.

V roce 2016 pak měly výdaje³³ městských obvodů ve vztahu k výdajům města výrazně vyšší podíl, než podíl příjmů městských obvodů na příjmech města, vzhledem k zapojení zdrojů městských obvodů z minulých let (viz tabulka 1.24).

Tabulka 1.13: Zdroje hospodaření Statutárního města Plzně a jeho městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč

Druh příjmů	Plzeň vč. obvodů	Obvody Plzně	Podíl v %
1. Daňové příjmy	4199,4	29,8	0,7 %
2. Nedaňové příjmy	958,3	47,6	5,0 %
3. Kapitálové příjmy	925,9	1,3	0,1 %
4. Přijaté transfery	231,3	29,4	12,7 %
Celkové příjmy	6314,9	108,1*	1,7 %*

Zdroj: Monitor a [www stránky plzně](http://www.stranky.plzeň)

* Poznámka: celkové výdaje obvodů Plzně byly však v tomto roce výrazně vyšší a to 568,2 mil. Kč a to z důvodů použití vlastních zdrojů z minulých let (takže podíl výdajů obvodů k výdajům města byl 11,2 %).

1.5.2.4 Statutární město Liberec

Město Liberec je **neúplně členěné statutární město**³⁴, které má vytvořeno **jeden obvod (Vratislavice nad Nisou)**. Zbytek tvoří zbylá část města. Statut Statutárního města Liberce, konstatuje, že oba rozpočty jsou samostatné. Městský obvod má své příjmy z daní; jde o 75 % podílu příslušných daní odpovídající velikosti obvodu podle pravidel rozpočtového určení daní.

Městský obvod z hlediska počtu obyvatel představuje 8,6 %. Velikost rozpočtu Vratislavic ve vztahu k rozpočtu Liberce se liší o cca 2,5 procentního bodu vzhledem k podílu počtu obyvatel Vratislavic a počtu obyvatel Liberce, což v podstatě odráží jen rozdělení výnosů sdílených daní (viz tabulka níže).

Tabulka 1.14: Výdaje Statutárního města Liberec v roce 2016

Ukazatel	Liberec	MO Vratislavice	Podíl MO / Liberec
Počet obyvatel k 1.1.2013	102 757	8 108	8,6 %
Rozpočet (mil. Kč)	1 878	115	6,1 %

Zdroj: MF ČR - Monitor a [www stránky města Liberce](http://www.stranky.mesta-liberec)

³³ Struktura výdajů městských částí zde není uvedena vzhledem k tomu, že jejich prezentace v závěrečném účtu je provedena jen z pohledu odpovědnostního hlediska rozpočtové skladby (odbory úřadů), tj. ne z hlediska odvětvového.

³⁴³⁴ Přesto, že Liberec má pouze jeden obvod, podíl obyvatel na celkovém počtu obyvatel města je 8,6 % a blíží se tak Opavě, která má v 8 městských částech 12,8 % obyvatel města.

Hospodaření obou „částí“ se liší tím, že Liberec i pro městskou část zajišťuje některé služby, které se pak neprojevují ve struktuře rozpočtu Vratislavice; jde zejména o městskou dopravu, sociální věci, městskou policii; v oblasti veřejné správy se ve výdajích Liberce projevují výdaje na přenesený výkon státní správy ve správním obvodu (viz tabulka níže). V podstatě adekvátní podíl, jako je podíl počtu obyvatel Vratislavice na počtu obyvatel Liberce, vykazuje rozpočet Vratislavice k výdajům celého města v oblasti služeb pro obyvatelstvo.

Tabulka 1.15: Struktura výdajů městského obvodu v Liberci v roce 2016 v mil. Kč

Skupina	Název	Liberec	MO Vratislavice	Podíl MO / Liberec (v %)
1	Zem., lesní hosp.	2	0	1,9 %
2	Průmysl	320	16	5,1 %
3	Služby pro občan.	914	76	8,3 %
4	Soc. věci	16	0	1,1 %
5	Bezpečnost	64	2	3,8 %
6	Veřejná správa	564	21	3,7 %

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky města Liberce, propočet vlastní.

Vzhledem k tomu, že MO Liberce nepokrývá celé město, lze simulovat hodnoty rozpočtu obvodů na celkovém rozpočtu Liberce (pokud by potenciálně byly obvody vytvořeny i na ostatním území města), kdyby obdobně hospodařila zbylá část města jako obvod stávající (promítnutím výdajů za obyvatele městského obvodu na celkový počet obyvatel města). Tato simulace³⁵ ukazuje, že rozpočty obvodů Liberce by se podílely na celkovém rozpočtu Liberce 71 % (což je odrazem zejména toho, že daňové příjmy Liberce jsou obvodu poskytovány v rozsahu 75 %).

1.5.2.5 Statutární město Ústí nad Labem

Statutární město Ústí nad Labem má vytvořeny **4 městské obvody s vlastní samosprávou**. Velikost obvodů se pohybuje od 14 do 35 tis. obyvatel. **Příjmy městských obvodů tvoří 9,6 % celkových příjmů statutárního města a hlavním druhem příjmů obvodů jsou přijaté dotace z rozpočtu města. V rámci statutu jsou uvedeny zdroje příjmů městských obvodů, nicméně pro hlavní zdroj z rozpočtu města (dotace) nejsou pravidla stanovena.**

Výdaje městských obvodů jsou změřeny zejména na veřejnou správu, služby pro obyvatelstvo (oblasti jako kultura, sport, školství, životní prostředí) a průmyslová a ostatní odvětví (doprava).

³⁵ Simulace vychází v Liberci z toho, že městský obvod Vratislavice nad Nisou tvoří z hlediska počtu obyvatel Liberce 8,6 % a podílí se na rozpočtu města 6,1 %. A tedy pokud by byly vytvořeny obvody na celém území města (100 % obyvatel), pak by částka rozpočtu připadající na všechny tyto obvody byla o 71 %. Bez provedení simulace by vzhledem k tomu, že Liberec není územně členěn plně, nemohly být srovnávány hodnoty s jinými statutárními městy plně územně členěnými (obdobně dále Opava).

Výdaje městských obvodů představují 12 % výdajů celého města (viz následující tabulky). Největší část výdajů tvoří výdaje na veřejnou správu a výdaje na služby pro obyvatelstvo; výdaji na veřejnou správu (ve výši 29,6 %) se pak rovněž obvody nejvíce podílí na celkových výdajích města (viz tabulka 1.18).

Tabulka 1.16: Zdroje hospodaření Statutárního města Ústí n. Labem a jeho městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč

Druhy příjmů	Ústí n. L. vč. obvodů	Obvody Ústí n. L.	Podíl v %
1. Daňové příjmy	1 462,4	6,4	0,4
2. Nedaňové příjmy	87,2	2,3	2,6
3. Kapitálové příjmy	4,5	0,1	3,3
4. Přijaté transfery	479,4	185,4	38,7
Celkové příjmy	2 033,5	194,3	9,6

Zdroj: Monitor a www stránky Ústí n. L.

Tabulka 1.17: Struktura příjmů městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč

Městský obvod	Počet obyvatel	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery	Příjmy celkem	Příjmy na obyvatele v tis. Kč
Město	35187	3,1	0,5	0,0	58,4	62,0	1,8
S. Terasa	20500	1,0	0,5	0,0	46,1	47,6	2,3
Neštětice	23274	1,5	0,6	0,1	50,7	52,9	2,3
Střekov	14041	0,8	0,7	0,0	30,2	31,8	2,3

Zdroj: Monitor a www stránky Ústí n. L.

Tabulka 1.18: Struktura výdajů městských obvodů Ústí nad Labem Opavy v roce 2016 v mil. Kč

Skupina	Název skupiny výdajů	Ústí n. L.	M obvody	MO město	MO S. Terasa	MO Neštětice	MO Střekov	Podíl obvodů/Ústí n/L.
1	Zeměd., lesní hosp.	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
2	Průmyslová a ostat. odv.	348,0	13,9	3,7	3,4	6,1	0,7	3,9 %
3	Služby pro obyvatelstvo	553,3	40,7	16,98	8,43	9,20	6,07	7,3 %
4	Sociální věci	94,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
5	Bezpečnost	84,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
6	Veřejná správa	450,0	133,1	42,0	33,8	36,0	21,3	29,6 %

Zdroj: Monitor a www stránky Ústí n. L.

1.5.2.6 Statutární město Pardubice

Pardubice je plně územně členěné statutární město, které je členěno na **8 městských obvodů**. V roce 2016 byly celkové příjmy statutárního města Pardubice ve výši 1 984 mil. Kč, přičemž z toho **obvody města** pro své hospodaření dostaly příjmy ve výši 246 mil. Kč, což je cca **12 % celkových příjmů města**. V rámci těchto příjmů městské obvody získaly **největší část svých příjmů formou podílů na daních a to 96 %**. Zbytek pak získaly formou nedaňových příjmů a dotací z jiných rozpočtů (viz tabulka níže).

Zdroje hospodaření městských obvodů Pardubic (dle statutu) jsou dány zejména podíly na daních, které jsou příjmem rozpočtu města (tyto **podíly pro městské části jsou stanoveny podle počtu obyvatel obvodů a podle specifických koeficientů**; koeficienty korigují rozdělování daní mezi obyvatele obvodů specificky pro každý obvod a tyto koeficienty jsou vyšší pro městské obvody s menším počtem obyvatel; hodnoty koeficientů byly odvozeny od skutečných nákladů městských obvodů v dřívějším období a v dalších letech se již nemění), dále jsou to prostředky určené na životní prostředí a dopravu (je stanoveno procento pro sedm z osmi obvodů města), místní poplatky a další poplatky a pokuty a blíže nevymezené transfery z rozpočtu města (specifické pro daný rok); naopak obvody odvádějí městu podíl z vybraných poplatků za tuhý komunální odpad.

Tabulka 1.19: Zdroje hospodaření Statutárního města Pardubice a jeho městských obvodů v roce 2016, v mil. Kč

Zdroje	Pardubice vč. obvodů	Obvody Pardubic	Podíl v %
1. Daňové příjmy	1435,92	235,9	16,4
2. Nedaňové příjmy	294,47	5,5	1,9
3. Kapitálové příjmy	70,61	0	0
4. Přijaté transfery	183	4,8	2,6
Celkové příjmy	1984,08	246,2	12,4

Zdroj: MF ČR - Monitor a [www stránky městských obvodů Pardubic](http://www.stranky.mestskych-obvodu.pardubice.cz)

Pozn.: x – nezjištěno

Obvody sledují výdaje podle vlastních „kapitol“, na základě nichž lze rámcově identifikovat hlavní výdajové směry obvodů a jejich podíl na celkových výdajích města. Obvody se obdobně jako příjmy podílely na celkových výdajích města podílem 12,2 % celkových výdajů rozpočtu. Z pohledu výdajových skupin rozpočtu se rozpočty obvodů na celkových výdajích města podílely nejvíce v oblasti výdajů na silnice (40 % výdajů města), výdajů na životní prostředí (50,4 %) a na veřejnou správu (14,6 %), (viz níže).

Tabulka 1.20: Výdaje Statutárního města Pardubice a jeho městských obvodů v roce 2016, v mil. Kč

Skupiny a vybrané oddíly	Pardubice vč. obvodů	Obvody Pardubic	Podíl v %
Skupina 1 (zemědělství, lesnictví)	4,65	0,25	5,4 %
Skupina 2 (průmyslová odvětví)	362,04	76,5	21,1 %
doprava (silnice)	190,8	76,5	40,0 %
Skupina 3 (služby pro obyv.)	840,73	78,49	9,3 %
školaství	169,6	3,2	0,2 %
kultura + sport	281,6	5,32	0,2 %
životní prostředí	138,8	69,97	50,4 %
Skupina 4 (soc. věci)	105,46	0	0,0 %
Skupina 5 (bezpečnost)	82,67	0,27	0,3 %
Skupina 6 (veřejná správa)	490,81	72,39	14,7 %
Výdaje celkem	1886,36	230,26	12,2 %

Zdroj: MF ČR - Monitor a [www stránky městských obvodů Pardubic](http://www.stranky.mestskych-obvodu.pardubice.cz)

Uvedená pravidla pak ukazují v reálné podobě, že výdaje městských obvodů na obyvatele se liší od 1,39 po 4,79 (příp. 10,8) tis. Kč/obyv. (viz tabulka 1.9). Rozdíly mezi obvody jsou způsobeny pravidly přidělování podílů na daních dle statutu³⁶. Statut sice hovoří o stanovených procentech resp. koeficientech z hlediska počtu obyvatel, v oblasti životního prostředí a dopravy, ale způsob jejich stanovení však již statut blíže nespecifikuje (např. lze usuzovat na velikost zelených ploch komunikací a v obvodech apod.), což se pak projevuje i v rozdílných hodnotách výdajů jednotlivých obvodů.

Tabulka 1.21: Výdaje městských obvodů Pardubic na jednoho obyvatele v roce 2016

Ukazatel	MO I	MO II	MO III	MO IV	MO V	MO VI	MO VII	MO VIII
Počet obyv. k 1. 1. 2013	20 624	19 349	17 216	5 238	15 983	5 775	6 303	276
Výdaje obvodu na obyvatele v tis. Kč	2,64	1,39	1,66	4,71	2,34	4,79	4,38	10,80*

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky městských obvodů Pardubic

Pozn.: označení MO I = Městský obvod Pardubice I apod.

*U MO VII mohou být hodnoty zkresleny, vzhledem k tomu, že nebylo možno dohledat čerpání za obvod (jen rozpočet)

Rozdíly ve velikosti výdajů mezi obvody na obyvatele jsou tak odrazem různých parametrů, které vstupují do rozdělování zdrojů obvodům a zejména to, že základním parametrem rozdělování zdrojů zde není počet obyvatel obvodu, ale i další koeficienty přidělené obvodům (bez vazby na počet obyvatel). Např. specifickými koeficienty je vynásoben počet obyvatel obvodu při výpočtu přidělených daňových příjmů (tento koeficient je např. u MO VI 5 x vyšší než u MO I); další (jiné) podíly jsou stanoveny v procentech jako podíl výnosů z daní pro městské obvody na výdaje v oblasti životního prostředí (např. u MO VI je tento koeficient 9x menší než u MO I) a další podíly na daních v procentech jsou pro oblast výdajů v oblasti dopravy (např. pro MO I je cca 3x vyšší než pro MO 6).

Poznámka: Z uvedených rozdílů výdajů městských obvodů na obyvatele (v tabulce 1.9), tak nelze např. přímo usuzovat na náklady na správu obvodů ve vazbě na jejich velikost, nicméně stanovené koeficienty ukazují na to, že na provoz menších obvodů z hlediska počtu obyvatel obecně je potřebné vynakládat větší množství prostředků na jednoho obyvatele, než u obvodů větších, což je obdobné, jako jsou rozdíly mezi menšími a velkými obcemi, kdy v přepočtu na obyvatele jsou u větších obcí činnosti vykonávány efektivněji. Nesmí se však opomenout, že např. pro obvody s menším počtem obyvatel mohou nabývat na významu např. náklady na správu

³⁶ Podíl na výnosu z daně z nemovitých věcí, daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je město.

silnic dle jejich délky v obvodu, což např. v případě nižší hustoty obyvatel v obvodu samozřejmě náklady na obyvatele zvyšuje. Obdobně je to i s jinou infrastrukturou.

1.5.2.7 Statutární město Zlín

Statutární město Zlín **nemá vytvořeno městské obvody ani městské části s vlastní samosprávou. Správa území je zde zajišťována formou komisí místních částí.** Hospodaření statutárního města je sledováno podle místních částí a v rámci nich pak jsou samostatně sledovány prostředky komisí místních částí. Místních částí je 17 a centrální Zlín (nicméně počty obyvatel místních částí neodpovídají počtům obyvatel v působnosti komisí místních částí). Rozpočet Zlína je tak sledován z pohledu (dopadu) místních částí, ale jen malou část prostředků dostávají k dispozici samy komise místních částí.

Výdaje z pohledu jednotlivých částí Zlína na obyvatele se pohybují od 14,1 do 26,8 tis. Kč na obyvatele. Hodnoty rozpočtu dle komisí místních částí od 0,1 do 1,8 tis. Kč na obyvatele (blíže viz tabulka níže).

V roce 2016 komise místních částí měly k dispozici 11,2 mil. Kč neinvestičních prostředků a 12,3 mil. Kč investičních prostředků a tedy celkem 23,5 mil Kč, což tvořilo 1,7 % z celkového objemu 1 355 mil. Kč rozpočtu města Zlína. Výdaje Komisí místních částí byly zaměřeny do oblastí pozemních komunikací, kultury, bydlení a komunálních služeb, tělovýchovy, životního prostředí požární ochrany (zaměření výdajů dle komisí se ale liší).

Tabulka 1.22: Výdaje Statutárního města Zlína z hlediska místních částí* a komisí místních částí* (2016, v mil. Kč)

Název části		Výdaje dle částí (a) v mil. Kč	Výdaje komisí místních částí (b) v mil. Kč	Výdaje celkem (a+b) v mil. Kč	Počet obyv.	Počet obyv.	Výdaje na obyv. částí v tis. Kč	Výdaje na obyv. komisí MČ v tis. Kč
1	Prštné	85,56	1,14	86,7	3198	955	26,8	1,2
2	Louky	23,02	1,01	24,03	1036	1036	22,2	1,0
3	Mladcová	36,86	1,4	38,26	2449	1287	15,1	1,1
4	Přiluky	39,34	1,74	41,08	2695	1746	14,6	1,0
5	Kudlov	29,92	1,5	31,42	1983	1638	15,1	0,9
6	Jaroslavice	12,99	0,62	13,61	805	802	16,1	0,8
7	Lhotka	5,31	0,28	5,59	241	359	22,0	0,8
8	Chlum	1,66	0	1,66	118	0	14,1	x
10	Štípa	30,47	1,51	31,98	1788	1788	17,0	0,8
11	Kostelec	30,02	0,26	30,28	1962	1961	15,3	0,1

Název části		Výdaje dle částí (a) v mil. Kč	Výdaje komisí místních částí (b) v mil. Kč	Výdaje celkem (a+b) v mil. Kč	Počet obyv.	Počet obyv.	Výdaje na obyv. části v tis. Kč	Výdaje na obyv. komisí MČ v tis. Kč
12	Salaš	3,41	0,08	3,49	213	213	16,0	0,4
13	Lužkovice	13,2	0,13	13,33	633	614	20,9	0,2
14	Klečůvka	5,38	0,21	5,59	309	309	17,4	0,7
15	Velíková	10,18	0,25	10,43	621	621	16,4	0,4
16	U Majáku	0	0,52	0,52	0	897	x	0,6
17	Malenovice	131,12	12,81	143,93	6944	6943	18,9	1,8
Centrální Zlín		896,58	0	896,58	49770	x	18,0	x
Celkem		1355,03	23,46	1378,49	74765	x	18,1	1,1

Zdroj: Závěrečný účet města Zlína

Poznámky: * Počet obyvatel pro jednotlivé části města a podle působení komisí částí města se liší

Část č. 9 nebyla identifikována

1.5.2.8 Statutární město Opava

Opava je **neúplně územně členěné statutární město, které má vytvořeno 8 městských částí a zbylou část**; městské části z hlediska počtu obyvatel tvoří 12,8 % obyvatel Opavy. Zdroje pro hospodaření jsou odvozeny od daňových příjmů města, počtu obyvatel částí a stanovených koeficientů, dále jsou to vlastní příjmy v podobě poplatků apod. V roce 2016 byly výdaje městských částí rozpočtovány ve výši 3,6 % výdajů rozpočtu Opavy (viz tabulka níže).

Pro stanovení zdrojů městských částí se vychází z koeficientů uplatněných v rámci rozpočtového určení daní pro obce dle velikosti příslušné části Opavy s tím, že Opava získává podíl na daních i za obyvatele městských částí větší, než to co odpovídá jejich velikosti a tedy tento rozdíl si Opava ponechává pro společné činnosti. V propočtech příjmů pro části se pak projevují i určitým způsobem stanovené podíly na běžný provoz a investice. Podíly na daních jsou doplněny vlastními příjmy z poplatků apod.

Tabulka 1.23: Výdaje Statutárního města Opavy v roce 2016

Ukazatel	Opava vč. částí	Součet za části Opavy	Podíl částí na Opavě
Počet obyvatel k 1.1.2013	58 352	7 497	12,8 %
Rozpočet (mil. Kč)	924	33,45	3,6 %

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky města Opavy, propočet vlastní

Pozn.: Vzhledem k tomu, že části Opavy nepokrývají celé město, lze simulovat hodnoty rozpočtu částí na celkovém rozpočtu Opavy (pokud by potenciálně byly části vytvořeny i na ostatním území města), tj. kdyby obdobně hospodařila zbylá část města jako části stávající (promítnutím výdajů za obyvatele částí Opavy na celkový počet obyvatel města). Tato simulace ukazuje, že rozpočty částí Opavy by se podílely na celkovém rozpočtu Opavy 28 %.

Ve struktuře výdajů městských částí Opavy jsou relativně nejvíce (ve vztahu k celkovému rozpočtu města) zastoupeny výdaje v oblasti bezpečnosti (podíl 6,8 % na výdajích města je dán výdaji městských částí především na sbory dobrovolných hasičů).

Tabulka 1.24: Výdaje městských částí Opavy v roce 2016

Ukazatel	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8
Počet obyvatel k 1.1.2013	1 391	1 846	966	1056	1220	371	363	284
Rozpočet (mil. Kč)	5,7	7,65	3,56	4,34	5,52	2,28	2,2	2,2
Rozpočet na obyv. (tis. Kč)	4,1	4,1	3,7	4,1	4,5	6,1	6,1	7,7

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky města Opavy, propočet vlastní

Pozn.: Názvy městských částí Opavy: M1 = Komárov, M2 = Malé Hoštice, M3 = Podvihov, M4 = Suché Lazce, M5 = Vávrovice, M6 = Vlaštovičky, M7 = Zlatníky, M8 = Milostovice

Průměrný podíl městských částí na výdajích Opavy je 3,6 %, přičemž až na skupinu 5, i podíly jednotlivých skupin odpovídají hodnotám blízkým uvedené hodnotě. Ve skupině průmyslových odvětví městské části financují zejména komunikace; v rámci služeb pro obyvatelstvo je to zejména: školství, kultura, tělovýchova; v rámci výdajů na sociální věci jde např. o kluby důchodů a výdaje na veřejnou správu (blíže viz tabulka níže).

Tabulka 1.25: Struktura výdajů městských částí Opavy v roce 2016 v mil. Kč

Skupina	Název	Opava	M1až M8	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	Podíl (M1ažM8)/ Opava
1	Zem., lesní hosp.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
2	Průmysl	162	6,1	2,3	0,3	0,06	0,1	1,9	0,05	0,7	0,7	3,8 %
3	Služby pro občan.	414	13,0	1,7	5,3	1,1	1,9	1,5	0,5	0,5	0,5	3,1 %
4	Soc. věci	4	0,14	0	0,05	0	0,04	0,02	0,03	0	0	3,5 %
5	Bezpečnost	41	2,8	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,6	0,2	0,2	6,8 %
6	Veřejná správa	302	11,4	1,2	1,6	2,1	2	1,8	1,1	0,8	0,8	3,8 %

Zdroj: MF ČR - Monitor a www stránky města Opavy, propočet vlastní

Pozn.: Názvy městských částí Opavy: M1 = Komárov, M2 = Malé Hoštice, M3 = Podvihov, M4 = Suché Lazce, M5 = Vávrovice, M6 = Vlaštovičky, M7 = Zlatníky, M8 = Milostovice

V podmínkách městských částí Opavy tím, že statut Opavy tyto části výrazně respektuje jako by byly svébytnými obcemi, se zaměření jejich výdajů blíží struktuře výdajů jiných obcí, až na oblasti, které Opava financuje pro celé město.

1.5.3 SHRUTÍ POZNATKŮ Z ANALÝZY HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST

Městským obvodům/částem územně členěných statutárních měst jsou obvykle (obecně) **poskytovány zdroje typu nedaňových příjmů, místních a správních poplatků**. Při poskytování dalších druhů zdrojů městským obvodům/částem jsou již pak mezi městy odlišnosti., což se týká příjmů daňových, kapitálových a přijatých transferů.

U daňových příjmů uplatňují některá města pro obvody/části přístup stanovení podílů na daních z daní přijatých městem buď podle toho, jako by obvod/část byl samostatnou obcí (**dle jeho velikosti** a příslušných příjmů v rámci rozpočtového určení daní) **anebo se zde používá koeficient stanovený individuálně pro jednotlivé obvody/části**. První možnost přiznává větší zdrojovou samostatnost těmto obvodům/částem, ale na druhé straně pro financování společných činností na úrovni statutárního města pak zbývá méně prostředků. Uplatnění jedné z těchto dvou možností nelze brát jako alternativy, ale závisí na rozdělení kompetencí mezi magistrátem a obvody/částmi. Pokud významnou část veřejných služeb si zajišťují samy obvody/části je možné použít variantu daňových příjmů dle podílů z daní na základě RUD, pokud pak významnější část zajišťuje magistrát, pak koeficienty pro obvody/části se musí stanovit individuálním způsobem.

Kapitálové příjmy jsou v příjmech městských obvodů/částí zastoupeny malým podílem, kdy obvykle se na prodeji majetku obvodů/částí nepodílí vůbec či podílí s rozpočtem města.

Role přijatých transferů pro rozpočty obvodů/částí statutárních měst se liší - obvykle v závislosti na způsobu uplatnění daňových příjmů. Pokud jsou uplatňovány podíly na daních, jsou již transfery v rozpočtu obvodů/částí nižší a naopak, pokud nejsou uplatněny podíly na daních, pak jsou nahrazeny transfery z rozpočtu města.

Analýza hospodaření územně členěných statutárních měst (za rok 2016) **ukazuje na rozdílnost prostředků, s nimiž v rámci těchto měst nakládají městské obvody/části. Nejnižší hodnotu vykazuje Plzeň, u níž se příjmy městských obvodů podílely na rozpočtu města 1,7 %**. Nižší hodnoty pro neúplně členěná statutární města pak odrážejí nižší podíl částí na městu jako celek (nicméně za předpokladu rozšíření obvodů/částí na celé město (simulace) lze usuzovat na dosažení vyšších podílů), viz tabulka 1.26.

Co se týká podmínek hospodaření jednotlivých obvodů/částí, pak se ukazuje, že v důsledku **uplatňovaných pravidel poskytování zdrojů jednotlivým obvodům/částem, je objem zdrojů**

v přepočtu na obyvatele obvodu/části individuální (i výrazně rozdílný) i v rámci jednoho statutárního města. Což odráží pravidla stanovená statutem. Ze struktury výdajů městských obvodů/částí statutárních měst pak vyplývá, že jejich výdaje jsou orientovány kromě výdajů na veřejnou správu zejména na silnice, školství, kulturu, sport a komunální hospodářství, případně na dobrovolné sbory hasičů.

Pravidla financování městských obvodů/částí popisují příslušné statuty měst, nicméně některé parametry nejsou ve statutech vždy natolik precizovány, aby mohla být identifikována všechna kritéria, z nichž se vychází (např. jsou uplatněny koeficienty, které však ve statutu nemají uveden způsob stanovení). Z rozhovorů se zástupci členěných statutárních měst (jednalo se o zástupce měst i MČ/MO) vyplynulo, že přerozdělování finančních prostředků MČ/MO je velmi zásadní oblastí a v případě nastaveného postupu, ke kterému je souhlasné stanovisko ze strany města i MČ/MO, není žádný úmysl jej jakkoliv měnit. Pokud s nastaveným postupem v rámci členěných SM nesouhlasí některé MČ/MO, je hledána varianta, se kterou budou souhlasit zástupci města i MČ/MO a její hledání má nejvyšší prioritu.

Z metodického hlediska provedení analýzy hospodaření městských obvodů/částí statutárních měst je obtížné vzhledem k rozdílnosti metodických přístupů jednotlivých měst, neboť jednotně je zajištěna možnost zjištění oficiálních výsledků hospodaření za celá města (v prezentačním systému MF ČR Monitor), avšak toto již neumožňuje obdobné zjištění výsledků za obvody/části. Jde zejména o to, že není zjištělná položková a paragrafová podoba rozpočtů MO/MČ a v této podrobné podobě jsou zachyceny mnohdy jen celé rozpočty statutárních měst. Jako další metodické problémy srovnatelnosti hospodaření se zde jeví zejména působnost obvodů při srovnání statutárních měst. Působnost obvodů/částí měst je dána statutem a liší se mezi statutárními městy, takže i v případě důsledného podrobného zachycení hospodaření obvodů/částí, srovnatelnost mezi městy nelze zajistit vzhledem k různému věcnému zaměření kompetencí přenesených na obvody/části různých statutárních měst (např. i když obvodům bude svěřeno vybrané nájemné, bude tato oblast v různé míře rozložena jak mezi obvody, ale i magistrát). Údaje zachycené v tabulce 1.26 tak představují pouze jakousi obecnou míru decentralizace hospodaření v územně členěných statutárních městech.

V rámci zdrojů pro hospodaření MO/MČ i při znalosti podrobnosti jednotlivých kritérií mohou hrát významnou roli transfery prostředků mezi městem a MO/MČ, které lze bez vazby na existující pravidla ve statutech uskutečnit ad hoc v každém roce, pokud to v rámci schvalování

rozpočtu schválí zastupitelstvo statutárního města, což narušuje i možnost srovnávání rozpočtů a pravidel jejich vytváření mezi MO/MČ.

Tabulka 1.26: Podíly výdajů rozpočtů obvodů/částí vybraných statutárních měst na rozpočtu města (2016)

Statutární město	Podíl rozpočtu obvodů/částí na rozpočtu města	Podíl rozpočtu obvodů/částí na rozpočtu města, vč. simulace pro neúplně členěná statutární města ¹
Pardubice	12,2 %	12,2 %
Ostrava	29,6 %	29,6 %
Liberec	6,1 %	71,0 % ¹
Opava	3,6 %	28,0 % ¹
Ústí nad Labem	12,0 %	12,0 %
Brno	23,7 %	23,7 %
Plzeň	1,7 % (11,2 % ²)	1,7 % (11,2 % ²)
Zlín (komise místních částí)	1,7 %	1,7 %

Zdroj: Vlastní propočet

Poznámky: ¹simulováno (viz text),

²jedná se o hodnotu výdajů v roce 2016 s použitím výrazného objemu prostředků z minulých let

1.5.4 VAZBY MEZI OBĚMA ÚROVNĚMI SAMOSPRÁVY STATUTÁRNÍCH MĚST

Statutární města členěná na MČ/MO vytváří v rámci voleb do obecních zastupitelstev 2 nezávislé úrovně zastupitelstev. Obyvatelé daných SM volí členy zastupitelstva magistrátu, zároveň však volí i členy zastupitelstva MČ/MO.

Na základě rozhovorů provedených ve statutárních městech byl v členěných SM identifikován problém, který spočívá v tom, že **obě úrovně samosprávy byly zvoleny nezávisle a jsou omezené vazby mezi oběma úrovněmi samosprávy**. Všechna členěná statutární města **vytvářejí platformy pro kontakt mezi vedením města a vedením obvodů/městských částí**. Nejčastěji se jedná o **pravidelná měsíční setkání starostů MČ/MO s radou města**. Na úrovni státní správy probíhají pravidelná setkání tajemníka magistrátu s tajemníky MČ/MO.

V případě, že se SM rozhodlo nečlenit na MČ/MO a použilo z důvodu přiblížení obyvatelům formu **komisí městských/místních částí nebo výborů městských/místních částí**, jsou členové **komisí jmenováni radou města a členové výborů zastupitelstvem města**, kterými mohou být i odvoláni, tzn., že samosprávný orgán SM může zcela regulovat procesy na svém území. Tento model je také ekonomicky levnější, více je uvedeno v kap. 1.6.3.

Z výše uvedeného vyplývá, že v oblasti samosprávné činnosti **může docházet v členěných SM k větším střetům a průtahům při regulaci procesů v územním plánování, nastavování rozvojových koncepcí, strategických dokumentů a investičních aktivit na území MČ/MO**. Na

základě rozhovorů dochází k obtížnému prosazování celoměstských zájmů, jelikož MČ/MO mají často rozdílný názor vyplývající z prosazování lokálních zájmů a priorit dané MČ/MO. Z realizovaných rozhovorů se zástupci statutárních měst vyplynulo, že starosta malé MČ/MO má stejný hlas jako starosta velké MČ/MO, i když situace, se kterými se potýkají menší, často okrajové MČ/MO a potřebují je řešit, jsou zcela odlišné od problematiky velkých MČ/MO.

Kompetence samostatné i přenesené působnosti převáděné v rámci statutárních měst na jejich MČ/MO jsou uvedeny kapitole 2.3.1.

1.6 NÁKLADY NA VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY V ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH A ÚZEMNĚ NEČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚSTECH

1.6.1 METODICKÉ ASPEKTY

Statutární města v rámci veřejné správy vykonávají činnosti, které se týkají jak činnosti samosprávných, tak činností přeneseného výkonu státní správy.

V rámci přeneseného výkonu státní správy statutární města vykonávají všechny typy přeneseného výkonu státní správy (pověřený obecní úřad, obecní úřad s rozšířenou působností, stavební úřad, matriční úřad a státní správu vykonávanou všemi obcemi), přičemž u většiny těchto činností je velikost správního obvodu větší, než území statutárního města (správní obvody se pak liší i ve vztahu k jednotlivým uvedeným činnostem). Náklady na přenesený výkon státní správy se projevují v rámci výdajů obcí v podobě výdajů v rámci činnosti vykazované jako činnost místní správy (§ 6171 MS rozpočtové skladby). Nicméně jsou zde dále sledovány i výdaje na samosprávu (stejný paragraf). Srovnatelnost výdajů na státní správu mezi obcemi obecně je tak jednak omezena různým rozsahem výkonu státní správy a jednak různou velikostí správních obvodů. Přímé mechanické srovnání údajů mezi statutárními městy (na obyvatele) tak není možné.

Na přenesený výkon státní správy je obcím poskytován příspěvek a dále je součástí příspěvku i příspěvek na veřejné opatrovnictví a na vydávání občanských průkazů, příp. na výkon činnosti jednotlivých kontaktních míst, tyto agendy jsou ovšem financovány adresně na základě počtu úkonů. Velikost tohoto příspěvku (dotace) může být určitým kritériem eliminace rozdílností rozsahu a územního dosahu místní správy v přenesené působnosti jednotlivých obcí. Další vliv na velikost nákladů na státní správu obcí mají příjmy ze správních poplatků, které tak doplňují

prostředky z příspěvku na výkon státní správy. Proto v dalším hodnocení výdajů na správu ve statutárních městech je uplatněn přístup eliminace výdajů na státní správu. Tento přístup je uplatněn formou snížení výdajů na místní správu o velikost poskytnutého příspěvku na státní správu (SDV) a dále i snížením o příjmy ze správních poplatků (SP).

Příspěvek na státní správu je poskytován podle pravidel stanovených ve státním rozpočtu (v některých agendách dochází k přímému financování podle počtu úkonů nikoliv podle počtu obyvatel např. agenda občanské průkazy, veřejné opatrovnictví), přičemž pravidla pro příspěvek se neliší z pohledu obcí, měst, statutárních měst ať už územně členěných či územně nečleněných. Nicméně v reálných hodnotách se velikost příspěvku na obyvatele pro určitý typ činnosti státní správy liší. Příspěvek není totiž poskytován obcím jednotně na obyvatele, ale na základě pravidel (vzorce), který menším jednotkám (pro působnost v menším správním obvodu) poskytuje prostředky na obyvatele vyšší, než na stejnou činnost obcím, s větším správním obvodem; a to na základě předpokladu, že je vyšší efektivnost činností při činnostech vykonávaných pro větší správní obvod.

Pokud toto pravidlo promítneme do podmínek územně členěných statutárních měst, která správní činnosti (některé) přenesou na městské obvody/části, pak pro statutární město je to nevýhodné, neboť kdyby příjemcem příspěvku byly přímo obvody/části (s menšími počty obyvatel), pak příjem těchto prostředků by byl vyšší (samozřejmě s tím, že na druhé straně je zde předpoklad nižší efektivnosti těchto správních činností). Tím, že statutární město tyto činnosti rozdělí mezi obvody/části, jsou náklady vyšší, ale příspěvek je stanoven jako pro celé statutární město (vyšší náklady tak nese samo statutární město).

V rámci samosprávných činností obce zajišťují správu svých vlastních záležitostí, a lze zde použít rozdělení na výdaje na místní správu (součást § 6171 (MS)) a na zastupitelstva obcí (§ 6112 (ZO)), tzn. paragrafy rozpočtu obcí.

Výdaje na zastupitelstva obcí reprezentují zejména výdaje na odměny zastupitelů (uvolněných a neuvolněných). Pravidla odměňování jsou pro všechny obce stanoveny stejně. Nicméně při srovnání mezi obcemi i obdobné velikosti se zde bude projevovat to, že jednak počet zastupitelů je pro určitou velikost obce vymezen určitým intervalem (i stejně velké obce se mohou lišit počtem zastupitelů) a dále se zde individualita jednotlivých obcí může projevit počtem členů rady

obce, počtem místostarostů (náměstků primátora), počtem výborů, komisí a počtem jejich členů. To vše s dopadem do velikosti výdajů³⁷.

V případě územně členěných statutárních měst se bude projevovat v rámci výdajů na zastupitelstva zejména počet obvodů/částí města, neboť pravidla pro počet zastupitelů nejsou stanovena pro statutární město jako celek, ale individuálně pro město jako celek a pro každý obvod/část samostatně. Tedy s počtem obvodů/částí, resp. čím budou co do počtu obyvatel menší, se objektivně budou zvyšovat tyto náklady.

Za **výdaje na místní správu** (samosprávu) jsou všeobecně považovány správní činnosti vykonávané zaměstnanci, resp. obecním úřadem (v tomto případě již nebereme v úvahu činnosti vykonávané v rámci přeneseného výkonu státní správy).

Tyto výdaje lze zjistit (objektivizovat) z rozpočtu obce (po odečtení příspěvku na státní správu, případně i příjmů ze správních poplatků), nicméně pro objektivní posouzení velikosti těchto výdajů (a srovnání mezi městy) je nutno zmínit možné metodické nedostatky uvedeného přístupu, které snižují obecnou aplikovatelnost dosažených poznatků. Jde jednak o vykazování nákladů (zejména platů a odvodů) v rámci rozpočtů, kdy vykazování může být provedeno jednak v návaznosti na odvětví prováděné činnosti nebo v rámci činnosti místní správy a alternativou je i to, že příslušné správní činnosti jsou „nakupovány“ a projevují se u příslušného odvětví jiným způsobem (nákupy).

1.6.2 ANALÝZA VLIVU VÝDAJŮ NA SPRÁVU VE VYBRANÝCH STATUTÁRNÍCH MĚSTECH

Pro analýzu byly vybrány údaje o hospodaření 15 (největších) statutárních měst. Pro analýzu byly vybrány ukazatele za celá statutární města (vč. případných obvodů/částí). Jde o výdaje na místní správu (MS), výdaje na zastupitelstva obcí (ZO), přijaté transfery (na přenesený výkon státní správy - reprezentované příjmy města v rámci souhrnného dotačního vztahu (SDV), příjmy ze správních poplatků (SP) a počet obyvatel statutárních měst.

Hodnoty ukazatelů byly propočteny na obyvatele a dále byl proveden výpočet výdajů na místní správu bez přeneseného výkonu státní správy a příjmů ze správních poplatků (úprava byla

³⁷ Vzhledem k tomu, že výdaje na zastupitelstva obcí nepředstavují jen odměny zastupitelů (vč. sociálních odvodů), ale i výdaje na energie, cestovné, jsou tyto náklady v některých obcích rovněž sledovány odděleně; v ostatních případech jsou pak součástí nákladů na místní správu (pokud tyto náklady nelze v rámci úřadu oddělit).

provedena snížením výdajů na místní správu o příspěvek na výkon státní správy a dále o správní poplatky) viz tabulka níže. Hodnocení je provedeno v těchto směrech:

1/ **Výdaje na místní správu na obyvatele ve sledovaných statutárních městech se pohybují od 2,46 tis. Kč/ob. (Havířov) po 4,77 tis. Kč/ob. (Olomouc). Jednoznačná tendence změny těchto výdajů ve vztahu k velikosti města zde není patrná.** Olomouc jako statutární město má nejvyšší výdaje, i když není územně členěno (viz tabulka níže, sloupec b).

2/ Vzhledem k možnému rozdílnému rozsahu správních obvodů při výkonu státní správy těmito městy jsou dále výdaje na místní správu očištěny o přijaté dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu, což simuluje vliv rozdílnosti správních obvodů. Z tohoto pohledu sice stále nejvyšší výdaje na obyvatele vykazuje Olomouc, ale lze pozorovat určitou tendenci z hlediska výdajů na obyvatele. **U územně členěných statutárních měst jsou hodnoty poněkud vyšší, oproti územně nečleněným statutárním městům obdobné velikosti. Výjimkou je zde částečně územně členěný Liberec, jehož nižší výdaje by mohly souviset s tím, že město není členěno úplně a rovněž Opava** (viz tabulka níže, sloupec d).

3/ Pokud v rámci zdrojů pro financování státní správy zohledníme i příjmy ze správních poplatků, ukazuje se, že **plně územně členěná statutární města vykazují výdaje na místní správu 2,44 až 2,86 tis. Kč /obyv.** Neúplně členěná statutární města se pak hodnotami pohybují na úrovni **mezi ostatními statutárními městy, tj. od 1,6 do 2,16 tis. Kč/obyv.** Z uvedených hodnot lze stanovit, že vlastní náklady územně členěných statutárních měst na místní správu jsou o cca třetinu vyšší, než u statutárních měst nečleněných (viz tabulka níže, sloupec f)³⁸.

4/ Okruh **výdajů na zastupitelstva obcí souvisí s počty zastupitelů.** Pokud pak posuzujeme tyto výdaje na obyvatele, ukazuje se, že územně členěná statutární města mají výdaje na obyvatele vyšší, až na Liberec (existuje zde jen jeden obvod). Výdaje na zastupitele plně územně členěných statutárních měst se pohybují od 0,17 do 0,31 tis. Kč/obyv.; u neúplně členěných a nečleněných statutárních měst jde o hodnoty od 0,08 do 0,16 tis. Kč/obyv. (kromě Frýdku - Místku, který i když není územně členěné statutární město, se pohybuje na úrovni územně členěných statutárních měst a vyšší výdaje vykazuje i Opava). **Vyšší výdaje územně členěných statutárních měst jsou způsobeny existencí dalších zastupitelstev na úrovni městských obvodů/částí a**

³⁸ Z této tendence vybočuje opět Olomouc, která není v textu hodnocení zmíněna.

oproti územně nečleněným městům jde o výdaje na obyvatele v průměru dvojnásobně vyšší (viz tabulka níže, sloupec a).

Tabulka 1.27: Výdaje statutárních měst nad 55 tis. obyvatel na správu v roce 2016)

Statutární město		Výdaje na zastupitelstva obcí (ZO)		Výdaje na místní správu (MS)		Příjmy ze SR (SDV)		Podíl (MS-SDV)/ob.	Příjmy ze správn. poplat. (SP)	Náklady MS bez SDV a SP/o.
		a		b		c		d	e	f
Název	počet obyvatel	mil. Kč	tis. Kč/ob.	mil. Kč	tis. Kč/ob.	mil. Kč	tis. Kč/ob.	tis. Kč/ob.	mil. Kč	tis. Kč/ob.
Brno	377 973	109	0,29	1511,5	4,00	332,7	0,88	3,12	98,7	2,86
Ostrava	291 634	91,1	0,31	1157,4	3,97	263,9	0,90	3,06	62,7	2,85
Plzeň	170 548	52,6	0,31	649,1	3,81	120,9	0,71	3,10	46,4	2,83
Liberec	103 853	10,3	0,10	301,6	2,90	66,4	0,64	2,26	33	1,95
Olomouc	100 378	14,1	0,14	478,6	4,77	75,1	0,75	4,02	34,8	3,67
Č. Bud.	93 470	11,0	0,12	306,3	3,28	73,5	0,79	2,49	44,4	2,02
Ústí n. L.	92 984	15,9	0,17	339,9	3,66	60,2	0,65	3,01	21,9	2,77
Hrad. Král.	92 929	9,6	0,10	249,9	2,69	66,8	0,72	1,97	34,2	1,60
Pardubice	90 044	19,9	0,22	312,6	3,47	63,4	0,70	2,77	29,9	2,44
Zlín	75 117	11,9	0,16	239	3,18	54,1	0,72	2,46	23,4	2,15
Havířov	73 274	9,9	0,14	180,5	2,46	49,6	0,68	1,79	12,5	1,62
Kladno	68 660	8,1	0,12	224,2	3,27	61,3	0,89	2,37	29,4	1,94
Most	66 768	5,4	0,08	175,8	2,63	44,7	0,67	1,96	17,8	1,70
Opava	57 387	13,4	0,23	170,8	2,98	54,2	0,94	2,03	19	1,70
F. Místek	56 719	16,2	0,29	197,6	3,48	52,3	0,92	2,56	22,8	2,16

Zdroj: Vlastní propočet na základě Monitor. Počet obyvatel z běžné evidence obyvatelstva, údaj k 1. 1. 2017.

Poznámky:

Statutární města územně členěná (podbarveno)

MS – výdaje na místní správu (§ 6171)

ZO – výdaje na zastupitelstva obcí (§ 6112)

SDV – příspěvek na přenesený výkon státní správy (SDV)

(MS-SDV)/o. – výdaje na místní správu na obyvatele se zohledněním příspěvku na státní správu

SP – příjmy ze správních poplatků

Náklady bez SP – náklady na místní správu po zohlednění příspěvku na státní správu a příjmů ze správních poplatků

1.6.3 MÍSTNÍ DEMOKRACIE ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH A NEČLENĚNÝCH SM

Velká města svou rozlohou a počtem obyvatel nedokáží reflektovat všechny problémy a proto je pro ně potřebné zajistit aplikaci místní demokracii. Z toho důvodu se některá SM člení na MČ/MO (celkem 8). U všech členěných SM (kromě SM Liberec, jež má pouze 1 MO) **vychází více než 1 zastupitel, respektive zastupitelský mandát/1 000 obyvatel** (minim. 1,26 v Ústí n. Labem a maxim. 1,86 v Opavě). U hl. m. Prahy vychází 0,91 zastupitele/1 000 obyvatel. U nečleněných SM se hodnota pohybuje v rozmezí třetiny až poloviny počtu zastupitelů na 1 000 obyvatel ve členěných SM. Zde je nutné uvést, že **většina nečleněných SM zajišťuje aplikaci místní demokracie**, v souladu se zákonem o obcích, zřízením osadních či místních výborů, příp. komisí

místních částí). Jejich zřízení umožňuje aktivní zapojení občanů do správy jak celoměstských záležitostí, tak zejména záležitostí v místech jejich bydliště.

S výše uvedeným souvisí i výše výdajů na zastupitelstva (§ 6112), které zahrnují náklady na zastupitele, předsedy a členy výborů, komisí apod. **Nejvyšší výdaje na obyvatele mají statutární města Ostrava a Plzeň (310 Kč/obyvatele), dále pak SM Brno. U nečleněných SM³⁹ jsou výdaje na zastupitelstva v přepočtu na obyvatele o třetinu až polovinu nižší než u členěných SM⁴⁰,** i když v jejich nákladech se promítají výdaje na výbory či komise místních částí.

Tabulka 1.28: Výdaje statutárních měst nad 55 tis. obyvatel na zastupitelstva obcí v roce 2016)

Statutární město			Počet zastupitelů				Výdaje na zastupitelstva obcí (ZO)	
Název	Počet MČ/MO	počet obyvatel	město	MO/MČ	celkem	na 1000 obyv.	v mil. Kč	v tis. Kč/obyv.
Praha	57	1 280 508	65	1103	1168	0,91	255,1	0,20
Brno	29	377 973	55	566	621	1,64	109	0,29
Ostrava	23	291 634	55	448	503	1,72	91,1	0,31
Plzeň	10	170 548	47	168	215	1,26	52,6	0,31
Liberec	2	103 853	39	15	54	0,52	10,3	0,10
Olomouc	-	100 378	-	-	45	0,45	14,1	0,14
Č. Bud.	-	93 470	-	-	45	0,48	11,0	0,12
Ústí n. L.	4	92 984	37	71	108	1,16	15,9	0,17
Hrad. Králové	-	92 929	-	-	37	0,40	9,6	0,10
Pardubice	8	90 044	39	114	153	1,70	19,9	0,22
Zlín	-	75 117	-	-	41	0,55	11,9	0,16
Havířov	-	73 274	-	-	43	0,59	9,9	0,14
Kladno	-	68 660	-	-	33	0,48	8,1	0,12
Most	-	66 768	-	-	45	0,67	5,4	0,08
Opava	9	57 387	39	68	107	1,86	13,4	0,23
F. Místek	-	56 719	-	-	43	0,76	16,2	0,29

Zdroj: Vlastní propočet na základě Monitor, vlastní průzkum. Počet obyvatel z běžné evidence obyvatelstva, údaj k 1.1.2017.

Poznámky:

Statutární města územně členěná (podbarveno)

ZO – výdaje na zastupitelstva obcí (§ 6112), Zahrnuje náklady na zastupitele, předsedy a členy výborů apod.

Premisou výkonu místní veřejné správy je, že by měla sloužit hlavně občanům. V případě územně členěných statutárních měst je často argumentováno, že jejich existence předmětný požadavek naplňuje velmi intenzivně tím, že občan zde má možnost vyřídit své záležitosti v místě svého bydliště. Též tím, že členové volených orgánů i úředníci úřadu městských obvodů/části zpravidla lépe znají problematiku svého obvodu. Bohužel, jsou to zřejmě veškeré přínosy ve vztahu k jejich

³⁹ U nečleněných SM jsou v rámci § 6112 (rozpočtu) započteny náklady na členy výborů či komisí místních částí.

⁴⁰ Kromě členěného SM Liberec, které má pouze 1 MO. Výdaje na zastupitelstva vychází na 100 Kč/obyvatele stejně jako u nečleněného SM Hradec Králové. Naopak nečleněné SM Frýdek-Místek dosahuje ve výdajích na zastupitelstva 290 Kč/obyvatele, což je stejná částka jako u SM Brno.

občanům. Zřizovatelskému městu se nepochybně sníží zátěž na jeho pracovištích. Ty ovšem vždy poměrně razantně převýší provozní náklady vynaložené na zřízení a provoz obvodů/částí. K potvrzení této skutečnosti je zpracováno srovnání počtu členů zastupitelstev a nákladů na ně vynaložených členěného statutárního města Pardubice a nečleněného statutárního města Hradec Králové, jejichž počet obyvatel je srovnatelný (cca 90 000 obyvatel).

Srovnání Pardubic se sousedním statutárním městem Hradec Králové je poměrně logické. Jednak to jsou tradičně dvě rivalitní města, která mají srovnatelný počet obyvatel a zároveň co do rozsahu velmi podobný i správní obvod obce s rozšířenou působností. Stávající urbánní zástavba Hradce Králové zahrnuje podobně jako sousední Pardubice i řadu dříve samostatných obcí.

Náklady na zastupitelstva, předsedy a členy výborů apod. jsou u členěného statutárního města Pardubice vyšší o 10,3 mil. Kč než u nečleněného statutárního města Hradec Králové.

Tabulka 1.29: Počet členů zastupitelstev a výdaje vybraných statutárních měst na správu v roce 2016

Město	Zastupitelstvo města	Zastupitelstva MO	Celkem	Počet zastupitelů na 1 000 obyv.	Náklady na zastupitelstva v mil. Kč*	Náklady na zastupitelstva v tis. Kč/obyv.
Pardubice	39	114	153	1,70	19,9	0,22
Hradec Králové	37	---	37	0,40	9,6	0,10

Zdroj: Vlastní propočet na základě Monitor.

Poznámka: * Výdaje na zastupitelstva obcí (§ 6112). Zahrnuje náklady na zastupitele, předsedy a členy výborů apod.

Vyšší jsou i celkové počty zaměstnanců magistrátu a úřadů městských obvodů ve SM Pardubice než počet zaměstnanců Magistrátu Hradec Králové. Tomu odpovídají i **vyšší náklady o 51,8 mil. Kč/rok na mzdy zaměstnanců členěného statutárního města Pardubice, které má 8 MO**. U SM nad 150 tis. obyvatel je pozorován nárůst počtu zaměstnanců úřadů (magistrátu i úřadů MČ/MO) v přímé úměře s jejich velikostí⁴¹. **Počet zaměstnanců úřadů na 1 000 obyvatel je nejvyšší u SM Ostrava (8,2 zaměstnanců), dále následuje SM Brno a Plzeň**. U nečleněného SM Hradec Králové je počet zaměstnanců/1 000 obyvatel výrazně nižší než v obdobně velkém členěném SM Pardubice. **Výdaj na 1 obyvatele je nejvyšší v Ostravě (3,69 tis. Kč), následuje Brno (2,89 tis. Kč) a Plzeň (2,67 tis. Kč). Nejnižší je tento výdaj v Hradci Králové (2,07 tis. Kč).**

⁴¹ Počet zaměstnanců je ovlivněn i velikostí SO ORP jednotlivých měst, k největšímu rozdílu v počtu obyvatel dochází z těchto 3 SM u SM Ostrava.

Tabulka 1.30: Počet zaměstnanců vybraných statutárních měst a výše mzdových nákladů

Statutární město				Počet zaměstn. na 1 000 obyv.	Mzdové náklady v mil. Kč/rok*			v tis. Kč /obyv
Město	Zaměstn. magistrátu	Zaměstn. MO/MČ	Celkem**		Zaměstn. magistrátu	Zaměstn. úřadů MO/MČ	Zaměstn. celkem	
Brno	1 274	1164,5	2438,5	6,5	574,0	524,7	1098,7	2,89
Ostrava	914	1 465	2379	8,2	411,8	660,1	1071,9	3,69
Plzeň	606	408	1014	5,9	273,0	183,8	456,9	2,67
Pardubice	402	140	542	6,0	181,1	63,1	244,2	2,70
Hradec Králové	427	---	427	4,6	192,4	---	192,4	2,07

Zdroj: Údaje poskytnuty jednotlivými magistráty a úřady MČ/MO, období květen 2018

Poznámka: * Hrubá mzda je na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč⁴².

**Počet zaměstnanců úřadu ovlivňuje i počet obyvatel v rámci SO ORP. SO ORP Brno má stejný počet obyvatel jako SM Brno, SO ORP Ostrava má o cca 32 tis. obyvatel více než SM Ostrava, SO ORP Plzeň má o cca 19 tis. obyvatel více než SM Plzeň.

Počty zaměstnanců úřadů SM Pardubice a SM Hradec Králové souvisí i s výkonem agend pro obce spadající do SO ORP obou SM. Při srovnání výše příspěvku na výkon přenesené působnosti u obou SM je ve výši příspěvku jen minimální rozdíl, což ukazuje, že obě SM jsou srovnatelná.

Tabulka 1.31: Výše příspěvku na výkon státní správy v roce 2018– SM Pardubice a SM Hradec Králové (v tis. Kč)

Název obce	Příspěvek základní působn.	Příspěvek matriční působn.	Příspěvek stavební působn.	Příspěvek pověřený úřad	Příspěvek ORP	Příspěvek OP	JKM	Příspěvek opatrovn.	Příspěvek celkem
Pardubice	2 923	3 793	9 109	15 241	37 387	1 897	840	2 697	73 889
Hradec Králové	3 007	3 436	9 481	14 988	40 763	2 128	240	928	74 973

Zdroj: MVCR, příspěvek na výkon státní správy. <http://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>

1.6.4 SHRUTÍ SOUČASNÉHO STAVU FUNGOVÁNÍ STATUTÁRNÍCH MĚST (EFEKTIVITA FUNGOVÁNÍ)

Analýza nákladů statutárních měst na správu byla provedena na základě existujících údajů o jejich hospodaření. Výsledky této analýzy je však nutno poněkud **zrelativizovat z pohledu metodických aspektů** (viz metodické souvislosti v kap. 1.5.1).

a) Zásadním metodickým problémem hodnocení nákladů na veřejnou správu obcí obecně je **vymezení samotného pojmu „nákladů na veřejnou správu“**, neboť vnímání těchto výdajů

⁴² Výpočet: Náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč.

prostřednictvím disponibilních ukazatelů je pouze postižení určitého okruhu výdajů na správu, které jsou sledovány ve výdajích na místní správu a zastupitelstva v obecních rozpočtech (je potřebné odlišovat i pojmy náklady a výdaje). Obecně vnímání nákladů na správu ve smyslu „úředníků obecního úřadu a zastupitelů a náklady na jejich činnost“ je velmi zjednodušené. Výdaje v tomto směru jsou zachyceny ve výdajích rozpočtu, ale tyto výdaje se mohou lišit mezi obcemi v tom případě, že obce si mohou započíst práci uvedených úředníků do jiné oblasti výdajů (věnují – li se např. kultuře, tak do výdajů na kulturu, a ne do výdajů na správu) a dalším výrazným faktorem může být, do jaké míry je určitá činnost (např. kulturní aktivity) zajišťována vlastními zaměstnanci obce či zabezpečována dodavatelsky (vlastní způsob zajišťování bude buď ve výdajích na správu nebo ve výdajích na kulturu, dodavatelské zajišťování bude ve výdajích na kulturu).

Tyto **metodické problémy mohou být důležitými faktory, které z hlediska záměru sledování nákladů na veřejnou správu** mohou „vysvětlit“ např. „neočekávané“ výsledky.

b) Jako nezbytný aspekt pro korekci hodnocení nákladů na správu statutárních měst je použit aspekt **zohlednění přeneseného výkonu státní správy prostřednictvím příspěvku na přenesený výkon státní správy**. Zde se vychází z propočtů (MV ČR), které byly vytvořeny před cca 10 lety (bez významnějších úprav). Je zřejmé, že podmínky pro výkon státní správy se mění a je otázkou, do jaké míry současný způsob poskytování příspěvku na přenesený výkon odpovídá podmínkám současnosti. Daný způsob poskytování příspěvku je založen na předpokladu stejného rozsahu nákladů na přenesený výkon státní správy jednotlivými úřady (na základě parametru počtu obyvatel ve správním obvodu a typu výkonu státní správy) – lze si zde položit otázku, do jaké míry odpovídají skutečnosti tyto předpoklady stejného rozsahu činností v různých obcích, vč. např. intenzity práce úředníků apod., tj. do jaké míry současný způsob poskytování prostředků na přenesený výkon státní správy je vhodný (či objektivně správný)⁴³.

To, že stávající stav financování přeneseného výkonu státní správy nemusí být vhodný, lze také do značné míry indikovat výběrem správních poplatků. I když zde při výběru správních poplatků, při srovnání statutárních měst, mohou působit rozdílnosti činností resp. správních obvodů, nejeví se na základě analýzy obhajitelné, aby mezi sledovanými statutárními městy byly tak výrazné

⁴³ V současnosti MV ČR provádí v obcích šetření, na základě něhož proběhne revize metodiky, resp. změna způsobu výpočtu příspěvku na přenesený výkon státní správy.

rozdíly, kdy ve vztahu k dotaci na přenesený výkon státní správy se velikost vybraných správních poplatků pohybuje od 23,8 % u Ostravy, do 60,4 % u Českých Budějovic (viz tabulka 1.20, sloupec g). To právě může souviset s tím, že výkonnost jednotlivých úřadů je rozdílná a poskytovaný příspěvek na přenesený výkon státní správy toto neodráží. Objem vybraných správních poplatků se odvozuje od velikosti správních obvodů pro jednotlivé typy přeneseného výkonu státní správy, nicméně v rozpočtech obcí se nesleduje přímý vztah vybraných správních poplatků k příslušným typům činností přeneseného výkonu státní správy, takže přímé objektivní srovnání obcí není možné; nicméně vykázané hodnoty Ostravy a Českých Budějovic se, i přes neexistenci příslušných údajů, zdají příliš odlišné.

Vedle toho velikost správních poplatků indikuje, že náklady na přenesený výkon státní správy jsou výrazně dotvářeny zdroji z vybraných správních poplatků, takže bez jejich zohlednění nemůže být posuzování problematiky nákladů na správu objektivní; ale už na základě výrazně rozdílných podílů správních poplatků ve vztahu k dotacím na přenesený výkon státní správy lze indikovat neobjektivní rozdílnosti v souvislosti s financování přeneseného výkonu státní správy a v daných souvislostech se to pak návazně, v důsledku provázanosti v jednom ukazateli, bude projevovat i v hodnocení výdajů na samosprávu statutárních měst.

c) Možné zhodnocení výdajů obcí na veřejnou správu lze vyhodnotit jednak prostřednictvím výdajů na samosprávu a jednak prostřednictvím výdajů na zastupitelstva obcí (viz další bod).

Analýza nákladů na samosprávu statutárních měst se zaměřila na vyhodnocení výdajů na obyvatele, které mají tato města v oblasti výdajů na samosprávu (zahrnující náklady na činnost úřadu v samostatné působnosti a na zastupitelstva). Simulace jejich zjištění byla provedena odečtením výdajů na místní správu o prostředky poskytnuté v rámci souhrnného dotačního vztahu a o správní poplatky. Výsledky ukazují, že zde neexistuje jednoznačná tendence velikost výdajů na samosprávu na obyvatele v závislosti na velikosti města či na způsob jejího členění či nečlenění. Dílčí poznatky pak ukazují, že územně členěná statutární města ve většině případů vykazují vyšší hodnoty výdajů na samosprávu, ale ještě větší hodnotu na obyvatele vykazuje město Olomouc⁴⁴. U územně členěných statutárních měst nejnižší hodnotu vykazuje Opava

⁴⁴ U Olomouce jsou obdobně vysoké hodnoty vykazovány více let a rozhodující část uvedených výdajů tvoří platy a pojistné. Z uvedených údajů nelze identifikovat příčinu velkých výdajů v této oblasti (nejdou to ale výdaje investiční); ale vysoké výdaje mohou souviset s tím, že magistrát Olomouce působí na 14 pracovištích a rovněž se zde mohou promítat metodické souvislosti sledování výdajů obcí popisované výše.

(1,70 Kč/ob.), nicméně toto město není členěno úplně. U sledovaných nečleněných statutárních měst, která se z hlediska počtu obyvatel pohybují v intervalu od cca 56 do 100 tis. obyvatel je rozptyl hodnot od 1,62 tis Kč na obyvatele (Havířov) do 2,16 tis. Kč na obyvatele (Frýdek - Místek, kdy ale jako extrém je možné uvést územně nečleněnou Olomouc s částkou 3,67 tis. Kč/obyv.

Odpovědět na otázku, zda výdaje na samosprávu jsou vyšší v územně členěných statutárních městech oproti územně nečleněným, analýza nemohla jednoznačně poskytnout (viz metodické aspekty uvedené výše), nicméně při odpovědi lze použít následující úvahu, související s tím, když bude doposud nečleněné statutární město zavádět městské obvody /části.

V souvislosti se rozčleněním statutárního města na MČ/MO dojde ke zvýšení výdajů spojených se vznikem MO/MČ, kdy podoba magistrátu se nezmění a MO/MČ si vytvoří svůj vlastní úřad – tato situace (vyšší náklady na správu při existenci MO/MČ lze potvrdit i z dotazování na magistrátech vybraných statutárních měst.

Na úřadech (magistrátu a úřadech 8 MO) v rámci statutárního města Pardubice pracuje o 115 zaměstnanců více než v nečleněném SM Hradec Králové, s tím souvisí i výše mzdových nákladů, které jsou ve SM Pardubice vyšší o 51,8 mil. Kč/rok než ve SM Hradec Králové. U nečleněného SM Hradec Králové je počet zaměstnanců/1 000 obyvatel výrazně nižší (4,6) než v obdobně velkém členěném SM Pardubice (6,0), což je pro město finančně nákladnější.

Počet zaměstnanců úřadů měst nad 150 tis. obyvatel (kromě Prahy) na 1 000 obyvatel je nejvyšší u SM Ostrava (8,2), dále následuje SM Brno (6,5) a Plzeň (5,9). Při přepočtu výdajů na mzdy zaměstnanců úřadu na 1 obyvatele je výdaj nejvyšší v Ostravě (3,69 tis. Kč), následuje Brno (2,89 tis. Kč) a Plzeň (2,67 tis. Kč). Nejnižší je výdaj v Hradci Králové (2,07 tis. Kč), který je nečleněným SM.

Z uvedených ekonomických aspektů na správu územně členěných statutárních měst vyplývá, že se náklady na správu, při vytvoření městských obvodů/částí, zvýší. Dále lze nepřímou usuzovat na dílčí zvýšení nákladů na veřejné služby obecně, pokud tyto budou samostatně zajišťovat městské obvody /části vzhledem k situaci, kdy tyto služby jsou zajišťovány za celé statutární město (např. množstevní slevy).

d) Výdaje na zastupitelstva obcí

Výdaje na zastupitelstva, které lze zahrnout do okruhu výdajů na samosprávu, se ukazují při jejich **přepočtu na obyvatele vyšší u územně členěných měst**, nicméně například výdaje Liberce naopak patří k nejnižším, pravděpodobně proto, že má jen 1 MO, a tím se počet zastupitelů navýšil jen minimálně. **Role této části nákladů v celkových výdajích na samosprávu je relativně nízká, vzhledem k tomu, že ve vztahu k nákladům na samosprávu představují cca 10 %**. Analýza, ale i logické posouzení souvislostí zde ukazuje, že v územně členěných statutárních městech se tyto výdaje zvyšují, což je spojeno s další rovinou zastupitelských orgánů na úrovni městských obvodů/částí, které nevznikají u územně nečleněných měst. Lze indikovat, že čím bude statutární město členěno na více částí/obvodů, tím budou náklady na zastupitelstva vyšší, vzhledem k nutnosti odměňování zastupitelů, povinných výborů zastupitelstva, dalších výborů a komisí.

S výše uvedeným souvisí i konkrétní výše výdajů na zastupitelstva ve SM. Dle tab. 1.28 nejvyšší výdaje na obyvatele mají statutární města Ostrava a Plzeň (310 Kč/obyvatele), dále pak SM Brno. U nečleněných SM⁴⁵ jsou výdaje na zastupitelstva v přepočtu na obyvatele o třetinu až polovinu nižší než u členěných SM⁴⁶, i když v jejich nákladech se promítají výdaje na výbory či komise místních částí, jimiž je v rámci nečleněných SM zajišťována participace občanů na veřejné správě.

V rámci porovnání velikostně srovnatelných SM, a to statutárního města Pardubice, které má 8 MO, a nečleněného statutárního města Hradec Králové, jsou náklady na zastupitelstvo (§ 6112) vyšší u Pardubic o 10,3 mil. Kč než u nečleněného statutárního města Hradec Králové.

e) Stávající poskytování příspěvku na přenesený výkon státní správy územně členěným statutárním městům, která přenesla státní správu na obvody/části.

V této oblasti jako závěr lze uvést, že pokud promítneme poskytování příspěvku na přenesený výkon státní správy statutárním městům, do podmínek územně členěných statutárních měst, která správní činnosti (některé) přenesou na městské obvody/části, pak pro statutární město je to nevýhodné, neboť kdyby příjemcem příspěvku byly přímo obvody/části (s menšími počty obyvatel), pak příjem těchto prostředků by byl vyšší (samozřejmě s tím, že na druhé straně je zde předpoklad nižší efektivity těchto správních činností). **Tím, že statutární město tyto činnosti**

⁴⁵ U nečleněných SM jsou v rámci § 6112 započteny náklady na členy výborů či komisí místních částí.

⁴⁶ Kromě členěného SM Liberec, které má pouze 1 MO. Výdaje na zastupitelstva vychází na 100 Kč/obyvatele stejně jako u nečleněného SM Hradec Králové. Naopak nečleněné SM Frýdek-Místek dosahuje ve výdajích na zastupitelstva 290 Kč/obyvatele, což je stejná částka jako u SM Brno.

rozdělí mezi obvody/části, jsou náklady vyšší, ale příspěvek je stanoven jako pro celé statutární město (vyšší náklady tak nese samo statutární město). Tento závěr odráží současný způsob poskytování příspěvku na přenesený výkon státní správy, nicméně MV ČR analyzuje současné podmínky s cílem revize uvedeného systému poskytování příspěvků obcím.

f) Sledování hospodaření městských obvodů/částí statutárních měst.

Sledování údajů o hospodaření samotných MO/MČ statutárních měst není zachyceno v systému Monitor, z pohledu MO/MČ tak nelze dohledat všude příslušnou strukturu položek a paragrafů rozpočtu, někde jsou zveřejněny pouze výdaje, resp. nejsou uvedeny další parametry hospodaření (např. použití zdrojů z minulých let, stav prostředků na účtech obvodů apod.). Pro jednoznačnou identifikaci hospodaření městských obvodů/částí statutárních měst by bylo vhodné uvažovat o zavedení povinného výkaznictví o rozpočtech městských obvodů/částí, obdobně jako pro jednotlivé obce (vč. sledování v systému Monitor).

1.7 SHRNUTÍ

Současné právní vymezení statutárních měst obsahuje § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, který ve svém odst. 1 taxativně vyjmenovává 25 statutárních měst na území ČR. Mezi statutární města je řazeno i hl. m. Praha, které se však řídí zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Podle § 4, odst. 2 zákona o obcích se území statutárních měst **může** členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány. Takto územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky. Z 27 SM na území ČR má statut pouze 8 (včetně hl. m. Prahy), jelikož se člení na MČ/MO⁴⁷. Zákon o obcích nestanovuje žádná podmiňující kritéria pro vznik statutárních měst.

Je třeba zdůraznit, že statutární města, která nezřídila MČ/MO přesto mohou zapojit své místní části do správy města. V souladu se zákonem o obcích k tomu mohou využít osadní či místní výbory⁴⁸, příp. komise rady města, stejně jako ostatní města. Jejich zřízení umožňuje aktivní zapojení občanů do správy, jak celoměstských záležitostí, tak zejména záležitostí v místech jejich bydliště.

⁴⁷ Členěná SM mají statut na základě zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (§ 130), anebo v případě hl. m. Prahy na základě zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

⁴⁸ § 120 odst.1 „V částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní nebo místní výbory (dále jen "osadní výbor").“

U všech **členěných SM** (kromě SM Liberec, jež má pouze 1 MO) vychází více než 1 zastupitel, respektive zastupitelský mandát (minim. 1,26 v Ústí n. Labem a maxim. 1,86 v Opavě) na 1 000 obyvatel. U hl. m. Prahy vychází 0,91 zastupitele/1 000 obyvatel. U **nečleněných SM** je hodnota výrazně nižší a pohybuje se v rozmezí třetiny až poloviny počtu zastupitelů na 1 000 obyvatel ve členěných SM. Zde je nutné uvést, že většina nečleněných SM zajišťuje aplikaci místní demokracie, v souladu se zákonem o obcích, zřízením osadních či místních výborů, příp. komisí místních částí. Jejich zřízení umožňuje aktivní zapojení občanů do správy jak celoměstských záležitostí, tak zejména záležitostí v místech jejich bydliště.

S výše uvedeným souvisí i výše výdajů na zastupitelstva (rozpočtový § 6112), které zahrnují náklady na zastupitele, předsedy a členy výborů, komisí apod. **Nejvyšší výdaje na obyvatele mají členěná statutární města** Ostrava a Plzeň (310 Kč/obyvatele), dále pak SM Brno (290 Kč/obyvatele) a Praha (200 Kč/obyvatele). **U nečleněných SM⁴⁹ jsou výdaje na zastupitelstva v přepočtu na obyvatele většinou o třetinu až polovinu nižší než u členěných SM⁵⁰**, i když v jejich nákladech se promítají výdaje na výbory či komise místních částí. Nejnižší hodnotu má SM Most (80 Kč/obyvatele), dále SM Hradec Králové (100 Kč/obyvatele), SM České Budějovice a SM Kladno mají 120 Kč/obyvatele. Výrazně se od všech nečleněných SM odlišuje Frýdek-Místek, kde hodnota dosahuje 290 Kč/obyvatele, další v pořadí je SM Zlín (160 Kč/obyvatele).

V rámci analýzy byla provedena komparace SM Pardubice, které se člení na 8 MO, se sousedním nečleněným SM Hradec Králové. Obě města mají srovnatelný počet obyvatel a zároveň, co do rozsahu, velmi podobný i správní obvod obce s rozšířenou působností. Stávající urbánní zástavba Hradce Králové zahrnuje podobně jako sousední Pardubice i řadu dříve samostatných obcí. **Náklady na zastupitelstva, předsedy a členy výborů apod. jsou u členěného statutárního města Pardubice vyšší o 10,3 mil. Kč než u nečleněného statutárního města Hradec Králové.** Vyšší jsou i celkové počty zaměstnanců magistrátu a úřadů městských obvodů ve SM Pardubice než počet zaměstnanců Magistrátu Hradce Králové. **Tomu odpovídají i vyšší náklady o 51,8 mil. Kč/rok na mzdy zaměstnanců členěného statutárního města Pardubice.**

⁴⁹ U nečleněných SM jsou v rámci § 6112 započteny náklady na členy výborů či komisí místních částí.

⁵⁰ Kromě členěného SM Liberec, které má pouze 1 MO. Výdaje na zastupitelstva vychází na 100 Kč/obyvatele stejně jako u nečleněného SM Hradec Králové. Naopak nečleněné SM Frýdek-Místek dosahuje ve výdajích na zastupitelstva 290 Kč/obyvatele, což je stejná částka jako u SM Brno.

U SM nad 150 tis. obyvatel je pozorován nárůst počtu zaměstnanců úřadů (magistrátu i úřadů MČ/MO) v přímé úměře s jejich velikostí. Počet zaměstnanců úřadů na 1 000 obyvatel je nejvyšší u SM Ostrava (8,2 zaměstnanců), dále následuje SM Brno a Plzeň. Počet zaměstnanců je ovlivněn i velikostí SO ORP jednotlivých měst, k největšímu rozdílu v počtu obyvatel dochází z těchto 3 SM u SM Ostrava. U nečleněného SM Hradec Králové je počet zaměstnanců/1 000 obyvatel výrazně nižší než v obdobně velkém členěném SM Pardubice. **Výdaj na 1 obyvatele je nejvyšší v Ostravě (3,69 tis. Kč), následuje Brno (2,89 tis. Kč) a Plzeň (2,67 tis. Kč). Nejnižší je tento výdaj v Hradci Králové (2,07 tis. Kč).**

Z uvedených ekonomických aspektů na správu územně členěných statutárních měst vyplývá, že se náklady na správu, při vytvoření městských obvodů/částí, zvýší. Dále lze nepřímo usuzovat na dílčí zvýšení nákladů na veřejné služby obecně, pokud tyto budou samostatně zajišťovat městské obvody /části vzhledem k situaci, kdy tyto služby jsou zajišťovány za celé statutární město (např. množstevní slevy).

Sledování údajů o hospodaření samotných MO/MČ statutárních měst není zachyceno v systému Monitor, z pohledu MO/MČ tak nelze dohledat všude příslušnou strukturu položek a paragrafů rozpočtu, někde jsou zveřejněny pouze výdaje, resp. nejsou uvedeny další parametry hospodaření (např. použití zdrojů z minulých let, stav prostředků na účtech obvodů apod.). Pro jednoznačnou identifikaci hospodaření městských obvodů/částí statutárních měst by bylo vhodné uvažovat o zavedení povinného výkaznictví o rozpočtech městských obvodů/částí, obdobně jako pro jednotlivé obce (vč. sledování v systému Monitor).

2 ZHODNOCENÍ PLATNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Významným specifikem měst přijímacích statut je, že při rozhodování ve správním řízení⁵¹, které bylo statutem přeneseno na městské obvody nebo části, mají tyto postavení prvoinstančního správního orgánu a nadřízené odbory magistrátu pak jsou odvolacími orgány (druhoinstanční)⁵². Ve městech, která statut nepřijala, rozhodují ve správním řízení příslušné oprávněné úřední osoby jednotlivých odborů magistrátu jako prvoinstanční orgány a druhoinstančními jsou příslušné odbory krajských úřadů.

2.1 PRÁVNÍ POSTAVENÍ MĚSTSKÝCH OBVODŮ/ČÁSTÍ A VÝKON SAMOSTATNÉ A PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

Podle současné právní úpravy městské obvody nebo městské části (dále městské obvody/části) statutárních měst, nejsou právními osobami. V ustanovení § 20 odst. 2 pak zákon o obcích stanoví, že městské obvody/části jsou vymezeny jako organizační jednotky (statutárního) města. Ustanovení § 134 odst. 1 zákona o obcích pak stanoví, že městské obvody/části jednají za „zřizovatelské“ statutární město v záležitostech jim svěřených zákonem a v mezích zákona statutem. Toto jednání není jednáním právního subjektu, nýbrž právním jednáním statutárního města. **Městské obvody/části tedy nemají vlastní právní subjektivitu.** Právně závazné jednání pod záštitou města vykonávají orgány a představitelé městských obvodů a městských částí. Absence právní způsobilosti městských obvodů/částí je důvodem, proč z hlediska výkonu veřejné správy nelze o vztahu statutárního města a jeho městské části/obvodu hovořit jako vztahu dvouinstančním. To se ovšem netýká rozhodování částí/obvodů ve správním řízení.

Ze skutečnosti, že zákon o obcích neumožňuje právní subjektivitu městských obvodů/částí zcela jistě nevyplývá, že tato skutečnost omezuje aktivitu nečleněných statutárních měst ke zřizování svých obvodů/částí. Takový požadavek nebyl a není ze strany předmětných měst předkládán a nebyl ani předmětem vyvolané vnější diskuze. Lze tedy dovodit, že současná právní úprava vyhovuje reálné praxi.

⁵¹ Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² Zákon o obcích § 139 odst. 5 „Rozhodnutí orgánů městských obvodů a městských částí vydaná ve správním řízení přezkoumává magistrát, pokud není tato působnost svěřena zvláštnímu orgánu města nebo zvláštní zákon nestanoví jinak“.

Z výše uvedeného vyplývá, že ve statutárních městech, která se člení na městské obvody/části, je vedle příslušného zákona statut nejvýznamnějším právním předpisem, který je pro městské obvody/části předpisem.

A/ konstitutivním⁵³

Ke zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části dochází na základě rozhodnutí zastupitelstva, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí nebyl podán návrh na konání místního referenda o této věci. Je-li podán takový návrh, lze zřídit nebo zrušit městský obvod nebo městskou část jen na základě souhlasného rozhodnutí místního referenda konaného na území, na němž se navrhuje zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části.

Není také bez zajímavosti, že žádné statutární město dosud nepřešlo na jiný způsob organizace městské správy. Žádné zatím nezrušilo své obvody a od vzniku prvních členěných statutárních měst se v pozdějších letech žádné jiné město nerozhodlo zřídit obvody.

B/ kompetenčním

K uvedené problematice je třeba připomenout, že téma je věcně relevantní pouze pro 7 statutárních měst (bez Prahy), které se na městské obvody/části skutečně člení. Přičemž ve dvou z nich (Liberec, Opava) se členění nedotýká území celého města.

Právo výkonu samostatné a přenesené působnosti je pro všechny územně samosprávné celky prvotně založeno Ústavou ČR⁵⁴ a dále zákonem o obcích⁵⁵ (viz schéma níže). Zákonem je pak členěným statutárním městům uloženo **upravit své vnitřní poměry ve věcech správy města**

⁵³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů § 4 odst. 2 Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. § 20 odst. 1 Městský obvod nebo městskou část ve statutárním městě lze zřídit nebo zrušit na základě rozhodnutí zastupitelstva města, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. Je-li podán takový návrh, lze zřídit nebo zrušit městský obvod nebo městskou část jen na základě souhlasného rozhodnutí místního referenda konaného na území, na němž se navrhuje zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části.

⁵⁴ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ČL. 100 odst. 1 Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. ČL. 105 Výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.

⁵⁵ § 7 odst. 1 Obec spravuje své záležitosti samostatně (dále jen "samostatná působnost"). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem odst. 2 Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost § 8 Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost.

statutem (viz předchozí pojednání). Mimo jiné musí být jeho součástí⁵⁶ (viz „stanoví“ nikoliv „může stanovit“) i stanovení:

- *pravomocí orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti,*
- *vzájemné součinnosti mezi orgány města a orgány městských obvodů/částí,*
- *zdrojů peněžních příjmů městských obvodů/částí a druhu výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti.*

Výrazně se specifika kompetencí územně členěných statutárních měst projevuje v postavení jejich magistrátů a příslušných úřadů městských obvodů/částí, které rovněž plní úkoly jak v samostatné, tak přenesené působnosti. Při výkonu samostatné působnosti magistráty do svěřené působnosti úřadům městských obvodů/částí přímo zasahovat nemohou. Naproti tomu při výkonu přenesené působnosti zákon o obcích výslovně předpokládá, že magistráty kontrolují činnost orgánů městských obvodů nebo městských částí a poskytují jim odbornou pomoc při plnění jejich úkolů. Zde je třeba připomenout (viz výše), že zmiňovaná rozdílná role magistrátu neplatí ve správním řízení. V něm je magistrát oprávněn přezkoumávat rozhodnutí vydávána orgány městských obvodů/ částí v samostatné i přenesené působnosti.

Z hlediska rozdělení kompetencí je potřebné co nejintenzivněji podporovat jejich přenos z města nastavením vnitřního členění, což nemusí být pouze na MČ/MO, ale např. osadními výbory nebo komisemi místních částí. To odpovídá jednak výše citovanému čl. 4 Evropské charty místní samosprávy, ale i principům subsidiarity a dekoncentrace místní veřejné správy. V souladu s tím je třeba zachovat na zastupitelstvu zřizovatelského města vedle jeho obecné koordinační, metodické a kontrolní funkce, zejména záležitosti celoměstského charakteru, tj. v první řadě doprava, strategický majetek města nebo infrastruktura. Ostatní záležitosti by měly být ponechány v gesci obvodních zastupitelstev. Nicméně není výjimkou, že v řadě členěných statutárních měst dochází ke sporům mezi obvody/částmi a městem o rozsah převedených pravomocí⁵⁷. Členěná statutární města mívají tendenci omezit kompetence městských

⁵⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení, ve znění pozdějších předpisů, § 130 písm. c), d), e).

⁵⁷ Viz *Ostrava versus MO Mariánské Hory*, kde byl veden spor o rozsah kompetencí při řešení problematiky nepřizpůsobivých osob a nakládání s majetkem. Dále současný spor *Ostrava versus městské obvody Poruba a Pustkovec*, jejímž předmětem je vybudování nové tramvajové trati v Ostravě, která je zařazena mezi strategické investice města. Cílem je zkvalitnění dopravního napojení obou městských obvodů na páteřní tramvajovou síť města a potažmo zlepšení dopravní obslužnosti. Akce má být z 80% financována z dotace, která je podmíněná ukončením stavby do roku 2022. Oba městské obvody se však, pro odpor občanů a občanských iniciativ k výstavbě vyslovují negativně s tím, že trať a související stavební úpravy výrazně poškodí jejich kvalitu života.

obvodů/části a pokud možno je centralizovat do jednoho místa. Obvody/části mají přirozeně zájem na dalším rozšiřování a posilování svých kompetencí. Podmínkou efektivní funkčnosti městských obvodů/části je i jejich finanční nezávislost, tj. možnost vytvářet vlastní finanční zdroje a rozhodovat o nich v mezích svého rozpočtu. Zde ovšem vzniká problém spočívající v nesourodé územní velikosti, počtu obyvatel⁵⁸, míře rozvinutosti infrastruktury či industrializace mezi obvody/částmi posuzovaného statutárního města. Z toho vyplývá příjmová nerovnost mezi obvody/částmi jednoho města.

Tabulka 2.1: Samostatná a přenesená působnost obce

Působnost obce	Vymezení	Základní právní úprava
SAMOSTATNÁ	<p>Pozitivní vymezení:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce (zejména vymezeny v § 84, § 85, § 102), ■ záležitosti, které do samostatné působnosti svěří zákon <p>Dále ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Především o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspokojování potřeb bydlení, - ochranu a rozvoj zdraví, - dopravu a spoje, - potřeby informací, - výchovu a vzdělání, - celkový kulturní rozvoj, - ochranu veřejného pořádku <p>Negativní vymezení:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ pokud nejsou zákonem svěřeny krajům ■ nejde o přenesenou působnost orgánů obce ■ působnost svěřena zvláštním zákonem správním úřadům 	ZÁKON O OBCÍCH
PŘENESENÁ	<ul style="list-style-type: none"> ■ ve věcech, které stanoví zvláštní zákony ■ ve správním obvodu ■ podle rozsahu pověření obce 	SPRÁVNÍ ŘÁD A ZVLÁŠTNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY

⁵⁸ Statutární město Ostrava, MO Ostrava – Jih 105 417 obyvatel, MO Nová Ves 731 obyvatel.

Zákon o obcích pak ve věci výkonu samostatné a přenesené působnosti městskými obvody/částmi obecně stanoví, že statutární město může statutem:

<p>☑ svěřit městskému obvodu/ části na úseku samostatné působnosti zejména (§ 131):</p> <ul style="list-style-type: none"> • schvalování programu rozvoje městského obvodu/části, • rozhodování o právních jednáních uvedených v § 133 (viz níže), • zřizování trvalých a dočasných fondů městského obvodu/části, • výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části nebo organizační složky městského obvodu nebo městské části. • zřizování trvalých a dočasných fondů městského obvodu/části, • výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části nebo organizační složky městského obvodu nebo městské části. 	<p>☑ určit městské obvody/části, jejichž orgány budou vykonávat zcela nebo zčásti přenesenou působnost svěřenou zvláštními zákony pověřeným obecním úřadům, popřípadě některou přenesenou působnost svěřenou zvláštními zákony obecním úřadům</p> <p>a dále, je-li to účelné,</p> <p>může statutární město statutem se souhlasem městského obvodu/části vyhradit v přenesené působnosti orgánů obcí některé činnosti magistrátu města nebo určit, že některé tyto působnosti budou vykonávat orgány jiných městských obvodů nebo městských částí.</p>
---	---

dle § 133 Zákona o obcích může být městskému obvodu a městské části svěřeno rozhodování zejména o těchto právních jednáních:

- a) převod a zastavení nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů z majetku města svěřeného městskému obvodu nebo městské části,
- b) převod a zastavení movitých věcí a práv,
- c) postoupení pohledávek,
- d) vzdání se práva a prominutí dluhu,
- e) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o poskytnutí výpůjčky, o poskytnutí dotace, o poskytnutí návratné finanční výpomoci, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti,
- f) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,
- g) majetková účast na podnikání jiných právnických osob,
- h) dohody o splátkách,
- i) uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách,
- j) poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým a právnickým osobám,
- k) poskytování dotací a návratných finančních výpomocí spolkům, humanitárním organizacím a jiným právnickým nebo fyzickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí.

Počty členů zastupitelstva (§ 68) sice rostou s počtem obyvatel obce (obvodu, městské části), ale ukazatel počtu obyvatel připadajících na 1 člena zastupitelstva je v nepřímé úměře. Z politologického hlediska je tak kontakt mezi občany a vedením malé obce velmi těsný a to dělá

malé jednotky z lidského pohledu přitažlivými, ačkoliv právě v malých jednotkách je s výběrem vhodných lidí do zastupitelstev největší problém.

Tabulka 2.2: Počty členů zastupitelstva ve vazbě na počet obyvatel obce

Počet Obyvatel	Počet členů ZO		Na 1 člena ZO Případně obyvatel	
	Min.	Max.	Min.	Max.
do 500	5	15	1	100
501 až 3 000	7	15	33	429
3 001 až 10 000	11	25	120	909
10 001 až 50 000	15	35	286	3 333
50 001 až 150 000	25	45	1 111	6 000
nad 150 000	35	55	2 727	10 857
Praha*	55	70	16 430	20 900

Pozn.: Platí i pro městské obvody a městské části statutárních měst. Pro městské části v Praze platí přibližně stejné parametry (viz zák. č. 131/2000 Sb., § 88).

** Dle § 48 zák. č. 131/2000 Sb.*

Z důvodu zachování principů místní demokracie bylo u větších měst umožněno z důvodu jejich rozlohy a počtu obyvatel (viz tab. 1.6) **jejich další členění, a to na MČ/MO (SM), příp. na osady nebo místní části**. Zde je nutné vnímat i rozdíly mezi skupinou statutárních měst. S počtem obyvatel do 50 tis. je v ČR v současné době **9 SM** (Teplice, Děčín, Karlovy Vary, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Mladá Boleslav, Prostějov, Přerov a Třinec). Žádné z nich se však nečlení na MČ/MO, z čehož je možné vyvodit, že SM do 50.000 obyvatel nemají potřebu se členit na MČ/MO se samostatně volenými orgány, ale využívají např. zřízení místních nebo osadních výborů (např. Přerov, Prostějov, Děčín, Karlovy Vary)⁵⁹.

Celkem 12 SM se nachází v rozmezí mezi 50 tis. obyvateli a 100 tis. obyvateli (České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Havířov, Kladno, Most, Opava, Frýdek-Místek, Karviná, Jihlava. Na MČ/MO se však člení pouze 3 z nich (Ústí nad Labem, Pardubice, Opava).

Pouze 6 SM má vyšší počet obyvatel než 100 tis. (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Liberec, Olomouc). Na MČ/MO se člení všechny SM kromě Olomouce, která místo samostatně volených orgánů (zastupitelstvo městských částí) využívá komise městských částí volené radou města.

Hranicí, nad kterou jsou členěna všechna SM v dané skupině dle počtu obyvatel, je 150 000 obyvatel (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň).

⁵⁹ Uvedená statutární města zřídila na svém území minimálně 1 osadní nebo místní výbor.

2.2 ZÁNÍK STATUTÁRNÍHO MĚSTA

Jak bylo výše uvedeno, výčet statutárních měst je jmenovitě uveden v § 4 odst. 1 zákona o obcích, a to bez jakýchkoliv podmiňujících ustanovení. Z toho vyplývá, že **nejen vznik, ale i zánik statutárního města není v současné době možný jinak, než novelizací zákona o obcích**. Zde je ovšem třeba zdůraznit, že obecně používané pojmy „vznik, zánik“ jsou v tomto případě právně neaplikovatelné. Ve všech případech se jedná, nebo by se jednalo o proces směřující k přiznání nebo odnětí statusu „statutární město“.

Diskuze o odnětí statusu některému ze současných statutárních měst je v tuto dobu zřejmě jednoznačně irelevantní. Důvodem je v praxi převládající opačná tendence k jejich dalšímu rozšiřování. Pokud by nastala taková situace, bylo by třeba iniciovat podání novelizačního návrhu zákona s náležitým odůvodněním Poslanecké sněmovně, prostřednictvím subjektu disponujícího právem zákonodárné iniciativy⁶⁰. Samozřejmě je možné i přímé podání návrhu zákona tímto subjektem (nositelem práva zákonodárné iniciativy) bez předchozí vnější iniciační aktivity. Rozhodnutí o zrušení k tomu navrženého statutárního města či měst je tak v rukou moci zákonodárné.

Jak je výše uvedeno, zákon o obcích nestanoví žádná podmiňující kritéria (kvantitativní či kvalitativní) pro vznik statutárních měst. Při řešení problematiky jejich možného zániku se naskýtá otázka, zda by městu bylo možno status odejmout, pokud by kritéria byla právním předpisem stanovena. Máme za to, že ani v tomto případě by k odnětí statutu nedošlo. Takové stanovisko má oporu v analogické podmínce pro přiznání statusu města obcím⁶¹, tj. alespoň 3 000 obyvatel a návrh obce. Není doloženo, že by v důsledku snížení počtu obyvatel pod uvedenou limitní hranici došlo v minulosti či současné době k zániku statusu města.

2.3 KRITICKÁ ANALÝZA STAVU

Jakékoliv změny v uspořádání, nejen územních celků, zpravidla vyžadují společensky, urbanisticky, politicky, historicky nebo jinak odůvodnitelný přínos či potřebu. V případě statutárních měst je ovšem jejich smysluplný přínos či potřeba v praxi značně diskutabilní (snad

⁶⁰ Podle čl. 41 odst. 2 Ústavy ČR může podat návrh zákona Poslanecké sněmovně poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda, zastupitelstvo vyššího územního samosprávného celku.

⁶¹ Zákon o obcích § 3 odst. 1 Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

s výjimkou historické nostalgie). S odstupem 28 let od jejich znovuzavedení do systému veřejné správy, je zcela jistě na místě kriticky zhodnotit faktický význam znovuzavedení institutu statutárních měst do společenské praxe a vyvolat tak nejen odbornou diskuzi nad reálným stavem věci. Jeví se, že současné právní vymezení a reálné uspořádání statutárních měst nenavazuje na postavení, kterému se těšily v počátcích své existence (po roce 1848). Historicky jimi byly pouze nejvýznamnější města své doby, disponující rozsáhlými pravomocemi.

2.3.1 ANALÝZA VĚCNÝCH ASPEKTŮ

V souvislosti s argumentací vyplývající komplexně z celé této analýzy, si je třeba uvědomit, že relevantní význam existence statutárních měst (oproti ostatním městům) spočívá pouze v tom, že jsou ze zákona **oprávněny ke svému členění na městské obvody nebo městské části** s vlastními orgány. Vzhledem k současnému počtu všech statutárních měst (27) je ovšem praktické využití jejich práva na členění viditelně sporadické (8). Zejména pak předmětné využití zcela postrádá růstovou tendenci, když od roku 1990 přijaly statut jen Pardubice. Statutární města, která získala status po roce 2000, pak vůbec nenašla potřebu vzniku městských obvodů nebo částí s vlastními orgány. Prvořadým důvodem je doprovodný růst finančních nákladů na správu města, kdy výše provozních nákladů vynaložených na zřízení a provoz obvodů/částí, které jsou mnohem vyšší u členěných statutárních měst, což je vidět v tab. 2.1 na příkladu členěného statutárního města Pardubice a nečleněného statutárního města Hradec Králové, jejichž počet obyvatel je srovnatelný (cca 90 000 obyvatel. Dále je to zmíněná nepotřebnost zřízení obvodů nebo částí. Vzhledem ke snižujícímu se počtu obyvatel nových statutárních měst zřejmě ani perspektivně nelze očekávat jejich vstřícnost k přijímání statutu. Pro přiblížení se občanům z důvodu své velikosti využívají komise městských částí nebo osadní výbory, jejichž zřízení vychází ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění, a tudíž nemusejí přijímat statut. Ušetřené finanční prostředky mohou věnovat jinam.

Další z diskutovaných obhajovacích argumentů se váže k již výše zmiňované problematice (II. část, odstavec „*Statutární města s městskými obvody a městskými částmi*“, in fine) statutárních měst s městskými obvody nebo částmi. Opět se operuje výhodností pro občany, když v rámci rozhodování ve správním řízení se na území statutárního města nachází jak nalézací (prvoinstanční - v obvodech nebo částech), tak přezkumné (druhoinstanční - na magistrátu)

správní orgány⁶². Při uváděné argumentaci je opomíjeno, že tato výhoda se zcela dotýká pouze 6 statutárních měst z 8 členěných, a to těch, které celé své území člení na městské obvody nebo části. V dalších dvou už je stav věci pro jejich občany složitější. Ve statutárním městě Liberci platí pouze pro občany městského obvodu Vratislavice nad Nisou⁶³. V ostatních jeho místních částech už nikoliv. Ve statutárním městě Opavě zase žádná z 8 částí města ve správním řízení vůbec nerozhoduje⁶⁴. V těchto částech i ve zbývajících místních částech, tj. v centru města, je rozhodování ponecháno pouze na jeho magistrátu.

Na závěr této části analýzy lze v souladu s výše uvedeným konstatovat, že systém a působnost statutárních měst v ČR je výrazně:

1/ nepřehledný, což potvrzuje výše uvedená tabulka 1.4: Typologie statutárních měst.

Z ní vyplývá, že současných **27 statutárních měst se vyskytuje prakticky v několika verzích** (5). Uvedený stav má za následek, že města podobná svým charakterem i počtem obyvatel využívají zcela rozdílné modely samosprávy (např. Hradec Králové bez statutu a Pardubice se statutem). Naopak města, mezi kterými lze jen složitě nalézt nějaké rovnítko, jsou založena na stejném nebo podobném principu správy (např. Karlovy Vary a Chomutov, oba bez statutu).

2/ nesrozumitelný, když rozsah výkonu **samostatné a přenesené působnosti není ve všech statutárních městech jednotně vymezen a vykazuje znaky rozsáhlé variability**, zejména v 7 městech (mimo hl. m. Praha), která přijala statut. V rámci Focus group se zástupci největších statutárních měst bylo zjištěno, že současné době dochází např. k situaci, kdy v rámci statutárního města je výkon např. agendy evidence obyvatel zajišťován na 10 MO, i když dle názoru účastníků FG by stačilo pouze 1 centrální místo. V současné době však není možné toto změnit, jelikož by se musel změnit statut města, a takto velká změna by byla politicky neprůchodná. Statuty statutárních měst musejí reagovat na kromě požadavků města a MČ/MO na legislativní změny a v rámci statutárních měst jsou stanoveny komise, které navrhuje úpravy statutů, aby byly v souladu s legislativními změnami dotýkajícími se výkonu agend přenesené působnosti. Např. povinnost pořízení speciálního zařízení pro zhotovení občanských průkazů a

⁶² § 139 odst. 5 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění dalších před „Rozhodnutí orgánů městských obvodů a městských částí vydaná ve správním řízení přezkoumává magistrát, pokud není tato působnost svěřena zvláštnímu orgánu města nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.“

⁶³ Statut města Liberec (obecně závazná vyhláška č. 7/2011) čl. 26. odst. 4 „Magistrát ve věcech přenesené působnosti přezkoumává rozhodnutí orgánů městského obvodu ve správním řízení“

⁶⁴ Obecně závazná vyhláška č. 3/2016, Statut statutárního města Opavy, čl. 7 odst. 3 „Městské části vykonávají pouze samostatnou působnost.“

cestovních dokladů vedlo k centralizaci těchto agend na město, i když před tím byly zajišťovány na úrovni MO/MČ. Tento přesun by bez této legislativní úpravy nebyl možný.

Na základě komparace statutů 7 členěných statutárních měst⁶⁵ (mimo hl. město Praha, které se řídí zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze) bylo zjištěno, že v rámci jejich statutů je popsán rozsah **samostatné a přenesené působnosti** převedený na jejich MČ/MO. Pouze v případě Opavy je na MČ/MO převeden pouze výkon samostatné působnosti a přenesená působnost je v celém rozsahu vykonávána pouze městem. MČ/MO vykonávají pouze pravomoci dané jim statutem, jelikož nejsou samostatnými právními subjekty, tudíž provádějí výkon samostatné a přenesené působnosti pouze v definovaném rozsahu.

2.3.1.1 Samostatná působnost

Přístup statutárních měst k převádění kompetencí na MČ/MO je v jednotlivých SM individuální. Kompetence v rámci **samostatné působnosti** jsou vždy ve sledovaných SM převedeny **na všechny MČ/MO ve stejném rozsahu**. Množství definovaných kompetencí se však v rámci statutů sledovaných SM liší. Nejvíce činností převedených na MČ/MO má ve statutu definováno SM Ostrava, Plzeň a Brno. Naopak nejméně kompetencí na své MČ/MO převádí SM Liberec, Ústí n. Labem. Níže jsou uvedeny nejčastěji zastoupené činnosti ve statutech členěných SM v rámci jednotlivých oblastí. Podrobný rozsah výkonu činností v rámci samostatné působnosti u sledovaných SM je uveden v příloze 3, zde je však nutné poznamenat, že každé statutární město si ve svém statutu zvolilo svou vlastní definici kompetence, proto se některé činnosti objevují pouze u 1 SM a skupina činností, u kterých je shoda u více SM není až tak četná.

Činnosti uváděné ve statutech v rámci samostatné působnosti:

Péče o rozvoj města – MČ/MO v rámci této oblasti nejčastěji zpracovávají program rozvoje městské části v souladu s územním plánem města a dalšími dokumenty města, příp. vydávají doporučující stanoviska ke strategickým, koncepčním a územně-plánovacím dokumentacím

Územní řízení a stavební řád – MČ/MO nejčastěji realizují práva a povinnosti účastníka řízení v případech, kdy stavební zákon přiznává postavení účastníka řízení obci. MČ/MO realizují pouze v rozsahu jim svěřených práv a povinností k tomuto majetku - v přesně uvedených případech tato povinnost přechází na město

⁶⁵ Brno, Ostrava, Plzeň, Opava, Liberec, Pardubice, Ústí n. Labem

Školství, tělovýchova a kultura – nejčteněji MČ, MO vytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky, volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých a rozvoj tělovýchovy a sportu všech věkových kategorií. Dále zřizují, mění a zrušují se souhlasem města školy a školská zařízení místního významu, a to ZŠ a MŠ v Brně, Ostravě, Liberci, pouze MŠ v Plzni. V dalších SM se MČ/MO vyjadřují k optimalizaci sítě škol a školských zařízení na území svého obvodu, zejm. s ohledem na zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky, příp. ke jmenování ředitelů.

Bezpečnost a požární ochrana – MČ/MO zřizují jako organizační složku obce jednotky sboru dobrovolných hasičů obce a plní další úkoly s tím spojené nebo se podílí na zabezpečení jejich materiálních a finančních potřeb. Zajišťují svou připravenost na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva podle zákona o integrovaném záchranném systému.

Čistota města a životní prostředí - Zajišťují péči o plochy městské a komunikační zeleně ve vlastnictví města včetně na nich umístěných vodních ploch, drobných vodních toků, spravují veřejná prostranství. Zajišťují čištění všech pozemních komunikací a veřejných prostranství ve vlastnictví města, nacházejících se na území obvodu (včetně zabezpečení čištění a zimní údržby na chodnících a ostatních dopravních plochách).

Místní komunikace a dopravní obslužnost - Zajišťují v souladu se zvláštními předpisy správu místních komunikací III. a IV. třídy včetně jejich součástí a příslušenství s výjimkou mostních objektů (§ 12 odst. 1 písm. B) zákona o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů. Zajišťují u silnic I. až III. třídy a místních komunikací I. a II. třídy správu přilehlých chodníků, chodníků pod podloubím, cyklistických stezek, veřejných parkovišť a obratišť, podchodů a zařízení pro zajištění a zabezpečení přechodů pro chodce.

Kultura, sport a zájmová činnost občanů - Podporují kulturní, sportovní a případně i jiné zájmové aktivity občanů města a pomáhají občanským sdružením pro sport a kulturu v jejich činnosti.

Veřejný pořádek a všeobecná vnitřní správa - Rozhodují o názvech ulic a veřejných prostranství nepřesahujících území obvodu, příp. podávají návrhy na pojmenování ulic a jiných veřejných prostranství v souladu s pravidly pro tvorbu uličního názvosloví. Ukládají úkoly obvodním služebnám městské policie a požadují po Policii ČR pomoc při plnění úkolů při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku

Odpady – činnosti MČ/MO v oblasti odpadů popisují pouze statuty SM Brno, Ostrava, Plzeň.

Sociální pomoc občanům a zdravotnictví - činnosti MČ/MO v této oblasti jsou popisovány pouze ve statutu SM Plzeň a Ostrava.

Správa majetku města – MČ/MO mají v operativní správě (dle § 133 obecního zřízení) nemovitý majetek města, který jim byl svěřen.

Byty - Orgány MČ/MO ve vztahu k bytům ve vlastnictví města na území obvodu zajišťují komplexní správu bytů a domů ve vlastnictví města, jejichž správa je vyhrazena jednotlivým MČ/MO.

2.3.1.2 Přenesená působnost

Převedené kompetence v oblasti výkonu **přenesené působnosti** se v jednotlivých SM různí.

Zjištěny jsou rozdíly u převodu výkonu přenesené působnosti v rámci sledovaných SM, které spočívají v:

- a) rozsahu činností, které jsou zajišťovány jednotlivým MČ/MO v rámci jednoho SM
- b) rozsahu činností, které jsou u jednotlivých SM na jejich MČ/MO převáděny

ad a) Rozsah činností zajišťovaných MČ/MO v rámci jednoho SM je pro všechny MČ/MO stejný u statutárních měst **Liberec, Pardubice** (s výjimkou VIII. obvodu, který má 276 obyvatel), **Ústí nad Labem** (jedná se o SM do 110 tis. obyvatel). Počet obyvatel v dalších obvodech těchto SM je vyšší než 5 tis. Statutární město Opava na své MČ nepřevádí výkon přenesené působnosti.

V **Brně, Ostravě, Plzni** (jedná se o SM nad 150 tis. obyvatel) je **při převodu činností v rámci přenesené působnosti zohledňován počet obyvatel MČ/MO**, kdy u těch nejmenších je výkon některých agend zajišťován většími MČ/MO. Výkon matrik je zajišťován např. v Brně a Ostravě pouze 10 MČ/MO, v Plzni pouze jedním obvodem (Plzeň 3). Výkon přenesené působnosti v plném rozsahu ORP je v Ostravě zajišťován pouze 4 největšími obvody (Ostrava-Jih, Poruba, Moravská Ostrava a Přívoz, Slezská Ostrava). Na požádání mohou v Plzni nejmenší MO (Plzeň 5- Plzeň 10) požádat ve statutu uvedený větší obvod o výkon potřebné agendy, kterou není schopen pokrýt déle než 1 měsíc, obdobně i v Brně či Ostravě mají MČ/MO možnost požádat o výkon některé z agend jiný městský obvod nebo městskou část v případě, že nejsou dlouhodobě schopní činnost zajistit sami. S převzetím agendy však vždy musí přebírající MČ/MO souhlasit. Nejčastěji jsou

většími MČ/MO zajišťovány agendy v oblasti přestupků, ochrany přírody a krajiny, zemědělství, civilní ochrany, řešení krizových stavů, civilní ochrany, obrany státu apod.

ad b) Rozsah činností zajišťovaných MČ/MO v rámci členěných statutárních měst je velmi obtížně porovnatelný. **Statuty členěných statutárních měst mají zcela odlišnou podobu, v rámci každého statutu je věnována samostatná kapitola rozsahu působnosti svěřené MČ/MO.** Ve statutu Brna, Ostravy i Plzně je však odděleně od popisu převáděných činností v příloze statutu uvedeno, které MČ/MO danou činnost nevykonávají a které MČ/MO činnost místo nich zajišťují. Získání přesné informace je pracné a obtížné.

Je důležité zdůraznit, že Statut města Brna má 75 str. a další desítky stran zabírají přílohy ke statutu. V kontextu výše uvedeného vyvstává pak otázka, zda je vůbec taková forma veřejné správy pro občany přehledná a přínosná.

Formulace činností ve statutu sledovaných měst jsou zcela odlišné a často je k sobě přiřazeno více činností, avšak řada z nich v rámci jiných SM není z města na MČ/MO převedena, tudíž klesá porovnatelnost. Podrobné informace jsou uvedeny níže a v komparativní tabulce v příloze 4.

Některá SM preferují, když v oblasti přenesené působnosti jsou kompetence magistrátu a úřadů městských obvodů/částí zahrnuty do jednotného seznamu. V takovém případě není ovšem zřejmé, které agendy státní správy jsou danému úřadu určeny zvláštním zákonem a které jsou delegovány toliko statutem. Méně přehlednými se v této souvislosti jeví statuty, v nichž jsou činnosti/kompetence v přenesené působnosti pojímány jako jistý výčet paragrafů, což pro občana - laickou veřejnost, může představovat jistou bariéru v pochopení, jaké kompetence ten který úřad vlastně vykonává.

Činnosti uváděné ve statutech v rámci přenesené působnosti:

Územní plánování a stavební řád – činnosti v této oblasti jsou svěřeny MČ/MO Brně, Ostravě, Plzni. Vyjadřují se k územně plánovacím podkladům a zajišťují stanovisko zastupitelstva městského obvodu k územně plánovací dokumentaci. Plní úkoly obecného stavebního úřadu s výjimkou činností, které si vyhradilo město. Vydávají územně plánovací informace o podmínkách vydání územního rozhodnutí, o podmínkách vydání územního souhlasu a o podmínkách provedení jednoduchých staveb bez předchozího územního rozhodnutí nebo územního souhlasu

Finance, správa daní a poplatků – MČ/MO spravují místní poplatky s výjimkou těch, jejichž správa je tímto Statutem nebo jiným právním předpisem města vyhrazena orgánům celoměstským, a spravují správní poplatky, předepsané zvláštním zákonem k výkonu jejich působnosti, a to včetně vymáhání, penalizace a ukládání sankcí.

Ochrana přírody a krajiny – MČ/MO vykonávají činnosti v této oblasti především ve velkých městech (Brno, Ostrava, Plzeň). Plní úkoly obecního úřadu, úkoly pověřeného obecního úřadu podle § 76 odst. 2 písm. D), úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 77 odst. 1 písm. H) a úkoly orgánu ochrany přírody podle § 87 a § 88 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, vyjma § 87 odst. 3 písm. l) a m), § 88 odst. 1 písm. l) a n) a odst. 2 písm. B) a k) tohoto zákona ve znění pozdějších předpisů, pokud se jedná o jedince druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu. Dále plní úkoly obecního úřadu podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. Vydávají vyjádření podle § 11 odst. 4 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

Zemědělství – MČ/MO největších měst projednávají přestupky fyzických osob podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání ve znění pozdějších předpisů, nejde-li o projednání přestupku, s nímž je spojeno uložení zvláštního opatření dle tohoto zákona, a dále projednávají přestupky právnických a podnikajících fyzických osob podle § 27a odst. 1 písm. N) tohoto zákona.

Myslivost - MČ/MO největších měst Vydávají a odebírají lovecké lístky podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti ve znění pozdějších předpisů.

Vodní hospodářství a rybářství – MČ/MO vydávají a odebírají rybářské lístky podle zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství ve znění pozdějších předpisů. (kromě Pardubic).

MČ/MO největších měst podle vodního zákona vykonávají vodoprávní dozor nad obecným nakládáním povrchových vod a ukládají opatření k odstranění závad zjištěných při tomto dozoru, § 105 vodního zákona (č. 254/2001 Sb.) ve znění pozdějších předpisů.

Doprava a silniční hospodářství – MČ/MO největších měst Vykonávají působnost silničního správního úřadu pro místní komunikace a veřejně přístupné účelové pozemní komunikace. Plní úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona o pozemních komunikacích při projednávání přestupků ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, s výjimkou přestupků v oblasti kontrolního vážení vozidel. Vykonávají působnost speciálního stavebního úřadu ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací podle § 40

odst. 4 písm. A) a ve věcech místních komunikací podle § 40 odst. 5 písm. B) zákona o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

Sociální zabezpečení – MČ/MO plní úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, vyjma úkolů podle § 92 písm. B) tohoto zákona.

Plní úkoly pověřeného obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Plní funkci opatrovníka a poručníka osob nezletilých a osob omezených ve svéprávnosti, stanoví-li tak v občanském soudním řízení soud. Vykonávají funkci opatrovníka osob, jejichž pobyt není znám, případně z jiného vážného důvodu, je-li to třeba k ochraně zájmů těchto osob nebo veřejného zájmu.

Rozhodují o ustanovení zvláštního příjemce dávky důchodového pojištění a dohlíží na plnění povinností zvláštního příjemce. Zabezpečují sociálně-právní ochranu dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů, vyjma působností, které jsou tímto Statutem vyhrazeny orgánům celoměstským.

Zdravotnictví – MČ/MO zajišťují úkoly obce v přenesené působnosti na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek podle zvláštního zákona, včetně projednávání přestupků.

Školství – MČ/MO projednávají přestupky na úseku školství a mládeže.

Všeobecná vnitřní správa – MČ/MO rozhodují o přestupcích v působnosti obce nebo obecního úřadu. Úřady městských obvodů rozhodují dále o přestupcích proti pořádku ve státní správě vyskytujících se na více úsecích státní správy, přestupcích na úseku všeobecné vnitřní správy, přestupcích proti pořádku ve státní správě a přestupcích na úseku zbraní a střeliva podle zvláštního zákona.

Plní úkoly obce na úseku volebním a při provádění místního referenda. Plní úkoly obcí v ochraně práva shromažďovacího. Plní úkoly pověřeného obecního úřadu a obce na úseku evidence obyvatel.

Plní úkoly obce s matričním obvodem ve všech matričních záležitostech

Požární ochrana, bezpečnost a krizové řízení – MČ/MO spolupracují s orgány města a dalšími správními orgány při plnění úkolů na úseku odvodů občanů a zajišťování obrany státu. Zajišťují účast velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů městského obvodu na jejich odborné přípravě,

Hospodaří s materiálem civilní ochrany. Zajišťují úkoly požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu. Plní úkoly podle § 29 odst. 4 zákona o požární ochraně (č. 133/1985 sb.)

Plní úkoly podle § 21 odst. 2 a 3 a § 21a odst. 1 krizového zákona (č. 240/2000 Sb.) ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou § 21 odst. 2 písm. A). Seznamují právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

Spolupracují s orgány města při zajišťování připravenosti městského obvodu na krizové situace a mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a ochraně obyvatelstva. Podle pokynů magistrátu plní úkoly podle § 8 zákona o zajišťování obrany České republiky (č. 222/1999 Sb.) ve znění pozdějších předpisů a poskytují údaje pro zabezpečení obrany státu.

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se podílejí se na výběru a dodání určených věcných prostředků pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí magistrátu, dále zabezpečují výběr a povolávání fyzických osob k pracovním výpomocem nebo k pracovním povinnostem pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí magistrátu.

Komunální služby – MČ/MO zajišťují pohřbení těla zemřelého v případech uvedených v § 5 odst. 1 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Ochrana zemědělského půdního fondu, myslivost, rybářství, zemědělství, veterinární a rostlinolékařská péče – MČ/MO poskytují součinnost Českému statistickému úřadu nebo Ministerstvu zemědělství při zemědělských soupisech, plní úkoly na úseku zemědělství podle zákona o zemědělství (§ 2e - 2h, zákon č. 252/1997) ve znění pozdějších předpisů, která přísluší obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, včetně projednávání přestupků. Plní úkoly podle § 40 odst. 3, § 41 odst. 3, § 42 odst. 1 písm. B) a § 46 písm. A), d) zákona č. 166/1999 sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění

pozdějších předpisů. Plní úkoly podle § 73 zákona č. 326/2004 sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2.3.2 ANALÝZA FORMÁLNÍCH ASPEKTŮ

Jak již bylo výše uvedeno, neobsahují právní předpisy žádné velikostní, početní či jiné urbanistické podmínky či kritéria pro přeměnu města na statutární město. Fakticky rozhoduje pouze vůle zákonodárců, zda do výčtu statutárních měst v § 4 odst. 1 zákona o obcích bude doplněno další město. Snad pouze ze samotného pojmu „Statutární město“ se dá dovodit, že získání tohoto titulu se nevztahuje na základní územně samosprávné celky dosud označované jako obce nebo městyse. Za situace, kdy městem se může stát pouze obec, jejíž počet obyvatel přesahuje 3 000, pak (ad absurdum) je nejnižší hranice počtu obyvatel statutárních měst opět 3 000 občanů.

Při promoci statutárních měst do právního řádu ČR bylo často zmiňováno, že se jedná o všechna tehdejší krajská města (8) a další hospodářsky či společensky významná města (5), která byla navíc městy okresními (s výjimkou Havířova⁶⁶). Počet obyvatel v těchto městech (s výjimkou Karlových Varů) nebyl nižší než 50 000. V současné době jsou „statutárními“ již i další města s počtem obyvatel nad 40 000, od 31. 8. 2018 přibyl i Třinec, s 35 596 obyvatel⁶⁷, který s rozdělením města na městské obvody/části (přijetím statutu) vůbec nepočítá.

Výše uváděná prvotní (promoční) teze odůvodňující počet statutárních měst v roce 1990 je nicméně paradoxně stále aktuální a použitelná pro odůvodnění současného i budoucího počtu statutárních měst. Jednak proto, že počet měst se sídlem krajů se takřka zdvojnásobil (13 měst bez Prahy) a jednak je pojem „další hospodářsky a společensky významná města“ fakticky argumentačně neomezitelný. I mnohá města s nižšími než výše uvedenými počty obyvatel se nepochybně sama o sobě považují za významná a jsou tak potencionálně dalšími uchazeči o status statutárního města⁶⁸.

Soustavné rozšiřování počtu statutárních měst je zcela nepochybně ovlivněno zejména absencí zákonných či podzákonných podmínek (např. limitu počtu obyvatel, sídla významných veřejnoprávních institucí, vybraných urbanistických požadavků apod.), po jejichž splnění by

⁶⁶ Součást okresu Karviná, má větší počet obyvatel než okresní město.

⁶⁷ Spolu s Českou Lípou a Třebíčí patřil mezi největší „nestatutární“ města v ČR.

⁶⁸ Podle ČSÚ bylo k 1. 1. 2017 v ČR 576 obcí se statusem město, z toho 204 z nich má méně než 3000 obyvatel.

teprve mohl být ucházejícímu se městu předmětný status přiznán. Posoudit by též bylo třeba i případnou odnímatelnost statusu při následném neplnění stanovených podmínek.

Další důvod rozšiřování spočívá i v tom, že se vytváří potenciálně velká a rozšiřující se skupina statutárních měst, která se pro bezpodmínečnost své existence a četnost stávají prestižní metou pro dosud nestatutární města (zatím o velikosti cca 30 000 a více tisíc obyvatel). Ta si jistě jsou vědoma, že po potenciálním přiznání statusu statutárního města, nemusí podle zákona o obcích statut ve formě obecně závazné vyhlášky vůbec schvalovat⁶⁹. V některých těchto městech již dokonce jejich orgány vyhlásily dosažení statusu statutárního města za významný cíl své činnosti (viz výše). Toto jejich úsilí ovšem není podloženo snahou po přiblížení městské správy (dekoncentraci) občanům jako je tomu v členěných statutárních městech.

Budeme-li objektivizovat zmiňovanou prestiž z formálního hlediska, dospějeme k závěru, že je fakticky zanedbatelná. Rozborem ustanovení zákona o obcích lze dospět k následujícím čtyřem „zásadním“ rozdílům mezi městem a statutárním městem.

Tabulka 2.3: Rozdíly mezi městem a statutárním městem

MĚSTO		STATUTÁRNÍ MĚSTO
starosta (§ 5 odst. 1)	○▶	primátor (§ 5 odst. 2)
městský úřad (§ 5 odst. 1)	○▶	magistrát (§ 5 odst. 2)
zástupce starosty (§ 104 odst. 1)	○▶	náměstek primátora (§ 140 odst. 1)
Starosta má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závesný odznak (§ 108 odst. 1)	○▶	Primátor má právo při významných příležitostech a občanských obřadech používat primátorské insignie (§ 108 odst. 3)

⁶⁹ § 4 odst. 2 „Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.“

2.4 VÝHODY A NEVÝHODY ROZDĚLENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST NA MČ/MO

Pozitivní aspekty - výhody:

V1/Přiblížení (dekoncentrace) veřejné správy občanům

Přenesení části své působnosti na obvody/části má za zákonitý následek, že občané příslušného obvodu/části nejsou nuceni své záležitosti v příslušné působnosti řešit na dostupně „vzdáleném“ magistrátu, ale přímo v místě svého bydliště. Vzhledem k počtu obyvatel a rozloze území je nezbytné členění území na menší části. Většina SM se nečlení na MČ/MO, tudíž nemají statut, ale pro přiblížení veřejné správy občanům využívají Komise městských částí (např. SM Olomouc, Hradec Králové, Mladá Boleslav, Zlín) nebo Osadní výbory (např. Liberec, Jihlava, Prostějov, Frýdek-Místek, Děčín), čímž je zajištěn přenos potřeb občanů na úroveň města. Podrobněji viz kap. 1.2.2).

V2/ Řešení potřeb občanů na základě místní znalosti

Místní znalost při vyřizování potřeb občanů v rámci různých agend je velmi podstatná pro jejich spokojenost s činností úřadu. Zřízení úřadů MČ/MO především ve velkých městech zajišťuje výkon agend s lepší místní znalostí než při vyřizování centrálně na magistrátu.

Negativní aspekty - nevýhody:

N1/ Vyšší náklady na provoz členěných SM

Srovnání počtu členů zastupitelstev a nákladů na ně vynaložených členěného statutárního města Pardubice a nečleněného statutárního města Hradec Králové, jejichž počet obyvatel je srovnatelný (cca 90 000 obyvatel). Náklady na zastupitelstva, předsedy a členy výborů apod. jsou u členěného statutárního města Pardubice vyšší o 10,3 mil. Kč než u nečleněného statutárního města Hradec Králové (viz tab. 1.29). Více viz kap. 1.6.

N2/ Rozdílné pravomoci MČ/MO

Rozsah činností zajišťovaných MČ/MO v rámci členěných statutárních měst je velmi obtížně porovnatelný. Formulace činností ve statutu sledovaných měst jsou zcela odlišné a často je k sobě přiřazeno více činností, avšak řada z nich v rámci jiných SM není z města na MČ/MO převedena, tudíž klesá porovnatelnost. Více viz kap. 2.3.1.

N3/ Složitá orientace občanů v kompetencích města a jeho MČ/MO

Statuty členěných statutárních měst mají zcela odlišnou podobu, v rámci každého statutu je věnována samostatná kapitola rozsahu působnosti svěřené MČ/MO. Ve statutu Brna, Ostravy i Plzně je však odděleně od popisu převáděných činností v příloze statutu uvedeno, které MČ/MO danou činnost nevykonávají a které MČ/MO činnost místo nich zajišťují. Získání přesné informace je pracné a obtížné. Také nelze převzít systém fungující v jednom SM a aplikovat jej na jiné SM. Několikrát ročně dochází k úpravám statutu v návaznosti na upravovanou legislativu nebo z důvodu požadavků města či MČ/MO. I přesto, že některé změny se netýkají přímo vyřizování agend občanů, může docházet ke změnám místa vyřízení (např. změna ve způsobu vyřizování občanských průkazů, cestovních dokladů způsobila změnu místa vyřízení těchto agend, kdy bylo zrušeno vyřizování dokladů na úřadech MČ/MO a došlo k vybudování centrálního místa výdeje). Z toho důvodu občané musí ověřovat místo vyřízení potřebných agend nejlépe při každé potřebě. Podrobněji v kap. 2.3.1.

N4/ Nesprávné postupy při výkonu agend při nízké četnosti úkonů

Přenesení výkonu některých agend (např. matrika, přestupky) na větší počet MČ/MO v rámci SM může vést k vyšší chybovosti pracovníků úřadů (a tím i nespokojenosti občanů), které některé úkony vykonávají velmi zřídka a tudíž nemají potřebnou dovednost k jejich výkonu. Centralizací např. agend matrik by bylo dosaženo poskytování služeb občanům ve vyšší kvalitě, jelikož by agenda byla vykonávána zkušeným pracovníkem s dostatečnou praktickou dovedností.

2.5 SHRUTÍ

Významným specifikem **SM přijímacích statut** je, že **při rozhodování ve správním řízení⁷⁰, které bylo statutem přeneseno na městské obvody nebo části, mají tyto postavení prvoinstančního správního orgánu a nadřízené odbory magistrátu pak jsou odvolacími orgány (druhoinstanční)⁷¹**. Ve městech, která statut nepřijala, rozhodují ve správním řízení příslušné

⁷⁰ Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹ Zákon o obcích § 139 odst. 5 „Rozhodnutí orgánů městských obvodů a městských částí vydaná ve správním řízení přezkoumává magistrát, pokud není tato působnost svěřena zvláštnímu orgánu města nebo zvláštní zákon nestanoví jinak“.

oprávněné úřední osoby jednotlivých odborů magistrátu jako prvoinstanční orgány a druhoinstančními jsou příslušné odbory krajských úřadů.

V ČR mají městské části vlastní právní subjektivitu pouze v hl. m. Praze, které má jako jediné vlastní zákon⁷². MČ/MO v dalších SM nemají svou vlastní právní subjektivitu a mají postavení organizační jednotky SM (§ 20 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů). Jednají za „zřizovatelské“ statutární město v záležitostech jim svěřených zákonem a v mezích zákona statutem.

Z výše uvedeného vyplývá, že ve statutárních městech, která se člení na městské obvody/části, je vedle příslušného zákona statut nejvýznamnějším právním předpisem. Na základě analýzy SM lze konstatovat, že systém a působnost statutárních měst v ČR je výrazně:

1/ nepřehledný, jelikož současných 27 statutárních měst využívá 5 různých modelů. Uvedený stav má za následek, že města podobná svým charakterem i počtem obyvatel využívají zcela rozdílné modely samosprávy (např. Hradec Králové bez statutu a Pardubice se statutem).

2/ nesrozumitelný, když rozsah výkonu **samostatné a přenesené působnosti** není ve všech statutárních městech jednotně vymezen a vykazuje znaky rozsáhlé variability, zejména v 7 městech se statutem (mimo hl. m. Praha). V současné době dochází např. k situaci, kdy v rámci statutárního města je výkon např. agendy evidence obyvatel zajišťován na 10 MO, i když by stačilo pouze 1 centrální místo. Zároveň však není možné toto změnit, jelikož by se musel změnit statut města, a ta úprava se jeví jako politicky neprůchodná. Statuty statutárních měst musejí reagovat kromě požadavků města a MČ/MO na legislativní změny a v rámci statutárních měst jsou stanoveny komise, které navrhnou úpravy statutu, aby byly v souladu s legislativními změnami dotýkajícími se výkonu agend přenesené působnosti.

Na základě komparace statutu 7 členěných statutárních měst⁷³ (mimo hl. město Praha, které se řídí zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze) bylo zjištěno, že v rámci jejich statutu existují rozdíly ve vymezení rozsahu **samostatné a přenesené působnosti** převáděné na jejich MČ/MO. Přístup statutárních měst k převádění kompetencí na MČ/MO je v jednotlivých SM individuální.

⁷² Zákon č. 131/2000, o hl. m. Praze ve znění pozdějších předpisů.

⁷³ Brno, Ostrava, Plzeň, Opava, Liberec, Pardubice, Ústí n. Labem

Kompetence v rámci **samostatné působnosti** jsou vždy ve sledovaných SM převedeny **na všechny MČ/MO ve stejném rozsahu**. Množství definovaných kompetencí, které jsou převáděny na MČ/MO, je však u jednotlivých SM různé. Nejvíce činností převedených na MČ/MO má ve statutu definováno SM Ostrava, Plzeň a Brno. Naopak nejméně kompetencí na své MČ/MO převádí SM Liberec, Ústí n. Labem. V případě Opavy je na MČ/MO převeden pouze výkon samostatné působnosti a přenesená působnost je v celém rozsahu vykonávána pouze městem.

Zjištěny jsou i rozdíly u převodu výkonu přenesené působnosti v rámci sledovaných SM, a to u rozsahu činností, které jsou zajišťovány MČ/MO v rámci jednoho SM, který je pro všechny MČ/MO stejný u statutárních měst **Liberec, Pardubice** (s výjimkou VIII. obvodu, který má 276 obyvatel), **Ústí nad Labem** (jedná se o SM do 110 tis. obyvatel). Počet obyvatel v dalších obvodech těchto SM je vyšší než 5 000. V Brně, Ostravě, Plzni (jedná se o SM nad 150 tis. obyvatel) je při převodu činností v rámci přenesené působnosti zohledňován počet obyvatel MČ/MO, kdy u těch nejmenších je výkon některých agend zajišťován většími MČ/MO. Nejčastěji jsou většími MČ/MO zajišťovány agendy v oblasti přestupků, ochrany přírody a krajiny, zemědělství, civilní ochrany, řešení krizových stavů, civilní ochrany, obrany státu apod.

V případě, že se SM nečlení na MČ/MO a tudíž nemá statut, lze rozbořením ustanovení zákona o obcích identifikovat pouze čtyři rozdíly v názvosloví mezi městem a nečleněným statutárním městem, které jsou uvedeny v tab. 2.3.

3 VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY V AGLOMERACÍCH VELKÝCH MĚST

Zrušením okresních úřadů a převodu většiny jejich kompetencí na nově vytvořenou kategorii obcí s rozšířenou působností došlo k velké změně výkonu přenesené působnosti v ČR. Vcelku se tento proces uskutečnil bez větších problémů, a to právě s výjimkou zázemí největších měst. Zde si autoři řešení byli vědomi nutnosti nenarušit, resp. co nejméně narušit existující model uspořádání výkonu státní správy v území, opírající se o okresní strukturu, založenou v roce 1960. Ta – s výjimkou Ostravy – řešila toto uspořádání souladně s přirozeným spádem zázemí velkých měst k centru a pro existující „venkovské“ okresy Praha-východ, Praha-západ, Plzeň-jih, Plzeň-sever a Brno-venkov lokalizovala všechny správní instituce v příslušných městech. (Ostrava „venkovský okres neměla a nemá a obce za hranicemi města byly spádovány – poněkud nepřírodně – do okolních okresních měst Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín a Opava).

Reforma k 1. 1. 2003 vytvořením hustší sítě ORP (oproti dosavadním OkÚ) sice přiblížila část výkonu státní správy občanům, ale protože resortně vykonávaná státní správa nenásledovala tyto změny důsledně, výsledkem nebylo posílení integrity veřejné správy, ale spíše naopak. V případě zázemí velkých měst, tam, kde se nepodařilo vytipovat vhodná města jako ORP a vymezit jejich přirozené spádové území, bylo zvoleno náhradní, velmi atypické, řešení v podobě detašovaných pracovišť, jak je popsáno dále. I když se takové řešení nejeví jako ideální, bylo nicméně i tak dosaženo v těchto případech výrazné shody v územním uspořádání výkonu přenesené působnosti.

Mezi velká města v ČR jsou počítána města nad 150 tis. obyvatel. Jedná se o města **Praha, Brno, Ostrava a Plzeň**. Praha a její aglomerační oblast se od ostatních velkých měst s jejich aglomeracemi odlišuje tím, že jakékoliv územní změny přesahují krajské hranice, a to mezi hl. m. Prahou a Středočeským krajem, proto **situaci v Praze nelze řešit obdobnými způsoby jako v Brně, Ostravě nebo Plzni** vzhledem k tomu, že její zázemí je součástí jiného kraje.

3.1 KATEGORIZACE MĚST – VELKÝCH CENTER

3.1.1 PRAHA

Velká města v ČR nemají stejné postavení. Zcela specifickou jednotkou je Praha; její postavení lze charakterizovat jako město na úrovni kraje. Ze správního hlediska jde o kombinaci prvků správy obce, resp. statutárního města i správy kraje:

- z hlediska urbanistického (plošná velikost, charakter zástavby, hustota zalidnění atd.) jde jednoznačně o město,
- terminologicky (primátor, náměstci primátora, zastupitelstvo hl. m. Prahy, atd.) a termíny voleb (což je dáno souběžným vznikem stávajícího obecního zřízení i zákona o hl. m. Praze) je Praha blízka obcím, resp. statutárním městům,
- vnitřní správní strukturou je odlišná od obcí, statutárních měst i krajů – MČ v Praze mají jistou právní subjektivitu,
- významem a postavením je srovnatelná s kraji (primátor Prahy je členem Asociace krajů),
- z hlediska výkonu státní správy a justice funguje většinou jako kraj (viz dále),
- Praha je zároveň sídlem okresních orgánů pro oba okresy v zázemí města (Praha-východ a Praha- západ) a většiny krajských pro Středočeský kraj, zároveň sídlem poboček ORP Černošice a Brandýs n. L. – St. Boleslav),
- navíc jako hlavní město státu koncentruje na svém území většinu centrálních orgánů státu a ústředních orgánů státní správy (2. centrum je v Brně, v jiných městech jen jednotlivosti, v Ostravě a Plzni nic).

3.1.2 BRNO, OSTRAVA A PLZEŇ

Brno je územně členěné statutární město, z hlediska územního členění státu tvoří samostatný okres (Brno-město), totéž platí pro justici (navíc s označením Městský soud v Brně a Městské státní zastupitelství v Brně, Městská správa SZ). Počet obyvatel města Brno i SO ORP Brno je shodný. V zázemí města Brna nejsou významnější sídla z hlediska počtu obyvatel.

Ostrava a Plzeň jsou také územně členěná statutární města, z hlediska územního členění státu však jejich okresy (Ostrava-město a Plzeň-město) jsou tvořeny více obcemi. Počet obyvatel v rámci SO ORP Ostrava je o 31,8 tis. vyšší než ve městě Ostrava, tzn. o 10,9 %. Počet obyvatel v rámci SO ORP Plzeň je vyšší o 18,6 tis. obyvatel oproti městu Plzeň, tzn. navýšení také o 10,9 %.

Sídelní struktura v okolí Ostravy se vyznačuje existencí větších měst, jedná se o polycentrickou sídelní strukturu s velice dobrou dopravní dostupností, jelikož v rámci tohoto území jsou kapacitní dopravní komunikace, které propojují tyto sídla mezi sebou.

V zázemí města Plzně nejsou významnější sídla, napojení zázemí je formou radiální dopravní sítě, což v porovnání s Ostravou a jejího zázemí prodlužuje dojezdové doby a zhoršuje celkovou dopravní dostupnost.

3.2 VÝKON PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI V ZÁZEMÍ PRAHY, BRNA, OSTRAVY A PLZNĚ

Z předchozího vyplývá, že v území zůstala po zrušení okresních úřadů pro občany dostupnost státní správy téměř beze změny a občané ze zázemí Prahy, Brna a Plzně si většinu správních věcí i nadále vyřizují v těchto městech. Pro Ostravu je situace vyřešena. Vytvoření soustavy ORP tedy přiblížilo obyvatelům jen část státní správy a týkalo se také jen menšiny obyvatel ČR (protože pro většinu obyvatel okresních měst a jejich zázemí se dostupnost nezměnila). Pouze administrativní spád se mírně rozměnil. Závislost zázemí na velkých městech je tedy i nadále silná i ve věcech správních, nikoliv jen pracovních a obslužných.

Okresní úřady (OkÚ) tvořily až do roku 2000 hlavní článek výkonu státní správy v území. Vznikem (samosprávných) krajů, na které byla přenesena část výkonu státní správy, se OkÚ dostaly v poloze mezistupně mezi samosprávnými obcemi a samosprávnými kraji do složité situace. Když nebyl přijat návrh na jejich reorganizaci na detašovaná pracoviště krajských úřadů, bylo rozhodnuto o jejich zrušení a decentralizaci většiny jejich agend na širší soubor měst. Zákonem č. 314/2002 Sb. byla nově vytvořená kategorie obcí s rozšířenou působností. Tento zákon se nedotýkal Prahy.

Všechny agendy státní správy jsou podloženy zákonem a příp. dalšími prováděcími předpisy, takže v souhrnu jde o stovky dokumentů. Jen zákon č. 320/2002 Sb., přijatý v souvislosti s ukončením činnosti OkÚ a přenášející jejich pravomoci na ORP odkazuje na více než 100 zákonů a dalších předpisů (výběr je uveden v příloze č. 1).

Podstatné je, že výše uvedené agendy zabezpečují ORP i pro další (sousední, okolní) obce. Nejširší územní dosah jejich působnosti se tedy týká výkonu agendy obce s rozšířenou působností,

základní rozsah vykonávají (až na nečetné výjimky dané veřejnoprávními smlouvami) jen na svém území.

Výkon agend obce provádějí v tzv. 1. instanci, některé pak i jako odvolací orgán v tzv. 2. instanci (především se jedná o členěná statutární města). V praktickém fungování obecních orgánů, nejčastěji městských úřadů/magistrátů jsou tyto činnosti organizačně a často i personálně propojeny nejen navzájem, ale i s činnostmi zajišťujícími vlastní provoz správy obcí (personální, materiálně technické, informační a finanční zajištění provozu) a činnostmi samosprávného charakteru a v tom často i podnikatelskými aktivitami obcí.

V území se při aplikaci zákona č. 314/2002 Sb. vyskytly specifické přístupy v zázemí velkých měst.

V Ostravě – na rozdíl od Brna a Plzně – byl při vymezování správního obvodu (vyhláška MV č. 388/2002 Sb.) ORP Ostrava zvolen tento postup:

1. do správního obvodu POÚ Ostrava bylo převedeno 11 obcí ze tří okolních okresů (vyhláška MV č. 388/2002 Sb., část první),
2. do správního obvodu ORP Ostrava 12 obcí - 11 viz výše + POÚ Vratimov (vyhláška MV č. 388/2002 Sb., část druhá),
3. do okresu Ostrava-město bylo převedeno 12 výše uvedených obcí (vyhláška MV č. 513/2006 Sb.), viz následující tabulka. Nebylo třeba vytvářet žádná detašovaná pracoviště, nově stanovená administrativní příslušnost je plně ve shodě s přirozenou střediskovostí.

Tabulka 3.1: Změna spádovosti obcí v zázemí Ostravy

Obec	2000		2003			2007		
	Okres	POÚ	Okres	POÚ	ORP	Okres	POÚ	ORP
Čavisov	Opava	Opava	Opava	Ostrava	Ostrava	Ostrava-město	Ostrava	Ostrava
Dolní Lhota								
Horní Lhota								
Velká Polom								
Klimkovice	Nový Jičín	Bílovec	Nový Jičín					
Olbramice								
Vřesina								
Zbyslavice								
Stará Ves n. Ondřejnicí	Frýdek-Místek	Frýdek-Místek	Frýdek-Místek					
Šenov								
Václavovice								
Vratimov		Vratimov	Vratimov	Vratimov				

Zdroj: PROCES, vlastní zpracování

Brno zůstává samostatným správním obvodem ORP a k **Plzni** bylo obdobným procesem jako u Ostravy připojeno celkem 16 obcí z okolních okresů. Tím se ale vytvořila velmi specifická situace v zázemí Brna a Plzně, která vznikla také v zázemí Prahy. Dosavadní OkÚ ležící na území zmíněných měst byly v dobré dopravní dostupnosti pro okolní okresy (okres Praha, Praha-západ, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Brno-venkov); některé nově vytvořené ORP na území těchto okresů ale podmínku dostupnosti nenaplňovaly. V okrese Brno-venkov to byly **Šlapanice**, jejich správní obvod tvořil neucelený zbytek území po vymezení správních obvodů ostatních ORP. V Okrese Plzeň-sever to byly **Nýřany**. V okrese Praha-východ (alespoň částečně) město **Brandýs n. Labem – Stará Boleslav**. V okrese Praha-západ byla zvolena jen jedna obec s rozšířenou působností – **Černošice**. Obce v jejich správních obvodech přirozeně spadovaly k sousedícím velkoměstům.

Zákon č. 314/2002 Sb. tedy zároveň § 2 nařídil čtyřem ORP, aby vytvořily v dosavadních sídlech OkÚ v aglomeracích měst Praha, Brno a Plzeň detašovaná pracoviště, a to:

- **Černošice a Brandýs nad Labem - Stará Boleslav** v Praze,
- **Nýřany** v Plzni
- **Šlapanice** v Brně

Nelze si nevšimnout, že v Ostravě bylo možné (přes hranice tehdejších okresů) vytvořit jeden správní obvod pro město i přiřazené obce z okolí, v Plzni to už bylo možné jen částečně (viz SO ORP Nýřany), v Brně nikoliv. V Praze bylo postupováno stejně jako u Brna, i když **u Prahy je situace od ostatních velkých měst odlišná, jelikož by se jednalo o překročení krajské hranice**. V současné době již není jasné, jaká byla motivace pro takto odlišná řešení obdobné situace.

Tabulka 3.2: Obce s povinností detašovaných pracovišť v blízkých centrech

Město / SO ORP	Počet obyvatel města	Počet obyvatel SO ORP	Počet obcí	Hustota obyvatel na 1 km ²	Rozloha v km ²
Černošice (okres Praha-západ)	7 045	142 910	79	242	580
Brandýs nad Labem -Stará Boleslav (okres Praha-východ)	18 815	107 915	58	278	378
Šlapanice (okres Brno-venkov)	7 486	68 364	40	197	343
Nýřany (okres Plzeň-sever)	7 002	56 308	54	89	628

Zdroj: ČSÚ, Bilance počtu obyvatel platné k 1. 1. 2018

Pro všechny čtyři výše uvedené ORP je však shodná **špatná dostupnost sídla obce s rozšířenou působností pro spádové obce jejich ORP**, kdy mezi těmito obcemi nefunguje zcela dobře VHD, a

dojezd do těchto obcí je většinou možný pouze přes velká centra v jejich blízkosti (Praha, Brno, Plzeň). Z toho důvodu **dle zákona č. 314/2002 Sb. zřídily výše uvedené ORP detašovaná pracoviště**. Zákon však již neupravuje, které agendy by měly být v rámci těchto detašovaných pracovišť vykonávány.

Od roku 2003 prošly úřady těchto čtyř ORP určitým vývojem a došlo k současnému rozmístění agend, které je popsáno v částech věnovaných jednotlivým úřadům níže.

Od 1. 1. 2003, kdy nahradily obce s rozšířenou působností zrušené okresy, došlo ještě k zásadní změně, a to uvolnění některých agend od místní příslušnosti. V současné době se jedná o živnostenský úřad, agendu občanských průkazů a cestovních dokladů, řidičských průkazů a evidence vozidel⁷⁴. Dle rozhovoru se zástupci všech 4 výše uvedených ORP došlo k uvolnění od místní příslušnosti nejvíce využívaných agend ze strany obyvatel a obyvatelé mohou příp. využít i jiný úřad ORP pro vyřízení záležitostí spadajících do zmíněných agend.

3.2.1 ZÁZEMÍ PRAHY

V zázemí Prahy nelze řešit obdobné úpravy stejnými postupy jako v Brně, Ostravě nebo Plzni vzhledem k tomu, že její zázemí je součástí jiného kraje.

V níže uvedené tabulce jsou uvedena města, která se nacházejí v bezprostředním zázemí Prahy (mají společnou hranici). U jednotlivých měst je uveden počet obyvatel v SO ORP. Z údajů v tabulce vyplývá, že ORP Černošice zajišťuje výkon přenesené působnosti pro 142 910 obyvatel, i když správní centrum má 7 045 obyvatel. V SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav se nachází 107 915 obyvatel, v SO ORP Říčany 68 288 obyvatel.

Tabulka 3.3: Počet obyvatel v ORP v zázemí Prahy

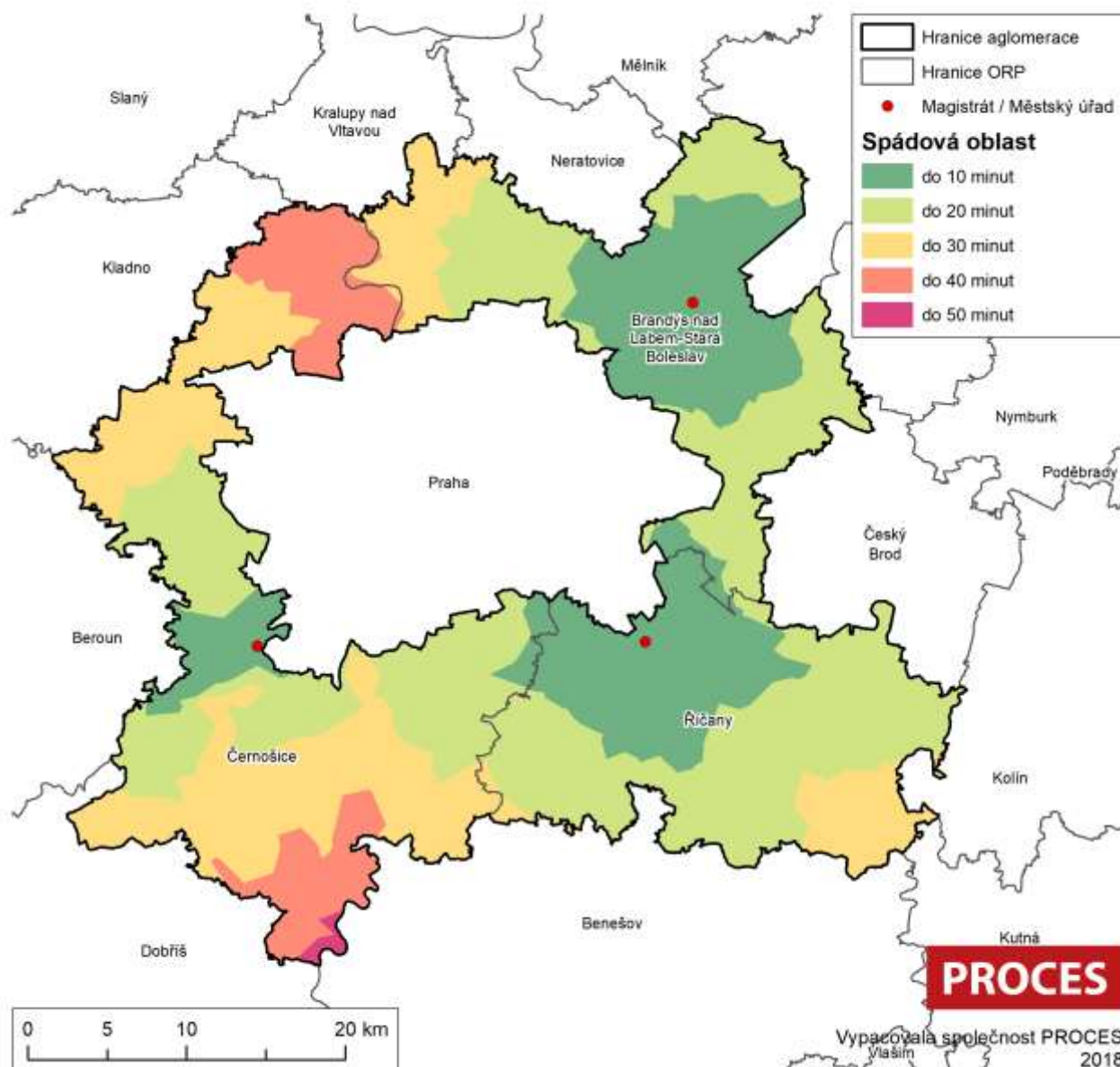
Město / SO ORP	Počet obyvatel města	Počet obyvatel SO ORP
Černošice	7 045	142 910
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	18 815	107 915
Říčany	15 448	68 288

Zdroj: ČSÚ, běžná evidence obyvatel k 1. 1. 2018

⁷⁴ Evidence/registr vozidel - od 1. června 2018 došlo ke zrušení místní příslušnosti správních orgánů v oblasti vedení registru silničních vozidel a v oblasti schvalování technické způsobilosti jednotlivě vyrobených nebo dovezených vozidel a přestaveb vozidel.

Při posuzování dostupnosti veřejné správy je nutné zohlednit i dopravní dostupnost autem do správních center ORP v zázemí Prahy. V rámci SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav a ORP Říčany je dojezd autem na úřad ve správním centru téměř na celém území do 20 minut. Horší dopravní dostupnost je u SO ORP Černošice, kde je úřad ve správním centru dostupný pro obce na většině území spíše do 30-40 min.

Obrázek 3.1: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou

Při posuzování dostupnosti veřejné správy porovnáním dopravní dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou v rámci ORP v zázemí Prahy má ORP Černošice 2. nejhorší dostupnost VHD v SO ORP v ČR (na 1. místě je SO ORP Nýřany) - viz Příloha 7. V rámci srovnání všech ORP v ČR se na 3. místě umístilo ORP Kutná Hora ze Středočeského kraje, která se však nenachází v zázemí

velkých měst (viz Příloha 7). Dopravní dostupnost VHD v ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav je srovnatelná s cca 15 dalšími ORP, např. Rosice, Chrudim, Tábor, Písek, Jeseník, atd., lze ji hodnotit jako mnohem lepší než u ORP Černošice. Ze tří srovnávaných ORP v zázemí Prahy má nejlepší dopravní dostupnost VHD ORP Říčany.

Tabulka 3.4: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst

ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				
	Průměr	Maximum	Minimum	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojením mezi 8 a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Černošice	58	95	2	76	59	46	78	0	78	0	78
Brandýs n. Labem-St. Bolesl.	36	81	4	52	33	17	57	1	57	1	58
Říčany	26	73	3	35	26	15	51	0	51	0	51

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují. Pro srovnání bylo ponecháno barevné škálování ze srovnání všech ORP v rámci ČR.

3.2.1.1 Černošice

V rámci SO ORP Černošice se nachází 6 POÚ (Černošice, Hostivice, Jesenice, Jílové u Prahy, Mníšek pod Brdy, Roztoky). Do jeho správního obvodu spadá celkem 79 obcí, ve kterých má k 1. 1. 2018 trvalý pobyt 142 910 obyvatel. Obec Černošice má 7 045 obyvatel.

Obrázek 3.2: Rozložení obcí v SO ORP Černošice

Městský úřad Černošice má 6 pracovišť, vybrané agendy ORP jsou soustředěny na pracovišti v Praze, část agend je vykonávána duplicitně (odbor stavební úřad, odbor sociálních věcí, odbor vnitřních věcí, finanční odbor) i v Černošicích. Užívané prostory v budově pracoviště v Praze na Podskalské 19 má město Černošice ve výpůjčce do roku 2021. Z důvodu nedostatečné kapacity pracoviště v Praze (Podskalská 19), jsou umístěni pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví na druhém pracovišti v Praze (Václavská 12). K 1. 3. 2018 má městský úřad 244 zaměstnanců, z toho 168 osob na pracovišti v Praze a 76 osob na pracovišti v Černošicích.

Tabulka 3.5: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ v Černošicích

Odbory/oddělení	Pracoviště					
	Praha 2		Černošice			
	Podskalská 19	Václavská 12	Riegrova 1209	Topolská 660	Vrážská 1805	Karlštejská 259
Odbor vedení města	x		x			
úsek asistentek			x			
úsek personální	x					x
úsek projektového řízení a komunikace	x		x			
úsek krizového řízení a kontroly	x					
Odbor vnitřních věcí	x		x			
Odbor investic a správy majetku			x			
Finanční odbor	x		x			
Odbor technických služeb				x		
Odbor územního plánování			x			
Odbor školství, kultury a cestovního ruchu	x		x			
Odbor občansko- správních a dopravně správních činností	x		x			
oddělení matrik a evidence obyvatel	x		x			
oddělení občanských průkazů a cestovních dokladů	x					
oddělení evidence vozidel a řidičů	x					
oddělení zkušebních komisařů	x					
Odbor životního prostředí	x					
oddělení vodního hospodářství	x					
oddělení péče o krajinu	x		x			
oddělení zemědělství, lesnictví a myslivosti	x					
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	x		x			
oddělení sociálně právní ochrany		x				
oddělení náhradní rodinné péče		x				
oddělení sociální prevence		x				
oddělení sociální pomoci	x		x			
Odbor obecní živnostenský úřad	x					
oddělení správní a kontrolní	x					
oddělení registrací	x					
Odbor informatiky	x					
Odbor dům s pečovatelskou službou					x	
Odbor stavební úřad	x		x			
oddělení dopravy a správy komunikací	x					

Odbory/oddělení	Pracoviště					
	Praha 2		Černošice			
	Podskalská 19	Václavská 12	Riegrova 1209	Topolská 660	Vrážská 1805	Karlštejnská 259
úsek stavební úřad			x			
Odbor přestupků	x					
Právní odbor			x			

Zdroj: Vlastní zpracování, webové stránky MěÚ Černošice

V rámci SO ORP Černošice se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Černošicích ze spádových obcí do 45 minut. Mezi 31 – 45 minutami se pohybuje dojezd autem u obcí na hranici s ORP Benešov, ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav a ORP Kralupy nad Vltavou, pouze v malé části obce Slapy a Buš je čas dojezdu delší (do 60 minut), ostatní obce jsou autem dostupné do 30 minut, 13 obcí je dostupných do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 2,5x delší. V obci Pohoří je doba dojezdu 112 minut a v obci Kamenný Přívoz je doba dojezdu 116 minut. Informace o intervalech dojezdu u jednotlivých obcí jsou uvedeny v tabulce a mapce níže. Podrobné údaje o dopravě VHD jsou dostupné v Příloze č. 2.

Tabulka 3.6: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ v Černošicích a v Praze

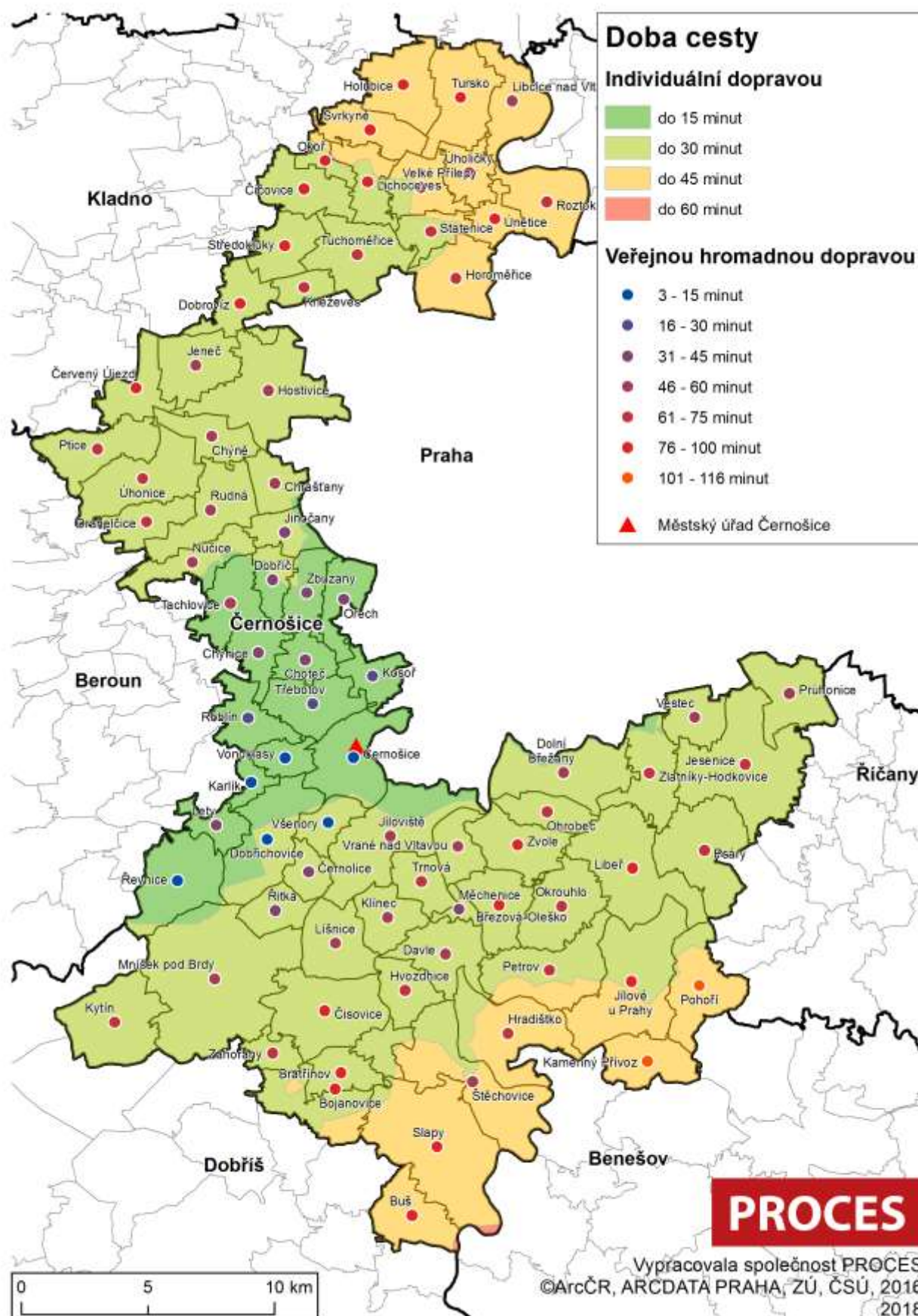
		Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Černoš. a v Praze						Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Černoš. a v Praze	
		Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice	Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice	Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2		
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Rozdíl v min.		
Bojanovice	86	57	29	Měchenice	45	41	4		
Bratřínov	86	62	24	Mníšek pod Brdy	58	43	15		
Březová-Oleško	76	68	8	Nučice	52	39	13		
Buš	79	60	19	Ohrobec	67	61	6		
Černolice	31	65	-34	Okoř	94	84	10		
Černošice	-	30	-30	Okrouhlo	75	69	6		
Červený Újezd	77	52	25	Ořech	43	37	6		
Číčovice	93	83	10	Petrov	74	66	8		
Čisovice	95	71	24	Pohoří	112	85	27		
Davle	48	44	4	Průhonice	60	47	13		

	Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice	Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Černoš. a v Praze		Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice	Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Černoš. a v Praze
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Rozdíl v min.
Dobrovíz	83	81	2	Psáry	72	60	12
Dobříč	45	39	6	Ptice	72	56	16
Dobřichovice	8	38	-30	Roblín	16	73	-57
Dolní Břežany	58	52	6	Roztoky	66	58	8
Drahelčice	65	49	16	Rudná	47	34	13
Holubice	88	84	4	Řevnice	13	43	-30
Horoměřice	61	57	4	Řitka	39	34	5
Hostivice	48	43	5	Slapy	76	62	14
Hradištko	69	57	12	Statenice	70	66	4
Hvozdnice	72	53	19	Středokluky	81	75	6
Choteč	31	54	-23	Svrkyně	90	80	10
Chrástany	50	35	15	Štěchovice	56	56	0
Chýně	58	45	13	Tachlovice	46	50	-4
Chýnice	42	46	-4	Trnová	61	61	0
Jeneč	57	47	10	Třebotov	27	50	-23
Jesenice	63	55	8	Tuchoměřice	72	68	4
Jílové u Prahy	83	71	12	Tursko	80	76	4
Jíloviště	48	44	4	Úholičky	63	42	21
Jinočany	45	32	13	Úhonic	70	54	16
Kamenný Přívoz	116	87	29	Únětice	86	74	12
Karlík	15	43	-28	Velké Přilepy	73	69	4
Klínec	56	24	32	Vestec	55	49	6
Kněževes	74	68	6	Vonoklasy	9	60	-51
Kosoř	19	42	-23	Vrané nad Vltavou	57	47	10
Kytín	73	58	15	Všenory	6	36	-30
Lety	40	72	-32	Zahořany	67	51	16

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice		Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Černoš. a v Praze	Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice		Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Černoš. a v Praze
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Rozdíl v min.
Libčice nad Vltavou	58	39	19	Zbuzany	43	30	13
Libeň	90	77	13	Zlatníky- Hodkovice	73	60	13
Lichoceves	80	74	6	Zvole	79	65	14
Líšnice	58	36	22				

Zdroj: PROCES – vlastní průzkum

Obrázek 3.3: Spádová oblast SO ORP Černošice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ v Černošicích

V rámci SO ORP Černošice se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Praze ze spádových obcí do 45 minut. Mezi 30 – 45 minutami se pohybuje dojezd autem u obcí na hranici s ORP Benešov a ORP Dobříš, pouze v malé části obce Slapy a Buš je čas dojezdu delší (do 60 minut), ostatní obce jsou autem dostupné do 30 minut, 2 obce jsou dostupné do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 1,5x delší. V obci Pohoří, Libeř, Kamenný Přívoz, Tursko, Holubice, Svrkyně, Okoř, Číčovice, Dobrovíz je doba dojezdu VHD na detašované pracoviště v Praze nad 76 minut, ale časy jsou jen o několik minut kratší než při dojezdu na pracoviště MěÚ do Černošic, tzn. minimální časovou úsporu.

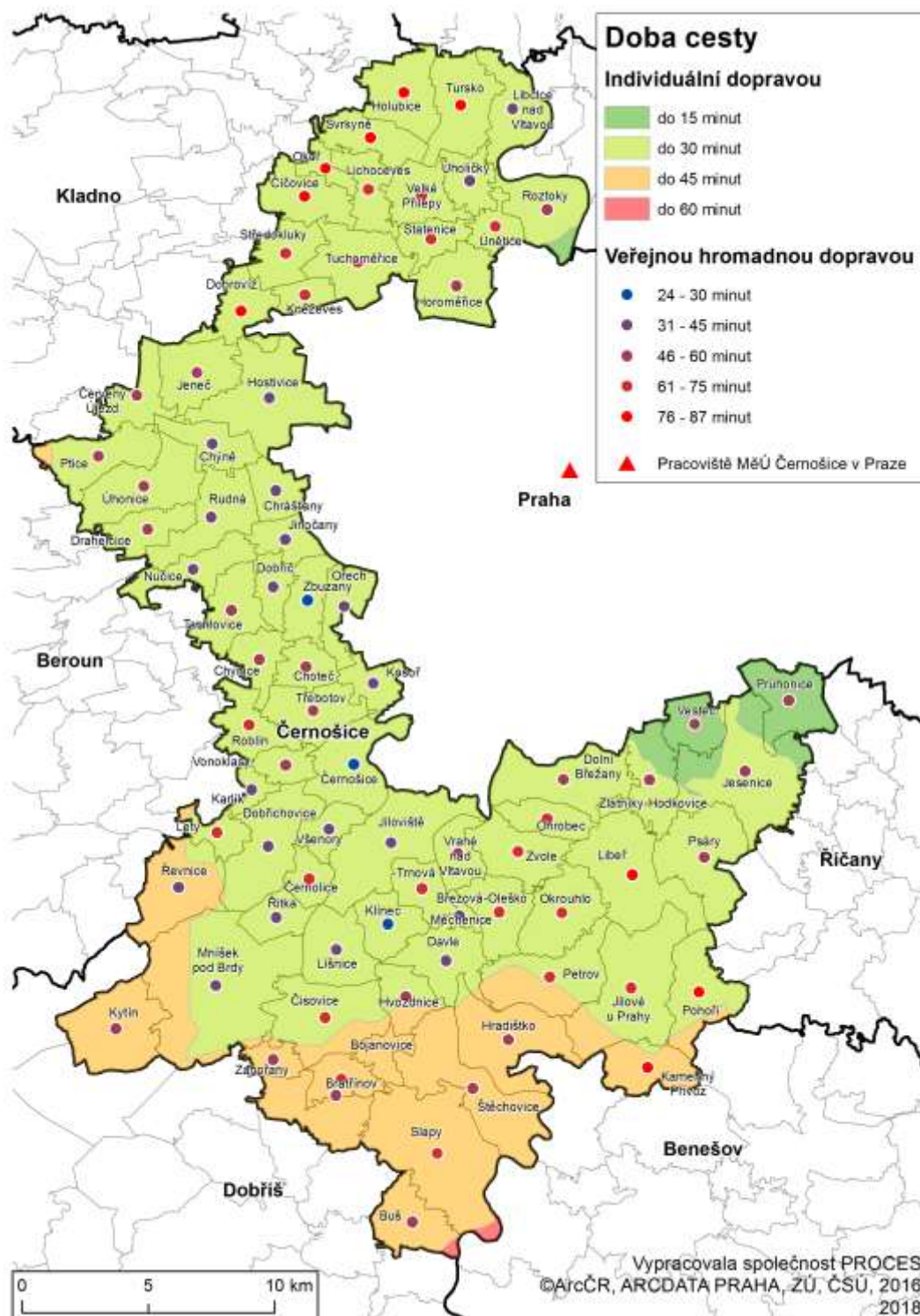
Tabulka 3.7: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Černošice

3 obce s nejlepší dostupností			3 obce s nejhorší dostupností		
Pracoviště Černošice		Všenory, Dobřichovice, Vonoklasy	Pohoří, Kamenný Přívoz, Čisovice		
Pracoviště Praha		Klínec, Jinočany, Černošice	Pohoří, Kamenný Přívoz, Holubice		

Zdroj: Vlastní zpracování

U obcí s nejdelší dobou dojezdu (Pohoří a Kamenný Přívoz) jsou časy při dojezdu na detašované pracoviště v Praze o cca 27 minut kratší než při dojezdu na pracoviště v Černošicích. Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Praze (oproti pracovišti v Černošicích) také ze 4 dalších obcí (Bojanovice, Bratřínov, Klínec, Líšnice). U dojezdu na pracoviště v Černošicích má však časovou úsporu 20 minut a více VHD u obyvatel z 10 obcí (Dobřichovice, Choteč, Karlík, Kosoř, Lety, Roblín, Řevnice, Třebotov, Vonoklasy, Všenory), z toho u obcí Vonoklasy a Roblín je úspora více než 50 minut. Podrobné údaje o dopravě VHD jsou v Příloze č. 2.

Obrázek 3.4: Spádová oblast SO ORP Černošice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Praze

3.2.1.2 *Brandýs nad Labem - Stará Boleslav*

SO ORP Brandýs n. L. – St. Boleslav se skládá ze 4 SO POÚ (Brandýs n. Labem – Stará Boleslav, Odolena Voda, Čelákovice, Úvaly), do jeho správního obvodu spadá celkem 58 obcí, ve kterých má k 1. 1. 2018 trvalý pobyt 107 915 obyvatel. Samotná obec Brandýs n. Labem – Stará Boleslav má 18 815 obyvatel.

Obrázek 3.5: Rozložení obcí v SO ORP Brandýs nad Labem - Stará Boleslav

Městský úřad Brandýs nad Labem - Stará Boleslav má 7 pracovišť. Jedná se o 4 pracoviště v Brandýse n. Labem (dále jen Brandýs), dále 2 pracoviště v části Stará Boleslav a detašované pracoviště v Praze, kde se v současné době nachází pouze část Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, a to přibližně polovina pracovníků OSPOD, a Odbor dopravy - agenda evidence řidičů (od 1. 7. 2018 dojde k přesunu agendy z detašovaného pracoviště v Praze), dále je zde podatelna. Výkon agend na jednotlivých pracovištích je uveden v tabulce níže. Město platí za pronájem budovy k zajištění pracoviště v Praze komerční nájem, z toho důvodu ani naplánuje rozšíření výkonu agend na pražském pracovišti.

Městský úřad má k 1. 3. 2018 celkem 207 zaměstnanců, z toho 13 osob v rámci detašovaného pracoviště v Praze a 194 osob na pracovištích v Brandýse a Staré Boleslavi.

Tabulka 3.8: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ v Brandýse nad Labem - Stará Boleslav

Odbor/oddělení	Pracoviště						
	Praha	Brandýs nad Labem				Stará Boleslav	
	Biskupská 7	Masary. nám. 1 a 2	Ivana Olbrachtova 59	Masaryk. nám. 34	Plantáž 402	Mariánské nám. 28	Dr. Jánského 1458
Tajemník úřadu		x					
Kancelář vedení úřadu		x					
Sekretariát městského úřadu		x					
Samostatný útvar podléhající starostovi - Oddělení bezpečnostního a krizového řízení							x
Odbor vnitřní správy		x	x				
Matrika		x					
Občanské průkazy, cestovní pasy, evidence obyvatel			x				
Czech Point						x	
Podatelna	x	x	x			x**	
Odbor obecní živnostenský úřad			x				
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	x		x				
Kompletní agenda			x				
OSPOD	x		x				
Odbor životního prostředí			x				
Odbor finanční		x					
pokladna		x					
Odbor kultury, sportu a cestovního ruchu					x		
Odbor školství				x			
Odbor dopravy	x					x	
dopravně správní agendy	x					x*	
Odbor stavebního úřadu, územního plánování a památkové péče		x					
Odbor investic a správy majetku		x					
Odbor informačních technologií				x			

Zdroj: Vlastní zpracování, webové stránky MěÚ Brandýs nad Labem - Stará Boleslav

Pozn.: * - řidičské průkazy, ** - pouze pro Odbor dopravy

V rámci SO ORP Brandýs nad Labem - Stará Boleslav se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Brandýse n. L. nebo ve Staré Boleslavi ze spádových obcí do 30 minut. Mezi 31 – 45 minutami se pohybuje dojezd autem u obcí na hranici s ORP Černošice, více než polovina obcí je dostupná do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 2,5 -3x delší (např. Dobročovice, Husinec, Měslavice). V obci Dobročovice, Květnice, Měslavice, Škvorec, Veliká Ves, Vodochody, Zlatá je doba dojezdu v intervalu 76 – 99 minut. Informace o intervalech dojezdu u jednotlivých obcí jsou uvedeny v tabulce a mapce níže. Podrobné údaje o dopravě VHD jsou v příloze č. 2.

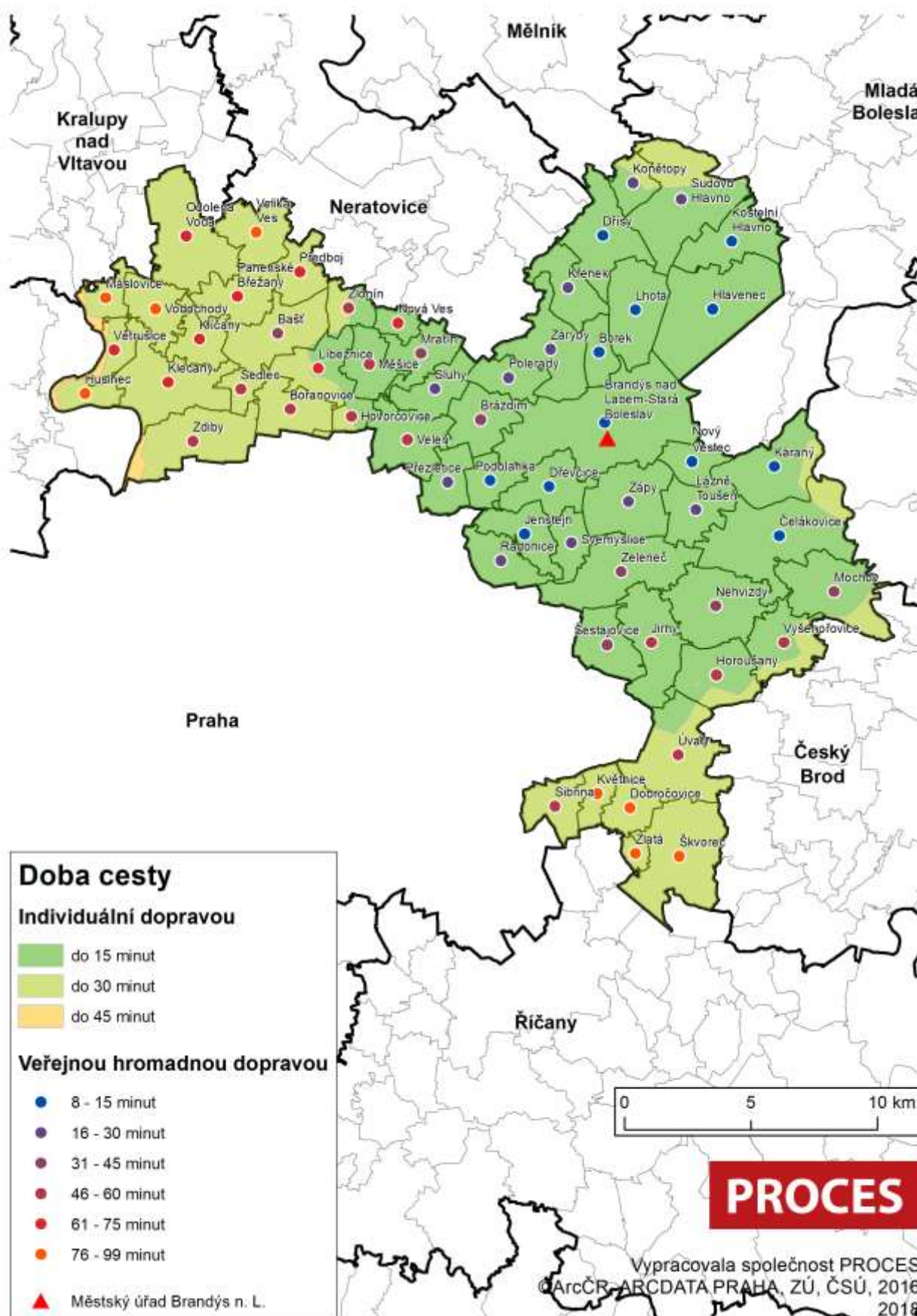
Tabulka 3.9: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ v Brandýse n. Labem – St. Boleslav a v Praze

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav		Pracoviště MěÚ v Praze		Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Brandýs a v Praze		Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav		Pracoviště MěÚ v Praze		Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Brandýs a v Praze	
Masarykovo náměstí 1, 2		Biskupská 7				Masarykovo náměstí 1, 2		Biskupská 7			
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.
Bašť	36	39	-3	Nehvizdy	36	38	-2				
Borek	12	50	-38	Nová Ves	61	52	9				
Bořanovice	55	26	29	Nový Vestec	9	68	-59				
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	-	38	-38	Odolena Voda	63	31	32				
Brázdim	38	43	-5	Panenské Břežany	70	45	25				
Čelákovice	14	34	-20	Podolanka	15	32	-17				
Dobročovice	91	59	32	Polerady	17	45	-28				
Dřevčice	11	35	-24	Předboj	62	39	23				
Dřísy	14	71	-57	Přezletice	28	45	-17				
Hlavenec	8	40	-32	Radonice	22	29	-7				
Horoušany	60	44	16	Sedlec	60	36	24				
Hovorčovice	52	35	17	Sibřina	60	61	-1				
Husinec	81	50	31	Sluhy	28	46	-18				
Jenštejn	14	33	-19	Sudovo Hlavno	19	71	-52				

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav		Pracoviště MěÚ v Praze		Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Brandýs a v Praze		Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav		Pracoviště MěÚ v Praze		Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Brandýs a v Praze	
Masarykovo náměstí 1, 2		Biskupská 7				Masarykovo náměstí 1, 2		Biskupská 7			
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.
Jirny	50	26	24	Svémyslice	17	42	-25	Káraný	15	74	-59
Klečany	71	39	32	Škvorec	82	73	9	Klíčany	65	40	25
Konětopy	17	75	-58	Úvaly	52	48	4	Kostelní Hlavno	13	45	-32
Křenek	22	66	-44	Veleň	49	43	6	Květnice	76	77	-1
Květnice	76	77	-1	Veliká Ves	99	62	37	Lázně Toušeň	19	61	-42
Lázně Toušeň	19	61	-42	Větrušice	66	33	33	Lhota	9	68	-59
Lhota	9	68	-59	Vodochody	79	46	33	Líbeznice	33	28	5
Líbeznice	33	28	5	Vyšehořovice	59	50	9	Máslovice	79	63	16
Máslovice	79	63	16	Zápy	30	46	-16	Měšice	55	41	14
Měšice	55	41	14	Záryby	18	51	-33	Mochov	43	45	-2
Mochov	43	45	-2	Zdiby	56	19	37	Mratín	32	50	-18
Mratín	32	50	-18	Zeleneč	38	36	2				
				Zlatá	76	67	9				
				Zlonín	50	40	10				

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Obrázek 3.6: Spádová oblast SO ORP Brandýs n. Labem – Stará Boleslav dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ v Brandýse n. Labem

V rámci SO ORP Brandýs nad Labem - Stará Boleslav se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Praze ze spádových obcí do 45 minut. Mezi 30 – 45 minutami se pohybuje dojezd autem u obcí na hranici s ORP Mladá Boleslav a ORP Lysá nad Labem (jedná se o 8 obcí), ostatní obce jsou autem dostupné do 30 minut, 6 obcí je dostupných do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 2,5 - 3x delší.

Tabulka 3.10: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav

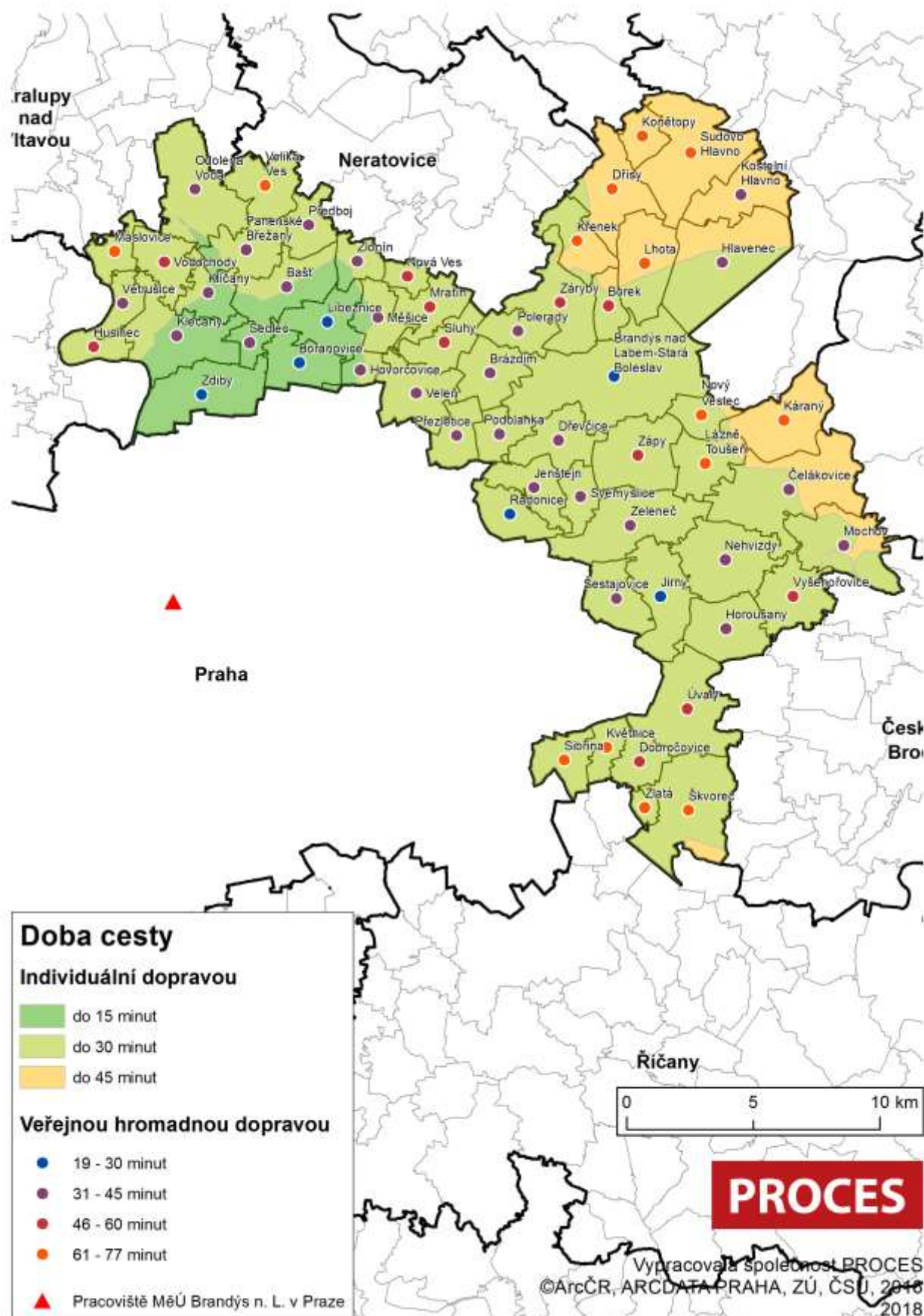
	3 obce s nejlepší dostupností	3 obce s nejhorší dostupností
Pracoviště Brandýs n. Labem	Hlavenec, Nový Vestec, Lhota	Veliká Ves, Škvorec, Husinec
Pracoviště Praha	Bořanovice, Jirmy, Zdiby,	Konětopy, Květnice, Škvorec

Zdroj: Vlastní zpracování

V obci Dřísy, Káraný, Konětopy, Křenek, Květnice, Lázně Toušeň, Lhota, Máslovice, Nový Věstec, Sibřina, Sudovo Hlavno, Škvorec, Veliká Ves, Zlatá se pohybuje doba dojezdu na detašované pracoviště v Praze v intervalu 61 – 77 minut. U obcí Květnice, Máslovice, Škvorec a Zlatá je doba dojezdu z obce na pracoviště v Brandýse delší o maximálně 15 minut (Máslovice), u Škvorce a Zlaté o 9 minut a u Květnice je dojezd o 1 minutu kratší, tzn. malou časovou úsporou.

Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Praze (oproti pracovišti v Brandýse n. Labem – Stará Boleslav) také ze 14 dalších obcí (Bořanovice, Dobročovice, Jirmy, Husinec, Klecany, Klíčany, Odolena Voda, Panenské Břežany, Předboj, Sedlec, Veliká Ves, Větrušice, Vodochody, Zdiby). U dojezdu VHD na pracoviště v Brandýse n. Labem – Stará Boleslav je však časová úspora 20 minut a více u obyvatel z 16 obcí (Borek, Čelákovice, Dřevčice, Dřísy, Hlavenec, Káraný, Konětopy, Kostelní Hlavno, Křenek, Lázně Toušeň, Nový Vestec, Polerady, Sudovo Hlavno, Svěmyslice, Záryby), z toho 5 obcí více než 50 minut. Podrobné údaje o dopravě VHD jsou v Příloze č. 2.

Obrázek 3.7: Spádová oblast SO ORP Brandýs n. Labem – Stará Boleslav dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Praze

3.2.2 ZÁZEMÍ BRNA

V níže uvedené tabulce jsou uvedena města, která se nacházejí v bezprostředním zázemí Brna (mají společnou hranici). U jednotlivých měst je uveden počet obyvatel v SO ORP. Z údajů v tabulce vyplývá, že ORP Šlapanice zajišťuje výkon přenesené působnosti pro 68 364 obyvatel, i když správní centrum má 7 486 obyvatel. V SO ORP Rosice se nachází 25 887 obyvatel, v SO ORP Kuřim 22 855 obyvatel.

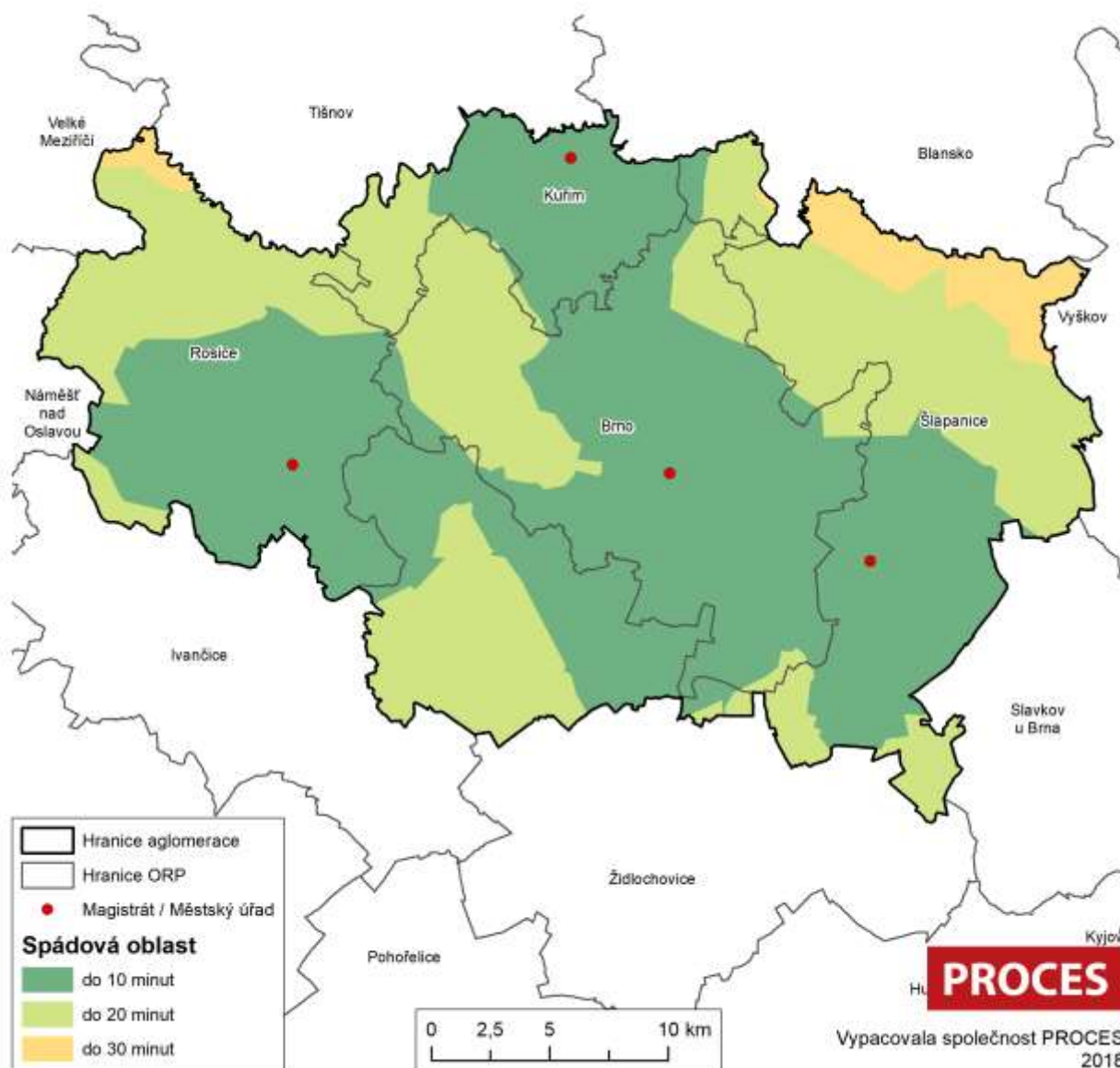
Tabulka 3.11: Počet obyvatel v ORP v zázemí Brna

Město / SO ORP	Počet obyvatel města	Počet obyvatel SO ORP
Šlapanice	7 486	68 364
Rosice	6 144	25 887
Kuřim	10 981	22 855

Zdroj: ČSÚ, běžná evidence obyvatel k 1. 1. 2018

Při posuzování dostupnosti veřejné správy je nutné zohlednit i dopravní dostupnost autem do správních center ORP v zázemí Brna. V rámci SO ORP Kuřim je dojezd autem na úřad ve správním centru téměř na celém území do 10 minut, na části území do 20 minut. U SO ORP Šlapanice a SO ORP Rosice je dostupnost VHD v rámci správního centra ORP do 20 minut, menší část území pak do 30 minut. Dopravní dostupnost VHD je v zázemí Brna lepší než v zázemí Prahy a Plzně.

Obrázek 3.8: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou

Při posuzování dostupnosti veřejné správy porovnáním dopravní dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou v rámci ORP v zázemí Brna má ORP Šlapanice nejhorší dostupnost VHD. V porovnání se všemi ORP v ČR má lepší dostupnost než ORP Písek, ORP Kadaň, ORP Znojmo, ORP Rokycany, ORP Rakovník, Mladá Boleslav atd. Srovnatelnou dostupnost má s ORP Blansko, ORP Jindřichův Hradec, ORP Liberec, ORP Hradec Králové atd. (viz Příloha 7).

Tabulka 3.12: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst

ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				
	Průměr	Maximum	Minimum	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojením mezi 8 a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Šlapanice	30	68	2	46	30	11	39	0	39	0	39
Rosice	25	42	3	35	25	18	23	0	23	0	23
Kuřim	12	29	3	14	10	7	9	0	9	0	9

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují. Pro srovnání bylo ponecháno barevné škálování ze srovnání všech ORP v rámci ČR.

3.2.2.1 Šlapanice

V rámci SO ORP Šlapanice je pouze 1 POÚ (Šlapanice). Do jeho správního obvodu spadá celkem 40 obcí, ve kterých má k 1. 1. 2018 trvalý pobyt 68 364 obyvatel. Samotná obec Šlapanice má 7 486 obyvatel.

Obrázek 3.9: Rozložení obcí v SO ORP Šlapanice

Městský úřad Šlapanice má 2 pracoviště, a to **detašované pracoviště v Brně**, kde se zcela nachází odbor dopravy, živnostenský úřad, odbor výstavby, odbor životního prostředí, a **pracoviště ve Šlapanicích**, kde je odbor finanční (na obou pracovištích je dostupná pouze pokladna). Výše nejmenované odbory jsou zastoupeny na obou pracovištích, přesné rozdělení agend je uvedeno v tabulce níže. Budovy obou pracovišť jsou ve vlastnictví města. Městský úřad má k 1. 3. 2018 celkem 163 zaměstnanců, z toho 114 na pracovišti v Brně a 49 na pracovišti ve Šlapanicích.

Tabulka 3.13: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ ve Šlapanicích

Odbor/oddělení	Pracoviště Opuštěná 9/2, 656 70 Brno	Pracoviště Masarykovo náměstí 100/7 664 51 Šlapanice
Kancelář tajemníka	x	
podatelna	x	x
Obecní živnostenský úřad	x	
Odbor dopravy	x	
Odbor finanční		x
pokladní	x	x
Odbor sociální	x	x
sociální pracovník	x	x
OSS, pracovnice v sociálních službách – pečovatelka		x
OSV, sociální pracovník	x	
OSV, sociální pracovnice, manažer prevence kriminality, protidrogový koordinátor	x	
OSV, sociální pracovnice, referent prorodinné politiky	x	
OPD, sociální pracovnice	x	
sociální pracovník - kurátor pro mládež	x	
referent odboru sociálního	x	
OPD, sociální pracovnice, CAN	x	
OSS, vedoucí oddělení, sociální pracovnice		x
Vedoucí odboru	x	
OSV, vedoucí oddělení, sociální pracovnice, referent pro komunitní plánování	x	
ekonom, pohledávky	x	
vedoucí oddělení sociální prevence	x	
Odbor správních činností	x	x
vedoucí oddělení		x
referent – evidence obyvatel	x	x
referent – cestovní doklady	x	x
referent - občanské průkazy	x	x
vedoucí odboru správních činností, matrikářka	x	
referent Czech POINT		x
matrikářka		x
referent Czech POINT, ověřování	x	
Odbor územního rozvoje a správy majetku	x	x
oddělení územního plánování a památkové péče, referent	x	
vedoucí odboru		x
správce	x	
údržba, referent – služby	x	x
referent územního plánování	x	x
Investiční referent		x

Odbor/oddělení	Pracoviště Opuštěná 9/2, 656 70 Brno	Pracoviště Masarykovo náměstí 100/7 664 51 Šlapanice
referent evidence majetku, evidence hrobových míst		x
vedoucí oddělení investic a správy majetku, investiční technik		x
Referent OURSM		x
Projektový manažer	x	x
Referent technik		x
Referent odboru územního rozvoje a správy majetku		x
Referent památkové péče	x	
Údržba objektů v majetku města		x
Technik údržby a správy majetku		x
Odbor výstavby	x	
Odbor životního prostředí	x	
Tajemník	x	
Odbor starosty		x

Zdroj: Vlastní zpracování, webové stránky MěÚ Šlapanice

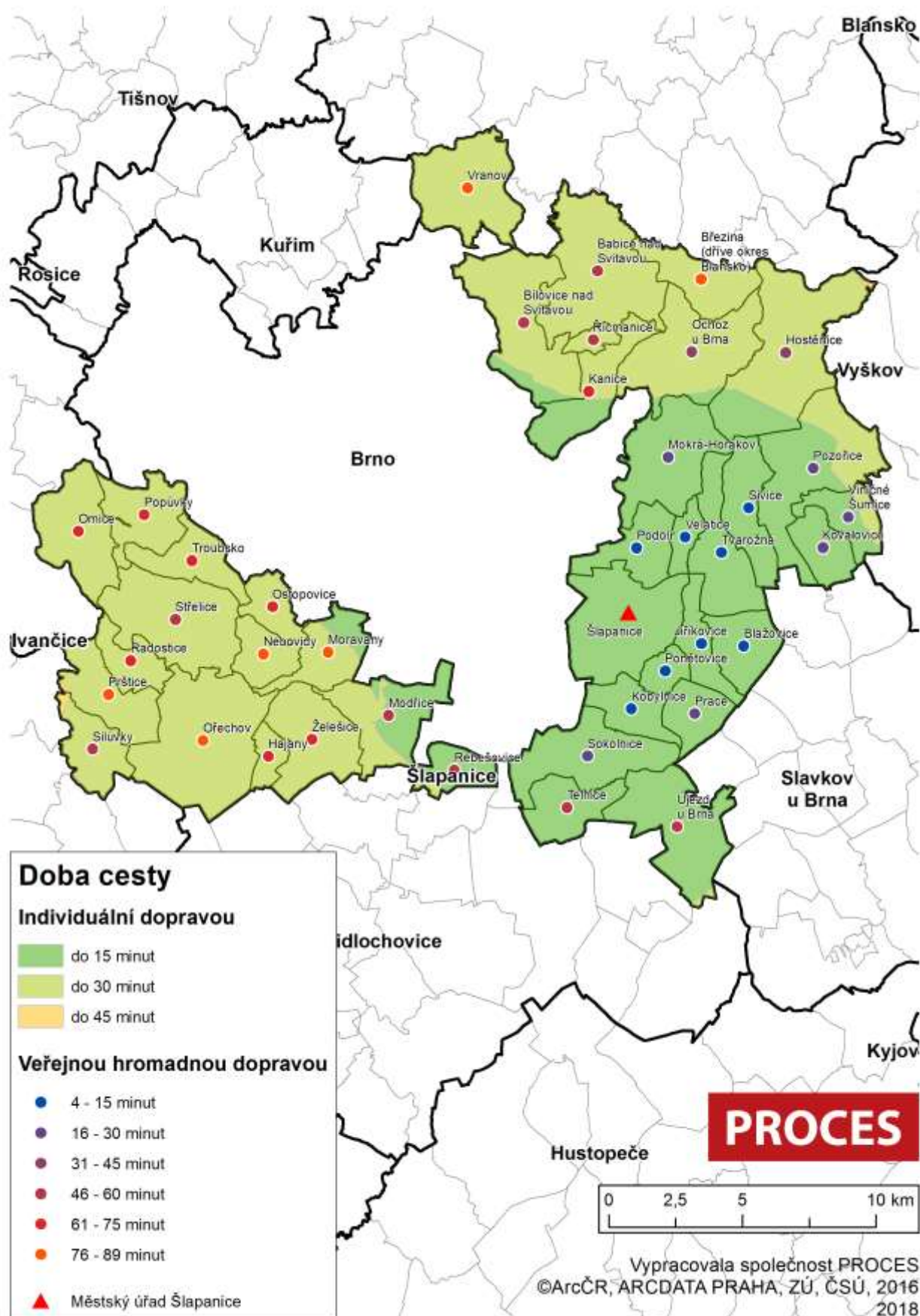
V rámci SO ORP Šlapanice se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ ve Šlapanicích ze spádových obcí do 30 minut. Přibližně polovina obcí je dostupná do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 2,5 -3x delší. Z obcí Březina, Moravany, Nebovidy, Ořechov, Prštice a Vranov se pohybuje doba dojezdu v intervalu 76 – 89 minut. Informace o intervalech dojezdu u jednotlivých obcí jsou uvedeny v tabulce a mapce níže. Podrobné údaje o dopravě VHD jsou v Příloze č. 2.

Tabulka 3.14: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ ve Šlapanicích a v Brně

	Pracoviště MěÚ v Šlapanicích	Pracoviště MěÚ v Brně	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš.		Pracoviště MěÚ v Šlapanicích	Pracoviště MěÚ v Brně	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš.
	Masarykovo náměstí 100/7 654 51 Šlapanice	Opuštěná 2, Brno 656 70	MěÚ ve Šlapan. a v Brně		Masarykovo náměstí 100/7 654 51 Šlapanice	Opuštěná 2, Brno 656 70	MěÚ ve Šlapan. a v Brně
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.
Babice nad Svitavou	49	24	25	Popůvky	65	30	35
Bílovice nad Svitavou	58	19	39	Pozořice	16	29	-13
Blažovice	9	30	-21	Prace	19	34	-15
Březina	89	113	-24	Prštice	89	46	43
Hajany	75	32	43	Radostice	70	34	36
Hostěnice	33	36	-3	Rebešovice	46	32	14
Jiřkovice	4	28	-24	Řícmanice	58	51	7
Kanice	65	58	7	Silůvky	58	44	14
Kobylnice	8	27	-19	Sivice	14	28	-14
Kovalovice	16	37	-21	Sokolnice	17	26	-9
Modřice	50	13	37	Střelice	49	30	19
Mokrá- Horákov	25	30	-5	Šlapanice	-	19	-19
Moravany	77	14	63	Telnice	46	23	23
Nebovidy	82	19	63	Troubsko	63	27	36
Ochoz u Brna	39	29	10	Tvarožná	10	23	-13
Omice	69	44	25	Újezd u Brna	60	30	30
Ořechov	77	33	44	Velatice	15	20	-5
Ostopovice	73	27	46	Viničné Šumice	24	39	-15
Podolí	7	22	-15	Vranov	81	56	25
Ponětovice	5	25	-20	Želešice	70	26	44

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Obrázek 3.10: Spádová oblast SO ORP Šlapanice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ ve Šlapanicích

V rámci SO ORP Šlapanice se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Brně ze spádových obcí do 30 minut, z toho u více než poloviny obcí je dojezdová doba do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 2,5 - 3x delší.

Tabulka 3.15: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Šlapanice

	3 obce s nejlepším dostupností (3 obce s nejhorší dostupností
Pracoviště Šlapanice	Blažovice, Jiříkovice, Kobylnice	Březina, Vranov, Prštice
Pracoviště Brno	Modřice, Moravany, Nebovidy	Březina, Kanice, Vranov

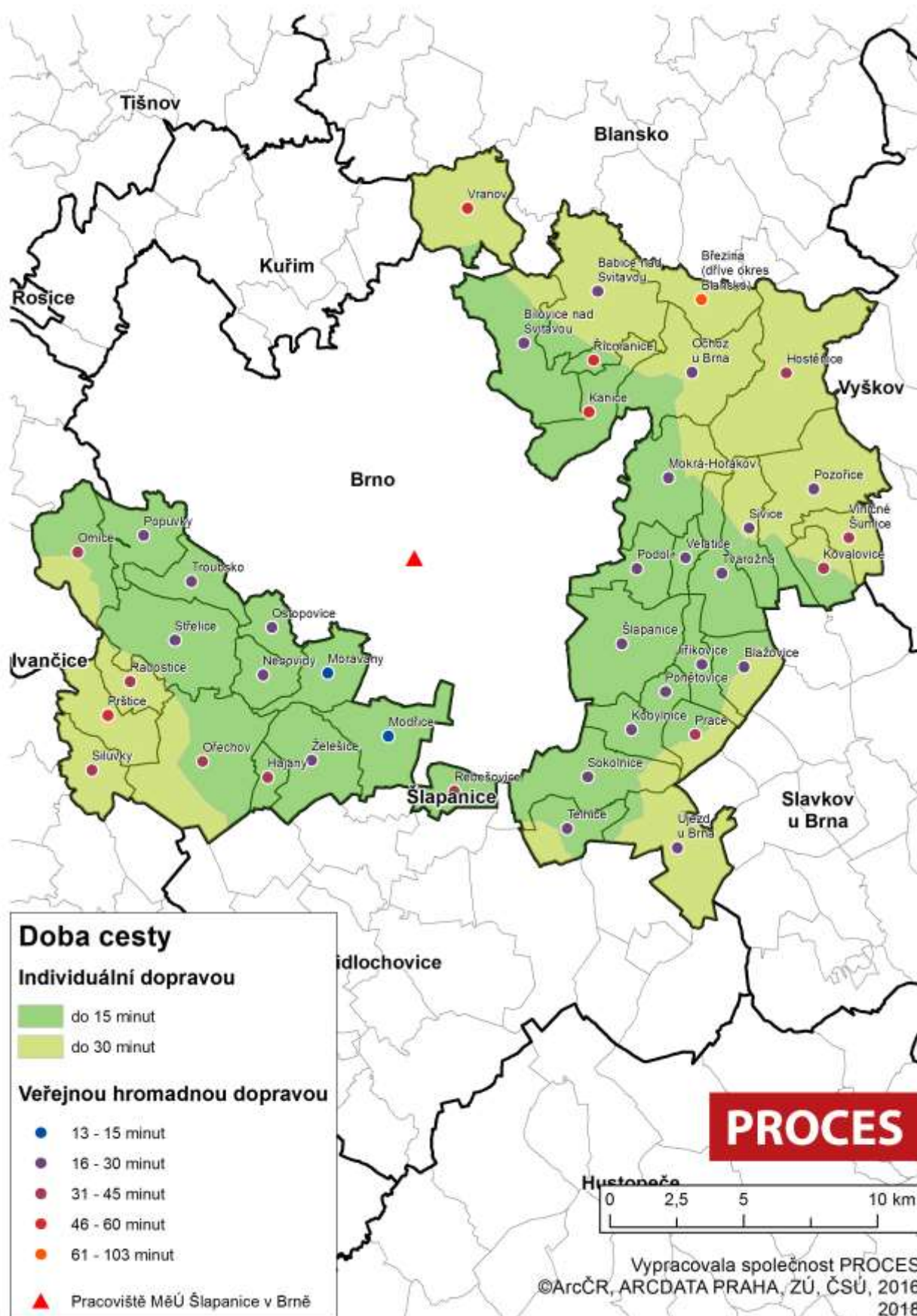
Zdroj: Vlastní zpracování

V obci Kanice, Prštice, Řícmanice a Vranov se pohybuje doba dojezdu VHD na detašované pracoviště v Brně v intervalu 46 - 60 minut. Nad 60 minut je dojezdová doba na detašované pracoviště v Brně pouze u obce Březina (113 minut), u této obce je však i nejdelší doba dojezdu na detašované pracoviště v Brně.

U všech ostatních obcí je dojezd VHD do 45 minut.

Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Brně (oproti pracovišti ve Šlapanicích) ze 17 obcí (Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Hajany, Modřice, Moravany, Nebovidy, Omice, Ořechov, Ostopovice, Popůvky, Prštice, Radostice, Telnice, Troubsko, Újezd u Brna, Vranov, Želešice), z toho u 2 obcí je časová úspora více než 60 minut. U dojezdu VHD na pracoviště ve Šlapanicích je však časová úspora 20 minut a více u obyvatel z 5 obcí (Blažovice, Březina, Jiříkovice, Kovalovice, Ponětovice). Podrobné údaje o dopravě VHD jsou v Příloze č. 2.

Obrázek 3.11: Spádová oblast SO ORP Šlapanice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Brně

3.2.3 ZÁZEMÍ PLZNĚ

V níže uvedené tabulce jsou uvedena města, která se nacházejí v bezprostředním zázemí Plzně (mají společnou hranici). U jednotlivých měst je uveden počet obyvatel v SO ORP. Z údajů v tabulce vyplývá, že ORP Nýřany zajišťuje výkon přenesené působnosti pro 56 308 obyvatel a jeho správní obvod je největší z porovnávaných ORP. Správní centrum Nýřany má 7 002 obyvatel, ale v těsném zázemí Plzně se nacházejí ORP s téměř polovičním počtem obyvatel (ORP Stod – 3 613 obyvatel, příp. ORP Blovice – 4 170 obyvatel). SO ORP Blovice má 12 068 obyvatel, SO ORP Přeštice má 22 486 obyvatel.

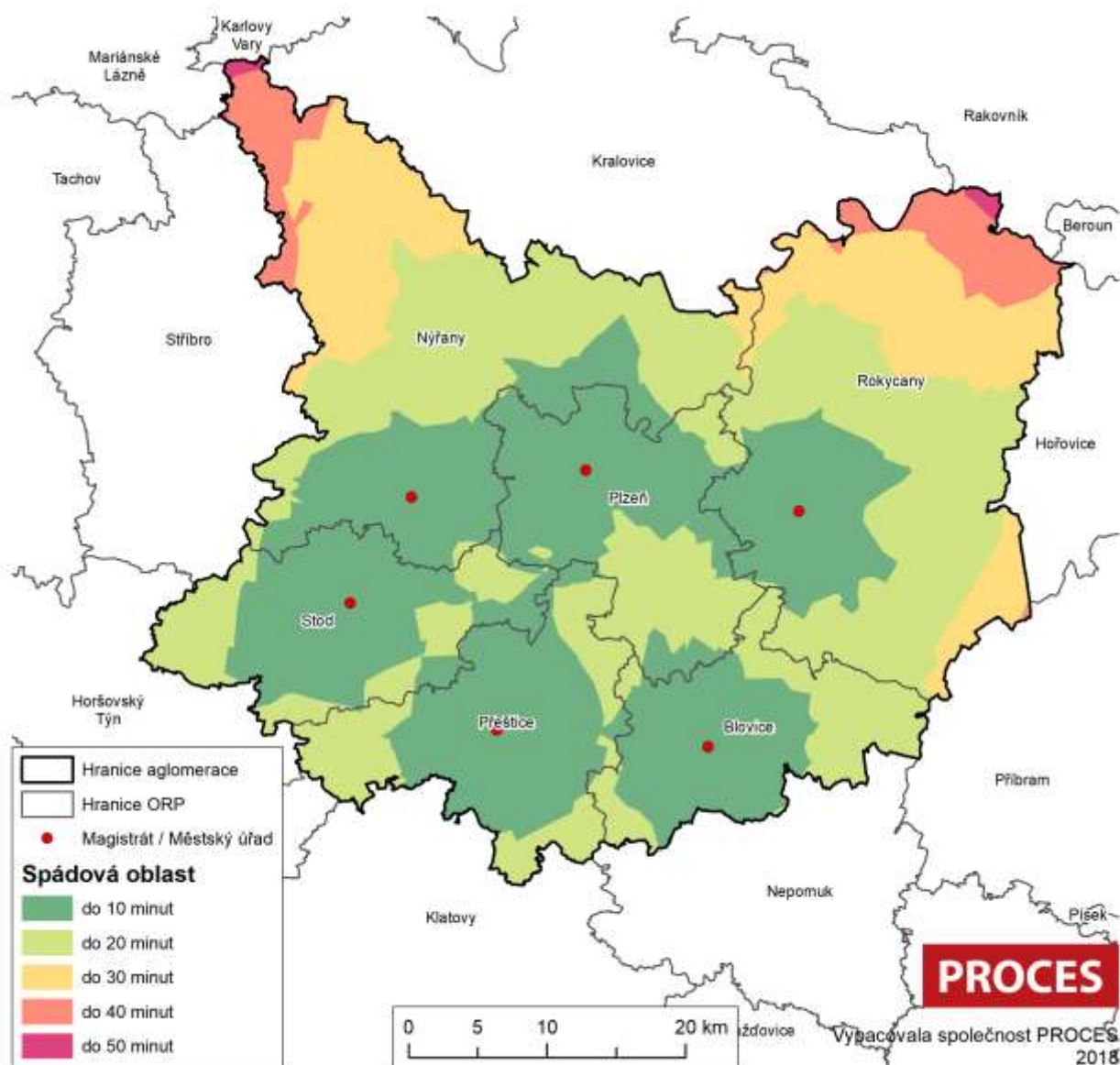
Tabulka 3.16: Počet obyvatel v ORP v zázemí Plzně

Město / SO ORP	Počet obyvatel města	Počet obyvatel SO ORP
Nýřany	7 002	56 308
Rokycany	14 074	48 608
Stod	3 613	23 093
Přeštice	7 113	22 486
Blovice	4 170	12 068

Zdroj: ČSÚ, běžná evidence obyvatel k 1. 1. 2018

Při posuzování dostupnosti veřejné správy je nutné zohlednit i dopravní dostupnost autem do správních center ORP v zázemí Plzně. V rámci SO ORP Nýřany a ORP Rokycany je dostupnost autem srovnatelná, obyvatelé z větší poloviny území se do správního centra dopraví do 20 minut, obyvatelé z obcí ve zbylém území se dopraví autem do 30 – 50 minut. Dopravní dostupnost autem v rámci ORP Stod, Blovice a Přeštice je do 20 minut. Dopravní dostupnost autem je v zázemí Plzně nejhorší ze všech 4 srovnávaných zázemí velkých měst.

Obrázek 3.12: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou

Při posuzování dostupnosti veřejné správy porovnáním dopravní dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou v rámci ORP v zázemí Plzně má ORP Nýřany nejhorší dopravní dostupnost VHD. SO ORP Nýřany má nejhorší dostupnost VHD i v rámci srovnání SO ORP v ČR - viz Příloha 7. ORP Rokycany má horší dopravní dostupnost VHD než např. ORP Šlapanice a srovnatelnou dostupnost s ORP Písek, Kadaň, Brandýs n. Labem-St. Boleslav. Dopravní dostupnost VHD v rámci ORP Stod, Blatná a Přeštice je ve srovnání s ostatními ORP v ČR dobrá.

Tabulka 3.17: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst

ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				
	Průměr	Maximum	Minimum	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojením mezi 8 a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Nýřany	60	138	2	82	62	33	53	0	53	0	53
Rokycany	35	82	3	51	30	18	63	4	66	1	67
Stod	25	55	5	36	22	10	23	0	23	0	23
Přeštice	24	102	3	28	21	10	29	0	29	0	29
Blovice	22	65	3	24	15	9	16	2	16	2	18

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují. Pro srovnání bylo ponecháno barevné škálování ze srovnání všech ORP v rámci ČR.

3.2.3.1 Nýřany

SO ORP Nýřany se skládá ze 4 SO POÚ (Nýřany, Město Touškov, Třemošná a Všemby), do jeho správního obvodu spadá celkem 54 obcí, ve kterých má k 1. 1. 2018 trvalý pobyt 56 308 obyvatel. Samotná obec Nýřany má 7 002 obyvatel.

Obrázek 3.13: Rozložení obcí v SO ORP Nýřany

Městský úřad má 3 pracoviště – jedno v Nýřanech a 2 v Plzni. V Plzni jsou koncentrovány základní agendy ORP. Budova pracoviště v Plzni na Klatovské 200 a patří městu Nýřany. Budovu pracoviště v Plzni na Americké 39 má městský úřad ve výpůjčce do roku 2021, od roku 2013 přestal užívat část této budovy v souvislosti s převedením výkonu některých sociálních agend pod Úřad práce (budova byla převedena i s pracovníky). K 1. 3. 2018 má úřad celkem 100 zaměstnanců, z toho 75 osob je umístěno na detašovaných pracovištích v Plzni (50 osob na Americké ul. a 25 osob na Klatovské ul.) a 25 zaměstnanců je umístěno na pracovišti v Nýřanech. Městský úřad již nemá žádné prostory pro umístění nových pracovníků.

Tabulka 3.18: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ v Nýřanech

Odbor/oddělení	Pracoviště Benešova třída 295, 330 23 Nýřany	Pracoviště Plzeň Americká 39	Pracoviště Plzeň Klatovská 200a
Odbor sociální a správní	x		
vedoucí odboru	x		
přestupková agenda	x		
ověřování podpisů a tiskopisů	x		
matrika	x		
Odbor ekonomický	x	x	
vedoucí odboru	x		
referent	x		
pokladna	x		
vymáhání pohledávek		x	
vedení účetnictví		x	
referent		x	
Odbor výstavby	x		
vedoucí odboru	x		
stavebně správní činnost, speciální stavební úřad pro MK a ÚK	x		
stavebně správní činnost, povolování uzavírek a zvláštního užívání MK	x		
stavebně správní činnost, rozhodnutí o odvozech ze ZPF	x		
stavebně správní činnost, registr územní identifikace, adres a nemovitostí – RÚIAN	x		
Odbor investic a údržby majetku	x		
vedoucí odboru	x		
Tajemník	x		
Odbor obecní živnostenský úřad		x	
vedoucí odboru		x	
referent		x	
Odbor územního plánování		x	
vedoucí odboru, vyvlastnění		x	
územní plánování		x	
památková péče		x	
GIS, územně analytické podklady		x	
Odbor životního prostředí		x	
vedoucí odboru, rybářství		x	
ochrana přírody, zemědělský půdní fond		x	
vodní hospodářství		x	

Odbor/oddělení	Pracoviště Benešova třída 295, 330 23 Nýřany	Pracoviště Plzeň Americká 39	Pracoviště Plzeň Klatovská 200a
odpadové hospodářství, ochrana zvířat		x	
lesní hospodářství, myslivost		x	
sekretariát, souhrnná stanoviska		x	
ochrana ovzduší		x	
Odbor organizační a správní		x	
vedoucí odboru		x	
personalistika, pokladna		x	
podatelna, ověřování, rybářské lístky, parkovací průkazy ZTP		x	
matrika, ověřování		x	
informatik		x	
řidič		x	
Odbor školství		x	
vedoucí odboru		x	
správa škol, statistika		x	
Odbor obrany a krizového řízení		x	
vedoucí odboru		x	
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví		x	
vedoucí odboru, náhradní rodinná péče		x	
sociálně právní ochrana dětí, náhradní rodinná péče		x	
sociálně právní ochrana dětí		x	
kurátor pro mládež		x	
kurátor pro dospělé		x	
Odbor organizační a správní			x
občanské průkazy a cestovní doklady			x
cestovní doklady a občanské průkazy, evidence obyvatel			x
pokladna			x
Odbor dopravy			x
vedoucí odboru			x
silniční hospodářství			x
dopravní přestupky			x
registr vozidel			x
technik			x
registr řidičů, řidičské průkazy			x
zkušební komisař			x

Zdroj: Vlastní zpracování, webové stránky MěÚ Nýřany

V rámci SO ORP Nýřany se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Nýřanech ze spádových obcí do 45 minut. Mezi 31 – 45 minutami se pohybuje dojezd autem u přibližně poloviny obcí u hranice s ORP Kralovice, pouze v malé části obce Úterý je čas dojezdu delší (do 60 minut), ostatní obce jsou autem dostupné do 30 minut, přibližně 20 obcí je dostupných do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 4x delší. V obcích Černovice, Křelovice, Kunějovice, Ostrav u Bezdržic, Pernarec, Příšov a Úterý je doba dojezdu na pracoviště

MěÚ v Nýřanech VHD delší než 130 minut. Informace o intervalech dojezdu u jednotlivých obcí jsou uvedeny v tabulce a mapce níže. Podrobné údaje o dopravě VHD jsou v Příloze č. 2.

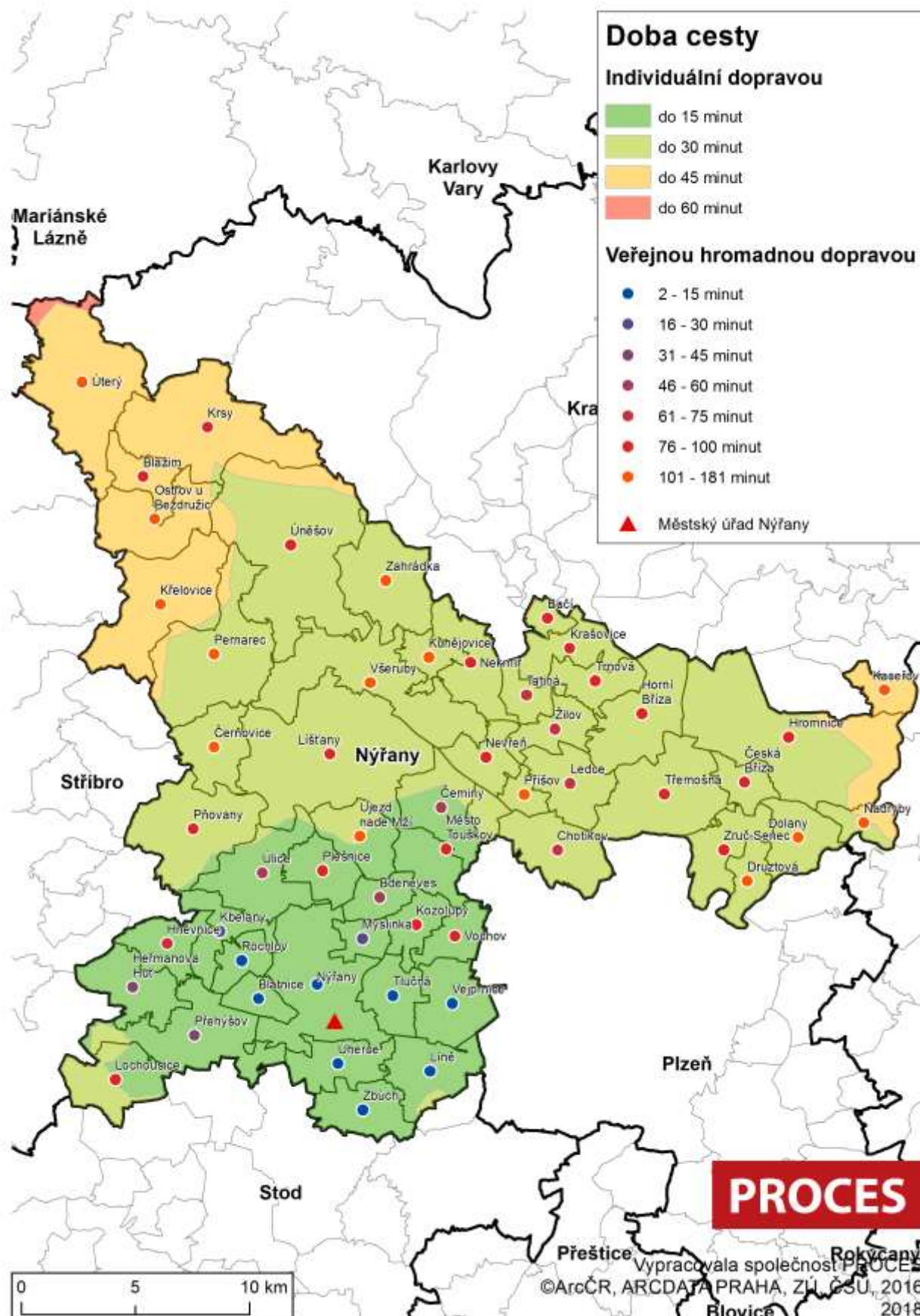
Tabulka 3.19: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ v Nýřanech a v Plzni

Obec	Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295, 330 23 Nýřany	Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39, 301 00 Plzeň	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Nýřanech a v Plzni	Obec	Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295, 330 23 Nýřany	Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39, 301 00 Plzeň	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Nýřanech a v Plzni
	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.		Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.
Bdeněves	47	32	15	Nadryby	116	53	63
Blatnice	7	48	-41	Nekmíř	79	64	15
Blažim *	96	99	-3	Nevřeň	77	32	45
Bučí	96	51	45	Nýřany	-	36	-36
Čeminy	48	40	8	Ostrov u Bezdrůžic	181	84	97
Čerňovice	134	57	77	Pernarec	139	62	77
Česká Bříza	88	36	52	Plešnice	93	40	53
Dolany	108	45	63	Pňovany	99	40	59
Druztová	103	40	63	Přehýšov	39	72	-33
Heřmanova Huť	35	71	-36	Příšov	146	38	108
Hněvnice	67	83	-16	Rochlov	9	52	-43
Horní Bříza	93	31	62	Tatiná	74	59	15
Hromnice *	97	43	54	Tlučná	2	37	-35
Chotíkov	72	26	46	Trnová	92	47	45
Kaceřov *	120	60	60	Třemošná	84	27	57
Kbelany	19	55	-36	Úherce	5	45	-40
Kozolupy	87	30	57	Újezd nade Mží	115	38	77
Krašovice	94	49	45	Úlice	54	40	14
Krsy	94	95	-1	Úněšov	89	41	48
Křelovice	147	76	71	Úterý	156	106	50
Kunějovice *	163	55	108	Vejprnice	6	23	-17
Ledce	61	46	15	Vochov	84	31	53
Líně	15	34	-19	Všeruby	101	51	50
Líšťany	81	33	48	Zahrádka	123	78	45
Lochousice	88	94	-6	Zbůch	5	41	-36

		Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295, 330 23 Nýřany	Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39, 301 00 Plzeň	Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Nýřanech a v Plzni			Rozdíl doby dojezdu mezi pracoviš. MěÚ v Nýřanech a v Plzni
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.	Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Rozdíl v min.
Město Touškov	81	29	52	Zruč- Senec	84	21	63
Myslinka	18	63	-45	Žilov	66	51	15

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Obrázek 3.14: Spádová oblast SO ORP Nýřany dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ v Nýřanech

V rámci SO ORP Nýřany se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Plzni ze spádových obcí do 30 minut, pouze z obce Úterý se obyvatelé dopravují do 45 minut. Pro přibližně 20 obcí je pracoviště v Nýřanech dostupné autem do 15 minut. U veřejné hromadné dopravy jsou časy dojezdu oproti individuální automobilové dopravě v některých obcích přibližně 3x delší.

Tabulka 3.20: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Nýřany

3 obce s nejlepší dostupností (3 obce s nejhorší dostupností
Pracoviště Nýřany	Tlučná, Úherce, Zbůch	Ostrov u Bezdržic, Kunějovice, Úterý	
Pracoviště Plzeň	Zruč-Senec, Vejprnice, Chotíkov	Úterý, Lochousice, Krsy	

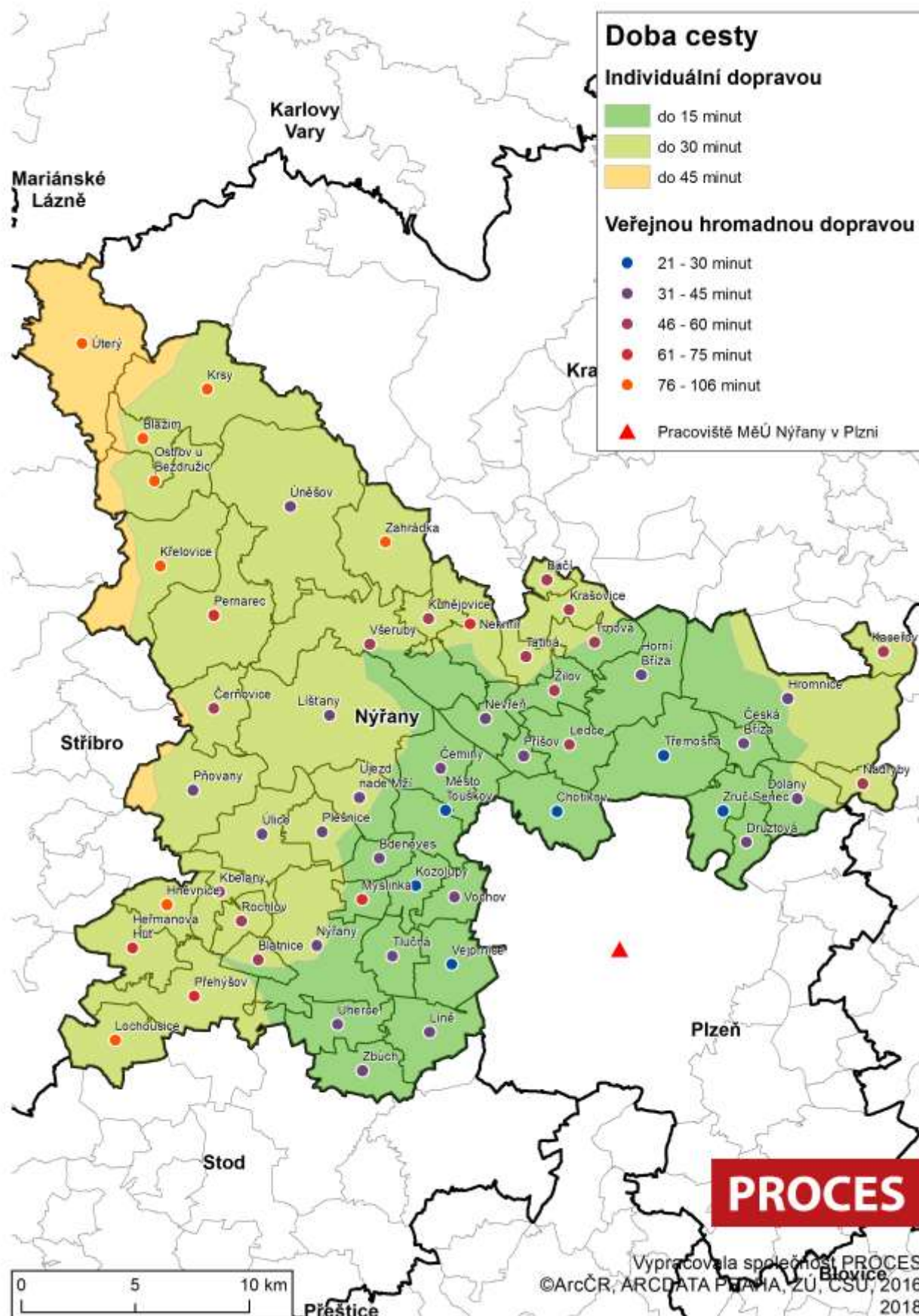
Zdroj: Vlastní zpracování

Z obce Blažim, Hněvnice, Krsy, Křelovice, Lochousice, Ostrov u Bezdržic, Úterý, Zahrádka se pohybuje doba dojezdu na detašované pracoviště v Plzni v intervalu 76 – 106 minut. Velké rozdíly v době trvání dojezdu na pracoviště v Nýřanech a v Plzni jsou u 4 obcí, a to Křelovice (dojezd na pracoviště do Plzně trvá polovinu času), Ostrov u Bezdržic (dojezd na pracoviště do Plzně je o více než polovinu času kratší), Úterý (dojezd na pracoviště do Plzně je o 50 minut kratší), Zahrádka (dojezd na pracoviště do Plzně je o 46 minut kratší).

Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Plzni (oproti pracovišti v Nýřanech) ze 31 obcí (Bučí, Čerňovice, Česká Bříza, Dolany, Druztová, Horní Bříza, Hromnice, Chotíkov, Kaceřov, Kozolupy, Krašovice, Křelovice, Kunějovice, Lištany, Město Touškov, Nadryby, Nevřeň, Ostrov u Bezdržic, Pernarec, Plešnice, Pňovany, Příšov, Trnová, Třemošná, Újezd nade Mží, Úněšov, Úterý, Vochov, Všeruby, Zahrádka, Zruč-Senec), z toho u 15 obcí je časová úspora více než 60 minut.

U dojezdu VHD na pracoviště v Nýřanech je naopak časová úspora 20 minut a více u obyvatel z 8 obcí (Blatnice, Nýřany, Myslinka, Přehýšov, Rochlov, Tlučná, Úherce, Zbůch), z toho 5 obcí více než 50 minut. Podrobné údaje o dopravě VHD jsou v Příloze č. 2.

Obrázek 3.15: Spádová oblast SO ORP Nýřany dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Plzni

3.2.4 ZÁZEMÍ OSTRAVY

Jak již bylo uvedeno na začátku kapitoly, byl v **Ostravě** – na rozdíl od Brna a Plzně – při vymezování správního obvodu (vyhláška MV č. 388/2002 Sb.) **ORP Ostrava zvolen postup, kdy do SO ORP Ostrava bylo převedeno 12 obcí** (vyhláška MV č. 388/2002 Sb., část druhá) a **nebyla potřeba vytvářet žádná detašovaná pracoviště**, nově stanovená administrativní příslušnost byla plně ve shodě s přirozenou střediskovostí a zohledňovala i polycentrickou strukturu sídel v zázemí Ostravy.

Zde je nutné podotknout, že v rámci Ostravské aglomerace existují na rozdíl od aglomerací Plzně a Brna další významná centra (statutární města), která mají nad 50 tis. obyvatel (Havířov, Opava, Frýdek-Místek, Karviná). Dále v aglomeraci existují města, která jsou ORP a mají význam v polycentrické struktuře aglomerace.

V níže uvedené tabulce je uveden počet obyvatel měst, která jsou ORP v Ostravské aglomeraci a počet obyvatel v SO ORP. **Z údajů v tabulce vyplývá, že kromě výše zmíněných měst nad 50 tis. obyvatel má dalších 6 měst více než 20 tis. obyvatel, což ukazuje na zcela odlišnou sídelní strukturu než u zázemí Brna, Plzně, ale i Prahy.** Proto je nutné volit specifický postup při zajišťování výkonu přenesené působnosti v tomto polycentrickém území.

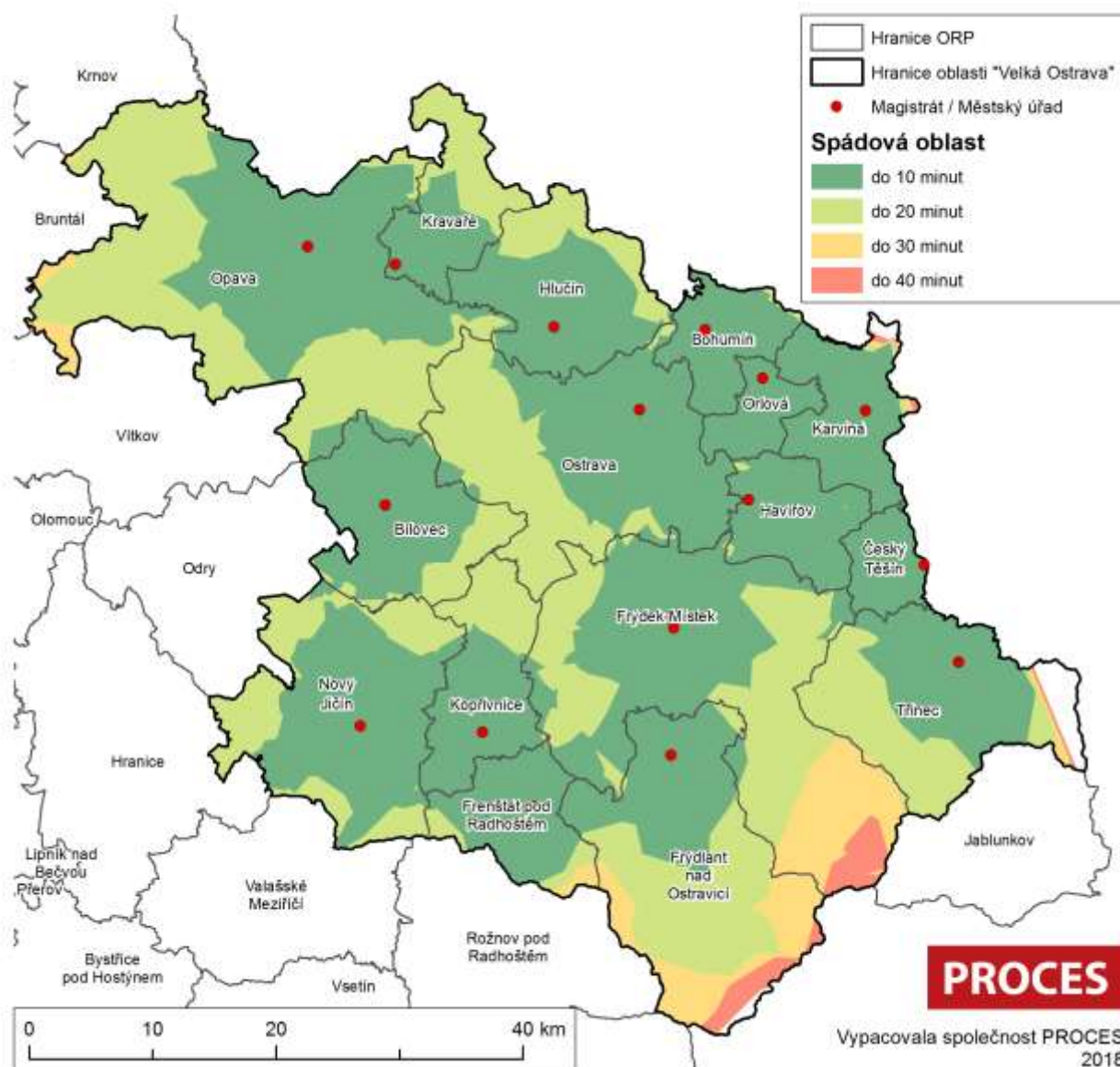
Tabulka 3.21: Počet obyvatel v ORP Ostravské aglomerace

Město / SO ORP	Počet obyvatel města	Počet obyvatel SO ORP
Ostrava	290 450	322 419
Havířov	72 382	87 576
Opava	57 019	101 168
Frýdek-Místek	56 334	111 713
Karviná	53 522	65 010
Třinec	35 302	54 560
Orlová	29 108	37 498
Český Těšín	24 599	25 939
Nový Jičín	23 567	48 777
Kopřivnice	22 091	40 848
Bohumín	20 761	33 354
Hlučín	13 996	40 599
Frenštát pod Radhoštěm	10 824	19 391
Frýdlant nad Ostravicí	9 940	24 727
Bílovec	7 407	25 582
Kravaře	6 668	21 263

Zdroj: ČSÚ, běžná evidence obyvatel k 1. 1. 2018

Při posuzování dostupnosti veřejné správy je nutné zohlednit i dopravní infrastrukturu v zázemí Ostravy, která je tvořena kapacitní dopravní sítí nejen v Ostravě a jejím blízkém okolí, ale také i v dalších ORP v Ostravské aglomeraci, což dokládá dostupnost individuální automobilovou dopravou, která se v rámci jednotlivých ORP převážně pohybuje v čase do 10 minut, menší část obcí ze zkoumaných SO ORP má dostupnost do správního centra delší, ale většinou do 20 min. Tato situace je zcela odlišná od situace v zázemí Prahy, Brna i Plzně.

Obrázek 3.16: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou

Při posuzování dostupnosti veřejné správy je nutné zohlednit i dopravní dostupnost VHD v zázemí Ostravy. Vzhledem ke kapacitní dopravní sítí nejen v Ostravě a jejím blízkém okolí, ale také i v dalších ORP v Ostravské aglomeraci, jsou dojezdové časy mnohem lepší než v zázemí Prahy, Plzně i Brna. Polovina obcí v ORP v Ostravské aglomeraci má dostupnost do správního

centra do 20 min, v rámci některých ORP je pod 10 minut. Tato situace je zcela odlišná od situace v zázemí Prahy, Brna i Plzně.

Tabulka 3.22: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst

ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				
	Průměr	Maximum	Minimum	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spoje m na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojení m mezi 8 a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hod.	Celkem
Třinec	26	44	5	39	27	13	11	0	11	0	11
Frydek-Místek	22	46	4	32	20	14	36	0	36	0	36
Opava	21	56	4	28	19	13	40	0	40	0	40
Kopřivnice	20	38	8	32	16	9	9	0	9	0	9
Kravaře	19	35	4	26	19	13	8	0	8	0	8
Ostrava	19	30	9	23	20	13	12	0	12	0	12
Frydlant nad Ostravicí	17	49	3	25	11	4	10	0	10	0	10
Bílovec	15	43	3	28	10	6	11	0	11	0	11
Hlučín	14	29	4	18	14	8	14	0	14	0	14
Nový Jičín	14	20	3	18	14	9	15	0	15	0	15
Karviná	11	15	7	15	10	7	3	0	3	0	3
Orlová	11	18	3	18	11	3	2	0	2	0	2
Havířov	8	10	7	9	7	7	4	0	4	0	4
Bohumín	8	9	6	9	8	6	2	0	2	0	2
Frenštát pod Radhoštěm	7	11	5	8	7	6	5	0	5	0	5
Český Těšín	6	6	6	6	6	6	1	0	1	0	1

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují. Pro srovnání bylo ponecháno barevné škálování ze srovnání všech ORP v rámci ČR.

3.3 FORMY SPOLUPRÁCE V AGLOMERAČÍCH STATUTÁRNÍCH MĚST

Velká centra Praha, Brno, Ostrava, Plzeň pracují s pojmem metropolitní oblasti, a také plánují rozvojové aktivity i přes hranice svého území. Na základě výstupů z Focus group se **nejčastěji jedná o oblast životního prostředí, územního plánování, dopravy, dále také dochází ke spolupráci centra s okolními obcemi v souvislosti s plánováním velkých rozvojových aktivit spojených s např. příchodem velkého investora do území.**

Problémem je, že finance ze státního rozpočtu jsou vázány na jednotlivé obce a pravděpodobně nebude v dalším období dostupná podpora typu ITI⁷⁵, IPRÚ⁷⁶.

Statutární město Brno v rámci dokumentu „Strategie bydlení města Brna 2018-2030“ má nastaveno v rámci Prioritní oblasti „D: Spolupráce s obyvatelstvem a jinými subjekty“ konkrétní Opatření D2.1.3 s názvem „Spolupráce s obcemi v rámci Brněnské metropolitní oblasti za účelem koordinace v oblasti rozvoje bydlení vedoucí k udržitelnému rozvoji kompaktních a polyfunkčních sídel“. V rámci plánovaných aktivit je v plánu vytvoření interní sdílené internetové platformy za účelem výměny informací mezi městem Brnem a obcemi v Brněnské metropolitní oblasti, dále jsou plánována setkání vedení statutárního města Brna a zástupců okolních obcí.

Dle názoru účastníků Focus group jsou však pro **velká centra partnery spíše větší obce v jejich zázemí, s nimi nacházejí společné problémy k řešení a možné cesty spolupráce**, nejčastěji v oblasti životního prostředí, dopravy, územního plánování. V diskuzi bylo ze strany účastníků zmíněno, že v zázemí velkých center u některých agend, např. územní plánování, příp. přestupky by mohlo být přínosné přearažení jejich výkonu z ORP v zázemí velkých center na „vyšší instanci“, např. magistrát velkých center, jelikož takto by mohla být zajištěna vyšší kompetentnost rozhodnutí, kdy agendu budou vykonávat zkušení úředníci, a nebude docházet k jinému posouzení obdobných situací.

V současné době se **vzájemná spolupráce obcí vztahuje k jejich samostatné působnosti**. Právní formou je svazek obcí, pracovně někdy nazývaný mikroregion. Je vždy založen na územním principu. Zákon umožňuje, aby se obce sdružovaly i jen v malé části spektra svých samosprávných zájmů.

Specifické je zapojení některých městských částí/obvodů SM do svazků obcí. Většinou se jedná o části, které v minulosti byly samostatnými obcemi a spolupráce s okolními obcemi existovala i v minulosti. Vzhledem k tomu, že MO/MČ statutárních měst nemají samostatnou právní subjektivitu, jsou označovány jako spolupracující subjekty, jejichž území patří také do cílové

⁷⁵ *Integrované teritoriální investice (ITI) – jedná se o nástroj, který je určen pro území (metropolitní oblast), jehož rozvoj vyžaduje integrovaný přístup, tedy možnost čerpání prostředků z více než jedné prioritní osy operačních programů nebo více fondů.*

⁷⁶ *Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ) je definován jako nástroj pro realizaci integrovaných strategií rozvoje území umožňující koordinaci navzájem provázaných a územně zacílených intervencí z různých prioritních os jednoho či více programů Evropských strukturálních fondů, přičemž řešené území představuje jádrové město a jeho spádové území vymezené na základě funkčních vazeb.*

oblasti. Jedná se např. o Sdružení obcí Hlučínsko⁷⁷, do jehož území jsou zařazeny 3 MČ spadající k SM Ostrava a 1 MČ statutárního města Opava. Obdobná je situace v aglomerační oblasti Brno, kde existuje Svazek obcí Panství hradu Veveří⁷⁸, jehož členem je 5 obcí, ale v rámci jeho dopadového území jsou zmiňovány i MČ statutárního města Brno (území městských částí Bosonohy, Bystrc, Komín, Kníničky a Žebětín, Brno-Kníničky).

Z výše uvedeného vyplývá, že velká centra Praha, Brno, Ostrava, Plzeň pracují s pojmem **metropolitní oblast**, a také plánují rozvojové aktivity i přes hranice svého území. Záleží však na rozhodnutí politické reprezentace jednotlivých měst, jak velkou dávají prioritu rozvojovým aktivitám přes hranice svého území, jelikož potřebné finanční prostředky na dané aktivity budou muset být uvolněny především z jejich rozpočtů. Některé finanční příspěvky pak budou moci očekávat spíše od větších obcí ve svém zázemí. Zde je nutné si uvědomit, že v dalším období nemusí být dostupná podpora typu ITI, IPRÚ v současném rozsahu, které měly sloužit na rozvoj širšího území v aglomeracích statutárních měst včetně měst samotných.

Spolupráci v rámci svazku obcí preferují spíše menší obce, statutární města jsou jejich členy spíše ojediněle. Specifické je zapojení některých městských částí/obvodů SM do svazků obcí. Většinou se však jedná o části, které v minulosti byly samostatnými obcemi a spolupracovaly s okolními obcemi i v minulosti. Jelikož MO/MČ statutárních měst nemají samostatnou právní subjektivitu (mimo hl. m. Prahu), nemohou být samostatnými členy svazku obcí, z toho důvodu jsou označovány pouze jako spolupracující subjekty.

3.4 SHRNUÍ

Jak již bylo uvedeno na začátku kapitoly, byl v Ostravě – na rozdíl od Brna a Plzně – při vymezování správního obvodu (vyhláška MV č. 388/2002 Sb.) ORP Ostrava zvolen postup, kdy do SO ORP Ostrava bylo převedeno 12 obcí (vyhláška MV č. 388/2002 Sb., část druhá) a nebyla potřeba vytvářet **žádná detašovaná pracoviště**, nově stanovená administrativní příslušnost byla

⁷⁷ Sdružení obcí Hlučínska (SOH) je dobrovolným svazkem obcí a měst regionu Hlučínska, které sdružuje 27 samosprávných územních celků a úzce spolupracuje se čtyřmi bývalými obcemi Hlučínska, dnes městskými částmi Ostravy (Hošťálkovice, Petřkovice, Lhotka) a Opavy (Malé Hoštice) a s obcemi Dobroslavice a Děhylov (od 1. 7. 2017).

⁷⁸ Svazek obcí „Panství hradu Veveří“ je právnickou osobou založenou na základě ustanovení § 46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění. Zájmem a vůlí svazku je snaha sdružit úsilí svých členů k podpoře a realizaci širokých společenských aktivit (zejména hospodářských, sociálních, vzdělávacích, národopisných, kulturních, sportovních a ekologických) v historické oblasti vymezené územím obcí bývalého veverského panství, jehož administrativně hospodářským centrem byl hrad Veveří. Toto území lze v současnosti vymezit těmito obcemi: Brno (území městských částí Bosonohy, Bystrc, Komín, Kníničky a Žebětín), Hvozdec, Chudčice, Javůrek, Moravské Knínice, Ostrovačice, Prštice, Rosice, Rozdrojovice, Říčany u Brna, Sentice, Veverská Bítýška a Veverské Knínice.

plně ve shodě s přirozenou střediskovostí a zohledňovala i polycentrickou strukturu sídel v zázemí Ostravy.

Zde je nutné podotknout, že v rámci Ostravské aglomerace existují na rozdíl od aglomerací Plzně a Brna další významná centra (statutární města), která mají nad 50 tis. obyvatel (Havířov, Opava, Frýdek-Místek, Karviná). Dále v aglomeraci existují města, která jsou ORP a mají význam v polycentrické struktuře aglomerace. Kromě výše zmíněných měst nad 50 tis. obyvatel má dalších 6 měst více než 20 tis. obyvatel, což ukazuje na zcela odlišnou sídelní strukturu než u zázemí Brna, Plzně, ale i Prahy.

V území se při aplikaci zákona č. 314/2002 Sb. vyskytly specifické přístupy v zázemí velkých měst.

Brno zůstalo samostatným správním obvodem ORP a k **Plzni** bylo obdobným procesem jako u Ostravy (popsáno výše) připojeno celkem 16 obcí z okolních okresů. Tím se ale vytvořila velmi specifická situace v zázemí Brna a Plzně, která vznikla také v zázemí **Prahy**. Dosavadní OkÚ ležící na území zmíněných měst byly v dobré dopravní dostupnosti pro okolní okresy (okres Praha, Praha-západ, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Brno-venkov); některé nově vytvořené ORP na území těchto okresů ale podmínku dostupnosti nenaplňovaly. V okrese Brno-venkov to byly **Šlapanice**, jejich správní obvod tvořil neucelený zbytek území po vymezení správních obvodů ostatních ORP. V Okrese Plzeň-sever to byly **Nýřany**. V okrese Praha-východ (alespoň částečně) město **Brandýs nad Labem – Stará Boleslav**. V okrese Praha-západ byla zvolena jen jedna obec s rozšířenou působností – **Černošice**. Obce v jejich správních obvodech přirozeně spadovaly k sousedícím velkoměstům.

Zákon č. 314/2002 Sb. tedy zároveň § 2 nařídil čtyřem ORP, aby vytvořily v dosavadních sídlech OkÚ v aglomeracích měst Praha, Brno a Plzeň detašovaná pracoviště, a to:

- **Černošice a Brandýs nad Labem - Stará Boleslav** v Praze,
- **Nýřany** v Plzni
- **Šlapanice** v Brně

Ze sledovaných ORP s detašovaným pracovištěm je dle počtu obyvatel největší SO ORP Černošice, které má také druhou největší rozlohu území. Největší rozlohu území má ORP Nýřany, jež má ze srovnávaných ORP nejmenší počet obyvatel, tomu odpovídá i nejnižší hustota obyvatel na 1 km² (89 obyvatel/km²).

Počet zaměstnanců úřadu na 1 000 obyvatel dosahuje nejvyšší hodnoty u ORP Šlapanice (2,4 zaměstnanců na 1 000 obyv.), tzn. největší počet zaměstnanců na daný počet obyvatel, což může být způsobeno zajišťováním některých agend v rámci obou pracovišť úřadu na rozdíl od ostatních ORP, což vyžaduje vyšší počet zaměstnanců k zajištění jejich zástupnosti. Zde se odkrývá problém, a to, že zákonem č. 314/2002 Sb. § 2 není stanoveno, **jakým způsobem má být rozděleno vykonávání agend mezi úřad ve správním centru a detašované pracoviště ve velkém městě.**

Tabulka 3.23: Počet zaměstnanců ORP s detašovaným pracovištěm

SO ORP	Počet zaměstnanců k 31.12.2017	Počet obyvatel SO ORP	Počet zaměstnanců úřadu na 1000 obyv.	Hustota obyvatel na 1 km ²	Rozloha v km ²
Černošice	244	142 910	1,7	242	580
Brandýs n. L- St. Boleslav	207	107 915	1,9	278	378
Šlapanice	163	68 364	2,4	197	343
Nýřany	100	56 308	1,8	89	628

Zdroj: Vlastní zpracování, údaje byly poskytnuty tajemníky MěÚ

Sledované MěÚ ORP s detašovanými pracovišti uchopily situaci každý jinak. Oproti okolním ORP bez detašovaných pracovišť, které jsou v zázemí stejného velkého města, je možné agendy vyřídit pouze na detašovaném pracovišti, což se týká především ORP Černošice a ORP Nýřany, u kterých není většina agend vykonávána v rámci jejich správních center. **Ve skutečnosti jsou obyvatelé správních center těchto ORP nuceni dojíždět za vyřízením agend do Prahy či Plzně, i když v rámci ostatních ORP by věc vyřídili zde.**

S uvolněním některých agend od místní příslušnosti zřízení detašovaného pracoviště pro tyto agendy ztrácí smysl, jelikož je mohou občané vyřídit přímo na magistrátech hl. m. Prahy, Brna či Plzně, nebo na úřadech MČ Praha 1-22.

Oproti tomu situace v **ORP Šlapanice, které jako jediné poskytuje alespoň některé agendy na obou pracovištích, je pro obyvatele nejpřístupnější,** ale je spojena s vyššími náklady způsobenými vyšším počtem zaměstnanců. Pouze toto ORP má ve svém vlastnictví budovu, kde se nachází jeho detašované pracoviště v Brně. Úřadům ORP Černošice a Nýřany končí zápůjčka budov, kde je umístěno jejich detašované pracoviště, v roce 2021.

Zcela jinak uchopil situaci MěÚ v ORP **Brandýs n. Labem-St. Boleslav**, který z důvodu získání finančních prostředků na opravu dalších budov MěÚ v Brandýse n. Labem-St. Boleslav přišel o bezplatnou zápůjčku budovy, kde bylo zřízeno detašované pracoviště v Praze. Z důvodu snížení nákladů úřad **odsunul ke konci roku 2017 většinu agend z detašovaného pracoviště**, jelikož za pronájem budovy k zajištění detašovaného pracoviště v Praze platí komerční nájem, z toho důvodu ani neplánuje rozšíření výkonu agend na pražském pracovišti a splňuje svou povinnost plynoucí ze zákona poskytováním služeb podatelny, výkonem OSPOD a zajišťováním sociálního kurátora pro dospělé, dopravní agendy zde byly zajišťovány do června 2018, kdy došlo u těchto agend k uvolnění od místní příslušnosti. MěÚ Brandýs by uvítal úpravu § 2 zákona č. 314/2002 Sb. a zrušení povinnosti zřizovat detašované pracoviště. Podrobnější informace jsou uvedeny v kap. 3.2.

Tajemníci jednotlivých MěÚ byli v rámci analýzy úřadů požádáni o předání podkladů ohledně počtu návštěv v rámci výkonu agend na jejich úřadě, u kterých je možné získat informace za období 1. 9. 2017 – 30. 11. 2017, aby byly údaje porovnatelné. Z podkladů předaných tajemníky MěÚ byly získány informace ohledně výkonu agend občanské průkazy a cestovní doklady a byly porovnány s počtem pracovníků jednotlivých úřadů, kteří tyto agendy v rámci těchto úřadů vykonávají.

Ze všech čtyř sledovaných ORP pouze ORP Šlapanice má 2 pracoviště, kde jsou agendy občanům poskytovány, do listopadu 2017 to byl i MěÚ Brandýs n. Labem-St. Boleslav. Ostatní ORP mají výkon agend občanské průkazy a cestovní doklady zajištěn pouze na svých detašovaných pracovištích.

Z níže uvedených údajů vyplývá, nejvíce návštěv na 1 pracovníka bylo v rámci sledovaných agend odbaveno na úřadě SO ORP Šlapanice, dále v SO ORP Brandýs n. Labem – Stará Boleslav.

Tabulka 3.24: Počet osob - návštěv, které byly odbaveny v rámci agend občanské průkazy a cestovní doklady v období 1. září až 30. listopadu 2017

SO ORP	Agendy	září 2017	říjen 2017	listopad 2017	celkem	Počet pracovníků k 31.12.2017	Průměrný počet návštěv na 1 prac. / měsíc
Černošice	Občanské průkazy, cestovní doklady, matrika - pracoviště v Praze	2719	2720	2720	8159	9	302
Brandýs n. L. -St. Boleslav	Občanské průkazy - pracoviště Brandýs n. L. - St. Boleslav	1458	1658	664	3780	4	
	Občanské průkazy pracoviště Praha	658	730	**516	1904	0	
	Cestovní doklady - pracoviště Brandýs n. L. - St. Boleslav	544	458	194	1196	2	
	Cestovní doklady - pracoviště Praha	210	224	**102	536	0	
	Celkem*	2870	3070	1476	7416	6	412
Nýřany	Občanské průkazy a cestovní doklady	1205	1602	1518	4325	5	288
Šlapanice	Občanské průkazy a cestovní doklady	2648	2648	2648	7944	6	441

Zdroj: Vlastní zpracování, počty návštěv byly poskytnuty tajemníky MěÚ

*Pozn.: * MěÚ Brandýs n. L.-St. Boleslav byly poskytnuty počty vydaných občanských průkazů a cestovních dokladů, počty byly vynásobeny dvěma (1. návštěva žádost o vydání, 2. návštěva převzetí dokladu)*

**MěÚ Šlapanice - byly poskytnuty počty vydaných občanských průkazů a cestovních dokladů, počty byly vynásobeny dvěma (1. návštěva žádost o vydání, 2. návštěva převzetí dokladu)*

*** V listopadu 2017 probíhalo stěhování pracoviště a snížení počtu pracovníků pro danou agendu, z toho důvodu je údaj za toto období nižší oproti předchozím měsícům (v lednu 2018 byl počet návštěv u občanských průkazů 1782 a u cestovních dokladů 1146 – OP a CD jsou vyřizovány pouze na pracovišti Brandýs n. L.-St. Boleslav, ul. Olbrachtova).*

Dále byl sledován výkon dopravních agend, a to agendy evidence vozidel a evidence řidičů. Ze všech čtyř sledovaných ORP pouze ORP Brandýs n. Labem – Stará Boleslav má 2 pracoviště, kde jsou agendy občanům poskytovány. Ostatní ORP mají výkon výše uvedených agend zajištěn pouze na svých detašovaných pracovištích. MěÚ v Brandýse n. Labem – Stará Boleslav poskytl údaje pouze ohledně agendy řidičských průkazů

Z níže uvedených údajů vyplývá, že nejvíce návštěv na 1 pracovníka bylo v rámci agendy evidence vozidel odbaveno na úřadě SO ORP Šlapanice. U agendy evidence řidičů se jednalo o úřad SO ORP Černošice.

Tabulka 3.25: Počet osob - návštěv, které byly odbaveny v rámci dopravních agend v období 1. září až 30. listopadu 2017

SO ORP	Agendy	září 2017	říjen 2017	listopad 2017	celkem	Počet pracovníků k 31.12.2017	Průměrný počet návštěv na 1 prac. / měsíc
Černošice	Registr vozidel	2161	2161	2161	6483	6	360
	Registr řidičů	2860	2861	2860	8581	5	572
Brandýs n. L. -St. Boleslav	Evidence vozidel - pracoviště Brandýs n.L. - St. Boleslav	*	*	*		6	
	Evidence vozidel - pracoviště Praha	*	*	*		0	
	Celkem	*	*	*		6	
	Evidence řidičů - pracoviště Brandýs n. L. - St. Boleslav	1006	1134	1148	3288	4	
	Evidence řidičů - pracoviště Praha	610	662	**398	1670	1	
	Celkem*	1616	1796	1546	4958	5	331
Nýřany	Registr vozidel	842	1070	982	2894	4	241
	Registr řidičů	1145	1406	1264	3815	3	424
Šlapanice	Registr vozidel	1107	1107	1107	3321	3	369
	Registr řidičů	1269	1268	1269	3806	3	423

Zdroj: Vlastní zpracování, počty návštěv byly poskytnuty tajemníky MěÚ

*Pozn.: * Z MěÚ Brandýs n. L.-St. Boleslav byly poskytnuty počty vydaných řidičských průkazů, počty byly vynásobeny dvěma (1. návštěva žádost o vydání, 2. návštěva převzetí dokladu).*

*** V listopadu 2017 probíhalo stěhování pracoviště a snížení počtu pracovníků pro danou agendu, z toho důvodu je údaj za toto období nižší oproti předchozím měsícům.*

Z výše popsaného vyplývá, že situace je v rámci čtyř ORP s povinností zřizovat detašovaná pracoviště v sousedících velkoměstech (sídlech bývalých OkÚ) různá:

Při návrzích na případné změny v rámci ORP Černošice a ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav je nutné mít na zřeteli, že **situaci v zázemí Prahy nelze řešit obdobnými způsoby jako v zázemí dalších velkých měst, jelikož její zázemí je součástí jiného kraje.**

Černošice přesunuly téměř všechny agendy výkonu ORP na detašované pracoviště v Praze, potýkají se však s problémem končícího bezplatného nájmu prostor pracoviště v Praze v roce 2021.

Dostupnost pracoviště v Černošicích i v Praze je z obcí automobilovou dopravou do 45 minut. Většina území je na pracoviště v Černošicích i v Praze dostupná do 30 minut, pouze obce v okrajových částech území (v případě každého pracoviště se jedná o jiné obce). U VHD jsou maximální dojezdové doby z obcí delší na pracoviště v Černošicích než v Praze. Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Praze (oproti pracovišti

v Černošicích) ze 6 obcí. U dojezdu VHD na pracoviště v Černošicích mají však časovou úsporu 20 minut a více obyvatelé z 10 obcí.

Z výše uvedeného lze vyvodit, že v případě zrušení detašovaného pracoviště ORP Černošice v Praze a přesunu výkonu agend na pracoviště v Černošicích by nedošlo k výraznému zhoršení dopravní dostupnosti úřadu pro většinu obcí, změnila by se časová dostupnost především u obcí na okraji území (v blízkosti hranice s ORP Brandýs n. L. - Stará Boleslav), které však k vyřízení nejčastěji vyřizovaných agend (OP, cestovní doklady, živnostenský úřad, evidence řidičů a evidence vozidel) mohou využít i jiných úřadů, jelikož jsou uvolněny od místní příslušnosti, u některých obcí by naopak došlo ke zlepšení časové dostupnosti úřadu.

Další často navštěvovaná agenda stavební úřad je vykonávána po celou dobu v Černošicích, při zrušení detašovaného pracoviště tedy nedochází k žádné změně.

U Brandýsa n. Labem – Stará Boleslav je situace zcela opačná. V současné době jsou téměř všechny agendy ORP přesunuty do Brandýsa n. Labem – Stará Boleslav a vzhledem k placení komerčního nájmu v rámci pronájmu prostor detašovaného pracoviště v Praze není ani změna situace plánována, a to i přesto, že pro některé spádové obce se zhoršila dostupnost jejich ORP.

Dostupnost pracoviště v Brandýse n. Labem – Stará Boleslav je automobilovou dopravou většinou do 30 min, stejně jako na pracoviště v Praze. U VHD jsou maximální dojezdové doby z obcí delší na pracoviště v Brandýse n. Labem – Stará Boleslav než v Praze. Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Praze (oproti pracoviště v Brandýse) ze 30 obcí. U dojezdu VHD na pracoviště v Brandýse n. Labem – Stará Boleslav mají však časovou úsporu 20 minut a více obyvatelé z 16 obcí.

Z výše uvedeného lze vyvodit, že ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav detašovaným pracovištěm v Praze zajišťuje pouze zákonnou povinnost a de-facto přesunulo téměř všechny agendy (kromě OSPOD, dopravní agendy a podatelny) i přes zhoršení dopravní dostupnosti pro 30 obcí na svá pracoviště v Brandýse nebo St. Boleslavi.

ORP Šlapanice v zázemí Brna mají zajištěn výkon agend ORP na pracovišti v Brně, některé z nich jsou vykonávány i ve Šlapanicích. Dostupnost úřadu spádovým obcím i jejich obyvatelům vyhovuje, na rozdíl od ostatních ORP mají budovu pracoviště v Brně ve svém vlastnictví, tzn.,

nedotýká se jich situace jako Černošic a Nýřan, které mají ve výpůjčce budovu detašovaného pracoviště do roku 2021.

V rámci SO ORP Šlapanice se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ ve Šlapanicích ze spádových obcí do 30 minut, stejně jako na pracoviště v Brně. Rozdíly jsou u maximální doby dojezdu VHD, která je u pracoviště ve Šlapanicích delší. Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Brně (oproti pracovišti ve Šlapanicích) ze 17 obcí, z toho u 2 obcí je časová úspora více než 60 minut. U dojezdu VHD na pracoviště ve Šlapanicích je časová úspora 20 minut a více u obyvatel z 5 obcí. Z výše uvedeného lze vyvodit, že v případě zrušení detašovaného pracoviště ORP Šlapanice v Brně, které je časově dostupnější VHD než pracoviště ve Šlapanicích, a přesunu výkonu agend na pracoviště ve Šlapanicích, by se zvýšila doba dostupnosti úřadu především u obcí v levé části prstence tvořeného okolo Brna. Došlo by ke zhoršení dopravní dostupnosti úřadu VHD pro 17 obcí, ale většina obcí v rámci SO ORP Šlapanice by měla úřad dostupný do 75 minut.

MěÚ ORP Nýřany má zajištěn výkon agend ORP na detašovaném pracovišti v Plzni, ale s blížícím se rokem 2021 vyvstává otázka dalšího postupu. Dostupnost úřadu spádovým obcím i jejich obyvatelům vyhovuje.

V rámci SO ORP Nýřany se pohybuje dojezdová doba individuální automobilovou dopravou na pracoviště MěÚ v Nýřanech ze spádových obcí většinou do 30 minut, stejně jako na pracoviště v Plzni. Dojezdové časy VHD na pracoviště v Nýřanech jsou však nejdelší ze všech 4 sledovaných ORP (až 180 minut). Velké rozdíly v době trvání dojezdu na pracoviště v Nýřanech a v Plzni jsou u 4 obcí (více než o 40 min. je dojezd na pracoviště v Nýřanech delší).

Kratší dobu dojezdu VHD o 20 minut a více mají obyvatelé na detašované pracoviště v Plzni (oproti pracovišti v Nýřanech) z 31 obcí, z toho u 15 obcí je časová úspora více než 60 minut. U dojezdu VHD na pracoviště v Nýřanech je naopak časová úspora 20 minut a více u obyvatel z 8 obcí. **Z výše uvedeného lze vyvodit, že v případě zrušení detašovaného pracoviště ORP Nýřany v Plzni, které je časově dostupnější VHD než pracoviště v Nýřanech, a přesunu výkonu agend na pracoviště v Nýřanech, by se zhoršila doba dostupnosti úřadu u cca 57 % obcí, z toho u cca 28 % obcí o více než 60 minut. Na druhou stranu je však nutné zdůraznit, že většina**

nejčastěji vyřizovaných agend na úřadech ze strany obyvatel je uvolněná od místní příslušnosti, tzn., obyvatelé je mohou vyřídit na Magistrátu města Plzeň nebo na jiném ORP.

V rámci situace všech 4 výše uvedených ORP je nutné vzít v potaz, že **došlo ke zrušení místní příslušnosti v agendě občanské průkazy a cestovní doklady**. Od 1. 6.2018 došlo k uvolnění místní příslušnosti u agendy **řidičských průkazů**⁷⁹. Ze strany obyvatel se tedy snížila potřeba využívat detašovaných pracovišť ve velkých centrech, u kterých je zajištěna nejlepší dostupnost pro spádové obce, jelikož občané mohou využít přímo i služeb magistrátů těchto velkých center, což potvrdili i jejich zástupci v rámci realizované Focus group nebo v poskytnutých rozhovorech. V rámci realizované Focus group bylo uvedeno, že **obyvatelé velkého centra často nerozlišují, ke kterému ORP úřad nacházející se na území města patří**, takže se opakují stížnosti na kvalitu služeb (především na dlouhou čekací dobu) na magistrátu města, ale při prošetřování je zjištěno, že se nejednalo o pracoviště magistrátu, ale právě o detašované pracoviště menšího ORP. V rámci Prahy je možné vyřídit agendu občanské průkazy, cestovní doklady a živnostenský úřad i na úřadech městských části s číslem 1 -22.

Naopak u některých agend, kde je nutná místní znalost a také je nutné dojíždění ze strany pracovníků úřadu (např. stavební úřad, výkon sociální práce) si účastníci Focus group neumí představit, že by vykonávala velká centra tuto činnost i pro občany obcí spádových do jiných ORP a dle jejich názoru by měly nadále zůstat ve správě daných ORP, otázkou však zůstává, zda je nutné kvůli těmto agendám udržovat detašovaná pracoviště 4 speciálních ORP, když se převážně jedná o výkon agend, které občané potřebují spíše příležitostně než pravidelně.

⁷⁹ V rámci tohoto projektu byla realizována Focusní skupina se zástupci největších statutárních měst v ČR. Účastníci se shodli, že zrušení místní příslušnosti u agendy občanské průkazy, cestovní doklady, živnostenský úřad zlepšilo služby občanům. Poslední agendou, u které shledávají potřebnost uvolnění místní příslušnosti, je agenda řidičské průkazy a evidence vozidel (uvolnění od 1. 6. 2018). Tímto je dle názoru účastníků pokryta největší potřeba obyvatel, kteří např. pracují, studují mimo místo, kde mají trvalý pobyt, jelikož budou uvolněny agendy, které jsou obyvateli nejvíce vyřizovány.

4 KOMPARATIVNÍ ANALÝZA POSTAVENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST A JEJICH VZTAH K OKOLÍ S VYBRANÝMI STÁTY

4.1 DŮVODY PRO OPRÁVNĚNOST VZNIKU MĚST SE SPECIÁLNÍM POSTAVENÍM A POSTAVENÍ MĚST V SYSTÉMU VEŘEJNÉ SPRÁVY

Růst měst v území, kde je dlouhodobým vývojem vytvořena sídelní struktury, je doprovázen **slučováním původně samostatných sídel**. Tímto způsobem dochází ke vzniku aglomerací (z latinského *agglomeratio* slučování, spojovat malé části ve větší celky) Obvykle bývá doprovázeno i administrativním slučováním kompaktního osídlení do jednoho politicko-správního celku z důvodu racionálního fungování technické infrastruktury (energetika, vodárenství, doprava, hospodaření s odpady atd.) a sociální vybavenosti (vzdělávání, zdravotní péče, terénní sociální služby apod.). Tento proces nebývá jednoduchý a ne všechny státy se s ním dokázaly efektivně vypořádat.

Základním faktorem **pro efektivní funkčnost a racionalitu veřejné správy u velkých měst** jako samostatných administrativních celků, které jsou oddělené od „svého“ zázemí, je **vymezení jejich vnější hranice** tak, aby byla v souladu s přirozeně vyvinutým funkčním urbanizovaným prostorem (Functional Urban Area).

Územní růst měst si zároveň vyžaduje určitou strukturaci „uvnitř“ - funkční (bydlení, průmysl, doprava, památkové zóny, rekreace), ale i politicko-správní. Obyvatelé těchto měst reálně užívají – podle svých kritérií racionality – jen vybraná zařízení, a tím i vybrané části sídla (kolem bydliště, pracoviště, míst služeb, dopravních uzlů a na obvyklých dopravních trasách).

Jestliže je administrativní jednotka (zde město) složena z více samostatných sídel **vystupují do popředí lokální zájmy obyvatel jednotlivých sídel již zcela zřetelně, bez zájmu o řešení problematiky celého města.**

V extrémním případě, kdy nedochází k domluvě mezi městem a jeho částí, může dojít až k návrhům na oddělení části města. Proto v **jednotlivých zákonodárných úpravách jsou stanoveny minimální velikosti nově vzniklých obcí, případně další podmínky**, které zabezpečí standardní výkon samosprávy v nově vzniklých obcích. U jednotlivých zemí jsou uvedeny podmínky pro oddělení obce od statutárního města, případně města, které tyto procesy reguluje.

Velká města jsou sídly institucí veřejné správy a tudíž místy, odkud přicházejí informace nezbytné pro řízení územních jednotek a kde se (pře)rozdělují finanční prostředky nezbytné pro zabezpečení chodu veřejného sektoru. Od postavení hlavních měst, přes postavení ostatních významných měst na úrovni vyšších správních jednotek, většina pak vytváří základní vrstvu administrativních center nižších správních jednotek a zajišťují podmínky k probíhání demokratických procesů na lokální úrovni.

Lokalizace orgánů/úřadů veřejné správy má samozřejmě řadu pozitivních efektů pro dané místo. Z ekonomického hlediska jde o tzv. pozitivní externalitu na základě získaných jak finančních tak lidských zdrojů pro výkon státní správy⁸⁰. Proto je o administrativní funkce takový zájem. Výše uvedené platí všeobecně, tedy i v dále sledovaných případech.

4.2 POLSKO

4.2.1 OBECNÝ ÚVOD

Polská republika je unitárním státem, na ploše 313 tis. km² žije 38 mil. obyvatel. V roce 1998 byl přijat zákon o zavedení základního třístupňového členění státu⁸¹. Podle tohoto zákona jednotkami **základního územního členění státu jsou obce (gminy), okresy (powiaty) a vojvodství (województwa).**

Samospráva je svěřená obcím (gmina), přičemž menší vesnice spadají do jejich samosprávného obvodu a vlastní samospráva jim nenáleží podle zákona (Ustawa z dnia 8 marca 1990 r.o samorządzie gminnym, Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95). Podle § 4, odst. 1 citovaného zákona pak o vzniku nových obcí rozhoduje vláda nařízením, které může být vydáno na žádost obce; musí přitom být brána v úvahu objektivní (urbanistická, technická, sociální, kulturní) hlediska.

Zákon o obecní samosprávě⁸² v článku 3.1 stanoví, že **správu obce upraví její statut, který schvaluje zastupitelstvo (Rada gminy). U měst nad 300 tis. obyvatel musí být statut odsouhlasen (potvrzen) předsedou vlády.** Podle čl. 5.1. Rada gminy může vytvářet pomocné

⁸⁰ Je prokázáno, že stejné veliké obce, pokud v nich je sídlo ORP mají obecně vyšší velikost investic než obce bez tohoto sídla (viz kapitola 4.3.3 Porovnání velikosti investic dle typu obce ve Foldynová, I., *Integrovaný přístup v prostorovém plánování měst. Dizertační práce. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2015.*)

⁸¹ Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa. Dz.U. 1998 nr 96 poz. 603.

⁸² Ustawa z dnia 8 marca 1990 r.o samorządzie gminnym, Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95

útvary (jednostki pomocnicze): *sołectwa* nebo *dzielnice* (čtvrťe), *osiedla* (osady) a jiné. Zásady vytváření, fungování a zániku jednotek jsou obsaženy ve statutu města.

Do působnosti obce patří všechny veřejné záležitosti lokálního významu, které nejsou ze zákona vyhrazeny jiným subjektům. Obyvatelé obce přijímají rozhodnutí ve všeobecném hlasování (volby, referenda) nebo prostřednictvím obecních orgánů. Orgány obce tvoří obecní rada (jako naše zastupitelstvo) a přímo volený starosta (polsky na vesnicích *wójt*, ve městech *burmistrz*, ve velkých městech *prezydent miasta*), dále úřad, komise apod. Starosta je výkonným orgánem obce, ale i přes své silné postavení může být (několika způsoby) ze své funkce odvolán.

S ohledem na územní velikost a sídelní strukturu gmin má polské obecní zřízení vytvořený důkladný model jejich vnitřního členění a správy. **Obec si může vytvářet (a prakticky vždy vytváří) pomocné podřízené jednotky** starostenství (*sołectwo*), čtvrti (*dzielnica*), sídliště či osady (*osiedle*) aj. V celém Polsku existuje zhruba 40,5 tis. *sołectew*. Občané vesnice (*zebranie wiejskie*) si v tajném hlasování volí své „zastupitelstvo“ (*rada sołecka*) a vedoucího (*sołtyse*). Od roku 2010 mohou *sołectwa* na základě rozhodnutí gminy hospodařit s vlastními finančními prostředky (*fundusz sołecki*).

V roce 2000 vláda Jerzyho Buzeka uznala potřebu zahájit opatření vedoucí ke sloučení měst s právy okresů a okolních okresů v důsledku značných disparit v institucionálním potenciálu. Vládní analýzy naznačily výrazně vyšší potenciál měst s právy okresu a obzvláště nízký potenciál okresů zbavených velkých městských center. Údaje naznačují, že okresy zbavené velkých měst mají výrazně nižší kapacitu k plnění veřejných úkolů.

Vláda dala úkol ministru vnitra a správy zahájit kroky vedoucí ke sloučení měst s právy okresu a okresy se sídlem v těchto městech. Hlavním kritériem byla velikost města s právy okresu – níže navržený postup byl pouze pro města s počtem obyvatel menším než 150 000 obyvatel, kterých se týkala i další kritéria:

- poměr počtu obyvatel ve městě k počtu obyvatel okresu (mezí hodnota ukazatele = 1,5), který je spojen s účastí zástupců z oblasti stávajících jednotek v radě budoucího okresu,
- velikost okresu, zejména nepřesahující hranici 50 000 obyvatel,
- specifické geografické podmínky - to je případ okresu Rybnik a města Rybnik (okres se skládá z 5 obcí umístěných ve třech samostatných územních skupinách).

Postupy slučování byly uplatňovány na tyto páry měst s právy okresu a okresy se sídlem umístěným v těchto městech, které splňují hlavní kritérium a alespoň jedno z dodatečných kritérií. Dále byly zavedeny mechanismy povinné veřejné konzultace o každé změně územního rozdělení a názorech místních orgánů. Konzultace a stanoviska nejsou pro vládu závazná s výjimkou pozitivního výsledku konzultací a stanovisek k propojení města s právy okresu a okresem se sídlem v tomto městě. **Závěrem bylo navrženo vytvoření 7 nových okresů.**

4.2.2 VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI HLAVNÍ MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍMI

Hlavní město Varšava (517 km² a 1735 tis. obyvatel) je v hierarchii veřejné správy městem s právy okresu (powiat). Varšava tento statut města s právy okresu získala 27. října 2002. V letech 1999-2002 existovaly současně: Varšavský okres (powiat) a hlavní město Varšava (komunální sdružení obcí založené na základě zákona⁸³). V roce 2002 byl přijat další zákon měnící uspořádání Varšavy⁸⁴ (od roku 1989 se jednalo již o třetí zákon), který **specifikoval mimo jiné: pověřené úkoly v oblasti státní správy; rozdělení na čtvrtě (dzielnice) - pomocné jednotky, jejichž vytvoření ve Varšavě je povinné, rozsah jejich činnosti a výše finančních prostředků přidělených na jejich činnost.** Podle § 48 Statutu hlavního města Varšavy⁸⁵ rada čtvrtě (dzielnice) může z vlastního podnětu nebo na žádost nejméně 5% oprávněných voličů, kteří mají bydliště v navrhované jednotce, vytvořit "pomocné jednotky nižší úrovně".

Rada města Warszawy má 60 členů (radnych) a přímo voleného Prezidenta m. st. Warszawy. **Město se dělí na 18 částí/čtvrtí (dzielnic),** v každé je volená rada v čele s předsedou (*przewodniczący rady*) a voleným starostou (*burmistrz*). Město obklopují obce několika okresů, z nich jeden - powiat warszawski zachodni (534 km², 111 tis. obyvatel) – má sídlo ve Varšavě.

Varšava je součástí Mazovského vojvodství (*województwa Mazowieckiego*), které rozšiřuje zázemí Varšavy. Jeho rozloha je 35 558 km² a žije v něm 5 335 tis. obyv. Je složeno ze 37 okresů a 5 měst na úrovni okresu (v tom je započítána i Varšava) a dále je v něm celkem 314 gmin, v tom je 5 měst s právem okresu, dále 30 měst, 51 smíšených a 228 vesnických obcí (*gmin*). Spravuje ho *Wojewoda Mazowiecki* a *Mazowiecki Urząd Wojewódzki* w Warszawie. Úřad má 5 detašovaných

⁸³ Ustawa z dnia 18 marca 1999 r. o zmianie ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy. (Dz.U. z 1999 r. Nr 92, poz. 1044)

⁸⁴ Ustawa z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz.U. z 2015 r. poz. 1438)

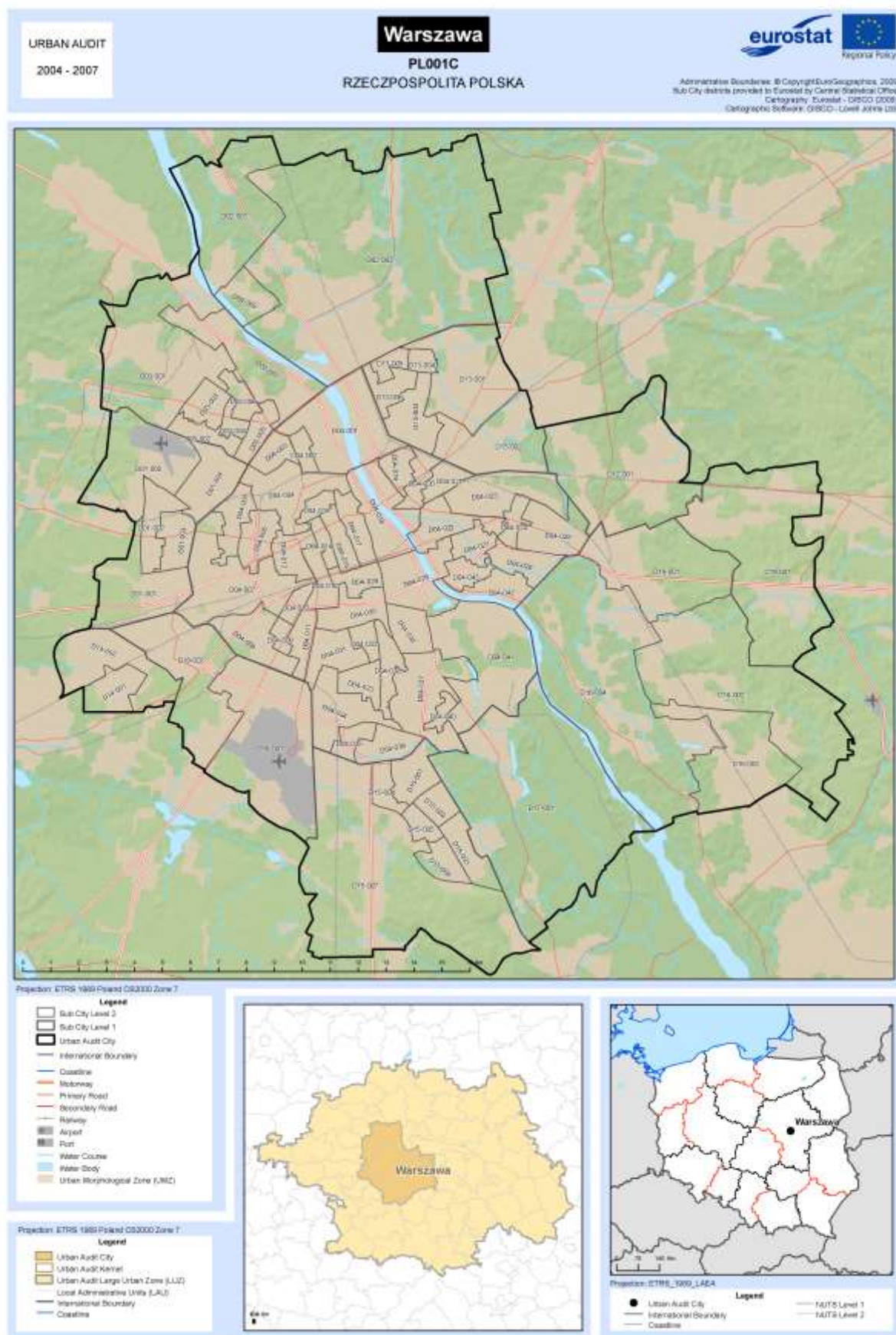
⁸⁵ Statut hlavního města Varšavy byl přijat usnesením č. XXII / 743/2008 Rady hlavního města Varšavy od 10. ledna 2008 a zveřejněn v Úředním věstníku Mazovského vojvodství č. 23 ze dne 27. února 2008, položka 875. Dostupný na https://bip.warszawa.pl/Menu_podmiotowe/Warszawa/statut.htm.

pracovišť (*delegatur*) na území vojvodství. *Sejmik* má 51 členů (*radnych*), jeho vedení je pětičlenné a řídí ho maršálek.

Na rozdíl od uspořádání hl. města Prahy, které je zároveň krajem, jehož území se rozkládá pouze na území hl. m. Prahy a zázemí spadá již do Středočeského kraje, což značně v současné době komplikuje rozvoj hl. m. Prahy⁸⁶ je uspořádání zázemí hl. města Varšavy výrazně širší, jelikož obce v jejím zázemí spadají do stejného vojvodství (viz následující obrázek, na kterém je mapa vnitřního rozdělení Varšavy, dále pak v hnědé mapce je vymezeno urbanizované jádro a širší funkční území metropolitní oblasti dle Urban Auditů EUROSTATU, a schématická mapka postavení Varšavy v Mazovském vojvodství). Mazovské vojvodství tak má možnost, legislativní oporu a příslušné nástroje ovlivňovat území okolo hlavního města, které má na hlavní město přirozené vazby. To je výrazným pozitivem oproti situaci přirozeného zázemí hl. města Prahy, které není s hlavním městem formálně nikterak vázáno, což tvoří bariéru rozvoje tohoto území jako celku.

⁸⁶ Příkladem mohou být problémy s dostavbou dálničního obchvatu hl. m. Prahy (především severní a východní část).

Obrázek 4.1: Funkční zázemí města Varšavy

Zdroj: EUROSTAT, Urban Audit, 2007.

V lednu roku 2017 podala skupina poslanců **návrh zákona o hlavním městě Varšava za účelem vytvořit metropolitní jednotku místní správy nazvanou hlavní město Varšava, zahrnující město Varšava a 32 okolních obcí**⁸⁷. Důvodem vzniku návrhu byl fakt, že i přes svůj státu získaný v roce 2002 nemá město Varšava žádné nástroje, kterými by mohl tvořit řídit metropolitní funkce vymezené oblasti. Návrh zákona vzbudil spor v obcích, které by měly být součástí nové metropolitní jednotky včetně Varšavy, a stal se příčinou uspořádání místních referend v některých obcích.⁸⁸ Obyvatelé obcí, ve kterých referendum proběhlo, byli v naprosté většině proti tomuto návrhu (negativní odpovědi tvořily cca 90 %). **Návrh zákona byl nakonec vzhledem k nevoli občanů v dubnu 2017 stažen samotnými předkladateli.**

Obrázek 4.2: Návrh vymezení Varšavské metropolitní oblasti

Zdroj: <http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,21316494,pis-chce-przylaczyc-do-warszawy-az-32-okoliczne-gminy.html>

⁸⁷ Druk nr 1259, Poselski projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, sejm.gov.pl

⁸⁸ Po Legionowie, czas na Konstancin-Jeziorną. Referendum już w maju, metrowarszawa.gazeta.pl [dostęp 2017-04-10].

4.2.3 MĚSTA S PRÁVEM OKRESU (POWIAT)

Od 1. ledna 2013 je v Polku celkem 66 měst s právem okresu, která lze považovat za určitou podobnou kategorii jako statutární města v ČR. Tato města se kromě zákona o obecní samosprávě⁸⁹ řídí také zákonem o okresní samosprávě⁹⁰, kde jsou v článku č. 92 uvedeny odchylky pro městské okresy (jedná se o názvosloví orgánů). Dále dle článku 91 jsou okresní práva svěřena městům, která k 31. prosinci 1998 měla více než 100 000 obyvatel, stejně jako městům, která přestala být sídly vojvodství. Patří mezi ně i Varšava a všechna velkoměsta, ale i menší města až po Sopot (Sopoty) v aglomeraci gdaňské (37 tis. obyv., vojvodství Pomorskie). Nejmenší města s právem okresu odpovídají velikosti nejmenších statutárních měst v ČR. V současné době je nejmenším statutárním městem Třinec s 35,6 tis. obyvateli.

Základním úkolem města s právem okresu (miasto na prawach powiatu) je uspokojování kolektivních potřeb komunity, v tomto případě obyvatel města. **Město plní vlastní úkoly a úkoly v oblasti státní správy pověřené a převzaté na základě dohod.** Může také uzavírat dohody o svěřeni a plnění veřejných úkolů s jednotkami místní samosprávy, stejně jako s vojvodstvím. Výše uvedené úkoly se provádějí poté, co město poskytne potřebné finanční prostředky pro jejich realizaci. Tyto úkoly zahrnují zejména záležitosti z následujících oblastí:

- prostorové uspořádání, správa nemovitostí, ochrana životního prostředí a ochrana přírody a vodní hospodářství,
- městské silnice, ulice, mosty, náměstí a dopravní organizace,
- zásobování vodou a správa vodovodů, kanalizace, komunální odpadní vody a čištění, čistota a pořádání, stejně jako sanitární zařízení, skládky a likvidace komunálního odpadu, dodávky elektřiny a tepla a plynu,
- veřejná doprava a veřejné komunikace,
- geodézie, kartografie a katastr nemovitostí, architektonické a stavební řízení,
- zemědělství, lesnictví a vnitrozemský rybolov,
- podpora a ochrana zdraví, sociální pomoc, včetně středisek a zařízení péče, podpora osob se zdravotním postižením, politika zaměřená na ochranu rodiny, včetně poskytování sociální ochrany těhotným ženám, lékařské a právní,

⁸⁹ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95.

⁹⁰ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym Dz.U. 1998 nr 91 poz. 578.

- obecní bytová výstavba, veřejné vzdělání,
- kultura, včetně obecních knihoven a dalších kulturních institucí, a ochrana památek a péče o památky, cestovní ruch, včetně rekreačních oblastí a sportovního vybavení,
- tržiště a tržní sály, městské hřbitovy,
- veřejný pořádek a bezpečnost občanů a protipožární ochrana a protipovodňová kontrola včetně vybavení a údržby obecního skladu povodeň,
- údržba obecních zařízení a veřejných zařízení a zařízení administrativní,
- potírání nezaměstnanosti a aktivizace místního trhu práce,
- ochrana práv spotřebitelů,
- podpora a šíření myšlenky místní správy, propagace města,
- spolupráce s nevládními organizacemi, spolupráce s místními a regionálními komunitami jiných zemí.

Kromě těchto úkolů může být ze zákona na město s právem okresu uložena povinnost plnit úkoly související s organizací přípravy a uskutečňování voleb a referend. Zákony mohou navíc uvést jiné městské úkoly a také určit, které z nich jsou povinné.

Pozice městské rady ve městě s právem okresu je totožná s rolí obecní rady. Dle Ústavy Polské republiky je městská rada rozhodujícím a kontrolním orgánem. V Ústavě chybí konkrétní definice úkolů, které mají jednotlivé subjekty samosprávy vykonávat na dalších úrovních. Bylo provedeno pouze rozdělení do dvou kategorií: konstituční a výkonné orgány. Vzhledem k názvům těchto orgánů a zbývajícím předpokladům Ústavy lze rozpoznat, jaké funkce by měly být vykonávány a jaké úkoly by jim měly být svěřeny.

Ve srovnání s úkoly obecní rady, má městská rada ve městě s právem okresu rozšířený počet úkolů. To je odůvodněno skutečností, že město s **právem okresu** je komunitou, které má také úkoly powiatu. Výhradním právem městské rady s právem powiatu je například:

- přijetí statutu města a stanov pomocných jednotek,
- určení odměny prezidenta města,
- jmenování a odvolání městského pokladníka, který je hlavním účetním rozpočtu - na žádost předsedy města,
- přijetí rozpočtu města, posouzení zprávy o plnění rozpočtu aj.

- přijímání místních plánů územního rozvoje,
- přijímání ekonomických programů,
- stanovení rozsahu činnosti pomocných jednotek, pravidla pro převedení majetku a pravidla pro převod rozpočtových prostředků na provádění úkolů,
- přijímání usnesení o daních a poplatcích v rámci stanovených limitů,
- přijímání usnesení o majetkových záležitostech města, které přesahují rozsah působnosti běžné správy (např. stanovení pravidel pro nabytí, půdy a jejich pronájmu nebo pronájmu po dobu delší než 3 roky pokud zvláštní ustanovení nestanoví jinak; vydávání dluhopisů a stanovení pravidel pro jejich prodej, nákup a nákup předsedou města; přijetí dlouhodobých úvěrů a úvěrů; založení a likvidace a reorganizace podniků, závodů a dalších organizačních jednotek a jejich vybavení aj.)
- přijímání usnesení o převzetí úkolů v oblasti veřejné správy a plnění veřejných úkolů prostřednictvím dohod uzavřených s místními samosprávnými celky i s vojvodstvím,
- přijetí programu prevence zločinu a ochrany bezpečnosti občanů a veřejného pořádku,
- jednání ve všech záležitostech, které spadají do působnosti činnosti města, která nejsou zákonem vyhrazeny v pravomoci jiných orgánů,
- a další.

Výčet statutárních odpovědností, které náleží městské radě, není číselným výpočtem. Je to však sestava úkolů obecní rady a rady powiatu.

Role předsedy města s právy okresu je tak stejná jako role starosty nebo prezidenta města, které nemá status okresu. Města s právy okresu jsou tedy obce, které se liší od ostatních obcí/měst, tím, že dodatečně plní úkoly powiatu. Obecní předpisy se tedy vztahují na města s právy okresu, zatímco předpisy týkající se powiatu jsou použitelné pouze v rozsahu, v němž tyto města plní úkoly powiatu⁹¹.

Získat status města s právem okresu může znamenat pro obce a města bez práva okresu výhody. Příkladem je obec Piła ve stejnojmenném powiatu (okresu) Piła. V 1999, když vstoupila v

⁹¹ Michalska, Justyna. *Miasto na prawach powiatu – specyficzne połączenie gminy i powiatu*. In: *Województwo, region, regionalizacja 15 lat po reformie terytorialnej i administracyjnej*. Wrocław: Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa, 2013. pp. 135-145. ISBN 978-83-61370-42-0.

platnost reforma místní správy, byla Piła jednou z mála bývalých měst vojvodství, která se rozhodla nepřijmout status města s právem powiatu a stala se obcí. Nyní město s rozlohou více než 10.000 ha a přibližně 75 tisíc obyvatel zamýšlí změnit statut města. Změnu považuje prezident města za důležitou pro rozvoj města a za "skutečné, samosprávné řízení"; například v podobě efektivnější přípravy projektů EU a vyšší možnosti získat národní i evropské prostředky. Další výhody pro město lze spatřovat v záležitostech související s územním rozvojem. Plán rozvoje se připravuje ve městě a stavební povolení se vydává v powiatu. V tomto ohledu má město špatné zkušenosti spojené například s velkými obchody, které zneklidňují prostor a pravděpodobně by byly vytvořeny v jiné formě, kdyby povolení vydávalo samotné město. Vytvoření města s právy powiatu by také normalizovalo situaci související s cestami procházejícími městem. Města jsou pouze obecní silnice a klíčové tepny jsou okresu, vojvodství a či státu, na které má město malý vliv, ačkoli financuje opravy, aby zachovali jejich dobrý stav. Výhody, které by z nového statusu města plynuly pro jeho rezidenty, jsou například vystavení průkazu totožnosti, řidičského průkazu a registračního osvědčení v jedné kanceláři. Zatím není známo, kdy by mohla Piła získat status města s právem okresu⁹².

V Katovicích byl vydán Statut města Katowice usnesením⁹³ zastupitelstva dne 22. 7. 2009. Tento statut ukládá městu **Katovice plnit úkoly vycházející** ze zákona o obcích, zákona o obecní samosprávě, další úkoly vycházející z vládních nařízení a také úkoly spojené s volbami a referendy. **Statut zároveň dává městu možnost založit pomocné útvary** buď s vlastní iniciativy po konzultaci s občany, nebo na základě samotné iniciativy občanů. Organizaci a rozsah činností pomocných útvarů stanoví Rada města Katowice prostřednictvím samostatného statutu.

Na základě usnesení č. XLVI/449/97 zastupitelstva Katowice ze dne 29. září 1997 **jsou Katowice rozděleny na 22 pomocných jednotek města**, tj. čtvrtí (dzielnice). Tyto jednotky dle statutu *nemají právní subjektivitu a netvoří vlastní rozpočet, náklady na jejich provoz jsou pokryty z rozpočtu města*. Na základě statutu pomocné jednotky schváleného Radou města Katowice získávají pomocné jednotky možnost v určitém rozsahu řídit a využívat obecní majetek, přičemž její činnost podléhá doзору orgánů města. Předseda pomocné jednotky získává právo účastnit se

⁹² Onet Poznań. Piła chce być miastem na prawach powiatu. [online]. 2018. [cit. 1.10.2018]. Dotupné z [www: https://pozn.n.onet.pl/pila-chce-byc-miastem-na-prawach-powiatu/z61pj0](https://pozn.n.onet.pl/pila-chce-byc-miastem-na-prawach-powiatu/z61pj0)

⁹³ Uchwała Nr XLIII/876/09 <http://bip.katowice.eu/strona.aspx?idr=53377>

jednání Rady města, může na nich podávat návrhy týkající se dané jednotky, při rozhodování Rady však nemá hlasovací právo.

Příkladem může být statut pomocné jednotky Katowice-Śródmieście⁹⁴, který vymezuje činnosti v následujících oblastech:

- Investice
- Obecní bytový fond na území jednotky
- Nemovitosti města na území jednotky, včetně nákupu a prodeje
- Veřejné zeleně s výjimkou ploch přenesených na jiné subjekty
- Kulturní aktivity
- Ochrana životního prostředí, ochrana zvířat, vodní hospodářství včetně nakládání s dešťovou vodou a sněhem
- Veřejné komunikace a silniční doprava, s výjimkou komunikací převedených na jiné subjekty
- Architektura
- Výběr místní daní a poplatků
- Propagace jednotky
- Památky

Nad rámec výše uvedeného může město svým rozhodnutím zadat pomocní jednotce i další úkoly.

4.3 RAKOUSKO

4.3.1 OBECNÝ ÚVOD

Rakousko (84 tis. km²a 8,7 mil. obyvatel) **se skládá z devíti spolkových zemí, které jsou dále rozděleny do 80 okresů a 15 statutárních měst. Okresy⁹⁵ se dále dělí na jednotlivé obce, města či městyse.** Postavení místních samospráv vymezují články 116 – 118 Ústavy. Podle uvedených článků se každá země člení na obce, jež jsou definovány jako územní korporace s právem na

⁹⁴ Statut Dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy, Załącznik Nr 9 do uchwały Nr LXX/2182/2010 Rady m.st. Warszawy z dnia 14 stycznia 2010 r.

⁹⁵ Okresy (Bezirke) jsou nejnižším stupněm státní správy. Vykonávají úkoly, jež jim jsou stanoveny nejen spolkovou republikou, ale i zeměmi. Velmi častým jevem je postavení okresní správy jako dozorčího orgánu nad municipalitami.

samosprávu. V současné době má Rakousko 2 098 obcí, z toho pouze 72 měst, která mají více než 10 000 obyvatel, a přibližně 80 % obcí má méně než 3 000 obyvatel.

Kompetence obce jsou jednak vlastní, jednak přenesené ze spolkové republiky nebo spolkové země. Vlastní kompetence zahrnuje možnost nezávislého hospodaření a dále všechny záležitosti, které jsou ve výlučném nebo převážném zájmu místního společenství ztělesněného obcí a které jsou vhodné k tomu, aby si je spravovalo společenství v rámci svých místních hranic. Jedná se zejména o následující záležitosti: jmenování obecních orgánů, jmenování obecních zaměstnanců, místní policie (pořádková, polní ochrana, zdravotní, tržní, mravnostní, stavební), správa dopravních ploch obce, veřejné instituce k mimosoudnímu vyřizování sporů, dobrovolné dražby nemovitostí. Obec spravuje záležitosti ve vlastní pravomoci, v rámci zákonů a nařízení spolkové republiky a země, pod vlastní odpovědností.

Starosta, členové obecní rady (městské rady, městského senátu) a jiné jmenované orgány jsou zodpovědní za vyřizování úkolů spadajících do vlastní pravomoci obce. Ve zmiňovaném rámci má obec právo vydávat místně policejní nařízení podle vlastního uvážení k odstranění nebo k odvrácení závad rušících místní společenský život.

4.3.2 VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI HLAVNÍ MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍMI

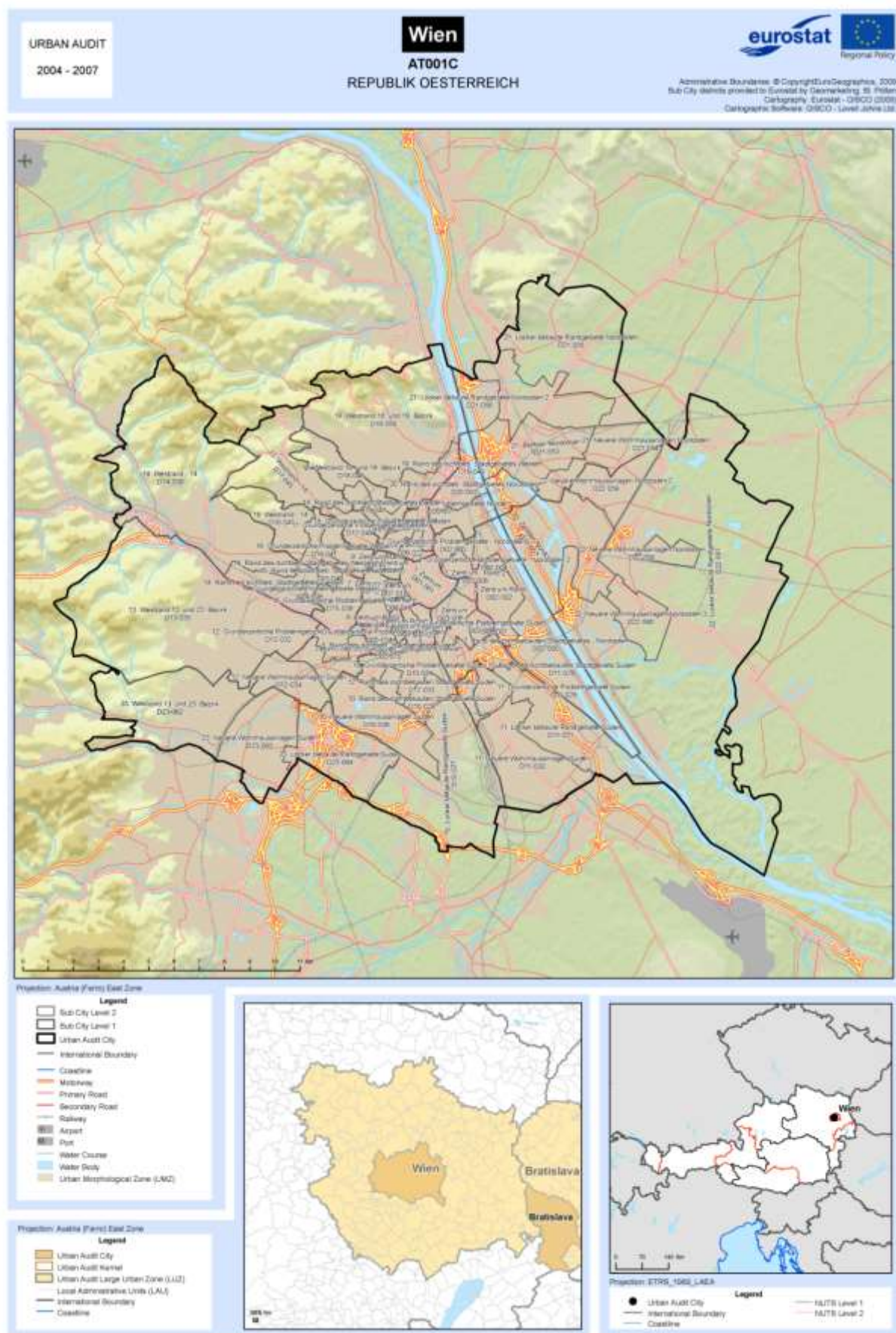
Hl. m. **Vídeň** (*Wien*) má 415 km² a 1,8 mil. obyvatel. Je **rozděleno na 23 městských obvodů** (*Bezirk*), v každém je volené zastupitelstvo (*Bezirksvertretung*), jeho přednosta (*Bezirksvorsteher*) a úřad (*Bezirksamt*). Vídeň jako hlavnímu městu spolkové republiky je **přiznán zvláštní statut**. Vídeň je současně země, město s vlastním statutem a obec. Z tohoto důvodu má zastupitelstvo města současně postavení zemského parlamentu, městský senát vykonává současně činnosti, které jsou přiznány zemské vládě a starosta je i zemským hejtmanem. **Vídeň tvoří samostatnou spolkovou zemi a tak její magistrát plní také úkoly, jež mají jinde na starosti orgány spolkových zemí.** Vídeňský starosta je tedy z titulu své funkce předsedou zemské vlády Vídně.

Dolní Rakousy (*Niederösterreich*, NÖ, 19 tis. km², 1,7 mil. obyvatel) jsou spolkovou zemí obklopující Vídeň. Jejich území tvoří 4 statutární města a 20 okresů (*Verwaltungsbezirke*) a dále 573 obce (*Gemeinde*). Zemi spravuje zemský sněm (*Landtag*) s 56 členy, v čele s předsedou (*Landtagspräsident*). Okresy jsou pouze jednotkami státní správy, řídí je okresní hejtman (*Bezirkshauptmann*). Protože v současném Rakousku je Vídeň vůči Dolnímu Rakousku svou kvantitou i kvalitou dominantní, existuje mezi oběma spolkovými zeměmi jistá rivalita. Ta se

projevuje mj. tak, že správa okolí Vídně je organizována na principu „každý na svém“. Bez ohledu na přirozenou spádovost celého NÖ k Vídni má tato země své zemské hlavní město v St. Pöltnu, a také současné okresy tvořící bezprostřední zázemí Vídně, mají svá sídla v obcích, ležících daleko (až 70 km) od hranic hlavního města, to na rozdíl od předchozího stavu, kdy (menší okresy) měly svá sídla na hranicích Vídně (Gerasdorf, Klosterneuburg, Purkersdorf, Schwechat, což jsou její faktická předměstí).

Hlavní město Vídeň, jak již bylo uvedeno, je současně rakouskou spolkovou zemí. V následujícím obrázku je uvedeno vnitřní rozdělení Vídně. Dále pak dle Urban Audit EUROSATU v hnědé mapce je vymezeno urbanizované jádro, které odpovídá hranicím města, a širší funkční území metropolitní oblasti, které zahrnuje i Bratislavu.

Obrázek 4.3: Funkční zázemí města Vídně

Zdroj: EUROSTAT, Urban Audit, 2007.

4.3.3 STATUTÁRNÍ MĚSTA V RAKOUSKU

V Rakousku, oproti ČR, existuje jiná koncepce statutárních měst, kdy tato města mají na rozdíl od českých automaticky postavení obdobné politickému okresu a jejich statut není jen pouhým doplňkem k zákonu o obcích, nýbrž ho plně nahrazuje (stejně tomu bylo i v habsburské monarchii). Statut daného statutárního města vydává a schvaluje zemský sněm územně příslušné spolkové země. **Rakouská města si mohou zažádat o postavení statutárního města, když mají více než 20 000 obyvatel.** Pak jim může být propůjčen na jejich žádost zemským zákonem vlastní statut (městské právo). Podmínkou propůjčení statutu je, že tento akt nebude v rozporu s regionálními či národními zájmy. **Město s vlastním statutem pak obstarává vedle úkolů obecní správy také činnosti přiznané okresní správě.** V ČR zajišťují magistráty SM pro své MČ/MO funkci odvolacího orgánu a zajišťují také kontrolní činnost, kterou pro ostatní obce a města vykonávají krajské úřady. Poté, co udělení postavení statutárního města schválí příslušná zemská vláda a následně spolková vláda, je jim toto postavení uděleno na tak dlouho, dokud neohrožuje některý z národních zájmů.

V Rakousku je celkem 15 statutárních měst (hlavní města spolkových zemí plus nejvýznamnější regionální centra), z nichž pouze Vídeň a Štýrský Hradec (Graz) se jako jediná člení na městské části (obdobně jako některá města v České republice), které se ve Vídni nazývají komunitní okresy, tzv. Gemeindebezirke a ve Štýrském Hradci městské obvody, tzv. Stadtbezirke. Z toho můžeme vyvodit, že dělení na městské části se provádí jen tam, kde je to skutečně potřeba. V Rakousku však existují i mnohem menší statutární města, která mají toto postavení z historických důvodů. Jedná se především o města Eisenstadt a Rust.

Ústavní novela z roku 1962 zavedla legislativní podmínky pro určování statutárních měst, avšak statutární města, která jimi již byla, statutárními nadále zůstala. Za účinnosti této novely však žádná nová statutární města nevznikla. Funkci městského úřadu zastává stejně jako u nás magistrát, který zároveň zastává funkci okresního úřadu. V čele magistrátu stojí ředitel magistrátu s nutným právnickým vzděláním, v čele okresního úřadu stojí starosta.

Kromě obecní správy **má statutární město na starosti také správu politického okresu**, který jeho území automaticky tvoří. Stejně jako v Česku mají i rakouská statutární města místo městského úřadu magistrát, který automaticky plní i funkce okresního úřadu (v Rakousku nazývaného okresní hejtmanství - *Bezirkshauptmannschaft*). V jeho čele stojí starosta (*Bürgermeister*), který je hlavou města a současně i hlavou okresní správy.

Z hlediska rozdělení pravomocí jsou mezi státem a spolkovou zemí pravomoci rozděleny na principu, že veškeré činnosti, které nejsou explicitně Ústavou přiznány spolkovým orgánům, spadají do kompetencí zemí. Ústava také vymezuje činnosti přiznané municipalitám, organizační záležitosti obecních orgánů jsou regulovány jednotlivými zeměmi. Ústava také určuje, které úkoly musí každá municipalita bezpodmínečně plnit; municipality však mohou požádat o souhlas, aby tyto jejich úkoly byly převedeny na zemské nebo spolkové orgány. Rozdělení kompetencí v oblasti poskytování veřejných služeb je následující:

1. Výlučně v pravomoci municipalit: požární ochrana, matriky, volební registr, předškolní a základní vzdělávání, vzdělávání dospělých, školky a jesle, bydlení, urbanistické plánování, vodní hospodářství, odpadové hospodářství, pohřebiště a krematoria, jatka, sportovní zařízení, městská doprava, přístavy, vytápění, cestovní ruch.
2. Výlučně v pravomoci zemí: plyn.
3. Společně v kompetenci municipality a země: péče o rodinu, ústavy sociální péče, územní plánování na úrovni regionů, elektrická energie.
4. Společná kompetence státu a municipalit: bezpečnost a policie, ochrana zdraví, ochrana životního prostředí, náboženská zařízení, letiště.
5. V působnosti všech úrovní veřejné správy: střední a odborné školství, nemocnice, sociální pomoc, kulturní zařízení, knihovny, veřejná prostranství a zeleň, silnice, doprava, zemědělství, podpora hospodářského rozvoje, obchod a průmysl⁹⁶.

Statutární města jsou obecně vymezená města s nadregionálním významem. Všechna spolková hlavní města, s výjimkou Bregenz, jsou města s vlastním statutem. Města s vlastním statutem mají vlastní právní charakteristiky ve srovnání s jednotlivými obcemi či měst, přičemž se jedná o

⁹⁶ Grzywa Bagarová Martina. Regionální správa v Rakousku. [online]. 2002. [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: https://moderniobec.cz/regionalni-sprava-v-rakousku/](https://moderniobec.cz/regionalni-sprava-v-rakousku/)

vlastní zákon města (statut) představující zvláštní organizační právo. **Nejvýraznější rozdíl** je v tom, že za správu města s vlastním statutem na základě ústavy nejsou zodpovědné okresní úřady, ale starostovi je svěřena úloha řídit **určité úkoly okresní správy v přenesené sféře působnosti**⁹⁷. Města s vlastním statutem tak mají ve vztahu k místním komunitám zvláštní právní postavení, což v podstatě spočívá ve skutečnosti, že „Statutarstädte“ současně plní povinnosti obecní a okresní správy, a jsou tak zodpovědné za agendu okresního hejtmanství (Bezirkshauptmannschaft). Kromě typických záležitostí, které má běžná obec zajišťovat, musí statutární města také provádět záležitosti nepřímé spolkové správy a státní správy. Statutární města tak potřebují další zdroje od ostatních místních jednotek, tak aby správně plnily tyto další přenesené úkoly⁹⁸. Statutární města jsou tak odpovědná například za udělování povolení pro podniky a za určité správní sankce. S výjimkou městy Krems a Waidhofen an der Ybbs, působí policejní oddělení ve městech s vlastním statutem jako bezpečnostní orgán I. instance, na který byly převedeny úkoly policejní okresní správy jako zejména provádění Aktu o bezpečnostní policii, práva na shromažďování, práva na sdružování, kontrola zbraní. Pro území obce, kde je ředitelství státní policie současně bezpečnostním orgánem I. instance, není místním úřadem zřízen žádný další bezpečnostní orgán; zejména proto je zřízení obecního bezpečnostního orgánu nepřipustné. Ve městech, kde není zároveň sídlo ředitelství státní policie (to znamená mimo hlavní města), je zřízeno policejní komisařství jako pobočka ředitelství státní police. Výjimkou je město Rust, kde jsou úkoly bezpečnostní policie zajišťovány přímo ze sídla ředitelství státní policie v Eisenstadtu, vlastní policejní stanice neexistuje. Statutární města jsou dále například zodpovědná za plnění úkolů v oblastech: podpora a udržování cestovního ruchu (také vydávání cestovních průkazů), sankční řízení, řízení dopravy, územní plánování, ochrana přírody a krajiny, likvidace odpadu, veterinární služby, zřizování a provoz a uzavírání veřejných mateřských škol, středisek denní péče a škol, kde je město na základě zákona majitelem, přebírají také úkoly jako součást své funkce okresních správních orgánů v oblasti péče o děti a mládež⁹⁹.

Na druhou stranu, statutární města si můžou **vyměnit část svých úkolů** s okresním hejtmanstvím, jako například v případě statutárních měst Linz, Wels a Steyr, která si vyměňují úkoly se

⁹⁷ Gangl, Lukas. Abteilung für Kommunikation/Department of Communication. Referat für Internationale Beziehungen/Office of International Relations. Stadt Graz, 2018.

⁹⁸ Österreichischer Städtebund. Statutarstädte im Finanzausgleich. [online]. 2009. [cit. 1.10.2018]. Dotupné z [www: https://www.staedtebund.gv.at/oegz/archiv-bis-2009/details/artikel/statutarstaedte-im-finanzausgleich/](https://www.staedtebund.gv.at/oegz/archiv-bis-2009/details/artikel/statutarstaedte-im-finanzausgleich/)

⁹⁹ Gangl, Lukas. Abteilung für Kommunikation/Department of Communication. Referat für Internationale Beziehungen/Office of International Relations. Stadt Graz, 2018.

sousedním okresním hejtmanstvím za účelem zvýšení efektivity a snížení administrativních nákladů. V lednu 2018 uzavřely Horní Rakousy s okresním hejtmanstvím Wels-Land a Steyr-Land se statutárními městy Wels a Steyr správní spolupráci. Úspěšně již byly například dokončeny rozhovory o spolupráci mezi statutárním městem Linz a okresním úřadem Linz-Land. Jedná se o oblast rybářství a rentgenové vyšetření, kdy byly činnosti přeneseny ze statutárního města na okresní úřad, a to v souvislosti se zákonem o lovu a provozování autoškol. Naopak z okresního úřadu byla na město Linz přenesena odpovědnost za jiné oblasti zákona o rybolovu, rentgenové vyšetření a úkony týkající se zákona léčby tuberkulózy. Cílem spolupráce je také zrychlit služby pro občany, zajistit k nim snadnější přístup a snižovat administrativní náklady. Bližší spolupráci však brání právní překážky na spolkové úrovni: sloučení magistrátů a okresních hejtmanství není podle spolkové ústavy možné¹⁰⁰.

Hlavním rozdílem rakouského uspořádání je, že v České republice podléhá fungování statutárních měst (s výjimkou Prahy) zákonu o obcích, zatímco statut rakouských statutárních měst zákon o obcích plně nahrazuje. V České republice se tak původní koncepci statutárních měst blíží jen Praha, jejíž fungování podléhá zákonu určenému výhradně pro hl. město Praha.

Pouze Vídeň a Štýrský Hradec se podobně jako některá statutární města v Česku člení na samosprávné městské části, které se ve Vídni označují jako komunitní okresy (*Gemeindebezirke*), zatímco ve Štýrském Hradci jako městské obvody (*Stadtbezirke*).

4.4 SLOVENSKO

4.4.1 OBECNÝ ÚVOD

Slovenská republika (49 tis. km², 5,5 mil. obyvatel) je unitární stát. Zatímco do roku 1990 byla její správa v podstatě symetrická se správou v České republice, současný stav vykazuje celou řadu výrazných rozdílů. **Člení se na 8 krajů, ty dále na 79 okresů a zhruba 3 000 obcí, ale uspořádání výkonu státní správy v území a územní samosprávy je jiné než v ČR.** Státní správu v území vykonávají **vedle resortních struktur okresní úřady (viz dále) a v přenesené působnosti obce,** územní samospráva je dvoustupňová – obecní a krajská. Ministerstvo vnitra má v každém okrese

¹⁰⁰ ORF. Statutarstädte tauschen Teile ihrer Aufgaben aus. News. [online]. 2018. [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: https://oe.orf.at/news/stories/2904982/](https://oe.orf.at/news/stories/2904982/)

zřízen okresní úřad v čele s přednostou, kterého jmenuje a odvolává vláda SR na návrh ministra vnitra SR, ale kompetence jednotlivých OkÚ jsou diferencovány: 72 OkÚ je tzv. prvního typu – vykonávají působnost na úseku civilní ochrany obyvatelstva, řízení státu v krizových situacích, obrany státu, hospodářské mobilizace, péče o životní prostředí, katastru nemovitostí. OkÚ druhého typu (v počtu 49) vykonávají pro více okresů již širší spektrum agend. Vykonávají stejné agendy jako OkÚ I. typu a státní správu na úseku silniční dopravy a pozemních komunikací, zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, pozemkových úprav, všeobecné vnitřní správy a živnostenského podnikání. Dále je na Slovensku 8 OkÚ v sídlech krajů, které v podstatě nahrazují formálně neexistující krajskou státní správu. Jsou odvolacím orgánem proti rozhodnutí OkÚ předešlých typů a posuzují výkon státní správy obcemi. Oproti předešlým typům OkÚ působí OkÚ v sídlech krajů např. i na úseku školství, výstavby, bytové politiky, na úseku prevence kriminality a jiné protispolečenské činnosti. Systém výkonu státní správy v území se jeví jako velmi nepřehledný.

Obecní zřízení Slovenska je zakotveno v zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v platném znění. Rozlišuje jen města a ostatní obce. **Obecně slovenská úprava nezná institut statutárních měst, ale de facto existují, jelikož výše zmíněný zákon o obecním zřízení povinně ukládá městům vydávat svůj statut, aby si vnitřně upravila své poměry včetně svého územního členění.** Slovenská úprava nezná na rozdíl od ČR dělení na městské části, a nebo na městské obvody, může se dělit pouze na městské části.

4.4.2 VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI HLAVNÍM MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍM

Orgány krajské samosprávy jsou zastupitelstvo a přímo volený předseda, dalšími jsou komise a úřad, který nevykonává žádnou státní správu. Předseda samosprávného kraje je volen občany přímou volbou. Rozhodovací orgány jsou voleny na dobu čtyř let. Kraj nemá radu, postavení předsedy je tedy velmi silné. **Specifickou strukturu má kraj Bratislavský (2 tis. km², 640 tis. obyvatel). Ten se skládá z 8 okresů, z toho 3 „venkovských“ obklopujících Bratislavu a 5 okresů Bratislava I – V, užívaných ve státní správě.** Hlavní město Bratislava z hlediska počtu obyvatel Bratislavského kraje tvoří 68,3 %.

Na rozdíl od Prahy a České republiky tedy hl. m. Slovenska Bratislava netvoří samostatný kraj. Město Bratislava a Bratislavský samosprávný kraj tak mají každý své vlastní zastupitelstva volená

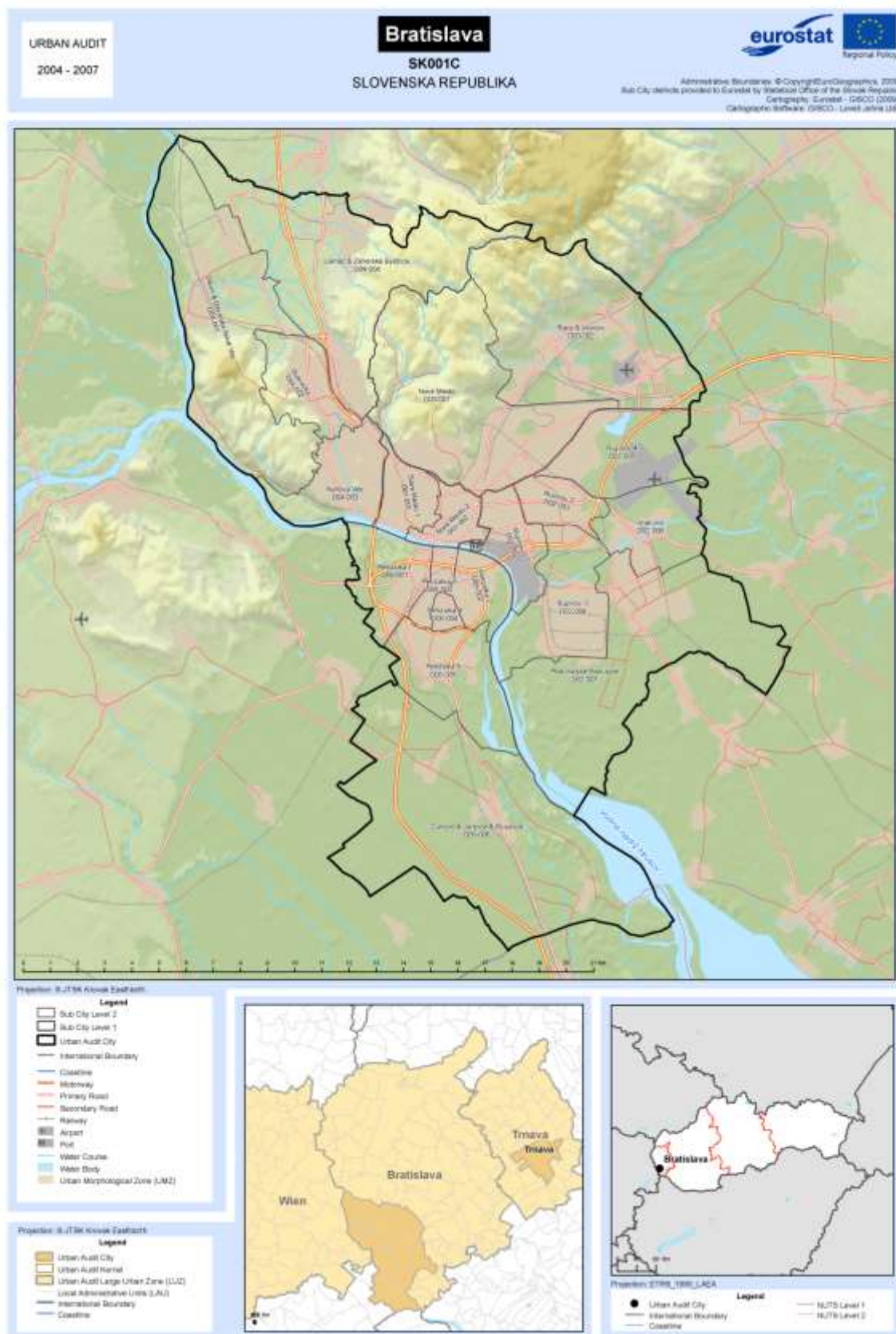
v separátních volbách. Zastupitelstvo hl. m. Bratislava má 45 členů, zastupitelstvo Bratislavského samosprávného kraje má 50 poslanců¹⁰¹. V současné době existují poslanci¹⁰², kteří jsou členy jak zastupitelstva města, tak zastupitelstva kraje, jedná se však o situaci vzniklou pouze výsledky separátních voleb, neexistuje žádná právní či organizační struktura, která by poslancům města zajišťovala místo v zastupitelstvu kraje a naopak.

V následujícím obrázku je uvedeno vnitřní rozdělení Bratislavy. Dále pak dle Urban Audit EUROSTATU v hnědé mapce je vymezeno urbanizované jádro, které odpovídá hranicím města, a širší funkční území metropolitní oblasti, které kromě Bratislavského samosprávného kraje zahrnuje i Trnavský kraj a částečně i oblast Dolního Rakouska (určitou integraci v této oblasti řeší projekt Centrope, na kterém participují města Vídeň, Bratislava a Brno).

¹⁰¹ Počet poslanců je určen dle následujícího pravidla, stanoveného Zákonem č. 302/2001 Z. z. o samosprávě vyšších územních celků: Na 12 000 až 15 000 obyvatel kraje odpovídá jeden poslanec v zastupitelstvu.

¹⁰² Ke dni 31. 8. 2018 je cca jedna pětina poslanců členy zastupitelstva města i kraje.

Obrázek 4.4: Funkční zázemí města Bratislavy

Zdroj: EUROSTAT, Urban Audit, 2007.

4.4.3 MĚSTA SE STATUTEM

Všechna města na Slovensku musí mít vlastní statut upravující správu města konkrétně; statut je obdobně jako v jiných státech obecně závaznou vyhláškou města. Obcím je pořízení statutu dovoleno, není však jejich povinností. Obě skupiny jsou spravovány zastupitelstvy a přímo volenými starosty, u měst (bez výjimky) primátory. Starosta/primátor tedy není členem zastupitelstva, ale svolává a řídí jeho jednání a je nejvyšším výkonným orgánem obce. Může být odvolaný voliči v místním referendu. Zástupci starostů/primátorů jsou voleni zastupiteli (poslanci). Pokud je zvolena rada obce (nepovinné, obvykle ve větších obcích) je poradním orgánem starosty/primátora. Funkci našeho tajemníka plní přednosta obecního (městského) úřadu. Na Slovensku může zastupitelstvo města zřídit v městských částech výbory, pouze jako iniciativní orgány. Ty jsou složeny z poslanců zastupitelstva zvolených v dané části města. Ze svého středu si volí předsedu. Podrobnosti upravuje statut města (§ 23) ¹⁰³.

Statut města mohou obce získat na základě schválení Národní rady Slovenské republiky, pokud splňují kritéria daná zákonem o obecním zřízení¹⁰⁴, kde dle § 22 musí splnit následující podmínky:

- a) je hospodářským, administrativním a kulturním centrem nebo centrem cestovního ruchu nebo lázeňským městem,
- b) zajišťuje služby i pro obyvatelů okolních obcí,
- c) má zabezpečené dopravní spojení s okolními obcemi,
- d) má alespoň část území městský charakter zástavby
- e) má nejméně 5 000 obyvatel.

Dle vyjádření Ministerstva vnitra se daří odolávat tlakům na vznik nových měst, pokud nedochází k výraznému zvýšení počtu obyvatel a růstu významu obce v rámci struktury osídlení viz více uvedené body a, b.

Obce a města provádějí originální (vlastní) kompetence nebo jsou přeneseny kompetence státní správy na konkrétním vymezeném území¹⁰⁵.

¹⁰³ Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. v platném znění.

¹⁰⁴ Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. v platném znění.

¹⁰⁵ Hospodarské noviny. Čo patrí medzi kompetencie miest a obcí. [online]. 2004. [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: https://dennik.hnonline.sk/servisne-prilohy/97792-co-patri-medzi-kompetencie-miest-a-obci](https://dennik.hnonline.sk/servisne-prilohy/97792-co-patri-medzi-kompetencie-miest-a-obci)

Originální kompetence (obec jimi zabezpečuje své základní funkce a za financování, kvalitu a dostupnost služeb odpovídá obec):

- hospodaření s vlastním nebo se státním majetkem,
- rozhodování o místních daních a poplatcích,
- usměrňování ekonomické činnosti obce,
- výstavba a údržba místních komunikací, veřejných prostranství,
- veřejně prospěšné služby, např. nakládání s komunálním odpadem,
- péče o veřejný pořádek,
- investiční a podnikatelská činnost na zajištění potřeb obyvatel,
- certifikace listin a podpisů na listinách,
- poskytování pečovatelské služby,
- zajišťování chodu školních jídelen, klubů, dětí a mládeže a mateřské školy, základní umělecké školy, centra volného času, školní jídelny.

Přenesené kompetence (obec je provádí za stát - jsou financovány z rozpočtových kapitol ministerstev. Za financování, kvalitu a dostupnost služeb odpovídá státní správa)

- stavební řízení,
- zřizovatelské působnost ve vztahu k základním školám, zdravotnickým zařízením nižšího typu, obvodním zdravotním střediskům, domovem důchodců, penzionem,
- ochrana přírody a krajiny,
- správa matrik, evidence matričních úkonů.

Podle analýzy Sdružení měst a obcí Slovenska (ZMOS) vzrostly kompetence měst a obcí na Slovensku od roku 2005 do roku 2011 ze zhruba 3 000 na 4 800. Primátoři krajských měst například v roce 2012 upozorňovali na to, že ne každá obec a město jsou schopny stejně plnit všechny kompetence, protože úplně stejné povinnosti má obec, která má sto obyvatel a město, které má 20, 30, 40 tisíc obyvatel, včetně **například i hlavního města**¹⁰⁶. Obce, které splňují podmínky stát se městem, však o získání statutu města velmi neusilují. A to i přesto, že města nemusí platit vyšší místní daně a poplatky jako obce. Status města přináší pro město výhody i

¹⁰⁶ Správy. Práva. Primátori žiadajú posilniť úlohy miest na Slovensku. [online]. 2012. [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/250707-primatori-ziadaju-posilnit-ulohy-miest-na-slovensku/](https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/250707-primatori-ziadaju-posilnit-ulohy-miest-na-slovensku/)

nevýhody. Města mají snahu dosáhnout větší vybavenost, dobudovat infrastrukturu, což může tlačit na větší potřebu peněz (na druhou stranu se některá města nemohou ucházet o prostředky z některých evropských fondů, které byly určeny pouze obcím)¹⁰⁷.

Za statutární města ve smyslu de jure (mají svůj vlastní zákon) i *de facto* (jsou územně členěna) lze považovat města **Bratislava a Košice**. Jejich fungování upravují specifické zákony^{108,109}, které definují základní obrysy výkonu samosprávy na jejich území, obdobně jako u hlavního města Prahy v ČR. Obě města zřizují městské části, které jsou taxativně uvedené v příloze zákonů, které však v Bratislavě i Košicích mají vlastní právní subjektivitu dle jejich specifických zákonů a postavení obce podle čl. 64a Ústavy Slovenské republiky. V ČR mají městské části právní subjektivitu pouze v hl. m. Praze (viz kap. 1.2), které má jako jediné vlastní zákon. MČ/MO v dalších SM nemají svou vlastní právní subjektivitu a mají postavení organizační složky SM. Jednají tedy pouze jménem SM pod jedním IČ a nikoli jako městské části v Bratislavě nebo Košicích jménem svým.

Dalším největším městem na Slovensku je **Prešov**, který má 91 782 obyvatel, který však již nemá zvláštní zákon¹¹⁰, jelikož nesplňuje stanovený limit 200 tis. obyvatel.

Bratislava

Bratislava (368 km, 430 tis. obyvatel) je sice hlavním městem a **jeho postavení je určeno zvláštním zákonem** (č. 377/1990 Zb.), ale z hlediska územní samosprávy je jednou z obcí Bratislavského kraje, který má přibližně 606,5 tis. obyvatel, a to na rozdíl od hl. m. Prahy, které vykonává i funkci kraje. Hl. m. Bratislava řídí volené zastupitelstvo a primátor, orgánem města je Magistrát v čele s ředitelem. **Bratislava je rozdělena na 17 městských částí; které jsou právníckými osobami, hospodaří se svým majetkem, mají svého starostu, místní zastupitelstvo a další orgány podle zákona o obcích** (č. 369/1990 Zb.). Městské části vykonávají přenesenou působnost, zabezpečují hospodářský a sociální rozvoj městské části v návaznosti na celoměstský rozvoj, vykonávají agendu stavebního úřadu.

¹⁰⁷ SME. *Některé obce jsou větší než města.* [online]. 2006. [cit. 1.10.2018]. Dotupné z [www: https://www.sme.sk/c/2844446/niectore-obce-su-vacsie-ako-mesta.html](https://www.sme.sk/c/2844446/niectore-obce-su-vacsie-ako-mesta.html)

¹⁰⁸ Zákon č. 377/1990 Zb. *Zákon Slovenskej národnej rady o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave*, v platném znění.

¹⁰⁹ Zákon č. 401/1990 Zb. *Zákon Slovenskej národnej rady o meste Košice*, v platném znění.

¹¹⁰ Zákon o obecním zřízení č. 369/1990 Zb. § 22a odst. 1. uvádí, že města s více než 200 tisíci obyvateli upravuje zvláštní zákon.

Místní zastupitelstvo je zastupitelským orgánem obyvatel městské části a orgánem samosprávy městské části. Řeší nejdůležitější otázky místního významu, usnáší se na všeobecně závazných nařízeních s platností pro městskou část, vydává písemné stanovisko k návrhu statutu, schvaluje rozpočet a závěrečný účet městské části, zřizuje a zrušuje účelové mimorozpočtové fondy, vyhlašuje místní referendum městské části, zřizuje a zrušuje rozpočtové a příspěvkové organizace, zakládá obchodní společnosti, určuje plat starosty.

Místní zastupitelstvo je tvořeno poslanci, kteří jsou voleni občany městské části v přímých volbách na čtyřleté funkční období. Počet poslanců se určuje dle počtu obyvatel městské části:

- do 3 000 obyvatel 9 až 13 poslanců,
- do 20 000 obyvatel 11 až 30 poslanců,
- nad 20 000 obyvatel 31 až 60 poslanců.

Starosta je výkonným orgánem městské části a zastupuje ji navenek. Je volen obyvateli městské části v přímých volbách. Místní rada je iniciativním, výkonným a kontrolním orgánem místního zastupitelstva. Plní i funkci poradního orgánu starosty, který na rozdíl od ČR není členem místního zastupitelstva.

Odborné, administrativní a organizační práce související s plněním úlohy MČ plní místní úřad. Městské části se mohou dohodnout na zřízení společného místního úřadu či na vytvoření společného oddělení, což v této podobě v ČR není možné.

Přerozdělování finančních prostředků mezi městem a městskými částmi – Bratislava¹¹¹.

Ukázka příkladu praxe ohledně financování činnosti MČ v Bratislavě (Slovensko), kde je městským částem přerozdělováno 32 % daně z příjmu fyzických osob, kterou Bratislava obdrží. Postup výpočtu:

1. 55% - počet obyvatel MČ
2. 40% - přepočítaný počet žáků
3. 5% - přepočítaný počet obyvatel nad 62 let

¹¹¹ Jelikož se výpočet týká budoucího období a údaje nejsou známy, jsou pro výpočet použity údaje o počtu obyvatel, žáků vyžádané od Statistického úřadu. Pro údaj o předpokládané výšce daně z příjmu fyzických osob se ve výpočtu používá predikce MF SR a rozpočet města na následující rok.

V červenci 2018 upozornila Analýza Institutu finanční politiky (IFP) ministerstva financí na možnosti zefektivnění samosprávy na území Bratislavy. Podle Analýzy IFP by Bratislava a Košice mohly fungovat efektivněji, pokud by se změnilo jejich administrativní uspořádání. Možností je i sloučení kompetencí města Bratislava a vyššího územního celku (VÚC), které se v mnoha oblastech překrývají, případně realizace uspořádání samosprávy podle konceptu Velké město, v jehož rámci by se k Bratislavě přidružily satelitní obce spadající pod okresy Pezinok, Senec a Malacky. Spojování obcí s městem však vyvolává obavy a otázky obcí ohledně financování a pravomocí obcí a jejich autonomních rozhodnutí, když už budou pod správou města. Podle realizovaného modelu změny administrativního uspořádání by podle resortu financí mohla Bratislava ušetřit pět až 19,9 milionu eur ročně. Mezi navrhovanými modely je i přechod na jednoúrovňovou samosprávu bez městských částí, případně model okresů, který by v Bratislavě znamenal, že by se nynějších 17 městských částí transformovalo v rámci správy na pět okresů¹¹².

Košice

Košice (240 km², 240 tis. obyvatel) jsou vzhledem k jejich velikosti a významu spravovány zvláštním zákonem (č. 401/1990 Zb.). **Jsou rozděleny na 22 místních částí ve 4 okresech. Každá městská část Košic je právnickou osobou** a hospodaří se svým majetkem. Orgány města tvoří stejně jako v Bratislavě městské zastupitelstvo a primátor.

Mezi orgány městských částí patří místní zastupitelstvo a starosta. Místní zastupitelstvo je složeno z přímo volených poslanců s funkčním obdobím čtyř let. Počet poslanců se určuje dle počtu obyvatel městské části (počty poslanců jsou určeny jinak než v Bratislavě):

- do 3 000 obyvatel 3 až 5 poslanců,
- do 10 000 obyvatel 5 až 7 poslanců,
- do 20 000 obyvatel 7 až 11 poslanců,
- nad 20 000 obyvatel 11 až 13 poslanců.

Místní zastupitelstvo rozhoduje o nejdůležitějších otázkách místního významu, především se usnáší na nařízeních městské části, schvaluje úkony týkající se hospodaření, schvaluje rozpočet

¹¹² Nyní.cz. Starosta Bernolákova: Toto si myslí o zefektivnění obcí při Bratislavě [online]. 2018 [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: https://www.teraz.sk/regiony/rcervienkanavrh-ifp-sa-asi-nestretne/336331-clanok.html](https://www.teraz.sk/regiony/rcervienkanavrh-ifp-sa-asi-nestretne/336331-clanok.html)

a závěrečný účet městské části, vyhláší referendum, zřizuje a zrušuje účelové fondy, zřizuje a zrušuje rozpočtové a příspěvkové organizace, určuje plat starosty a jiné.

Starosta městské části je jejím představitelem a nejvyšším výkonným orgánem městské části. Mezi jeho pravomoci patří svolávání a vedení zasedání místního zastupitelstva a místní rady a podepisování jejich usnesení, vykonávání správy městské části, zastupování městské části ve vztahu ke státním orgánům, vydává pracovní řád a organizační řád místního úřadu. Starosta je statutárním orgánem městské části.

Ve čtvrté části zákona o městě Košice se hovoří o statutu. Statut je základním vnitřním dokumentem územní samosprávy města Košice. Především v něm nalezneme vymezení hranic městských částí, seznam katastrálních území tvořících území města, zásady rozdělení samosprávných působností mezi město a městské části, povinnosti a rozsah oprávnění městských částí, zásady hospodaření s majetkem města, druh a rozsah majetku města, který může být svěřen městským částím, finanční a rozpočtové vztahy města a městských částí a další. Na přijetí, změnu nebo zrušení statutu je třeba souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců městského zastupitelstva.

4.5 NĚMECKO

4.5.1 OBECNÝ ÚVOD

Spolková republika Německo (357 tis. km², 81 mil. obyvatel) je **stát složený ze 16 zemí, z nichž tři jsou samostatná města se zvláštním statutem** (tzv. *Stadtstaat*). Jednou ze zemí je hl. m. **Berlín** (Berlin, 900 km², 3,5 mil. obyvatel) obklopené ze všech stran spolkovou zemí Braniborsko (Brandenburg) s hlavním městem v **Postupimi** (Potsdam), které je faktickým předměstím Berlína. Postavení samostatného města-země mají z historických důvodů i **Hamburk** (Hamburg) a **Brémy** (Bremen). **Tato města mají své vlastní („zemské“) ústavy**¹¹³, v čele města je volený orgán (*Senat*) a vrchní starosta (*Oberbürgermeister*). Všechny 16 spolkových zemí společně se Spolkem (*Bund*) tvoří celistvý stát (*Gesamtstaat*).

¹¹³ *Verfassung von Berlin (Ústava Berlína), Verfassung der Freien und Hansestadt Hamburg (Ústava svobodného hanzovního města Hamburg), Landesverfassung der Freien Hansestadt Bremen (Ústava svobodného hanzovního města Brémy).*

Obce zajišťují úkoly v samostatné a u některých spolkových zemí i přenesené působnosti. Jejich základní práva a povinnosti jsou stanoveny v Grundgesetz (základní zákon SRN). **Právní řád SRN na rozdíl od právního řádu ČR nezná pojem statutární město.** Zvláštní postavení obcí v německé správní struktuře vyplývá z těchto tří zásad: všeobecná pravomoc, moc vydávat předpisy a samospráva. Konkrétně to znamená, že obec¹¹⁴:

- má na svém území vyřizovat všechny veřejné záležitosti na vlastní odpovědnost, pokud nejsou některé z nich zákonem výslovně přikázány nebo vyhrazeny jiným orgánům;
- může vlastními statutárními předpisy (Satzungen) regulovat život v obci, neboť takové předpisy jsou závaznými normativními akty a výrazem normotvorné autonomie obcí, pokud to v nějaké věci nevylučuje zákon (svou podstatou analogické k obecně závazným vyhláškám obcí v České republice);
- může vyřizovat místní záležitosti na vlastní odpovědnost a nezávisle na pokynech státních orgánů, Musí se však pohybovat v rámci zákonů.

Ve Spolkové republice Německo, spadá otázka obecního zřízení do pravomoci spolkových zemí.

V Německu je jako v ČR realizován smíšený typ veřejné správy. Obecní zřízení je v pravomoci samotných spolkových zemí.

Dle specifik jsou nejbližší statutárním městům v ČR města nespádající do žádného okresu, tzv. **Kreisfreie Stadt**. Nemůžeme je však naplno srovnávat s českými statutárními městy, jelikož tato města zastávají pozici na vyšším stupni veřejné správy (a navíc se neurčují dle počtu obyvatel, nejmenší má sotva 34 000 obyvatel, největší Mnichov 1,4 mil.).¹¹⁵ Kreisfreie Städte (v Bádensku-Württembersku označované jako **Stadtkreis**) mají jako obce dostatek obyvatel a správní sílu, aby převzali jak **úkoly obcí daného okresu, tak úkoly samotného okresu**. Tato města nespádají do žádného okresu, ale současně s nimi tvoří nejnižší, třetí úroveň administrativní struktury Spolkové republiky Německo. Obecní dohled leží na každé spolkové zemi (okresní vládě, Bezirksregierungen) nebo ministerstvu vnitra. Kreisfreie Stadt tedy plní vedle vlastních a přenesených odpovědností obce (města), úlohy okresu, včetně takových, které jsou úkoly úřadu zemské rady jako nižšího správního úřadu. Všechny městské úkoly jsou tedy soustředěny v

¹¹⁴ HENDRYCH, D. a kol. *Správní věda. Teorie veřejné správy*, 4. aktual. a doplněné vyd. Praha: ASPI, stav k 4. 4. 2018. MN5709CZ

¹¹⁵ Vaňková, Jana. *Statutární města ČR a jejich komparace se sousedními zeměmi. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická Katedra veřejné správy, 2015.*

jednom samosprávném celku, zatímco v okrese jsou rozděleny mezi místní úroveň obcí, svazek obcí a okresů. Odpovědnost za plnění úkolů nese vrchní starosta (Oberbürgermeister), který - co se týče obsahu úkolů - podléhá dohledu orgánu spolkové země¹¹⁶. Vrchní starosta stojí přinejmenším na stejné úrovni hierarchie jako okresní rada (Landrat). Zpravidla se jedná o velká města - tedy města s více než 100.000 obyvatel - nebo větší středně velká měst.

Naopak tzv. obce spadající do okresu, „Kreisangehörige Gemeinden“, s více než 25 000 obyvateli mohou být zákonem nebo na jejich žádost nařízením vlády státu považována za velká města spadající do okresu, tzv. „Kreisangehörigen Städte“. Tato velká města, spadající do okresů, zauímají pozici mezi Kreisfreie Städte a obcemi, které nejsou sdruženy ve svazku obcí: Kreisangehörige Städte jsou města, která mají přiděleny některé úkoly okresů (zejména pověřené úkoly, jako např. stavební dozor). Starosta města nese, stejně jako v Kreisfrei Städte, označení vrchní starosta.

Určení, která obec je „kreisfreie“ nebo kdy se obec stane „kreisfreie“ městem je rozdílně upraveno, například: V Dolním Sasku je osm „kreisfreie“ měst jednoduše uvedeno v obecním zákoně. Tak tomu je také v sousedním Sasku-Anhaltsku (města Dessau, Halle a Magdeburg jsou v tomto stavu nezávislé). „Kreisfreie“ městem se zde může stát obec, která má alespoň 90 000 obyvatel. Skutečnost, že nezávislost daného města musí být upravena zákonem, platí i v jiných zemích. Například v Sársku: „nezávislá města jsou města, které nepatří k okresu ani k jiné městského spolku, kterým tento právní status svěřuje zákon“. Také v Bádensku-Württembersku je zákon požadován, v této zemi se nachází 1 110 obcí, přičemž devět z nich je „kreisfrei“ (zde nazývány jako Stadtkreise). Naopak v Bavorsku není nutný žádný zákon, ale nařízení vlády státu. V obecním zákoně je formulována následující podmínka: obec musí mít "odpovídající význam" a více než 50 000 obyvatel. Měla by se zvážit efektivnost okresu a měla by se brát v úvahu stanovisko okresní rady. Nezanedbatelná je také otázka financování: „Nařízení může stanovit finanční závazky odchozí obce k okresu. V opačném případě se finanční situace řídí dohodou mezi okresem a městem.“ Podobné formulace lze nalézt v obecním zákonu země Thüringen. Ale

¹¹⁶ Stubenrauch, Hubert. *Städte, Landkreise, Verbandsgemeinden und Gemeinden Von Hubert Stubenrauch Das rheinland-pfälzische Kommunalsystem im Überblick*. Mainz: Landeszentrale für politische Bildung RLP, 2016. ISBN 978-3-89289-022-5. https://politische-bildung-rlp.de/fileadmin/download_neu/Schupp-Kuehl/16-0401_Staedte-Landkreise.pdf; Steiner, Udo. *Zusammenfassung zu: Eigener und übertragener Wirkungskreis von Gemeinde und Landkreis, Doppelfunktion des Landratsamtes, Stellung und Abgrenzung Kommunalaufsicht/ Behördenaufsicht* Materialien zum Öffentlichen Recht, 2006. Landeshauptstadt München, Referat für Arbeit und Wirtschaft*.

takové zákony nebo dokonce právní spory o nezávislém postavení města jsou vzácné. V nejsilněji osídleném státě Severním Porýní-Vestfálsku bylo například rozhodnuto zákonem o “svobodě okresu” (kreisfreiheit) jako součásti územní reformy. Například v případě města Hamm, jehož nezávislost na okrese byla stanovena na základě § 44 „zákona o reorganizaci měst a obcí reorganizované oblasti Muenster/Hamm (Muenster/Hamm zákon)” vychází z: „(1) města Bockum-Hoevel, Hamm a Heessen a obce Pelkum, Rhynern a Uentrop, které se spojily do nového nezávislého města. Město se jmenuje Hamm.“ Zákon pochází z roku 1974. Městská reforma také jasně ukázala, že nezávislost města může být znovu stažena.

Kreisfreie Städte mají určité výhody, příkladem je město Neu-Ulm. Důležitým argumentem, proč se v roce 2017 otevřela v tomto městě diskuze o znovuzískání statutu, je jistě sdružování odpovědností, které byly rozděleny mezi okresní a městskou správu, přičemž sloučení by městu usnadnilo výkon odpovědností. Procesní postupy v administrativě by měly být tímto zjednodušeny a zrychleny. Město Neu-Ulm má také vliv na veřejnou dopravu, přičemž se jedná také o finanční hledisko, kdy město dnes vyplácí kolem 36 milionů eur kraji, aby vykonávalo určitou práci pro město. Město však nemá žádné slovo ve využívání finančních prostředků. Vedení města neočekává žádné zvyšující se náklady na rozpočet města, ačkoli musí být financovány dodatečné náklady na správu, jelikož získáním statusu “kreisfrei” přijímá správa nové úkoly, což znamená vyšší nároky na zaměstnance, a tím i nárůst osobních nákladů. Navíc se také vytváří další požadavek na zdroje (přestane se vybírat okresní poplatek, ale musí být zaplacen poplatek obvodu)¹¹⁷. Výhodou města se statusem kreisfreie je, že mohou lépe prosazovat své zájmy než města přiřazená k okrese. Města mohou s okolními oblastmi vyjednávat “z očí do očí”, např. o předcházení negativním dopadům na životní prostředí; jeho aktivity mají větší účinnost v oblasti podpory podnikání (obecně, město je blíže ekonomice a lidem než okres), mají větší možnost zaměřit městská opatření na centrální sociální problémy, mají větší možnosti ovlivňovat školní správu, nakládání s odpady, plánování mateřských škol¹¹⁸.

¹¹⁷ B4BSCHWABEN. Darum will Neu-Ulm wieder kreisfrei Arden. [online]. 2017 [cit. 1.10.2018]. Dostupné z www.b4bschwaben.de/b4b-nachrichten/ulm-neu-ulm_artikel,-darum-will-neuulm-wieder-kreisfrei-werden-_arid,251824.html

¹¹⁸ Rosenfeld, T.W. Martin. Kreisfreiheit“: Was bringt das einer Stadt? [online]. 2018 [cit. 1.10.2018]. Dostupné z https://nu.neu-ulm.de/fileadmin/mount/stadt-nu/pdfs/1_Stadt_Politik/Rathaus/Rosenfeld_Vortrag_Vorteile_Kreisfreiheit_14_Maerz_18.pdf

Povaha a rozsah úkolů, přidělených městským okresům/okresům a úkolů přidělených městům spadajícím do okresů a ostatních obcí, se liší.

Příklad Dolního Bavorska

Území Svobodného státu Bavorsko je rozděleno na sedm vládních obvodů (Horní Bavorsko, Dolní Bavorsko, Horní Falc, Horní Franky, Střední Franky, Dolní Franky, Švábsko), které jsou spravovány prostřednictvím vlastní vlády. Těchto sedm vlád představuje v systému bavorských státních úřadů střední úroveň úřadů. Na úrovni těchto vlád správních obvodů se sbíhají různé odborné cílové představy ministerstev a vytváří se rovnováha zájmů mezi městy a venkovem nebo mezi výstavbou silnic a ochranou přírody. O těchto vládách se proto také hovoří jako o úřadech plnících roli prostředníka. Jako nižší úřady se označují především správní orgány municipalit (okresů, měst a obcí). Typickým příkladem jsou okresní úřady. Počítají se sem ale také odborné úřady, jako jsou vodohospodářské úřady, státní školní úřady a státní stavební úřady¹¹⁹.

Působnost okresu/městského okresu (Kreisfreie Städte/Stadtkreise)

Okresy (Landkreise) jsou územní celky, pod něž spadá více obcí. Mají právo samy regulovat a spravovat záležitosti přesahující místní charakter, jejichž význam však nevychází z okresní oblasti. Oblast okresu tvoří zároveň oblast působnosti nižšího státního správního orgánu (čl. 1 Bavorského zákona o okresech). Jinak než obce nemají okresy právo na samosprávu v místních záležitostech zakotvené v ústavě. Zpravidla jim jsou různé úkoly výslovně přiděleny zemským zákonem¹²⁰.

Přenesená působnost: záchranná služba, hygienická kontrola masa, vyplácení státního příspěvku na bydlení, zajištění státních pokladních operací, stavební právo, památková péče, ochrana vodstva, ochrana půdy, ochrana před imisemi, ochrana přírody, ochrana před katastrofami a civilní obrana, protipožární ochrana, doprava, stanovování cen, bezpečnost a pořádek, živnosti a hospodářství, plánování a stavba silnic, zdravotnictví.

¹¹⁹ Regionalmanagement Oberösterreich GmbH. Veřejná správa v Horním Rakousku, Jihočeském kraji a Bavorsku. Linz: Regionalmanagement Oberösterreich GmbH. [online]. 2014 [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: http://www.euregio.cz/euregio/spolecne/download_soubor.php?ids=232](http://www.euregio.cz/euregio/spolecne/download_soubor.php?ids=232)

¹²⁰ Dneboský, Michal. Územní samospráva ve Spolkové republice Německo. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta MU, 2008.

Samostatná působnost: Povinnosti - přeprava žáků, odpovědnost za likvidaci odpadů, lokální zřizovatel sociální pomoci, lokální zřizovatel pomoci mládeži, zřizování a financování nemocnic, refundace nákladů přepravy žáků, okresní archiv, okresní mediální centrum, povinnost výstavby okresních silnic, financování likvidace mrtvých těl zvířat, věcné náklady reálných škol a gymnázií.

Dobrovolné úkoly: zařízení pro veřejnost, financování večerních univerzit (s nabídkou kurzů), financování knihoven, financování vlastivědných a přírodovědných muzeí, financování výstavby sociálního bydlení, ručitel spořitel, podpora hospodářství, podpora cestovního ruchu, podpora veřejné hromadné dopravy, měření rychlosti, finanční podpora v oblasti kultury, životního prostředí, sportu, sociálních věcí a ochrany přírody, instituce pro mládež, seniory a osoby s postižením.

Ve vládním obvodu Dolní Bavorsko se nacházejí **tři městské okresy (Stadtkreise)**: Pasov, Landshut a Straubing. Pasov je malé univerzitní město poblíž hranice Bavorska, Čech a Rakouska. Se svými cca 50 000 obyvateli je Pasov druhým největším městem vládního obvodu. Správa města Pasova podléhá zvoleným městským radním a rovněž zvolenému primátorovi. Primátorovi je podřízeno šest odborů. Zaměstnanci vyřizují úkoly v samostatné působnosti a úkoly v přenesené působnosti. V samostatné působnosti se mají vytvářet potřebná zařízení pro ekonomické, sociální a kulturní blaho obyvatel. Sem patří např. pomoc mládeži, kultura a vzdělání. Pro řádné provádění úkolů přenesené působnosti, např. přihlašování osob, vydávání pasů a záležitosti matričního úřadu, dostává Město Pasov zadání na základě četných zákonů příslušných státních orgánů¹²¹.

Působnost obce

Obce jsou v politickém systému Německa v zásadě nejnižší úrovní správní struktury. **Obcím přísluší v jejich obecní oblasti principiálně plnění všech veřejných úloh.** Výjimky musí být stanoveny v zákoně. Předpokladem je, že je obecní správní činnost v souladu s ústavou a zákony, nesmí tedy porušovat spolkové ani zemské zákony.

Celé Dolní Bavorsko má v současnosti 258 obcí. Každá obec je odpovědná za plnění všech lokálních úkolů na svém území. Obce mohou jednat přímo v místě samostatně, pokud je jejich

¹²¹ Regionalmanagement Oberösterreich GmbH. *Veřejná správa v Horním Rakousku, Jihočeském kraji a Bavorsku*. Linz: Regionalmanagement Oberösterreich GmbH. [online]. 2014 [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: http://www.euregio.cz/euregio/spolecne/download_soubor.php?ids=232](http://www.euregio.cz/euregio/spolecne/download_soubor.php?ids=232)

jednání v souladu se zákonnými předpisy. Úkoly obcí lze přiřadit buď do vlastní či přenesené působnosti. V samostatné působnosti plní obce všechny veřejné úkoly ve své kompetenci, které jsou úzce propojené s místním obyvatelstvem. Úkoly se provádějí buď dobrovolně, nebo jsou státem závazně předepsány. Stát ovšem nevydává žádné pokyny pro jejich konkrétní realizaci. V přenesené působnosti musí obce plnit takové úkoly, které jim zákon výslovně ukládá.

Přenesená působnost: pomoc při správních řízeních, součinnost při všech volbách (do spolkového sněmu, zemských sněmů a komunálních voleb), matriční úřad, výkon přihlašovacího práva, vystavování cestovních dokladů, občanských průkazů, součinnost při statistických šetřeních, vydávání nařízení, úpravy zavíracích dob, vystavování repatriačních dokladů, předběžná kontrola stavebních žádostí, vystavování rybářských lístků, rozhodování o žádostech školní docházky do jiných školských obvodů, provádění pokusů o smír.

Samostatná *působnost:* Povinnosti - zásobování vodou, likvidace odpadních vod, výstavba a udržování obecních silnic, shromáždění občanů, zaměstnání potřebného personálu, sestavení plánu rozpočtu, hasiči, plátce věcných nákladů národních škol (2. stupně ZŠ), přeprava žáků, pohřebnictví, vydávání jednacího řádu, ubytovávání bezdomovců, správa dluhů, výkaznictví.

Dobrovolné úkoly - práce s veřejností, údržba hřbitovů, pocty zasloužilým osobnostem, vydávání úředního listu, večerní univerzita (kurzy) a knihovna, mládežnické centrum, vlastivědné muzeum a muzea, patronáty, podpora sportu, turistické trasy a koupaliště, mládežnické ubytovny, veřejná hřiště, kempy, hypo- a cyklostezky, přírodní parky, zoologická a botanická zahrada, kluziště a sjezdovky, výstavy a veletrhy.

Obec Kollnburg se svými přibližně 3 000 obyvateli leží v přírodním parku Bavorský les. Obec Kollnburg vede jako nejvyšší orgán první starosta zvolený přímou volbou. Podléhají mu různá oddělení, která plní velký počet úkolů. Zaměstnanci se starají např. o odvoz odpadu, zásobování elektřinou, zemním plynem a vodou, výstavbu mateřských školek a škol, záchrannou službu a ochranu před katastrofami. V té souvislosti nabízejí konkrétní informace, obsáhlé poradenství a přátelskou pomoc, přičemž občané sami mají také možnost se na všech opatřeních spolupodílet¹²².

¹²² Regionalmanagement Oberösterreich GmbH. Veřejná správa v Horním Rakousku, Jihočeském kraji a Bavorsku. Linz: Regionalmanagement Oberösterreich GmbH. [online]. 2014 [cit. 1.10.2018]. Dostupné z [www: http://www.euregio.cz/euregio/spolecne/download_soubor.php?ids=232](http://www.euregio.cz/euregio/spolecne/download_soubor.php?ids=232)

4.5.2 VZTAH VE VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY MEZI ZEMSKÝM MĚSTEM A JEHO ZÁZEMÍMI V BAVORSKU

Plošně největší a co do počtu obyvatel druhou největší zemí je Bavorsko (71 tis. km², 13 mil. obyvatel). Zemským hlavním městem je **Mnichov** (München). Zemi spravuje volený sněm (Landtag, 180 členů). **Bavorsko se dále dělí na 7 vládních obvodů (Regierungsbezirke), 7 krajů, 96 okresů (Kreise), v tom 25 měst na úrovni okresu (Kreisfreie Städte či Stadtkreise) a 2056 obcí (Gemeinde), v tom 317 se statutem města.** V Bavorsku, jako v jediné spolkové zemi, tvoří kraje¹²³ třetí úroveň samosprávy.

Okresy jsou dozorčím a kontrolním orgánem obcí. Výjimku zde tvoří města, která díky své velikosti získala zvláštní status okresu. Ty samozřejmě okresní orgány nevytváří, nedochází k dublování správy. Okresní úkoly pak přebírá městské zastupitelstvo. **Okresy plní dvě základní funkce. Zabezpečují výkon záležitostí, jež jsou mimo finanční možnosti obcí; vykonávají dozor nad činnostmi patřícími do oblasti místní správy. Tj. kontrolují, zda obce jednají a konají v mezích spolkových a zemských zákonů. Nejsou však ve smyslu VS orgán obcím nadřazený**

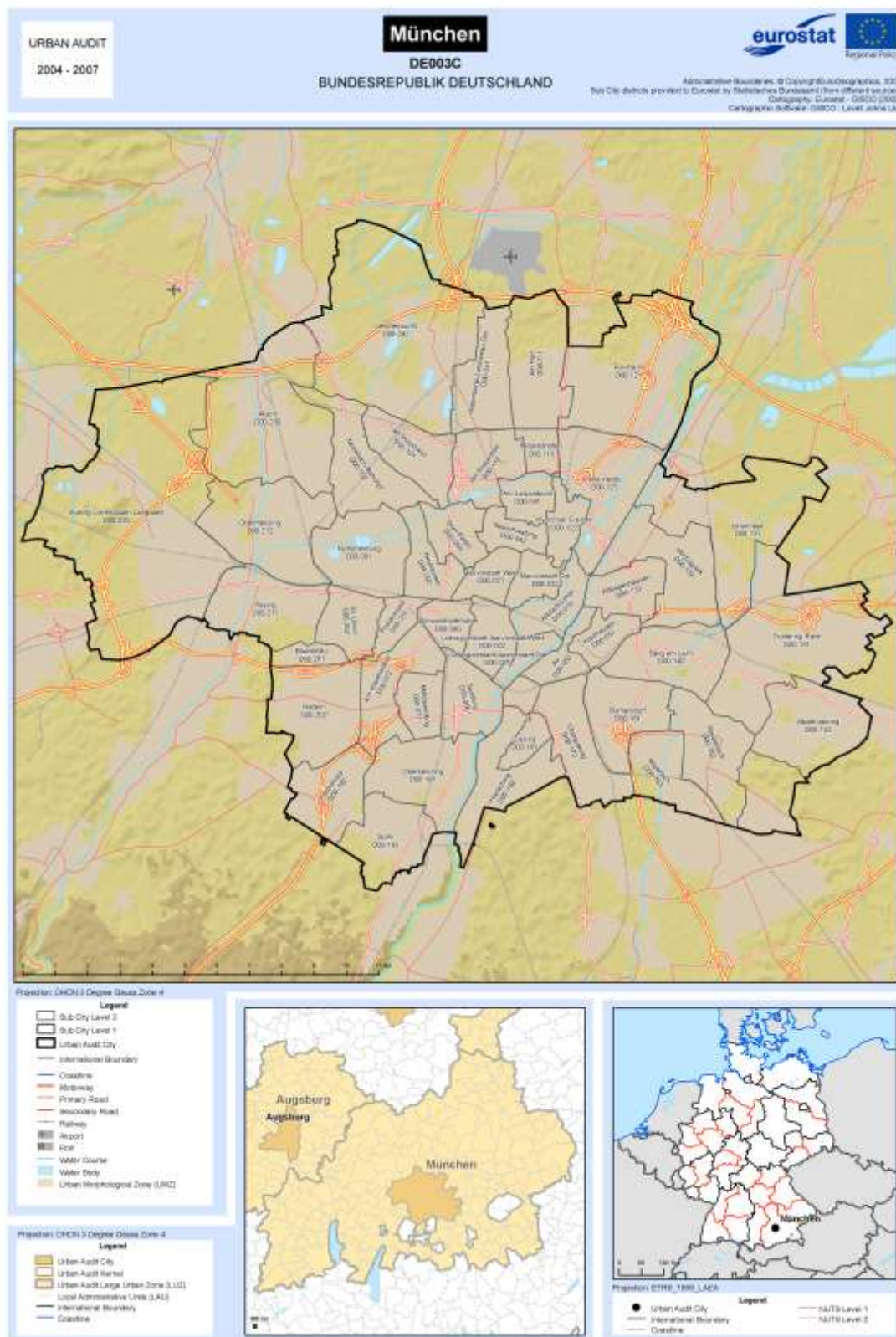
Všechny obce jsou si tedy alespoň formálně rovny ve své autonomii. Z hlediska smíšeného modelu veřejné správy si však nejsou rovny ve své relevanci v systému. Obce v Bavorsku si nejsou a nemohou být rovny ve své velikosti (územní i dle počtu obyvatel), finanční síle, politickém vlivu v systému apod. Všechna sídla v Bavorsku jsou obce, pouze některé mají zvláštní status.

Jedním z vládních obvodů je Regierungsbezirk Oberbayern (Horní Bavorsko, 17,5 tis. km², 4,5 mil. obyv.), v čele obvodu je volený sněm (Bezirkstag, 67 členů), ve kterém je i Mnichov. **München, Landeshauptstadt (311 km², 1,5 mil. obyvatel) má v Bavorsku postavení samostatného města-okresu (Kreisfreiestadt);** v čele města je samostatně volený starosta (Bürgermeister) a městské zastupitelstvo (Stadtrat), které má zhruba 80 členů.

V následujícím obrázku je uvedeno vnitřní rozdělení Mnichova. Dále pak dle Urban Audit EUROSTATU v hnědé mapce je vymezeno urbanizované jádro, které odpovídá hranicím města, a širší funkční území metropolitní oblasti, do které spadá i město Augsburg.

¹²³ V Bavorsku jako v jediné spolkové zemi existují zároveň samosprávné kraje a vládní oblasti (Regierungsbezirke), jako jednotky státní správy. U ostatních spolkových zemí existují kraje jako jednotky pověřené výkonem přenesené působnosti ze zemské úrovně.

Obrázek 4.5: Funkční zázemí města Mnichova

Zdroj: EUROSTAT, Urban Audit, 2007.

4.5.3 MĚSTO MNICHOV A JEHO VNITŘNÍ ČLENĚNÍ

Právní základ postavení **Mnichova** dává bavorská zemská ústava (Verfassung des Freistaates Bayern vom 8. Dezember 1946, GVBl. S. 333), v čl. 11. Navazující zákon o obcích (Gemeindeordnung für den Freistaat Bayern) z 22. 8. 1998 (GVBl 1998, S. 796) se v čl. č 3 Städte und Märkte věnuje Mnichovu a (ostatním) městům a městysům (v odst. 3 výslovně uvádí Mnichov jako zemské hlavní město). Významný je oddíl 4 zákona Stadtbezirke und Gemeindeteile (Art. 60-60a). Čl. 60 pojednává speciálně o městských obvodech (Einteilung in Stadtbezirke) a **u měst s počtem obyvatel nad 100 tis. připouští jejich rozdělení na obvody**. V částech měst umožňuje dle čl. 60a vytvářet institut mluvčího (Ortssprecher) s právem zúčastňovat se zasedání zastupitelstva (Gemeinderat) s hlasem poradním.

Od konce roku 2004 platí – s odvoláním na zákon o obcích - zvláštní statut pro městské obvody (bezirke) Mnichova - Satzung für die Bezirksausschüsse der Landeshauptstadt München (Bezirksausschuss-Satzung). Stanoví (v § 3 Größe und Zusammensetzung) počet členů výborů (15-45). Výbor volí ze svého středu představenstvo (Vorstand) a předsedu (Vorsitzende). Výbory si vytvářejí dále podvýbory (Unterausschüsse) – např. pro věci dětí, mládeže, proti extrémismu, pro postižené, pro rekreaci (Ferien) apod¹²⁴.

Od roku 1996 je **Mnichov rozdělen do 25 městských částí/obvodů** (Stadtbezirke), které představují samosprávnou strukturu, a v každé je obvodní výbor (Bezirksausschuss), jeho pravomoci jsou uvedeny níže. Tyto městské části/obvody se dále dělí na 108 okrsků, které slouží pouze k administrativním a statistickým účelům.

Rozhodovací práva obvodních výborů

V obvodních výborech **může být rozhodnuto případ od případu, jak mají být navrženy ulice, náměstí, pěší zóny, veřejné zeleně nebo hrací a sportovní hřiště a kde chybí rekreační oblasti a centra pro volný čas, stejně jako sociální a kulturní zařízení v obvodu. Obvodní výbory jsou také odpovědné za označení ulic a náměstí v okrese, pokud nejsou s nimi spojeny žádné osobní pocty.**

"Obvodní parlamenty" zkoumají, kde mají být trhy, kde mohou být umístěny billboardy a další reklamní zařízení. Obvodní plánování cyklostezek bylo také převedeno na obvodní výbory.

¹²⁴ <https://www.muenchen.de/rathaus/Stadtrecht/vorschrift/20.htm>

Zabývají se také obvodním kulturním programem, organizací a realizací obvodních festivalů a kulturních akcí. Obvodní výbory prosazují a udržují historii obvodu a rozhodují o poskytnutí dotací na sdružení a sociální iniciativy v obvodu. Rozhodovací orgán obvodních výborů také zahrnuje zakázky na projekty pro městskou výstavbu a stavební inženýrské projekty, jejichž náklady na výstavbu přesahují 0,5 až 2,5 milionu EUR.

V roce 2007 dostaly **obvodní výbory primátora pravomoc rozhodovat o některých takzvaných záležitostech každodenní správy**. Mezi ně patří poskytování grantů z rozpočtu BA až do výše 10 000 EUR a využití městské půdy pro stánky nebo oslavy, jakož i změny uzávěrky a schválení otevřených prostor. Jejich oblast rozhodování zahrnuje zvláštní povolení k užívání stánků a billboardů, vymezení stanovišť taxislužby a nakládacích zón, jakož i umístění značek a parkovacích automatů ve vymezených oblastech s regulací parkování.

Rozhodovací pravomoc obvodních výborů se také týká vybudování mobilních stojanů na kola nebo jednotlivých stožárů pro osvětlení. A nakonec rozhodují o plánování a rozvoji ulic a náměstí až do výše 500 000 Eur, jakož i o zadání zakázky a projektování městských stavebních projektů v obvodu s náklady od 250 000 do 500 000 EUR.

4.6 SHRNUÍ

Ačkoliv jde o státy/země v podobných geografických podmínkách a s mnoha společnými znaky minulého ekonomicko-společenského, ale i politicko-správního vývoje, současný stav jejich uspořádání veřejné správy vykazuje značnou variabilitu, zejména v organizačních formách. Neexistuje tedy jeden jediný správný model. Německo a Rakousko jsou státy složené (spolkové), Polsko a Slovensko (a ČR) státy unitární, Vídeň je samostatnou spolkovou zemí, takže její správa je odlišná od správy běžných měst. Bratislava a Varšava – i když jsou hlavními městy - jsou součástí vyšších územně samosprávných jednotek, na rozdíl od Prahy, u které je stejné území města vymezeno jako město (hl. m. Praha) i jako kraj, což znamená, že nemá vliv na rozvoj svého zázemí. Model Prahy a Vídně pevně fixuje hranice obou měst, což může vyvolávat problémy při územním rozvoji. Model měst Bratislava, Varšava, vč. Mnichova, je v tomto směru potenciálně pružnější, jelikož vyšší územně samosprávný celek může kontinuálně rozvíjet zázemí těchto měst. **Z toho lze vyvodit úvahu pro Českou republiku, zda není vhodnější sloučit území hlavního**

města Prahy a Středočeského kraje, tím by došlo ke koordinovanějšímu rozvoji zázemí Prahy, které je s hl. m. Prahou zcela svázáno dojížděnou za prací a za službami.

Zajištění služeb veřejné správy v zázemí Prahy by bylo jednodušší a efektivnější. V současné době úvahy o rozšíření hlavního města Prahy do Středočeského kraje se řeší zřízenými detašovanými pracovišti SO ORP Černošice a Brandýs n. Labem-Stará Boleslav).

Pokud by v prvním kroku došlo ke spojení Prahy s jejím zázemím, v rámci krajského uspořádání by byly výše uvedené procesy jednodušší a lépe prosaditelné, to lze dokladovat i uvedeným příkladem z Polska, kde již došlo k legislativnímu návrhu na vytvoření metropolitní oblasti Varšavy, kde nově navržené území zahrnuje město Varšavu a 32 okolních obcí, který byl však stažen.

Ukazuje se, že obdobné „kořeny“ nemusejí nutně vyústit ve shodná výsledná řešení. Pestrost modelů veřejné správy, které jsou dennodenně ve své funkčnosti prověřovány praxí, potvrzuje, že při jejich koncipování jde o politické otázky a zřejmě každé řešení přináší určitá pozitiva a zároveň i negativa a záleží na subjektivním vnímání obou stránek řešení u politiků (a příp. zprostředkovaně i u voličů, např. v referendech). Níže jsou shrnuta specifika v oblasti veřejné správy měst, a to v Polsku, Rakousku, Slovensku a Německu.

V **Polsku** lze za obdobnou kategorii jako statutární města v ČR označit města s právem okresu (miasto na prawach powiatu). Role předsedy města s právy okresu je stejná jako role starosty nebo prezidenta města, které nemá status okresu. Z hlediska kompetencí, jsou města s právy okresu obce, které se liší od ostatních obcí/měst, tím, že kromě vlastních úkolů dodatečně plní úkoly powiatu. Obecní předpisy se tedy vztahují na města s právy okresu, zatímco předpisy týkající se powiatu jsou použitelné pouze v rozsahu, v němž tyto města plní úkoly powiatu. Ve srovnání s úkoly obecní rady, má městská rada ve městě s právem okresu rozšířený počet úkolů (tj. úkoly obecní rady a rady powiatu). Výhradním právem městské rady s právem powiatu je například: přijetí statutu města a stanovy pomocných jednotek; určení odměny prezidenta města; jmenování a odvolání městského pokladníka, který je hlavním účetním rozpočtu - na žádost předsedy města; přijetí rozpočtu města, posouzení zprávy o plnění rozpočtu; přijímání místních plánů územního rozvoje; přijímání ekonomických programů; přijímání usnesení o převzetí úkolů v oblasti veřejné správy a plnění veřejných úkolů prostřednictvím dohod uzavřených s místními samosprávnými celky i s vojvodstvím a další. Získat status města s právem

okresu může znamenat pro obce a města bez práva okresu výhody v podobě samosprávného řízení některých oblastí rozvoje města (např. v oblasti územního rozvoje).

V **Rakousku** mají statutární města (Statutarstädte), na rozdíl od českých statutárních měst, automatické postavení obdobné politickému okresu a jejich statut není jen pouhým doplňkem k zákonu o obcích, nýbrž ho plně nahrazuje. Činnosti přiznané municipalitám jsou vymezeny v Ústavě, organizační záležitosti obecních orgánů jsou pak regulovány jednotlivými spolkovými zeměmi. Statutární města - města s vlastním statutem – mají tedy vlastní právní charakteristiky ve srovnání s ostatními obcemi či městy. Nejvýraznější rozdíl je v tom, že za správu města s vlastním statutem na základě ústavy nejsou zodpovědné okresní úřady, ale starostovi je svěřena úloha řídit určité úkoly okresní správy v přenesené sféře působnosti (tzn. je zodpovědný za agendu okresního hejtmantství). Kromě typických záležitostí, které má běžná obec zajišťovat, musí statutární města také provádět záležitosti nepřímé spolkové správy a státní správy. Statutární města jsou tak odpovědná například za udělování povolení pro podniky a za určité správní sankce. Policejní oddělení působí (s výjimkou měst Krems a Waidhofen an der Ybbs) ve městech s vlastním statutem jako bezpečnostní orgán I. instance, na který byly převedeny úkoly policejní okresní správy. Statutární města jsou dále například zodpovědná za plnění úkolů v oblastech jako je podpora a udržování cestovního ruchu (také vydávání cestovních průkazů), sankční řízení, řízení dopravy, územní plánování, ochrana přírody a krajiny, likvidace odpadu, veterinární služby, zřizování a provoz a uzavírání veřejných mateřských škol, středisek denní péče a škol, kde je město na základě zákona majitelem, přebírají také úkoly jako součást své funkce okresních správních orgánů v oblasti péče o děti a mládež. Na druhou stranu, statutární města si můžou vyměnit část svých úkolů s okresním hejtmantstvím.

Na **Slovensku** jsou rozlišována města a ostatní obce. Ačkoli statutární města nejsou na rozdíl od České republiky na Slovensku vymezena, v podstatě existují, jelikož zákon o obecním zřízení povinně ukládá městům vydávat svůj statut za účelem vnitřní úpravy svých poměrů včetně svého územního členění. Naopak obcím je pořízení statutu dovoleno, není však jejich povinností. Za statutární města ve smyslu de jure (mají svůj vlastní zákon) i de facto (jsou územně členěna) lze považovat města Bratislava a Košice. Jejich fungování upravují specifické zákony obdobně jako u Hlavního města Prahy v ČR. Obě města zřizují městské části, které jsou taxativně uvedené v příloze zákonů. Obce a města provádějí originální (vlastní) kompetence nebo přenesené

kompetence státní správy na konkrétním vymezeném území. Obce a města mají stejné kompetence bez ohledu na svou velikost.

V **Německu** jsou nejbližší českým statutárním městům tzv. Kreisfreie Stadt či také Stadtkreis, tj. města nespádající do žádného okresu. Na rozdíl od statutárních měst v ČR tato města zastávají pozici vyššího stupně veřejné správy a nevymezují se dle počtu obyvatel. Tato města nespádají do žádného okresu, ale plní vedle vlastních a přenesených odpovědností obce (města), také úlohy okresu, včetně takových, které jsou úkoly úřadu zemské rady jako nižšího správního úřadu. Všechny městské úkoly jsou tedy soustředěny v jednom samosprávném celku, zatímco v okrese jsou rozděleny mezi místní úroveň obcí, svazek obcí a okresů. Samotným obcím pak obecně přísluší v jejich obecní oblasti principiálně plnění všech veřejných úloh, které jsou úzce propojené s místním obyvatelstvem. Výjimky musí být stanoveny v zákoně. V přenesené působnosti musí obce plnit takové úkoly, které jim zákon výslovně ukládá. Odpovědnost za plnění úkolů Kreisfreie Stadt nese vrchní starosta, který stojí na stejné úrovni hierarchie jako okresní rada. Naopak tzv. obce spadající do okresu (Kreisangehörige Gemeinden) mohou být zákonem nebo na jejich žádost považována za velká města spadající do okresu (Kreisangehörigen Städte). Tato velká města zauímají pozici mezi Kreisfreie Städte a obcemi, které nejsou sdruženy ve svazku obcí a mají přiděleny některé úkoly okresů (zejména pověřené úkoly, jako např. stavební dozor). Ustanovení obce za „kreisfreie“ je upraveno rozdílně v závislosti na dané spolkové zemi (např. může být upraveno v obecním zákoně či v nařízení vlády státu). Kreisfreie Städte disponují určitými výhodami (například dochází k sdružení odpovědností, které byly rozděleny mezi okresní a městskou správu, čímž může dojít k usnadnění výkonu odpovědností a k snadnějšímu prosazování zájmů – například existuje větší možnost ovlivňovat školní správu, nakládání s odpady, plánování mateřských škol aj.; na druhou stranu však rostou dodatečné náklady na správu).

Pojem „statutární město“ v jeho historickém pojetí zná kromě České republiky jen Rakousko, kde se – s výjimkou let 1938-1945 – udržuje kontinuita klasického modelu, v němž statutární město je vyčleněno ze soustavy politických okresů a svými úředníky (a na své náklady) vykonává funkce státní správy, jinak příslušející okresnímu úřadu. Je otázkou, nakolik je tento model v současnosti funkční, zejm. když přihlídneme k počtu obyvatel některých z nich.

Tabulka 4.1: Porovnání vybraných měst

Analyzovaná města	Země	Počet obyv. v tis.	Plocha v km ²	Hustota zalidnění	Podíl města na vyšším územně samosprávném celku
Vídeň	Rakousko	1 795	415	4 325	100,0%
Varšava	Polsko	1 758	517	3 400	32,3%
Mnichov	Bavorsko	1 543	311	4 961	31,2%
Praha	Česko	1 281	496	2 583	100,0%
Bratislava	Slovensko	417	368	1 133	68,3%
Brno	Česko	378	230	1 643	33,2%
Katovice	Polsko	297	164	1 811	6,8%
Ostrava	Česko	292	214	1 364	24,6%
Graz	Rakousko	280	126	2 222	21,7%
Košice	Slovensko	239	243	984	30,4%
Plzeň	Česko	171	137	1 248	29,9%

Zdroj: EUROSTAT a národní statistické úřady.

Ve výše uvedené tabulce jsou základní charakteristiky vybraných zahraničních měst z analyzovaných zemí, která jsou územně členěna, a jsou porovnávána se 4 největšími statutárními městy v ČR. Z hlediska počtu obyvatel jsou na prvních čtyřech pozicích hlavní města analyzovaných států v případě Bavorska země kromě Slovenska, které mají nad 1 milión obyvatel. Další města jsou výrazně menší, jelikož mají pod 0,5 mil. obyvatel. Další pomyslnou hranici velikostní kategorie měst je počet obyvatel 200 tis., který je jako limitní uveden například na Slovensku v zákoně o obecním zřízení č. 369/1990 Zb., kdy města nad touto hranicí se na Slovensku řídí zvláštním zákonem a jsou členěna. Jiný příklad je v Rakousku, ve kterém se člení pouze 2 největší statutární města (Vídeň a Gratz), třetí největší rakouské statutární město Linz, které v roce 2016 z důvodu ekonomického průmyslového rozvoje překročilo hranici 200 tis. obyvatel, se dosud nečlení, ale pravděpodobně je otázkou času, kdy tato potřeba vyvstane.

Výše vybraná velká města mají své území z hlediska samosprávy rozčleněna a funguje v nich dvoustupňový model volených samosprávných orgánů. Jako praktická se jeví povinnost vytvoření a schválení statutu obce (Polsko, Slovensko) jako komplexního dokumentu pro její řízení, příp. i s podmínkou schválení/potvrzení tohoto statutu státním orgánem (odpadly by zvláštní zákonné úpravy postavení určitých měst, řešení problémů by se posunulo do operativnější polohy).

V níže uvedené tabulce lze porovnat průměrnou velikost samosprávných jednotek ve vybraných městech. Z porovnávaných měst má nejvíce samosprávných jednotek Praha, nutno ale podotknout, že jednotlivé čtvrtě ve Varšavě dle jejího statutu mohou vytvářet nižší samosprávné

jednotky¹²⁵. V rámci porovnávaných měst mají největší samosprávné jednotky více než 100 tis. obyvatel, jedná se především o města nad 1 mil. obyvatel, dále pak o Bratislavu a Ostravu. Mezi města s nejmenšími samosprávnými jednotkami s méně než 1 tis. obyvatel patří pouze česká města a Košice.

Tabulka 4.2: Samosprávné jednotky ve vybraných městech

Analyzovaná města	Počet samosprávných jednotky	Průměrná počet obyvatel na samosprávnou jednotku	Největší samosprávná jednotka		Nejmenší samosprávná jednotka	
			Počet obyvatel	Název	Počet obyvatel	Název
Vídeň	23	78 043	198 083	Favoriten	16 465	Innere Stadt
Varšava**	18	97 667	217 815	Mokotów	24 105	Rembertów
Mnichov	25	61 720	113 898	Ramersdorf-Perlach	21 454	Altstadt-Lehel
Praha	57	22 474	128 301	MČ Praha 4	303	MČ Praha-Nedvězí
Bratislava	17	24 529	105 842	MČ Petržalka	1 010	MČ Čunovo
Brno	29	13 034	64 318	MČ Brno-střed	577	MČ Brno-Ořešín
Katovice*	22	13 500	30 768	Łigota-Panewniki	2 336	Zarzecze
Ostrava	23	12 696	106 974	MO Ostrava-Jih	676	MO Nová Ves
Graz	17	16 471	33 082	Jakomini	3 389	Innere Stadt
Košice	22	10 864	40 092	MČ Západ	654	MČ Lorinčík
Plzeň	10	17 100	50 234	MO Plzeň 1	769	MO Plzeň 9-Malesice

Zdroj: EUROSTAT a národní statistické úřady.

Pozn.:** Dzielnice

*Jednostki-Pomocnicze

¹²⁵ Podle § 48 Statutu hlavního města Varšavy rada čtvrtě (dzielnice) může z vlastního podnětu nebo na žádost nejméně 5% oprávněných voličů, kteří mají bydliště v navrhované jednotce, vytvořit "pomocné jednotky nižší úrovně".

5 NÁVRH VARIANT

5.1 NÁVRH ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY STATUTÁRNÍCH MĚST

Pro návrh řešení problematiky statutárních měst jsou vytvořeny tyto čtyři varianty řešení:

Označení	Název
Varianta 0	5.1.1. Zachování stávajícího stavu
Varianta 1	5.1.2 Novelizace stávajících předpisů <ul style="list-style-type: none">5.1.2.1 Existence SM je podmíněna přijetím statutu5.1.2.2 Používání pojmů MČ a MO<ul style="list-style-type: none">Možnost A - Zrušení pojmu městská část v zákonu o obcíchMožnost B - Vymezení odlišností mezi MČ a MO5.1.2.3 Stanovení nových kritérií pro SM5.1.2.4 Zánik užívání titulu „statutární město“
Varianta 2	5.1.3 Nelegislativní řešení
Varianta 3	5.1.4 Zpracování nového zákona <ul style="list-style-type: none">Možnost A – Zpracování zvláštních zákonů pro SM nad 150 tis. obyvatelMožnost B – Vytvoření nového zákona o statutárních městech

5.1.1 NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU

Současný stav:

Současná právní úprava blíže nespecifikuje rozdíl mezi SM a městem, dochází pouze ke změnám uvedeným v tabulce 2.3., tzn. mění se označení úřadu na magistrát, místo označení starosta je používáný pojem primátor, atd. Neexistuje zákonná povinnost SM přijmout po svém vzniku statut, de facto tedy nedochází k žádným úpravám vnitřní struktury města, pouze se změnil výše uvedený název. Pokud statutární města nemají statut, pak ztrácí svou podstatu.

Z 27 SM na území ČR má statut pouze 8 z nich, jelikož se člení na MČ/MO, a řídí se buď zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích a dle § 130 musí upravit své vnitřní poměry ve věcech správy města

statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce, anebo v případě hl. m. Prahy se řídí zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, statut je vydáván formou obecně závazné vyhlášky.

Tento stav způsobil, že **mezi členěnými a nečleněnými SM jsou výrazné rozdíly**. Územní členění SM je ovlivněno jejich velikostí, člení se všech 5 největších měst v ČR. SM se však rozdělují do 2 odlišných velikostních skupin:

- 1. skupinu tvoří města nad 150 tis. obyvatel. Tato města se člení na MO/MČ.
- 2. skupinu představují města do 150 tis. obyvatel, která se naopak člení jen výjimečně.

Velká města nad 150 tis. obyvatel svou rozlohou a počtem obyvatel nedokáží z centra reflektovat všechny problémy a proto se jako vhodné jeví zajistit vyšší míru občanské participace, tzn. aktivní zapojení občanů do správy jak celoměstských záležitostí, tak zejména záležitostí v místech jejich bydliště (podrobněji viz kap. 1.6.3), **V těchto městech dochází k jejich členění na MČ/MO s menším počtem obyvatel s prvky občany volené samosprávy**, tzn. druhý (nižší) stupeň samosprávy.

SM Olomouc, které má 100 tis. obyvatel a je 6. největším městem v ČR, nevyužilo možnosti vytvořit druhý (nižší) stupeň samosprávy v podobě městských obvodů či částí, ale již v roce 1990 rada města zřídila komise místních částí, které jsou poradním orgánem rady. Na druhou stranu se však územně člení např. statutární město Opava, které má „pouze“ 57 tis. obyvatel, a z hlediska velikosti je to až 15. největší město v ČR. K členění zde však dochází pouze k výkonu samostatné působnosti (výkon přenesené působnosti není na MČ převeden). Městské části v Opavě jsou tvořeny bývalými samostatnými obcemi, které by v případě absolutní ztráty vlastní samosprávy mohly usilovat o oddělení.

U statutárních měst, která získala status po roce 2000, nevznikla potřeba vzniku městských obvodů nebo částí s vlastními orgány. Prvořadým důvodem je doprovodný růst finančních nákladů na správu města, kdy výše provozních nákladů vynaložených na zřízení a provoz obvodů/částí, které jsou mnohem vyšší u členěných statutárních měst, což je vidět v tab. 1.29 na příkladu členěného statutárního města Pardubice a nečleněného statutárního města Hradec Králové, jejichž počet obyvatel je srovnatelný (cca 90 000 obyvatel).

Nečleněná SM pro přiblížení se občanům využívají komise městských částí (např. SM Olomouc, Hradec Králové, Mladá Boleslav, Zlín) **nebo osadní či místní výbory** (např. Liberec, Jihlava,

Prostějov, Frýdek-Místek, Děčín), jejichž zřízení vychází ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění, a tudíž nemusejí přijímat statut. **Zajištění vnitřního členění SM tímto způsobem je z ekonomického pohledu úspornější** (viz kap. 1.6.3).

Ušetřené finanční prostředky mohou SM věnovat jinam (viz kap. 2.3.1). Tím, že se město stane statutárním, nedochází k žádným zevním změnám, ani v řízení města ani ve zpřístupnění služeb veřejné správy občanům, pokud nedojde k vytvoření statutu a rozdělení města na MO/MČ. Nedochází ani k navýšení nákladů na veřejnou správu.

V legislativě není definován rozdíl mezi názvem městská část a městský obvod, proto některá členěná SM zvolila označení MČ (Praha, Brno, Opava) a zbylá SM používají označení MO. Podrobněji popsáno v kapitole 1.

Přístup statutárních měst k převádění kompetencí na MČ/MO je v jednotlivých SM individuální. Kompetence v rámci **samostatné působnosti** jsou ve členěných SM převedeny na všechny MČ/MO ve stejném rozsahu. Rozsah výkonu činností v rámci samostatné působnosti u sledovaných SM je uveden v kap. 2.3.1.2), dále v příloze 3. Převedené kompetence v oblasti výkonu **přenesené působnosti** se v jednotlivých SM různí, např. statutární město Opava přenesenou působnost na své MČ nepřevedlo (viz kap. 2.3.1.2).

Na příkladu Třince lze prokázat, že v udělování statutu SM není žádný systém a jedná se o politické rozhodnutí. Smyslem existence SM, tak jak je to obvyklé i v zahraničí, je přiblížení veřejné správy občanům, a to především z důvodu velikosti města (dle počtu obyvatel a jeho rozlohy).

V tabulce 1.28 je uveden indikátor počet zastupitelů (zastupitelských mandátů) na 1 000 obyvatel v rámci SM nad 55 tis. obyvatel. Tento indikátor je možné považovat za ukazatel blízkosti samosprávy k občanům. U nečleněných SM dosahuje nejvyšší hodnoty 0,76 a nejnižší hodnoty 0,4, naopak u členěných SM je nejvyšší hodnota 1,86 u Opavy a nejnižší hodnota je 0,52 u Liberce (ten však má pouze 1 MO), Praha dosáhla hodnoty 0,91. Všechna ostatní členěná SM dosahují hodnoty min. 1 zastupitel na 1 000 obyvatel.

Do 31. 8. 2018 SM měla vždy více než 40 tis. obyvatel; po zařazení města Třinec, který má 35 596 obyvatel, mezi statutární města, se limitní hranice počtu obyvatel u SM posunula pod hranici 40 tis. obyvatel.

V některých potenciálně velkých městech již dokonce jejich orgány vyhlásily dosažení statusu statutárního města za významný cíl své činnosti (viz kap. 2.3.2). Toto jejich úsilí ovšem není podloženo snahou po přiblížení městské správy (dekoncentraci) občanům jako je tomu v členěných statutárních městech. Tato města vnímají udělení statusu jako otázku určité „prestíže“. Rozborem ustanovení zákona o obcích však lze dospět pouze ke čtyřem (vlastně jen vnějším) rozdílům mezi městem a nečleněným statutárním městem, které jsou uvedeny v tab. 2.3.

5.1.2 VARIANTA 1: NOVELIZACE STÁVAJÍCÍCH PŘEDPISŮ

Současný stav:

Pro naplnění věcné podstaty pojmu statutární město je nezbytné, **aby všechna SM splnila klíčovou podmínku, tzn., měla statut, a tímto se odlišila od ostatních měst. K této změně je nutné novelizovat zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, v platném znění.** Statut města upravuje vnitřní poměry ve věcech správy SM, tzn., měl by být zobecněn i pro SM, která se nečlení na městské části a městské obvody podle § 4 odst. 2 a využívá např. osadní či místní výbory (§ 120. odst. 1) nebo komise místních částí (§ 102. odst. 2, písm. h).

Velká města nad 150 tis. obyvatel svou rozlohou a počtem obyvatel nedokáží z centra reflektovat všechny problémy a je proto vhodné zajistit vyšší míru participace občanů, resp. místní demokracii, tzn. aktivní zapojení občanů do správy jak celoměstských záležitostí, tak zejména záležitostí v místech jejich bydliště (podrobněji viz kap. 1.6.3). Proto dochází k jejich členění na MČ/MO s menším počtem obyvatel a s druhým (nižším) stupněm samosprávy. Velikost MČ/MO dle počtu obyvatel je různá, nejvíce obyvatel má MO Ostrava-Jih (cca 107 tis. obyvatel), dále MO Ostrava-Poruba (cca 66,6 tis. obyvatel) a MČ Brno-Střed (64,3 tis. obyvatel). Nejméně obyvatel má MO Pardubice VIII (276 obyvatel), dále v rámci SM Opava MČ Milostovice (284 obyvatel) a v Praze MČ Praha-Nedvězí (303 obyvatel).

Na MČ/MO by měla mít povinnost se členit pouze největší města (nad 150 tis. obyvatel), jelikož další města dle jejich počtu obyvatel jsou menší než největší městský obvod (Ostrava-Jih). Volbu výše uvedeného velikostního kritéria potvrzuje i skutečnost, že 5. největší město Liberec (103,9 tis. obyvatel) vytvořilo pouze 1 MO s nižším stupněm samosprávy, tzn. pouze minimální členění, a SM Olomouc, které má 100 tis. obyvatel a je 6. největším městem v ČR, nevyužilo možnosti

vytvořit druhý (nižší) stupeň samosprávy v podobě městských obvodů či částí, ale již v roce 1990 rada města zřídila komise místních částí).

Mezi členěnými a nečleněnými SM jsou v současné době výrazné rozdíly v nákladech na jejich správu, jelikož náklady na samosprávu jsou u nečleněných SM v přepočtu na obyvatele o třetinu až polovinu nižší než u členěných SM. I náklady na zaměstnance úřadů jsou vyšší v členěných SM (viz kap. 1.6.3 a 1.6.4).

Druhou podmínkou pro překonání nejasnosti a nesrozumitelnosti současné situace ve statutárních městech (viz kap. 1.3) je nastavit v zákoně o obcích jednoznačnou terminologii v oblasti městských částí a městských obvodů. Níže jsou navržena řešení, která prostřednictvím novelizace stávající legislativy zpřehlední současné prostředí v oblasti SM, sjednotí terminologii a nastaví kritéria pro vznik nových statutárních měst.

5.1.2.1 *Existence SM je podmíněna přijetím statutu*

Současný stav

Správa členěných SM na MČ/MO je nákladnější (viz kap. 1.6.3) a schvalovací procesy v oblasti samostatné působnosti jsou vlivem fragmentace měst na MČ/MO komplikovanější a časově náročnější. V členěných SM dochází k větším průtahům při regulaci procesů v územním plánování, nastavování rozvojových koncepcí, strategických dokumentů a investičních aktivit na území celého města i MČ/MO. Více viz kap. 1.5.4.

Navrhovaná změna: Je nezbytné zajistit, aby všechna SM měla statut, který určí, jakým způsobem bude SM upravovat své vnitřní poměry ve věcech správy města, tzn., zda bude mít samostatně volené místní zastupitelstvo a další orgány MČ/MO nebo zda vnitřní poměry správy budou řešeny jinou formou, např. za využití osadních výborů (volených zastupitelstvem). I když v současné době jsou v rámci nečleněných SM využívány kromě osadních/místních výborů i komise částí města (volené radou města), pro navrhovanou úpravu (níže) je však navrženo využívat jen osadních/místních výborů volených zastupitelstvem, jelikož tímto bude zajištěna jejich komunikace se všemi volenými zástupci SM. Statut by i v případě SM využívajících osadních výborů měl upravovat organizaci/komunikaci s místními částmi v širším slova smyslu, stejně jako je tomu při členění SM na MČ/MO. V § 130 zákona o obcích jsou přesně definovány body, které musí statut SM členícího se na MČ/MO obsahovat. **Znění § 130 zákona o**

obcích bylo v rámci této varianty v souladu s výše popsaným upraveno (viz níže). Byly stanoveny body, jež musí být obsahem statutu SM, které nejsou členěny na MČ/MO, ale využívají v rámci své vnitřní správy osadní/místní výbory.

Výše uvedené musí být upraveno i v rámci § 4 zákona o obcích, viz jeho upravené znění níže.

Základní návrhy zákonné úpravy zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení)

§ 4, odst. 2 Území statutárních měst ~~se může členit~~ **člení** na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy, **pokud nejsou stanoveny pak části města, pro které jsou zřízeny místní/osadní výbory.**

§ 130 Územně členěná s Statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce, **do 2 let od nabytí účinnosti zákona.** Ve statutu stanoví zejména:

- a) výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území, **pokud nejsou stanoveny, pak vymezení částí města, ve kterých působí místní/osadní výbory,**
- b) pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- c) pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti, **pokud nejsou stanoveny pak mezi orgány města a místními/osadními výbory za stanovené části města.**
- d) vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí, **pokud nejsou stanoveny pak mezi orgány města a místními/osadními výbory za stanovené části města.**
- e) zdroje peněžních příjmů městských obvodů a městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti. **Pokud městské obvody nebo městské části nejsou stanoveny, pak zdroje peněžních příjmů místních/osadních výborů a druhy výdajů¹²⁶ v souvislosti s plněním stanovených úkolů.**

¹²⁶ Finanční prostředky lze čerpat na:

- a) úhradu výdajů spojených s pronájmem místností při schůzích výborů a při hovorech s občany;
- b) pořízení administrativního materiálu (papírenské zboží, psací potřeby, drobné kancelářské potřeby) a poštovních poplatků (za podmínky, že adresátem jsou orgány města a jejich členové dle zák. č. 128/2000 Sb.);
- c) kopírovací služby spojené s činností osadních výborů;
- d) zhotovení plakátů, týkajících se akcí pořádaných osadními výbory;
- e) v případě pořádání kulturních a sportovních akcí na:
 - pronájem místností či jiných prostor,
 - drobné občerstvení účinkujících a pořadatelů,
 - zajištění kulturního programu,
 - zajištění drobných odměn (např. při soutěžích na dětském dni, dětském karnevalu apod.).

- f) způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody, městskými částmi, **pokud nejsou stanoveny pak s částmi města, tj. s místními/osadními výbory**, a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech, městských částech, **pokud nejsou stanoveny pak v částech města, kde jsou zřízeny místní/osadní výbory**.
- g) způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi, **pokud nejsou stanoveny pak s místními/osadními výbory**,
- h) majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,
- i) rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky,
- j) další záležitosti, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

V souvislosti s výše uvedeným by i SM, která v současné době nemají statut, měla povinnost ho vytvořit do stanoveného termínu. Zavedením povinnosti mít statut, dojde ke zpřehlednění situace ve SM, jelikož v současné době mají nečleněná SM popsána pravidla fungování osadních výborů nebo komisí místních částí v dokumentech s různými názvy (směrnice, statut komisí místních částí), což je matoucí pro občany i další subjekty, tato skutečnost vyplynula z polostrukturovaných rozhovorů se zástupci statutárních měst, externími experty, které byly vedeny v rámci tohoto projektu. Při zpracování informací z jednotlivých SM bylo jednoznačně prokázáno, že informace o vnitřním členění SM, které nejsou součástí statutu, jsou velmi obtížně dohledatelné, jak pro experty, tak pro občany (viz kap. 1.4). **Pokud by SM nesplnila požadavek na vytvoření statutu do nastaveného termínu, byl by jim odebrán status statutárního města.**

Navržená právní úprava počítá s výkonem některých činností v rámci zajišťování vnitřní správy SM na nižší úrovni než je magistrát, a to na osadní výbory. Současně však vyvstává otázka, zda může být tato úprava považována za rovnocennou s členěnými SM, u kterých je zajištěn 2. stupeň samosprávy, jejíž členové jsou voleni občany, zatímco členové osadních (místních) výborů jsou určeni zastupitelstvem podle ustanovení § 120 OZ. Vzhledem k tomu, že členy osadních výborů jsou převážně jejich obyvatelé, příp. podnikatelé, kteří mají na jejich území své sídlo, je vysoký předpoklad, že obyvatelé těchto částí města budou získávat informace o

důležitých rozhodnutích města a naopak budou vedení SM prostřednictvím osadních výborů sdělovány potřeby jednotlivých částí města se znalostí místního prostředí.

Ukotvení práv a povinností osadních výborů ve statutu, jehož vytvoření bude nově vyplývat ze zákona o obcích, lépe nastaví postupy a procesy jejich fungování, zároveň však získají silnější mandát pro výkon své činnosti, a dojde ke zjasnění jejich činnosti nejen pro jejich členy, ale také zastupitele města a občany. Tím, že jsou osadní výbory zřizovány zastupitelstvem SM, je předpoklad spolupráce s vedením SM i odbory magistrátu, jelikož v případě, že by byli jejich členové voleni přímo občany, jako je tomu u MČ/MO, mohlo by dojít k situaci, kdy vedení města nebude chtít spolupracovat s osadními výbory. V rámci členěných SM dle realizovaných rozhovorů byl identifikován problém, který spočívá v tom, že obě úrovně samosprávy (na úrovni města a na úrovni MČ/MO) byly zvoleny nezávisle a jsou omezené vazby mezi oběma úrovněmi samosprávy (viz kap. 1.5.4). Na druhou stranu je nutné připustit i fakt, že osadní výbory mají pouze poradní roli, tzn., že ze strany vedení města a jeho orgánů nemusí být jejich návrhy brány v potaz a nemusí být zohledňovány v rámci rozhodnutí SM, z toho důvodu může být tato situace preferována politickou reprezentací v současné době nečleněných SM.

Z hlediska delegace veřejné moci, tj. vůle lidu, která je přenesená na politické zástupce v demokratické společnosti, tak, jak je zakotveno v Ústavě ČR, je třeba poznamenat, že pokud si SM zvolí variantu nečlenění, je nutno v novém statutu uvést, že zřízené osadní výbory musí vzájemně komunikovat se zastupiteli a vedením města, tak, aby došlo k naplnění smyslu jejich existence a zároveň k řádnému přenosu informací. Osadní výbory musí být nadále voleny statutárními orgány města, které mají jednak mandát veřejné moci z vůle lidu a také praxi s řízením města, dále je nutné v rámci statutu stanovit odbor, který bude zaštiťovat celou komunikaci (nejlépe odbor kancelář primátora).

Nereflektování potřeb částí města může skončit i návrhem na oddělení a osamostatnění především okrajových částí SM. Jak již bylo výše uvedeno, ukotvením práv a povinností osadních výborů ve statutu by mělo dojít k posílení jejich pozice a ujasnění pravidel komunikace místních částí s městem (magistrátem).

Níže je uveden návrh činností, které by měly být vykonávány v nečleněných SM osadními výbory, aby došlo k posílení jejich pozice a zároveň ke sjednocení v rámci nastavení výkonu činností v dosud nečleněných SM, i když nepůjde o výkonné orgány, nýbrž o orgány poradní a iniciační.

Pro zajištění činností je nutné realizovat jednání osadních/místních výborů v pravidelných intervalech, nejlépe 1x za měsíc.

Místní/osadní výbor jedná prostřednictvím svého předsedy. Požádá-li předseda na zasedání zastupitelstva města o slovo, musí mu být uděleno v souladu se statutem města.

Místnímu/osadnímu výboru přísluší práva stanovená mu statutem města, jakož i:

- a) předkládat zastupitelstvu města návrhy týkající se rozvoje místní části;
- b) vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu města a radě města k rozhodnutí, pokud se týkají místní části;
- c) vyjadřovat se k návrhům obecně závazných vyhlášek
- d) vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany místních částí orgánům města;
- e) navrhopvat na pořad jednání zastupitelstva města své návrhy týkající se místní části.

Místní/osadní výbor je povinen plnit úkoly stanovené mu statutem města a dále zejména:

- a) seznamovat občany s činností magistrátu města, s přijatými usneseními zastupitelstva města a rady města, týkajícími se dané místní části;
- b) organizovat na vyžádání orgánů města pomoc a iniciativu občanů při řešení veřejných záležitostí;
- c) napomáhat při kontrole plnění obecně závazných vyhlášek a dalších opatření, stanovených zastupitelstvem města, zjištěné nedostatky oznamovat kompetentním orgánům a kontrolovat realizaci nápravných opatření;
- d) plnit úkoly uložené formou usnesení rady města a zastupitelstva města, týkající se místní části;
- e) upozorňovat příslušné odbory magistrátu města na činnosti ohrožující životní prostředí;
- f) upozorňovat příslušné odbory magistrátu města na závady a nedostatky v místní části, případně po dohodě je přímo hlásit jednotlivým institucím;
- g) zabezpečovat přípravu a průběh případného místního referenda;
- h) pořizovat zápisy ze svých jednání, zápis musí obsahovat jména přítomných členů výboru na jednání, stručný záznam projednávaných záležitostí, datum a podpis předsedy výboru;
- i) zápis z jednání osadního výboru doručit pověřenému odboru magistrátu do čtrnácti dnů

ode dne jednání osadního výboru.

Součinnost mezi místním/osadním výborem a orgány města spočívá zejména ve včasné vzájemné informovanosti o:

- a) termínech zasedání zastupitelstva města a schůzí rady města, včetně jednotlivých bodů zařazených na pořad k projednání – (harmonogram konání zasedání zastupitelstva města a schůzí rady města) obdrží pouze předseda;
- b) stavebních záměrech a rozvoji v místě působnosti osadního výboru;
- c) opatřeních k ochraně životního prostředí.

5.1.2.2 Používání pojmů MČ a MO, vymezení odlišností

Současný stav: V současné době se 3 SM dělí na městské části a 5 SM se dělí na městské obvody (viz tab. 1.4). Z hlediska legislativního vymezení není v obou pojmenováních žádný rozdíl a současný stav je matoucí, jelikož u dvou rozdílných pojmů je očekáván rozdílný význam. Navíc pojem městská část může být především občanů významově zaměřen s pojmem místní část nebo část města, které však znamenají organizační složku obce. Podrobněji viz kap. 2.3.

Na základě komparace statutů 7 SM (mimo hl. m. Prahu), jak v přenesené, tak samostatné působnosti, lze doložit extrémní rozdíly ve svěřených kompetencích mezi jednotlivými SM i mezi MČ/MO jednotlivých SM. Např. statutární město Opava ve svém statutu svěřuje svým MČ pouze kompetence v oblasti samostatné působnosti a nikoliv v působnosti přenesené (viz kap. 2.3.1).

Navrhovaná změna: Z důvodu zprůhlednění a sjednocení situace ve SM je potřebné buď rozlišit parametry pro městskou část a městský obvod (dále viz Možnost B) nebo jeden z pojmů zrušit a sjednotit pojmenování na MO ve všech členěných statutárních městech (dále viz Možnost A) – viz návrhy níže.

Možnost A - Zrušení pojmu městská část v zákonu o obcích, čímž všechna SM, která se řídí zákonem o obcích, budou členěna pouze na MO (viz Příloha č. 6: Návrh Úpravy zákona o obcích „Minimální varianta novelizace“).

Možnost B: Rozdíl mezi MČ a MO by byl **legálně** definován, a to tak, že na MČ by v rámci SM byl převeden výkon samostatné působnosti. MČ by mohla mít různě velký počet obyvatel, min. však **1 000 obyvatel** (tento limit se týká pouze nově vzniklých MČ), stejně jako nově vzniklá obec dle zákona o obcích. V rámci měst Praha, Brno, Ostrava a Plzeň je celkem 10 MČ s počtem obyvatel nižším než 1 000 (viz tab. 1.5).

Na MO by byl převeden pouze výkon přenesené působnosti a jeho **minimálním počtem obyvatel by bylo 10 000**. Správní obvod MO by musel být skladebný se správními obvody MČ, názvy přiřazených MČ ke správnímu obvodu MO by byly uvedeny ve statutu. Správní obvod MO může být v některých případech při splnění požadovaného kritéria na počet obyvatel totožný se správním obvodem MČ. V současné době je tento model uplatněn u hl. m. Prahy, které má 57 městských částí, které vykonávají samosprávnou činnost a 22 městských částí, které zajišťují výkon státní správy v rámci stanovených obvodů, do kterých bylo území hl. m. Prahy rozděleno (MČ Praha 1-22). **Nejmenší z MČ Praha 1-22 je Praha 19, která má ve stanoveném obvodu pro výkon státní správy 13,8 tis. obyvatel.** Kromě této MČ jsou ještě 3 další, které jsou pod hranicí 20 tis. obyvatel ve stanoveném obvodu pro výkon státní správy. Ostatní SM jsou dle počtu jejich obyvatel menší než hl. m. Praha, z toho důvodu je hranice 10 000 obyvatel, která je uvedena výše, považována za opodstatněnou.

Výkon přenesené působnosti by byl z města na městský obvod převeden **v rozsahu POÚ**, pokud by městský obvod měl více než 20 000 obyvatel, mohl by být převeden výkon přenesené působnosti i **na úrovni ORP**. Zvolený limit 20 000 obyvatel pro MO pro výkon PP na úrovni ORP vychází z praktických zkušeností SM Ostravy, kde výkon PP na úrovni ORP vykonávají 4 největší městské obvody, kdy nejmenší z nich je MO Slezská Ostrava, který má 21,2 tis. obyvatel, další MO Moravská Ostrava má 38,7 tis. obyvatel (další 2 MO Poruba a Ostrava-Jih mají více než 60 tis. obyvatel). Z hlediska struktury SO ORP v ČR je 23 % SO ORP menších než 20 000 obyvatel a v rozmezí 20 000 – 30 000 obyvatel se nachází dalších 25,9 % SO ORP. Z výše uvedených důvodů lze považovat tuto hranici za opodstatněnou.

Základní návrhy zákonné úpravy zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení)

§ 4, odst. 2 Území statutárních měst se ~~může členit~~ **člení** na ~~městské obvody nebo~~ městské části s vlastními orgány samosprávy, které mají minimálně 1 000 obyvatel (tento limit se týká pouze nově vzniklých městských částí) pro výkon samostatné působnosti.

§ 4, odst. 3 Území statutárních měst se může členit na městské obvody pro výkon přenesené působnosti, které mají ve svém obvodu minimálně 10 000 obyvatel. Území městských obvodů musí být skladebné s územím městských částí, názvy přiřazených městských částí k městskému obvodu musí být uvedeny ve statutu. Území městského obvodu může být v některých případech při splnění požadovaného kritéria na výši počtu obyvatel totožné s územím městské části.

§ 4, odst. 4 Výkon přenesené působnosti je na městský obvod převeden v rozsahu pověřeného obecního úřadu, pokud by městský obvod měl více než 20 000 obyvatel, může být převeden výkon přenesené působnosti i na úrovni obce s rozšířenou působností.

5.1.2.3 Stanovení nových kritérií pro SM

Současný stav: Neexistuje vymezení konkrétních podmínek pro vznik nového statutárního města, což se projevilo např. v případě Třince, který je od 31. 8. 2018 statutárním městem bez interpretace zjevných důvodů vedoucích k této skutečnosti. Toto SM získalo status statutárního města na základě politického rozhodnutí. V současné době je nejmenší SM Třinec 35 302 obyvatel, všechna ostatní SM mají více než 40 tis. obyvatel.

Vzhledem k pokročilým proměnám veřejné správy formou probíhající transformace kladoucí důraz na transparentnost, efektivitu a modernizaci ve stylu přiblížení se zemím EU, nelze akceptovat skutečnost, že 19 SM v současné době nemá vypracovaný a schválený statut, přestože využívají přívlastek „statutární“.

Navrhovaná změna:

- 1. Stanovení hranice počtu obyvatel** pro nově vznikající statutární města je minimálně **40 000 obyvatel**. Tuto hranici splňují všechna krajská města, proto spadají do kategorie SM.
- 2. Vypracování a schválení statutu (formou obecně závazné vyhlášky) u všech SM, v rámci kterého bude nastaveno vnitřní členění SM a budou stanoveny kompetence u nově**

vzniklého SM. Statut určí, jakým způsobem bude SM upravovat své vnitřní poměry ve věcech správy města, tzn., zda bude mít samostatně volené zastupitelstvo a další orgány MČ/MO nebo zda vnitřní poměry správy budou řešeny formou osadních výborů (volených zastupitelstvem) – podrobněji rozvedeno již v kapitole 5.1.2.1. Znění statutu musí být v souladu se zněním § 130 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, návrh na jeho úpravu je shodný s návrhem úpravy tohoto paragrafu uvedeným v kapitole 5.1.2.1.

AD 1/

Navrhované znění § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, nový odstavec 3: Statutárním městem se může stát město, které má alespoň 40 000 obyvatel a které upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce a vydané v souladu s ustanovením § 130 a § 131 zákona.

Navrhované nové znění § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, nový odstavec 4: Město, které bylo statutárním městem přede dnem účinnosti tohoto zákona, je nadále statutárním městem, pokud do dvou let ode dne nabytí účinnosti zákona přijme statut podle ustanovení § 130 a § 131. Neučiní-li tak, jeho právo užívání statusu (varianty: označení - titulu) statutární město zaniká dnem uplynutí lhůty uvedené ve větě první.

AD 2/

V rámci tohoto kritéria nová statutární města musí upravit své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který splňuje podmínky stanovené v § 130 zákona o obcích (body a) až j)). V § 131 jsou v odstavci 1, bodech a) až d) uvedeny činnosti, které mohou být na úseku samostatné působnosti svěřeny statutem MČ/MO. V rámci úpravy § 131 je navrženo nové znění odstavce 1, kde jsou nově uvedeny činnosti (kompetence) v samostatné působnosti, které by musely být převedeny na MČ/MO u nově vzniklých SM. Původní odstavec jedna je nově odstavcem 2 § 131 zákona o obcích (viz níže).

Navrhované znění § 131 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, **nový odstavec 1:**

(1) Statutární město musí svěřit statutem městskému obvodu nebo městské části na úseku samostatné působnosti zejména

- a) vydávání stanoviska ke strategickým, koncepčním a územně-plánovacím dokumentacím. Vydávání stanoviska k investičním záměrům, které mají být realizovány na území MČ/MO. Zpracování vlastního programu rozvoje MČ/MO vycházejícího z celkové koncepce rozvoje města a zajišťování jeho koordinace ve vazbě na program rozvoje města.
- b) Vytváření podmínek pro plnění povinné školní docházky, volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých a rozvoj tělovýchovy a sportu všech věkových kategorií. Vyjadřování se k optimalizaci sítě škol a školských zařízení na území své MČ/MO, zejm. s ohledem na zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky včetně spádových obvodů mateřských a základních škol.
- c) Zajišťování péče o plochy městské a komunikační zeleně ve vlastnictví města včetně na nich umístěných vodních ploch, drobných vodních toků, správy veřejných prostranství.
- d) Zajišťování oprav místních komunikací v majetku města s výjimkou mostních objektů. Zajišťování údržby, sjízdnosti a schůdnosti místních komunikací 3. a 4. třídy, chodníků a veřejných prostranství, komunikací pro pěší, přechodů, cyklistických stezek a náměstí a zajišťování zimní údržby všech místních komunikací nezařazených do plánu zimní údržby.
- e) Podporu kulturních, sportovních a zájmových aktivit občanů města, dohlížení na dodržování podmínek stanovených pro konání kulturních a kulturně společenských akcí.
- f) Přípravu návrhů na pojmenování ulic a jiných veřejných prostranství v souladu s pravidly pro tvorbu uličního názvosloví.

Navrhované znění § 131 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, **nový odstavec 2:**

(2) Statutární město může svěřit statutem městskému obvodu nebo městské části na úseku samostatné působnosti zejména

- a) schvalování programu rozvoje městského obvodu nebo městské části,
- b) rozhodování o právních jednáních uvedených v § 133 odst. 1,
- c) zřizování trvalých a dočasných fondů městského obvodu a městské části,
- d) výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části nebo organizační složky městského obvodu nebo městské části.

V případě nového SM, které se bude chtít členit, postavení, pravomoc a působnost zastupitelstva městského obvodu či městské části, které je druhým stupněm samosprávy SM, **vyplývá** z ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, specifikovaných pro zastupitelstvo obce za respektování ostatních ustanovení tohoto zákona a dalších zákonů, dále pak Statutu.

Přesný rozsah pravomocí převedených na MČ/MO určuje město, níže jsou však definovány základní pravomoci, které by měly být v rámci samostatné působnosti převedeny na zastupitelstva MČ/MO:

- a) přijímá slib zvolených členů či náhradníků zastupitelstva městského obvodu, v zákonem stanovených případech vyslovuje zánik mandátu,
- b) stanoví počet členů rady městského obvodu, počet dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstva, volí z řad členů zastupitelstva městského obvodu starostu, případně i místostarostu a další členy rady a odvolává je z funkcí,
- c) schvaluje program rozvoje svého obvodu, přijímá opatření k jeho zajištění,
- d) schvaluje rozpočet MČ/MO a závěrečný účet hospodaření MČ/MO,
- e) navrhuje sloučení nebo rozdělení městského obvodu nebo jiné jeho územní změny, vyjadřuje se k záměru zrušení obvodu a k záměru změny hranic obvodu,
- f) ve stanoveném rozsahu rozhoduje o odměňování členů zastupitelstva městského obvodu,
- g) v souladu se zákony a vnitřními předpisy města rozhoduje o způsobu využití svěřeného majetku,
- h) vyjadřuje se k územnímu plánu města a k jeho změnám,
- i) přijímá stanovisko k návrhu na konání referenda ve věcech týkajících se daného městského obvodu,
- j) zřizuje a zrušuje výbory zastupitelstva obvodu, volí jejich předsedy a členy a odvolává je z funkce,
- k) zřizuje a ruší organizační složky městského obvodu a schvaluje jejich zřizovací listiny.

V případě, že nové SM se nebude členit, bude muset ve statutu uvést ukotvení práv osadních/místních výborů, jelikož jsou tyto výbory zřizovány zastupitelstvem SM a nejedná se o druhý stupeň samosprávy, jako v případě MČ/MO, je potřebné definovat jejich práva v základní rovině.

Výboru přísluší zejména právo:

- a) předkládat zastupitelstvu města návrhy týkající se rozvoje místní části;
- b) vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu města a radě města k rozhodnutí, pokud se týkají místní části;
- c) vyjadřovat se k návrhům obecně závazných vyhlášek;
- d) vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany místní části orgánům města;
- e) navrhopvat na pořad jednání zastupitelstva města své návrhy týkající se místní části.

V navrhované změně je zohledněno kromě parametru „Přijetí statutu, v rámci kterého bude nastaveno vnitřní členění a kompetence u nově vzniklého SM“ pouze kritérium počet obyvatel, přesto, že bylo v rámci diskuze expertního panelu rozebíráno více možných parametrů, viz níže.

Navrhované parametry pro statutární město v rámci expertního panelu:

- velikostní ukazatele – počet obyvatel, rozloha
- další parametry – vztahy v okolí (dojíždka, místo, kde dochází ke koncentraci ekonomických aktivit a obslužnosti službami)

V této oblasti **je nutné rozlišit pojmy statutární město a aglomerace/metropole**. SM nemusí být významnou aglomerací/metropolí s velkou spádovou oblastí, ale pouze městem s velkým počtem obyvatel (viz příklad Havířova, který nemá významnější postavení v sídelní hierarchii kraje na rozdíl od mnohem menší Opavy s velkou spádovou oblastí).

Tabulka 5.1: Hustota zalidnění měst nad 30 tis. obyvatel

Pořadí	Obec	Obyvatelstvo	Výměra v km ²	Hustota zalidnění v km ² na osobu
1	Praha	1 280 508	496,2	2 580,6
2	Brno	377 973	230,2	1 642,1
3	Ostrava	291 634	214,2	1 361,3
4	Plzeň	170 548	137,7	1 238,8
5	Liberec	103 853	106,1	978,9
6	Olomouc	100 378	103,3	971,4
7	České Budějovice	93 470	55,6	1 681,0
8	Ústí nad Labem	92 984	94,0	989,5
9	Hradec Králové	92 929	105,7	879,3
10	Pardubice	90 044	82,7	1 089,4
11	Zlín	75 117	102,8	730,5
12	Havířov	73 274	32,1	2 284,4
13	Kladno	68 660	37,0	1 857,4
14	Most	66 768	86,9	768,0
15	Opava	57 387	90,6	633,3
16	Frýdek-Místek	56 719	51,6	1 100,1
17	Karviná	54 413	57,5	946,0

Pořadí	Obec	Obyvatelstvo	Výměra v km ²	Hustota zalidnění v km ² na osobu
18	Jihlava	50 559	87,9	575,4
19	Teplice	49 697	23,8	2 089,6
20	Děčín	49 521	117,7	420,8
21	Karlovy Vary	49 046	59,1	830,1
22	Chomutov	48 739	29,3	1 666,1
23	Jablonec nad Nisou	45 702	31,4	1 456,3
24	Mladá Boleslav	44 056	28,9	1 524,2
25	Prostějov	43 975	39,0	1 126,4
26	Přerov	43 791	58,4	749,2
27	Česká Lípa	37 201	66,1	562,8
28	Třebíč	36 330	57,6	630,8
29	Třinec	35 596	85,4	417,0
30	Tábor	34 482	62,2	554,2
31	Znojmo	33 823	65,9	513,3
32	Příbram	32 897	33,5	983,4
33	Cheb	32 394	96,4	336,2
34	Kolín	31 123	35,0	889,4
35	Trutnov	30 680	103,3	296,9

Zdroj: MF ČR, Vyhláška 2017 č. 276, příloha č. 1 Procentní podíl jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu DPH a DP, údaje k 1.12.2017.

Rozlohu města nelze považovat za klíčový parametr pro statutární město. Mezi statutárními městy jsou velké rozdíly v jejich počtu obyvatel a rozloze, mezi těmito ukazateli neexistuje vztah (existují menší SM s větší rozlohou a naopak větší SM s menší rozlohou, např. České Budějovice mají stejnou rozlohu jako Karviná, která má cca 60 % obyvatel Českých Budějovic). Význam rozlohy pro vymezení SM by byl pouze u polycentricky uspořádaných měst, jejichž prostorová struktura (tzn. existence více významných center a jejich vzdálenost od středu města) by vyžadovala toto zohlednit. Takováto nová, potenciální SM (nad 40 000 obyvatel) v ČR neexistují.

V tabulce 5.1 je uvedena hustota zalidnění všech měst nad 30 tis. obyvatel k 1. 1. 2017. Z tabulky vyplývá, že neexistuje závislost mezi rozlohou a členěním statutárních měst na MČ/MO.

V případě použití intravilánu by rozdíly mezi městy byly způsobeny především rozdílným typem zástavby, nadhodnocená by byla města se zástavbou v rodinných domech oproti městům, kde je větší koncentrace panelových sídlišť a dalších bytových domů. Toto kritérium nevypovídá o vztahu vedení města a občanů, proto není doporučeno expertním týmem k zařazení.

Výše uvedené stanovisko je potvrzeno i na základě realizovaných rozhovorů se zástupci statutárních měst, kteří udávali, že dle jejich názoru hlavním kritériem pro zařazení města mezi SM by měl být počet obyvatel.

5.1.2.4 Zánik užívání titulu „statutární město“

Navrhovaná změna

Výše uvedené návrhy (v předchozích podvariantách):

- a) směřují ke zrušení **současně** platné právní úpravy **bezpodmínečného** vzniku statutárních měst
- b) vymezují **budoucí podmínečnou** právní regulaci procesu vzniku i zániku statutárních měst.

V případě zániku SM (ad b) se jedná o právní institut dosud neupravený zákonem o obcích. Nicméně je třeba upozornit, že používání pojmu „zánik SM“ je právně irelevantní, jelikož se ve skutečnosti jedná o proces směřující k odnětí statusu „statutární město“ městu, které i přes výše navrhovaný odkladný účinek dvou let nesplní navržené podmínky (viz str. 213. a) statut nepřijme, nebo b) statut přijme nikoliv v souladu s § 130).

Při úvaze o právní reglementaci postupu zániku statusu „statutární město“ je třeba vycházet z návrhu kritérií vzniku SM, uváděných v kapitole 4.1.1.3 této analýzy. Jedná se o vložení dvou nových odstavců § 4 zákona o obcích. Navržený odstavec 3 stanoví kritéria existence SM, tj. zejména požadovaného počtu obyvatel (40 000) a přijetí statutu formou obecně závazné vyhlášky. Odst. 4 pak stanoví dvouletou odkladnou podmínku pro splnění předmětných kritérií. Účinné aplikaci obou navržených odstavců však brání stávající znění ustanovení § 4 odst. 1, který obsahuje taxativní výčet statutárních měst v ČR. Jeví se tak jako nezbytné zahrnout do navržených změn i zrušení tohoto ustanovení zákona o obcích¹²⁷. „Fixace“, taxativních výčet SM v zákoně fakticky znemožňuje případné odnětí statusu.

K naplnění právní úpravy odnětí statusu SM je po navrženém vypuštění stávajícího textu § 4 odst. 1 třeba obsah zrušeného textu nahradit výše uvedeným (kap. 4.1.1.3) zněním § 4 odst. 3 s tím, že předmětné znění se dále doplní o ingerenci předsedy Poslanecké sněmovny, a to z důvodu návaznosti na postup podle stávajícího § 3 odst. 1¹²⁸.

¹²⁷ Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec.

¹²⁸ Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

Navrhované znění § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, nový odstavec (1): Statutárním městem se může stát město, které má alespoň 40 000 obyvatel, nebo je sídlem kraje a které upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce a odpovídá znění podle § 130 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, pokud tak na návrh města stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

Zrušením stávajícího znění § 4 odst. 1 a nahrazením jeho textu navrženým způsobem, bude vyřešena zmiňována (nepodmíněná) zákonná fixace současných SM a vytvořeny právní podmínky případného dalšího (podmínečného) u statutárních měst.

Byla-li by uvedeným způsobem vyřešena nepodmíněná existenciální otázka SM, je třeba přistoupit k návrhu na řešení situace, kdy některé z existujících SM ani po uplynutí dvouleté odkladné lhůty nepřijme statut. Jako variantní řešení se naskýtá i úvaha o tom, zda u nyní existujících SM je třeba trvat na přijetí statutu do dvou let od účinnosti zákona ve smyslu navrženého znění § 4 odst. 4. Řešení může být obdobné jako u měst, které status města získaly, a následně jejich počet obyvatel klesl pod 3000. Poklesem počtu obyvatel zde nedochází k odnětí statusu města. Naplnění limitu by pak bylo požadováno pouze u měst, která se o přiznání statusu SM budou nově ucházet. Nicméně zůstaňme u navrženého znění § 4 odst. 4, dle kterého město, které bylo statutárním městem přede dnem účinnosti tohoto zákona, je nadále statutárním městem, pokud do dvou let ode dne nabytí účinnosti zákona přijme statut. Nepřijme-li město statut, nebo přijatý statut nebude v souladu s ustanoveními § 130, rozhodne ministerstvo vnitra o odnětí práva města k používání statusu „statutární město“, kdy při vydání tohoto rozhodnutí se nepostupuje podle správního řádu a § 123 zákona o obcích.

Pak je třeba řešit možnost zániku práva používání statusu SM u těch z nich, které v zákonné lhůtě

- a) statut nepřijmou, nebo
- b) statut přijmou, ovšem nikoliv v souladu s § 130.

V takové situaci lze z hlediska kontinuity právní úpravy navrhnout postup odvozený z platného ustanovení § 12 odst. 6¹²⁹, § 123 odst. 1 a § 129 odst. 1 zákona o obcích¹³⁰ **a připustit i v této**

¹²⁹ Obec zašle obecně závaznou vyhlášku obce neprodleně po dni jejího vyhlášení Ministerstvu vnitra. Obec zašle nařízení obce neprodleně po dni jeho vyhlášení krajskému úřadu.

oblasti kontrolní a rozhodovací příslušnost Ministerstva vnitra jako kompetentního státního orgánu ve věcech veřejné správy. Příslušnost Ministerstva vnitra k rozhodnutím dotýkajících se měst a obcí je dále možno dovodit i přímo z řady dalších ustanovení zákona o obcích (např. § 22 odst. 9, § 26a, § 66b). V uvedené souvislosti je třeba dále upozornit, že platné ustanovení § 123 zákona o obcích fakticky umožňuje pozastavení této obecně závazné vyhlášky Ministerstvem vnitra v případě zřejmého rozporu s LZPS. **Pokud město ani pak nesjedná nápravu, rozhodne o zrušení obecně závazné vyhlášky – statutu Ústavní soud.**

Výše uvedený zákonný postup podle § 123 OZ ovšem řeší pouze možné zrušení obecně závazné vyhlášky a nikoliv odnětí statusu SM. Má se za to, že v obou případech (nepřijetí statutu, nesoulad s § 130) by mělo být postupováno jednotně a to cestou rozhodnutí o odnětí statusu SM rozhodnutím Ministerstva vnitra a současně vyloučit z rozhodovacího procesu „zániku“ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), a to zejména z důvodu potřeby omezení prodlužování řízení ve věci v případě použití opravných prostředků ze strany dotčeného města. Zákon o obcích sice obecně vymezuje použití správního řádu v ustanovení § 147 odst. 1¹³¹, nicméně toto ustanovení není aplikovatelné na řízení Ministerstva vnitra. **Oporou pro rozhodování Ministerstva vnitra o odnětí práva používat status, nebo o zániku tohoto práva postupem mimo správní řád, je platné ustanovení odst. 3 § 66b¹³² zákona o obcích, které rovněž vylučuje použití správního řádu na obdobné rozhodování ministerstva.**

¹³⁰ Nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, kontrolují výkon samostatné působnosti svěřené orgánům obcí Ministerstvo vnitra a výkon přenesené působnosti svěřené orgánům obcí krajské úřady v přenesené působnosti.

¹³¹ § 147 odst. 1 zákona o obcích. „Zákon o správním řízení se vztahuje na rozhodování obce

a) ve věcech podle § 58 až 59, b) o právech a povinnostech právnických a fyzických osob na úseku přenesené působnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak“

¹³² § 66b

(1) Neplní-li obecní úřad obce s rozšířenou působností povinnost podle § 7 odst. 2, rozhodne Ministerstvo vnitra po projednání s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem, že pro něj bude přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti vykonávat jiný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra vydá do 60 dnů ode dne, kdy se dozvědělo o neplnění povinnosti podle věty první. Ministerstvo vnitra zároveň rozhodne o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti. Při vydávání tohoto rozhodnutí se nepostupuje podle správního řádu.

(3) Ministerstvo vnitra na návrh obce s pověřeným obecním úřadem a s doporučením krajského úřadu a po projednání s příslušnou obcí s rozšířenou působností může rozhodnout o delegování určitého rozsahu výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem. Žádost podává obec nejpozději do 15. ledna kalendářního roku. Rozhodnutí Ministerstva vnitra může nabýt právní moci jen k 1. lednu kalendářního roku. Ministerstvo vnitra zároveň rozhodne o převodu příspěvků na výkon přenesené působnosti. Při vydání tohoto rozhodnutí se nepostupuje podle správního řádu.

V souladu s uvedeným se jeví potřebným doplnit navrhované znění (v kap. 4.1.1.3) § 4 odst. 4 takto:

Navrhované znění § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, nový odstavec (4): Město, které bylo statutárním městem přede dnem účinnosti tohoto zákona, je nadále statutárním městem, pokud do dvou let ode dne nabytí účinnosti zákona přijme statut podle ustanovení § 4 odst. 1. Nepřijme-li město statut, nebo přijatý statut nebude v souladu s ustanoveními § 130, rozhodne ministerstvo vnitra o odnětí práva města k používání statusu „statutární město“ (varianta – rozhodne o zániku statutárního města). Při vydání tohoto rozhodnutí se nepostupuje podle správního řádu a § 123 zákona o obcích.

5.1.3 VARIANTA 2: NELEGISLATIVNÍ ŘEŠENÍ

Současný stav: V současné době **neexistují žádná nastavená pravidla pro vznik SM**. Pouze Metodický materiál Odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra ČR, Vzor obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovuje statut územně členěného statutárního města.

Navrhovaná změna:

Formou nelegislativního řešení lze **vypracovat metodické doporučení MV ČR¹³³**, příp. lze rozšířit Metodický materiál Odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra ČR, Vzor obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovuje statut územně členěného statutárního města.

Obsahem metodického doporučení by měl být **návrh Standardu základních převedených činností na MČ/MO v rámci samostatné působnosti i přenesené působnosti**. Jedná se o variantu nelegislativní, proto všechny návrhy mají pouze **doporučující charakter**.

Návrh standardu výkonu samostatné působnosti

Na základě analýzy statutu 7 členěných měst (kap. 2.3) a zkušeností ze zahraničí (Slovensko, Bavorsko), viz kap. 4, jsou navrženy níže uvedené parametry základních činností převedených na MČ v rámci samostatné působnosti.

¹³³ Viz např. Metodické doporučení pro obce k povinnostem stanoveným zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě <<http://www.mvcr.cz/soubor/metodicke-dopuruceni-pro-obce-pdf.aspx>>

Tabulka 5.2: Standard základních převedených činností na MČ v rámci samostatné působnosti

Oblast	Konkrétní činnosti
Péče o rozvoj MČ	<p>Vydávají doporučující stanoviska ke strategickým, koncepčním a územně-plánovacím dokumentacím.</p> <p>Vydávají stanoviska k investičním záměrům, které mají být realizovány na území MČ/MO.</p> <p>Mohou zpracovat vlastní program rozvoje MČ/MO vycházející z celkové koncepce rozvoje města a zajišťují jeho koordinaci ve vazbě na program rozvoje města.</p>
Územní řízení a stavební řád	<p>Realizují práva a povinnosti účastníka řízení v případech, kdy stavební zákon přiznává postavení účastníka řízení obci. MČ/MO realizují pouze v rozsahu jim svěřených práv a povinností k tomuto majetku - v přesně uvedených případech tato povinnost přechází na město.</p>
Školství, tělovýchova a kultura	<p>Vytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky, volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých a rozvoj tělovýchovy a sportu všech věkových kategorií.</p> <p>Vyjadřují se k optimalizaci sítě škol a školských zařízení na území svého obvodu, zejm. s ohledem na zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky včetně spádových obvodů mateřských a základních škol.</p> <p>Podávají návrhy na zřízení základních škol a školských zařízení a podávají návrhy na spádové oblasti základních a mateřských škol, které jsou na jejich území zřizovány, příp. vysílají zástupce do konkurzních řízení na funkci ředitelů těchto škol a školských zařízení.</p> <p>Vytvářejí podmínky pro sportování dětí, podílejí se na rozvoji sportu pro všechny a plní úkoly v oblasti tělesné kultury.</p>
Bezpečnost a požární ochrana	<p>Spolupracují s orgány města při zajišťování připravenosti městského obvodu na krizové situace a mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a ochraně obyvatelstva.</p>
Čistota města a životní prostředí	<p>Zajišťují péči o plochy městské a komunikační zeleně ve vlastnictví města včetně na nich umístěných vodních ploch, drobných vodních toků, spravují veřejná prostranství.</p>
Místní komunikace a dopravní obslužnost	<p>Zajišťují v souladu se zvláštními předpisy správu místních komunikací III. a IV. třídy včetně jejich součástí a příslušenství s výjimkou mostních objektů (§ 12 odst. 1 písm. b) zákona o pozemních komunikacích). Zabezpečují stavební údržbu chodníků ve správě MO/MČ.</p> <p>Zajišťují údržbu, sjízdnost a schůdnost místních komunikací 3. a 4. třídy, chodníků a veřejných prostranství, komunikací pro pěší, přechodů, cyklistických stezek a náměstí a zajišťují zimní údržbu všech místních komunikací nezařazených do plánu zimní údržby.</p>

Oblast	Konkrétní činnosti
Kultura, sport a zájmová činnost občanů	Podporují kulturní, sportovní a případně i jiné zájmové aktivity občanů města, dohlíží na dodržování podmínek stanovených pro konání kulturních a kulturně společenských akcí.
Veřejný pořádek a všeobecná vnitřní správa	Připravují návrhy na pojmenování ulic a jiných veřejných prostranství v souladu s pravidly pro tvorbu uličního názvosloví.
Správa majetku města	MČ/MO mají v operativní správě nemovitý majetek města, který jim byl svěřen (dle § 133 zákona o obcích).

Návrh standardu výkonu přenesené působnosti

Důležitým faktorem při převodu činností z města na MČ/MO v rámci výkonu přenesené působnosti je rozdílná velikost MČ/MO dle počtu obyvatel, jelikož existují MČ/MO menší než 1 000 obyvatel a naopak existují MČ/MO, které mají více než 50 000 obyvatel. S tím souvisí i počet úředníků a výkon činností, které jsou schopní pokrýt v potřebné kvalitě. **Na základě realizovaných rozhovorů s tajemníky SM bylo zjištěno, že malé MČ/MO jsou schopné vykonávat pouze jednoduché agendy, při výkonu složitějších agend je v rámci kontrolní činnosti zjišťována vysoká chybovost. Proto je doporučeno ponechat náročnější agendy na městě, příp. je možné je převést na větší MČ/MO.**

Základní činnosti přenesené působnosti, které je možné převést na MČ/MO v **minimalistické variantě**, vychází ze současné situace (tzn. MČ/MO mají různě velký počet obyvatel, od 286 do 107 tis. obyvatel). Tato varianta je alternativní k variantě 5.1.2.2. V případě, že by došlo k přijetí Varianty 5.1.2.2, a to Možnosti B, platily by parametry uvedené ve Variantě 5.1.2.2.

V rámci **minimalistické varianty** je doporučeno pro MČ/MO převedení činností dle rozsahu uvedeném v tabulce 5.3 níže, přičemž u MČ/MO nad 10 000 obyvatel je možné převedení výkonu agend až na úroveň POÚ. U MČ/MO nad 20 000 obyvatel je možné převedení výkonu PP až na úroveň ORP. Zdůvodnění nastavení kritérií počtu obyvatel je uvedeno v kap. 5.1.2.2.

Tabulka 5.3: Standard základních převedených činností na MO v přenesené působnosti

Oblast	Konkrétní činnosti
Územní plánování a stavební řád	Vyjadřují se k územně plánovacím podkladům a zajišťují stanovisko zastupitelstva MČ/MO k územně plánovací dokumentaci
Ochrana přírody a krajiny, odpady	Vydávají povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin, ukládají náhradní výsadbu, vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě a ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin V součinnosti s městem plní úkoly obecního úřadu podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.
Doprava a silniční hospodářství	Rozhoduje o zařazení pozemní komunikace do kategorie místních komunikací a o vyřazení místní komunikace z této kategorie," Vykonává působnost silničního správního úřadu ve věcech místních komunikací s výjimkou věcí, o kterých rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností."
Sociální zabezpečení	Obecní úřad ustanoví zvláštního příjemce dávky důchodového pojištění s jeho souhlasem v případech, kdy by se výplatou dávky dosavadnímu příjemci zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozovány zájmy osob, které je důchodce povinen vyživovat, anebo nemůže-li oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, výplatu přijímat. Souhlas oprávněného, popřípadě jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka, s ustanovením zvláštního příjemce se vyžaduje jen v případě, že oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, nemůže výplatu přijímat; to neplatí, pokud oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže podat vyjádření k ustanovení zvláštního příjemce.

Návrh kritérií pro rozdělování finančních prostředků MČ/MO

V případě samostatné působnosti je základním klíčem pro rozdělení financí z města na MČ/MO **počet obyvatel** a dále svěřené kompetence, do kterých lze zahrnout minimálně¹³⁴:

- 1 plocha veřejných prostranství
- 2 plocha veřejné zeleně
- 3 délka svěřených komunikací

¹³⁴ Vymezení minimálního standardu vychází z dobré praxe uplatňované v této oblasti, jak v ČR, tak i v zahraničí.

Stanovení vah jednotlivých kritérií pro financování MČ/MO v rámci SM si musí stanovit každé SM individuálně podle svěřených kompetencí v rámci statutu. Níže jsou uvedené 2 příklady způsobu financování MČ/MO v rámci SM v ČR a 1 příklad ze zahraničí.

Ukázka příkladu praxe ohledně financování výkonu samostatné působnosti městským částem ve **SM Brno**, které v roce 2018 i v rámci roku 2017 obdrželo přibližně 8,0 mld. Kč.

Dotace dle RUD na obyvatele je v Brně přibližně 21 000 Kč. Městským částem, kterých má SM Brno celkem 29, jde asi 30 % takto získaných dotací, tzn. přibližně 2,4 mld. Kč. V Brně je stanoven postup výpočtu neúčelové dotace pro MČ, který byl stanoven odsouhlasením všemi MČ, a platí přibližně 7 let:

1. podle počtu obyvatel - 29 %
2. podle dětí ZŠ a MŠ - 33 %
3. délka komunikací v metrech - 16 %
4. plocha zeleně v m² - 13 %
5. výměra městské části v m² - 9 %

Kromě neúčelových dotací jdou pak MČ účelové dotace - na výkon **přenesené působnosti**, větší opravy a investice apod.

Prerозdělování finančních prostředků mezi městem a městskými částmi **SM Ostrava**, které v roce 2017 i v roce 2018 obdrželo v rámci RUD přibližně 7,3 mld. Kč.

10 % sdílených daní je přerозdělováno městem MO v Ostravě (celkem 23 MO) jako neinvestiční dotace obvodům na základě kritérií:

1. dle počtu obyvatel (44 %)
2. dle rozlohy (12 %)
3. dle rozlohy zelených ploch (19 %)
4. dle rozlohy komunikací (25 %)
5. další prostředky tvoří prostředky na žaka školního zařízení (8 500 Kč), které je příspěvkovou organizací daného MO

V rámci SM Ostrava je MO přerozdělována ještě dotace na investice.

3 % příjmů města ze sdílených daní je MO přerozdělováno na investice, a to na základě pravidel:

1. pevná částka 1 mil. Kč
2. podíl podle počtu obyvatel (55 %)
3. podíl dle rozlohy obvodu (15 %)
4. podíl dle rozlohy komunikací (30%).

Přerozdělování finančních prostředků mezi městem a městskými částmi – **Bratislava**¹³⁵.

Ukázka příkladu praxe ohledně financování činnosti MČ v Bratislavě (Slovensko), kde je městským částem přerozdělováno 32 % daně z příjmu fyzických osob, kterou Bratislava obdrží. Postup výpočtu:

1. 55% - počet obyvatel MČ
2. 40% - přepočítaný počet žáků
3. 5% - přepočítaný počet obyvatel nad 62 let

Z výše uvedeného vyplývá, že SM rozdělují svým MČ/MO různě velký podíl na obdržených finančních prostředcích na výkon samostatné působnosti z RUD. Každé SM má však vnitřní pravidla uvedená ve statutu, ze kterých plyne, jak velká procentní část je mezi MČ/MO rozdělena. Z této částky jsou pak finanční prostředky přerozdělovány MČ/MO dle nastavených kritérií.

Přestože města používají podobné indikátory pro přerozdělování financí MČ/MO v rámci samostatné působnosti, a to počet obyvatel, výměra MČ/MO, délka komunikací v metrech, plocha zeleně a počet dětí ZŠ a MŠ, liší se váha jednotlivých kritérií v rámci přerozdělování finančních prostředků v jednotlivých SM. Případně jsou ještě odděleně přerozdělovány finanční prostředky např. na investice.

¹³⁵ Jelikož se výpočet týká budoucího období a údaje nejsou známy, jsou pro výpočet použity údaje o počtu obyvatel, žáků vyžádané od Statistického úřadu. Pro údaj o předpokládané výšce daně z příjmu fyzických osob se ve výpočtu používá predikce MF SR a rozpočet města na následující rok.

V případě, že by měly existovat jednotná kritéria pro přerozdělování financí, znamenalo by to zásah do samostatné působnosti měst, která jsou statutární. Tento krok by byl v rozporu s principem dekoncentrace a decentralizace veřejné správy a zároveň by tedy byl v rozporu s Ústavou ČR a znevýhodňoval by SM oproti běžným městům, jelikož by zde docházelo k zásahům do řízení měst ze strany centrálních orgánů státní moci.

Na základě výše uvedených příkladů je doložena potřeba individuálního přístupu v rámci přerozdělování financí MČ/MO dle svěřených kompetencí MČ/MO pro fungování vnitřního systému SM. Jedná se o konsensus mezi samosprávnými úrovněmi města a MČ/MO a celý proces je zcela v kompetencích SM a jeho volených zástupců.

5.1.4 VARIANTA 3: ZPRACOVÁNÍ NOVÉHO ZÁKONA

Současný stav:

V současné době **má svůj samostatný zákon v ČR pouze hl. m. Praha** (zákon 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze), která má zároveň vytvořenou i Obecně závaznou vyhlášku č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy, kterou se vydává Statut hlavního města Prahy. Statut prochází častějšími úpravami podle potřeb města nebo MČ/MO, příp. dle legislativních požadavků, ke změnám dochází i několikrát za rok. V současné době má samostatný zákon pouze hl. m. Praha, a to z důvodu, že vykonává činnost obce i kraje. Zvláštním zákonem¹³⁶ je také definováno, že MČ v Praze mají částečnou právní subjektivitu a jednají svým jménem a existuje zde institut „občanství městské části“, což pro MČ/MO ostatních členěných SM neplatí. Zde je nutné uvést, že Praha, respektive její zastupitelstvo, má zákonodárnou iniciativu, stejně jako ostatní krajská zastupitelstva, tzn., že může podat návrh nového zákona.

Ostatní členěná SM se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, dle jehož § 130 musí mít územně členěná SM statut.

Na Slovensku je stanovena hranice 200 tis. obyvatel, kdy nad tuto hranici mají města povinnost řídit se zvláštním zákonem, dle kterého mimo jiné mají jejich MČ vlastní právní subjektivitu. Podobně jako v ČR mají obě města i statut. Zde je nutné zmínit, že Slovensko provedlo danou úpravu již v roce 1990, tzn. před 28 lety. Pro Bratislavu, která má 422 tis. obyvatel je to zákon

¹³⁶Dle § 3zZákon č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze v platném znění.

č. 377/1990 Zb. Zákon Slovenskej národnej rady o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave, v platném znění. Pro Košice, které mají 239 tis. obyvatel je to zákon č. 401/1990 Zb. Zákon Slovenskej národnej rady o meste Košice, v platném znění. Vzhledem k tomu, že Košice jsou dle počtu obyvatel blíže největším SM v ČR, je blíže rozveden zákon o městě Košice. Zákon o městě Košice definuje základní obrysy výkonu samosprávy na území města Košice, přičemž podrobnější podmínky jejich výkonu jsou upraveny Statutem města Košice. Městské části v Košicích mají vlastní právní subjektivitu a v mezích kompetencí svěřených zákonem o Košicích a Statutem města Košice mají postavení obce podle čl. 64a Ústavy Slovenské republiky (více viz kap. 4.4.3).

Navrhovaná změna:

V případě, že by členěná SM musela mít zvláštní zákon definující základní obrysy výkonu samosprávy na jejich území, jež jsou v současné době zcela popsány ve statutu, musel by existovat specifický důvod pro vytvoření zvláštního zákona, jelikož statuty členěných SM obsahují všechny potřebné údaje a zákon by je pouze dubloval v obecnější rovině. Samostatný zákon je smysluplný pouze u Prahy, která plní funkci obce a kraje zároveň. U jiných statutárních měst tento souběh funkcí není, tudíž by se u nich musela nadefinovat jiná specifika, pro která by bylo žádoucí mít speciální zákonnou úpravu. Např. velikostní kritérium SM s povinností mít zvláštní zákon (viz Možnost A níže), která se však jeví v ČR zbytečnou administrativní zátěží nebo povinné členění všech SM na městské části, kterým bude svěřen výkon samostatné působnosti (viz Možnost B níže), což je vzhledem k výši nákladů neefektivní.

V případě, že by se přistoupilo ke zřízení zvláštního zákona pro SM, jsou 2 možnosti realizace.

Možnost A – zpracování zvláštních zákonů pro SM nad 150 tis. obyvatel

SM nad 150 tis. obyvatel by musela mít ke statutu zřízen i zvláštní zákon (v současné době tuto podmínku splňuje pouze hl. m. Praha). Možnost A vychází z praxe na Slovensku, kde je povinnost¹³⁷ zřídit zvláštní zákon pro města s více než 200 tisíci obyvateli, tzn. Bratislava a Košice. V ČR by do tohoto kritéria velikostně spadaly SM Brno a SM Ostrava, nicméně z hlediska sídelní struktury ČR je vhodné tuto hranici snížit na 150 tis. obyvatel, aby mohlo být zařazeno

¹³⁷ Zákon o obecním zřízení č. 369/1990 Zb. § 22a odst. 1. uvádí, že města s více než 200 tisíci obyvateli upravuje zvláštní zákon.

i SM Plzeň. To respektuje i historický vývoj veřejné správy v ČR, kdy byly vytvořeny městské okresy: Brno-město, Ostrava-město a Plzeň-město.

Výše uvedené by znamenalo, že statutární město nad 150 tis. obyvatel by muselo mít ke statutu zřízení i zvláštní zákon (v současné době tuto podmínku splňuje pouze hl. m. Praha, u níž je to však opodstatněno tím, že vykonává zároveň funkci kraje i obce), což znamená zvýšení administrativní zátěže a jak již bylo výše uvedeno, vše potřebné obsahují již statuty SM. Z výše uvedeného by tedy vyplývalo **přijetí 3 samostatných zákonů, a to pro SM Brno, SM Ostrava a SM Plzeň.**

Obsahem zákonů jednotlivých SM by mělo být:

POSTAVENÍ MĚSTA

- Postavení města ve správní struktuře státu,
- Území města a jeho členění
- Spolupráce s obcemi a dalšími územními celky

SAMOSPRÁVA MĚSTA

- Výkon samosprávy
- Vymezení orgánů města a městských částí
- Definice kompetencí orgánů města a městských částí a jejich vztahů

STATUT

- Obsah, struktura, způsob schvalování a způsob jeho měnění

SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI SUBJEKTY

- Spolupráce s orgány státu
- Spolupráce s právníckými osobami a fyzickými osobami
- Spolupráce s obyvateli města

Samostatný zákon je smysluplný pouze u Prahy, která plní funkci obce a kraje zároveň. U jiných měst tento souběh funkcí není, tudíž ostatní města nemají definována jiná specifika, pro které by bylo žádoucí mít speciální zákonnou úpravu. Dá se říci, že v současné době by tato úprava byla pro města pouze administrativní zátěží bez využití v praxi.

Možnost B – Vytvoření nového zákona o statutárních městech

Další možností je vytvoření 1 zákona o statutárních městech, který by pro statutární města nahradil zákon o obcích. Vedle současného zákona o obcích by **stanovil jednotně vnitřní správu všech SM** a obsahoval by:

- POSTAVENÍ SM (postavení SM ve správní struktuře státu, členění SM, spolupráci s obcemi v zázemí SM)
- SAMOSPRÁVU SM (výkon samosprávy, vymezení orgánů města a městských částí, definice kompetencí orgánů města a městských částí a jejich vztahů),
- STATUT (obsah, struktura, způsob schvalování a způsob jeho měnění)
- SPOLUPRÁCI SM S OSTATNÍMI SUBJEKTY (spolupráce s orgány státu, spolupráce s právnickými osobami a fyzickými osobami, spolupráce s obyvateli města).

Nutno podotknout, že převážná většina paragrafů zákona o SM by byla totožná se současným zákonem o obcích.

Prostřednictvím nového zákona by bylo možné řešit vše popsané v návrzích na změnu v rámci ostatních variant, toto řešení však není efektivní. Přijetím zákona by došlo také ke sjednocení vnitřní struktury SM, a to vymezením velikostních limitů MČ a MO a jejich kompetencí, které jim mohou být ze strany města svěřeny.

Na MČ by v rámci SM byl převeden pouze výkon samostatné působnosti. MČ by mohla mít různě velký počet obyvatel, **min. však 1 000 obyvatel (netýká se již existujících MČ)**. Minimální rozsah kompetencí doporučených k převedení na MČ je stejný, jako v kap. 5.1.2.3 (u stanovení kritérií pro vznik SM). Tato změna by se týkala 7 členěných SM (mimo hl. m. Prahy) a 19 nečleněných SM.

U 19 nečleněných SM je v rámci této varianty počítáno s členěním na MČ, kterým bude svěřen výkon samostatné působnosti, výkon přenesené působnosti bude nadále ponechán na úrovni města, tak jak je tomu dosud.

V rámci 7 členěných SM by došlo k nastavení velikostního limitu městských obvodů, na které by byl přesunut výkon přenesené působnosti. Na MO by byl převeden pouze výkon přenesené působnosti a jeho **minimálním počtem obyvatel by bylo 10 000**. Správní obvod MO by musel být skladebný se správními obvody MČ, názvy přiřazených MČ ke správnímu obvodu MO by byly

uvedeny ve statutu. Správní obvod MO může být v některých případech při splnění požadovaného kritéria na počet obyvatel totožný se správním obvodem MČ. **Výkon přenesené působnosti** by byl z města na městský obvod převeden **v rozsahu POÚ**, pokud by městský obvod měl více než 20 000 obyvatel, mohl by být převeden výkon přenesené působnosti i **na úrovni ORP**. Podrobněji rozvedeno v rámci kapitoly 5.1.2.2 (Možnost B).

Členění SM je spojeno s náklady na zřízení příslušných samosprávných orgánů a jejich úřadů. V tomto smyslu by ovšem každá decentralizace byla ekonomicky nevýhodná. Skutečnou efektivnost decentralizace by bylo nutné porovnávat podle účinků na kvalitu výkonu veřejné správy a na spokojenost jejích adresátů.

Nevýhodou této varianty je její nápadná podoba s centrálním řízením SM ze strany ústředních orgánů státní správy a zároveň je nutno podotknout, že se jedná o významný zásah do samosprávné činnosti SM.

5.1.5 SHRNUTÍ

V rámci jednotlivých variant byla na základě zhodnocení současného stavu navržena změna, která vede ke zpřehlednění a sjednocení situace ve věcech správy SM v ČR. V rámci některých variant je navrženo více možností řešení, které jsou podrobně rozebrány v kapitole 5.1.

V tabulce níže jsou stručně shrnuty navržené změny u jednotlivých variant.

Tabulka 5.4: Navržené změny v rámci jednotlivých variant

Označení	Název	Navržené změny
Varianta 0	5.1.1 Zachování stávajícího stavu	Z 27 SM na území ČR má statut pouze 8 z nich, jelikož se pouze těchto 8 SM člení na MČ/MO.
Varianta 1	5.1.2 Novelizace stávajících předpisů	
	5.1.2.1 Existence SM je podmíněna přijetím statutu	Všechna SM v ČR budou mít statut, který určí, jakým způsobem bude SM upravovat své vnitřní poměry ve věcech správy města, tzn., zda bude mít samostatně volené místní zastupitelstvo a další orgány MČ/MO nebo zda vnitřní poměry správy budou řešeny formou osadních výborů (volených zastupitelstvem).
	5.1.2.2 Používání pojmů MČ a MO	
	<ul style="list-style-type: none"> Možnost A - Zrušení pojmu městská část v zákonu o obcích 	Dojde ke zrušení pojmu městská část v zákonu o obcích, čímž všechna SM, která se řídí zákonem o obcích, budou členěna na městské obvody.
	<ul style="list-style-type: none"> Možnost B - Vymezení odlišností mezi MČ a MO 	Bude definován rozdíl mezi MČ a MO, a to tak, že na MČ by v rámci SM byl převeden výkon samostatné působnosti. MČ by mohla mít různě velký počet obyvatel, min. však 1 000 obyvatel (tento limit se týká pouze nově vzniklých MČ), stejně jako nově vzniklá obec dle zákona o obcích. Na MO by byl převeden pouze výkon přenesené působnosti a minimálně by musel mít 10 000 obyvatel. Městský obvod by musel být skladebný s územím městských částí, názvy přiřazených MČ k městskému obvodu by byly uvedeny ve statutu. Území městského obvodu může být v některých případech při splnění požadovaného kritéria na počet obyvatel totožné s územím MČ.
	5.1.2.3 Stanovení nových kritérií pro SM	Bude stanovena hranice počtu obyvatel pro nově vznikající statutární města, a to minimálně 40 000 obyvatel. Všechna SM budou muset vypracovat a schválit statut (formou obecně závazné vyhlášky), v rámci kterého bude nastaveno vnitřní členění SM a budou stanoveny kompetence.
	5.1.2.4 Zánik užívání titulu „statutární město“	Jedná se o odnětí statusu „statutární město“ těm SM, které i přes navrhovaný odkladný účinek dvou let nesplní navržené podmínky, a to a) nepřijme statut nebo b) přijme statut, který není v souladu s § 130 zákona o obcích.
Varianta 2	5.1.3 Nelegislativní řešení	Je vytvořen návrh Standardu základních převedených činností na MČ/MO v rámci samostatné působnosti i přenesené působnosti. Jedná se o variantu nelegislativní, proto všechny návrhy mají pouze doporučující charakter
Varianta 3	5.1.4 Zpracování nového zákona	

Označení	Název	Navržené změny
	<ul style="list-style-type: none"> Možnost A – Zpracování zvláštních zákonů pro SM nad 150 tis. obyvatel 	<p>SM nad 150 tis. obyvatel by musela mít ke statutu zřízení i zvláštní zákon (v současné době tuto podmínku splňuje pouze hl. m. Praha). V ČR by do tohoto kritéria velikostně spadaly SM Brno, SM Ostrava a SM Plzeň.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Možnost B – Vytvoření nového zákona o statutárních městech 	<p>Bude vytvořen 1 zákon o statutárních městech, který by pro statutární města v ČR nahradil zákon o obcích. Nad současný zákon o obcích by stanovil jednotně vnitřní správu všech SM.</p> <p>U 19 nečleněných SM je v rámci této varianty počítáno s členěním na MČ, kterým bude svěřen výkon samostatné působnosti, výkon přenesené působnosti bude nadále ponechán na úrovni města (magistrátu), tak jak je tomu dosud.</p> <p>V rámci 7 členěných SM by došlo k nastavení velikostního limitu městských obvodů, na které by byl přesunut výkon přenesené působnosti, a to minimálně 10 tis. obyvatel.</p>

5.2 NÁVRH VARIANT ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY AGLOMERAČNÍCH ORP

Analýza se v této části zabývá tématem současného výkonu veřejné správy v aglomeracích velkých měst a návrhy na jeho úpravy. Mezi velká města v ČR jsou počítána města nad 150 tis. obyvatel. Jedná se o města **Praha, Brno, Ostrava a Plzeň**. Praha a její aglomerační oblast se od ostatních velkých měst s jejich aglomeracemi odlišuje tím, že jakékoliv územní změny přesahují krajské hranice, a to mezi hl. m. Prahou a Středočeským krajem.

V rámci tohoto dokumentu je vyhodnocena funkčnost detašovaných pracovišť (podrobněji viz kap. 3), která vznikla v zázemí velkých měst (Praha, Brno, Plzeň), kdy se v území při aplikaci zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, využily specifické přístupy, na základě kterých zákon, tedy zároveň (§ 2) nařídil čtyřem ORP, aby vytvořily v dosavadních sídlech okresních úřadů detašovaná pracoviště, a to:

- Černošice a Brandýs nad Labem - Stará Boleslav v Praze,
- Nýřany v Plzni,
- Šlapanice v Brně.

Jiná situace je v Ostravské aglomeraci, v jejímž zázemí nebylo zřízeno detašované pracoviště ORP, ale do správního obvodu ORP Ostrava bylo na základě vyhlášky MV č. 388/2002 Sb., část druhá, převedeno 12 obcí ve shodě s přirozenou regionalizací.

V následující části jsou představeny návrhy na úpravy současného stavu.

Označení	Název
Varianta 0	5.2.1 Zachování současného stavu
Varianta 1	5.2.2 Ponechání detašovaných pracovišť s úpravou výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti
Varianta 2	5.2.3 Zrušení detašovaných pracovišť
Varianta 3	5.2.4 Vytvoření metropolitních oblastí pro výkon veřejné správy

5.2.1 NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ SOUČASNÉHO STAVU

Současný stav:

Pro všechny čtyři výše uvedené ORP byla před aplikaci zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, **shodná špatná dostupnost sídla obce s rozšířenou působností pro spádové obce jejich ORP**, kdy mezi těmito obcemi nebyla optimální spojení VHD z některých obcí, a dojezd do těchto obcí byl a dosud je většinou možný pouze přes velká centra v jejich blízkosti (Praha, Brno, Plzeň). **Z toho důvodu dle zákona č. 314/2002 Sb. zřídily výše uvedené ORP detašovaná pracoviště.** Zákon však již neupravuje, které agendy by měly být v rámci těchto detašovaných pracovišť vykonávány.

Od roku 2003 prošly úřady těchto čtyř ORP určitým vývojem a došlo k současnému rozmístění agend, které je popsáno v částech věnovaných jednotlivým úřadům v kap. 3. Od 1. 1. 2003, kdy obce s rozšířenou působností nahradily zrušené správní okresy, došlo ještě k zásadní změně, a to k uvolnění některých agend od místní příslušnosti. V současné době se jedná o živnostenský úřad, agendu občanských průkazů a cestovních dokladů, řidičských průkazů a evidenci vozidel¹³⁸. Dle rozhovoru se zástupci všech 4 výše uvedených ORP došlo k uvolnění od místní příslušnosti nejvíce využívaných agend ze strany obyvatel a obyvatelé mohou příp. využít i jiný úřad ORP pro vyřízení záležitostí spadajících do zmíněných agend.

Ponecháním současného stavu budou výše uvedená ORP mít stále povinnost zřizovat detašovaná pracoviště v sídlech blízkých center (Praze, Brně, Plzni) bez bližšího určení agend, které mají být vykonávány v rámci pracoviště ve správním centru ORP a na detašovaném pracovišti. Tento **stav je nevyhovující, jelikož nereflexuje změny uvolnění agend od místní příslušnosti a rovněž neřeší různorodost přístupu jednotlivých ORP s detašovanými pracovišti**, kdy např. ORP Brandýs zajišťuje výkon agend na detašovaném pracovišti v Praze pouze v minimálním rozsahu, zatímco ORP Šlapanice jako jediné ze 4 sledovaných ORP zajišťuje alespoň některé agendy zdvojeně na pracovišti v centru SO ORP i na detašovaném pracovišti.

¹³⁸ Evidence/registr vozidel - od 1. června 2018 došlo ke zrušení místní příslušnosti správních orgánů v oblasti vedení registru silničních vozidel a v oblasti schvalování technické způsobilosti jednotlivě vyrobených nebo dovezených vozidel a přestaveb vozidel.

5.2.2 VARIANTA 1: PONECHÁNÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVÍŠŤ S ÚPRAVOU VÝKONU AGEND UVOLNĚNÝCH OD MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI

Ponecháním současného stavu budou výše uvedená ORP mít stále povinnost zřizovat detašovaná pracoviště v sídlech blízkých center (Praze, Brně, Plzni), na kterých dle svého rozhodnutí budou moci vykonávat i **agendy uvolněné od místní příslušnosti**. **Výkon těchto agend však nebude státem financován v prostorách detašovaného pracoviště, které má daná ORP pronajato na základě smlouvy o zápůjčce zdarma, ale jen v prostorách vlastních, příp. komerčně pronajatých.** Pokud se některé ORP s detašovaným pracovištěm rozhodne nevykonávat tyto agendy na detašovaném pracovišti, musí zajistit jejich výkon na úřadě ve správním centru.

Navrhovaná změna:

Při **ponechání detašovaných pracovišť by však došlo k úpravě zákona č. 314/2002 Sb.**, zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

Základní návrhy zákonné úpravy zákona č. 314/2000 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

§ 2 odst. 2 Obce Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav zřídí pracoviště obecního úřadu v hlavním městě Praze. Obec Nýřany zřídí pracoviště obecního úřadu v Plzni. Obec Šlapanice zřídí pracoviště obecního úřadu v Brně, **a to pro výkon přenesené působnosti agend, u nichž je zachována místní příslušnost.**

U agend uvolněných od místní příslušnosti, jedná se o agendy občanské průkazy, cestovní doklady, živnostenský úřad, evidence řidičů, evidence vozidel, **by došlo k úpravě. Výkon těchto agend nebude státem financován v prostorách detašovaného pracoviště, které má dané ORP pronajato na základě smlouvy o zápůjčce zdarma, ale pouze v prostorách vlastních, příp. komerčně pronajatých** (dopady jsou popsány v kapitole 6.2.2 v rámci Možnosti B), jelikož občané si mohou tyto agendy vyřídit i na jiných úřadech v rámci velkých měst (Praha, Brno, Plzeň), ve kterých jsou detašovaná pracoviště zřízena. Pokud se některé ORP s detašovaným pracovištěm rozhodne nevykonávat tyto agendy na detašovaném pracovišti, **musí zajistit jejich výkon na úřadě ve správním centru** (dopady jsou popsány v kapitole 6.2.2 v rámci Možnosti A).

Agendy uvolněné od místní příslušnosti by v případě jejich nezajišťování na detašovaném pracovišti byly pro SO ORP Nýřany vykonávány na pracovišti v Nýřanech, pro SO ORP Šlapanice na pracovišti ve Šlapanicích, pro SO ORP Brandýs n. Labem – Stará Boleslav na pracovišti v Brandýse n. L. nebo St. Boleslavi a pro SO ORP Černošice na pracovišti v Černošicích, tak jako v jiných ORP. Obyvatelé z těchto ORP by v případě preference velkého centra, v jehož blízkosti se nacházejí, využívali zajištění těchto agend na magistrátech měst (příp. úřadech MČ Praha 1-22), ve kterých jsou v současné době umístěna detašovaná pracoviště.

Zřízením detašovaných pracovišť a přesunem většiny agend pouze na ně, jsou omezováni obyvatelé přímo ze správních center a z obcí s kratší dojezdovou dobou do správních center ORP, jelikož by si mohli vyřídit OP, cestovní doklad, řidičský průkaz, evidenci vozidel nebo živnostenské oprávnění (tzn. agendy, které jsou nejvíce obyvateli využívány) ve správním centru ORP, jako ve všech jiných ORP, což v současné době je možné pro všechny výše jmenované agendy pouze v ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav, a částečně v ORP Šlapanice (pouze agenda OP a cestovních dokladů). V ORP Černošice a ORP Nýřany jsou výše uvedené agendy vykonávány pouze na jejich detašovaném pracovišti. Podrobnější informace jsou uvedeny v kap. 3.2.

5.2.3 VARIANTA 2: ZRUŠENÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVÍŠŤ

Současný stav:

Pro všechny čtyři ORP s povinností zřizovat detašované pracoviště byla před aplikaci zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, shodná špatná dostupnost sídla obce s rozšířenou působností pro spádové obce ORP, kdy mezi těmito obcemi nebyla optimální spojení VHD z některých obcí, a dojezd do těchto obcí byl a dosud je většinou možný pouze přes velká centra v jejich blízkosti (Praha, Brno, Plzeň). Z toho důvodu dle zákona č. 314/2002 Sb. zřídily výše uvedené ORP detašovaná pracoviště.

Od roku 2003 prošly úřady těchto čtyř ORP určitým vývojem a došlo k současnému rozmístění agend mezi jejich pracoviště ve správním centru a detašované pracoviště. Sledované úřady ORP s detašovanými pracovišti uchopily situaci každý jinak a od roku 2003, kdy došlo k aplikaci zákona

č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, došlo k výrazně odlišné situaci na každém z úřadů.

- Oproti okolním ORP bez detašovaných pracovišť, které jsou v zázemí stejného velkého města, **je možné agendy vyřídit pouze na detašovaném pracovišti**, což se týká ORP **Černošice** a ORP **Nýřany**, u kterých není většina agend vykonávána v rámci jejich správních center. **Ve skutečnosti jsou obyvatelé správních center těchto ORP nuceni dojíždět za vyřízením agend do Prahy či Plzně**, i když v rámci ostatních ORP by věc vyřídili zde. Zde je nutné podotknout, že oběma úřadům končí smlouva o zápůjčce, tzn. bezplatná zápůjčka budovy detašovaného pracoviště, v roce 2021, doba nájmu¹³⁹ však na základě konzultace s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových může být v případě zájmu obcí s rozšířenou působností o setrvání ve státních administrativních budovách i po roce 2021 prodloužena.
- Situace v ORP **Šlapanice**, které jako jediné poskytuje alespoň **některé agendy na obou pracovištích**, **je pro obyvatele nejpřístupnější**, ale je spojena s vyššími náklady způsobenými vyšším počtem zaměstnanců, kdy počet zaměstnanců úřadu ORP Šlapanice na 1 000 obyvatel dosahuje nejvyšší hodnoty ze 4 sledovaných ORP (2,4 zaměstnanců na 1 000 obyvatel, v ostatních ORP je to méně než 2 zaměstnanci úřadu na 1 000 obyvatel (viz kap. 3.2.1.5). Toto ORP, jako jediné, má ve svém vlastnictví budovu, kde se nachází jeho detašované pracoviště v Brně.
- Zcela jinak uchopil situaci MěÚ v ORP **Brandýs n. Labem-St. Boleslav**, který z důvodu získání finančních prostředků na opravu dalších budov MěÚ v Brandýse n. Labem-St. Boleslav přišel o bezplatnou zápůjčku budovy, kde bylo zřízeno detašované pracoviště

¹³⁹ Konzultací s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových bylo zjištěno, že v případě zájmu obcí s rozšířenou působností o setrvání ve státních administrativních budovách i po roce 2021 je umožněno bezúplatné užívání administrativních objektů v majetku státu i po ukončení tohoto přechodného období daného usnesením vlády ze dne 7. června 2006 č. 687 o prodloužení přechodného období pro vybrané územní samosprávné celky při užívání prostor v administrativních objektech po bývalých okresních úřadech, a to i v případě, že o dislokaci do předmětných prostor projevila zájem organizační složka státu nebo státní organizace.

Výše uvedené je v souladu s čl. I odst. 5 přílohy č. 1 k usnesení vlády ze dne 3. ledna 2007 č. 14 o změně usnesení vlády ze dne 19. června 2002 č. 663, k využití administrativních budov v majetku státu, využívaných dosud okresními úřady a o změně usnesení vlády z 29. května 2002 č. 551, o řešení aktuálních problémů Pardubického kraje, v platném znění, a dalších majetkových změnách, který zní: „Po ukončení přechodného období nelze u obcí s rozšířenou působností poskytnout bezúplatné užívání na delimitovaná funkční místa, která byla či budou pokryta finančním příspěvkem nebo převodem administrativní budovy z majetku státu do majetku příslušné obce.

V ostatních případech, tj. na delimitovaná funkční místa pokrytá dlouhodobým užíváním administrativních budov v majetku státu, je v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., zákonem č. 314/2002 Sb. a příslušnými rozhodnutími vlády nebo jí zmocněného orgánu, umožněno bezúplatné užívání administrativních objektů v majetku státu po ukončení přechodného období, a to i v případě, že o dislokaci do předmětných prostor projevila zájem organizační složka státu nebo státní organizace.“

v Praze. **Z důvodu snížení nákladů úřad odsunul ke konci roku 2017 většinu agend z detašovaného pracoviště**, jelikož za pronájem budovy k zajištění detašovaného pracoviště v Praze platí komerční nájem, z toho důvodu ani neplánuje rozšíření výkonu agend na pražském pracovišti a splňuje svou povinnost plynoucí ze zákona poskytováním služeb podatelny, výkonem OSPOD a dopravní agendy, kterou plánuje přesunout také. De-facto se dá říci, že toto ORP již neposkytuje občanům výhody spojené s detašovaným pracovištěm, jelikož na konci roku 2017 došlo k minimalizaci výkonu agend v rámci detašovaného pracoviště a jejich přesunu do správního centra.

Od 1. 1. 2003, kdy nahradily obce s rozšířenou působností zrušené okresy, došlo ještě k zásadní změně, a to uvolnění některých agend od místní příslušnosti. V současné době se jedná **o živnostenský úřad, agendu občanských průkazů a cestovních dokladů, řidičských průkazů a evidence vozidel**¹⁴⁰, u kterých obyvatelé mohou příp. využít i jiný úřad ORP nebo v Praze úřad MČ Praha 1-22. Tímto se výrazně snižuje potřeba obyvatel navštěvovat úřad ORP, ať už jeho detašované pracoviště nebo pracoviště ve správním centru ORP.

Kromě výše uvedených agend je vyšší četnost návštěv obyvatel (dle průzkumu obyvatel realizovaného v roce 2018¹⁴¹) uvedena u agendy **obecný stavební úřad**, který je v rámci ORP Černošice, ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav a ORP Nýřany umístěn na pracovišti ve správním centru, u ORP Šlapanice je umístěn na detašovaném pracovišti. Četnější návštěvy obyvatel jsou také u agendy **odpadové hospodářství**, která spadá pod odbor životního prostředí, který je u ORP Černošice, ORP Šlapanice a ORP Nýřany umístěn na detašovaném pracovišti, u ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav na pracovišti ve správním centru.

¹⁴⁰ Evidence/registr vozidel - od 1. června 2018 došlo ke zrušení místní příslušnosti správních orgánů v oblasti vedení registru silničních vozidel a v oblasti schvalování technické způsobilosti jednotlivě vyrobených nebo dovezených vozidel a přestaveb vozidel.

¹⁴¹ Počet respondentů: 700 obyvatel ČR, metoda sběru dat: PAPI a CATI.

Tabulka 5.5: Frekvence návštěv úřadů obyvateli u agend neuvolněných od místní příslušnosti

	Úřad	Agenda	Obyvatel						
			Alespoň 1 návštěva za rok		Počet návštěv za rok				Spokojenost
			%	Počet	%	Počet	Průměr	Medián	
1	Obecní/městský úřad/Magistrát	Matriční agenda	6,9%	48	9,4%	66	1,38	1	93,8%
2		Evidence obyvatel	8,4%	59	8,7%	61	1,03	1	96,6%
3		Dopravní úřad/Dopravně správní úřad*	17,0%	119	20,9%	146	1,23	1	86,6%
4		Územní plánování	2,7%	19	5,0%	35	1,84	1	89,5%
5		Obecný stavební úřad	8,3%	58	14,3%	100	1,72	1	91,4%
6		Památková péče	0,7%	5	1,6%	11	2,20	3	100,0%
7		OSPOD	0,3%	2	0,9%	6	3,00	3	100,0%
8		Sociální práce	1,3%	9	2,3%	16	2,00	1	88,9%
9		Vodoprávní řízení	0,7%	5	0,9%	6	1,20	1	80,0%
10		Ochrana přírody a krajiny	1,7%	12	2,4%	17	1,42	1	83,3%
11		Odpadové hospodářství	9,7%	68	13,4%	94	1,38	1	98,5%
12		Zemědělský půdní fond	1,0%	7	1,1%	8	1,14	1	100,0%
13		Lesní hospodářství	0,6%	4	1,1%	8	2,00	2	100,0%
14		Myslivost	1,3%	9	2,3%	16	1,78	2	100,0%
15		Ochrana ovzduší	0,6%	4	0,7%	5	1,25	1	100,0%
16		Ochrana zvířat	0,4%	3	0,6%	4	1,33	1	66,7%
17		Rybářství	3,1%	22	3,6%	25	1,14	1	100,0%
18		Přestupková agenda	1,4%	10	1,4%	10	1,00	1	90,0%

Zdroj: PROCES, Dotazníkový průzkum obyvatel, květen 2018¹⁴²

Pozn.: * Návštěvu dopravního úřadu většina respondentů nerozlišovala s návštěvou dopravně správního úřadu.

Údaje o četnosti výkonu agend občanské průkazy, cestovní doklady a živnostenský úřad byly převzaty z registru MV a tudíž nebyly součástí dotazníkového šetření.

Navrhovaná změna:

Zrušení povinnosti uvedené v § 2 odst. 2 zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností ve znění pozdějších předpisů, dle kterého obce Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav zřizují pracoviště obecního úřadu v hlavním městě Praze, obec Nýřany zřizuje pracoviště obecního úřadu v Plzni a obec Šlapanice zřizuje pracoviště obecního úřadu v Brně. **Zrušením odst. 2 § 2 zákona č. 314/2002 Sb., by došlo ke zrušení detašovaných pracovišť těchto ORP.**

Zrušením detašovaných pracovišť ORP Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav v Praze, ORP Nýřany v Plzni a ORP Šlapanice v Brně se bude muset řešit zajištění výkonu agend ORP pro obyvatele obcí správního obvodu výše uvedených ORP.

V rámci tohoto řešení by všechny 4 ORP (dosud s detašovaným pracovištěm) **měly pracoviště pouze ve správním centru, stejně jako je to u ostatních ORP.** Lze říci, že změna by se týkala

¹⁴² Průzkum byl realizován v roce 2018 v rámci studie „Analýza vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb“ zpracovaná pro Ministerstvo vnitra konsorciem společnosti PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a výzkumným ústavem ACCENDO-Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. a poddodavatelem EEIP a.s. Počet respondentů: 700 obyvatel ČR, metoda sběru dat: PAPI a CATI.

pouze úřadu ORP Černošice, ORP Šlapanice a ORP Nýřany, jelikož úřad ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav je již téměř celý přesunut do správního centra (do celkem 6 budov).

Toto řešení podporuje i porovnání dopravní dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou v rámci ORP v zázemí Prahy, Brna a Plzně. Obce v rámci SO ORP Šlapanice mají obdobnou dopravní dostupnost VHD jako obce v dalších ORP, které nemají detašovaná pracoviště, např. jako v ORP Rokycany v zázemí Plzně. Při srovnání s dopravní dostupností VHD s ORP Říčany, či Rosice jsou průměrné časy dojezdu nepatrně vyšší (cca o 5 minut). Pro srovnání byla zařazena ORP Kutná Hora ze Středočeského kraje, která se sice nenachází v zázemí velkých měst, ale doba dojezdu z obcí v rámci správního obvodu je 3. nejhorší v rámci všech 205 ORP, je jen trochu lepší než v SO ORP Nýřany (nejhorší dopravní dostupnost VHD v rámci SO ORP v ČR) a ORP Černošice (2. nejhorší dostupnost VHD v SO ORP v ČR), které mají povinnost zřizovat detašovaná pracoviště.

Tabulka 5.6: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst

Zázemí města	ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				Celkem
		Průměr	Maxim.	Minim.	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojením na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojením mezi 8 a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinou	
Praha	Černošice	58	95	2	76	59	46	78	0	78	0	78
Praha	Brandýs n. Labem-St. Bolesl.	36	81	4	52	33	17	57	1	57	1	58
Praha	Říčany	26	73	3	35	26	15	51	0	51	0	51
Plzeň	Nýřany	60	138	2	82	62	33	53	0	53	0	53
Plzeň	Rokycany	35	82	3	51	30	18	63	4	66	1	67
Plzeň	Stod	25	55	5	36	22	10	23	0	23	0	23
Plzeň	Přeštice	24	102	3	28	21	10	29	0	29	0	29
Plzeň	Blovíce	22	65	3	24	15	9	16	2	16	2	18
Brno	Šlapanice	30	68	2	46	30	11	39	0	39	0	39
Brno	Rosice	25	42	3	35	25	18	23	0	23	0	23
Brno	Kuřim	12	29	3	14	10	7	9	0	9	0	9
	Kutná Hora	52	133	4	65	45	30	50	0	50	0	50

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují. Pro srovnání bylo ponecháno barevné škálování ze srovnání všech ORP v rámci ČR.

5.2.3.1 Zrušení detašovaného pracoviště se změnou SO ORP Nýřany a SO ORP Šlapanice

V rámci Varianty 2 existují speciální návrhy řešení **pro SO ORP Nýřany a SO ORP Šlapanice, u kterých lze změnit SO ORP bez dopadu na vymezené hranice krajů**, což bylo využito při optimalizaci hranic SO obou ORP a přeřazením některých obcí do SO ORP Plzeň a SO ORP Brno. Toto řešení však **u SO ORP Černošice a ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav v zázemí Prahy nelze aplikovat**, jelikož se nacházejí ve Středočeském kraji a došlo by k porušení hranice vyššího územně správního celku (hl. m. Prahy).

SO ORP Nýřany – návrhy na změny SO ORP

Z důvodu horší dopravní dostupnosti správního centra Nýřany pro obce v těsném zázemí Plzně pro vyřízení ostatních agend, neuvolněných od místní příslušnosti, by bylo výhodnější jejich přeřazení ze SO ORP Nýřany, konkrétně se jedná o 16 obcí, a to o obce ve SO POÚ Třemošná a obec Chotíkov (POÚ Město Touškov) do SO ORP Plzeň, což by umožnilo obyvatelům z těchto obcí dobu dojezdu na jejich spádové ORP Plzeň stejnou jako dosud.

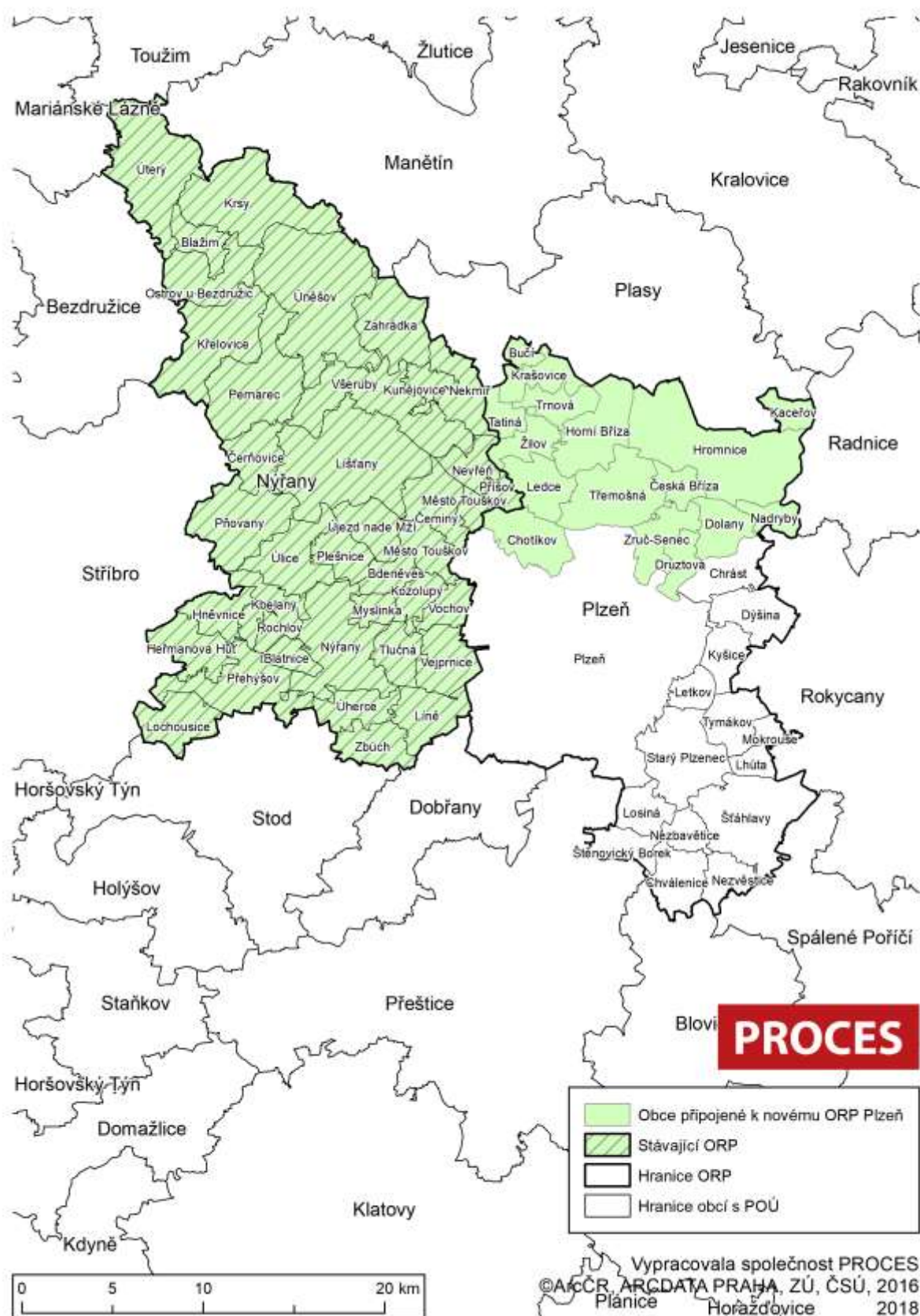
Navíc **po zrušení detašovaného pracoviště se bude MěÚ Nýřany potýkat s nedostatečnou kapacitou pracoviště úřadu v Nýřanech, snížením počtu obcí v SO ORP Nýřany a tím počtem obyvatel by došlo i ke snížení počtu zaměstnanců městského úřadu**. Nově vymezený SO ORP Nýřany by měl dostatečný počet obyvatel pro efektivní realizaci výkonu státní správy.

Tabulka 5.7: Změny počtu obyvatel v ORP v zázemí Plzně v letech 2009 – 2018

Území	Stav obyvatel k 1.1.										Změna za 9 let	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Počet	%
POÚ Třemošná	17 732	17 846	17 993	17 929	18 073	18 194	18 293	18 355	18 460	18 511	779	4,21%
obec Chotíkov	935	997	1 044	1 089	1 099	1 115	1 142	1 138	1 141	1 153	218	18,91%
ORP Nýřany	51 698	52 336	53 044	53 365	53 949	54 399	54 844	55 286	55 733	56 308	4 610	8,19%
nový stav ORP Nýřany	33 031	33 493	34 007	34 347	34 777	35 090	35 409	35 793	36 132	36 644	3 613	9,86%

Zdroj: ČSÚ, data k 1.1.

Obrázek 5.1: Přeražení obcí ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň

SO ORP Šlapanice – návrhy na změny SO ORP

V zázemí Brna z důvodu zrušení detašovaného pracoviště by došlo u některých obcí k nárůstu doby dojezdu obyvatel na úřad k vyřízení potřebných agend spojených s místní příslušností. Pro obyvatele obcí ve správním obvodu, kteří preferují vyřizování agend v Brně, se nic oproti současnému stavu (s detašovaným pracovištěm) nezmění v rámci výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti, protože si je budou moci vyřídit stále v Brně, ale na pracovišti magistrátu. Z důvodu vyřízení ostatních agend, neuvolněných od místní příslušnosti, by bylo vhodnější přearanžování 16 obcí (Hajany, Modřice, Moravany, Nebovidy, Omice, Ořechov, Ostopovice, Popůvky, Prštice, Radostice, Rebešovice, Silůvky, Střelice, Troubsko, Vranov a Želešice) ze SO ORP Šlapanice v blízkosti Brna (s horší dojezdovou dobou na pracoviště do Šlapanic než do Brna) do SO ORP Brno. Obyvatelům z těchto obcí by byla umožněna doba dojezdu do ORP stejná jako doposud. **Nově vymezený SO ORP Šlapanice by měl dostatečný počet obyvatel pro efektivní realizaci výkonu státní správy.**

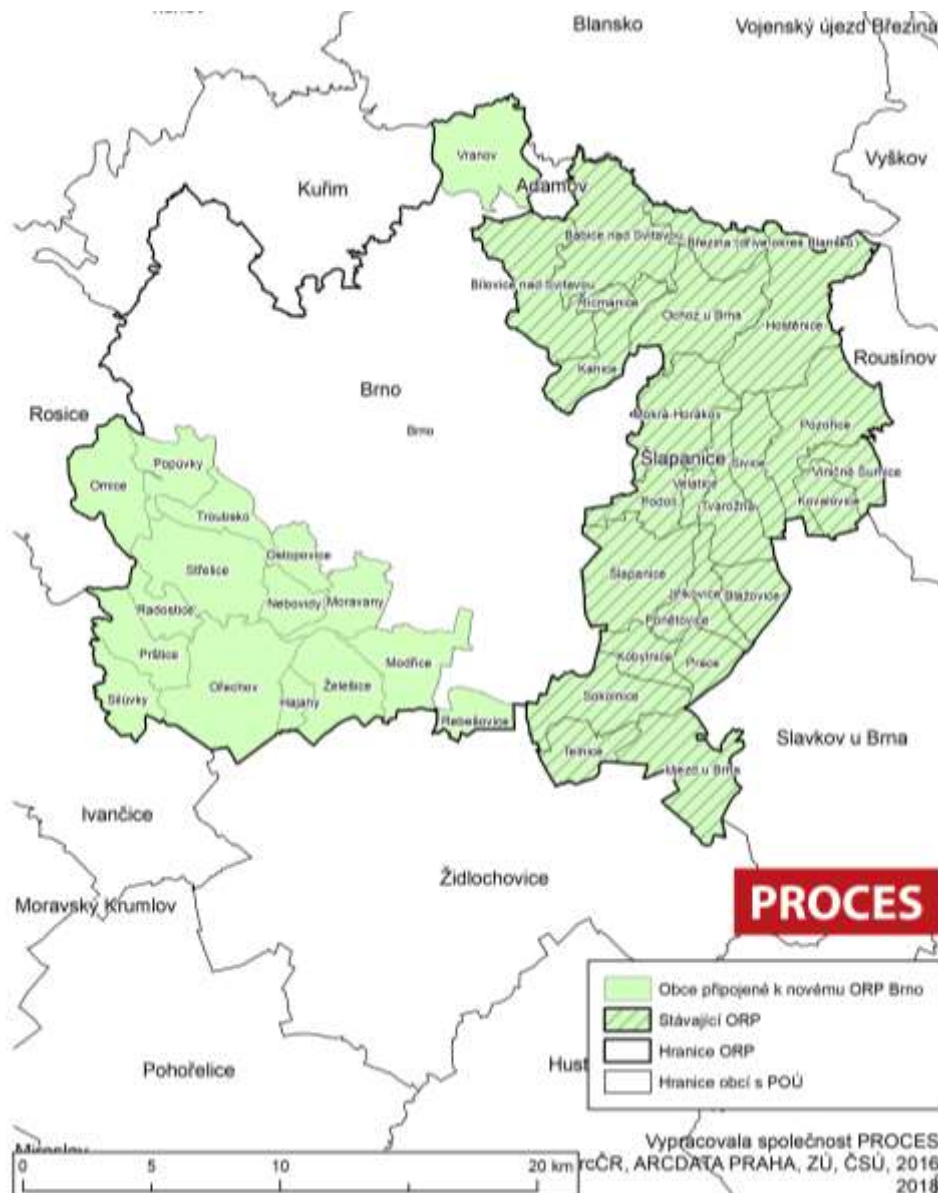
Navíc po zrušení detašovaného pracoviště se bude **MěÚ Šlapanice potýkat s nedostatečnou kapacitou pracoviště úřadu ve Šlapanicích, snížením počtu obcí v SO ORP Šlapanice, a tím počtem obyvatel, dojde ke snížení počtu zaměstnanců městského úřadu Šlapanice a odstraní se duplicitní výkon některých agend.**

Tabulka 5.8: Změny počtu obyvatel v POÚ v zázemí Brna v letech 2009 – 2018

Území	Stav obyvatel k 1.1.										Změna za 9 let	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Počet	%
ORP Šlapanice	59 169	60 278	61 383	62 661	63 498	64 446	65 569	66 461	67 446	68 364	9 195	13,45%
nový stav ORP Šlapanice	36 383	36 937	37 508	38 088	38 537	39 009	39 572	40 017	41 765	40 850	4 467	10,94%
Nové území, připojené k ORP Brno	22 786	23 341	23 875	24 573	24 961	25 437	25 997	26 444	25 681	27 514	4 728	17,18%

Zdroj: ČSÚ, data k 1.1.

Obrázek 5.2: Přeřazení obcí ze SO ORP Šlapanice do SO ORP Brno

5.2.4 VARIANTA 3: VYTVOŘENÍ METROPOLITNÍCH OBLASTÍ PRO VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY

V současné době v rámci rozvoje velkých měst se pracuje s metropolitní oblastí. Důvodem je plánování v širším kontextu. V rámci všech analyzovaných velkých měst nad 150 tis. obyvatel a jejich zázemí došlo k vytvoření společných rozvojových strategií ITI¹⁴³, které umožňují speciální čerpání z dotačních programů na projekty, které mají synergické dopady na celé území, včetně rozvoje dopravní infrastruktury a integrovaného dopravního systému, které zlepší dostupnost

¹⁴³ Integrované teritoriální investice (ITI) – jedná se o nástroj, který je určen pro území (metropolitní oblast), jehož rozvoj vyžaduje integrovaný přístup, tedy možnost čerpání prostředků z více než jedné prioritní osy operačních programů nebo více fondů.

obyvatel žijících v zázemích do center. Tento trend vede k novým úvahám o rozšíření a reorganizaci veřejné správy v zázemí těchto velkých měst, která jsou vystavena výrazným suburbanizačním procesům.

V rámci níže vytvořeného návrhu metropolitních oblastí Praha je navržena změna hranic vyššího územně samosprávného celku (Praha jako kraj), která je v současné době shodná s hranicí hl. m. Prahy.

V rámci níže vytvořených návrhů metropolitních oblastí měst Brno, Plzeň a Ostrava je počítáno **s výkonem přenesené působnosti** na úrovni ORP Brno, ORP Plzeň a ORP Ostrava pro jejich širší zázemí dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Přesné vymezení jednotlivých metropolitních oblastí bylo stanoveno na základě územních vazeb, vyjížděky z obcí v rámci SO ORP do těchto velkých měst a dopravní dostupnosti.

Výkon samostatné působnosti by mohl v metropolitní oblasti být zajištěn ve formě „metropolitního svazku obcí“ se zakomponováním samotného metropolitního města. Tyto svazky představují hlavní mechanismus podpory meziobecní spolupráce. Jedná se o speciální právnickou osobu veřejného práva, určenou výlučně ke vzájemné spolupráci obcí, a to v samostatné působnosti.

Obce do DSO¹⁴⁴, vstupují z důvodu, aby byly plošně zajištěny veřejné služby vykonávané v samostatné působnosti, neboť především menší obce nemají kapacity, zdroje (personální, finanční, technologie) tyto aktivity realizovat. Založení a zajištění chodu „metropolitního svazku obcí“ by však především vyžadovalo personální, časovou i finanční dotaci metropolitního centra, které by plánovalo a řídilo rozvojové aktivity přesahující jeho hranice spolu s dalšími členskými obcemi DSO, které by se spolupodílely na rozhodování o aktivitách v širším území.

Zkušenosti ze zahraničí ukazují, že metropolitní svazek obcí musí mít nejen zákonnou podobu, ale do zákona musí být včleněno znění, že obce jsou povinny tento svazek vytvářet, nemůže být dobrovolný. Jedině cestou povinného vytváření svazku s definováním práv a povinností, způsobu financování, s popisem vnitřní struktury a činnosti, lze dojít k očekávanému cíli a to skutečné spolupráci obcí za účelem naplnění vzájemné spolupráce v metropolitní oblasti. Pokud je spolupráce dána jako dobrovolná, je odsouzena k neúspěchu, jelikož každá obec zde promítne

¹⁴⁴ Dobrovolný svazek obcí – § 49 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

svou vlastní interpretaci přístupu k této možnosti, např. tím, že se nezapojí, anebo se rozhodne preferovat rozhodnutí, která naplňují jen její potřeby.

Jako nepříliš šťastný způsob spolupráce, do které jsou zapojeny obce, je možné uvést české MAS¹⁴⁵, které na začátku provázelo velké očekávání, ale pak se ukázalo, že právě zapojení jiných subjektů než pouze veřejné správy může v některých případech být překážkou. Dle informací z realizovaných rozhovorů vedlo k preferování např. osobních zájmů podnikatelských subjektů, které jsou také součástí MAS a které se na rozdíl od veřejné správy nezodpovídají za svá rozhodnutí občanům. Tímto pak následně docházelo k rozporům ohledně plánování dalšího rozvoje území s místní veřejnou správou, jelikož zájmy podnikatelských subjektů byly v některých případech v rozporu s potřebami území. Na základě výše uvedeného je vhodné poznamenat, že řídicím subjektem „metropolitního svazku obcí“ musí být taková právnická osoba, která je složena pouze ze zástupců veřejné správy, kteří jsou povinni zodpovídat se ze své činnosti ústředním státním orgánům a občanům, na rozdíl od podnikatelských subjektů.

Návrh nové formy metropolitního svazku obcí (dále jen MSO) vychází ze zahraničních zkušeností z Francie¹⁴⁶.

Jednalo by se o subjekt, který sdružuje sousedící obce (tj. požadavek na územní celistvost), jenž při svém vzniku musí mít minimálně 250 tis. obyvatel, z čehož centrum musí mít minimálně 150 tis. obyvatel, jehož cílem je integrovaný rozvoj území založený na principu solidarity v demokratické společnosti. MSO by povinně mohlo vykonávat místo obcí kompetence v těchto oblastech:

1. Hospodářský, sociální a kulturní rozvoj – podpora průmyslových a obchodních zón, kulturních, sportovních a sociokulturních zařízení, cestovního ruchu.
2. Rovnoměrný rozvoj území: územní plánování s důrazem na městský prostor a návaznost s okolní krajinou, organizace dopravní obslužnosti území, údržba a výstavba silnic, údržba a budování cyklostezek, plánování veřejné hromadné dopravy.
3. Řešení problematiky bezpečnosti v území, prevence kriminality.

¹⁴⁵MAS (místní akční skupina) je právnická osoba, založená na principech místního partnerství za účelem podpory a rozvoje venkovského regionu. Jde o společenství občanů, místně působících neziskových organizací, podniků a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci).

¹⁴⁶ Zpracováno v rámci projektu „Analýza vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb“ zpracovaného po Ministerstvo vnitra, zpracoval PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o., ACCENDO-Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. ve spolupráci spoddodavatelem EEIP, a.s. v roce 2018.

4. Veřejné služby: voda a kanalizace, správa hřbitovů, zásobování teplem, elektřinou a plynem, provoz stanic pro dobíjení elektromobilů.
5. Životní prostředí: odpadové hospodářství, ochrana ovzduší, boj proti hluku, podpora úspory energií, protipovodňová opatření.

Členové MSO se mohou dohodnout na rozšíření kompetencí v souladu s veřejným zájmem území, takové rozšíření musí schválit alespoň polovina členských obcí, které reprezentují minimálně polovinu obyvatel MSO.

Rozvoj metropolitní spolupráce by měl být podpořen dotačním titulem, který pomůže s jejím nastavením a rozvojem. Ukazuje se jako jednoznačně výhodné zavést systematickou finanční podporu struktury MSO (obdobně jako u DSO) tak, aby veškeré náklady nemusely být hrazeny ze strany členských obcí pouze formou příspěvků na činnost. Tato podpora by měla charakter příspěvku na činnost těchto MSO, který by pokrýval část provozních nákladů. Koordinace dotačního titulu by měla být v gesci Ministerstva vnitra.

V současné době nelze ze zahraničí do ČR převzít fungující praxi, ale v případě změny členění veřejné správy v ČR by bylo možné o tom uvažovat.

5.2.4.1 3A Metropolitní oblast „Velká Praha“

Praha a její aglomerační oblast se od ostatních velkých měst s jejich aglomeracemi odlišuje tím, že jakékoliv územní změny přesahují krajské hranice, a to mezi hl. m. Prahou a Středočeským krajem.

Při úpravě výkonu veřejné správy v zázemí Prahy je možné inspirovat se řešením na Slovensku, konkrétně v zázemí Bratislavy, kde pro výkon veřejné správy v rámci Bratislavského samosprávného kraje kromě území hl. m. Bratislavy jsou zařazeny okresy Malacky, Pezinok a Senec.

Tabulka 5.9: Současný stav počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna

Území	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
SO ORP Černošice	142 910	580,3	246,3
SO ORP Brandýs n. L- St. Boleslav	107 915	378,2	285,4
SO ORP Říčany	68 288	377,3	181,0
připojená ORP celkem	319 113	1 336,7	238,9
hl. m. Praha	1 294 513	496,2	2 608,8
kraj Praha	1 613 626	1 832,0	880,8

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2018

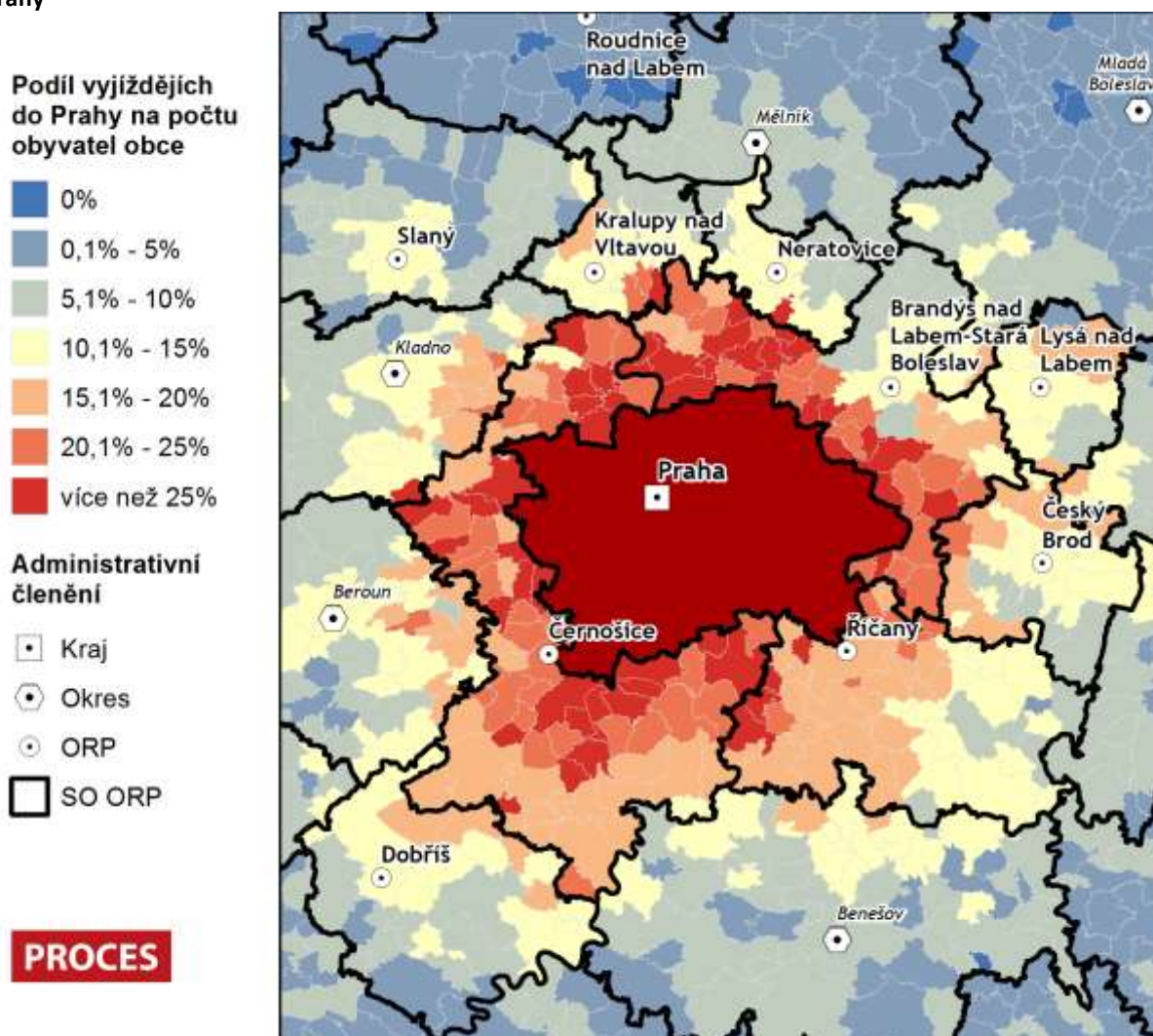
Obrázek 5.3: Znázornění území v zázemí Prahy

V mapě níže je znázorněn podíl dojíždějících do Prahy za prací či do škol z jednotlivých obcí v SO ORP zázemí Prahy. Z mapy je zřejmé, že nejvyšší podíl vyjíždějících je z ORP v těsné blízkosti Prahy, tzn. SO ORP Černošice, SO ORP Brandýs n. L.-Stará Boleslav a SO ORP Říčany. Z obcí v blízkosti hranice hl. m. Prahy vyjíždí nejvíce obyvatel, převážně je podíl vyšší než 20 %.

Nejvyšší podíl vyjíždějících je v rámci SO ORP Černošice, kde je v rámci obcí na celém území podíl vyšší než 15 %, u cca poloviny území vyšší než 20 %. Ze SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav vyjíždí do Prahy více než 20 % obyvatel u cca poloviny území, u obcí v okolí Brandýsa n. L.-St. Boleslav je podíl nižší, a to více než 5 %, příp. 10 %. Z cca poloviny obcí na území SO ORP Říčany vyjíždí do Prahy více než 15 % obyvatel, na Černokostelecku je podíl vyjíždějících mnohem nižší, intenzita vyjížděky do Prahy je v ORP Říčany mnohem nižší než v ORP Černošice a Brandýs n. L.-St. Boleslav. V obcích vzdálenějších ORP se podíl vyjíždějících do Prahy pohybuje v rozmezí 5-10 %.

Obrázek 5.4: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Prahy na počtu obyvatel jednotlivých obcí v zázemí Prahy

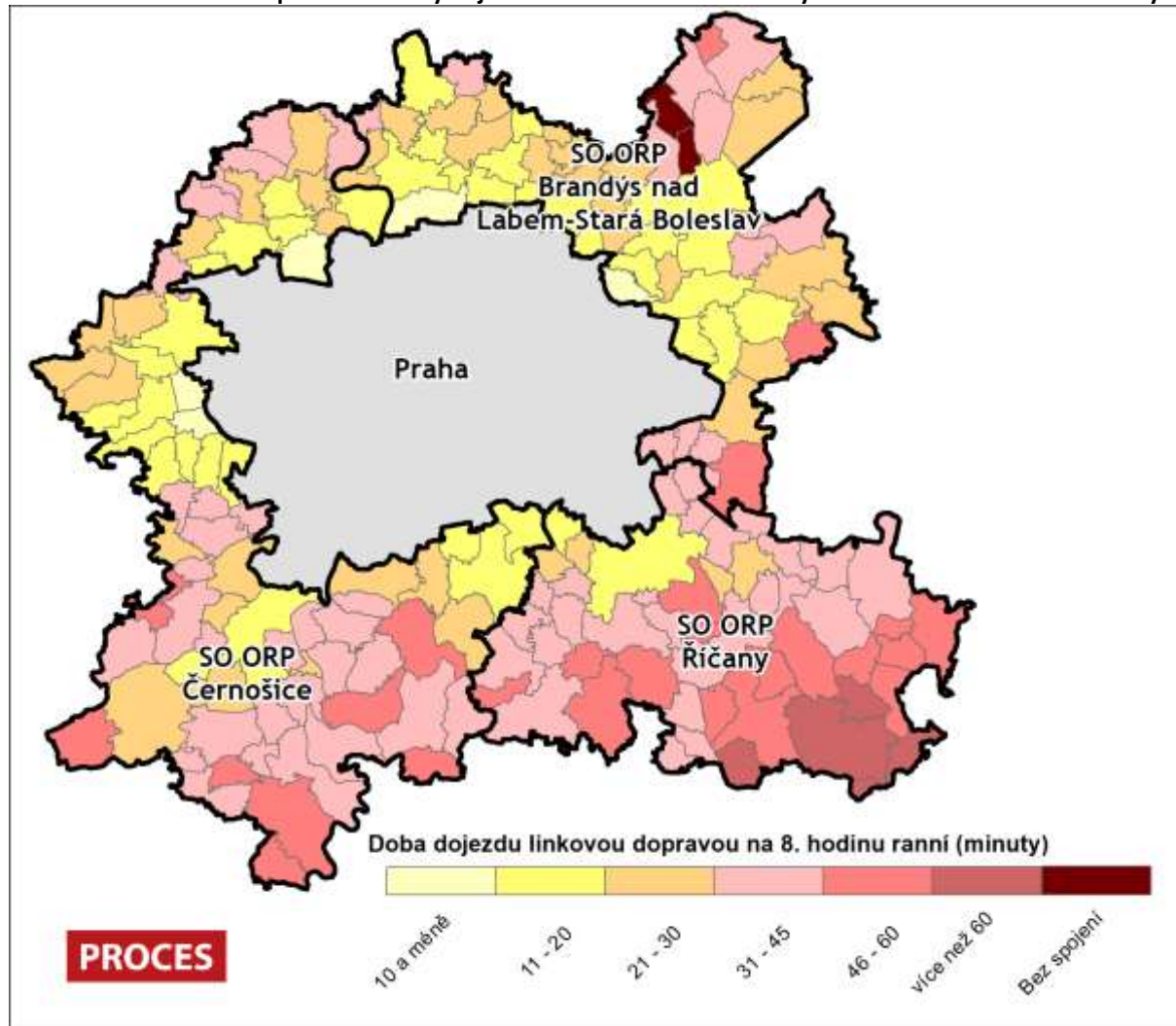

Zdroj: SLDB 2011

Dostupnost VHD do Prahy v intervalu do 20 minut mají obce v blízkosti hranic hl. m. Prahy především z ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav, dále v severní a západní části SO ORP Černošic a

v blízkosti hranic mezi SO ORP Černošice a Říčany. Většina obcí na jihu ORP Černošice a v ORP Říčany má dojezdovou dobu do Prahy na 8 hodin ráno delší než 30 minut (viz obrázek níže). Podrobnější údaje jsou v Příloze č. 7.

Obrázek 5.5: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Prahy z obcí ze SO ORP v zázemí Prahy

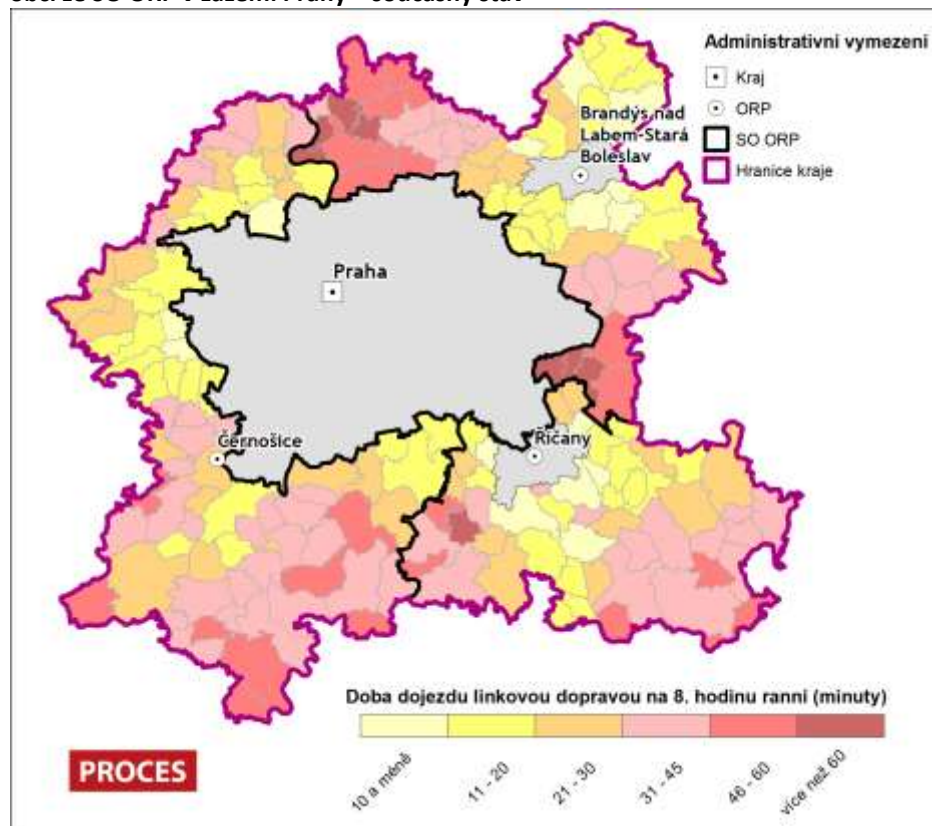
Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují.

Úpravou hranice kraje Praha, do jehož území by nově spadala ORP Černošice, ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav a ORP Říčany, by se nezměnila doba dojezdu na úřad ORP za výkonem agend. V rámci níže uvedených mapových výstupů je znázorněna doba dojezdu na úřady sledovaných ORP v současné době. Tzn., že jsou vytvořeny 2 varianty pro SO ORP Černošice, kdy v první mapě je ukázka dojezdu na detašované pracoviště v Praze, u druhé mapy je ukázka dojezdu do správního centra Černošice, která je výrazně horší.

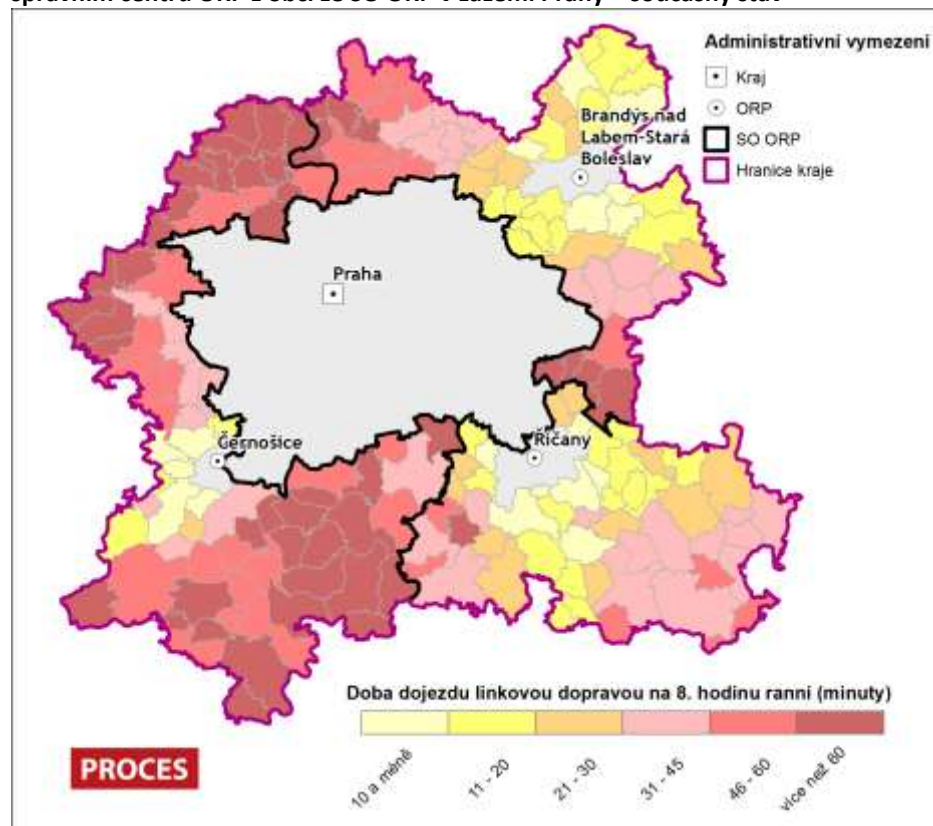
Z toho důvodu je nutné zvážit situaci z hlediska uspokojení potřeb občanů, jelikož sídlo správního obvodu Černošice nepředstavuje relevantní centrum pro většinu jeho území a situace je řešitelná jen pomocí detašovaného pracoviště v centru aglomerace, tzn. v Praze. Je pravda, že uvedený problém může řešit odlišení Prahy jako obce a Prahy jako kraje (pod nějž budou spadat mimo Prahu také ORP Černošice, ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav a ORP Říčany). Takové řešení je poměrně složité a zejména jeho případná realizace by si vyžádala delší dobu. Nebylo by proto únosné, aby mezi tím neexistovalo detašované pracoviště obce s rozšířenou působností Černošice v Praze.

Obrázek 5.6: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Prahy – současný stav

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.
Pozn.: Doba dojezdu z obcí SO ORP Černošice do Prahy, z obcí SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav do Brandýsa, z obcí SO ORP Říčany do Říčan.

Obrázek 5.7: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ve správním centru ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Prahy – současný stav

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.
Pozn.: Doba dojezdu z obcí SO ORP Černošice do Černošic, z obcí SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav do Brandýsa, z obcí SO ORP Říčany do Říčan.

V rámci varianty Metropolitní oblast „Velká Praha“ je navržena změna hranic vyššího územně samosprávného celku (Praha jako kraj), která je v současné době shodná s hranicí hl. m. Prahy. Nově navržená hranice by zahrnovala území okresu Praha – východ tvořeného SO ORP Brandýs nad Labem-St. Boleslav a SO ORP Říčany, dále okresu Praha – západ, tvořeného SO ORP Černošice.

Při realizaci této varianty je nutná nejen úprava hranic krajů, ale vzhledem k tomu, že výkon veřejné správy v rámci kraje Praha je realizován spolu s výkonem veřejné správy za hl. m. Praha na Magistrátu hl. m. Praha, je nutné tyto činnosti oddělit a zřídit samostatný úřad kraje Praha, který by byl nadřazen přeřazeným ORP ze Středočeského kraje i hl. m. Praha, lze předpokládat, že část současných zaměstnanců magistrátu (k 1. 1. 2018 celkem 2 242 osob) by byla přeřazena na nově vzniklý Krajský úřad kraje Praha.

V souvislosti s výše uvedeným by musely vzniknout i samosprávné orgány včetně zastupitelstva kraje, tzn. k zastupitelstvu hl. m. Prahy a zastupitelstvům MČ by přibyla ještě další vyšší úroveň, stejně jako je tomu u jiných krajů. Např. v Brně je umístěn Magistrát města Brna a zastupitelstvo města a Krajský úřad Jihomoravského kraje a zastupitelstvo kraje. Rovněž v rámci městských částí Brna působí zastupitelstva MČ. Stejná situace je v Ostravě, Plzni, Ústí nad Labem nebo Pardubicích.

Tato změna by umožnila koordinované plánování rozvoje Prahy a jejího zázemí, především v plánování rozvojových aktivit, dopravní infrastruktury a integrovaného dopravního systému, dále k zabezpečování úkolů územního plánování a ochrany životního prostředí.

5.2.4.2 3B Metropolitní oblast „Velké Brno“

Výkon veřejné správy v Brně a jeho zázemí je specifický tím, že správní obvod ORP je shodný jako správní obvod obce. Z důvodu suburbanizačních procesů a jednotného plánování rozvoje Brna a jeho zázemí především v plánování rozvojových aktivit, dopravní infrastruktury a integrovaného dopravního systému, dále k zabezpečování úkolů územního plánování, je potřebné zvážit a prověřit i změnu výkonu veřejné správy ve větším územním celku, a to v oblasti „Velké Brno“, tzn. v rámci území města Brna a jeho zázemí, tzn., SO ORP Šlapanice, Kuřim a Rosice a město Adamov ze SO ORP Blansko.

Obrázek 5.8: Znázornění území v zázemí Brna

Tabulka 5.10: Současný stav počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna

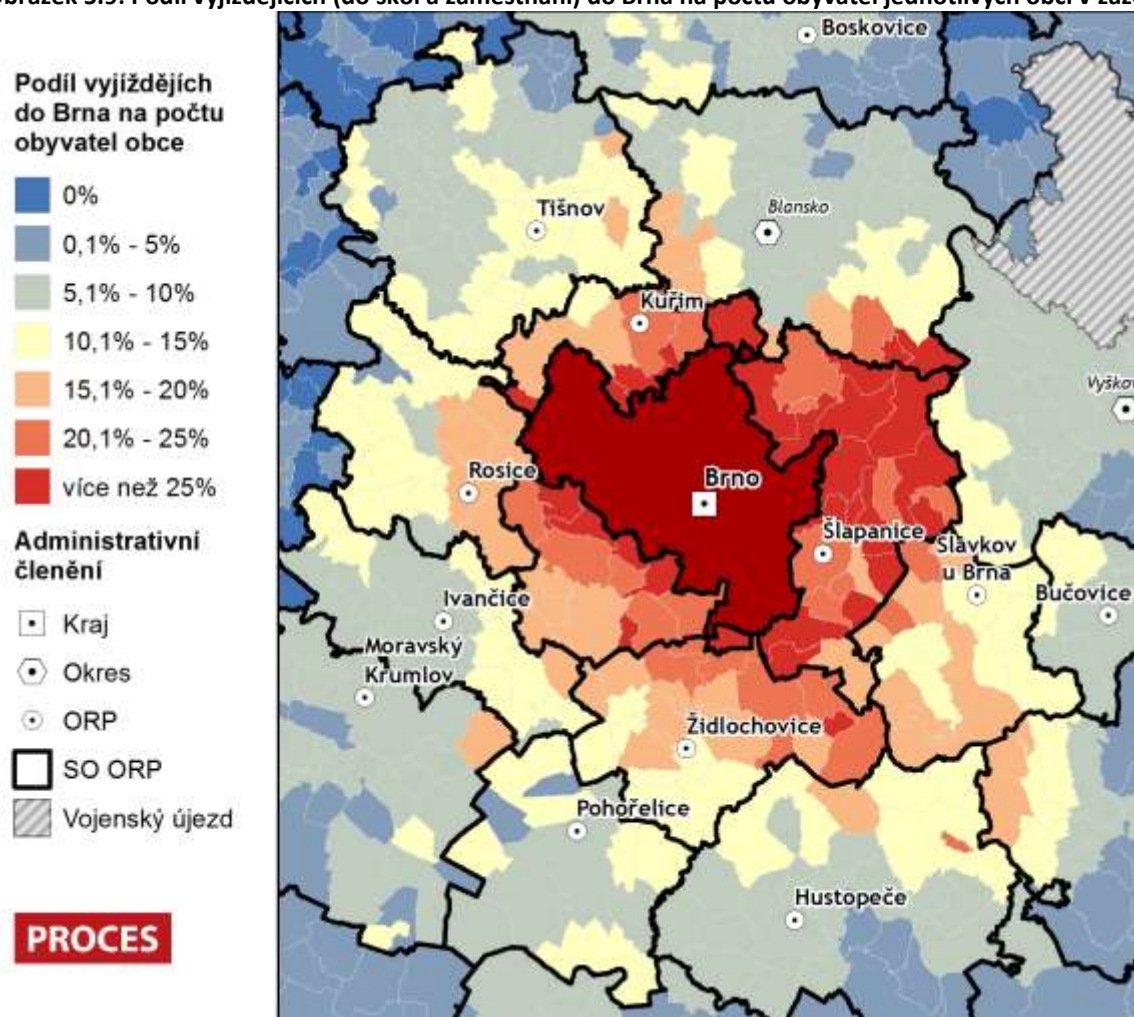
Území	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
SO ORP Brno	379 527	230,2	1 648,80
SO ORP Kuřim	22 855	77,1	296,6
SO ORP Šlapanice	68 364	343,1	199,2
Celkem	470 746	650,4	723,8
Adamov	4 552	3,8	1 203,7
Celkem s Adamovem	475 298	654,2	726,5

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2018

Pro výkon veřejné správy v zázemí velkých měst je nutné zohlednit dostupnost veřejnou hromadnou dopravou, kterou mohou využít všichni obyvatelé obcí v zázemí Brna, tzn. pracující, dojíždějící za službami, ale také senioři, samoživitelé a další skupiny obyvatel, které nejsou ekonomicky aktivní.

V mapě níže je znázorněn podíl dojíždějících do Brna za prací či do škol z jednotlivých obcí v zázemí Brna, ze kterého je zřejmé, že více než 20 % obyvatel dojíždí do Brna z obcí v rámci SO ORP Šlapanice (u většiny obcí je to více než 25 % obyvatel). Obdobná situace je i u obcí v rámci SO ORP Kuřim, ze kterých dojíždí do Brna více než 15 % obyvatel, v obcích Česká, Jinačovice, Rozbrojovice je podíl vyjíždějících vyšší než 25 %. Z obcí v SO ORP Rosice je u vyjíždějících mnohem nižší podíl, u obcí na východě ORP Rosice je podíl obyvatel vyšší než 15 %, většina území tohoto ORP má 10% podíl vyjíždějících na počtu obyvatel v jednotlivých obcích. Oproti SO ORP Rosice je vyšší podíl vyjíždějících do Brna z obcí v rámci SO ORP Židlochovice.

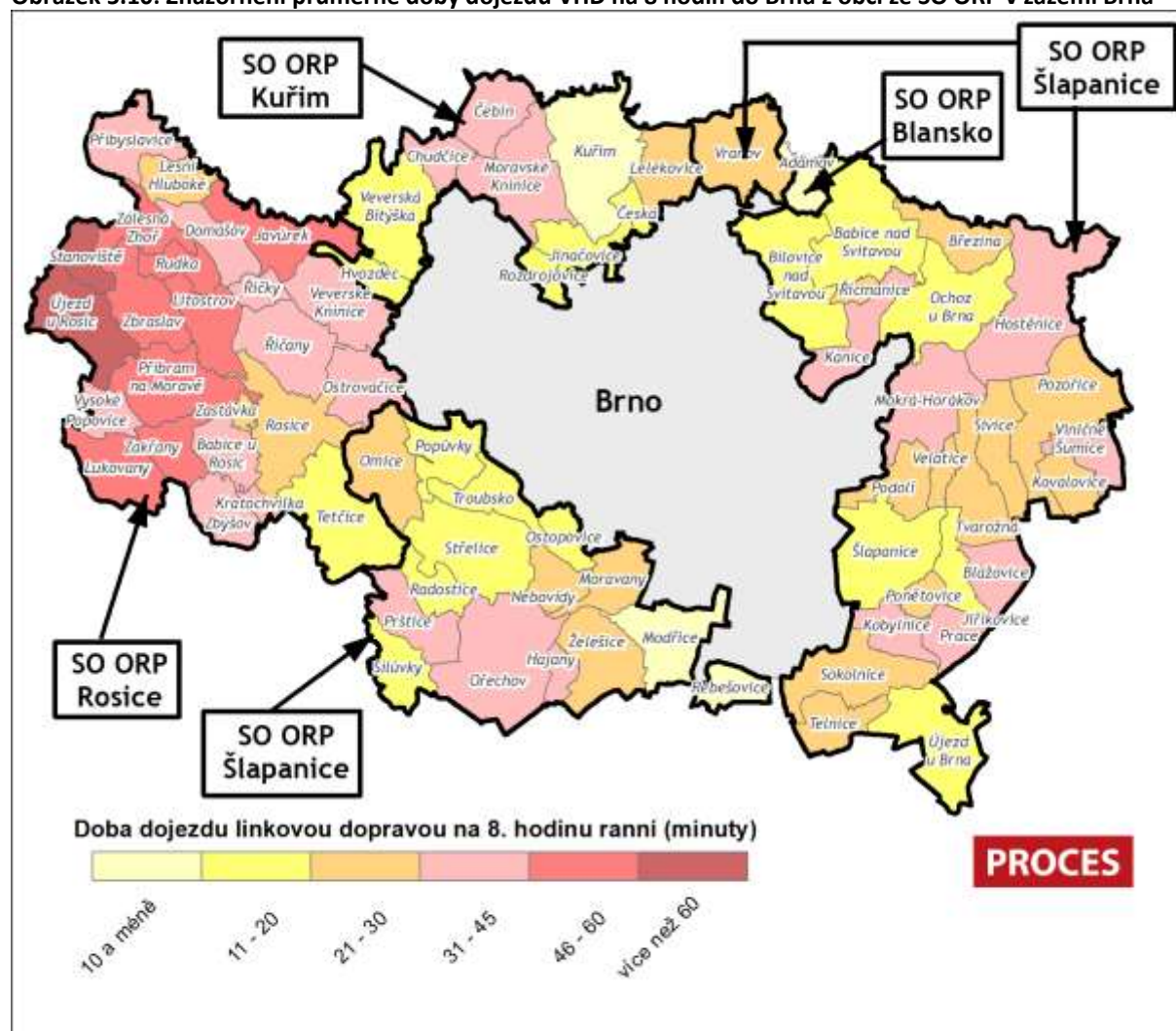
Obrázek 5.9: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Brna na počtu obyvatel jednotlivých obcí v zázemí Brna

Zdroj: SLDB 2011

V rámci oblasti Velké Brno byla prověřena dostupnost VHD z obcí v okolních SO ORP do Brna a bylo zjištěno, že SO ORP Šlapanice a SO ORP Kuřim mají velmi dobrou dopravní dostupnost VHD do Brna. Průměrná doba dojezdu je 21 minut u SO ORP Kuřim a 24 minut u SO ORP Šlapanice. Medián je 19 minut u SO ORP Kuřim a 23 minut u SO ORP Šlapanice. Počet spojů od 8 do 15 hodin je z obcí v SO ORP Kuřim do Brna v průměru 17,3 spojů (medián je 11) a u SO ORP Šlapanice je to v průměru 23,1 spojů (medián je 16,5). Max doba dojezdu na 8 hodin je u SO ORP Šlapanice 45 minut a u SO ORP Kuřim 34 minut. U obcí v SO ORP Rosice jsou dojezdové časy na 8 hodin výrazně horší, průměrná doba dojezdu je 44 minut, medián dojezdu je 43 minut a maximum je 77 minut. Rovněž počet spojů je výrazně nižší (v průměru 9,3 spojů, medián je 7,5 a min. počet spojení je 4). Podrobnější informace ohledně dojezdu na 8 hodin ráno do Brna jsou znázorněny v mapě níže a v tabulce v Příloze č. 7.

Obrázek 5.10: Znáznornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Brna z obcí ze SO ORP v zázemí Brna

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.
Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují.

Na základě výše uvedených informací je v rámci optimalizace výkonu veřejné správy v zázemí Brna v rámci této varianty navržena úprava, kdy bude zrušeno ORP Šlapanice a ORP Kuřim (oběma obcím bude ponechán výkon na úrovni POÚ), výkon ORP bude pro obce v jejich správních obvodech zajišťován Magistrátem města Brna, Rosicím bude výkon na úrovni ORP z důvodu výrazně horší dopravní dostupnosti VHD z obcí do Brna ponechán. Šlapanice a Kuřim by stále vykonávaly výkon POÚ (jak již bylo výše uvedeno), ale z důvodu lepší dopravní dostupnosti 22 obcí (Babice n. Svitavou, Bílovice n. Svitavou, Březina, Hajany, Kanice, Modřice, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Popůvky, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Střelice, Troubsko, Vranov a Želešice) ze SO ORP Šlapanice by byly dané obce přiřazeny i v rámci SO POÚ k Brnu a Šlapanice by poskytovaly výkon POÚ pouze pro zbylých 18 obcí.

Dále obec Adamov (která je zároveň POÚ) by byla přeřazena ze SO ORP Blansko do SO ORP Brno z důvodu převažujícího směru dojížděky do Brna.

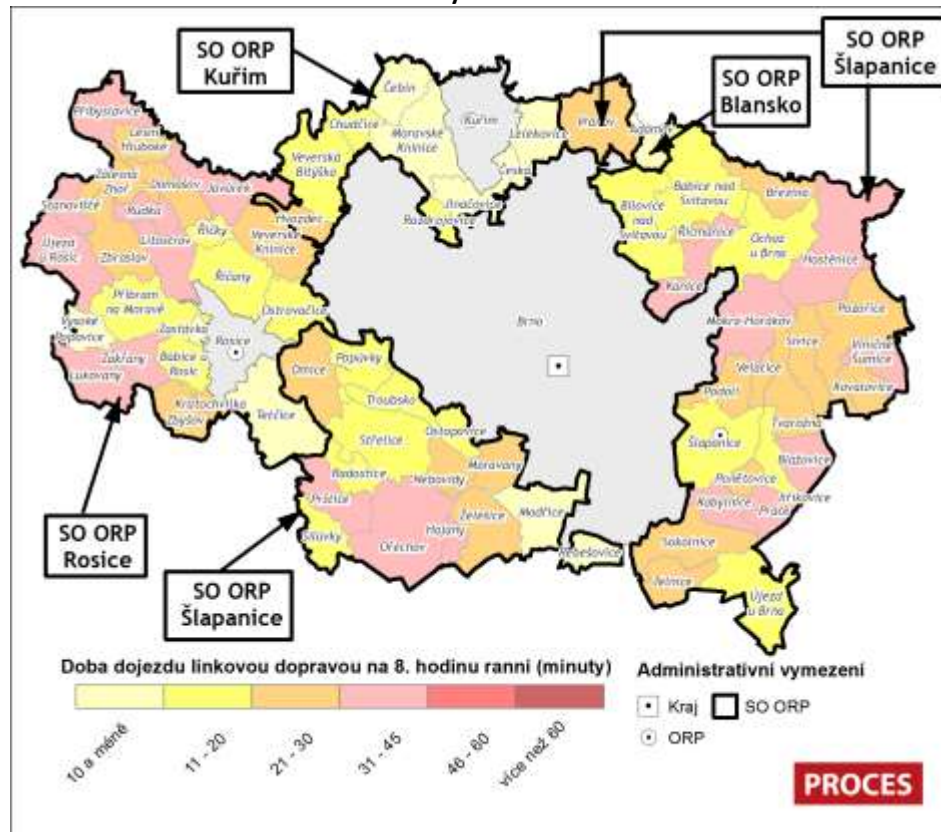
Tabulka 5.11: Současný stav počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna

Adamov	Současný stav (Blansko)	Po změně (Brno)
Dojezd VHD (v minutách)	9	25
Dojezd autem (minutách)	14,6	20,1
Počet vyjíždějících	146	833
Podíl vyjíždějících na počtu obyvatel	3,2%	18,4%

Zdroj: SLDB 2011, VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

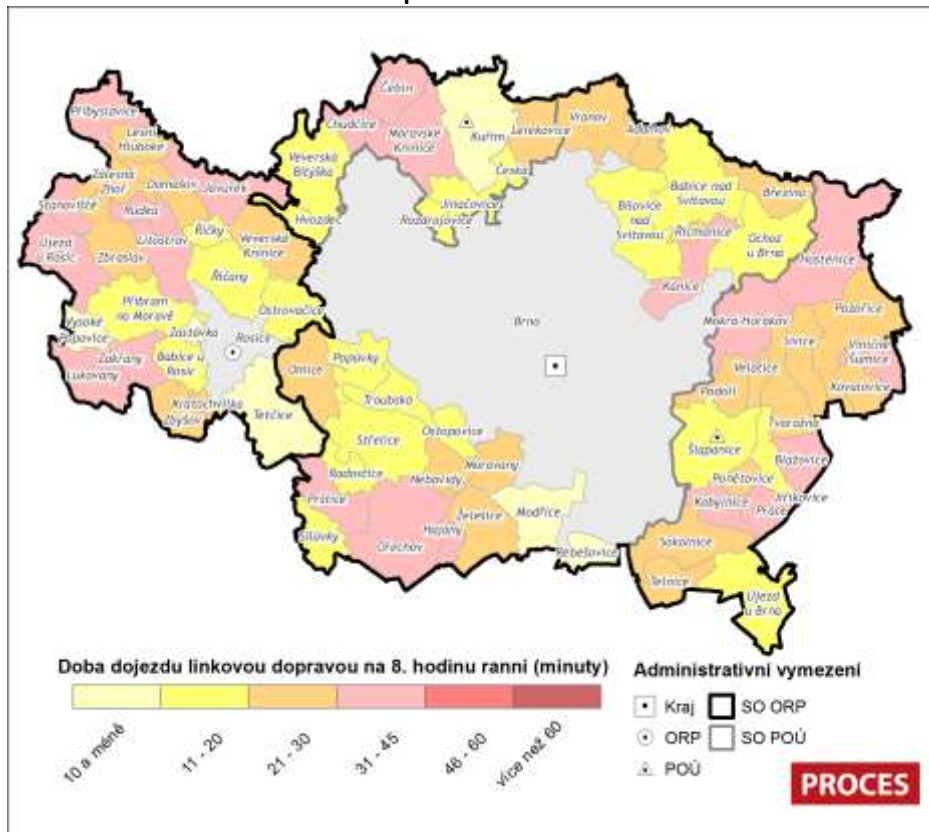
U některých obcí nedojde jejich přeřazením k metropolitní oblasti „Velké Brno“ ke zlepšení dopravní dostupnosti na úřad, dojde však ke zlepšení výkonu veřejné správy v území, a to její profesionalizace, kapacity, dále také ke zefektivnění jejího výkonu.

Obrázek 5.11: Znáznornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Brna – současný stav

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.
Pozn.: Doba dojezdu z obcí SO ORP Rosice do Rosic, z obcí SO ORP Šlapanice na detašované pracoviště do Brna, z obcí SO ORP Kuřim do Kuřimi, obec Adamov do Blanska.

Obrázek 5.12: Znáznornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Brna –stav po změně

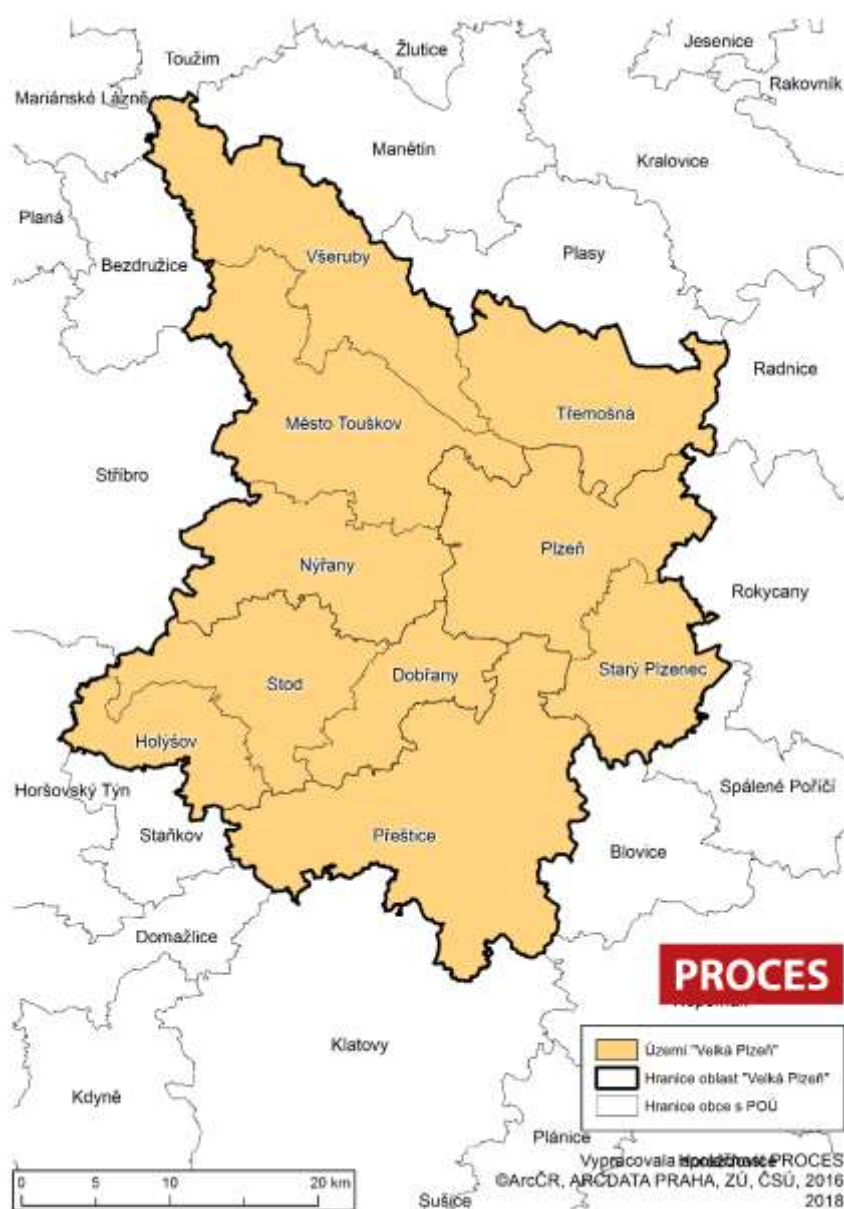

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.
Pozn.: Doba dojezdu z obcí SO ORP Rosice do Rosic, z obcí nově vymezeného SO ORP Brno do Brna.

5.2.4.3 3C Metropolitní oblast „Velká Plzeň“

Z důvodu suburbanizačních procesů a jednotného plánování rozvoje Plzně a jejího zázemí především v plánování rozvojových aktivit, dopravní infrastruktury a integrovaného dopravního systému, dále k zabezpečování úkolů územního plánování, je potřebné zvážit a prověřit i změnu výkonu veřejné správy ve větším územním celku, a to v oblasti „Velká Plzeň“, tzn. v rámci území města Plzeň a jeho zázemí, tzn., SO ORP Nýřany, SO ORP Stod, SO ORP Přeštice, které budou v následující části této kapitoly prověřeny, a na základě analytických závěrů bude vymezeno území Velké Plzně.

Obrázek 5.13: Znázornění území v zázemí Plzně

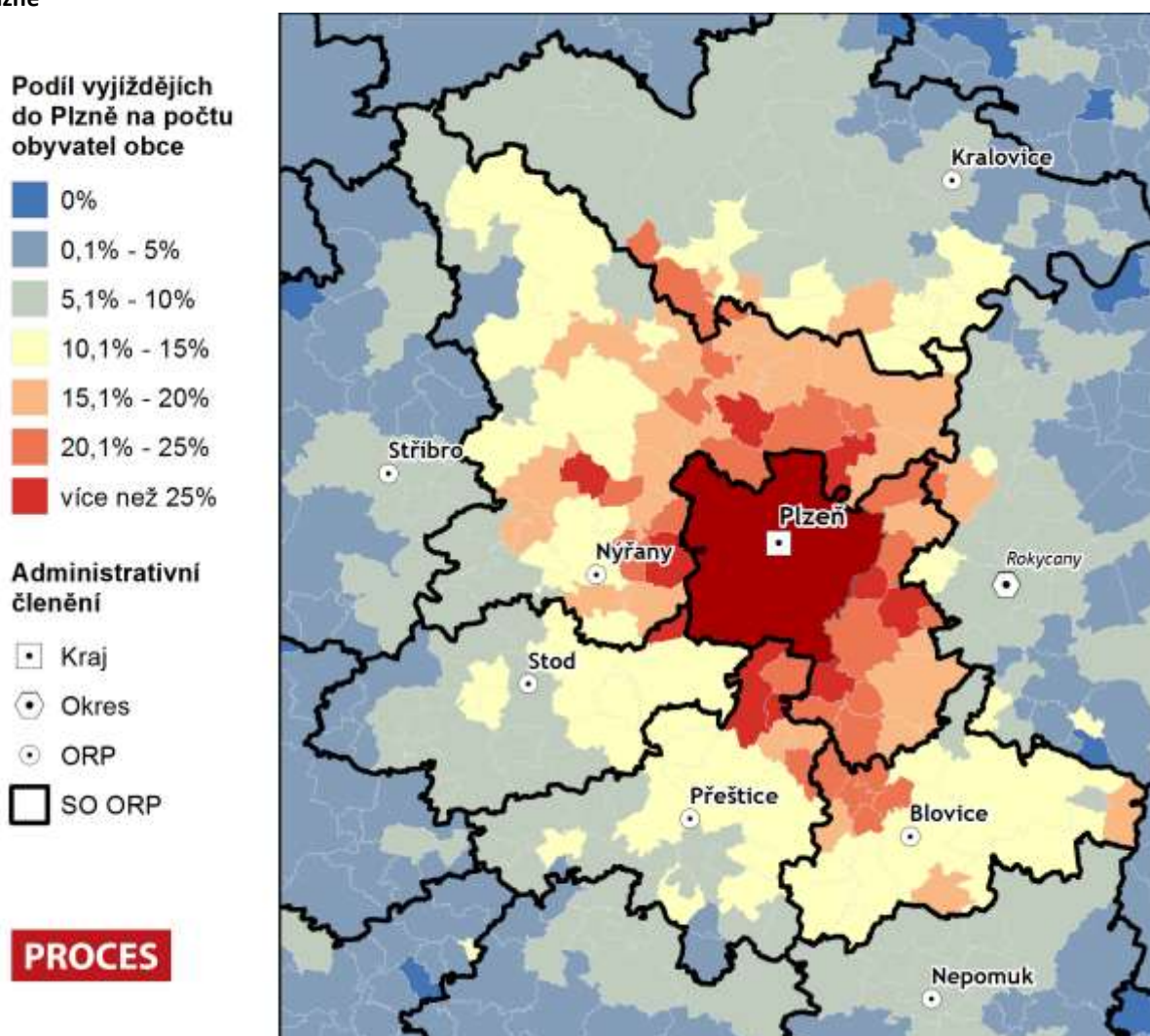
Tabulka 5.12: Současný stav obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna

Území	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
SO ORP Nýřany	56 308	628	89,7
SO ORP Stod	23 093	259	89,1
SO ORP Přeštice	22 486	271	82,9
SO ORP Plzeň	189 747	261	725,8
Celkem	291 634	1 419	205,5

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2018

Nejvyšší podíl vyjíždějících do škol a zaměstnání do Plzně je u obcí ležících nad Plzní (v rámci POÚ Třemošná - ORP Nýřany), který je vyšší než 15 % obyvatel, u některých obcí je vyšší než 25 % obyvatel. Podíl vyjíždějících vyšší než 25 % je i u dalších obcí v SO ORP Nýřany v blízkosti hranic s Plzní. V rámci POÚ Město Touškov a Všeruby je podíl vyjíždějících převážně vyšší než 10 %, ve vzdálenějších obcích vyšší než 5 %. Z ORP Stod je podíl vyjíždějících do Plzně nejnižší, více než polovina území má podíl vyjíždějících vyšší než 5 %, u obcí blíže k Plzni je podíl vyjíždějících vyšší než 10 % na počtu obyvatel. Obdobně jako v SO ORP Stod jsou na tom i obce v SO ORP Přeštice, pouze obce v severní části území ORP v blízkosti Plzně mají podíl vyjíždějících vyšší než 15 %, stejně jako je tomu v ORP Blovice. V ORP Rokycany a Kralovice je podíl vyjíždějících do Plzně mnohem nižší než v předchozích ORP, na většině jejich SO je v obcích podíl vyjíždějících vyšší než 5 %, na části území i nižší.

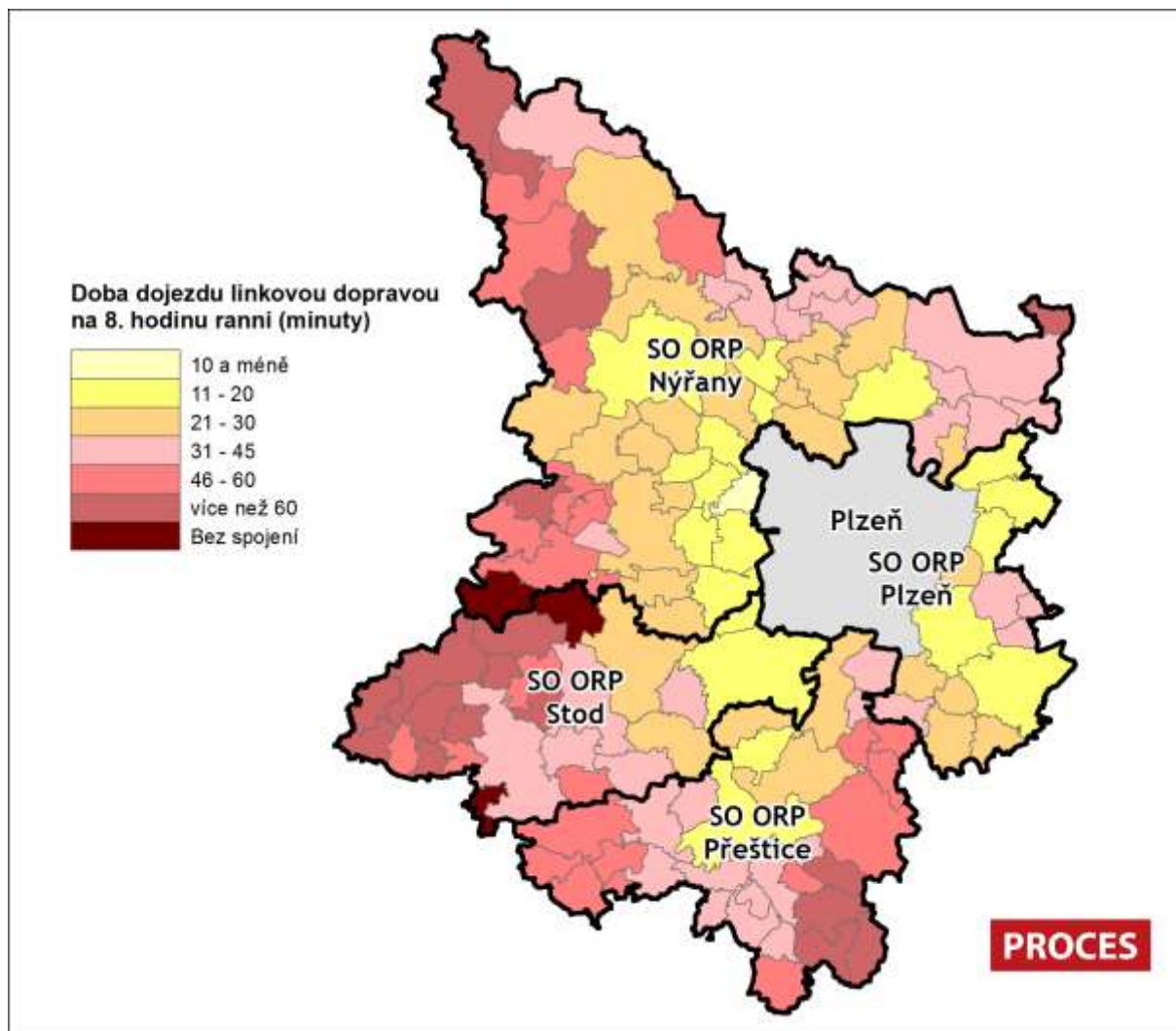
Obrázek 5.14: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Plzně na počtu obyvatel jednotlivých obcí v zázemí Plzně

Zdroj: SLDB 2011

Pro výkon veřejné správy v zázemí velkých měst je nutné zohlednit dostupnost veřejnou hromadnou dopravou, kterou mohou využít všichni obyvatelé obcí v zázemí Plzně, tzn. pracující, dojíždějící za službami, ale také senioři, samoživitelé a další skupiny obyvatel, které nejsou ekonomicky aktivní. V rámci oblasti Velká Plzeň byla prověřena dostupnost VHD z obcí v okolních SO ORP do Plzně. Z níže uvedené mapy vyplývá, že dostupnost VHD není tak dobrá jako např. v těsném zázemí Brna. Dostupnost VHD v nejbližším zázemí Plzně se převážně pohybuje v kategoriích do 20 min., 30 min. a 45 min. Vzdálenější obce v analyzovaných SO ORP se v rámci dostupnosti VHD pohybují nad 46 minut, jedná se především o obce ze SO ORP Stod a Přeštice, pro které je do Plzně dojezd VHD delší než 60 minut.

Obrázek 5.15: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Plzně z obcí ze SO ORP v zázemí Plzně

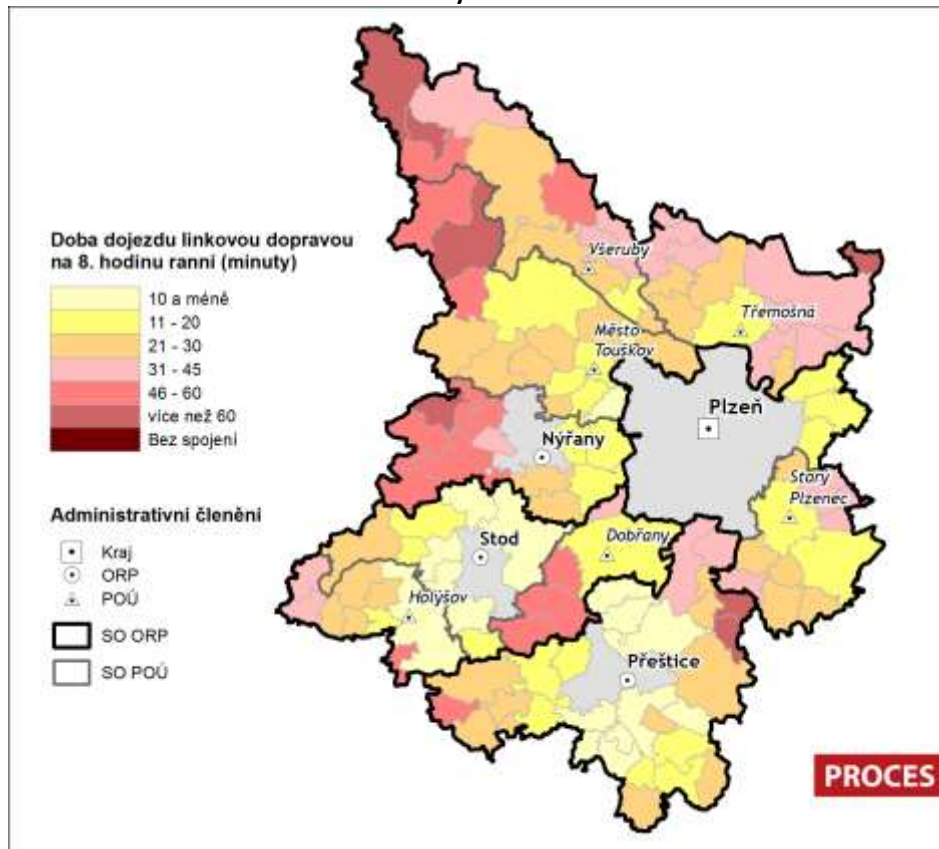
Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují.

Na základě výše uvedených informací v rámci optimalizace výkonu veřejné správy v zázemí Plzně nelze zrušit ORP v zázemí Plzně z důvodu špatné dopravní dostupnosti některých obcí v jejich správním obvodu do Plzně, ale je nutné rozšířit SO ORP Plzeň o vybrané obce z jednotlivých SO ORP v jejím zázemí. Výběr obcí zohledňuje dobu dojezdu i velikost vyjížděky z obcí do města Plzně. Z důvodu horší dopravní dostupnosti správního centra Nýřany pro obce v těsném zázemí Plzně (v případě zrušení detašovaného pracoviště ORP Nýřany) **je navrženo jejich přeřazení ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň.** Konkrétně se v rámci SO ORP Nýřany jedná o 15 obcí v SO POÚ Třemošná, 11 obcí z POÚ Všeruby (obec Blažim, Krsy, Kunějovice, Nekmír, Nevřeň, Ostrov u Bezdržic, Příšov, Úněšov, Úterý, Všeruby, Zahrádka), dále 15 obcí z POÚ Město Touškov (Bdeněves, Čeminy, Čerňovice, Chotíkov, Kozolupy, Křelovice, Líšťany, Město Touškov, Myslinka, Pernarec, Plešnice, Pňovany, Újezd nade Mží, Úlice, Vochov), dále o 2 obce z POÚ Nýřany (Vejpřnice, Líně).

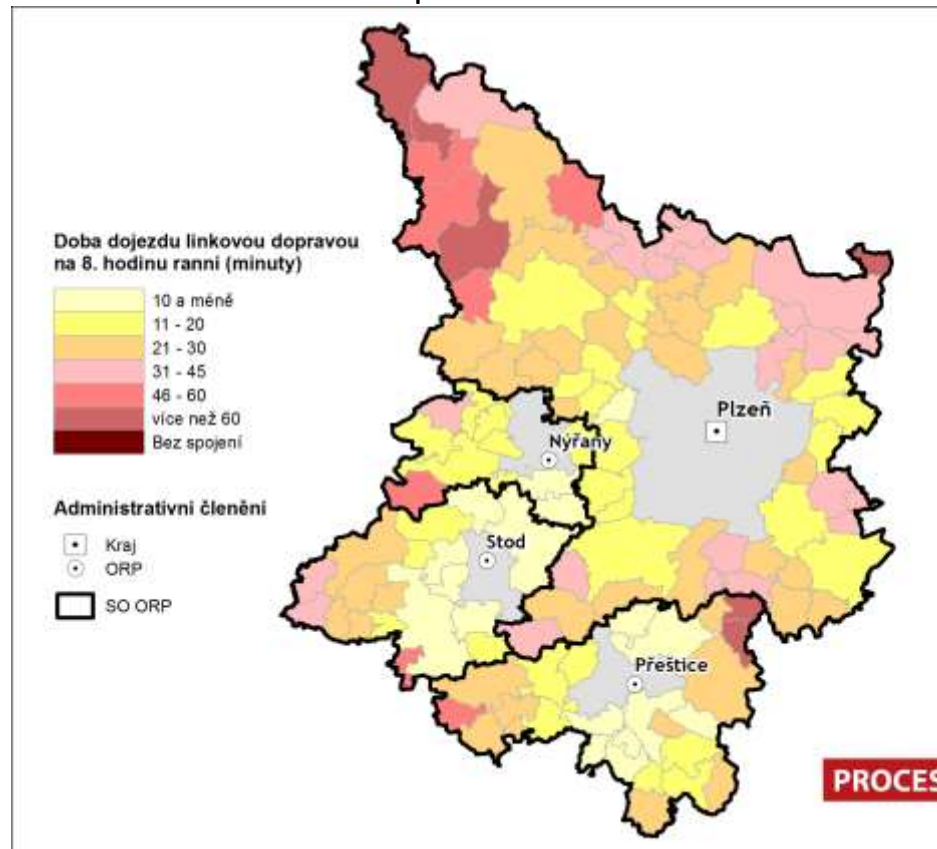
V rámci optimalizace výkonu veřejné správy v zázemí Plzně by bylo vhodné na základě analýzy dopravní dostupnosti a prostorových vazeb zvážit úpravu správních obvodů ORP Stod a ORP Přeštice. V rámci SO ORP Stod by se konkrétně jednalo o přeřazení 5 obcí, či-li celý správní obvod POÚ Dobřany (Dobřany, Dnešice, Nová Ves, Přestavky, Vstíš,) ze SO ORP Stod do SO ORP Plzeň. U SO ORP Přeštice by se jednalo o přesun 4 obcí (Čižice, Chlumčany, Štěnovice, Útušice) do SO ORP Plzeň. Nově připojená území do SO ORP Plzeň by tvořily tzv. Velkou Plzeň. Výše uvedené úpravy by zlepšily dostupnost úřadů pro obyvatele obcí v rámci nových správních obvodů ORP Nýřany, ORP Přeštice, ORP Stod.

Obrázek 5.16: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Plzně – současný stav

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.
Pozn.: Doba dojezdu z obcí SO ORP Nýřany na detašované pracoviště do Plzně, z obcí SO ORP Stod do Stodu, z obcí SO ORP Přeštice do Přeštic

Obrázek 5.17: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Plzně –stav po změně

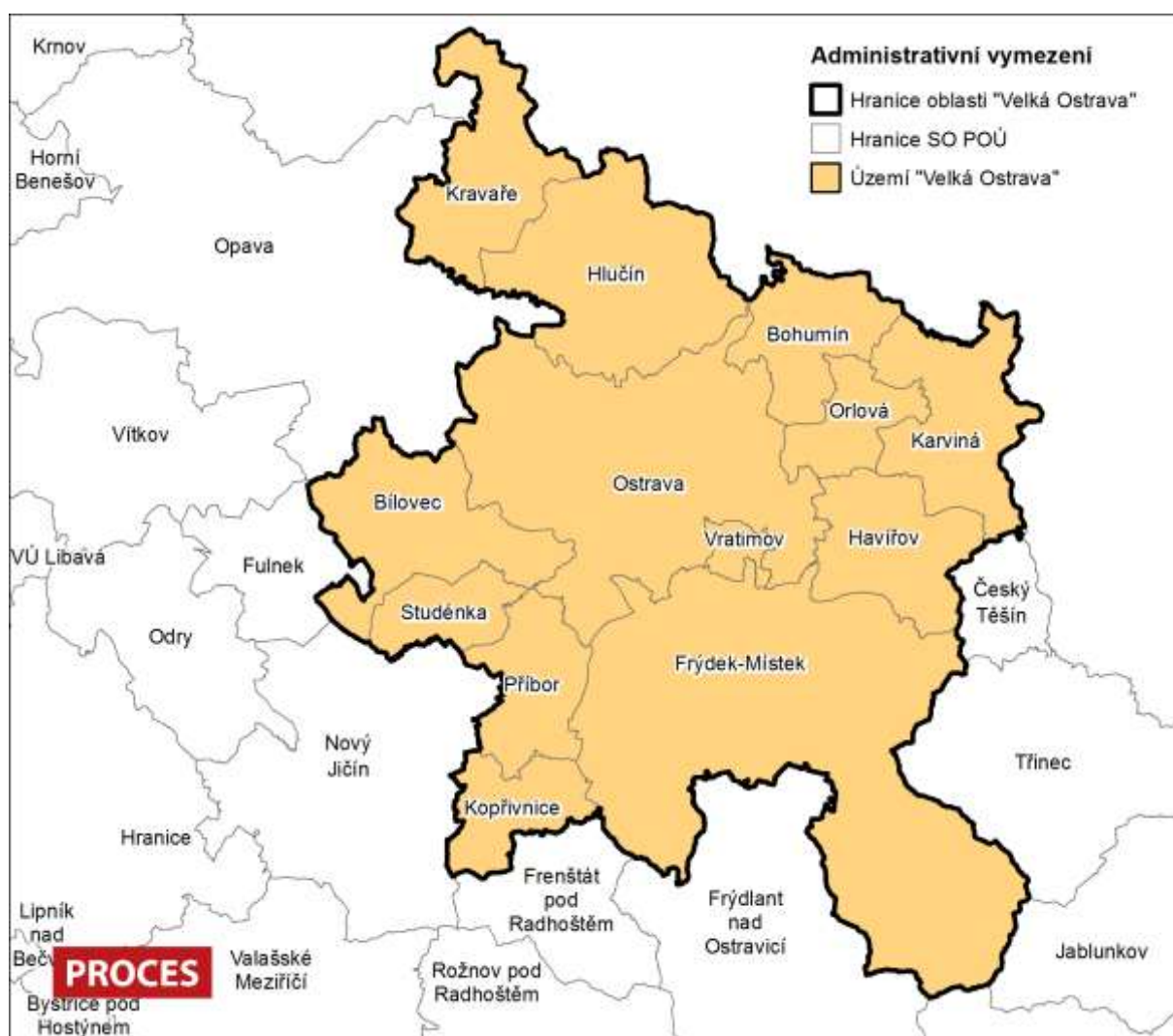

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.
Pozn.: Doba dojezdu z obcí nově vymezeného SO ORP Nýřany do Nýřan, z obcí nově vymezeného SO ORP Plzeň do Plzně, z obcí nově vymezeného ORP Stod do Stodu a z obcí nově vymezeného ORP Přeštice do Přeštic.

5.2.4.4 3D Metropolitní oblast „Velká Ostrava“

Z důvodu suburbanizačních procesů a jednotného plánování rozvoje Ostravy a jejího zázemí především v plánování rozvojových aktivit, dopravní infrastruktury a integrovaného dopravního systému, dále k zabezpečování úkolů územního plánování, je potřebné zvážit a prověřit i změnu výkonu veřejné správy ve větším územním celku, a to v oblasti „**Velká Ostrava**“, tzn. v rámci území města Ostrava a jeho zázemí, tzn., SO ORP Havířov, Frýdek-Místek, Karviná, Orlová, Kopřivnice, Bohumín, Hlučín, Bílovec, Kravaře, které budou v následující části této kapitoly prověřeny a na základě analytických závěrů může dojít k úpravě vymezení území Velké Ostravy.

Obrázek 5.18: Znázornění území v zázemí Ostravy

V rámci Ostravské aglomerace existují na rozdíl od aglomerací Plzně a Brna další významná centra (statutární města), která mají nad 50 tis. obyvatel (Havířov, Opava, Frýdek-Místek, Karviná). Dále v aglomeraci existují města, která jsou ORP a mají význam v polycentrické struktuře aglomerace.

V níže uvedené tabulce je uveden počet obyvatel měst, která jsou ORP v Ostravské aglomeraci a počet obyvatel v SO ORP. **Z údajů vyplývá, že kromě výše zmíněných měst nad 50 tis. obyvatel jsou v zázemí Ostravy další 3 města s více než 20 tis. obyvatel, což ukazuje na zcela odlišnou sídelní strukturu než u zázemí Brna, Plzně, ale i Prahy.**

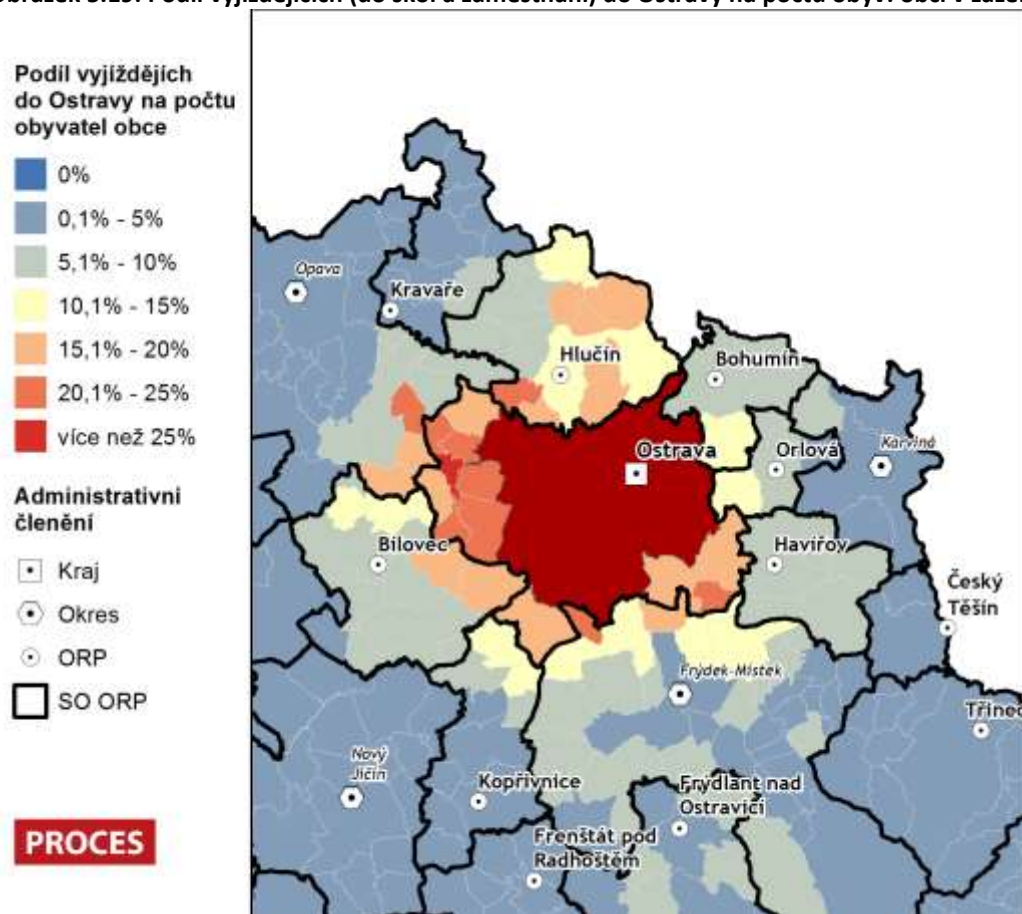
Tabulka 5.13: Počet obyvatel v ORP Ostravské aglomerace

Město / SO ORP	Počet obyvatel města	Počet obyvatel SO ORP
Ostrava	290 450	322 419
Havířov	72 382	87 576
Frýdek-Místek	56 334	111 713
Karviná	53 522	65 010
Orlová	29 108	37 498
Kopřivnice	22 091	40 848
Bohumín	20 761	33 354
Hlučín	13 996	40 599
Bílovec	7 407	25 582
Kravaře	6 668	21 263
Celkem	572 719	785 862

Zdroj: ČSÚ, běžná evidence obyvatel k 1. 1. 2018

V mapě níže je znázorněn podíl dojíždějících do Ostravy za prací či do škol z jednotlivých obcí v SO ORP v zázemí Ostravy. Z mapy je zřejmé, že ze všech sledovaných zázemí měst Praha, Brno, Plzeň je podíl vyjíždějících z obcí v zázemí Ostravy nejnižší právě u Ostravy. Nejvyšší je podíl (převážně v rozmezí 10-15 %) vyjíždějících u obcí v SO ORP Hlučín, Bílovec a Frýdek-Místek, které se nacházejí blízko hranice Ostravy. Z ostatních ORP v okolí Ostravy se podíl vyjíždějících pohybuje v rozmezí 0-5 %.

Obrázek 5.19: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Ostravy na počtu obyv. obcí v zázemí Ostravy

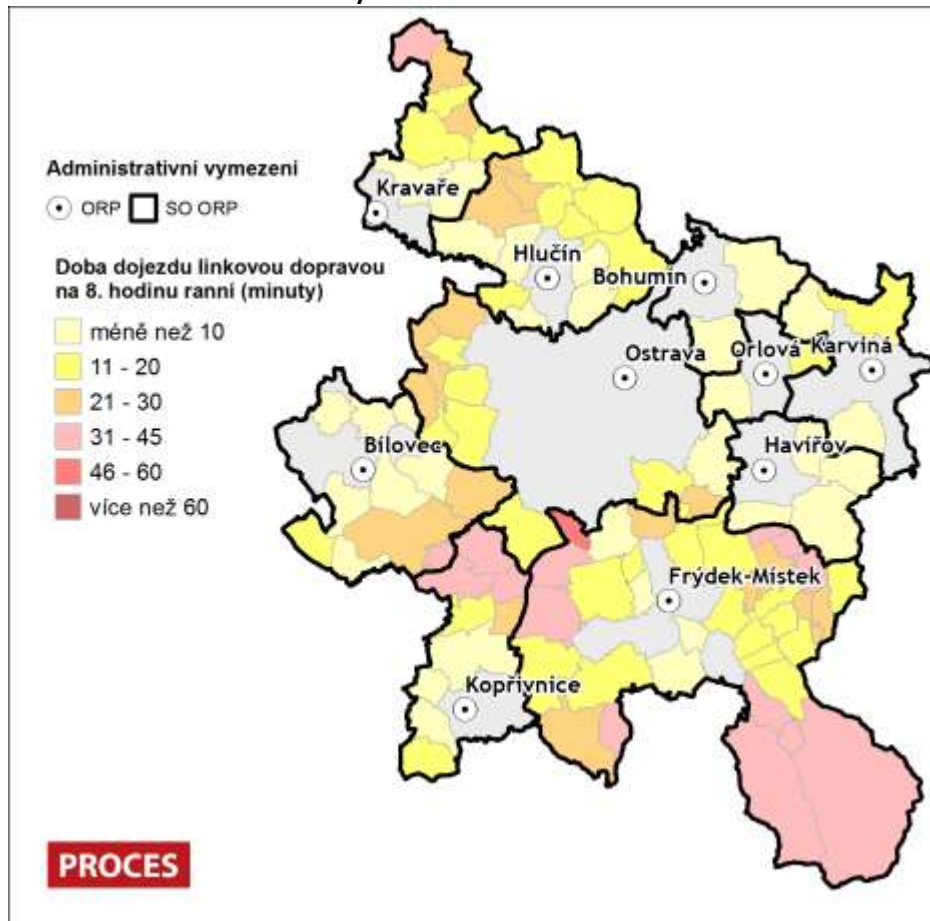

Zdroj: SLDB 2011

V rámci obrázku níže je znázorněna mapka doby dojezdu na úřady sledovaných ORP z obcí v rámci jejich správního obvodu a dále mapka znázorňující dobu dojezdu z jednotlivých obcí SO ORP do Ostravy. Při porovnání doby dojezdu je zřejmé, že **doba dojezdu z obcí v SO ORP do jejich správního centra je většinou do 20 minut. Výrazně delší je dojezdová doba z obcí ze SO ORP v zázemí Ostravy do samotné Ostravy**, což je zcela jiný poznatek než v zázemí ostatních velkých měst. Doba dojezdu do 20 minut je pouze u obcí v těsné blízkosti hranic Ostravy, u ostatních obcí je to více než 30 minut, u obcí na okraji metropolitní oblasti je to více než 60 minut.

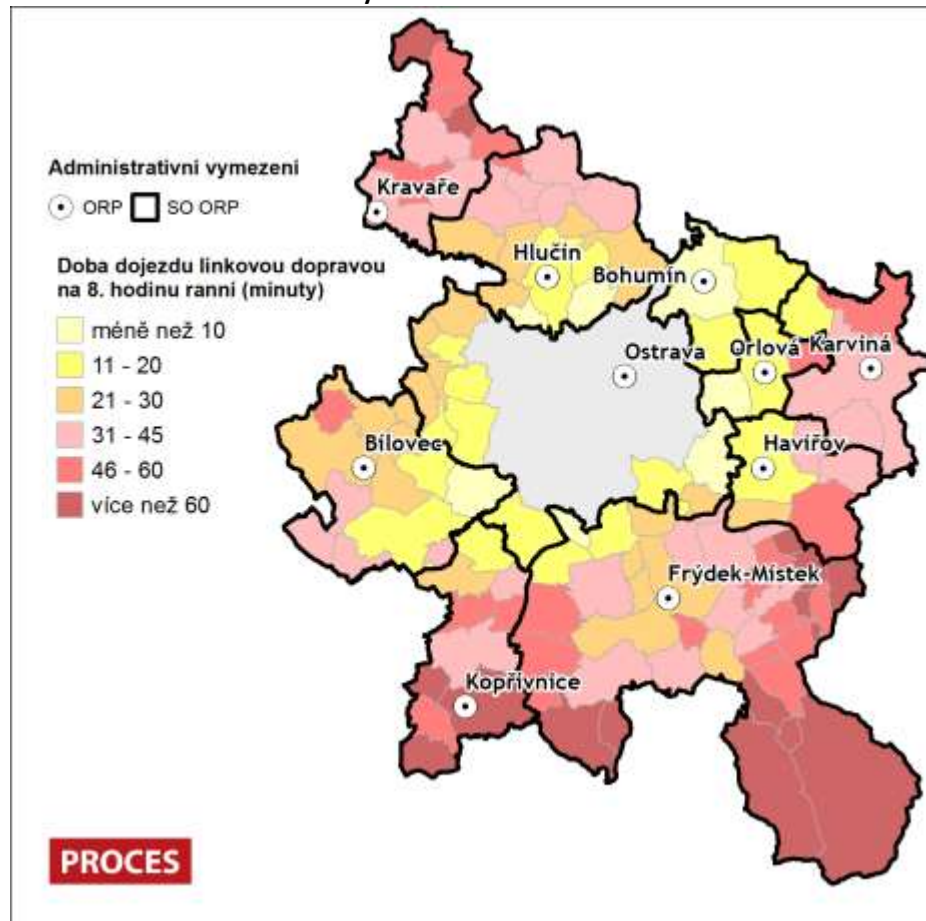
Na základě výše uvedeného je možno uvést, že postavení Ostravy je ovlivněno polycentrickou strukturou tvořenou významnými městy v jejím bezprostředním zázemí a kapacitní dopravní infrastrukturou, kterou jsou tato města propojena, a proto její postavení v rámci dojížděkových vazeb není tak výrazné jako postavení Prahy, Brna, Plzně pro jejich zázemí. Z výše uvedeného důvodu nejsou navrženy úpravy vymezení SO ORP Ostrava a Metropolitní oblasti Velká Ostrava.

Obrázek 5.20: Znáznornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Ostravy

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES
 Pozn.: Doba dojezdu z obcí SO ORP na úřad ORP v jednotlivých správních centrech.

Obrázek 5.21: Znáznornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Ostravy z obcí v SO ORP v zázemí Ostravy

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES
 Pozn.: Doba dojezdu z obcí SO ORP do Ostravy.

5.2.5 SHRUTÍ

V rámci jednotlivých variant byla na základě zhodnocení současného stavu v zázemí velkých měst, a to Prahy, Brna, Ostravy a Plzně navržena změna, která vede k optimalizaci výkonu veřejné správy. V rámci některých variant je navrženo více možností řešení, které jsou podrobně rozebrány v kapitole 5.2. V tabulce níže jsou stručně shrnuty navržené změny u jednotlivých variant.

Tabulka 5.14: Navržené změny v rámci jednotlivých variant

Označení	Název	Navržené změny
Varianta 0	5.2.1 Zachování současného stavu	Ve velkých městech (Praha, Brno, Plzeň) mají detašovaná pracoviště 4 obce s rozšířenou působností, a to: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Černošice v Praze ▪ Brandýs nad Labem - Stará Boleslav v Praze, ▪ Nýřany v Plzni, ▪ Šlapanice v Brně. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností však již neupravuje, které agendy by měly být v rámci těchto detašovaných pracovišť vykonávány. V současné době je odlišný stav výkonu agend na detašovaných pracovištích jednotlivých ORP a vzniká nepoměr, jelikož všechna 4 ORP s detašovanými pracovišti dostávají příspěvek na výkon přenesené působnosti na detašovaných pracovištích ve stejné výši.
Varianta 1	5.2.2 Ponechání detašovaných pracovišť s úpravou výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti	Detašovaná pracoviště budou ponechána pro výkon agend neuvolněných od místní příslušnosti, u agend uvolněných od místní příslušnosti by však došlo k úpravě jejich výkonu na detašovaných pracovištích.
	○ Možnost A - Přesun výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra	Pokud se některé ORP s detašovaným pracovištěm rozhodne nevykonávat tyto agendy na detašovaném pracovišti, musí zajistit jejich výkon na úřadě ve správním centru.
	○ Možnost B - Zajišťování výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti na detašovaných pracovištích	Výkon agend uvolněných od místní příslušnosti bude ponechán na detašovaném pracovišti. Výkon těchto agend však nebude státem financován v prostorách detašovaného pracoviště, které má daná ORP pronajaty na základě smlouvy o zápůjčce zdarma, ale jen v prostorách vlastních, příp. komerčně pronajatých.
Varianta 2	5.2.3 Zrušení detašovaných pracovišť	Budou zrušena detašovaná pracoviště ORP Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav v Praze, ORP Nýřany v Plzni a ORP Šlapanice v Brně.
	5.2.3.1 Zrušení detašovaného pracoviště se změnou hranic SO ORP Nýřany a SO ORP Šlapanice	V rámci této varianty byl vytvořen speciální návrh řešení pro SO ORP Nýřany a SO ORP Šlapanice, a to z důvodu horší dopravní dostupnosti správního centra pro obyvatele obcí v těsném zázemí Plzně a Brna pro vyřízení ostatních agend, neuvolněných od místní příslušnosti. Z toho důvodu je navrženo přeřazení některých obcí ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň a ze SO ORP Šlapanice do SO ORP Brno.
Varianta 3	5.2.4 Vytvoření metropolitních oblastí pro výkon veřejné správy	

Označení	Název	Navržené změny
	5.2.4.1 Metropolitní oblast „Velká Praha“	<p>Vznikne navržením změny hranic vyššího územně samosprávného celku (Praha jako kraj), která je v současné době shodná s hranicí hl. m. Prahy. Nově navržená hranice by zahrnovala území okresu Praha – východ tvořeného SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav a SO ORP Říčany, dále okresu Praha – západ, tvořeného SO ORP Černošice.</p> <p>Při realizaci této varianty je nutná nejen úprava hranic krajů, ale vzhledem k tomu, že výkon veřejné správy v rámci kraje Praha je realizován spolu s výkonem veřejné správy za hl. m. Praha na Magistrátu hl. m. Praha, je nutné tyto činnosti oddělit a zřídit samostatný úřad kraje Praha, který by byl nadřízen přeřazeným ORP ze Středočeského kraje i hl. m. Praha.</p>
	5.2.4.2 Metropolitní oblast „Velké Brno“	<p>Vznikne navrženou úpravou, kdy bude zrušeno ORP Šlapanice a ORP Kuřim (oběma obcím bude ponechán výkon na úrovni POÚ), výkon ORP bude pro obce v jejich správních obvodech zajišťován ORP Brno, Rosicím bude výkon na úrovni ORP z důvodu výrazně horší dopravní dostupnosti VHD z obcí do Brna ponechán. Šlapanice a Kuřim by stále vykonávaly výkon POÚ (jak již bylo výše uvedeno), ale z důvodu lepší dopravní dostupnosti 22 obcí ze SO ORP Šlapanice by byly dané obce přiřazeny i v rámci SO POÚ k Brnu a Šlapanice by poskytovaly výkon POÚ pouze pro zbylých 18 obcí</p>
	5.2.4.3 Metropolitní oblast „Velká Plzeň“	<p>Vznikne dále popsanou úpravou, kdy v rámci optimalizace výkonu veřejné správy v zázemí Plzně nelze zrušit ORP v zázemí Plzně z důvodu špatné dopravní dostupnosti některých obcí v jejich SO do Plzně, ale je nutné rozšířit SO ORP Plzeň o vybrané obce z jednotlivých SO ORP v jejím zázemí. Výběr obcí zohledňuje dobu dojezdu i velikost vyjíždky z obcí do města Plzeň. Z důvodu horší dopravní dostupnosti správního centra Nýřany pro obce v těsném zázemí Plzně (v případě zrušení detašovaného pracoviště ORP Nýřany) je navrženo jejich přeřazení ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň. Konkrétně se v rámci SO ORP Nýřany jedná o 43 obcí.</p> <p>Dále je navrženo na základě analýzy dopravní dostupnosti a prostorových vazeb zvážit úpravu správních obvodů ORP Stod a ORP Přeštice. V rámci SO ORP Stod by se konkrétně jednalo o přeřazení 5 obcí ze SO ORP Stod do SO ORP Plzeň. U SO ORP Přeštice by se jednalo o přesun 4 obcí.</p>
	5.2.4.4 Metropolitní oblast „Velká Ostrava“	<p>Postavení Ostravy je ovlivněno polycentrickou strukturou tvořenou významnými městy v jejím bezprostředním zázemí a kapacitní dopravní infrastrukturou, kterou jsou tato města propojena, a proto její postavení v rámci dojížďkových vazeb není tak výrazné jako postavení Prahy, Brna, Plzně pro jejich zázemí. Z výše uvedeného důvodu nejsou navrženy úpravy vymezení SO ORP Ostrava.</p>

6 ANALÝZA EKONOMICKÝCH I SPOLEČENSKÝCH NÁKLADŮ, PŘÍNOSŮ A DOPADŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT

6.1 ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT U STATUTÁRNÍCH MĚST

Pro návrh řešení problematiky statutárních měst byly vytvořeny v kapitole 5 níže uvedené čtyři varianty řešení.

Označení	Název
Varianta 0	6.1.1 Zachování stávajícího stavu
Varianta 1	6.1.2 Novelizace stávajících předpisů <ul style="list-style-type: none">6.1.2.1 Existence SM je podmíněna přijetím statutu6.1.2.2 Používání pojmů MČ a MO<ul style="list-style-type: none">Možnost A - Zrušení pojmu městská část v zákonu o obcíchMožnost B - Vymezení odlišností mezi MČ a MO6.1.2.3 Stanovení nových kritérií pro SM6.1.2.4 Zánik užívání titulu „statutární město“
Varianta 2	6.1.3 Nelegislativní řešení
Varianta 3	6.1.4 Zpracování nového zákona <ul style="list-style-type: none">Možnost A – Zpracování zvláštních zákonů pro SM nad 150 tis. obyvatelMožnost B – Vytvoření nového zákona o statutárních městech

6.1.1 NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU

Z 27 SM na území ČR má statut pouze 8 z nich, jelikož se člení na MČ/MO, a řídí se buď zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (§ 130), na základě kterého musí upravit své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce, anebo v případě hl. m. Prahy se řídí zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, statut je vydáván formou obecně závazné vyhlášky.

Dopad:

Pozitivní aspekty - výhody:

V1/Přiblížení (dekoncentrace) veřejné správy občanům

Přenesením části své působnosti na MČ/MO si občané příslušného obvodu/části mohou vyřídit své záležitosti přímo v místě svého bydliště (podrobněji viz kap. 2.3). Většina SM se nečlení na MČ/MO, tudíž nemají statut, ale pro přiblížení veřejné správy občanům využívají Komise městských částí (např. SM Olomouc, Hradec Králové, Mladá Boleslav, Zlín) nebo Osadní výbory (např. Liberec, Jihlava, Prostějov, Frýdek-Místek, Děčín), čímž je zajištěn přenos potřeb občanů na úroveň města¹⁴⁷, komise a výbory však mají pouze poradní hlas. Podrobněji viz kap. 1.2.2. U členěných SM je jednoznačné přiblížení rozhodování samosprávy MČ/MO občanům, které lze vyjádřit vyšším počtem zastupitelů (zastupitelských mandátů) na 1 000 obyvatel než v nečleněných SM, jelikož členěná SM mají druhou úroveň samosprávy v jednotlivých MČ/MO, která je volena občany.

U členěných SM dochází i k převodu financí a majetku, podle svěřených kompetencí a to především v samostatné působnosti, rovněž se MČ/MO podílejí na tvorbě rozvojových dokumentů, příp. si vypracovávají vlastní dokumenty a realizují rozvojové aktivity k zabezpečení potřeb občanů v územním obvodu.

V2/ Řešení potřeb občanů na základě místní znalosti

Klíčové pro občany je, že samosprávné činnosti vycházejí z místní znalosti a reagují na potřeby území, jelikož je zabezpečena blízkost úřadu k občanovi a lokalitě, tzn. např. čisté a spravené chodníky, úprava veřejné zeleně a mobiliáře. Místní znalost při vyřizování potřeb občanů v rámci některých agend je podstatná pro jejich spokojenost s činností úřadu. Zřízení úřadů MČ/MO především ve velkých městech zajišťuje výkon agend s lepší místní znalostí než při vyřizování centrálně na magistrátu. Důvěra občanů v MČ/MO je vyšší k místním úřadům než k magistrátu, což bylo potvrzeno v rámci sociologických výzkumů¹⁴⁸.

¹⁴⁷ Zde je však nutné podotknout, že vytváření Komisí městských částí nebo Osadních výborů není jen výsadou SM, ale mohou je vytvářet i ostatní obce.

¹⁴⁸ Např. kap. 4.3 v HRUŠKA-TVRDÝ, L. /Změny ve struktuře osídlení a jejich dopad na rozvoj měst a regionů. Pohled prostorové sociologie s využitím multikriteriálních analýz/. Ostrava: ACCENDO, 2012. ISBN: 978-80-904810-4-6.

Negativní aspekty - nevýhody:

N1/ Vyšší náklady na provoz členěných SM

Vyšší počet členů zastupitelstev a nákladů na ně vynaložených u členěného statutárního města Pardubice než u nečleněného statutárního města Hradec Králové, i když počet obyvatel obou SM je srovnatelný (cca 90 000 obyvatel). Náklady na zastupitelstva, předsedy a členy výborů apod. jsou u členěného statutárního města Pardubice vyšší o 10,3 mil. Kč ročně než u nečleněného statutárního města Hradec Králové (viz tab. 1.29). Více viz kap. 1.6.

S výše uvedeným souvisí i konkrétní výše výdajů na zastupitelstva ve SM. Dle tab. 1.28 nejvyšší výdaje na obyvatele mají statutární města Ostrava a Plzeň (310 Kč/obyvatele), dále pak SM Brno. U nečleněných SM¹⁴⁹ jsou výdaje na zastupitelstva v přepočtu na obyvatele o třetinu až polovinu nižší než u členěných SM¹⁵⁰, i když v jejich nákladech se promítají výdaje na výbory či komise místních částí, jimiž je v rámci nečleněných SM zajišťována participace občanů na veřejné správě.

V souvislosti s územním členěním statutárního města na MČ/MO dojde ke zvýšení výdajů spojených se vznikem MO/MČ, kdy podoba magistrátu se nezmění a MO/MČ si vytvoří svůj vlastní úřad – tato situace (vyšší náklady na správu při existenci MO/MČ) lze potvrdit i z dotazování na magistrátech vybraných statutárních měst.

Na úřadech (magistrátu a úřadech 8 MO) v rámci statutárního města Pardubice pracuje o 115 zaměstnanců více než v nečleněném SM Hradec Králové, s tím souvisí i výše mzdových nákladů, které jsou ve SM Pardubice vyšší o 51,8 mil. Kč/rok než ve SM Hradec Králové. U nečleněného SM Hradec Králové je počet zaměstnanců/1 000 obyvatel výrazně nižší (4,6) než v obdobně velkém členěném SM Pardubice (6,0), což je pro město finančně levnější.

Počet zaměstnanců úřadů měst nad 150 tis. obyvatel (kromě Prahy) na 1 000 obyvatel je nejvyšší u SM Ostrava (8,2), dále následuje SM Brno (6,5) a Plzeň (5,9). Při přepočtu výdajů na mzdy zaměstnanců úřadu na 1 obyvatele je výdaj nejvyšší v Ostravě (3,69 tis. Kč), následuje Brno (2,89 tis. Kč) a Plzeň (2,67 tis. Kč). Nejnižší je výdaj v Hradci Králové (2,07 tis. Kč), který je nečleněným SM.

¹⁴⁹ U nečleněných SM jsou v rámci § 6112 započteny náklady na členy výborů či komisí místních částí.

¹⁵⁰ Kromě členěného SM Liberec, které má pouze 1 MO. Výdaje na zastupitelstva vychází na 100 Kč/obyvatele stejně jako u nečleněného SM Hradec Králové. Naopak nečleněné SM Frýdek-Místek dosahuje ve výdajích na zastupitelstva 290 Kč/obyvatele, což je stejná částka jako u SM Brno.

Z uvedených ekonomických aspektů na správu územně členěných statutárních měst vyplývá, že se náklady na správu, při vytvoření městských obvodů/částí, zvýší. Zde je nutné zmínit i náklady spojené s projednáváním např. celoměstských strategických dokumentů s MČ/MO, což způsobuje několikaměsíční průtahy od vytvoření dokumentu do finálního schválení v zastupitelstvu, kdy je nutné počítat s náklady na distribuci dokumentu, jeho představení, projednání a zapracování připomínek. Na základě rozhovorů se zástupci členěných SM se jedná o cca 300 hodin zaměstnance, tzn. 66 900 Kč¹⁵¹ na 1 dokument. Dále lze nepřímo usuzovat na dílčí zvýšení nákladů na veřejné služby obecně, pokud tyto budou samostatně zajišťovat městské obvody /části vzhledem k situaci, kdy tyto služby jsou zajišťovány za celé statutární město (např. množstevní slevy).

N2/ Rozdílné pravomoci MČ/MO

Rozsah činností zajišťovaných MČ/MO v rámci členěných statutárních měst je velmi obtížně porovnatelný. Formulace činností ve statutu sledovaných měst jsou zcela odlišné a často je k sobě přiřazeno více činností, avšak řada z nich v rámci jiných SM není z města na MČ/MO převáděna. Více viz kap. 2.3.1.

Množství definovaných kompetencí v rámci **samosprávné činnosti** se však v rámci statutů sledovaných SM liší. Nejvíce činností převedených na MČ/MO mají ve statutu definovány SM Ostrava, Plzeň a Brno. Naopak nejméně kompetencí na své MČ/MO převádí SM Liberec, Ústí n. Labem. V kapitole 2.3.1.1 jsou uvedeny nejčtetněji zastoupené činnosti ve statutech členěných SM v rámci jednotlivých oblastí.

Rozsah činností **přenesené působnosti** zajišťovaných MČ/MO v rámci jednoho SM je pro všechny MČ/MO stejný u statutárních měst **Liberec, Pardubice** (s výjimkou obvodu Pardubice VIII., který má 276 obyvatel), **Ústí nad Labem** (jedná se o SM do 110 tis. obyvatel). Počet obyvatel v dalších obvodech těchto SM je vyšší než 5 tis. Statutární město Opava na své MČ **nepřevádí** výkon přenesené působnosti.

¹⁵¹ Hrubá mzda je na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč

Výpočet: Náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Hodinová mzda: 37 547/168 = 223 Kč.

V Brně, Ostravě, Plzni (jedná se o SM nad 150 tis. obyvatel) je při převodu činností v rámci přenesené působnosti zohledňován počet obyvatel MČ/MO, kdy u těch nejmenších je výkon některých agend zajišťován většími MČ/MO. Výkon matrik je zajišťován např. v Brně a Ostravě pouze 10 MČ/MO, v Plzni pouze jedním obvodem (Plzeň 3). Výkon přenesené působnosti v plném rozsahu ORP je v Ostravě zajišťován pouze 4 největšími obvody (Ostrava-Jih, Poruba, Moravská Ostrava a Přívoz, Slezská Ostrava). Na požádání mohou v Plzni nejmenší MO (Plzeň 5- Plzeň 10) požádat ve statutu uvedený větší obvod o výkon potřebné agendy, kterou není schopen pokrýt déle než 1 měsíc, obdobně i v Brně či Ostravě mají MČ/MO možnost požádat o výkon některé z agend jiný městský obvod nebo městskou část v případě, že nejsou dlouhodobě schopní činnost zajistit sami. S převzetím agendy však vždy musí přebírající MČ/MO souhlasit. Nejčastěji jsou většími MČ/MO zajišťovány agendy v oblasti přestupků, ochrany přírody a krajiny, zemědělství, civilní ochrany, řešení krizových stavů, civilní ochrany, obrany státu apod.

N3/ Složitá orientace občanů v kompetencích města a jeho MČ/MO

Statuty členěných statutárních měst mají zcela odlišnou podobu, v rámci každého statutu je věnována samostatná kapitola rozsahu působnosti svěřené MČ/MO (podrobněji viz kap. 2.4). Získání přesné informace je pracné a obtížné (např. Statut města Brna má 75 str. a další desítky stran zabírají přílohy ke statutu). V kontextu výše uvedeného vyvstává pak otázka, zda je vůbec taková forma veřejné správy pro občany přehledná a přínosná. Několikrát ročně dochází k úpravám statutů v návaznosti na upravovanou legislativu nebo z důvodu požadavků města či MČ/MO. Podrobněji v kap. 2.3.1.

N4/ Neadekvátnost kompetencí převedených na MČ/MO

Přenesení výkonu některých agend (např. matrika, přestupky) na větší počet MČ/MO v rámci SM na základě rozhovorů se zástupci SM vede k vyšší chybovosti pracovníků úřadů (a tím i nespokojenosti občanů), jelikož některé MČ/MO úkony vykonávají velmi zřídka a tudíž nemají potřebnou dovednost k jejich výkonu.

Ekonomický dopad:

Při zachování současného stavu žádné nové finanční náklady přímo nevzniknou. Skryté finanční náklady lze identifikovat jen velmi obtížně.

6.1.2 VARIANTA 1: NOVELIZACE STÁVAJÍCÍCH PŘEDPISŮ

6.1.2.1 *Existence SM je podmíněna přijetím statutu*

Dopad změny: Realizací výše uvedeného by došlo k odstranění současné situace, kdy nečleněná SM nemají statut (celkem 19). Pro veřejnost dojde ke zprehlednění situace a sjednocení vnitřních poměrů ve věcech správy SM, také ke zlepšení její informovanosti. Ze skutečnosti, že statut je obecně závaznou vyhláškou, vyplývají povinnosti jejího zveřejnění. Podle § 12 odst. 6 zákona o obcích zašle SM statut (obecně závaznou vyhlášku obce) neprodleně po dni jejího vyhlášení Ministerstvu vnitra (na rozdíl od nařízení, která zasílá krajskému úřadu).

Ekonomický dopad:

Přímé náklady: Statut by muselo pořídít 19 SM. Jednorázový náklad na vytvoření statutu jednoho SM je odhadován v průměru na 300 000 Kč. Náklad je spojen se zajištěním externí právní služby pro vytvoření statutu a byl odhadnut na základě odhadu počtu hodin (300 hodin) a ceny/1 hodinu¹⁵², tzn. pro 19 SM je počítáno s nákladem 5 700 000 Kč¹⁵³ celkem.

SM může vytvořit statut i v rámci svého právního oddělení a tedy bez nákladů. Další náklady spojené s projednáváním statutu s orgány města, v komisích a výborech jsou v minimální výši.

Celkové přímé náklady v případě využití externích právních služeb jsou ve výši 5 700 000 Kč.

¹⁵² Dle ceníku právních služeb je sazba/1 hodinu právních služeb 1 000 Kč.

¹⁵³ Výpočet: 19*300 000 Kč = 5 700 000 Kč.

6.1.2.2 Používání pojmů MČ a MO, vymezení odlišností

Navrhovaná změna: Je nezbytné buď rozlišit parametry pro městskou část a městský obvod nebo jeden z pojmů zrušit a sjednotit pojmenování na MO ve všech členěných statutárních městech.

Možnost A - Zrušení pojmu městská část v zákonu o obcích, čímž všechna SM, která se řídí zákonem o obcích, budou členěna na MO) (viz Příloha č. 6: Návrh Úpravy zákona o obcích „Minimální varianta novelizace“).

Dopad změny A: Týká se SM, která jsou v současné době členěná na MČ s výjimkou hl. m. Prahy, tzn. **Brna a Opavy**, případně dalších SM, která by se chtěla členit. Navrhovaná změna zpřehlední současné využívání dvou pojmů a dojde ke zpřehlednění situace v oblasti SM pro veřejnost.

Ekonomický dopad:

Náklady spojené s přejmenováním městských částí na městské obvody by se týkaly SM Brno a Opava, které se řídí zákonem č 128/2000 Sb., o obcích, u hl. m. Prahy by pojmenování MČ zůstalo, jelikož se řídí zákonem 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Přímé náklady:

Jednorázový náklad spojený se změnou statutu a dalších dokumentů SM Brno na úrovni města a SM Opava z důvodu změny MČ na MO. Jednorázový náklad ve výši 66 900 Kč¹⁵⁴ pro SM Brno, které má 29 MČ a složitější organizační strukturu a jednorázový náklad pro SM Opava, které má 8 MČ ve výši 33 450 Kč¹⁵⁵.

Další jednorázové přímé náklady MČ spojené s úpravou názvů 29 městských částí SM Brno a 8 městských částí SM Opava, a provedení s tím souvisejících úprav, např. názvů úřadů, názvů samosprávných orgánů, pozic volených zástupců, odborů a oddělení. Náklad je v průměru

¹⁵⁴ Výpočet $300 \text{ hodin} \times 223 \text{ Kč} = 66\,900 \text{ Kč}$. Pozn.: Hrubá mzda na 1 hodinu ve výši 223 Kč je stanovena na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Výpočet: Mzdový náklad = hrubá mzda $\times 1,2 \times$ odvody, tzn. Náklad = $23\,350 \times 1,2 \times 1,34 = 37\,546,8 \text{ Kč}$, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Roční mzda/1pracovník: $37\,547 \times 12 = 450\,564 \text{ Kč}$. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč ($37\,547 \text{ Kč} / 168 \text{ hodin} = 223 \text{ Kč}$). V rámci výpočtu nejsou zahrnuty režijní náklady ve výši 43 % mzdových nákladů.

¹⁵⁵ Výpočet $150 \text{ hodin} \times 223 \text{ Kč} = 33\,450 \text{ Kč}$. Pozn.: Hrubá mzda na 1 hodinu ve výši 223 Kč je stanovena na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč ($37\,547 \text{ Kč} / 168 \text{ hodin} = 223 \text{ Kč}$). V rámci výpočtu nejsou zahrnuty režijní náklady ve výši 43 % mzdových nákladů.

odhadován na 200 000 Kč/1 MČ¹⁵⁶, tzn. pro SM Brno je celkový jednorázový náklad odhadován ve výši 5 800 000 Kč, pro SM Opava je celkový náklad odhadován na 1 600 000 Kč.

Celkové přímé jednorázové náklady v rámci Možnosti A jsou stanoveny na 7 500 350 Kč.

Nepřímé náklady:

MČ nemají právní subjektivitu, takže změna se nepromítne do registru osob. Ke změně dojde pouze v registru územní identifikace adres a nemovitostí (RÚIAN), který je spravován ČÚZK, kde je vrstva městských částí a obvodů, zde dojde k přejmenování vrstev. Dále se změna promítne do číselníku MČ/MO spravovaným ČSÚ. Náklady spojené s úpravou registrů jsou jednorázové v minimální výši.

Možnost B: Nastavení rozdílu mezi pojmy MČ a MO, a to tak, že na MČ by v rámci SM byl převeden výkon samostatné působnosti (pro nové MČ - min. velikost 1 000 obyvatel) a na MO by byl převeden pouze výkon přenesené působnosti (min. velikost - 10 000 obyvatel) a musí být dodržena skladebnost se správními obvody MČ, tzn., není vyloučena možnost, že správní obvod jedné MČ a jednoho MO by bylo shodné, pokud dodrží stanovené limity, dále také územní celistvost.

Výkon přenesené působnosti by byl z města na městský obvod převeden v rozsahu POÚ, pokud by městský obvod měl více než 20 000 obyvatel, mohl by být převeden i výkon přenesené působnosti na úrovni ORP (např. ve SM Ostrava mají 4 MO/MČ nad 20 000 obyvatel převedený výkon přenesené působnosti na úrovni ORP).

Dopad změny B: Navrhovaná změna se týká 7 SM, která jsou v současné době členěná na MČ nebo MO (mimo hl. m. Prahu), příp. SM, která by se **nově členila**. Navrhovaná úprava by neměnila počet MČ ve SM (existující MČ s méně než 1 000 obyvateli by byly ponechány), došlo by k úpravě a zpřehlednění výkonu přenesené působnosti, a to nastavením správního území městských obvodů SM, jejichž velikost je minimálně 10 000 obyvatel, u kterých musí být zachována územní celistvost a skladebnost MČ do městských obvodů. Tzn., že by se snížil počet úřadů vykonávajících přenesenou působnost.

¹⁵⁶ Dekomponovaný výpočet je uveden v příloze č. 8.8.1.

Z výše uvedených SM se změna nedotkne SM Opava a Ústí n. Labem, jelikož SM Opava na své současné MČ nepřevádí výkon přenesené působnosti. U SM Ústí n. Labem všechny současné MO splňují nastavené kritérium minimálního počtu obyvatel (10 000) pro výkon přenesené působnosti.

Ve SM Pardubice výše uvedené kritérium splňují 4 MO, 4 zbývající MO (respektive 3, jelikož MO Pardubice VIII nevykonává přenesenou působnost) by pro výkon přenesené působnosti musely být buď přiřazeny ke správnímu obvodu MO kritérium splňující, anebo by musely jejich správní obvody spojit, aby byl vytvořen MO splňující nastavené kritérium.

SM Liberec má pouze 1 MO, který má 8 108 obyvatel nadále by již výkon přenesené působnosti nevykonával (v současné době vykonával přenesenou působnost v minimální rovině).

V rámci SM Plzeň splňují stanovené kritérium 4 MO, které mají nad 20 000 obyvatel, zbývajících 6 obvodů má méně než 2 000 obyvatel a pro výkon přenesené působnosti by měly být jejich správní obvody přiřazeny k MO kritérium splňujícím.

U SM Ostrava kritérium splňuje 5 MO, zbývajících 18 MO by pro výkon přenesené působnosti muselo být buď přiřazeno k MO kritérium splňujícím, anebo by se musely spojit, aby vytvořily obvod splňující nastavené kritérium.

U SM Brno kritérium splňuje 13 současných MČ, které by v přenesené působnosti vykonávaly i činnost MO, správní obvody zbývajících 16 MČ by pro výkon přenesené působnosti musely být buď přiřazeny k MO kritérium splňující, anebo by se musely jejich správní obvody spojit, aby vytvořily MO splňující nastavené kritérium.

Ekonomický dopad:

Koncentrace agend přenesené působnosti na městské obvody, jejichž správní území by bylo větší než 10 000 obyvatel, by vedlo k úsporám z rozsahu ve výkonu agend, došlo by i ke zvýšení kvality výkonu státní správy z důvodu vyšší odbornosti úředníků vykonávajících agendy, také i z důvodu vyšší četnosti úkonů, což by vedlo i k nižší chybovosti.

Z celkového počtu MČ/MO 83, na která jsou SM členěna, výkon přenesené působnosti je převeden na 74 MČ/MO (bez 8 MČ/MO Opavy a 1 MČ/MO Pardubic). Po úpravě by výkon přenesené působnosti vykonávalo přibližně 30 městských obvodů (nad 10 000 obyvatel), zde je nutné podotknout, že dle expertního odhadu by se počet měl zvýšit o 1 obvod v Pardubicích a 4 obvody

v Brně, které by vznikly sloučením území MČ/MO s méně než 10 000 obyvateli. V Ostravě a Plzni je z důvodu geografického rozmístění jednotlivých MO a spádovosti pravděpodobnější připojení menších MO k obvodům již splňujícím kritérium. Výše uvedené informace jsou znázorněny v tabulce níže. Z výše uvedeného vyplývá, že 39 MČ pod 10 000 obyvatel by již nevykonávalo přenesenou působnost.

Tabulka 6.1: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody

SM	Počet	MČ/MO	Počet MČ/MO nad 10 000 obyvatel	Počet MČ/MO pod 10 000 obyvatel	Současný počet MČ/MO vykonávajících PP	Potenciál sloučení	Nový počet MO vykonávajících PP	Rozdíl
Brno	29	MČ	13	16	29	4	17	-12
Ostrava	23	MO	5	18	23	0	5	-18
Plzeň	10	MO	4	6	10	0	4	-6
Liberec	1	MO	0	1	1	0	0	-1
Pardubice	8	MO	4	4	7	1	5	-2
Ústí nad Labem	4	MO	4	0	4	0	4	0
Opava	8	MČ	0	8	0	0	0	0
Celkem	*83	MČ/MO	30	53	74	5	**35	*** -39

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Pozn.: *SM se člení na 83 MČ/MO (mimo hl. m. Praha), z toho má 30 MČ/MO více než 10 tis. obyvatel a 53 MČ/MO méně než 10 tis. obyvatel. Výkon přenesené působnosti je převeden na 74 MČ/MO (bez 8 MČ/MO Opavy a 1 MČ/MO Pardubic).

Nově požadované kritérium, a to nejméně 10 tis. obyvatel pro výkon přenesené působnosti v rámci městského obvodu, splňuje 30 MČ, které by zároveň zajišťovaly i výkon přenesené působnosti jako městský obvod. Modelově je odhadován vznik dalších 5 městských obvodů pro výkon přenesené působnosti, které by vznikly sloučením území některých MČ s méně než 10 000 obyvateli. Ostatní MČ by se kvůli zajištění výkonu přenesené působnosti musely připojit k obvodům již splňujícím velikostní kritérium.

** Dle návrhu by nově zajišťovalo výkon přenesené působnosti jen 35 městských obvodů.

*** Celkem 39 úřadů MČ by již nevykonávalo přenesenou působnost, ale pouze samostatnou působnost.

Přímé náklady:

V rámci této úpravy dojde ke zrušení výkonu přenesené působnosti na straně MČ/MO (s méně než 10 000 obyvateli). Ze současných 74 MO/MČ, které v rámci členěných SM vykonávají přenesenou působnost, by ji nově vykonávalo pouze 35 MO, jejichž správní obvody mají více než 10 000 obyvatel. Tato úprava by znamenala, že 39 úřadů by již nevykonávalo výkon PP, tzn., došlo by ke snížení počtu zaměstnanců na těchto úřadech. Vzhledem k různé velikosti současných MČ/MO pod 10 tis. obyvatel a z toho vyplývajících různého počtu zaměstnanců těchto úřadů vykonávajících přenesenou působnost, byl použit pro modelový výpočet úspor vyplývajících z této varianty řešení průměrný počet zaměstnanců, a to ve výši 8 zaměstnanců na 1 úřad.

Dle modelového výpočtu by došlo výše zmíněnou úpravou ke snížení mzdových nákladů ve výši 140,58 mil. Kč/rok¹⁵⁷. V tabulce níže jsou uvedeny údaje i za jednotlivá SM.

Dále dojde k nárůstu agendy v důsledku zvětšení území, pro které budou dosavadní agendu nově vykonávat. Uvedené se bude muset promítnout do rozpočtů MČ, které budou zároveň vykonávat přenesenou působnost městského obvodu. V současných podmínkách v této chvíli nelze přesně kvantifikovat ekonomické dopady, z toho důvodu byl proveden modelový výpočet, který je uveden v tabulce níže. Většina úřadů dle vyjádření tajemníků bude schopná pokrýt nárůst počtu obyvatel ve správním obvodu MO s minimálním navýšením personálních kapacit, počet zaměstnanců v MO, u kterých nedojde ke změně počtu obyvatel v jejich správním obvodu, zůstane beze změn. Pro modelový výpočet je tedy počítáno s navýšením v průměru o 2 zaměstnance na 1 úřad. Tyto náklady, pokud vzniknou, by měly být hrazeny z částky, o kterou bude navýšen příspěvek na výkon přenesené působnosti z města na danou MČ, která zároveň vykonává přenesenou působnost městského obvodu.

Nový počet MO vykonávajících PP je 35 (viz tab. 6.2), u SM Ústí nad Labem však nedojde ke změně, jelikož všechny 4 MO splňují nastavené velikostní kritérium pro výkon PP. Z toho důvodu je modelový výpočet proveden na 31 nových MO.

Dle modelového výpočtu by došlo výše zmíněnou úpravou, tzn. nastavením kritéria pro vznik MO ve výši min. 10 tis. obyvatel, ke zvýšení mzdových nákladů ve výši 28,84 mil. Kč/rok¹⁵⁸ (v důsledku navýšení počtu pracovníků na výkon PP, a to o 2 zaměstnance/1 MO) a v souvislosti s tím i ke zvýšení režijních nákladů ve výši 12,40 mil. Kč/rok¹⁵⁹. Celková výše nákladů je tedy 41,24 mil. Kč/rok¹⁶⁰. V tabulce níže jsou uvedeny údaje i za jednotlivá SM.

Zároveň však v důsledku toho, že MČ již nebudou vykonávat přenesenou působnost, dojde ke snížení počtu zaměstnanců na MČ. **Dle modelového výpočtu takto dojde k úspoře v rámci MČ na mzdových nákladech ve výši 140,58 mil. Kč/rok¹⁶¹ a na režijních nákladech ve výši 60,45 mil. Kč/rok¹⁶². Tzn. celkovou úsporou ve výši 201,03 mil. Kč/rok¹⁶³.**

¹⁵⁷ Vypočteno: 312 zaměstnanců * roční hrubá mzda ve výši 450 564 Kč = 140,575 mil. Kč, po zaokrouhlení 140,58 mil. Kč.

¹⁵⁸ Vypočteno: 64 zaměstnanců * roční hrubá mzda ve výši 450 564 Kč = 28,836 mil. Kč, po zaokrouhlení 28,84 mil. Kč.

¹⁵⁹ Vypočteno: 28,84 mil. Kč x režijní náklady ve výši 43 % mzdových nákladů = 140,58 mil. Kč x 0,43 = 12,40 mil. Kč.

¹⁶⁰ Vypočteno: 28,84 mil. Kč + 12,40 mil. Kč = 41,24 mil. Kč.

¹⁶¹ Vypočteno: 312 zaměstnanců * roční hrubá mzda ve výši 450 564 Kč = 140,575 mil. Kč, po zaokrouhlení 140,58 mil. Kč.

¹⁶² Vypočteno: 140,58 mil. Kč x režijní náklady ve výši 43 % mzdových nákladů = 140,58 mil. Kč x 0,43 = 60,45 mil. Kč.

¹⁶³ Vypočteno: 140,58 mil. Kč + 60,45 mil. Kč = 201,03 mil. Kč.

Celková úspora této varianty v rámci Možnosti B je 159,79 mil. Kč/rok¹⁶⁴.

Tabulka 6.2: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody

Položka	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Pardubice	Celkem
Nový počet MČ bez výkonu PP	12	18	6	1	2	39
Snížení počtu zaměstnanců PP na MČ o****	96	144	48	8	16	312
Roční snížení mzdových nákladů* (v mil Kč)	43,25	64,88	21,63	3,60	7,21	140,58
Roční snížení režijních nákladů** (v mil Kč)	18,60	27,90	9,30	1,55	3,10	60,45
Počet MO s výkonem PP v SM, kde došlo ke změně	17	5	4	0	5	31
Nárůst počtu zaměstnanců PP na MO o***	34	10	8	2***	10	64
Roční navýšení v mzdových nákladech* (v mil Kč)	15,32	4,51	3,60	0,90	4,51	28,84
Roční navýšení v režijních nákladech** (v mil Kč)	6,59	1,94	1,55	0,39	1,94	12,40
Rozdíl úspor a nákladů včetně režijních za rok (v mil Kč)	39,95	86,34	25,77	3,87	3,87	159,79

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Pozn.: *Hrubá mzda je na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč. Výpočet: Mzdový náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč.

**Režijní náklady = 0,43*mzdových nákladů dle Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 (MV)

*** Pro modelový výpočet je počítáno s navýšením na výkon přenesené působnosti v průměru o 2 zaměstnance na 1 MO. Ve SM Liberec bude navýšen počet zaměstnanců pro výkon přenesené působnosti o 2 osoby na magistrátu.

****Vzhledem k různé velikosti současných MČ/MO pod 10 tis. obyvatel a z toho vyplývajících různého počtu zaměstnanců těchto úřadů vykonávajících přenesenou působnost, byl použit pro modelový výpočet úspor vyplývajících z této varianty řešení průměrný počet zaměstnanců, a to ve výši 8 zaměstnanců na 1 úřad MČ.

Pozn.: V tabulce není uvedeno SM Ústí nad Labem a SM Opava, jelikož zde nedošlo ke změně stavu.

¹⁶⁴ Vypočteno: 201,03 mil. Kč – 41,24 mil. Kč = 159,79 mil. Kč.

6.1.2.3 *Stanovení nových kritérií pro SM*

Navrhovaná změna:

Stanovení hranice počtu obyvatel pro nově vznikající statutární města je minimálně **40 000 obyvatel**. Tuto hranici splňují všechna krajská města, proto spadají do kategorie SM.

Vypracování a schválení statutu (formou obecně závazné vyhlášky) u všech SM, v rámci kterého bude nastaveno vnitřní členění SM a budou stanoveny kompetence u nově vzniklého SM. Znění statutu musí být v souladu se zněním § 130 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů (rozpracováno v rámci kap. 6.1.2.1).

Dopad změny: Po nastavení kritéria velikosti SM (min. počet obyvatel 40 000) **mají již všechny města v ČR** s počtem obyvatel 40 000 a více status statutárního města a tudíž již není počítáno se zařazením dalších měst v ČR mezi SM. Zdůvodnění změny je uvedeno v kap. 5.1.2.3.

Ekonomický dopad:

Přímé náklady: Jednorázový náklad na vytvoření statutu jednoho SM je odhadován v průměru na 300 000 Kč. Náklad je spojen se zajištěním externí právní služby pro vytvoření statutu a byl odhadnut na základě odhadu počtu hodin (300 hodin) a ceny/1 hodinu¹⁶⁵. SM může vytvořit statut i v rámci svého právního oddělení a tedy bez nákladů. Další náklady spojené s projednáváním statutu s orgány města, v komisích a výborech jsou v minimální výši.

Celkové přímé náklady v případě využití externích právních služeb jsou ve výši 300 000 Kč/1 SM.

6.1.2.4 *Zánik užívání titulu „statutární město“*

Navrhovaná změna:

Formou legislativního řešení, konkrétně úpravou zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, která je rozvedena v rámci kapitoly 5.1.2.4, upravit současný stav (popsaný v rámci kap. 2.2).

Dopad změny:

Po úpravě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů popsané v rámci kap. 5.1.2.4 bude možné odebrat status statutárního města městu, které bylo statutárním městem

¹⁶⁵ Dle ceníku právních služeb je sazba/1 hodinu právních služeb 1 000 Kč.

přede dnem účinnosti úpravy zákona o obcích, pokud do dvou let ode dne nabytí účinnosti zákona nepřijme statut nebo přijatý statut nebude v souladu s ustanoveními § 130.

Ekonomický dopad:

Přímé náklady:

Jednorázové přímé náklady SM spojené s odebráním statusu statutárního města městu a provedení s tím souvisejících úprav, např. názvu úřadu, názvů samosprávných orgánů, pozic volených zástupců, odborů a oddělení. Náklad je v průměru odhadován na 200 000 Kč/1 SM¹⁶⁶.

Celkové přímé náklady jsou stanoveny na 200 000 Kč/1 SM.

6.1.3 VARIANTA 2: NELEGISLATIVNÍ ŘEŠENÍ

Navrhovaná změna:

Formou nelegislativního řešení lze vypracovat metodické doporučení MV ČR¹⁶⁷, příp. lze rozšířit Metodický materiál Odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra ČR, Vzor obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovuje statut územně členěného statutárního města.

Obsahem metodického doporučení by měl být návrh Standardu základních převedených činností na MČ/MO v rámci samostatné působnosti i přenesené působnosti. Jedná se o variantu nelegislativní, proto všechny návrhy mají pouze doporučující charakter. Konkrétní návrhy standardu výkonu samostatné působnosti a standardu výkonu přenesené působnosti jsou uvedeny v kap. 5.1.3.

Dopad změny:

Navrhované standardy výkonu samostatné s přenesené působnosti se týkají především nečleněných nebo nově vzniklých SM, které by se chtěly členit na MČ/MO, ale mohou být inspirací i k úpravám statutů členěných statutárních měst, které jsou v současné době nepřehledné a obtížně porovnatelné (viz kap. 2.3.1).

¹⁶⁶ Dekomponovaný výpočet je uveden v příloze č. 8.8.1.

¹⁶⁷ Viz např. Metodické doporučení pro obce k povinnostem stanoveným zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě <<http://www.mvcr.cz/soubor/metodicke-dopuruceni-pro-obce-pdf.aspx>>

Pozitivní aspekty - výhody:

Vytvořený standard základních činností v samostatné i přenesené působnosti usnadní SM vymezení kompetencí na MČ/MO a usnadní vytvoření statutu. Zvolená forma metodického doporučení MV ČR však nemá pro SM závaznou podobu, tzn., že si mohou vytvořit statut dle svých potřeb.

Negativní aspekty – nevýhody:

Návrh standardu není právně závazný, tzn. SM se jím mohou, ale nemusí inspirovat při tvorbě nastavení vnitřního členění a statutu, proto negativní aspekty nelze definovat.

Ekonomický dopad:

Jelikož má varianta doporučující charakter, žádné přímé finanční náklady nevzniknou. Skryté finanční náklady lze identifikovat jen velmi obtížně.

U nově členěných SM by vytvoření statutu bylo spojeno s jednorázovým nákladem 300 000 Kč, obdobně jak je to stanoveno kapitole 6.1.2.1. Náklad je spojen se zajištěním externí právní služby pro vytvoření statutu a byl odhadnut na základě odhadu počtu hodin (300 hodin) a ceny/1 hodinu¹⁶⁸.

V případě rozhodnutí členěného SM o úpravě statutu dle standardu je jednorázový náklad odhadován v průměru na 100 000 Kč. Náklad je spojen se zajištěním externí právní služby a byl odhadnut na základě odhadu počtu hodin (100 hodin) a ceny/1 hodinu¹⁶⁹, odhad počtu hodin vychází z analýzy jednotlivých statutů, v rámci kterých by došlo k výraznějším úpravám.

Další náklady spojené s projednáváním statutu s orgány města, v komisích a výborech jsou v minimální výši.

¹⁶⁸ Dle ceníku právních služeb je sazba/1 hodinu právních služeb 1 000 Kč.

¹⁶⁹ Dle ceníku právních služeb je sazba/1 hodinu právních služeb 1 000 Kč.

6.1.4 VARIANTA 3: ZPRACOVÁNÍ NOVÉHO ZÁKONA

Možnost A – zpracování zvláštních zákonů pro SM nad 150 tis. obyvatel

Navrhovaná změna: Statutární město nad 150 tis. obyvatel by muselo mít ke statutu i samostatný zákon (podrobněji popsáno v kap. 5.1.4). V současné době ho má pouze hl. m. Praha. Z výše uvedeného vyplývá přijetí 3 samostatných zákonů, a to pro SM Brno, SM Ostrava a SM Plzeň.

Dopad změny:

Při zvolení této varianty by tato možnost A měla dopad na SM Brno, SM Ostrava, SM Plzeň. Zároveň však pro tato 3 města zůstane povinnost mít statut. Přijetím zákona by došlo k omezení samosprávy těchto statutárních měst, která by rozhodovala pouze o úpravách statutu. Na rozdíl od hl. m. Prahy, které je i vyšším územně samosprávným celkem a jeho zastupitelstvo může tedy navrhopat úpravy zákona, by tato SM byla znevýhodněná a musela by o případnou úpravu zákona žádat vládu ČR nebo zastupitelstvo vyššího územně samosprávného celku.

Pozitivní aspekty - výhody:

Výhodou tohoto přístupu by byla stejná struktura zákona, který by upravoval vnitřní poměry ve věcech správy uvedených SM, tím by došlo ke sjednocení vnitřní struktury těchto SM. Přijaté zákony by byly navrženy logicky, konzistentně.

Negativní aspekty – nevýhody:

V současné době výše uvedená SM mají své statuty, se kterými pracují již mnoho let, a které si také dle potřeby upravují. Zvláštní zákony by definovaly základní obrysy výkonu samosprávy na území 3 SM, jež jsou v současné době zcela popsány ve statutu, tzn., že zákon by pouze dubloval současný statut v obecnější rovině. Pro zdůvodnění administrativní zátěže spojené s přípravou zákonů by musel existovat specifický důvod pro vytvoření zvláštního zákona, jež však neexistuje. **Samostatný zákon je smysluplný pouze u Prahy, která plní funkci obce a kraje zároveň.**

V případě, že by ke statutům těchto měst přibýly ještě samostatné zákony, bylo by velmi obtížné přizpůsobovat vnitřní poměry ve věcech správy města aktuálním požadavkům. Tato změna by pravděpodobně vyvolala negativní postoje politických představitelů těchto měst, jelikož by cítili ohrožení své samosprávné působnosti.

Tuto variantu lze považovat za nesmyslnou a zatěžující nejen pro tato 3 SM, ale také pro stát, s celkovým nízkým efektem pro občany i vnitřní správu jednotlivých SM.

Ekonomický dopad:

Přímé náklady: Jelikož Varianta 3 – Možnost A konzervuje současný právní stav daný statuty 3 SM právním dokumentem vyšší právní síly, žádné jednorázové přímé finanční náklady nevzniknou. Skryté finanční náklady lze identifikovat jen velmi obtížně.

Nepřímé náklady: Jsou spojené s přípravou 3 samostatných zákonů pro SM Brno, SM Ostrava, SM Plzeň. Tyto jednorázové náklady vzniknou třetí straně, tj. MV ČR a jsou spojené s přípravou zákonů, legislativním procesem včetně zpracování důvodové zprávy a dopadů zákona. Náklad je spojen se zajištěním externí právní služby a byl stanoven na základě odhadu počtu hodin (1000 hodin na 1 zákon) a ceny/1 hodinu¹⁷⁰, tzn. 1 mil. Kč/zákon. **Celkové nepřímé jednorázové náklady budou ve výši 3 000 000 Kč.**

Možnost B – Vytvoření nového zákona o statutárních městech

Navrhovaná změna: Vytvoření 1 zákona o statutárních městech, který by pro statutární města nahradil zákon o obcích. Nad současný zákon o obcích by stanovil jednotně vnitřní správu všech SM (podrobněji viz kap. 5.1.4)

Dopad změny:

Dopad této varianty je na 26 SM (mimo hl. m. Praha), které by se přestaly řídit zákonem o obcích a nově by se řídily zákonem o statutárních městech. Zároveň by však všechna SM měla povinnost mít statut. Přijetím zákona by došlo k nastavení jednotné vnitřní struktury shodné pro všechny SM ve vymezení velikostních limitů MČ. Pro členěná SM by dále došlo k úpravě vymezení území městských obvodů, aby splňovaly pro výkon přenesené působnosti limit min. 10 000 obyvatel, což by znamenalo reorganizaci 7 členěných SM (mimo SM Ústí n. Labem, které obě kritéria splňuje). U všech členěných SM by muselo dojít k úpravě statutu. Dopad by byl i na v současné době nečleněná SM, která by musela vytvořit vnitřní členění, tzn. stanovit MČ splňující výše uvedené parametry, nebo by přestala mít status SM.

¹⁷⁰ Dle ceníku právních služeb je sazba/1 hodinu právních služeb 1 000 Kč.

Ekonomické dopady:

Přijetím tohoto zákona by došlo k rozdílnému dopadu na členěná SM a nečleněná SM.

Členěná SM

U členěných SM by došlo ke koncentraci agend přenesené působnosti na městské obvody, jejichž správní území by bylo větší než 10 000 obyvatel, což by vedlo k úsporám z rozsahu ve výkonu agend, došlo by i ke zvýšení kvality výkonu státní správy z důvodu vyšší odbornosti úředníků vykonávajících agendy, také i z důvodu vyšší četnosti úkonů, což by vedlo i k nižší chybovosti.

Z celkového počtu MČ/MO 83, na která jsou SM členěna, výkon přenesené působnosti je převeden na 74 MČ/MO (bez 8 MČ/MO Opavy a 1 MČ/MO Pardubic). Po úpravě by výkon přenesené působnosti vykonávalo přibližně 30 městských obvodů (nad 10 000 obyvatel), zde je nutné podotknout, že dle expertního odhadu by se počet měl zvýšit o 1 obvod v Pardubicích a 4 obvody v Brně, které by vznikly sloučením území MČ/MO s méně než 10 000 obyvateli. V Ostravě a Plzni je z důvodu geografického rozmístění jednotlivých MO a spádovosti pravděpodobnější připojení menších MO k obvodům již splňujícím kritérium.

Tabulka 6.3: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody

SM	Počet	MČ/MO	Počet MČ/MO nad 10 000 obyvatel	Počet MČ/MO pod 10 000 obyvatel	Potenciál sloučení	Současný počet MČ/MO vykonávajících PP	Nový počet MO vykonávajících PP	Rozdíl
Brno	29	MČ	13	16	4	29	17	-12
Ostrava	23	MO	5	18	0	23	5	-18
Plzeň	10	MO	4	6	0	10	4	-6
Liberec	1	MO	0	1	0	1	0	-1
Pardubice	8	MO	4	4	1	7	5	-2
Ústí nad Labem	4	MO	4	0	0	4	4	0
Opava	8	MČ	0	8	0	0	0	0
Celkem	83	MČ/MO	30	53	5	74	35	-39

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

*Pozn.: *SM se člení na 83 MČ/MO (mimo hl. m. Praha), z toho má 30 MČ/MO více než 10 tis. obyvatel a 53 MČ/MO méně než 10 tis. obyvatel. Výkon přenesené působnosti je převeden na 74 MČ/MO (bez 8 MČ/MO Opavy a 1 MČ/MO Pardubic).*

Nově požadované kritérium, a to nejméně 10 tis. obyvatel pro výkon přenesené působnosti v rámci městského obvodu, splňuje 30 MČ, které by zároveň zajišťovaly i výkon přenesené působnosti jako městský obvod. Modelově je odhadován vznik dalších 5 městských obvodů pro výkon přenesené působnosti, které by vznikly sloučením území některých MČ s méně než 10 000 obyvateli. Ostatní MČ by se kvůli zajištění výkonu přenesené působnosti musely připojit k obvodům již splňujícím velikostní kritérium.

*** Dle návrhu by nově zajišťovalo výkon přenesené působnosti jen 35 městských obvodů.*

**** Celkem 39 úřadů MČ by již nevykonávalo přenesenou působnost, ale pouze samostatnou působnost.*

Přímé náklady:

V rámci této úpravy dojde ke zrušení výkonu přenesené působnosti na straně MČ/MO (s méně než 10 000 obyvateli). Ze současných 74 MO/MČ, které v rámci členěných SM vykonávají přenesenou působnost, by ji nově vykonávalo pouze 35 MO, jejichž správní obvody mají více než 10 000 obyvatel. Tato úprava by znamenala, že 39 úřadů by již nevykonávalo výkon PP, tzn., došlo by ke snížení počtu zaměstnanců na těchto úřadech. Vzhledem k různé velikosti současných MČ/MO pod 10 tis. obyvatel a z toho vyplývajících různého počtu zaměstnanců těchto úřadů vykonávajících přenesenou působnost, byl použit pro modelový výpočet úspor vyplývajících z této varianty průměrný počet zaměstnanců, a to ve výši 8 zaměstnanců/1 úřad.

Dle modelového výpočtu by došlo výše zmíněnou úpravou ke snížení mzdových nákladů ve výši 140,58 mil. Kč/rok¹⁷¹ a ke snížení režijních nákladů ve výši 60,45 mil. Kč/rok¹⁷², tzn. **roční úsporu ve výši 201,03 mil. Kč/rok¹⁷³**. V tabulce níže jsou uvedeny údaje i za jednotlivá SM.

Dále dojde k nárůstu agendy v důsledku zvětšení správního území, pro které budou dosavadní agendu nově vykonávat. Uvedené se bude muset promítnout do rozpočtů MČ zároveň vykonávajících přenesenou působnost městského obvodu. Za současných podmínek v této chvíli nelze přesně kvantifikovat ekonomické dopady, z toho důvodu byl proveden modelový výpočet, který je uveden v tabulce níže. Většina úřadů dle vyjádření tajemníků bude schopná pokrýt nárůst počtu obyvatel ve správním obvodu MO s minimálním navýšením personálních kapacit, počet zaměstnanců v MO, u kterých nedojde ke změně počtu obyvatel v jejich správním obvodu, zůstane beze změn. Pro modelový výpočet je tedy počítáno s navýšením v průměru o 2 zaměstnance na 1 MO. Tyto náklady, pokud vzniknou, by měly být hrazeny z částky, o kterou bude navýšen příspěvek na výkon přenesené působnosti z města pro danou MČ, která zároveň vykonává přenesenou působnost městského obvodu.

Nový počet MO vykonávajících přenesenou působnost je 35 (viz tab. 6.2), u SM Ústí nad Labem však nedojde ke změně, jelikož všechny 4 MO splňují nastavené velikostní kritérium pro výkon PP. Z toho důvodu je modelový výpočet proveden na 31 nových MO.

¹⁷¹ Vypočteno: 312 zaměstnanců * roční hrubá mzda ve výši 450 564 Kč = 140,575 mil. Kč, po zaokrouhlení 140,58 mil. Kč.

¹⁷² Vypočteno: 140,58 mil. Kč x režijní náklady ve výši 43 % mzdových nákladů = 60,45 mil. Kč.

¹⁷³ Vypočteno: 140,58 mil. Kč + 60,45 mil. Kč = 201,03 mil. Kč.

Dle modelového výpočtu by došlo výše zmíněnou úpravou ke zvýšení mzdových nákladů ve výši 28,84 mil. Kč/rok¹⁷⁴ a režijních nákladů ve výši 12,40 mil. Kč/rok¹⁷⁵. V tabulce níže jsou uvedeny údaje i za jednotlivá SM. **Navýšení nákladů je tedy ve výši 41,24 mil. Kč/rok¹⁷⁶.**

Celková úspora této varianty je pro členěná SM 159,79 mil. Kč/rok¹⁷⁷.

Tabulka 6.4: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody

Položka	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Pardubice	Celkem
Nový počet MČ bez výkonu PP	12	18	6	1	2	39
Snížení počtu zaměstnanců PP na MČ o****	96	144	48	8	16	312
Roční snížení mzdových nákladů* (v mil Kč)	43,25	64,88	21,63	3,60	7,21	140,58
Roční snížení režijních nákladů** (v mil Kč)	18,60	27,90	9,30	1,55	3,10	60,45
Počet MO s výkonem PP v SM, kde došlo ke změně	17	5	4	0	5	31
Nárůst počtu zaměstnanců PP na MO o***	34	10	8	2***	10	64
Roční navýšení v mzdových nákladech* (v mil Kč)	15,32	4,51	3,60	0,90	4,51	28,84
Roční navýšení v režijních nákladech** (v mil Kč)	6,59	1,94	1,55	0,39	1,94	12,40
Rozdíl úspor a nákladů včetně režijních za rok (v mil Kč)	39,95	86,34	25,77	3,87	3,87	159,79

Zdroj: PROCES – vlastní zpracování

Pozn.: *Hrubá mzda je na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč. Výpočet: Mzdový náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč.

**Režijní náklady = 0,43*mzdových nákladů dle Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 (MV)

*** Pro modelový výpočet je počítáno s navýšením na výkon přenesené působnosti v průměru o 2 zaměstnance na 1 MO. Ve SM Liberec bude navýšen počet zaměstnanců pro výkon přenesené působnosti o 2 osoby na magistrátu.

****Vzhledem k různé velikosti současných MČ/MO pod 10 tis. obyvatel a z toho vyplývajících různého počtu zaměstnanců těchto úřadů vykonávajících přenesenou působnost, byl použit pro modelový výpočet úspor vyplývajících z této varianty řešení průměrný počet zaměstnanců, a to ve výši 8 zaměstnanců na 1 úřad MČ.

Pozn.: V tabulce není uvedeno SM Ústí nad Labem a SM Opava, jelikož zde nedošlo ke změně stavu.

Nečleněná SM

Nečleněná SM, kterých je 19, by musela vytvořit vnitřní členění, a to druhý stupeň samosprávy, tzn. MČ, splňující výše uvedené parametry, nebo by přestala mít status SM. Náklady na zastupitele jsou v nečleněných SM o třetinu až polovinu nižší než v členěných SM (podrobněji viz kap. 1.6.3).

V tabulce níže jsou uvedeny náklady spojené s rozčleněním SM na MČ, které budou vykonávat pouze výkon samostatné působnosti. Pro modelový výpočet byly použity průměry výdajů na

¹⁷⁴ Vypočteno: 64 zaměstnanců * roční hrubá mzda ve výši 450 564 Kč = 28,836 mil. Kč, po zaokrouhlení 28,84 mil. Kč.

¹⁷⁵ Vypočteno: 28,84 mil. Kč x režijní náklady ve výši 43 % mzdových nákladů = 140,58 mil. Kč x 0,43 = 12,40 mil. Kč.

¹⁷⁶ Vypočteno: 28,84 mil. Kč + 12,40 mil. Kč = 41,24 mil. Kč.

¹⁷⁷ Vypočteno: 201,03 mil. Kč – 41,24 mil. Kč = 159,79 mil. Kč.

zastupitelstvo přepočtené na 1 000 obyvatel u členěných SM (s výjimkou Prahy a Liberce, u kterých je specifická situace) a nečleněných SM.

Konkrétně se jedná o výdaje v rámci § 6112 rozpočtové skladby. V případě členění 19 nečleněných SM by došlo k navýšení každoročního přímého nákladu na zastupitelstvo ve výši 126,77 mil. Kč, a to z důvodu dalších nákladů na zastupitelstva MČ, která by SM musela zřídit.

Tabulka 6.5: Modelový výpočet změny nákladů na zastupitelstva po členění 19 nečleněných SM

Nečleněná SM	Počet obyvatel k 1. 1. 2018	Odhad nákladů na zastupitelstvo nečleněných (v mil. Kč/rok)	Odhad nákladů na zastupitelstvo členěných (v mil. Kč/rok)	Změna nákladu na zastupitelstvo (v mil. Kč/rok)
Olomouc	100494	14,45	25,63	11,18
České Budějovice	93863	13,49	23,94	10,44
Hradec Králové	92917	13,36	23,69	10,34
Zlín	74947	10,77	19,11	8,34
Havířov	72382	10,40	18,46	8,05
Kladno	68804	9,89	17,55	7,65
Most	66644	9,58	16,99	7,41
Frýdek-Místek	56334	8,10	14,37	6,27
Karviná	53522	7,69	13,65	5,95
Jihlava	50724	7,29	12,93	5,64
Teplice	49563	7,12	12,64	5,51
Děčín	49226	7,08	12,55	5,48
Karlovy Vary	48776	7,01	12,44	5,43
Chomutov	48666	7,00	12,41	5,41
Jablonec nad N.	45771	6,58	11,67	5,09
Mladá Boleslav	44167	6,35	11,26	4,91
Prostějov	43798	6,30	11,17	4,87
Přerov	43565	6,26	11,11	4,85
Třinec	35302	5,07	9,00	3,93
Celkem		163,80	290,56	126,77

Zdroj: Vlastní výpočet PROCES, ČSÚ – běžná evidence obyvatelstva k 1. 1. 2018

Pozn.: ZO – výdaje na zastupitelstva obcí (§ 6112), Zahrnuje náklady na zastupitele, předsedy a členy výborů apod. Koeficienty výdaje na zastupitelstva obcí (ZO) v tis. Kč/obyv. - průměr nečleněných SM je 0,144 a průměr členěných SM (bez Prahy a Liberce) je 0,255.

Jedná se o minimalistickou variantu navýšení nákladů na zřízení druhého stupně samosprávy, jelikož další náklady by byly spojené se zřízením budov úřadů včetně režijních nákladů na jejich správu a personálního zajištění k fungování samosprávy, tzn. mzdové náklady pracovníků úřadu zajišťujících samosprávnou činnost. Tyto náklady nelze odhadnout, jelikož rozhodnutí o počtu MČ

v rámci 19 SM, která se v současné době nečlení, je plně v kompetenci samosprávných orgánů a v tuto chvíli není znám.

U nečleněných SM je počítáno nadále s výkonem přenesené působnosti na úrovni města (magistrátu), tak jak je tomu dosud.

Nepřímé náklady: Jsou spojené s přípravou 1 zákona o SM. Tyto jednorázové náklady vzniknou třetí straně, tj. MV ČR a jsou spojené s legislativním procesem včetně zpracování důvodové zprávy a dopadů zákona. Náklad je spojen se zajištěním externí právní služby a byl stanoven na základě odhadu počtu hodin (1000 hodin na 1 zákon) a ceny/1 hodinu¹⁷⁸, tzn. 1 mil. Kč/zákon. **Celkové jednorázové nepřímé náklady budou ve výši 1 000 000 Kč.**

Celková úspora Varianty 3 je pro členěná SM 159,79 mil. Kč/rok, v rámci výpočtu byly zahrnuty mzdové a režijní náklady. **V případě 19 dosud nečleněných SM by členěním na MČ došlo k navýšení každoročního přímého nákladu na zastupitelstva MČ ve výši 126,77 mil. Kč,** která by SM musela zřídit. Další náklady by byly spojené se zřízením budov úřadů včetně režijních nákladů na jejich správu a personálního zajištění k fungování samosprávy, tzn. mzdové náklady pracovníků úřadu zajišťujících samosprávnou činnost. Tyto náklady nelze odhadnout, jelikož rozhodnutí o počtu MČ v rámci těchto 19 SM je plně v kompetenci samosprávných orgánů a v tuto chvíli není znám.

Z výše uvedeného vyplývá, že celkový ekonomický dopad Varianty 3 - Možnosti B je v rámci přímých nákladů úspora ve výši 33,02 mil. Kč/rok, ke které však bude nutné stanovit náklady na budovy, dále mzdové a režijní náklady spojené se vznikem nových MČ (jejichž počet nelze odhadnout). Dle předpokladu budou tyto náklady vyšší než úspora. V rámci nepřímých nákladů je počítáno s jednorázovým nákladem ve výši 1 000 000 Kč.

¹⁷⁸ Dle ceníku právních služeb je sazba/1 hodinu právních služeb 1 000 Kč.

6.1.5 SHRnutí

V rámci jednotlivých variant byly zhodnoceny jejich dopady a přínosy. Z popsanych dopadů v rámci navrhovaných Variant 0 – 3 vyplývá, že se jeví **jako nejvhodnější realizace Varianty 1 - Novelizace stávajících předpisů**, a to ve všech jejích bodech. U bodu vymezení odlišností v užívání pojmů MČ a MO je brána jako optimální varianta řešení aplikace Možnosti B - Nastavení rozdílu mezi pojmy MČ a MO. Realizací Varianty 1 by došlo také k odstranění současné situace, kdy nečleněná SM nemají statut (celkem 19, tzn. 73 %). Pro veřejnost dojde ke zpřehlednění situace ve věcech správy SM, také ke zlepšení její informovanosti. Potřebné je také stanovení hranice počtu obyvatel pro nově vznikající statutární města, která je nastavena na minimálně 40 000 obyvatel. Z údajů v tabulce níže vyplývá, že i dle ekonomických parametrů realizace této varianty vychází nejvýhodněji.

Tabulka 6.6: Ekonomické dopady jednotlivých variant

Označení	Název	Ekonomické dopady
Varianta 0	6.1.1 Zachování stávajícího stavu	Přímé finanční náklady nevzniknou.
Varianta 1	6.1.2 Novelizace stávajících předpisů	
	6.1.2.1 Existence SM je podmíněna přijetím statutu	Jednorázový přímý náklad ve výši 5,7 mil. Kč.
	6.1.2.2 Používání pojmů MČ a MO	
	○ Možnost A - Zrušení pojmu městská část v zákonu o obcích	Jednorázový přímý náklad ve výši 7,5 mil. Kč.
	○ Možnost B - Vymezení odlišností mezi MČ a MO	Úspora ve výši 159,79 mil. Kč/rok v rámci přímých nákladů.
	6.1.2.3 Stanovení nových kritérií pro SM	Jednorázový přímý náklad ve výši 300 tis. Kč/ 1 SM.
	6.1.2.4 Zánik užívání titulu „statutární město“	Jednorázový přímý náklad ve výši 200 tis. Kč/ 1 SM.
Varianta 2	6.1.3 Nelegislativní řešení	Přímé finanční náklady nevzniknou.
Varianta 3	6.1.4 Zpracování nového zákona	
	○ Možnost A – Zpracování zvláštních zákonů pro SM nad 150 tis. obyvatel	Přímé finanční náklady nevzniknou. Nepřímé jednorázové finanční náklady ve výši 3 mil. Kč.
	○ Možnost B – Vytvoření nového zákona o statutárních městech	Členěná SM: Celková úspora v rámci přímých nákladů je pro členěná SM 159,79 mil. Kč/rok. Nečleněná SM: Přímé finanční náklady na zastupitelstvo ve výši 126,77 mil. Kč/rok, ke kterým bude nutné stanovit náklady na budovy, dále mzdové a režijní náklady spojené se vznikem nových MČ. Celkem v rámci Možnosti B vychází na základě modelového výpočtu úspora ve výši 33,02 mil. Kč/rok v rámci přímých nákladů, ke které bude nutné stanovit náklady na budovy, dále mzdové a režijní náklady spojené se vznikem nových MČ, u nichž je předpoklad, že budou vyšší než úspora. Nepřímé jednorázové finanční náklady jsou ve výši 1mil. Kč.

6.2 ZHODNOCENÍ DOPADŮ A PŘÍNOSŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT AGLOMERAČNÍCH ORP

Označení	Název
Varianta 0	6.2.1 Zachování současného stavu
Varianta 1	6.2.2 Ponechání detašovaných pracovišť s úpravou výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti
Varianta 2	6.2.3 Zrušení detašovaných pracovišť
Varianta 3	6.2.4 Vytvoření metropolitních oblastí pro výkon veřejné správy

6.2.1 NULOVÁ VARIANTA: ZACHOVÁNÍ SOUČASNÉHO STAVU

Ponecháním současného stavu budou výše uvedená ORP mít stále povinnost zřizovat detašovaná pracoviště v sídlech blízkých center (Praze, Brně, Plzni) bez bližšího určení agend, které mají být vykonávány v rámci pracoviště ve správním centru ORP a na detašovaném pracovišti. Tento stav je nevyhovující, jelikož nereflektuje změny uvolnění agend od místní příslušnosti a rovněž neřeší různorodost přístupu jednotlivých ORP s detašovanými pracovišti, kdy např. ORP Brandýs zajišťuje výkon agend na detašovaném pracovišti v Praze pouze v minimálním rozsahu, zatímco ORP Šlapanice jako jediné ze 4 sledovaných ORP zajišťuje alespoň některé agendy zdvojeně na pracovišti v centru SOP ORP i na detašovaném pracovišti.

Ekonomický dopad:

Náklady nulové varianty je možné definovat jako újmy z nerealizované změny, jelikož není reflektováno na zjištěné změny stavu výkonu veřejné správy na jednotlivých detašovaných pracovištích, ke kterým došlo od roku 2003. Dále není zohledňována ani odlišnost jednotlivých detašovaných pracovišť z pohledu počtu jejich zaměstnanců (uvedeno v tab. 6.14) nebo počtu obyvatel v jejich správním obvodu (viz tab. 3.23).

ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav na svém detašovaném pracovišti vykonává zcela minimální výkon přenesené působnosti, ale pobírá stejně velký příspěvek na výkon přenesené působnosti pro ORP se zvláštním postavením jako ORP Černošice, ORP Šlapanice a ORP Nýřany.

K 30. 8. 2018 byla v rámci detašovaného pracoviště úřadu ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav vykonávána pouze agenda OSPOD a podatelna. Počet pracovníků, kteří vykonávají agendu na detašovaném pracovišti, je přibližně 11. Do června 2018 v rámci detašovaného pracoviště byla ještě vykonávána dopravní agenda, jejíž výkon po uvolnění od místní příslušnosti byl přesunut zcela do správního centra, tzn., snížil se i počet pracovníků na detašovaném pracovišti. Dochází takto ke značnému nepoměru počtu pracovníků na detašovaných pracovištích, kdy ostatní ORP mají na detašovaném pracovišti umístěn výkon většího počtu agend a tím i vyššího počtu pracovníků.

Tabulka 6.7: Náklady na provoz detašovaného pracoviště Brandýs nad Labem-Stará Boleslav

Stav	Položka	m ²	Náklad ročně (v Kč)	Náklad ročně na m ² v Kč
Stav k 1. 3. 2018 počet osob 13				
Doporučený prostor dle osob stanovený ČSN 735305 pro 13 osob		208		
Současný stav dle smlouvy k 1. 1. 2018	Kancelářské prostory	232,1		
	Ostatní prostory	104,3		
	Celkem prostory	336,4	883 500,00 Kč	2 626,34 Kč
	Celkem energie		275 000,00 Kč	
	Náklady spojené s dojezdem do správního centra		130 000,00 Kč	
	Náklady celkem na provoz detašovaného pracoviště		1 288 500,00 Kč	
Odhad budoucího stav se zahrnutím změn během roku 2018 (přesun dopravních agend) počet osob 11				
Doporučený prostor dle osob stanovený ČSN 735305 pro 11 osob (k 1. 7. 2018)		176		
Odhad budoucích nákladů	Kancelářské prostory	180		
	Ostatní prostory	80		
	Celkem prostory	260	682 847,80 Kč	
	Celkem energie		233 000,00 Kč	
	Náklady spojené s dojezdem do správního centra		110 000,00 Kč	
	Náklady na mzdy*		1 559 222,94 Kč	
Náklady celkem na provoz detašovaného pracoviště			2 585 070,74 Kč	

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení - Nájemní smlouva - pronájem kancelářské plochy budovy č. p. 1752 v Biskupské ulici, obci Praha, Číslo smlouvy /č.j.:10000/355672/18 a norma pro výměry ČSN 735305 – Administrativní budovy.

Pozn.: * Výpočet: 644 307 Kč x 11 zaměstnanců x 0,22 = 1 559 222,94 Kč. V rámci detašovaného pracoviště je kalkulováno s 22 % roční mzdy včetně režijních nákladů na 1 pracovníka.

Hrubá mzda je na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč. Výpočet: Mzdový náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč. Dále násobeno režijními náklady ve výši 43 %. Výpočet: 450 564 Kč*1,43 = 644 306,52 Kč, po zaokrouhlení 644 307 Kč

Režijní náklady = 0,43*mzdových nákladů dle Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 (MV).

Z toho důvodu je doporučeno snížit výši příspěvku na výkon přenesené působnosti ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav, a to dle počtu pracovníků na detašovaném pracovišti k 30. 8. 2018 (celkem 11 pracovníků), kdy v rámci administrativní budovy dle ČSN 735305 je minimální velikost kanceláře s prostorem pro jednání a s odkládací plochou 12 m² a doporučená velikost kanceláře 16 m² (použito pro kalkulaci). Také je nutné počítat s cestovními náklady spojenými s přesuny pracovníků na úřad ve správním centru a detašované pracoviště a dopravními náklady na zajištění transportu dokumentů apod.

Na základě výše uvedených propočtů je doporučena úprava výše příspěvku pro ORP se zvláštním postavením Brandýs nad Labem-St. Boleslav z původních 7 633 994 Kč (výše příspěvku na rok 2018) na maximálně 2 585 070,74 Kč na rok.

Pro rok 2019 byl stanoven příspěvek obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením Brandýs nad Labem-St. Boleslav ze strany Ministerstva vnitra na 2 565 058,80 Kč.

Tabulka 6.8: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením

Obec	Výše příspěvku v Kč na rok 2018	Návrh výše příspěvku v Kč na rok 2019
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav ⁹⁾	7 633 994	2 565 058,80
Černošice ⁹⁾	7 633 994	7 633 994,00
Nýřany ⁹⁾	7 633 994	7 633 994,00
Šlapanice ⁹⁾	7 633 994	7 633 994,00

Zdroj: Zákon č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018, Příloha č. 8 k zákonu č. 474/2017 Sb.

V dalších letech by však měl být při kalkulaci výše tohoto příspěvku zohledněn rozdíl v počtu zaměstnanců detašovaného pracoviště v rámci jednotlivých ORP, a také rozdíl v počtu obyvatel v SO ORP.

Ekonomický dopad:

Přímé náklady: Byla identifikována úspora vzniklá snížením výše příspěvku na výkon přenesené působnosti pro ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav ve výši 5 068 908,20 Kč/rok.

Nepřímé náklady: Nepřímé náklady nebyly identifikovány.

6.2.2 VARIANTA 1: PONECHÁNÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVÍŠŤ S ÚPRAVOU VÝKONU AGEND UVOLNĚNÝCH OD MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI

Navrhovaná změna: Varianta zahrnuje ponechání současného stavu, tj. výše uvedená ORP budou mít stále povinnost **zřizovat detašovaná pracoviště pro výkon agend neuvolněných od místní příslušnosti** v sídlech blízkých center (Praze, Brně, Plzni), na kterých dle svého rozhodnutí budou moci vykonávat i **agendy uvolněné od místní příslušnosti**. **Výkon agend uvolněných od místní příslušnosti nebude státem financován v prostorách detašovaného pracoviště, které má daná ORP pronajaty na základě smlouvy o zápůjčce zdarma, ale jen v prostorách vlastních, příp. komerčně pronajatých**, jelikož ve velkých městech mohou danou agendu vyřídit obyvatelé na jejich magistrátech, příp. na úřadech MČ Praha 1-22. Pokud se některé ORP s detašovaným pracovištěm rozhodne nevykonávat tyto agendy na detašovaném pracovišti, musí zajistit jejich výkon na úřadě ve správním centru.

Úprava legislativy:

Zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, s tím, že zmíněná ORP v § 2 musí zřizovat detašovaná pracoviště pro výkon přenesené působnosti agend, u nichž je zachována místní příslušnost.

Úprava § 2 zákona č. 314/2002 Sb.,

§ 2 odst. 2 Obce Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav zřídí pracoviště obecního úřadu v hlavním městě Praze. Obec Nýřany zřídí pracoviště obecního úřadu v Plzni. Obec Šlapanice zřídí pracoviště obecního úřadu v Brně, **a to pro výkon přenesené působnosti agend, u nichž je zachována místní příslušnost.**

Dopad změny:

V případě ponechání detašovaných pracovišť u 4 výše uvedených ORP by **agendy uvolněné od místní příslušnosti musely být vykonávány buď na úřadech ve správních centrech jednotlivých ORP (Možnost A) nebo na detašovaných pracovištích (Možnost B).** Výkon agend uvolněných od místní příslušnosti však nebude státem financován v prostorách detašovaného pracoviště, které má daná ORP pronajaty na základě smlouvy o zápůjčce zdarma, ale jen v prostorách vlastních, příp. komerčně pronajatých. Jelikož ve velkých městech mohou agendu uvolněnou od místní příslušnosti vyřídit obyvatelé na jejich magistrátech, příp. na úřadech MČ Praha 1-22, pro obyvatele nedochází k významné změně v dostupnosti úřadu. ORP s detašovanými pracovišti by nemusely vykonávat agendu zdvojeně, tzn. na dvou pracovištích, což je nákladnější na počet osob a vybavení (např. ORP Šlapanice – agenda OP a cestovních dokladů).

V Praze není nutné, aby ORP Černošice a ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav zajišťovaly výkon agend uvolněných od místní příslušnosti pro pražské obyvatele a návštěvníky, jelikož ti si mohou agendu OP, cestovní doklady a živnostenský úřad vyřídit na 22 jiných úřadech (úřady MČ Praha 1-22). Pouze u agendy řidičské průkazy a evidence vozidel bude v Praze pouze 1 pracoviště, a to pracoviště Magistrátu hl. m. Prahy¹⁷⁹, které však je kapacitně vybaveno. Je však na rozhodnutí úřadu výše uvedených ORP, zda tyto agendy budou z jejich strany vykonávány na území hl. m.

¹⁷⁹ Pracoviště Magistrátu hl. m. Prahy, Na Pankráci 1685/17,19 Praha 4 Budova Business Centrum Vyšehrad.

Prahy či pouze ve správním centru (v současné době se jedná pouze o ORP Černošice, jelikož ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav již dané agendy na území hl. m. Prahy nevykonává).

ORP Šlapanice a ORP Nýřany vykonávají agendy uvolněné od místní příslušnosti na detašovaném pracovišti, jehož prostory jsou v jejich vlastnictví. V ORP Nýřany však toto neplatí pro agendu živnostenský úřad, která je vykonávána na detašovaném pracovišti v Plzni na Americké ulici, tzn., muselo by dojít k přesunu místa jejího výkonu, a to nejlépe do vlastních prostor na Klatovské ulici v Plzni nebo do správního centra. Pro obyvatele obcí v obou SO ORP nedochází ke změně, jelikož agendy uvolněné od místní příslušnosti budou vykonávány na stejných místech, jako dosud, a v případě, že by se ORP Nýřany rozhodlo přemístit agendu živnostenský úřad do svého správního centra, budou moci občané využít k jejímu vyřízení magistrát v Plzni.

Možnost A – V případě, že by se úřady ORP s detašovanými pracovišti rozhodly nevykonávat např. agendy občanské průkazy nebo cestovní doklady (agendy uvolněné od místní příslušnosti) na detašovaných pracovištích, ale pouze ve svém správním centru, lze předpokládat, že by došlo k níže uvedeným změnám.

Na úřadech MČ Praha 1-22 by se v případě zrušení výkonu agendy občanské průkazy a cestovní doklady na detašovaném pracovišti ORP Černošice navýšil počet návštěv o cca 2 700 návštěv/měsíc a u ORP Brandýs nad Labem- Stará Boleslav by navýšení bylo přibližně 810 návštěv/měsíc¹⁸⁰, tzn. na úřadech MČ Praha 1-22 by se muselo odbavit maximálně o 3 510 návštěv spojených s vyřízením občanských průkazů nebo cestovních dokladů více každý měsíc. Vzhledem k tomu, že občané si mohou vybrat z 22 úřadů městských částí, vychází navýšení v průměru o **160 návštěv na 1 úřad MČ Prahy 1-22 měsíčně**¹⁸¹, což nevyžaduje personální navýšení ani potřebu nákupu dalšího vybavení.

Zde je nutné podotknout, že odhadovaný počet návštěv se ještě pravděpodobně sníží o počet obyvatel, kteří si vyberou k vyřízení agend OP nebo cestovní doklady úřad v Černošicích, kde dosud tyto agendy nejsou zajišťovány. Na základě expertního odhadu je možné předpokládat, že by zde agendy vyřizovali obyvatelé z obcí s dojezdem do 30 minut, což je cca 18 % obyvatel SO ORP

¹⁸⁰ Údaje byly z obcí poskytnuty za měsíce září-listopad 2017. Vzhledem k tomu, že od prosince 2017 jsou agendy OP a cestovní doklady vykonávány pouze na pracovišti v Brandýse, občané, kteří zvolili k vyřízení daných agend v roce 2018 pracoviště úřadů v Praze 1-22, patřili k mimopražským osobám, které si doklady vyřídily.

¹⁸¹ Měsíčně se v Praze na úřadech MČ 1-22 vyřídí průměrně 55 450 návštěv v rámci agend y OP a cestovní doklady.

Černošice, tzn., že by navýšení **návštěv/měsíc na úřadech MČ Praha 1-22 bylo jen o 3 020 návštěv (tzn. 5% navýšení pro úřady MČ v Praze celkem)**, z toho vyplývá, že na 1 úřad MČ 1-22 by vycházelo navýšení pouze o 137 návštěv/měsíc. Pro obyvatele obcí ze SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav je možné si dané agendy od konce roku 2017 vyřídit pouze na pracovišti v Brandýse, tzn., že občané, kteří zvolili k vyřízení daných agend v roce 2018 pracoviště úřadů v Praze 1-22, patřili k mimopražským osobám, které si zde doklady vyřídily a případný zvýšený počet návštěvníků již úřady zvládly.

ORP Nýřany odbaví v rámci výkonu agend OP a cestovní doklady 1 442 návštěv/měsíc – viz tab. 3.24. Obyvatelé SO ORP Nýřany v současné době mohou vyřídit tyto agendy pouze na detašovaném pracovišti. V případě přesunu výkonu daných agend na pracovišti v Nýřanech, by obyvatelé z obcí v jejich blízkosti mohli využívat úřad v Nýřanech, který je pro ně lépe dopravně dostupný. Dle expertního odhadu, který je stanoven na základě dopravní dostupnosti, se jedná o 51,7 % obyvatel SO ORP Nýřany. **U Magistrátu města Plzeň by tedy došlo k navýšení asi o 700 návštěv/měsíc, tzn., jedná se o 8,7% navýšení¹⁸²**, které by vyžadovalo minimální personální navýšení, snížil by se však o polovinu počet zaměstnanců na MěÚ Nýřany vykonávajících dané agendy (viz tab. 6.9). Také by se uvolnily kanceláře na detašovaném pracovišti v Plzni na ul. Klatovské.

ORP Šlapanice zajišťuje agendy OP a cestovní doklady na dvou místech, a to jako jediný ze 4 ORP s detašovaným pracovištěm, tzn. na pracovišti ve Šlapanicích i na detašovaném pracovišti v Brně. V průměru měsíčně odbaví u výše uvedených agend 2 648 návštěv. V případě rozhodnutí úřadu vykonávat tyto agendy pouze ve správním centru by obyvatelé mohli vyřizovat tyto agendy na Magistrátu města Brna. **Pokud by došlo na Magistrátu města Brna¹⁸³ k měsíčnímu navýšení o 1 059 návštěv** v rámci agendy OP a cestovní doklady, tzn. o 40 % průměrného počtu návštěv daných agend na pracovištích úřadu ORP Šlapanice (vypočítáno dle počtu obyvatel s lepší dopravní dostupností do Brna), **pak by měl magistrát počítat přibližně s 6,6% navýšením** návštěv v rámci daných agend, které by vyžadovalo minimální personální navýšení, snížil by se však počet zaměstnanců na MěÚ Šlapanice pro výkon daných agend (viz tab. 6.9). Také by se uvolnily kanceláře na detašovaném pracovišti úřadu ORP Šlapanice v Brně.

¹⁸²V roce 2017 bylo na Magistrátu města Plzně v rámci agendy cestovní doklady vyřízeno v průměru měsíčně 2 715 návštěv a u agendy OP 5 264 návštěv, tzn. celkem 7 979 návštěv pro tyto 2 agendy.

¹⁸³ V roce 2017 bylo na Magistrátu města Brna v rámci agendy cestovní doklady vyřízeno v průměru měsíčně 6 467 návštěv a u agendy OP 9 700 návštěv, tzn. celkem 16 167 návštěv pro tyto 2 agendy.

Na základě analýzy počtu návštěv v rámci agend OP a cestovní doklady, registr řidičů a registr vozidel a porovnání s počtem zaměstnanců vykonávajících dané agendy (viz tab. 3.24 a 3.25), byl stanoven průměrný počet návštěv na 1 pracovníka/měsíc. Na základě výše uvedených odhadů změn návštěv v případě, že by se sledovaná ORP rozhodla přesunout výkon těchto agend pouze do správního centra, by došlo ke změně počtu obslužených osob v rámci sledovaných agend na zmíněných ORP a zvýšení počtu návštěv na úřadech v Praze, Brně a Plzni.

V důsledku přesunu výkonu těchto agend pouze do správního centra a s tím spojeným snížením počtu návštěv, by došlo ke změně počtu zaměstnanců úřadů ORP s detašovaným pracovištěm a úřadů velkých měst, tak aby vytížení zaměstnanců/měsíc zůstalo přibližně stejné (viz tabulka 6.9). Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí je zcela v kompetenci jednotlivých ORP, nemusí být v praxi tento krok realizován. V tabulce níže je znázorněna modelová situace, jak by se mohly změnit počty zaměstnanců a s tím spojené náklady, včetně režijních nákladů. Zde je však nutné podotknout, že je nutné počkat na to, jak se bude vyvíjet trend vydávání OP i úkonů v rámci registru řidičů a registru vozidel, ideálně 3 roky a až poté následně optimalizovat personální obsazení úřadu.

Tabulka 6.9: Změna počtu zaměstnanců mezi variantou 1 (V1*) a variantou 0 (VO)

Území/ORP	Počet zaměstnanců								
	Občanské průkazy, cestovní doklady,			Registr řidičů			Registr vozidel		
	V0	V1*	Změna	V0	V1*	Změna	V0	V1*	Změna
Praha	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Černošice	9	2	-7	5	1	-4	6	1	-5
Brandýs n. L- St. Boleslav	6	4	-2	5	3	-2	6	4	-2
Brno	-	-	1	-	-	1	-	-	1
Šlapanice	6	4	-2	3	1,5	-1,5	3	1,5	-1,5
Plzeň	-	-	1	-	-	1	-	-	1
Nýřany	5	2	-3	3	1,5	-1,5	4	2	-2
Celkem	26	12	-12	16	7	-7	23	8,5	-8,5

Zdroj: PROCES – vlastní výpočet.

*Pozn.: *Varianta 1 (V1*) – jedná se o situaci, kdy výkon agend bude přesunut na základě rozhodnutí sledovaných ORP do správního centra.*

Ekonomický dopad Možnosti A

Přímé náklady:

Přímé finanční náklady spojené s uplatněním přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra jsou uvedeny v tabulce níže. Náklady v tabulce vychází z odhadovaných změn počtu zaměstnanců úřadů uvedených v předchozí tabulce, ke kterým byly dopočítány mzdové a režijní náklady. **Předpokládaná úspora na mzdových a režijních nákladech by byla přibližně 17,72 mil. Kč/rok.**

Tabulka 6.10: Změna mzdových a režijních nákladů za 1 rok při přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra

Území/ORP	Mzdové náklady na změnu za 1 rok*				Změna v režijních nákladech**	Celková změna
	Občanské průkazy, cest. doklady	Registr řidičů	Registr vozidel	Celkem		
Praha	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Černošice	-3 153 948 Kč	-1 802 256 Kč	-2 252 820 Kč	-7 209 024 Kč	-3 099 880 Kč	-10 308 904 Kč
Brandýs n. L- St. Boleslav	-901 128 Kč	-901 128 Kč	-901 128 Kč	-2 703 384 Kč	-1 162 455 Kč	-3 865 839 Kč
Brno	450 564 Kč	450 564 Kč	450 564 Kč	1 351 692 Kč	581 228 Kč	1 932 920 Kč
Šlapanice	-901 128 Kč	-675 846 Kč	-675 846 Kč	-2 252 820 Kč	-968 713 Kč	-3 221 533 Kč
Plzeň	450 564 Kč	450 564 Kč	450 564 Kč	1 351 692 Kč	581 228 Kč	1 932 920 Kč
Nýřany	-1 351 692 Kč	-675 846 Kč	-901 128 Kč	-2 928 666 Kč	-1 259 326 Kč	-4 187 992 Kč
Celkem	-5 406 768 Kč	-3 153 948 Kč	-3 829 794 Kč	-12 390 510 Kč	-5 327 919 Kč	-17 718 429 Kč

Zdroj: PROCES – vlastní výpočet

Pozn.: * Hrubá mzda je na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 (Ministerstvo vnitra) brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč. Výpočet: Mzdový náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč.

** Režijní náklady = 0,43*mzdových nákladů - dle výše uvedené metodiky.

Výpočet: Roční mzda/1 pracovníka byla násobena počtem pracovníků, který je uveden v tabulce 6.9 ve sloupci změna u 3 sledovaných agend

Např. Mzdové náklady na občanské průkazy a cestovní doklady byly vypočítány: -12 pracovníků x 450 564 Kč = 5 406 768 Kč. Mzdové náklady na registr řidičů byly vypočítány: -7 pracovníků x 450 564 Kč = 3 153 948 Kč. Mzdové náklady na registr vozidel byly vypočítány: -8,5 pracovníků x 450 564 Kč = 3 829 794 Kč. Celkem -12 390 510 Kč je součtem prvních 3 sloupců v tab. 6.10. Celková změna je součet změny mzdových nákladů celkem a režijních nákladů v rámci jednotlivých řádků.

V rámci převedení výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra je nutné počítat i s nákladem na prostory, do kterých by se výkon agend ve správním centru přemístil, a s jednorázovým nákladem na přestěhování. Tyto náklady se týkají ORP Černošice a ORP Nýřany, které ve svém správním centru nevykonávají tyto agendy, na rozdíl od ORP Šlapanice a ORP Brandýs nad Labem-St. Boleslav. **Jednorázový náklad spojený se stěhováním je celkem odhadován na 104 400 Kč. Roční náklad spojený s pronájmem prostor je 1 108 216 Kč celkem, z toho pro ORP Černošice 829 816 Kč a pro ORP Nýřany 278 400 Kč.**

Tabulka 6.11: Náklad spojený s přesunem výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra

	Položka	Černošice	Nýřany	Celkem
Počet zaměstnanců, kteří se přesunou***	Občanské průkazy, cestovní doklady	2	2	
	Registr řidičů	1	1,5	
	Registr vozidel	1	2	
	Živnostenský úřad	20	3	
	Celkem	24	8,5	32,5
	z toho vedoucí	2	1	
Doporučená plocha m²	Pracovníci	264	90	
	Vedoucí pracovníci	52	26	
	Celkem	316	116	
Náklad ročně	na m² v Kč *	2 626 Kč	2 400 Kč	
	Celkem za nájem prostor	829 816 Kč	278 400 Kč	1 108 216 Kč
	Dopravné	11 200 Kč	3 200 Kč	
Jednorázový náklad - stěhování externí firmou	Osobohodiny - stěhováci	140	40	
	Celkem za osoby – stěhováci**	70 000 Kč	20 000 Kč	
	Celkem	81 200 Kč	23 200 Kč	104 400 Kč

Zdroj: webové stránky jednotlivých úřadů k 30. 8. 2018, PROCES – vlastní výpočet

Pozn.: * Na základě průzkumu ceny za m² u komerčních nemovitostí - kancelářské prostory srealty.cz

** Cena za osobohodinu - stěhovací firmy je stanovena na základě průzkumu na 500 Kč včetně DPH

*** Počty zaměstnanců jsou oproti současnému stavu na detašovaném pracovišti sníženy, aby bylo dodrženo průměrné vytížení na zaměstnance – viz tab. 6.9.

Stanovení velikosti prostoru kanceláře 12 m² pracovník a 26 m² vedoucí/ředitel – dle normy pro výměry ČSN 735305 – Administrativní budovy.

Potenciální celková roční úspora vzniklá na základě přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra je předpokládána ve výši 16 610 213 Kč. Dále je nutno započítat jednorázový náklad spojený s přestěhováním ve výši 104 400 Kč.

Tabulka 6.12: Celkové úspory a náklady spojené s přesunem výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra

Položka	Hodnota
Úspora v rámci ročních mzdových a režijních nákladů	-17 718 429 Kč
Nárůst ročních nákladů za pronájem prostor	1 108 216 Kč
Celková úspora	-16 610 213 Kč
Jednorázový náklad na stěhování	104 400 Kč

Zdroj: PROCES – vlastní výpočet

Možnost B – Zajišťování výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti na detašovaných pracovištích v rámci velkého města. Výkon agend uvolněných od místní příslušnosti nebude státem financován v prostorách detašovaného pracoviště, které má daná ORP pronajaty na základě smlouvy o zápůjčce zdarma, ale jen v prostorách vlastních, příp. komerčně pronajatých.

Rozhodnutí o místě výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti je zcela v kompetenci jednotlivých ORP s detašovaným pracovištěm. Návrh přemístit výkon agend uvolněných od místní příslušnosti, aby byl jejich výkon financován ze strany státu, by mělo řešit ORP Černošice pro všechny agendy uvolněné od místní příslušnosti a ORP Nýřany pouze u agendy živnostenský úřad.

Níže je popsán ekonomický dopad, pokud by si obě zmíněná ORP našly komerční prostory pro výkon agend uvolněných od místní příslušnosti v Praze či Plzni a ne ve svých správních centrech.

Ekonomický dopad Možnosti B

Přímé náklady: Jednorázový náklad je spojený s přesunem uvolněných agend od místní příslušnosti z detašovaných pracovišť, tzn. u ORP Černošice pro všechny agendy uvolněné od místní příslušnosti a u ORP Nýřany pro agendu živnostenský úřad.

Samotné přestěhování osob do připravených prostor je možné uskutečnit v průběhu 1 týdne.

Odhadovaný jednorázový náklad spojený se stěhováním je 99 000 Kč celkem, z toho náklad ORP Černošice vzhledem ke stěhování většího počtu kanceláří je odhadován ve výši 80 000 Kč a pro ORP Nýřany je náklad odhadován ve výši 19 000 Kč. Dle informací tajemníků sledovaných ORP jsou budovy detašovaných pracovišť maximálně vytížené a nemají volné kapacity pro další pracovníky, tímto by došlo k uvolnění kapacity.

Roční náklad spojený s pronájmem kancelářských prostor je na základě modelového výpočtu stanoven na 1 451 124 Kč, z toho pro ORP Černošice 1 244 724 Kč a pro ORP Nýřany 206 400 Kč.

Tabulka 6.13: Změna mzdových a režijních nákladů za 1 rok při přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti do komerčních prostor v rámci velkého města (Prahy, Plzně)

		Černošice	Nýřany	Celkem
Počet zaměstnanců, kteří se přesunou	Občanské průkazy, cestovní doklady	9		
	Registr řidičů	5		
	Registr vozidel	6		
	Živnostenský úřad	16	6	
	Celkem	36	6	42
	z toho vedoucí	3	1	
Doporučená plocha m²	Pracovníci	396	60	
	Vedoucí pracovníci	78	26	
	Celkem	474	86	
Náklad ročně	na m² v Kč	2 626 Kč*	2400 Kč**	
	Celkem za nájem prostor	1 244 724 Kč	206 400 Kč	1 451 124 Kč
Jednorázový náklad - stěhování externí firmou	Dopravné	8 000 Kč	1 000 Kč	
	Osobohodiny - stěhováci	144	36	
	Celkem za osoby*** - stěhováci	72 000 Kč	18 000 Kč	
	Celkem	80 000 Kč	19 000 Kč	99 000 Kč

Zdroj: webové stránky jednotlivých úřadů k 30. 8. 2018, vlastní výpočet PROCES.

Pozn.:* Stanoveno soudním znalcem pro stanovení komerčního nájemného v Praze k 1.1.2018 dle smlouvy ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav k pronájmu kancelářské plochy budovy č. p. 1752 v Biskupské ulici, obci Praha, Číslo smlouvy /č.j.:10000/355672/18.

** Na základě průzkumu ceny za m² u komerčních nemovitostí - kancelářské prostory sreality.cz

*** Cena za osobohodinu - stěhovací firmy je stanovena na základě průzkumu na 500 Kč včetně DPH

Stanovení velikosti prostoru kanceláře 12 m² pracovník a 26 m² vedoucí/ředitel – dle normy pro výměry ČSN 735305 – Administrativní budovy.

Celkové přímé náklady Varianty 1, tzn. v případě, že výkon agend uvolněných od místní příslušnosti nebude vykonáván v prostorách detašovaného pracoviště, které má dané ORP

pronajaty na základě smlouvy o zápůjčce zdarma, ale v prostorách vlastních, příp. komerčně pronajatých, jsou vyčísleny pro 2 možnosti řešení, které byly popsány výše. Volba řešení je zcela v kompetenci jednotlivých ORP.

Možnost A: V případě přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra je předpokládána potenciální celková **roční úspora ve výši 16 610 213 Kč pro všechny 4 ORP. Dále je nutno započítat jednorázový náklad spojený s přestěhováním ve výši 104 400 Kč** pouze pro ORP Černošice a Nýřany, které ve svých správních obvodech nevykonávají tyto agendy.

Možnost B: V případě přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti u ORP Černošice a ORP Nýřany do jiných komerčních prostor ve velkém centru (Praha, Plzeň) dojde v rámci této varianty **k nárůstu nákladů, a to jednorázových nákladů ve výši 99 000 Kč a ročních nákladů ve výši 1 451 124 Kč spojených s pronájmem komerčních prostor.**

6.2.3 VARIANTA 2: ZRUŠENÍ DETAŠOVANÝCH PRACOVIŠŤ

Navrhovaná změna:

Zrušení povinnosti uvedené v § 2 zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, dle kterého obce Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav zřizují pracoviště obecního úřadu v hlavním městě Praze, obec Nýřany zřizuje pracoviště obecního úřadu v Plzni a obec Šlapanice zřizuje pracoviště obecního úřadu v Brně. Touto úpravou by došlo ke zrušení detašovaných pracovišť těchto ORP.

Zrušením detašovaných pracovišť ORP Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav v Praze, ORP Nýřany v Plzni a ORP Šlapanice v Brně se bude muset řešit zajištění výkonu agend ORP pro obyvatele obcí správního obvodu výše uvedených ORP.

V rámci tohoto řešení by všechny 4 ORP (dosud s detašovaným pracovištěm) měly pracoviště pouze ve správním centru, stejně jako je to u ostatních ORP. Lze říci, že změna by se týkala pouze úřadu ORP Černošice, ORP Šlapanice a ORP Nýřany, jelikož úřad ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav je již téměř celý přesunut do správního centra (do celkem 6 budov).

Dle informací od tajemníků sledovaných ORP s výjimkou Brandýsa n. Labem-St. Boleslav jsou budovy detašovaných pracovišť maximálně vytížené a nemají volné kapacity pro další pracovníky.

Úprava legislativy:

1. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností ve znění pozdějších předpisů. V rámci zákona by došlo v rámci § 2 k vypuštění odstavce 2.

Úprava § 2 zákona č. 314/2002 Sb.,

(1) Obce s rozšířenou působností²⁾ jsou stanoveny v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

~~(2) Obce Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav zřídí pracoviště obecního úřadu v hlavním městě Praze. Obec Nýřany zřídí pracoviště obecního úřadu v Plzni. Obec Šlapanice zřídí pracoviště obecního úřadu v Brně.~~

2. Zákon č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018 (tento zákon je schvalován každoročně), konkrétně Příloha č. 8 k zákonu č. 474/2017 Sb., kde by pro výše uvedené ORP (vyjmenovaná v § 2 odst. 2 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností ve znění pozdějších předpisů) byl vypuštěn příspěvek na výkon přenesené působnosti pro ORP se zvláštním postavením.

Dopad změny:

Pro úřady ORP Černošice, ORP Šlapanice a ORP Nýřany by změna znamenala stěhování 2/3 úřadu, jelikož v rámci ORP Černošice a ORP Šlapanice je na detašovaném pracovišti 70 % zaměstnanců, u ORP Nýřany 75 % zaměstnanců. Úřady by také musely řešit rozšíření úřadu (kanceláří) ve správním centru, kam by zaměstnanci byli přemístění, pravděpodobně o další budovy.

Zrušením detašovaného pracoviště by došlo především v SO ORP Nýřany a SO ORP Černošice k nárůstu doby dojezdu obyvatel na úřad k vyřízení potřebných agend spojených s místní příslušností veřejnou hromadnou dopravou. Pro obyvatele obcí ve správním obvodu, kteří preferují vyřizování agend v Praze či Plzni se nic oproti současnému stavu (s detašovaným pracovištěm) nezmění, jelikož agendy uvolněné od místní příslušnosti si budou moci vyřídit stále v těchto velkých městech, ale na pracovišti magistrátu, příp. v Praze na úřadech MČ 1-22.

I když pro některé obce se přesunutím úřadu do správního centra prodlouží doba dojezdu na úřad VHD (viz kap. 3.2), např. v případě SO ORP Černošice a Nýřany, které mají nejhorší dopravní dostupnost VHD z ORP s detašovaným pracovištěm, doba dojezdu je srovnatelná např. se SO ORP Kutná Hora (Středočeský kraj). Z důvodu zlepšení dostupnosti úřadu pro občany je doporučeno v rámci SO ORP Nýřany (správní obvod ORP Nýřany patří k nejrozlehlejší SO ORP), přesunout 16 obcí ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň, kde by byla dopravní dostupnost VHD pro ně mnohem lepší, a tím by se zlepšila i dopravní dostupnost v rámci nového SO ORP Nýřany (více rozvedeno níže v kapitole 6.2.3.1)

Obdobně lze postupovat u SO ORP Šlapanice, u něhož by z důvodu lepší dostupnosti vyřízení agend neuvolněných od místní příslušnosti pro 16 obcí v blízkosti Brna bylo vhodnější jejich přeřazení ze SO ORP Šlapanice do SO ORP Brno (více rozvedeno v kapitole 6.2.3.1), a tím by se zlepšila i dopravní dostupnost v rámci nového SO ORP Šlapanice.

U SO ORP Černošice nelze přesunout obce do SO jiného ORP, ale vzhledem k tomu, že uvolněné agendy místní příslušnosti občané mohou vyřídit na 22 úřadech MČ dle svého výběru, nedojde k výraznému zhoršení dostupnosti úřadu pro obyvatele obcí ze SO ORP Černošice. Horší dopravní dostupnost mohou obyvatelé SO ORP Černošice pocítit po přesunu agendy odpadového hospodářství, která patří mezi čteněji využívané spolu se stavebním úřadem, který však po celou dobu je umístěn ve správním centru, tzn. v Černošicích, takže zde nedojde ke změně.

ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav má srovnatelnou dopravní dostupnost VHD s ORP Rokycany, ze zázemí Plzně, které nemá detašované pracoviště, což platí i pro ORP Šlapanice, z čehož vyplývá, že ani z důvodu dopravní dostupnosti VHD není nutné nadále zřizovat detašovaná pracoviště pro obě ORP.

U individuální automobilové dopravy však dojde při zrušení detašovaných pracovišť ORP Černošice, ORP Šlapanice a ORP Nýřany ke zkrácení vzdálenosti i doby dojezdu na úřad, podrobněji rozvedeno v kap. 6.2.3.1 v tab. 6.21.

Ekonomický dopad:

Přímé náklady: Jednorázový náklad je spojený s přesunem všech agend z detašovaných pracovišť, tzn. logistická, administrativní a finanční zátěž pro ORP Černošice, Nýřany a Šlapanice spojená s přestěhováním agend do správních center ORP, jedná se o stěhování 70 % úřadu v rámci ORP

Černošice a ORP Šlapanice a 75 % úřadu ORP Nýřany. Úřad ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav je již téměř zcela přestěhován.

Samotné přestěhování osob do připravených prostor je možné uskutečnit v průběhu 1 měsíce, viz zkušenost z Brandýsa n. Labem-St. Boleslav, který přesouval většinu agend z detašovaného pracoviště v listopadu 2017. Modelově vypočtený náklad spojený se stěhováním je pro ORP Černošice 470 220 Kč, pro ORP Nýřany 138 888 Kč a pro ORP Šlapanice 149 845 Kč. **Celkový náklad je dle modelových výpočtů 758 953 Kč.**

Tabulka 6.14: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením

Parametry/SO ORP		Černošice	Nýřany	Šlapanice	Celkem
Počet zaměstnanců k 1. 3. 2018		244	100	163	
z toho počet zaměstnanců na detašovaném pracovišti		168	75	114	
Počet zaměstnanců ORP, který bude snížený zmenšením správního obvodu (u Nýřan a Šlapanic)** a u Černošic změnou rozsahu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti (viz Varianta 1)		212	66	95	
Počet zaměstnanců, kteří se budou stěhovat z detašovaného pracoviště, snížený zmenšením správního obvodu (u Nýřan a Šlapanic)** a u Černošic změnou rozsahu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti (viz Varianta 1)		136	41	46	
Vzdálenost (km)		18,3	15,5	10,3	
Jednorázový náklad - stěhování externí firmou	Dopravné	62 220 Kč	15 888 Kč	11 845 Kč	
	Osobohodiny* - stěhováci	816	246	276	
	Celkem za osoby - stěhováci	408 000 Kč	123 000 Kč	138 000 Kč	
	Celkem	470 220 Kč	138 888 Kč	149 845 Kč	758 953 Kč

Zdroj: webové stránky jednotlivých úřadů k 1. 3. 2018, vlastní výpočet PROCES.

Pozn.: * Cena za osobohodinu - stěhovací firmy je stanovena na základě průzkumu na 500 Kč včetně DPH

** Podrobněji rozvedeno v kap. 6.2.3.1.

Přímé úspory: Lze vyčíslit každoroční **úspory**, které vzniknou zánikem detašovaných pracovišť, které dostávají příspěvek na výkon státní správy jako ORP se zvláštním postavením **v celkové výši 30 535 976 Kč za rok**, viz tabulka níže. Za 10 let se jedná o úsporu ve výši cca 305 mil. Kč a finanční prostředky by mohly pokrýt náklady spojené s přesunem detašovaných pracovišť do správních center ORP.

Tabulka 6.15: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením

Obec	Výše příspěvku v Kč na rok 2018
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	7 633 994
Černošice	7 633 994
Nýřany	7 633 994
Šlapanice	7 633 994
Celkem	30 535 976

Zdroj: Zákon č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018, Příloha č. 8 k zákonu č. 474/2017 Sb.

Úřad ORP Šlapanice má budovu, ve které sídlí detašované pracoviště, ve svém majetku. Budova na ulici Opuštěná 9/2 se nachází v lukrativní části města Brna u ústředního autobusového nádraží a obchodní Galerie Vaňkovka. Jejím prodejem by se pokryly náklady na zřízení dalších pracovišť pokrývajících potřebu úřadu ve Šlapanicích.

Úřad SO ORP Nýřany má kromě budovy ve výpůjčce na ulici Americká 39 další pracoviště na ulici Klatovská 200a v budově, kterou má ve svém majetku. V rámci budovy je umístěno 25 zaměstnanců. Prodejem této budovy by se pokryly alespoň částečně náklady na zřízení dalšího pracoviště pokrývajících potřebu úřadu v Nýřanech.

SO ORP Černošice mají obě pracoviště v Praze v zápůjčce či pronájmu, tzn. nevlastní dané budovy. V Černošicích již v současné době má úřad 4 pracoviště, z toho důvodu se nabízí vystavění nové budovy úřadu, do které by se přesunuly všechny agendy z detašovaného pracoviště (jedná se o 70 % úřadu), která by byla postavena v Černošicích. **Náklad na výstavbu budovy je modelově počítán na 40 850 672 Kč.**

Tabulka 6.16: Náklady na výstavbu budovy úřadu pro výkon agend z detašovaného pracoviště

Parametry	ORP Černošice
Počet zaměstnanců k 1. 3. 2018	244
Počet zaměstnanců na detašovaném pracovišti	168
Snížení počtu zaměstnanců z detašovaného pracoviště z důvodu snížení výkonu agend bez místní příslušnosti (Varianta 1)	144
Počet vedoucích	20
Počet pracovníků	124
Minimální objemový prostor na jednoho pracovníka (v m ³)	12
Minimální světlá výška (v m)	2,6
Optimální požadovaná plocha dle počtu vedoucích a řádových pracovníků (v m ²)	2 008
Optimální požadovaný prostor dle počtu vedoucích a řádových pracovníků (v m ³)	5 221
Cena v Kč za m ³ pro budovy pro řízení, správu a administrativu ***	6 804 Kč
Odhadovaná cena	35 522 323 Kč
Cena po započtení běžné odchylky + 15 % s ohledem na současný vývoj cen ve stavebnictví	40 850 672 Kč

Zdroj: PROCES – vlastní výpočet.

Pozn.: *Dle § 47 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci na pracovištích musí na jednoho zaměstnance připadnout nejméně 12 m³ vzdušného prostoru při práci vykonávané v sedě.

**Dle § 46 nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

***Cena v Kč za m³ pro budovy pro řízení, správu a administrativu (kód 801.6) je stanovena na základě cenové ukazatele ve stavebnictví pro rok 2018 http://www.stavebnistandardy.cz/doc/ceny/thu_2018.html. Cena vyjadřují hodnotu Základních rozpočtových nákladů. Běžná odchylka od skutečné budoucí ceny od propočtu podle cenových ukazatelů se kterou je nutno kalkulovat je ±15%, a to podle technické a technologické náročnosti realizace konkrétní stavby a podle standardu jejího vybavení.

Stanovení velikosti prostoru kanceláře 12 m² pracovník a 26 m² vedoucí/ředitel – dle normy pro výměry ČSN 735305 – Administrativní budovy.

6.2.3.1 Zrušení detašovaného pracoviště se změnou hranic SO ORP Nýřany a SO ORP Šlapanice

V kontextu výše uvedených změn jsou navrženy následující změny hranic SO Nýřany a SO ORP Šlapanice.

SO ORP Nýřany – návrhy na změny SO ORP

Přeřazení obcí ze SO ORP Nýřany, konkrétně se jedná o 16 obcí, a to o obce v SO POÚ Třemošná a obec Chotíkov (POÚ Město Touškov) do SO ORP Plzeň, což by umožnilo obyvatelům z těchto obcí dobu dojezdu na jejich spádové ORP Plzeň stejnou jako dosud. Nově vymezený SO ORP Nýřany by měl dostatečný počet obyvatel pro efektivní realizaci výkonu státní správy.

SO ORP Šlapanice – návrhy na změny SO ORP

Z důvodu vyřízení ostatních agend, neuvolněných od místní příslušnosti, by bylo vhodnější přeřazení 16 obcí ze SO ORP Šlapanice v blízkosti Brna (s horší dojezdovou dobou na pracoviště do Šlapanic než do Brna) do SO ORP Brno. Obyvatelům z těchto obcí by byla umožněna doba dojezdu do ORP stejná jako doposud. Nově vymezený SO ORP Šlapanice by měl dostatečný počet obyvatel pro efektivní realizaci výkonu státní správy.

Legislativní úprava

V rámci této varianty nedochází k úpravě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností ve znění pozdějších předpisů, ale k úpravě vyhlášky stanovené Ministerstvem vnitra, na kterou je odkazováno v rámci § 3 tohoto zákona. Jedná se o vyhlášku Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností č. 388/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Úprava vyhlášky Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností č. 388/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů:

SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

§ 15 Jihomoravský kraj

Správní obvod obce s rozšířenou působností

BRNO je vymezen územím obcí Brno, Hajany, Modřice, Moravany, Nebovidy, Omice, Ořechov, Ostopovice, Popůvky, Prštice, Radostice, Rebešovice, Silůvky, Střelice, Troubsko, Vranov, Želešice,

ŠLAPANICE je vymezen územím obcí Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Hajany, Hostěnice, Jiříkovice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Podolí, Ponětovice, Popůvky, Pozoří, Prace, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Sivice, Sokolnice, Střelice, Šlapanice, Telnice, Troubsko, Tvarožná, Újezd u Brna, Velatice, Viničné Šumice, Vranov, Želešice,

§ 22 Plzeňský kraj

Správní obvod obce s rozšířenou působností

NÝŘANY je vymezen územím obcí Bdeněves, Blatnice, Blažim, Bučí, Čeminy, Čerňovice, Česká Bříza, Dolany, Druztová, Heřmanova Huť, Hněvnice, Horní Bříza, Hromnice, Chotíkov, Kaceřov, Kbelany, Kozolupy, Krašovice, Krsy, Křelovice, Kunějovice, Ledce, Líně, Líštany, Lochousice, Město Touškov, Myslinka, Nadryby, Nekmír, Nevřeň, Nýřany, Ostrov u Bezdržic, Pernarec, Plešnice, Pňovany, Přehýšov, Příšov, Rochlov, Tatiná, Tlučná, Trnová, Třemošná, Úherce, Újezd nade Mží, Úlice, Úněšov, Úterý, Vejprnice, Vochov, Všeruby, Zahrádka, Zbůch, Zruč-Senec, Žilov,

PLZEŇ je vymezen územím obcí Bučí, Česká Bříza, Dolany, Druztová, Dýšina, Chrást, Chválenice, Horní Bříza, Hromnice, Chotíkov, Kaceřov, Krašovice, Kyšice, Ledce, Letkov, Lhůta, Losiná, Mokrouše, Nadryby, Nezavětice, Nezvěstice, Plzeň, Starý Plzenec, Štáhlavy, Štěnovický Borek, Tatiná, Trnová, Třemošná, Týmákov, Zruč-Senec, Žilov,

SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S POVĚŘENÝM OBECNÍM ÚŘADEM

§ 9 Plzeňský kraj

MĚSTO TOUŠKOV je vymezen územím obcí Bdeněves, Čeminy, Čerňovice, Chotíkov, Kozolupy, Křelovice, Líštany, Město Touškov, Myslinka, Pernarec, Plešnice, Pňovany, Újezd nade Mží, Úlice, Vochov,

PLZEŇ je vymezen územím obcí Dýšina, Chotíkov, Chrást, Kyšice, Plzeň,

Dopad změny:

Na základě změny hranic SO ORP Šlapanice a přeřazení obcí do SO ORP Brna dojde k navýšení počtu obyvatel v SO ORP Brno o 7,2 %, počet obyvatel v SO ORP Šlapanice se sníží o 40,2 %. Změna se týká 27 514 obyvatel. Na základě této změny se předpokládá snížení počtu zaměstnanců úřadu ve Šlapanicích o 68 osob, předpokládané navýšení počtu zaměstnanců na úřadu v Brně je odhadováno na 20 osob.

Na základě změny hranic SO ORP Nýřany a přeřazení obcí do SO ORP Plzeň dojde k navýšení počtu obyvatel v SO ORP Plzeň o 10,4 %, počet obyvatel v SO ORP Nýřany se sníží o 34,9 %. Změna se týká 19 664 obyvatel. Na základě této změny se předpokládá snížení počtu zaměstnanců úřadu v Nýřanech o 34 osob, předpokládané navýšení počtu zaměstnanců na úřadu v Plzni je o 15 osob.

Tabulka 6.17: Změna počtu obyvatel a počtu zaměstnanců úřadu způsobená změnou hranic ORP

SO ORP	Varianta 0			Varianta 2 změna hranic			Počet obyvatel v SO ORP	
	Počet obyvatel SO ORP	Počet zaměstn.	Počet zaměstn. úřadu na 1000 obyv.	Počet obyvatel SO ORP	Počet zaměstn.	Počet zaměstn. úřadu na 1000 obyv.	Změna	Podíl nového SO ORP
SO ORP Nýřany	56 308	100	1,78	36 644	66	1,80	-19 664	65,1%
SO ORP Plzeň	189 747	1014	5,34	209 411	1029	4,91	19 664	110,4%
SO ORP Šlapanice	68 364	163	2,38	40 850	95	2,33	-27 514	59,8%
SO ORP Brno	379 527	2438	6,42	407 041	2458	6,04	27 514	107,2%
Černošice	142 910	244	1,71					
Brandýs n. L- St. Boleslav	107 915	207	1,92					

Zdroj: ČSÚ, evidence obyvatel - data k 1. 1. 2018, počet zaměstnanců úřadu – k 1. 3. 2018.

Pozn.: Změna počtu obyvatel byla stanovena na základě souhrnného počtu obyvatel obcí, které byly přesunuty ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň a ze SO ORP Šlapanice do SO ORP Brno. V případě Nýřan se snížil počet zaměstnanců stejným procentem, jako počet obyvatel – tzn. o 65,1 %, či-li ze 100 na 66 (zaokrouhleno nahoru) zaměstnanců úřadu. U Šlapanic se snížil počet zaměstnanců stejným procentem, jako počet obyvatel – tzn. o 59,8 %, či-li ze 163 na 95 (výpočet $163 \times 0,598 = 97,5$ zaměstnanců, ale vzhledem k tomu, že u Šlapanic vychází 2,38 zaměstnanců úřadu/1 000 obyvatel, což je výrazně vyšší než u ostatních ORP, byl počet snížen na 95 zaměstnanců).

Z hlediska vzdálenosti po silniční síti na úřad lze rozdělit obce do tří skupin: se zlepšenou dopravní dostupností, beze změn a se zhoršenou dopravní dostupností. V níže uvedené tabulce je identifikováno, že při přesunu obcí ze SO ORP Šlapanice a SO ORP Nýřany dojde ke zlepšení dopravní dostupnosti u 38,3 % obcí, u 39,5 % obcí nedošlo ke změně a ke zhoršení došlo u 22,2 % obcí. Pro zpřesnění výsledků byly porovnány i počty obyvatel, kterých se změna týká. U SO ORP

Šlapanice se zlepši dostupnost pro 46,4 % obyvatel a u SO ORP Nýřany pro 23,4 % obyvatel. Dojde také ke zkrácení průměrné doby dojezdu.

Tabulka 6.18: Dopad změny hranic ORP na dostupnost ORP z obcí ve správním obvodu po silniční síti

	SO ORP	Počet				Podíl			
		Zlepšení	Beze změny	Zhoršení	Celkem	Zlepšení	Beze změny	Zhoršení	Celkem
Obce	Šlapanice	18	16	6	40	45,0%	40,0%	15,0%	100,0%
	Nýřany	13	16	12	41	31,7%	39,0%	29,3%	100,0%
	Celkem	31	32	18	81	38,3%	39,5%	22,2%	100,0%
Obyvatelstvo	Šlapanice	31 703	27 514	9 147	68 364	46,4%	40,2%	13,4%	100,0%
	Nýřany	7 662	19 664	5 356	32 682	23,4%	60,2%	16,4%	100,0%
	Celkem	39 365	47 178	14 503	101 046	39,0%	46,7%	14,4%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, evidence obyvatel - data k 1. 1. 2018

Tabulka 6.19: Změna doby dostupnosti ORP po silniční síti v minutách

Průměr (v min)	SO ORP Šlapanice		SO ORP Nýřany		Celkem	
	Současný stav	V2	Současný stav	V2	Současný stav	V2
Zlepšení	14,04	7,22	18,11	16,01	15,75	10,91
Beze změny	11,86	11,86	14,18	14,18	13,02	13,02
Zhoršení	15,55	19,64	20,05	24,91	18,55	23,15
Celkem	13,39	10,94	17,14	17,90	15,29	14,46

Zdroj: ŘSD k 1. 1. 2018, výpočet PROCES

Dále byl také hodnocen dopad na změnu vzdálenosti úřadu a jeho časovou dostupnost pro občany. Kritériem pro vymezení spádové oblasti byla zvolena dostupnost individuální automobilovou dopravou, volba tohoto kritéria je zcela legitimní, jelikož 49,9 % dojížděkových proudů v ČR je realizováno automobilem¹⁸⁴, přičemž podíl některých okresů dosahuje 70 % automobilovou dopravou (okres Tachov, Rokycany).

Tabulka 6.20: Podíl dojížděky dle druhu dopravního prostředku

Druh	Počet	%	Specifikace
Individuální automobilová doprava	676 501	49,9%	z toho 81,7 % automobil řidič
Veřejná hromadná doprava	619 557	45,7%	z toho 46,3 % autobus a 16,3 % MHD
Jinak	60 931	4,5%	
Celkem	1 356 989	100,0%	

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011.

V tabulce 6.21 je stanovena potenciální změna vzdálenosti úřadu a časové dostupnosti úřadu individuální automobilovou dopravou na 1 obyvatele 15 a více let v případě zrušení detašovaných

¹⁸⁴ Viz „Analýza vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb“ zpracovaná pro Ministerstvo vnitra konsorciem společnosti PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a výzkumným ústavem ACCENDO-Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. a poddodavatelem EEIP a.s. v roce 2018.

pracovišť. Byly zmapovány potenciální změny spojené se zrušením detašovaných pracovišť, a to na 1 návštěvu všech obyvatel 15 let a více na úřadu ve správním centru ORP, pod který spadá obec, ve které má obywatel trvalý pobyt. U všech 3 ORP (Černošice, Šlapanice, Nýřany) dochází ke zkrácení průměrné vzdálenosti o 2,52 – 5,19 km/obyvatele 15 let a více. Vzniká také průměrná časová úspora více než 2 minuty/obyvatele 15 let a více. Na základě zjištěných změn byly stanoveny náklady dle počtu obyvatel 15 let a více (vychází se z počtu obyvatel v jednotlivých obcích v rámci správních obvodů), a to na 1 cestu individuální automobilovou dopravou na úřad (ve správním centru ORP, pod který daná obec spadá) a zpět (počítají se náklady na kilometry a náklady na dobu dojezdu). Největší úspora pro obyvatele vzniká v rámci SO ORP Černošice (10,95 mil. Kč), v SO ORP Šlapanice je úspora 2,87 mil. Kč a u SO ORP Nýřany 3,02 mil. Kč. Celková úspora pro obyvatele činí 16,84 mil. Kč.

Tabulka 6.21: Změna vzdálenosti úřadu a jeho časové dostupnosti pro občany včetně stanovení nákladů

Ukazatel	SO ORP	Vzdálenost (v km)			Doba dojezdu IAD (min)		
		V0	V2	Rozdíl	V0	V2	Rozdíl
Průměrná dostupnost obyvatele na úřad	Praha - SO ORP Černošice	22,11	16,92	5,19	19,96	17,05	2,91
	Brno - SO ORP Šlapanice	10,02	7,49	2,52	9,96	7,73	2,23
	Plzeň - SO ORP Nýřany	11,28	8,05	3,23	11,05	8,22	2,84
		Náklad na dojezd IAD (v mil. Kč)			Náklad na časovou zrátu (v mil. Kč)		
Náklady (v mil. Kč.)	Praha - SO ORP Černošice	36,27	27,76	8,51	16,69	14,26	2,43
	Brno - SO ORP Šlapanice	7,86	5,88	1,98	3,99	3,09	0,89
	Plzeň - SO ORP Nýřany	7,29	5,21	2,09	3,64	2,71	0,93
	Náklady celkem (v mil. Kč)	51,42	38,84	12,58	24,32	20,06	4,26
Úspora (v mil. Kč)	Praha - SO ORP Černošice	10,95					
	Brno - SO ORP Šlapanice	2,87					
	Plzeň - SO ORP Nýřany	3,02					
	Úspora celkem (v mil. Kč)	16,84					

Zdroj: Počet obyvatel ve věku 15 + k 1. 1. 2018, výpočet PROCES

Pozn.: V0 (Varianta 0) – současný stav, V2 (Varianta 2) – zrušení detašovaných pracovišť

Pro výpočet bylo použito:

Průměrný náklad v Kč na 1 km automobilem (5,7 l / 100 km) včetně amortizace = 5,74 Kč.

Průměrná hrubá měsíční mzda (na přepočtené počty zaměstnanců) za rok 2017 ČSÚ, výkaz MZD01-A/40 ve výši 29 496 Kč.

Počet hodin za měsíc = 168 h, počet minut za měsíc = 10 080 min.

Ekonomický dopad:

S výše popsaným převodem obcí ze SO ORP Šlapanice do SO ORP Brno a ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň souvisí i snížení počtu zaměstnanců na jejich úřadech, naopak je nutno zvýšit počty zaměstnanců na magistrátech v Brně a Plzni. Celkově však dochází k úspoře v počtech zaměstnanců a tím i ve mzdových nákladech a režijních nákladech. Zjištěna byla roční úspora na

mzdových nákladech zaměstnanců úřadu ve výši 30 187 788 Kč/rok a na režijních nákladech roční úspora ve výši 12 980 749 Kč. **Celková úspora je odhadována ve výši 43 168 537 Kč/rok.**

Tabulka 6.22: Změna počtu obyvatel a počtu zaměstnanců úřadu způsobená změnou hranic ORP

SO ORP	Počet zaměstnanců			Mzdové náklady na změnu/rok*	Režijní náklady na změnu/rok**	Náklady celkem/rok
	Varianta 0	Varianta 2 změna hranic SO ORP	Změna***			
SO ORP Nýřany	100	66	-34	-15 319 176 Kč	-6 587 246 Kč	-21 906 422 Kč
SO ORP Plzeň	1 014	1 029	15	6 758 460 Kč	2 906 138 Kč	9 664 598 Kč
SO ORP Šlapanice	163	95	-68	-30 638 352 Kč	-13 174 491 Kč	-43 812 843 Kč
SO ORP Brno	2 438	2 458	20	9 011 280 Kč	3 874 850 Kč	12 886 130 Kč
Celkem	3 715	3 648	-67	-30 187 788 Kč	-12 980 749 Kč	-43 168 537 Kč

Zdroj: ČSÚ, evidence obyvatel - data k 1. 1. 2018, počet zaměstnanců úřadu – k 1. 3. 2018.

Pozn.: * Hrubá mzda je stanovena na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč. Výpočet: Mzdový náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč. Výpočet: Mzdové náklady byly násobeny počtem zaměstnanců.

** Režijní náklady = 0,43*mzdových nákladů dle výše uvedené metodiky.

*** V případě Nýřan se snížil počet zaměstnanců stejným procentem, jako počet obyvatel – tzn. o 65,1 %, či-li ze 100 na 66 (zaokrouhleno nahoru) zaměstnanců úřadu. U Šlapanic se snížil počet zaměstnanců stejným procentem, jako počet obyvatel – tzn. o 59,8 %, či-li ze 163 na 95 (výpočet 163 x 0,598 = 97,5 zaměstnanců, ale vzhledem k tomu, že u Šlapanic vychází 2,38 zaměstnanců úřadu/1 000 obyvatel, což je výrazně vyšší než u ostatních ORP, byl počet snížen na 95 zaměstnanců).

Změna počtu obyvatel byla stanovena na základě souhrnného počtu obyvatel obcí, které byly přesunuty ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň a ze SO ORP Šlapanice do SO ORP Brno – viz tab. 6.17.

6.2.4 VARIANTA 3: VYTVOŘENÍ METROPOLITNÍCH OBLASTÍ PRO VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY

6.2.4.1 3A Metropolitní oblast „Velká Praha“

B1 Metropolitní oblast „Velká Praha“

Navrhovaná změna:

V rámci varianty Metropolitní oblast „Velká Praha“ je navržena změna hranic vyššího územně samosprávného celku (Praha jako kraj), která je v současné době shodná s hranicí hl. m. Prahy. Nově navržená hranice by zahrnovala území okresu Prahy –východ tvořeného SO ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav a SO ORP Říčany, dále Prahy –západ, tvořeno SO ORP Černošice.

V souvislosti s výše uvedeným by musely vzniknout i samosprávné orgány včetně zastupitelstva kraje, tzn. k zastupitelstvu hl. m. Prahy a zastupitelstvům MČ by přibyla ještě další vyšší úroveň, stejně jako je tomu u jiných krajů. Např. v Brně je umístěn Magistrát města Brna a zastupitelstvo města a Krajský úřad Jihomoravského kraje a zastupitelstvo kraje. Rovněž v rámci městských částí Brna působí zastupitelstva MČ. Stejná situace je v Ostravě, Plzni, Ústí nad Labem nebo Pardubicích.

Legislativní úprava:

Výše popsaná změna by znamenala úpravu vymezení Středočeského kraje a kraje Praha a týkala by se níže uvedených zákonů:

- Zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně Příloha č. 1 k zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zákona č. 483/2001 Sb.
- Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb., zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 312/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 216/2004 Sb. a zákona č. 257/2004 Sb.

K úpravě by muselo dojít obdobným postupem, jako byla realizována úprava hranic krajů v roce 2004, a to kraje Vysočina a Jihomoravského kraje, a také úprava hranic krajů Moravskoslezského

a Olomouckého provedená, a to obdobným zákonem jako byl „**zákon č. 387/2004 Sb.**, o změnách hranic krajů a o změně zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů“.

Dopad změny:

V rámci navrhované změny by byl počet obyvatel v SO kraje Praha zvýšen na 1 613 626, tzn., že ze Středočeského kraje by v rámci územní změny bylo převedeno přibližně 319 tis. obyvatel. Jednalo by se pro Prahu o navýšení počtu obyvatel o 24,6 % a pro Středočeský kraj o snížení počtu obyvatel o 23,5 %.

Tabulka 6.23: Změna počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna

Území	Varianta 0			Varianta 3		
	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
Hl. m. Praha	1 294 513	496,2	2608,8	1 613 626	1832,0	880,8
Středočeský kraj	1 352 795	10928,4	123,8	1 033 682	9592,6	107,8

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2018

Navržená změna přispěje k harmonizaci výkonu veřejné správy na krajské úrovni, jelikož Středočeský kraj patří mezi nejrozlehlejší kraje v ČR a má největší počet obyvatel. Oproti tomu hl. m. Praha je nejmenší VÚC, který má extrémní hustotu obyvatelstva na 1 km².

Tabulka 6.24: Počet obyvatel a rozloha území krajů a ČR

Území	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
Česká republika	10 610 055	78 870	135
Hlavní město Praha	1 294 513	496	2 609
Středočeský kraj	1 352 795	10 928	124
Jihočeský kraj	640 196	10 058	64
Plzeňský kraj	580 816	7 649	76
Karlovarský kraj	295 686	3 310	89
Ústecký kraj	821 080	5 339	154
Liberecký kraj	441 300	3 163	140
Královéhradecký kraj	551 089	4 759	116
Pardubický kraj	518 337	4 519	115

Území	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
Kraj Vysočina	508 916	6 796	75
Jihomoravský kraj	1 183 207	7 188	165
Olomoucký kraj	633 178	5 272	120
Zlínský kraj	583 056	3 962	147
Moravskoslezský kraj	1 205 886	5 430	222

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2018

U metropolitní oblasti „Velká Praha“ nedochází pro obyvatele ke změně, jelikož budou navštěvovat stále stejné úřady v rámci ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav, ORP Říčany a ORP Černošice.

Ekonomické dopady

V rámci navržené varianty vznikne kraj Praha, který by byl nadřízen přeřazeným ORP ze Středočeského kraje i hl. m. Praha. Na jeho úřad budou převedeni zaměstnanci Magistrátu hl. m. Prahy, jenž měl k 1. 1. 2018 celkem 2 242 zaměstnanců. V rámci modelového výpočtu je počítáno s přechodem 546 osob z Magistrátu hl. m. Prahy na kraj Praha. Zároveň je počítáno s převodem 169 zaměstnanců ze Středočeského kraje na kraj Praha, jelikož bude snížen počet obyvatel ve Středočeském kraji (o 319 113 obyvatel). Na základě této varianty nedojde ke změně počtu zaměstnanců, pouze k jejich přechodu, proto je kalkulováno s nulovými mzdovými náklady.

Tabulka 6.25: Počet obyvatel a rozloha území krajů a ČR

Území/SO ORP/POÚ	Varianta 0			Varianta 3			Změna obyvatel**	Změn a obyva tel (%)	Změn a počtu zamě st.	Mzdové náklady na změnu za 1 rok
	Počet obyvatel	Počet zaměst. k 1.1.2018	Počet zaměstnan ců úřadu na 1000 obyv.	Počet obyvatel	Počet zaměst.	Počet zaměstna nců úřadu na 1000 obyv.				
Středočeský kraj	1 352 795	715	0,5	1 033 682	546	0,5	319 113	23,6%	-169	-76 145 316 Kč
Kraj Praha (VÚSC)	-	-	-	1 613 626	754	0,5	1 613 626		754	339 725 256 Kč
Magistrát hl. m. Prahy	1 294 513	2 242	1,7	1 294 513	1 657	1,3	319 113	24,7%	-585	-263 579 940 Kč
SO ORP Černošice	142 910	244	1,7	142 910	244	1,7	0	0,0%	0	0 Kč
SO ORP Brandýs n. L- St. Boleslav	107 915	207	1,9	107 915	207	1,9	0	0,0%	0	0 Kč
SO ORP Říčany	68 288	197	2,9	68 288	197	2,9	0	0,0%	0	0 Kč

Zdroj: PROCES - vlastní zpracování.

Pozn.: * Hrubá mzda je stanovena na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč¹⁸⁵. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč.

** Změna počtu obyvatel byla stanovena na základě souhrnného počtu obyvatel obcí, které byly přesunuty ze Středočeského kraje do kraje Praha. Počet zaměstnanců byl snížen stejným procentem, jako počet obyvatel – tzn. o 23,6 %, či-li ze 715 na 546 zaměstnanců úřadu Středočeského kraje, tzn. přechod 169 osob na kraj Praha. Dále byl stanoven počet zaměstnanců z Magistrátu hl. m. Prahy, kteří přejdou na kraj Praha tak, aby vyšel stejný počet zaměstnanců kraje Praha jako u Středočeského kraje na 1 000 obyvatel, tzn. 0,5 zaměstnance/1000 obyvatel. Modelově je navržen přechod 585 osob z MHP. Celkem tedy kraj Praha modelově počítá se 754 zaměstnanci.

Mezi přímé náklady, spojené s vytvořením kraje Praha, patří především náklady na zastupitelstvo kraje (§ 6113 rozpočtové skladby), které na základě schválených rozpočtů srovnatelně velkých krajů na rok 2018¹⁸⁶, tj. Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský, jsou v průměru 70 mil. Kč/rok, a dále náklady na krajské volby, které se konají 1x/4 roky. Náklady na krajské volby byly v roce 2012 ve výši 494 mil. Kč, tzn., že průměrný náklad na 1 kraj činil 38 mil. Kč.

¹⁸⁵ Výpočet: Náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč.

¹⁸⁶ V rámci rozpočtové skladby byly pro rok 2018 plánovány náklady na krajské zastupitelstvo v Moravskoslezském kraji ve výši 64,23 mil. Kč, ve Středočeském kraji 82,75 mil. Kč a v Jihomoravském kraji 60,76 mil. Kč.

Přímé náklady:

Opakovaný náklad 1x/4 roky je výdaj na krajské volby do kraje Praha ve výši 38 mil. Kč.

Roční náklady na zastupitelstvo jsou ve výši 70 mil. Kč/rok.

Mzdové a režijní náklady jsou nulové, jelikož je plánován přechod zaměstnanců z Magistrátu hl. m. Prahy a z Krajského úřadu Středočeského kraje na Krajský úřad kraje Praha. Celkem je počítáno se 754 zaměstnanci nově vzniklého úřadu kraje Praha.

6.2.4.2 3B Metropolitní oblast „Velké Brno“

B2 Metropolitní oblast „Velké Brno“

Navrhovaná změna:

V rámci této varianty byla navržena úprava, kdy bude zrušeno ORP Šlapanice a ORP Kuřim a výkon ORP bude pro obce v jejich správních obvodech zajišťován Magistrátem města Brna, ORP Rosice bude z důvodu výrazně horší dopravní dostupnosti VHD z obcí do Brna ponecháno. Šlapanice a Kuřim by však stále vykonávaly výkon POÚ. Z důvodu lepší dopravní dostupnosti 22 obcí (Babice n. Svitavou, Bílovice n. Svitavou, Březina, Hajany, Kanice, Modřice, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Popůvky, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Střelice, Troubsko, Vranov a Želešice) ze SO ORP Šlapanice by byly dané obce přiřazeny i v rámci SO POÚ k Brnu a Šlapanice by poskytovaly výkon POÚ pouze pro zbylých 18 obcí. Dále je navržen přesun obce Adamov, která je zároveň i POÚ, ze SO ORP Blansko do SO ORP Brno z důvodu větší vyjížděky za prací a do škol do Brna.

Legislativní úprava

V rámci této varianty nedochází k úpravě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností ve znění pozdějších předpisů, ale k úpravě vyhlášky stanovené Ministerstvem vnitra, na kterou je odkazováno v rámci § 3 tohoto zákona. Jedná se o vyhlášku Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností č. 388/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Úprava vyhlášky Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností č. 388/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů:

SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

§ 15 Jihomoravský kraj

Správní obvod obce s rozšířenou působností

BLANSKO je vymezen územím obcí ~~Adamov~~, Blansko, Bořitov, Brťov-Jeneč, Bukovina, Bukovinka, Býkovice, Černá Hora, Dlouhá Lhota, Doubravice nad Svitavou, Habrůvka, Holštejn, Jedovnice,

Kotvrdovice, Krasová, Křtiny, Kulířov, Kuničky, Lažany, Lipovec, Lipůvka, Lubě, Malá Lhota, Milonice, Olomučany, Ostrov u Macochy, Petrovice, Rájec-Jestřebí, Ráječko, Rudice, Senetářov, Sloup, Spešov, Svinošice, Šebrov-Kateřina, Šošůvka, Újezd u Černé Hory, Vavřinec, Vilémovice, Vysočany, Závist, Žďár, Žernovník

BRNO je vymezen územím obcí Adamov, Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Brno, Březina, Čebín, Česká, Hajany, Hostěnice Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Jiřkovice Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Kuřim, Lelekovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Moravany, Moravské Knínice, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Podolí, Ponětovice, Popůvky, Pozořice, Prace, Prštice, Radostice, Rebešovice, Rozdrojovic, Řícmanice, Silůvky, Sívce, Šlapanice, Sokolnice, Střelice, Telnice, Troubsko, Tvarožná, Újezd u Brna, Velatice, Veverská Bítýška, Viničné Šumice, Vranov, Želešice,

~~**KUŘIM** je vymezen územím obcí Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice, Veverská Bítýška,~~

~~**ŠLAPANICE** je vymezen územím obcí Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Hajany, Hostěnice, Jiřkovice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Podolí, Ponětovice, Popůvky, Pozořice, Prace, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Sívce, Sokolnice, Střelice, Šlapanice, Telnice, Troubsko, Tvarožná, Újezd u Brna, Velatice, Viničné Šumice, Vranov, Želešice,~~

SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S POVĚŘENÝM OBECNÍM ÚŘADEM

§ 2 Jihomoravský kraj

Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem

BRNO je vymezen územím obcí Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Brno, Březina, Hajany, Kanice, Modřice, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Popůvky, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Střelice, Troubsko, Vranov, Želešice,

~~**ŠLAPANICE** je vymezen územím obcí Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Hajany, Hostěnice, Jiřkovice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Ostopovice, Podolí, Ponětovice, Popůvky,~~

Pozořice, Prace, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Sivice, Sokolnice, Střelice, Šlapanice, Telnice, Troubsko, Tvarožná, Újezd u Brna, Velatice, Viničné Šumice, Vranov, Želešice,

Dopad změny:

Z hlediska počtu obyvatel se navýší počet obyvatel v SO ORP Brno na 475 298 obyvatel, jelikož bude po změně v rámci této varianty vykonávat funkci ORP i pro POÚ Kuřim, POÚ Šlapanice a POÚ Adamov. Nový SO POÚ Šlapanice bude mít 31 703 obyvatel, což je 46,3 % původní velikosti SO ORP Šlapanice.

Tabulka 6.26: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně

Území	Varianta 0			Varianta 3		
	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
SO ORP Brno	379 527	230,2	1 648,8	475 298	654,2	726,6
SO POÚ Brno	379 527	230,2	4 925,6	416 188	423,8	982,0
SO POÚ Kuřim	22 855	77,1	296,6	22 855	77,1	296,6
SO POÚ Šlapanice	68 364	343,1	199,2	31 703	149,5	221,0
SO POÚ Adamov	4 552	3,8	1 203,7	4 552	3,8	1 203,7

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2018

Dopad na dostupnost úřadu pro obce a jejich obyvatele

Z hlediska vzdálenosti po silniční síti na úřad, lze rozdělit obce do tří skupin: se zlepšenou dopravní dostupností, beze změn a se zhoršenou dopravní dostupností. V rámci nového SO ORP Brno došlo k nárůstu dojezdové vzdálenosti po silniční síti, proto v níže uvedené tabulce není žádná obec, kde by došlo ke zlepšení dopravní dostupnosti. U 11 obcí došlo ke zhoršení vzdálenostní dostupnosti, jedná se o 21 % obcí, ve kterých bydlí 6 % obyvatel SO ORP Brno.

Celkově u obcí došlo ke zhoršení dopravní dostupnosti průměrně o 2,5 minut individuální automobilovou dopravou, tzn. ze současných 12,5 minut na 15 minut. U doby dojezdu VHD došlo k nárůstu z 21,2 min na 23,6 min. V republikovém srovnání se stále jedná o velmi dobrou dopravní dostupnost úřadu.

Tabulka 6.27: Změna dostupnosti po silniční síti v rámci Varianty 3 Metropolitní oblast „Velké Brno“

	Zhoršení	Beze změny	Zlepšení	Celkem
Počet obcí	11	41	0	52
Podíl obcí	21%	79%	0%	100%
Počet obyvatel	27 407	447 891	0	475 298
Podíl obyvatel	6%	94%	0%	100%

Zdroj: ŘSD k 1. 1. 2018, výpočet PROCES

Tabulka 6.28: Průměrná doba dostupnosti v minutách v rámci Varianty 3 Metropolitní oblast „Velké Brno“

	Současný stav	Varianta 3	Rozdíl
Individuální automobilová doprava	12,5	15,0	2,5
Veřejná hromadná doprava	21,2	23,6	2,4

Zdroj: ŘSD k 1. 1. 2018, VŠB Databáze dopravních spojení výpočet PROCES

Dále byl také hodnocen dopad na změnu vzdálenosti úřadu a jeho časovou dostupnost pro občany. Kritériem pro vymezení spádové oblasti byla zvolena dostupnost individuální automobilovou dopravou, volba tohoto kritéria je zcela legitimní, jelikož 49,9 % dojížděkových proudů v ČR je realizováno automobilem¹⁸⁷, přičemž podíl některých okresů dosahuje 70 % automobilovou dopravou (okres Tachov, Rokycany).

Tabulka 6.29: Podíl dojížděky dle druhu dopravního prostředku

Druh	Počet	%	Specifikace
Individuální automobilová doprava	676 501	49,9%	z toho 81,7 % automobil řidič
Veřejná hromadná doprava	619 557	45,7%	z toho 46,3 % autobus a 16,3 % MHD
Jinak	60 931	4,5%	
Celkem	1 356 989	100,0%	

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011.

V tabulce 6.30 je stanovena potenciální změna vzdálenosti úřadu a časové dostupnosti úřadu individuální automobilovou dopravou pro obyvatele 15 let a více v případě vzniku metropolitní oblasti Velké Brno. **Byly zmapovány potenciální změny spojené se vznikem metropolitní oblasti Velké Brno oproti současnému stavu, a to na 1 návštěvu všech obyvatel 15 let a více na úřadu ve správním centru ORP, pod který spadá obec, ve které má obyvatel trvalý pobyt.** Po vzniku metropolitní oblasti dochází k prodloužení průměrné vzdálenosti o 3,42 km/obyvatele (15 let a více) obcí v metropolitní oblasti mimo Brno. Vzniká také průměrná časová ztráta

¹⁸⁷ Viz „Analýza vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb“ zpracovaná pro Ministerstvo vnitra konsorciem společností PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a výzkumným ústavem ACCENDO-Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. a poddodavatelem EEIP a.s. v roce 2018.

3,26 minuty/obyvatele (15 let a více) obcí v metropolitní oblasti mimo Brno. Na základě zjištěných změn byly stanoveny náklady dle počtu obyvatel 15 let a více (vychází se z počtu obyvatel v jednotlivých obcích v rámci správních obvodů), a to **na 1 cestu individuální automobilovou dopravou na úřad (ve správním centru ORP, pod který daná obec spadá) a zpět** (počítají se náklady na kilometry a náklady na dobu dojezdu). **Pro obyvatele je v souvislosti s vytvořením metropolitní oblasti Velké Brno stanoven celkový náklad ve výši 5,58 mil. Kč.**

Tabulka 6.30: Změna vzdálenosti úřadu a jeho časové dostupnosti pro občany včetně stanovení nákladů

Ukazatel	SO ORP	Vzdálenost (v km)			Doba dojezdu IAD (min)		
		V0	V3	Rozdíl	V0	V3	Rozdíl
Průměrná dostupnost obyvatele na úřad	Obcí v oblasti velké Brno bez samotného Brna	8,34	11,77	-3,42	8,41	11,67	-3,26
		Náklad na dojezd IAD (v mil. Kč)			Náklad na časovou zrátu (v mil. Kč)		
Náklady (v mil. Kč)	Obcí v oblasti velké Brno bez samotného Brna	9,17	12,94	-3,76	4,71	6,54	-1,82
Náklady (v mil. Kč)	Obcí v oblasti velké Brno bez samotného Brna	-5,58					

Zdroj: Počet obyvatel ve věku 15 + k 1. 1. 2018, výpočet PROCES

Pozn.: V0 (Varianta 0) – současný stav, V3 (Varianta 3) – vytvoření metropolitní oblasti Velké Brno

Pro výpočet bylo použito:

Průměrný náklad v Kč na 1 km automobilem (5,7 l / 100 km) včetně amortizace = 5,74 Kč.

Průměrná hrubá měsíční mzda (na přepočtené počty zaměstnanců) za rok 2017 ČSÚ, výkaz MZD01-A/40 ve výši 29 496 Kč.

Počet hodin za měsíc = 168 h, počet minut za měsíc = 10 080 min.

Ekonomické dopady

Přímé náklady: Podstatné pro tuto úpravu by bylo zajištění potřebného navýšení počtu pracovníků Magistrátu města Brno, aby byl magistrát připraven na navýšení počtu obyvatel ve správním obvodu ORP Brno o 91 219 obyvatel (o 24 %).

Na základě navržené varianty by se zvýšil počet zaměstnanců Magistrátu města Brna o 42 osob, ale zároveň by došlo ke snížení počtu pracovních míst na úřadech jednotlivých POÚ o 107 míst, tzn. úsporu 53 pracovních míst celkem, viz tabulka níže. Tímto by došlo k roční úspoře 23,88 mil. Kč ve mzdových nákladech a v režijních¹⁸⁸ nákladech ve výši 10,268 mil. Kč. **Celkem se jedná o úsporu 34,2 mil. Kč/rok.**

¹⁸⁸ Dle Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 (Ministerstva vnitra) jsou režijní náklady stanoveny ve výši 43 % mzdových nákladů. Výpočet: 23,88 mil. Kč x 0,43 = 10,268 mil. Kč.

Tabulka 6.31: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně

Území/SO ORP/POÚ	Varianta 0			Varianta 3			Změna obyvatel	Změna obyvatel (%)	Změna počtu zaměst.	Mzdové náklady na změnu za 1 rok v tis. Kč
	Počet obyvatel	Počet zaměst. k 1.1.201 8	Počet zaměst. úřadu na 1000 obyv.	Počet obyvatel	Počet zaměstnanc ů	Počet zaměst. úřadu na 1000 obyv.				
SO ORP Brno	379 527	2 438	6,4	475 298	2480	5,2	91 219	24,0%	42	18 924
POÚ Brno	379 527	2 438	6,4	416 188	2450	5,9	36 661	9,7%	12	5 407
POÚ Šlapanice	68 364	163	2,4	31 703	76	2,4	-36 661	-53,6%	-87	-39 199
POÚ Kuřim	22 855	81	3,5	22 855	61	2,7	0	0,0%	-20	-9 011
POÚ Adamov	4 552	30	6,6	4552	30	6,6	0	0,0%	0	
Celkem									-53	-23 880

Zdroj: PROCES - vlastní zpracování.

Pozn.: * Hrubá mzda je stanovena na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč¹⁸⁹. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč.

6.2.4.3 3C Metropolitní oblast „Velká Plzeň“

Navrhovaná změna:

Rozšíření SO ORP Plzeň o vybrané obce z jednotlivých SO ORP v zázemí Plzně. Výběr obcí zohledňuje dobu dojezdu i velikost vyjížděky z obcí do města Plzně. Z důvodu horší dopravní dostupnosti správního centra Nýřany pro obce v těsném zázemí Plzně **je navrženo jejich přeřazení ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň**. Konkrétně se v rámci SO ORP Nýřany jedná o 15 obcí v SO POÚ Třemošná, 11 obcí z POÚ Všeruby (obec Blažim, Krsy, Kunějovice, Nekmír, Nevřeň, Ostrov u Bezdržic, Příšov, Úněšov, Úterý, Všeruby, Zahrádka), dále 15 obcí z POÚ Město Touškov (Bdeněves, Čeminy, Čerňovice, Chotíkov, Kozolupy, Křelovice, Líšťany, Město Touškov, Myslinka, Pernarec, Plešnice, Pňovany, Újezd nade Mží, Úlice, Vochov), dále o 2 obce z POÚ Nýřany (Vejprnice, Líně).

V rámci optimalizace výkonu veřejné správy v zázemí Plzně by bylo vhodné na základě analýzy dopravní dostupnosti a prostorových vazeb navrhnout i úpravu správních obvodů ORP Stod a ORP Přeštice. V rámci SO ORP Stod by se konkrétně jednalo o přeřazení 5 obcí, či-li celý správní obvod POÚ Dobřany (Dobřany, Dnešice, Nová Ves, Přestavlky, Vstíš,) ze SO ORP Stod do SO ORP Plzeň. U SO ORP Přeštice by se jednalo o přesun 4 obcí (Čížice, Chlumčany, Štěnovice, Útušice) do SO ORP

¹⁸⁹ Výpočet: Náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč.

Plzeň. Nově připojená území do SO ORP Plzeň by tvořily tzv. Velkou Plzeň. Výše uvedené úpravy by zlepšily dostupnost úřadů pro obyvatele obcí v rámci nových správních obvodů ORP Nýřany, ORP Přeštice a ORP Stod.

Legislativní úprava

V rámci této varianty nedochází k úpravě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností ve znění pozdějších předpisů, ale k úpravě vyhlášky stanovené Ministerstvem vnitra, na kterou je odkazováno v rámci § 3 tohoto zákona. Jedná se o vyhlášku Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností č. 388/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Úprava vyhlášky Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností č. 388/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů:

SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

§ 22 Plzeňský kraj

Správní obvod obce s rozšířenou působností

NÝŘANY je vymezen územím obcí ~~Bdeněves~~, Blatnice, ~~Blažim~~, Bučí, Čeminy, Čerňovice, Česká Bříza, ~~Dolany~~, Druztová, Heřmanova Huť, Hněvnice, ~~Horní Bříza~~, Hromnice, Chotíkov, Kaceřov, Kbelany, ~~Kozolupy~~, Krašovice, Krsy, Křelovice, Kunějovice, Ledce, Líně, Lišťany, Lochousice, ~~Město Touškov~~, Myslinka, Nadryby, Nekmíř, Nevřeň, Nýřany, ~~Ostrov u Bezdružic~~, Pernarec, Plešnice, ~~Pňovany~~, Přehýšov, ~~Příšov~~, Rochlov, ~~Tatiná~~, Tlučná, ~~Trnová~~, ~~Třemošná~~, Úherce, ~~Újezd nad Mží~~, ~~Úlice~~, ~~Úněšov~~, ~~Úterý~~, ~~Vejprnice~~, ~~Vochov~~, ~~Všeruby~~, ~~Zahrádka~~, Zbůch, ~~Zruč-Senec~~, Žilov,

PLZEŇ je vymezen územím obcí ~~Blažim~~, Bdeněves, Bučí, Čeminy, Čerňovice, Česká Bříza, Čižice, Dnešice, Dobřany, Dolany, Druztová, Dýšina, Chlumčany, Chrást, Chválenice, Horní Bříza, Hromnice, Chotíkov, Kaceřov, Kozolupy, Krašovice, Krsy, Křelovice, Kunějovice, Kyšice, Ledce, Letkov, Líně, Lišťany, Lhůta, Losiná, ~~Město Touškov~~, Mokrouše, Myslinka, Nadryby, Nekmíř, Nevřeň, Nezavětice, Nezvěstice, ~~Nová Ves~~, ~~Ostrov u Bezdružic~~, Pernarec Plešnice, Plzeň, Pňovany, ~~Přestavky~~, ~~Příšov~~, ~~Starý Plzenec~~, Štáhlavy, ~~Štěnovice~~, Štěnovický Borek, ~~Tatiná~~, Trnová, Třemošná,

Tymákov, Újezd nade Mží, Úlice, Úněšov, Úterý, Útušice, Vejprnice, Vochov, Vstíš, Všeruby, Zahrádka, Zruč-Senec, Žilov,

PŘEŠTICE je vymezen územím obcí Bolkov, Borovy, Buková, Čižice, Dolce, Dolní Lukavice, Horní Lukavice, Horšice, Chlumčany, Kbel, Lužany, Merklín, Nebílovy, Netunice, Nezdice, Oplot, Otěšice, Předenice, Přeštice, Příchovice, Ptenín, Radkovice, Roupov, Řenče, Skašov, Soběkury, Štěnovice, Týniště, Útušice, Vlčí,

STOD je vymezen územím obcí Bukovec, Čechovice, Černovice, Dnešice, Dobřany, Holýšov, Honezovice, Horní Kamenice, Hradec, Chotěšov, Kotovice, Kvíčovice, Lisov, Líšina, Neuměř, Nová Ves, Přestavky, Stod, Střelice, Štichov, Ves Touškov, Vstíš, Všekary, Zemětice

SPRÁVNÍ OBVODY OBCÍ S POVĚŘENÝM OBEČNÍM ÚŘADEM

§ 9 Plzeňský kraj

NÝŘANY je vymezen územím obcí Blatnice, Heřmanova Huť, Hněvnice, Kbelany, Líně, Lochousice, Nýřany, Přehýšov, Rochlov, Tlučná, Úherce, Vejprnice, Zbůch,

PLZEŇ je vymezen územím obcí Bdeněves, Čeminy, Čerňovice, Čižice, Dýšina, Chlumčany, Chrást, Kozolupy, Křelovice, Kyšice, Líně, Plzeň, Štěnovice, Útušice, Vejprnice

PŘEŠTICE je vymezen územím obcí Bolkov, Borovy, Buková, Čižice, Dolce, Dolní Lukavice, Horní Lukavice, Horšice, Chlumčany, Kbel, Lužany, Merklín, Nebílovy, Netunice, Nezdice, Oplot, Otěšice, Předenice, Přeštice, Příchovice, Ptenín, Radkovice, Roupov, Řenče, Skašov, Soběkury, Štěnovice, Týniště, Útušice, Vlčí,

Dopad změny:

Z tabulky níže vyplývá, že nově vymezené SO ORP Nýřany, SO ORP Stod a SO ORP Přeštice by po realizaci změny měly dostatečný počet obyvatel pro efektivní realizaci výkonu státní správy. Realizovaná změna by pro SO ORP Plzeň znamenala zvýšení počtu obyvatel o 28,1 % (cca 53,3 tis. obyvatel), a rozloha území SO ORP Plzeň by se zvětšila o 340 % (o 627 km²). V rámci výkonu přenesené působnosti by pod SO ORP Plzeň nově spadaly 4 POÚ (Město Touškov, Třemošná Všeruby, Dobřany).

Tabulka 6.32: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně

Území	Varianta 0			Varianta 3		
	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²	Počet obyvatel	Rozloha v km ²	Hustota obyvatel na 1 km ²
SO ORP Nýřany	56 308	628	89,7	16 725	107	156,3
SO ORP Stod	23 093	259	89,1	15 035	188	79,9
SO ORP Přeštice	22 486	271	82,9	16 808	236	71,2
SO ORP Plzeň	189 747	261	725,8	243 066	888	273,8

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2018

Dopad na dostupnost úřadu pro obce a jejich obyvatele

Z hlediska vzdálenosti po silniční síti na úřad, lze rozdělit obce do tří skupin: se zlepšenou dopravní dostupností, beze změn a se zhoršenou dopravní dostupností. V rámci nového SO ORP Plzeň došlo ke zlepšení dojezdové vzdálenosti u 3 obcí a ke zhoršení u 6 obcí. Zlepšení se týká 3 046 obyvatel a zhoršení 10 690 obyvatel. Časově došlo k nepatrnému zhoršení dopravní dostupnosti průměrně o 0,4 minuty individuální automobilovou dopravou, tzn. ze současných 15,4 minut na 15,8 minut. U doby dojezdu VHD došlo k poklesu z 31,3 min na 30,4 min.

Tabulka 6.33: Změna dostupnosti po silniční síti v rámci Varianty 3 Metropolitní oblast „Velká Plzeň“

	Zhoršení	Beze změny	Zlepšení	Celkem
Počet obcí	6	58	3	67
Podíl obcí	9%	87%	4%	100%
Počet obyvatel	10 690	229 330	3 046	243 066
Podíl obyvatel	4%	94%	1%	100%

Zdroj: ŘSD k 1. 1. 2018, výpočet PROCES

Tabulka 6.34: Průměrná doby dostupnosti v minutách Metropolitní oblast „Velká Plzeň“

	Současný stav	Varianta 3	Rozdíl
Individuální automobilová doprava	15,4	15,8	0,4
Veřejná hromadná doprava	31,3	30,4	-0,8

Zdroj: ŘSD k 1. 1. 2018, VŠB Databáze dopravních spojení výpočet PROCES

Dále byl také hodnocen dopad na změnu vzdálenosti úřadu a jeho časovou dostupnost pro občany. Kritériem pro vymezení spádové oblasti byla zvolena dostupnost individuální automobilovou dopravou, volba tohoto kritéria je zcela legitimní, jelikož 49,9 % dojížděkových proudů v ČR je realizováno automobilem¹⁹⁰, přičemž podíl některých okresů dosahuje 70 % automobilovou dopravou (okres Tachov, Rokycany).

¹⁹⁰ Viz „Analýza vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb“ zpracovaná pro Ministerstvo vnitra konsorciem společností PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a výzkumným ústavem ACCENDO-Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. a poddodavatelem EEIP a.s. v roce 2018.

Tabulka 6.35: Podíl dojížděky dle druhu dopravního prostředku

Druh	Počet	%	Specifikace
Individuální automobilová doprava	676 501	49,9%	z toho 81,7 % automobil řidič
Veřejná hromadná doprava	619 557	45,7%	z toho 46,3 % autobus a 16,3 % MHD
Jinak	60 931	4,5%	
Celkem	1 356 989	100,0%	

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011.

V tabulce 6.36 je stanovena potenciální změna vzdálenosti úřadu a časové dostupnosti úřadu individuální automobilovou dopravou pro obyvatele 15 let a více v případě vzniku metropolitní oblasti Velká Plzeň. **Byly zmapovány potenciální změny spojené se vznikem metropolitní oblasti Velká Plzeň oproti současnému stavu, a to na 1 návštěvu všech obyvatel 15 let a více na úřadu ve správním centru ORP, pod který spadá obec, ve které má obyvateľ trvalý pobyt.** Po vzniku metropolitní oblasti dochází ke zkrácení průměrné vzdálenosti o 0,97 km/obyvatele (15 let a více) obcí v metropolitní oblasti mimo Plzeň. Dochází také ke zkrácení doby dojezdu o 1,03 minuty/obyvatele (15 let a více) obcí v metropolitní oblasti mimo Plzeň. Na základě zjištěných změn byly stanoveny náklady dle počtu obyvatel 15 let a více (vychází se z počtu obyvatel v jednotlivých obcích v rámci správních obvodů), a to **na 1 cestu individuální automobilovou dopravou na úřad (ve správním centru ORP, pod který daná obec spadá) a zpět** (počítají se náklady na kilometry a náklady na dobu dojezdu). **Pro obyvatele je v souvislosti s vytvořením metropolitní oblasti Velká Plzeň stanovena celková úspora ve výši 2,08 mil. Kč.**

Tabulka 6.36: Změna vzdálenosti úřadu a jeho časové dostupnosti pro občany včetně stanovení nákladů

Ukazatel	SO ORP	Vzdálenost (v km)			Doba dojezdu IAD (min)		
		V0	V3	Rozdíl	V0	V3	Rozdíl
Průměrná dostupnost obyvatele na úřad	Obcí v oblasti velká Plzeň bez samotné Plzně	9,06	8,09	0,97	8,96	7,93	1,03
		Náklad na dojezd IAD (v mil. Kč)			Náklad na časovou zrátu (v mil. Kč)		
Náklady (v mil. Kč.)	Obcí v oblasti velká Plzeň bez samotné Plzně	12,56	11,21	1,35	6,33	5,60	0,73
Úspora (v mil. Kč)	Obcí v oblasti velká Plzeň bez samotné Plzně	2,08					

Zdroj: Počet obyvatel ve věku 15 + k 1. 1. 2018, výpočet PROCES

Pozn.: V0 (Varianta 0) – současný stav, V3 (Varianta 3) – vytvoření metropolitní oblasti Velká Plzeň

Pro výpočet bylo použito: Průměrný náklad v Kč na 1 km automobilem (5,7 l / 100 km) včetně amortizace = 5,74 Kč.

Průměrná hrubá měsíční mzda (na přepočtené počty zaměstnanců) za rok 2017 ČSÚ, výkaz MZD01-A/40 ve výši 29 496 Kč.

Počet hodin za měsíc = 168 h, počet minut za měsíc = 10 080 min.

Ekonomické dopady

Přímé náklady: Podstatné pro tuto úpravu je zajištění potřebného navýšení počtu pracovníků Magistrátu města Plzeň, aby byl magistrát připraven na navýšení počtu obyvatel ve správním obvodu ORP, který se navýšil o 53 319 obyvatel (o 28,1 %). Na základě navržené varianty by se zvýšil počet zaměstnanců Magistrátu města Plzně o 20 osob, ale snížil by se počet pracovních míst na úřadech jednotlivých ORP v zázemí Plzně o 43 míst, tzn. úsporu 23 pracovních míst, viz tabulka níže. Tímto by došlo k roční úspoře 10,36 mil. Kč ve mzdových nákladech a v režijních¹⁹¹ nákladech ve výši 4,46 mil. Kč. **Celkem se jedná o úsporu 14,82 mil. Kč/rok.**

Tabulka 6.37: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně

Území/SO ORP/POÚ	Varianta 0			Varianta 3			Změna obyvatel	Změna obyvatel (%)	Změna počtu zaměstn.	Mzdové náklady na změnu za 1 rok v tis. Kč
	Počet obyvatel	Počet zaměst. k 1.1.2018	Počet zaměst. úřadu na 1000 obyv.	Počet obyvatel	Počet zaměstnanců	Počet zaměst. úřadu na 1000 obyv.				
SO ORP Plzeň	189 747	1 014	5,3	243 066	1034	4,3	53 319	28,1%	20	9 011
SO ORP Nýřany	56 308	100	1,8	16 725	75	4,5	-39 583	-70,3%	-25	-11 264
SO ORP Stod	23 093	51	2,2	15 035	43	2,9	-8 058	-34,9%	-8	-3 605
SO ORP Přeštice	22 486	84	3,7	16 808	74	4,4	-5 678	-25,3%	-10	-4 506
Celkem									-23	-10 362

Zdroj: PROCES - vlastní zpracování

Pozn.: * Hrubá mzda je stanovena na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč¹⁹². Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč.

6.2.5 SHRNUTÍ

V rámci jednotlivých variant byly zhodnoceny jejich dopady a přínosy. Z popsanych dopadů navrhovaných Variant 0 – 3 vyplývá, že se jeví jako optimální řešení realizace **Varianty 2 - Zrušení detašovaných pracovišť**, a to z důvodu řešení současných procesů suburbanizace v zázemích velkých měst a převládajících směrů vyjíždky a funkčního propojení zázemí měst. V rámci Varianty 2 je doporučena změna vymezení SO ORP Šlapanice ve prospěch SO ORP Brno a SO ORP Nýřany ve prospěch SO ORP Plzeň. Úprava správních obvodů ORP Šlapanice a ORP Nýřany zachová dostupnost i kvalitu výkonu veřejné správy pro občany.

¹⁹¹ Dle Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 (Ministerstva vnitra) jsou režijní náklady stanoveny ve výši 43 % mzdových nákladů. Výpočet: 10,36 mil. Kč x 0,43 = 4,46 mil. Kč.

¹⁹² Výpočet: Náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč.

Jako minimální řešení je považována Varianta 1 - Ponechání detašovaných pracovišť bez výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti, která vyžaduje minimální úpravy a navrhuje efektivnější výkon agend ve veřejné správě na úrovni ORP s detašovaným pracovištěm.

Tabulka 6.38: Ekonomické dopady jednotlivých variant

Označení	Název	Ekonomické dopady
Varianta 0	6.2.1 Zachování současného stavu	V rámci přímých nákladů úspora 5,07 mil. Kč/rok.
Varianta 1	6.2.2 Ponechání detašovaných pracovišť s úpravou výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti	
	○ Možnost A - Přesun výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra	Úspora ve výši 16,61 mil. Kč/rok v rámci přímých nákladů. Jednorázový přímý náklad spojený s přestěhováním ve výši 104,4 tis. Kč.
	○ Možnost B – Zajišťování výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti na detašovaných pracovištích	Přímé náklady ve výši 1 451 124 Kč /rok spojené s pronájmem komerčních prostor. Jednorázový přímý náklad spojený s přestěhováním ve výši 99 tis. Kč.
Varianta 2	6.2.3 Zrušení detašovaných pracovišť	Úspora ve výši 30,54 mil. Kč/rok v rámci přímých nákladů. Jednorázový přímý náklad spojený s přestěhováním ve výši 758,95 tis. Kč. Jednorázový přímý náklad spojený s výstavbou ve výši 40,85 mil. Kč.
	6.2.3.1 Zrušení detašovaného pracoviště se změnou hranic SO ORP Nýřany a SO ORP Šlapanice	Celková úspora na mzdových a režijních nákladech je ve výši 43,17 mil. Kč/rok.
Varianta 3	6.2.4 Vytvoření metropolitních oblastí pro výkon veřejné správy	
	6.2.4.1 Metropolitní oblast „Velká Praha“	Přímé náklady na zastupitelstvo jsou ve výši 70 mil. Kč/rok. Opakovaný náklad 1x/4 roky je výdaj na krajské volby do kraje Praha ve výši 38 mil. Kč.
	6.2.4.2 Metropolitní oblast „Velké Brno“	Úspora ve výši 34,2 mil. Kč/rok v rámci přímých nákladů.
	6.2.4.3 Metropolitní oblast „Velká Plzeň“	Úspora ve výši 14,82 mil. Kč/rok v rámci přímých nákladů.
	6.2.4.4 Metropolitní oblast „Velká Ostrava“	Z důvodů uvedených v kap. 5.2.4.4 nejsou navrženy úpravy vymezení SO ORP Ostrava a Metropolitní oblasti Velká Ostrava. Z toho důvodu nejsou stanoveny žádné ekonomické dopady.

7 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ PRO NASTAVENÍ NOVÉHO SYSTÉMU

„Analýza rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých statutárních městech, městských částech a městských obvodech“ (dále jen Analýza) byla zpracována v návaznosti na strategický cíl dle Strategického rámce veřejné správy 2014 – 2020: Revize a optimalizace výkonu veřejné správy v území. Konkrétně v návaznosti na specifický cíl 2.2 Revize a úprava funkce územně členěných měst a sjednocení rozsahu přenesené působnosti realizovaného orgány městských částí tak, aby výkon veřejné správy byl pro občany těchto měst přehledný a stabilní. Zpracování Analýzy bylo zadáno Ministerstvem vnitra ČR, Odborem strategického rozvoje a koordinace veřejné správy.

Cílem Analýzy byla komparace rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých městských částech a městských obvodech včetně komparace postavení jednotlivých městských částí a městských obvodů v rámci všech statutárních měst v ČR. Nastavení povinných kritérií pro vznik nového statutárního města, event. uvedení v soulad kritéria pro statutární města již existující. Návrh možného řešení správních obvodů a výkonu správních činností v aglomeracích velkých měst, zejména v okolí Prahy včetně posouzení současného výkonu veřejné správy v aglomeracích velkých měst, a to Prahy, Brna, Ostravy a Plzně, která mají více než 150 tis. obyvatel, jelikož v území se při aplikaci zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, vyskytly specifické přístupy řešení.

Analýza se skládá z šesti kapitol a závěru. První kapitola je věnována zhodnocení současného stavu v oblasti statutárních měst včetně právního a ekonomického rozboru.

V současné době je na území **ČR 27 statutárních měst, z toho však pouze 8 statutárních měst má statut a je územně členěno na městské obvody nebo městské části**. Dále je v ČR 19 SM, která se nečlení. Dosud nebyly nastaveny konkrétní podmínky pro vznik nového statutárního města, což se projevilo např. v případě Třince, který je od 31. 8. 2018 statutárním městem bez interpretace zjevných důvodů, které by vedly k zařazení Třince mezi SM. Toto SM získalo status statutárního města na základě politického rozhodnutí. V současné době je tedy SM Třinec s 35 302 obyvateli nejmenším SM, všechna ostatní SM mají více než 40 tis. obyvatel.

V rámci první kapitoly je zpracován rozbor ekonomických a organizačních vztahů mezi statutárním městem a městskými obvody/částmi včetně zhodnocení nákladů na výkon veřejné správy v územně členěných a územně nečleněných statutárních městech, kdy **u nečleněných SM** jsou výdaje na zastupitelstva v přepočtu na obyvatele **o třetinu až polovinu nižší než u členěných SM**.

Byl proveden rozbor přiblížení samosprávy občanům na území statutárních měst u všech **členěných SM** (kromě SM Liberec, jež má pouze 1 MO), ve kterém vyšlo, že je zde více než 1 zastupitel, respektive zastupitelský mandát na 1 000 obyvatel, což je ukazatelem blízkosti samosprávy. U hl. m. Prahy vychází 0,91 zastupitele/1 000 obyvatel. U **nečleněných SM** je hodnota výrazně nižší a pohybuje se v rozmezí třetiny až poloviny počtu zastupitelů na 1 000 obyvatel ve členěných SM. S tímto souvisí i výdaje na zastupitelstva. Nejvyšší výdaje na obyvatele mají členěná statutární města Ostrava a Plzeň (310 Kč/obyvatele), dále pak SM Brno (290 Kč/obyvatele) a Praha (200 Kč/obyvatele). Dále bylo provedeno zhodnocení dalších možných řešení přiblížení samosprávy občanům na území dosud nečleněných statutárních měst, a to využitím osadních výborů nebo komisí místních částí.

Druhá kapitola se podrobně věnuje zhodnocení platné právní úpravy statutárních měst a kritické analýze současného stavu z pohledu věcných i formálních aspektů, ze které vyplývá, že nejen vznik, ale i zánik statutárního města není v současné době možný jinak, než novelizací zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. U členěných SM byla provedena také analýza jejich statutů včetně komparace rozsahu převodu kompetencí v oblasti výkonu samostatné a přenesené působnosti na jejich městské části nebo městské obvody.

V rámci kritické analýzy stavu je zhodnocena platná právní úprava v oblasti statutárních měst, ze které vyplývá, že systém a působnost statutárních měst v ČR je výrazně:

1/ nepřehledný, jelikož se člení jen 8 SM z celkového počtu 27 SM, přičemž některá pouze částečně.

2/ nesrozumitelný, neboť rozsah výkonu **samostatné a přenesené působnosti** není ve všech statutárních městech jednotně vymezen a vykazuje znaky rozsáhlé variability.

Ke zpřehlednění situace v oblasti SM je klíčové vypracování a schválení statutu (formou obecně závazné vyhlášky) u všech SM. Statut určí, jakým způsobem bude SM upravovat své vnitřní poměry ve věcech správy města, tzn., zda bude mít samostatně volené zastupitelstvo a další orgány MČ/MO nebo zda vnitřní poměry správy budou řešeny formou osadních výborů (volených zastupitelstvem). Navržená právní úprava počítá s výkonem některých činností v rámci zajišťování vnitřní správy SM na nižší úrovni, a to osadními výbory.

V současné době je také matoucí, že se **3 SM dělí na městské části a 5 SM se dělí na městské obvody. Z hlediska legislativního vymezení není v obou pojmenováních žádný rozdíl.** U dvou

rozdílných pojmů je očekáván rozdílný význam. Navíc pojem městská část může být především občany významově zaměněn s pojmem místní část nebo část města, které však znamenají organizační složky obce.

Na základě komparace statutů 7 SM (mimo hl. m. Prahu), **jak v přenesené, tak samostatné působnosti, lze doložit extrémní rozdíly ve svěřených kompetencích mezi jednotlivými SM i mezi MČ/MO jednotlivých SM, např. některá SM převádí na své MČ/MO více kompetencí, jiná pouze minimum, bez zjevného vnějšího odůvodnění.** Např. statutární město Opava ve svém statutu svěřuje svým MČ pouze kompetence v oblasti samostatné působnosti a nikoliv v přenesené.

Třetí kapitola se zabývá výkonem veřejné správy v aglomeracích velkých měst. Mezi velká města v ČR jsou počítána města nad 150 tis. obyvatel. Jedná se o města **Praha, Brno, Ostrava a Plzeň**. Praha a její aglomerační oblast se od ostatních velkých měst s jejich aglomeracemi odlišuje tím, že jakékoliv územní změny přesahují krajské hranice, proto **situaci v Praze nelze řešit obdobnými způsoby jako v Brně, Ostravě nebo Plzni.**

V rámci analýzy je vyhodnocena funkčnost detašovaných pracovišť v dosavadních sídlech okresních úřadů, které vznikly aplikací zákona č. 314/2002 Sb., zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, a to:

- Černošice a Brandýs nad Labem - Stará Boleslav v Praze,
- Nýřany v Plzni,
- Šlapanice v Brně.

Pro všechny čtyři výše uvedené ORP byla shodná špatná dostupnost sídla obce s rozšířenou působností pro spádové obce jejich ORP, kdy mezi těmito obcemi nebyla optimální spojení veřejnou hromadnou dopravou z některých obcí, a dojezd do těchto obcí byl a dosud je většinou možný pouze přes velká centra v jejich blízkosti (Praha, Brno, Plzeň). Zákon však již neupravuje, které agendy by měly být v rámci těchto detašovaných pracovišť vykonávány. Od roku 2003 prošly úřady těchto čtyř ORP určitým vývojem a došlo k současnému rozmístění agend, dále došlo ještě k zásadní změně, a to uvolnění některých agend od místní příslušnosti, což znamená, že si je obyvatelé mohou vyřídit na jakémkoliv úřadu ORP, příp. na úřadech MČ Praha 1-22.

Odlišná situace je v Ostravské aglomeraci, v jejímž zázemí nebylo zřízeno detašované pracoviště ORP, ale do správního obvodu ORP Ostrava bylo na základě vyhlášky MV č. 388/2002 Sb., část druhá, převedeno 12 obcí ve shodě s přirozenou regionalizací.

Čtvrtá kapitola se zabývá komparativní analýzou postavení statutárních měst či měst s odlišnými právy v rámci Polska, Rakouska, Slovenska a Německa. Ačkoliv jde o sousední země s mnoha společnými znaky, současný stav jejich uspořádání veřejné správy vykazuje značnou variabilitu. Např. Vídeň je samostatnou spolkovou zemí, takže její správa je odlišná od správy běžných měst. Bratislava a Varšava – i když jsou hlavními městy – jsou součástí vyšších územně samosprávných jednotek, na rozdíl od Prahy a Vídně, u kterých jsou pevně fixovány hranice obou měst, což může vyvolávat problémy při územním rozvoji. Model měst Bratislava, Varšava i Mnichov je v tomto směru potenciálně pružnější, jelikož vyšší územně samosprávný celek může kontinuálně rozvíjet zázemí těchto měst.

Analyzovaná města ve sledovaných zemích mají většinou své území z hlediska samosprávy rozčleněna a funguje v nich dvoustupňový model volených samosprávných orgánů. Jako praktická se jeví povinnost vytvoření a schválení statutu (Polsko, Slovensko) jako komplexního dokumentu pro řízení města. V Rakousku je celkem 15 statutárních měst, ale člení se pouze 2 největší z nich (Vídeň a Gratz). Třetí největší rakouské statutární město Linz, které v roce 2016 z důvodu ekonomického průmyslového rozvoje překročilo hranici 200 tis. obyvatel, se dosud nečlení, ale pravděpodobně je otázkou času, kdy tato potřeba vyvstane.

Pátá kapitola, ve které jsou navrženy varianty úpravy současného stavu, se dělí na dvě podkapitoly, a to podkapitolu 5.1 zaměřenou na statutární města a podkapitolu 5.2 řešící aglomerační ORP. Šestá kapitola věnující se dopadům navržených změn v rámci jednotlivých variant se analogicky dělí jako pátá kapitola na dvě podkapitoly, a to podkapitolu 6.1 a 6.2.

V podkapitole 5.1 byly na základě analýz provedených v kapitolách č. 1, 2 a 4 vytvořeny **4 níže uvedené varianty návrhů řešení problematiky statutárních měst**. Ke každé variantě byly stanoveny dopady navržených změn včetně legislativního a ekonomického dopadu, které jsou uvedeny v rámci podkapitoly 6.1.

NÁVRH VARIANT ÚPRAVY SOUČASNÉHO STAVU V OBLASTI STATUTÁRNÍCH MĚST

- **Varianta 0 - Zachování stávajícího stavu** – se všemi výše uvedenými negativy – nepřehledností, resp. nesrozumitelností.
- **Varianta 1 - Novelizace stávajících předpisů**
 - **Existence SM je podmíněna přijetím statutu.** Všechna SM v ČR budou mít statut, který určí, jakým způsobem bude SM upravovat své vnitřní poměry ve věcech

správy města, tzn., zda bude mít samostatně volené místní zastupitelstvo a další orgány MČ/MO nebo zda vnitřní poměry správy budou řešeny formou osadních výborů (volených zastupitelstvem).

- **Používání pojmů MČ a MO, vymezení odlišností – dvě možnosti řešení**
 - **Možnost A:** Zrušení pojmu městská část v zákonu o obcích, čímž všechna SM, která se řídí zákonem o obcích, budou členěna pouze na MO.
 - **Možnost B:** Nastavení rozdílu mezi pojmy MČ a MO, a to tak, že na MČ by v rámci SM byl převeden výkon samostatné působnosti (min. velikost - 1 000 obyvatel) a na MO by byl převeden pouze výkon přenesené působnosti (min. velikost - 10 000 obyvatel) a musí být dodržena skladebnost se správními obvody MČ, tzn., není vyloučena možnost, že správní obvody jedné MČ a jednoho MO by byly shodné, pokud budou dodrženy stanovené limity.
- **Stanovení nových kritérií pro SM** - nastavení dvou kritérií, a to:
 - 1/ hranice počtu obyvatel pro nově vznikající statutární města, která je minimálně 40 000 obyvatel.
 - 2/ vypracování a schválení statutu (formou obecně závazné vyhlášky) u všech SM, v rámci kterého bude nastaveno vnitřní členění SM a budou stanoveny kompetence.
- **Zánik užívání titulu „statutární město“** – jedná se o proces směřující k odnětí statusu „statutární město“ městu, které i přes navrhovaný odkladný účinek dvou let nesplní navržené podmínky: a) nepřijme statut nebo b) statut přijme nikoliv v souladu s § 130.
- **Varianta 2 - Nelegislativní řešení** – byl vytvořen návrh standardu základních převedených činností na MČ/MO v rámci samostatné působnosti i přenesené působnosti formou metodického doporučení MV ČR. Jedná se o variantu nelegislativní, proto všechny návrhy mají pouze doporučující charakter.
- **Varianta 3 - Zpracování nového zákona**
 - **Možnost A – Zpracování zvláštních zákonů pro SM nad 150 tis. obyvatel** - SM nad 150 tis. obyvatel by musela mít ke statutu zřízení i zvláštní zákon (v současné době tuto podmínku splňuje pouze hl. m. Praha). V ČR by do tohoto kritéria velikostně spadaly SM Brno, SM Ostrava a SM Plzeň.-Samostatný zákon je smysluplný pouze u

Prahy, která plní funkci obce a kraje zároveň, u jiných statutárních měst tento souběh funkcí není, tudíž se zpracování zvláštních zákonů jeví jako neefektivní.

- **Možnost B – Vytvoření nového zákona o statutárních městech**, který bude závazný pro všechna SM. Bude vytvořen 1 zákon o statutárních městech, který by pro statutární města v ČR nahradil zákon o obcích a stanovil by jednotně vnitřní správu všech SM.

U 19 nečleněných SM je v rámci této varianty počítáno s členěním na MČ, kterým bude svěřen výkon samostatné působnosti, výkon přenesené působnosti bude nadále ponechán na úrovni města (magistrátu), tak jak je tomu dosud.

V rámci 7 členěných SM by došlo k nastavení velikostního limitu městských obvodů, na které bude přesunut výkon přenesené působnosti, a to minimálně 10 tis. obyvatel.

Z hlediska zhodnocení dopadů a přínosů v podkapitole 6.1 doporučujeme realizovat **Variantu 1 Novelizace stávajících předpisů ve všech navržených bodech. U bodu vymezení odlišností v užívání pojmů MČ a MO je brána jako optimální varianta řešení aplikace Možnost B - Nastavení rozdílu mezi pojmy MČ a MO.**

Z důvodu transparentnosti a možnosti vyhodnocování efektivity včetně využívání moderních metod benchmarkingu je vhodné doporučit rozšířit jednotné sledování rozpočtů MČ/MO v Monitoru, což je informační systém Ministerstva financí. Rozpočty územně členěných statutárních měst jsou sledovány a informačně prezentovány obdobně jako jiných obcí (Monitor, MF ČR), tj. vždy za celý rozpočet, bez rozlišení rozpočtů jednotlivých městských obvodů či částí, což zpřehlední situaci ohledně rozpočtů MČ/MO.

V rámci podkapitoly 5.2 byly na základě analýz výkonu veřejné správy v aglomeracích velkých měst provedených v kapitolách č. 3 a 4 vytvořeny **4 varianty návrhů řešení problematiky aglomerací velkých měst**. Ke každé variantě byly stanoveny dopady navržených změn včetně legislativního a ekonomického dopadu, které jsou uvedeny v rámci podkapitoly 6.2.

NÁVRH VARIANT ÚPRAVY SOUČASNÉHO STAVU U AGLOMERAČNÍCH ORP

- **Varianta 0 - Zachování současného stavu** – tato varianta je hodnocena po 16 letech své existence. Původně vyhovující zřízení detašovaných pracovišť v současné době již

nenaplnuje dříve požadovanou funkci přiblížení veřejné správy občanům, jelikož došlo k uvolnění některých agend od místní příslušnosti a tím mohou občané využívat k jejich vyřízení i úřady jiných ORP. Rovněž detašovaná pracoviště jednotlivých ORP zcela odlišně vykonávají agendy v různém rozsahu. V současné době zde vzniká nepoměr, jelikož všechna 4 ORP s detašovanými pracovišti dostávají příspěvek na výkon přenesené působnosti na detašovaných pracovištích ve stejné výši.

- **Varianta 1 - Ponechání detašovaných pracovišť s úpravou výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti** – ponecháním současného stavu budou výše uvedená ORP mít stále povinnost zřizovat detašovaná pracoviště v sídlech center (Praze, Brně, Plzni), na kterých však v případě, že nejsou vlastníkem budovy (ale využívají prostory na základě smlouvy o zápůjčce), nebude stát financovat agendy uvolněné od místní příslušnosti. Tato varianta přispívá ke srovnání podmínek pro výkon přenesené působnosti na detašovaných pracovištích.
 - **Možnost A:** Přesun výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra.
 - **Možnost B:** Zajišťování výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti na detašovaných pracovištích.
- **Varianta 2 - Zrušení detašovaných pracovišť** – zrušením detašovaných pracovišť ORP Černošice a Brandýs nad Labem-Stará Boleslav v Praze, ORP Nýřany v Plzni a ORP Šlapanice v Brně je nutné zajistit výkon agend ve správním centru ORP pro obyvatele obcí jejich správního obvodu. Změna se téměř nedotkne ORP Brandýs n. Labem-St. Boleslav, jelikož úřad je již téměř celý přesunut do správního centra.
 - **Speciální návrh řešení pro SO ORP Nýřany a SO ORP Šlapanice** byl vytvořen z důvodu horší dopravní dostupnosti správního centra pro obyvatele obcí v těsném zázemí Plzně a Brna pro vyřízení ostatních agend, neuvolněných od místní příslušnosti. V rámci této varianty je nutné upravit správní obvody ORP Šlapanice a ORP Nýřany, tzn. přeradit některé obce do SO ORP Brno nebo SO ORP Plzeň z důvodu zajištění dobré dopravní dostupnosti obyvatel ze spádových obcí.
- **Varianta 3 - Vytvoření metropolitních oblastí pro výkon veřejné správy** – návrh podporuje vytvoření metropolitních oblastí spojujících velká města s jejich zázemím, a to z důvodu jejich rozvoje a prostorového plánování v širším územním kontextu.

- **Metropolitní oblast „Velká Praha“** - v rámci které je navrženo rozšíření hranic vyššího územně samosprávného celku (Praha jako kraj) o okres Praha-východ a Praha-západ, které v současné době spadají do Středočeského kraje. Při realizaci této varianty je nutná nejen úprava hranic krajů, ale vzhledem k tomu, že výkon veřejné správy v rámci kraje Praha je realizován spolu s výkonem veřejné správy za hl. m. Praha na Magistrátu hl. m. Prahy, je nutné tyto činnosti oddělit a zřídit samostatný úřad kraje Praha, který by byl nadřízen přeřazeným ORP ze Středočeského kraje i hl. m. Praha.

Pro metropolitní oblasti měst Brno, Plzeň a Ostrava je počítáno **s výkonem přenesené působnosti na úrovni ORP** Brno, ORP Plzeň a ORP Ostrava pro jejich širší zázemí dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Přesné vymezení jednotlivých metropolitních oblastí bylo stanoveno na základě územních vazeb, vyjíždky z obcí v rámci SO ORP do těchto velkých měst a dopravní dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou a individuální automobilovou dopravou.

Postavení Ostravy je ovlivněno polycentrickou strukturou tvořenou významnými městy v jejím bezprostředním zázemí a kapacitní dopravní infrastrukturou, kterou jsou tato města propojena, a proto její postavení v rámci dojížděkových vazeb není tak výrazné jako postavení Prahy, Brna, Plzně pro jejich zázemí. Z výše uvedeného důvodu nejsou navrženy úpravy vymezení SO ORP Ostrava.

Nové územní vymezení metropolitní oblastí pro výkon přenesené působnosti bylo stanoveno jen pro Brno a Plzeň.

- **Metropolitní oblast „Velké Brno“** vznikne dále navrženou úpravou, kdy bude zrušeno ORP Šlapanice a ORP Kuřim (oběma obcím bude ponechán výkon na úrovni POÚ), výkon ORP bude pro obce v jejich správních obvodech zajišťován ORP Brno, Rosicím bude výkon na úrovni ORP z důvodu výrazně horší dopravní dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou z obcí do Brna ponechán. Šlapanice a Kuřim budou stále vykonávat výkon POÚ, ale z důvodu lepší dopravní dostupnosti 22 obcí ze SO ORP Šlapanice by byly dané obce přiřazeny i v rámci SO POÚ k Brnu a Šlapanice by poskytovaly výkon POÚ pouze pro zbylých 18 obcí.
- **Metropolitní oblast „Velká Plzeň“** vznikne dále navrženou úpravou, kdy v rámci optimalizace výkonu veřejné správy v zázemí Plzně nelze zrušit ORP v zázemí Plzně z důvodu špatné dopravní dostupnosti některých obcí v jejich správním obvodu do

Plzně, ale je nutné rozšířit SO ORP Plzeň o vybrané obce z jednotlivých SO ORP v jejím zázemí. Výběr obcí zohledňuje dobu dojezdu i velikost vyjížděky z obcí do města Plzně. Z důvodu horší dopravní dostupnosti správního centra Nýřany pro obce v těsném zázemí Plzně (v případě zrušení detašovaného pracoviště ORP Nýřany) je navrženo přearažení 43 obcí ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň. Dále je navrženo na základě analýzy dopravní dostupnosti a prostorových vazeb přearažit 5 obcí ze SO ORP Stod a 4 obce ze SO ORP Přeštice do SO ORP Plzeň.

Výkon samostatné působnosti by mohl v metropolitní oblasti být zajištěn ve formě „metropolitního svazku obcí“. Jednalo by se o subjekt, který sdružuje sousedící obce (tj. požadavek na územní celistvost), jenž při svém vzniku musí mít minimálně 250 tis. obyvatel, z čehož centrum musí mít minimálně 150 tis. obyvatel, jehož cílem je integrovaný rozvoj území založený na principu solidarity v demokratické společnosti. Metropolitní svazek obcí by povinně vykonával místo obcí kompetence v oblastech: Hospodářský, sociální a kulturní rozvoj (včetně cestovního ruchu); Rovnoměrný území rozvoj; Řešení problematiky bezpečnosti v území, prevence kriminality; Veřejné služby; Životní prostředí. Rozvoj metropolitní spolupráce by měl být podpořen dotačním titulem, který pomůže s jejím nastavením a rozvojem. Tato podpora by měla charakter příspěvku na činnost těchto MSO, který by pokrýval část provozních nákladů. Koordinace dotačního titulu by měla být v gesci Ministerstva vnitra.

Z hlediska zhodnocení dopadů a přínosů v podkapitole 6.2 doporučujeme jako minimální řešení Variantu 1 - Ponechání detašovaných pracovišť bez výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti, která vyžaduje minimální úpravy a upravuje změny výkonu agend ve veřejné správě na úrovni ORP. Z důvodu řešení současných procesů suburbanizace v zázemích velkých měst a převládajících směrů vyjížděky a funkčního propojení zázemí měst doporučujeme **jako optimální řešení Variantu 2 - Zrušení detašovaných pracovišť se změnou vymezení SO ORP Šlapanice ve prospěch SO ORP Brno a SO ORP Nýřany ve prospěch SO ORP Plzeň**. Úprava správních obvodů ORP Šlapanice a ORP Nýřany zachová dostupnost i kvalitu výkonu veřejné správy pro občany v případě zrušení detašovaných pracovišť.

ZDROJE A POUŽITÁ LITERATURA

- EXNER, J. Obce, města, městské části. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7277-289-9.
- HALÁSKOVÁ, M. Veřejná správa v Evropské unii. Opava: Optys, 2009. ISBN 978-80-85819-77-9.
- HEBBERT, M., EDGE DICKINS, A. Dismantlers: The London Residuary Body 1986–1992. London: Suntory-Toyota International Centre for Economics and Related Disciplines., 1994. ISBN 0853281831.
- HENDRYCH, D. a kol. Správní věda. Teorie veřejné správy, 4. aktual. a doplněné vyd. Praha: ASPI, stav k 4. 4.2018. MN5709CZ
- HORSKÁ, Pavla a kol. Zrození velkoměsta. Praha: Paseka, 2002. ISBN 80-7185-409-3.
- HRUŠKA-TRVDÝ, L. /Změny ve struktuře osídlení a jejich dopad na rozvoj měst a regionů. Pohled prostorové sociologie s využitím multikriteriálních analýz/. Ostrava: ACCENDO, 2012. ISBN: 978-80-904810-4-6.
- KOUDELKA Z. Samospráva. Praha: Linde, 2007, s. 239.
- METROWARSZAWA GAZETA. Po Legionowie, czas na Konstancin-Jeziorną. Referendum już w maju, metrowarszawa.gazeta.pl[online] [citace 2017-04-10] Dostupné z: <http://metrowarszawa.gazeta.pl/metrowarszawa/7,141637,21619245,po-legionowie-czas-na-konstancin-jeziorna-referendum-juz-w.html>
- MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI. Zasadniczy, trójstopniowy podział terytorialny państwa, 2001. [online]. Dostupné z: <http://www.mswia.gov.pl/pl/aktualnosci/1644,dok.html>
- MINISTERSTVO VNITRA. Metodika stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy, 2007.
- NOVOTNÝ, V. a kol. Veřejná správa v zemích Visegradské čtyřky. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-215-8.
- PALÚŠ, I. Miestna správa vo vybraných štátoch Európskej únie. Košice: UPJŠ, 2005. ISBN 80-89089-30-5.
- PALÚŠ, I. Verejná správa v strednej Európe. Opava : SU, 2015.
- PITROVÁ, M. Komunální uspořádání v SRN – případová studie Svobodného státu Bavorsko. Acta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. 2009,. [online] Dostupné z: <https://otik.zcu.cz/bitstream/11025/6547/1/Pitrova.pdf>.
- PITROVÁ, M. Veřejná správa. In: JEŘÁBEK, M., Srovnání politických systémů Německa a Rakouska. Institucionální a systémové ukotvení. Plzeň: 2010.
- POLSKO. Druk nr 1259, Poselski projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, sejm.gov.pl
- SCHUBERT, U. Gemeinden in Deutschland [online] Aktualizováno k 27.03.2017. Dostupné na: <http://www.gemeindeverzeichnis.de/dtland/dtland.htm>
- SUCHODOLSKI, B. Zarys historii administracji samorządowej w Polsce. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu przyrodniczo-humanistycznego w Siedlcach. 2013.
- ŠIMEK, F. Komparace správního systému ČR a SRN se zaměřením na územní samosprávu [online]. E-polis.cz, 13. červenec 2013. [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/clanek/komparace-spravniho-systemu-cr-a-srn-se-zamerenim-na-uzemni-samospravu.html> ISSN 1801-1438.
- WALLIS, A. Socjologia wielkiego miasta. Warszawa, 1967
- ZITKO, M. Výkon smíšeného modelu veřejné správy ve statutárních městech na území ČR. 2015.

LEGISLATIVA, JUDIKATURA A USNESENÍ

ČESKÁ REPUBLIKA. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR,

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 128/200 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 387/2004 Sb., Zákon o změnách hranic krajů a o změně zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon. č. 13/1954 Sb., o národních výborech, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon. č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, ve znění pozdějších předpisů.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 175/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. Obecně závazná vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy.

HLAVNÍ MĚSTO VARŠAVA. Usnesením č. XXII / 743/2008 Rady hlavního města Varšavy od 10. ledna 2008 a zveřejněný v Úředním věstníku Mazowieckého vojvodství č. 23 ze dne 27. února 2008, položka 875. [online] Dostupný z: https://bip.warszawa.pl/Menu_podmiotowe/Warszawa/statut.htm.

MĚSTO KATOWICE. Usnesení č. XLIII/876/09 Rady města Katowice [online]. Dostupné z: <http://bip.katowice.eu/strona.aspx?idr=53377>

MĚSTO KATOWICE. Usnesení č. XLVI/449/97 Rady města Katowice ze dne 29 září 1997 r. [cit 2014-12-19].

MINISTERSTVO VNITRA ČR. Vzor obecně závazné vyhlášky statutárního města, statut města [online]. 2018. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vzory-pravnich-predpisu-obci.aspx> [cit. 25. 6. 2018]

NEJVYŠŠÍ SOUD ČR. Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 654/2005, ze dne 13. prosince 2005

NEJVYŠŠÍ SOUD ČR. Usnesení Nejvyššího správního soudu z 11. 6. 2013 č. 3 A o 9/201- 219

NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2008, č. j. 9 Ao 2/2008 - 62, ve věci napadení územního plánu hlavního města Prahy

POLSKO. Druk nr 1259, Poselski projekt ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy, sejm.gov.pl

POLSKO. Ustawa z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz.U. z 2015 r. poz. 1438)

POLSKO. Ustawa z dnia 18 marca 1999 r. o zmianie ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy. (Dz.U. z 1999 r. Nr 92, poz. 1044)

POLSKO. Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa. Dz.U. 1998 nr 96 poz. 603.

POLSKO. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym Dz.U. 1998 nr 91 poz. 578.

POLSKO. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r.o samorządzie gminnym, Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95

SLOVENSKO. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. v platném znění.

SLOVENSKO. Zákon č. 377/1990 Zb. Zákon Slovenskej národnej rady o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave, v platném znění.

SLOVENSKO. Zákon č. 401/1990 Zb. Zákon Slovenskej národnej rady o meste Košice, v platném znění.

SLOVENSKO. Zákon o obecním zřízení č. 369/1990 Zb.

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO. Obecně závazná vyhláška č. 10/2013, Statut města Brna, ve znění pozdějších předpisů [online]. Magistrát města Brna, 2015 [cit. 28. 4. 2015]. Dostupné z: <http://www.bрно.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/vyhlaskey-narizeni-a-opatreni-obecnepovahy/?cislo=2651&rok=2015&dokument=1&platnost=1>

STATUTÁRNÍ MĚSTO Frýdek-Místek. Zásady pro zřizování a financování osadních výborů v částech města Frýdku-Místku <https://www.frydek-mistek.cz/cz/obcan/organy-mesta/zastupitelstvo-mesta/osadni-vybory/zasady-pro-zrizovani-a-financovani-ov/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ. Směrnice Rady města Hradec Králové: Statut komisí místní samosprávy, Magistrát města Hradec Králové, 2015 [cit. 28.6. 2018]. Dostupné z: https://www.hradeckralove.org/file/8743_1_1/

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC. Obecně závazná vyhláška č. 7/2011, Statut města Liberec, ve znění pozdějších předpisů [online]. Magistrát města Liberec, 2015 [cit. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.liberec.cz/cz/mesto-samosprava/profil-statut-mesta/statut-mesta/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. Obecně závazná vyhláška č. 4/2015, Statut statutárního města Opava, ve znění pozdějších předpisů [online]. Magistrát města Opavy, 2015 [cit. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.opava-city.cz/scripts/detail.php?id=43629>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. Obecně závazná vyhláška č. 14/2013, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších předpisů [online]. Magistrát města Ostravy, 2018 [cit. 28. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/pravni-predpisy/statut-mesta-ostravy>

STATUTÁRNÍ MĚSTO PARDUBICE. Obecně závazná vyhláška č. 12/2016, Statut města Pardubic, ve znění pozdějších předpisů [online]. Magistrát města Pardubic, 2016 [cit. 28. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/vyhlaskey-a-narizeni/statut-mesta/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO PLZEŇ. Obecně závazná vyhláška č. 8/2001, Statut města Plzeň, ve znění pozdějších předpisů [online]. Magistrát města Plzně, 2017 [cit. 28. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/obcan/urad/verejne-dokumenty/statut-mesta/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO Ústí nad Labem. Obecně závazná vyhláška č. 4/2012, Statut statutárního města Ústí nad Labem [online] Magistrát města Ústí nad Labem, 2012 [cit. 28. 3. 2018]. Dostupné z: http://www.ustinl.cz/files/statut-mesta_ozv_4-2012.pdf

STATUTÁRNÍ MĚSTO Zlín. Činnost kanceláří místních částí., magistrát města, www.zline.eu [online+]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/mistni-casti-a-komise-cl-736.html> [cit. 28. 6. 2018]

STATUTÁRNÍ MĚSTO Zlín. Statut komisí místní částí. Magistrát města Zlína, 2009. [cit. 28. 6. 2018]

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1.1: Členění obcí (Zákon o obcích § 3, § 4, § 61 odst. 1).....	14
Tabulka 1.2: Orgány jednotlivých forem obecního zřízení (vč. městských částí/obvodů)	15
Tabulka 1.3: Chronologie vzniku statutárních měst po roce 1990.....	18
Tabulka 1.4: Typologie statutárních měst	29
Tabulka 1.5: Velikost městských částí/obvodů u 4 největších statutárních měst.....	30
Tabulka 1.6: Vybrané indikátory statutárních měst.....	39
Tabulka 1.7: Zdroje hospodaření Statutárního města Brno a jeho městských částí v roce 2016 v mil. Kč.....	42
Tabulka 1.8: Městské obvody Statutárního města Ostravy	43
Tabulka 1.9: Zdroje hospodaření Statutárního města Ostravy a jeho městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč	43
Tabulka 1.10: Struktura příjmů městských obvodů Ostravy v roce 2016, v mil. Kč	43
Tabulka 1.11: Výdaje Statutárního města Ostravy v roce 2016	44
Tabulka 1.12: Výdaje městských obvodů Ostravy (vybrané skupiny, 2016, v mil. Kč)	45
Tabulka 1.13: Zdroje hospodaření Statutárního města Plzně a jeho městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč	46
Tabulka 1.14: Výdaje Statutárního města Liberec v roce 2016.....	46
Tabulka 1.15: Struktura výdajů městského obvodu v Liberci v roce 2016 v mil. Kč.....	47
Tabulka 1.16: Zdroje hospodaření Statutárního města Ústí n. Labem a jeho městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč	48
Tabulka 1.17: Struktura příjmů městských obvodů v roce 2016 v mil. Kč	48
Tabulka 1.18: Struktura výdajů městských obvodů Ústí nad Labem Opavy v roce 2016 v mil. Kč	48
Tabulka 1.19: Zdroje hospodaření Statutárního města Pardubice a jeho městských obvodů v roce 2016, v mil. Kč	49
Tabulka 1.20: Výdaje Statutárního města Pardubice a jeho městských obvodů v roce 2016, v mil. Kč	49
Tabulka 1.21: Výdaje městských obvodů Pardubic na jednoho obyvatele v roce 2016	50
Tabulka 1.22: Výdaje Statutárního města Zlína z hlediska místních částí* a komisí místních částí* (2016, v mil. Kč)	51
Tabulka 1.23: Výdaje Statutárního města Opavy v roce 2016	52
Tabulka 1.24: Výdaje městských částí Opavy v roce 2016	53
Tabulka 1.25: Struktura výdajů městských částí Opavy v roce 2016 v mil. Kč	53
Tabulka 1.26: Podíly výdajů rozpočtů obvodů/částí vybraných statutárních měst na rozpočtu města (2016)	56
Tabulka 1.27: Výdaje statutárních měst nad 55 tis. obyvatel na správu v roce 2016).....	61
Tabulka 1.28: Výdaje statutárních měst nad 55 tis. obyvatel na zastupitelstva obcí v roce 2016)	62
Tabulka 1.29: Počet členů zastupitelstev a výdaje vybraných statutárních měst na správu v roce 2016	63
Tabulka 1.30: Počet zaměstnanců vybraných statutárních měst a výše mzdových nákladů	64
Tabulka 1.31: Výše příspěvku na výkon státní správy v roce 2018– SM Pardubice a SM Hradec Králové (v tis. Kč)	64
Tabulka 2.1: Samostatná a přenesená působnost obce.....	75
Tabulka 2.2: Počty členů zastupitelstva ve vazbě na počet obyvatel obce	77
Tabulka 2.3: Rozdíly mezi městem a statutárním městem	89
Tabulka 3.1: Změna spádovosti obcí v zázemí Ostravy	97
Tabulka 3.2: Obce s povinností detašovaných pracovišť v blízkých centrech.....	98
Tabulka 3.3: Počet obyvatel v ORP v zázemí Prahy	99
Tabulka 3.4: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst	101

Tabulka 3.5: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ v Černošicích	103
Tabulka 3.6: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ v Černošicích a v Praze	104
Tabulka 3.7: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Černošice.....	108
Tabulka 3.8: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ v Brandýse nad Labem - Stará Boleslav	111
Tabulka 3.9: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ v Brandýse n. Labem – St. Boleslav a v Praze.....	112
Tabulka 3.10: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Brandýs n. Labem- Stará Boleslav	115
Tabulka 3.11: Počet obyvatel v ORP v zázemí Brna.....	117
Tabulka 3.12: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst	119
Tabulka 3.13: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ ve Šlapanicích	121
Tabulka 3.14: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ ve Šlapanicích a v Brně.....	123
Tabulka 3.15: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Šlapanice	125
Tabulka 3.16: Počet obyvatel v ORP v zázemí Plzně	127
Tabulka 3.17: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst	129
Tabulka 3.18: Rozdělení agend na jednotlivá pracoviště MěÚ v Nýřanech	131
Tabulka 3.19: Rozdíl v dojezdu VHD na pracoviště MěÚ v Nýřanech a v Plzni	133
Tabulka 3.20: Nejlépe a nejhůře dostupné obce na jednotlivá pracoviště úřadu SO ORP Nýřany.....	136
Tabulka 3.21: Počet obyvatel v ORP Ostravské aglomerace	138
Tabulka 3.22: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst	140
Tabulka 3.23: Počet zaměstnanců ORP s detašovaným pracovištěm	144
Tabulka 3.24: Počet osob - návštěv, které byly odbaveny v rámci agend občanské průkazy a cestovní doklady v období 1. září až 30. listopadu 2017	146
Tabulka 3.25: Počet osob - návštěv, které byly odbaveny v rámci dopravních agend v období 1. září až 30. listopadu 2017	147
Tabulka 4.1: Porovnání vybraných měst	192
Tabulka 4.2: Samosprávné jednotky ve vybraných městech	193
Tabulka 5.1: Hustota zalidnění měst nad 30 tis. obyvatel.....	209
Tabulka 5.2: Standard základních převedených činností na MČ v rámci samostatné působnosti	215
Tabulka 5.3: Standard základních převedených činností na MO v přenesené působnosti.....	217
Tabulka 5.4: Navržené změny v rámci jednotlivých variant.....	225
Tabulka 5.5: Frekvence návštěv úřadů obyvateli u agend neuvolněných od místní příslušnosti	233
Tabulka 5.6: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí velkých měst	234
Tabulka 5.7: Změny počtu obyvatel v ORP v zázemí Plzně v letech 2009 – 2018	235
Tabulka 5.8: Změny počtu obyvatel v POÚ v zázemí Brna v letech 2009 – 2018.....	237
Tabulka 5.9: Současný stav počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna	241
Tabulka 5.10: Současný stav počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna	248
Tabulka 5.11: Současný stav počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna	251
Tabulka 5.12: Současný stav obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna	254
Tabulka 5.13: Počet obyvatel v ORP Ostravské aglomerace	260
Tabulka 5.14: Navržené změny v rámci jednotlivých variant.....	263
Tabulka 6.1: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody	274
Tabulka 6.2: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody	276
Tabulka 6.3: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody	282
Tabulka 6.4: Výkon přenesené působnosti ve SM nově nastavenými městskými obvody	284
Tabulka 6.5: Modelový výpočet změny nákladů na zastupitelstva po členění 19 nečleněných SM	285
Tabulka 6.6: Ekonomické dopady jednotlivých variant.....	287
Tabulka 6.7: Náklady na provoz detašovaného pracoviště Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	289
Tabulka 6.8: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením	290

Tabulka 6.9: Změna počtu zaměstnanců mezi variantou 1 (V1*) a variantou 0 (VO)	294
Tabulka 6.10: Změna mzdových a režijních nákladů za 1 rok při přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra	295
Tabulka 6.11: Náklad spojený s přesunem výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra.....	296
Tabulka 6.12: Celkové úspory a náklady spojené s přesunem výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti pouze do správního centra	296
Tabulka 6.13: Změna mzdových a režijních nákladů za 1 rok při přesunu výkonu agend uvolněných od místní příslušnosti do komerčních prostor v rámci velkého města (Prahy, Plzně)	297
Tabulka 6.14: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením	301
Tabulka 6.15: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením	301
Tabulka 6.16: Náklady na výstavbu budovy úřadu pro výkon agend z detašovaného pracoviště	302
Tabulka 6.17: Změna počtu obyvatel a počtu zaměstnanců úřadu způsobená změnou hranic ORP	305
Tabulka 6.18: Dopad změny hranic ORP na dostupnost ORP z obcí ve správním obvodu po silniční síti.....	306
Tabulka 6.19: Změna doby dostupnosti ORP po silniční síti v minutách.....	306
Tabulka 6.20: Podíl dojížděky dle druhu dopravního prostředku	306
Tabulka 6.21: Změna vzdálenosti úřadu a jeho časové dostupnosti pro občany včetně stanovení nákladů	307
Tabulka 6.22: Změna počtu obyvatel a počtu zaměstnanců úřadu způsobená změnou hranic ORP	308
Tabulka 6.23: Změna počtu obyvatel a rozlohy území, kterého se týká navrhovaná změna	310
Tabulka 6.24: Počet obyvatel a rozloha území krajů a ČR.....	310
Tabulka 6.25: Počet obyvatel a rozloha území krajů a ČR.....	312
Tabulka 6.26: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně	316
Tabulka 6.27: Změna dostupnosti po silniční síti v rámci Varianty 3 Metropolitní oblast „Velké Brno“	317
Tabulka 6.28: Průměrná doba dostupnosti v minutách v rámci Varianty 3 Metropolitní oblast „Velké Brno“	317
Tabulka 6.29: Podíl dojížděky dle druhu dopravního prostředku	317
Tabulka 6.30: Změna vzdálenosti úřadu a jeho časové dostupnosti pro občany včetně stanovení nákladů	318
Tabulka 6.31: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně	319
Tabulka 6.32: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně	322
Tabulka 6.33: Změna dostupnosti po silniční síti v rámci Varianty 3 Metropolitní oblast „Velká Plzeň“	322
Tabulka 6.34: Průměrná doby dostupnosti v minutách Metropolitní oblast „Velká Plzeň“	322
Tabulka 6.35: Podíl dojížděky dle druhu dopravního prostředku	323
Tabulka 6.36: Změna vzdálenosti úřadu a jeho časové dostupnosti pro občany včetně stanovení nákladů	323
Tabulka 6.37: Porovnání stavu obyvatel a rozlohy území před změnou a po změně	324
Tabulka 6.38: Ekonomické dopady jednotlivých variant.....	325
Tabulka 8.1: Vybrané agendy OkÚ přenesené na ORP	344
Tabulka 8.2: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Černošice veřejnou hromadnou dopravou	346
Tabulka 8.3: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav veřejnou hromadnou dopravou	354
Tabulka 8.4: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Nýřany veřejnou hromadnou dopravou	361
Tabulka 8.5: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Šlapanice veřejnou hromadnou dopravou.....	367
Tabulka 8.6: Kompetence svěřené MČ/MO statutárních měst v samostatné působnosti (% udává podíl MČ/MO se svěřenými kompetencemi)	371
Tabulka 8.7: Kompetence svěřené MČ/MO statutárních měst v přenesené působnosti (% udává podíl MČ/MO se svěřenými kompetencemi)	379
Tabulka 8.8: Vybrané ukazatele statutárních měst pro stanovení příjmů ze sdílených daní.....	387
Tabulka 8.9: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v ČR	402
Tabulka 8.10: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí Prahy	407

Tabulka 8.11: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí Brna.....	412
Tabulka 8.12: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí Plzně.....	414
Tabulka 8.13: Výpočet nákladů na 1 MČ v rámci kap. 6.1.2.2 – Možnost A	418

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1.1: Základní znaky vymezující postavení obcí ve veřejné správě	14
Obrázek 1.2: Statutární města v České republice k 31. 8. 2018.....	19
Obrázek 1.3: Městské části hl. města Praha.....	24
Obrázek 3.1: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou.....	100
Obrázek 3.2: Rozložení obcí v SO ORP Černošice.....	102
Obrázek 3.3: Spádová oblast SO ORP Černošice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ v Černošicích.....	107
Obrázek 3.4: Spádová oblast SO ORP Černošice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Praze.....	109
Obrázek 3.5: Rozložení obcí v SO ORP Brandýs nad Labem - Stará Boleslav	110
Obrázek 3.6: Spádová oblast SO ORP Brandýs n. Labem – Stará Boleslav dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ v Brandýse n. Labem	114
Obrázek 3.7: Spádová oblast SO ORP Brandýs n. Labem – Stará Boleslav dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Praze	116
Obrázek 3.8: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou.....	118
Obrázek 3.9: Rozložení obcí v SO ORP Šlapanice	120
Obrázek 3.10: Spádová oblast SO ORP Šlapanice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ.....	124
Obrázek 3.11: Spádová oblast SO ORP Šlapanice dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Brně	126
Obrázek 3.12: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou.....	128
Obrázek 3.13: Rozložení obcí v SO ORP Nýřany	130
Obrázek 3.14: Spádová oblast SO ORP Nýřany dle dojezdu individuální dopravou a VHD na pracoviště MěÚ v Nýřanech.....	135
Obrázek 3.15: Spádová oblast SO ORP Nýřany dle dojezdu individuální dopravou a VHD na detašované pracoviště MěÚ v Plzni	137
Obrázek 3.16: Dopravní dostupnost do správního centra ORP individuální automobilovou dopravou.....	139
Obrázek 4.1: Funkční zázemí města Varšavy.....	156
Obrázek 4.2: Návrh vymezení Varšavské metropolitní oblasti	157
Obrázek 4.3: Funkční zázemí města Vídně.....	165
Obrázek 4.4: Funkční zázemí města Bratislavy.....	172
Obrázek 4.5: Funkční zázemí města Mnichova	186
Obrázek 5.1: Přeřazení obcí ze SO ORP Nýřany do SO ORP Plzeň.....	236
Obrázek 5.2: Přeřazení obcí ze SO ORP Šlapanice do SO ORP Brno.....	238
Obrázek 5.3: Znázornění území v zázemí Prahy	242
Obrázek 5.4: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Prahy na počtu obyvatel jednotlivých obcí v zázemí Prahy.....	243
Obrázek 5.5: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Prahy z obcí ze SO ORP v zázemí Prahy	244
Obrázek 5.6: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Prahy – současný stav.....	246
Obrázek 5.7: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ve správním centru ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Prahy – současný stav.....	246
Obrázek 5.8: Znázornění území v zázemí Brna.....	248
Obrázek 5.9: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Brna na počtu obyvatel jednotlivých obcí v zázemí Brna	249

Obrázek 5.10: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Brna z obcí ze SO ORP v zázemí Brna	250
Obrázek 5.11: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Brna – současný stav	252
Obrázek 5.12: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Brna –stav po změně	252
Obrázek 5.13: Znázornění území v zázemí Plzně.....	253
Obrázek 5.14: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Plzně na počtu obyvatel jednotlivých obcí v zázemí Plzně.....	255
Obrázek 5.15: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Plzně z obcí ze SO ORP v zázemí Plzně	256
Obrázek 5.16: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Plzně – současný stav	258
Obrázek 5.17: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Plzně –stav po změně	258
Obrázek 5.18: Znázornění území v zázemí Ostravy.....	259
Obrázek 5.19: Podíl vyjíždějících (do škol a zaměstnání) do Ostravy na počtu obyv. obcí v zázemí Ostravy	261
Obrázek 5.20: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin na úřad ORP z obcí ze SO ORP v zázemí Ostravy	262
Obrázek 5.21: Znázornění průměrné doby dojezdu VHD na 8 hodin do Ostravy z obcí v SO ORP v zázemí Ostravy	262

8 PŘÍLOHY

8.1 Příloha č. 1: Vybrané agendy OkÚ přenesené na ORP

Tabulka 8.1: Vybrané agendy OkÚ přenesené na ORP

Věcná problematika	Právní norma
loterie a podobné hry	202/1990 Sb.
řízení ve věci místních poplatcích	565/1990 Sb.
památková péče	20/1987 Sb.
sociální zabezpečení	100/1988 Sb.
sociální zabezpečení	114/1988 Sb.
sociální zabezpečení	582/1991 Sb.
státní sociální podpora	117/1995 Sb.
sociálně právní ochrana dětí	359/1999 Sb.
veřejné zdravotní pojištění	48/1997 Sb.
návykové látky	167/1998 Sb.
byty zvláštního určení	102/1992 Sb.
obč. soudní řád	99/1963 Sb.
shromažďovací právo	94/1990 Sb.
státní občanství	40/1993 Sb.
všeobecná správa	41/1993 Sb.
střelné zbraně a střelivo	119/2002 Sb.
azyl	325/1999 Sb.
občanské průkazy	328/1999 Sb.
cestovní doklady	329/1999 Sb.
evidence obyvatel	133/2000 Sb.
integrovaný záchranný systém	239/2000 Sb.
matriky	301/2000 Sb.
národnostní menšiny	273/2001 Sb.
živnostenské úřady	570/1991 Sb.
ochrana spotřebitele	634/1992 Sb.
územní plán	50/1976 Sb.
myslivost	449/2001 Sb.
rybářství	102/1963 Sb.
zemědělská půda	229/1991 Sb.
transformace zemědělství	39/1993 Sb.
lesy	289/1995 Sb.
veterinární péče	166/1999 Sb.
vodní zákon	254/2001 Sb.
vodovody a kanalizace	274/2001 Sb.
branný zákon	218/1999 Sb.
obrana ČR	222/1999 Sb.
silniční doprava	111/1994 Sb.
pozemní komunikace	13/1997 Sb.
řízení motorových vozidel	247/2000 Sb.

provoz na pozemních komunikacích	361/2000 Sb.
provoz na pozemních komunikacích	56/2001 Sb.
ochrana přírody	114/1992 Sb.
ochrana zem. půdního fondu	334/1992 Sb.
odpady	185/2001 Sb.
krizové stavy	241/2000 Sb.
atomový zákon	18/1997 Sb.

8.2 Příloha č. 2: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Černošice, Brandýs n. Labem-Stará Boleslav, Nýřany a Šlapanice veřejnou hromadnou dopravou

Tabulka 8.2: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Černošice veřejnou hromadnou dopravou

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun +Č- čekání)	Počet přestupů	Cesta přes Prahu (Ano, Ne)	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj)	Doba cesty z obce bydliště na úřad v min.	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun +Č- čekání)	Počet přestupů	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj)
Bojanovice	86	43 min A 29 min P/č 14 min V	1	ano	A, V	57	43 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Bratřínov	86	48 min A 19 min P/č 14 V	1	ano	A, V	62	48 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Březová-Oleško	76	33min A 2 min P 19 A 8 min P 14 min V	2	ano	A, V	68	33min A 2 min P 19 A 5 min P 9 min M	2	A, M
Buš	79	51 min A 14 min P 14 min V		ano	A, V	60	51 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Černolice	31	12 min A 11min P/č 8 min V	1	ne	A, V	65	12 min A 9 min P 30 min A 5 min P 9 min M	2	A, M, CH
Černošice	3	3 min V	0	ne	V	30	16 min V 5 min P 9 min M	1	A, M
Červený Újezd	77	28 min A 5 min P 25 min M 5 min P 14 min V	2	ano	A,V	52	28 min A 5 min P 19 min M	1	A, M

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Číčovice	93	27 min A 6 min P/č 36 min V 10 min P/č 14 min V	2	ano	A, V	83	27 min A 6 min P 36 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Čisovice	95	57min A 24 min P/č 14 min V	1	ano	A, V	71	57 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Davle	48	30min A 4 min P/č 14 min V	1	ano	A, V	44	30 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Dobrovíz	83	40 min A 6 min P/č 15 min M 8 min P/č 14 min V	2	ano	A, V, M	81	46 min A 6 min P 15 min M 5 min P 9min M	2	A, M
Dobříč	45	40min A 5 min P/č	1	ano	A, V	39	12 min A 3 min P 15 min M 5 min P 9 min M	2	A, V, M
Dobřichovice	8	8 min V	0	ne	V	38	24 min V 5 min P 9 min M	1	V, M
Dolní Břežany	58	17 min A 2 min P/č 19 min A 6 min P/č 14 min V	2	ano	A, V	52	17 min A 2 min P 19 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Drahelčice	65	16 min A 4 min P/č 15 min M 16 min P/č 14 min V	3	ano	A, V, M	49	16 min A 4 min P 15 min A 5 min P 9 min M	2	V, M
Holubice	88	31 min A 9 min P/č 30 min T 4 min P/č 14 min V	2	ano	A, T, V	84	31 min A 9 min P 30 min 7 5 min P 9 min M	2	M, T
Horoměřice	61	9 min A 4 min P 30 min T 4 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	57	9 min A 4 min P 30 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Hostivice	48	8 min A 6 min P 15 min M 5 min P 14 min V		ano	A, V, M	43	8 min A 6 min P 15 min M 5 min P 9 min M	2	A, M
Hradištko	69	43 min A 12 min P 14 min V		ano	A, V	57	43 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Hvozdnice	72	39 min A 19 min P/Č 14 min V	1	ano	A, V	53	39 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Choteč	31	21 min A 5 min P 5 min V	1	ano	A, V	54	21 min A 10 min P 9 min M 5 min P 9 min M	2	A, M
Chrášťany	50	4 min A 2 min P 15 min M 5 min P 14 min V	2	ano	A, V, M	35	4 min A 2 min P 15 min M 5 min P 9 min M	2	A, M
Chýně	58	6 min V 5 min P 20 min V 13 min P/č 14 min V	2	ano	A, V	45	6 min V 5 min P 20 min V 5 min P 9 min M	2	V, M
Chýnice	42	32 min A 5 min P 5 min V	1	ano	A, V	46	19 min A 2 min P 11 min M 5 min P 9 min M	2	A, M
Jeneč	57	14 min A 4 min P 15 min M 10 min P/Č 14 min V	2	ano	A, V, M	47	14 min A 4 min P 15 min M 5 min P 9 min M	2	A, M
Jesenice	63	16 min A 5 min P 20 min M 8 min P 14 min V	2	ano	A, V, M	55	16 min A 5 min P 20 min A 5 min P 9 min M	2	A, M

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Jílové u Prahy	83	36 min A 1 min P 20 min A 12min P/Č 14 min V	2	ano	A, V	71	36 min A 1 min P 20 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Jíloviště	48	30 min A 4 min P 14 min V	1	ano	A, V	44	30 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Jinočany	45	18 min V 13 min P/Č 14 min V	1	ano	V	32	18 min V 5 min P 9 min M	1	A, M
Kamenný Přívoz	116	49 min A 4 min P 20 min A 29 min P/Č 14 min V	2	ano	A, V	87	49 min A 4 min P 20 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Karlík	15	15 min A	0	ne	A	43	6 min A 4 min P 24 min V 5 min P 9 min M	2	A, M
Klínec	56	10 min A 32 min P/č 14 min V	1	ano	A, V	24	10 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Kněžves	74	11 min A 7 min P 36 min V 6 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	68	11 min A 7 min P 36 min T 5 min P 9 min M	2	A, M, T
Kosoř	19	9 min A 5 min P 5 min V	1	ano	A, V	42	9 min A 10 min P 9 min V 5 min P 9 min M	2	A, V, M
Kytín	73	10 min A 5 min P 29 min A 15 min P/č 14 min V	2	ano	A, V	58	10 min A 5 min P 29 min A 5 min P 9 min M	2	A, V, M

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Lety	40	4 min A 23 min P/č 13 min A	1	ne	A	72	4 min A 25 min P 29 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Libčice nad Vltavou	58	18 min V 6 min P 5 min M 7 min P 22 min V	2	ANO	V, M	39	18 min V 6 min P 5 min M 5 min P 5 min M	2	V, M
Libeň	90	36 min A 6 min P 21 min A 13 min P/č 14 min V	2	ano	A, V	77	36 min A 6 min P 21 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Lichoceves	80	27min A 3 min P 30 min T 6 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	74	27 min A 3 min P 30 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M
Líšnice	58	22 min A 22 min P 14 min V	1	ano	A, V	36	22 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Měchenice	45	27 min A 4 min P 14 min V	1	ano	A, V	41	27 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Mníšek pod Brdy	58	29 min A 15 min P 14 min V	1	ano	A, V	43	29 min A 5 min P 9 min M	1	A, M
Nučice	52	25 min V 13 min P 14 min V	2	ano	A, V	39	25 min V 5 min P 9 min M	2	A, V, M
Ohrobec	67	26 min A 2 min P 19 min A 6 min P 14 min V	2	ano	A, V	61	26 min A 2 min P 19 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Okoř	94	28 min A 6 min P 36 min T 10 min P 14 min V	2	ano	A, V, T	84	28 min A 6min P 36 min T 5 min P 9 min M	2	A, M, T

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Okrouhlo	75	34 min A 2 min P 19 min A 6 min P 14 min V	2	ano	A, V	69	34 min A 2 min P 19 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Ořech	43	10 min A 2 min P 11 min M 6 min P 14 min V	2	ano	A, V, M	37	10 min A 2 min P 11 min M 5 min P 9 min M	2	A, M
Petrov	74	34 min V 10 min P 8 min A 8 min P 14 min V	2	ano	A, V	66	34 min A 10 min P 8 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Pohoří	112	50 min A 6 min P 15 min A 27 min P 14 min V	2	ano	A, V	85	50 min A 6 min P 15 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Průhonice	60	14 min A 6 min P 17 min M 9 min P 14 min V	2	ano	A, V, M	47	14 min A 6 min P 17 min M 5 min P 5 min M	2	A, M
Psáry	72	25 min A 1 min P 20 min A 12 min P 14 min V	2	ano	A, V	60	25 min A 1 min P 20 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Ptice	72	23 min A 4 min P 15 min M 16 min P 14 min V	2	ano	A, V, M	56	23 min A 4 min P 15 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Roblín	16	11 min A	0	ne	A	73	37 min A 6 min P 16 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Roztoky	66	13 min A 6 min P 25 min T 8 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	58	13 min A 6 min P 25 min T 5 min P 9 min M	2	A, M, T
Rudná	47	20 min A 13 min P 14 min V	1	ano	A, V	34	20 min A 5 min P 9 min M	1	A, M

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Řevnice	13	13 min V	0	ne	V	43	29 min V 5 min P 9 min M	1	V, M
Řitka	39	20 min A 5 min P 14 min V	1	ano	A, V	34	20 min V 5 min P 9 min M	1	V, M
Slapy	76	48 min A 14 min P 14 min V	1	ano	A, V	62	48 min V 5 min P 9 min M	1	V, M
Statenice	70	13 min A 9 min P 30 min T 4 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	66	13 min A 9 min P 30 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M
Středokluky	81	20 min A 7 min P 34 min T 6 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	75	20 min A 7 min P 34 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M
Svrkyně	90	37 min A 4 min P 25 min T 10 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	80	37 min A 4 min P 25 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M
Štěchovice	56	38 min A 4 min P 14 min V	1	ano	A, V	56	38 min A 4 min P 5 min P 9 min M	2	A, M
Tachlovice	46	36 min A 5 min P 5 min V	1	ne	A, V	50	7 min A 11 min P 18 min V 5 min P 9 min M	2	A, V, M
Trnová	61	33 min A 14 min P 14 min V	1	ano	A, V	61	33 min A 14 min V 5 min P 9 min M	1	A, V, M
Třebotov	27	17 min A 5 min P 5 min V	1	ano	A, V	50	17 min A 10 min P 9 min V 5 min P 9 min M	2	A, V, M
Tuchoměřice	72	19 min A 5 min P 30 min T 4 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	68	19 min A 5 min P 30 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Tursko	80	23 min A 9 min P 30 min T 4 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	76	23 min A 9 min P 30 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M
Úholičky	63	16 min V 7 min P 9 min V 10 min P 21 min V	2	ano	V	42	16 min V 7 min P 9 min V 5 min P 5 min M	2	V, M
Úhonic	70	21 min A 4 min P 15 min M 16 min P 14 min V	2	ano	A, V, M	54	21 min A 4 min P 15 min M 5 min P 9 min M	2	A, M
Únětice	86	26 min A 9 min P 25 min T 12 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	74	26 min A 9 min P 25 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M
Velké Přílepy	73	16 min A 9 min P 30 min T 4 min P 14 min V	2	ano	A, T, V	69	16 min A 9 min P 30 min T 5 min P 9 min M	2	A, T, M
Vestec	55	13 min A 2 min P 20 min A 6 min P 14 min V	2	ano	A, V	49	13 min A 2 min P 20 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Vonoklasy	9	9 min A	0	ne	A	60	9 min A 21 min P 16 min V 5 min P 9 min M	2	A, V, M
Vrané nad Vltavou	57	17 min V 8 min P 8 min A 10 min P 14 min V	2	ano	A, V	47	17 min V 8 min P 8 min A 5 min P 9 min M	2	A, V, M
Všenory	6	6 min V	0	ne	V	36	22 min V 5 min P 9 min M	1	V, M
Zahořany	67	7 min A 3 min P 27 min A 15 min P 14 min V	2	ano	A, V	51	7 min A 3 min P 27 min A 5 min P 9 min M	2	A, M

Pracoviště MěÚ v Černošicích Riegrova 1220, Černošice						Pracoviště MěÚ v Praze Podskalská 19, Praha 2			
Zbuzany	43	16 min V 13 min P 14 min V	1	ano	V	30	16 min V 5 min P 9 min M	1	V, M
Zlatníky- Hodkovice	73	19 min A 6 min P 21 min A 13 min P 14 min V	2	ano	A, V	60	19 min A 6 min P 21 min A 5 min P 9 min M	2	A, M
Zvole	79	30 min A 1 min P 20 min A 14 min P 14 min V	2	ano	A, V	65	30 min A 1 min P 20 min A 5 min P 9 min M	2	A, M

Tabulka 8.3: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Brandýs n. Labem-Stará Boleslav veřejnou hromadnou dopravou

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav Masarykovo náměstí 1,2						Pracoviště MěÚ v Praze Biskupská 7			
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun + čekání)	Počet přestupů	Cesta přes Prahu (Ano, Ne)	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak, T - tramvaj)	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun + čekání)	Počet přestupů	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak, T - tramvaj)
Bašť	36	36 min A	0	ne	A	39	26 min A 3 min P 10 min M	1	A, M
Borek	12	12 min A	0	ne	A	50	6 min A 6 min P 16 min A 6 min P 16 min M	2	A, M
Bořanovice	55	4 min A 19 min P 39 min A	1	ne	A	26	13 min A 4 min P 9 min M	1	A, M
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	-	-	-	ne	-	38	16 min A 6 min. P 16 min. M	1	A, M

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav Masarykovo náměstí 1,2						Pracoviště MěÚ v Praze Biskupská 7			
Brázdim	38	12 min A 9 min P 17 min A	1	ne	A	43	26 min A 1 min P 16 min M	1	A, M
Čelákovice	14	14 min A	0	ne	A	34	27 min V 6 min P 1 min M	1	V, M
Dobročovice	91	9 min A 10 min P 6 min A 26 min P 40 min A	2	ne	A	59	16 min A 2 min P 21 min A 3 min P 17 min M	2	A, M
Dřevčice	11	11 min A	0	ne	A	35	17 min A 2 min P 16 min M	2	A, M
Dřísy	14	14 min A	0	ne		71	50 min A 5 min P 16 min M	1	A, M
Hlavenec	8	8 min A	0	ne	A	40	6 min A 1 min P 14 min A 2 min P 17 min M	2	A, M
Horoušany	60	29 min A 15 min P 16 min A	1	ano	A	44	24 min A 4 min P 16 min M	1	A, M
Hovorčovice	52	19 min A 4 min P 29 min A	1	ano	A	35	18 min A 1 min P 16 min M	1	A, M
Husinec	81	20 min A 8 min P 9 min A 9 min P 35 min A	2	ano	A	50	20 min A 8 min P 9 min A 4 min P 9 min M	2	A, M
Jenštejn	14	14 min A	0	ne		33	16 min A 1 min P 16 min M	2	A, M
Jirny	50	19 min A 15 min P 16 min A	1	ano	A	26	19 min A ČM - 4 min P 16 min M	1	A, M
Káraný	15	15 min A	0	ne	A	74	53 min A 6 min P 15 min M	1	A, M

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav Masarykovo náměstí 1,2						Pracoviště MěÚ v Praze Biskupská 7			
Klecany	71	26 min A 6 min P 8 min M 2 min P 29 min A	2	ano	A M	39	26 min A 4 min P 9 min M	1	A, M
Klíčany	65	14 min A 3 min P 10 min A 3 min P 35 min A	2	ano	A	40	14 min A 3 min P 10 min A 4 min P 9 min M	2	A, M
Konětopy	17	17 min A	0	ne	A	75	16 min A 5 min P 30 min A 7 min P 17 min M	2	A, M
Kostelní Hlavno	13	13 min A	0	ne	A	45	11 min A 2 min P 13 min A 2 min P 17 min M	2	A, M
Křenek	22	22 min A	0	ne	A	66	22 min A 6 min P 16 min A 6 min P 16 min M	2	A, M
Květnice	76	3 min A 15 min P 39 min A 3 min P 16 min A	2	ano	A	77	3 min A 15 min P 39 min A 4 min P 16 min M	2	A, M
Lázně Toušeň	19	19 min A	2	ne	A	61	8 min A 18 min P 27 min V 5 min P 3 min M	2	A, M
Lhota	9	9 min A	0	ne	A	68	9 min A 5 min P 30 min A 7 min P 17 min M	2	A, M
Líbeznice	33	33 min A	0	ne	A, M	28	14 min A 4 min P 10 min M	1	A, M

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav Masarykovo náměstí 1,2						Pracoviště MěÚ v Praze Biskupská 7			
Máslovice	79	5 min A 14 min P 60 min A	1	ano	A	63	30 min A 9 min P 11 min A 4 min P 9 min M	2	A, M
Měšice	55	22 min A 4 min P 29 min A	1	ano	A	41	22 min A 4 min P 15 min M	1	A, M
Mochov	43	25min A 2 min P 16 min A	1	ano	A	45	25 min A 4 min P 16 min M	1	A, M
Mratín	32	6 min A 9 min P 17 min A	1	ne	A	50	26 min A 4 min P 20 min M	1	A, M
Nehvizdy	36	18 min A 2 min P 16 min A	1	ano	A	38	18 min A 4 min P 16 min M	1	A, M
Nová Ves	61	28 min A 4 min P 29 min A	1	ano	A	52	28 min A 4 min P 20 min M	1	A, M
Nový Vestec	9	9 min A	0	ne	A	68	47 min A 6 min P 15 min M	1	A, M
Odolena Voda	63	18 min A 6 min P 8 min M 2 min P 29min A	2	ano	A M	31	18 min A 4 min P 9 min M	1	A, M
Panenské Břežany	70	19 min A 2 min P 11 min A 3 min P 35 min A	2	ano	A	45	19 min A 2min P 11 min A 4 min P 9 min M	2	A, M
Podolanka	15	15 min A	0	ne	A	32	15 min A 1 min P 16 min M	1	A, M
Polerady	17	17 min A	0	ne	a	45	28 min A 1 min P 16 min M	1	A, M

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav Masarykovo náměstí 1,2						Pracoviště MěÚ v Praze Biskupská 7			
Předboj	62	21min A 5 min P 5 min M 2 min P 29 min A	2	ano	A, M	39	21 min A 4 min P 10 min M	1	A, M
Přezletice	28	3 min A 6 min P 19 min A	1	ano	A	45	27 min A 5 min P 13 min M	1	A, M
Radonice	22	22 A	0	ano	A	29	9 min A 4 min P 16 min M	1	A, M
Sedlec	60	10 min A 2 min P 11 min A 4 min P 33 min A	2	ano	A	36	10 min A 2 min P 11 min A 4min P 9 min M	2	A, M
Sibřina	60	41 min A 3 min P 16 min A	1	ano	A	61	41 min A 4 min P 16 min M	1	A, M
Sluhy	28	28 min A	0	ano	A	46	22 min A 4 min P 20 min M	1	A, M
Sudovo Hlavno	19	19 min A	0	ne	A	71	20 min A 13min P 16 min A 6 min P 16 min M	2	A, M
Svémyslice	17	17 min A	0	ne	A	42	22 min A 4 min P 16 min M	1	A, M
Šestajovice	34	15 min A 3 min P 16 min A	1	ano	A	35	15 min A 4 min P 16 min M	1	A, M
Škvorec	82	30 min A 6 min P 17 min A 2 min P 27 min A	2	ano	A	73	30 min A 6 min P 17 min A 4 min P 16 min M	2	A, M
Úvaly	52	8 min V 9 min P 11 min A 8 min P 16 min A	2	ano	A, V	48	8 min V 9 min P 11 min A 4 min P 16 min M	2	A, M, V

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav Masarykovo náměstí 1,2						Pracoviště MěÚ v Praze Biskupská 7			
Veleň	49	19min A 1 min P 29 min A	1	ano	A	43	19 min A 4 min P 20 min M	1	A, M
Veliká Ves	99	49 min A 7 min P 8 min M 6 min P 29 min A	2	ano	A, M	62	49 min A 4 min P 9 min M	1	A, M
Větrušice	66	22 min A 6 min P 8 min M 1 min P 29 min A	2	ano	A, M	33	22 min A 4 min P 7 min M	1	A, M
Vodochody	79	26 min A 6 min P 3 min T 6 min P 8 min M 1min P 29 min A	3	ano	A, T, M	46	26 min A 6 min P 3 min T 4min P 7 min M	2	A, T, M
Vyšehořovice	59	8 min A 1 min P 25 min A 9 min P 16 min A	2	ano	A, M	50	8 min A 1 min P 25 min A 9 min P 7 min M	2	A, M
Zápy	30	11 min A 15 min P 4 min A	1	ne	A	46	30 min A 1 min P 15 min M	1	A, M
Záryby	18	8 min A 1 min P 9 min A	1	ne	A	51	8 min A 3 min P 20 min A 4 min P 16 min M	2	A, M
Zdiby	56	8 min A 7 min P 8 min M 4 min P 29 min A	2	ano	A, M	19	8 min A 4 min P 7 min M	1	A, M
Zeleneč	38	16 min A 6 min P 16 minA	1	ano	A	36	16 min A 4 min P 16 min M	1	A, M

Pracoviště MěÚ v Brandýs n. Labem-Stará Boleslav Masarykovo náměstí 1,2						Pracoviště MěÚ v Praze Biskupská 7			
Zlatá	76	24 min A 6 min P 17 min A 2 min P 27 min A	2	ano	A	67	24 min A 6 min P 17 min A 4 min P 16 min M	2	A, M
Zlonín	50	14 min A 13 min P 23 min A	1	Ano		40	5 min A 5 min P 16 min A 5 min P 9 min M	2	A, M

Tabulka 8.4: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Nýřany veřejnou hromadnou dopravou

Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295 330 23 Nýřany						Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39 301 00 Plzeň			
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun +Č-čekání)	Počet přestupů	Cesta přes Plzeň (Ano, Ne)	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak)	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun +Č-čekání)	Počet přestupů	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak)
Bdeněves	47	16 min A 10 min P 21 min A	1	Ano	A	32	14 min A 9 min P 5 min MHD 4 min P 3 min MHD	2	A, MHD
Blatnice	7	7 min V	0	Ne	V	48	29 min A 4 min P 11 min MHD 3 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Blažim *	96	41 min A 14 min P 41 min A	1 dojezd pouze odpoledne	Ano	A	99	72 min A 9 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Bučí	96	35 min A 40 min P 21 min P	1	Ano	A	51	25 min A 8 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Čeminy	48	16 min A 11 min P 21 min A	1	Ano	A	40	22 min A 5 min P 5 min MHD 4 min P 7 min MHD	2	A, MHD
Čerňovice	134	43 min A 70 min P 21 min A	1	Ano	A	57	43 min A 6 min P 5 min MHD 4 min P 2 min MHD	2	A, MHD
Česká Bříza	88	29 min A 64 min P 28 min V	2	Ano	A,V	36	20 min A 5 min P 11 min MHD	1	A, MHD
Dolany	108	27 min A 60 min P 28 min P	2	Ano	A,V	45	24 min A 14 min P 7 min MHD	1	A, MHD

Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295 330 23 Nýřany							Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39 301 00 Plzeň		
Druztová	103	22 min. bus 53 přestup 7 min. přesun 28 min. vlak	2	Ano	A,V	40	19 min. bus 14 min. přestup 7 min. MHD	1	A, MHD
Heřmanov a Huť	35	7 min A 16 min P 12 min A	2	Ano	A	71	7 min A 16 min P 29 min A 4 min P 11 min MHD 3 min P 1 min MHD	3	A, MHD
Hněvnice	67	5 min A 47 min P 15 min V	1	Ne	A,V	83	5 min A 26 min P 29 min A 5 min P 5 min MHD 12 min P 7 min MHD	3	A, MHD
Horní Bříza	93	23 min V 42 min P 28 min V	1	Ano	V	31	15 min A 1 min P 15 min MHD	1	A, MHD
Hromnice *	97	34 min A 42 min P 28 min V	1	Ano	A,V	43	22 min A 14 min P 7 min MHD	1	A, MHD
Chotíkov	72	14 min A 37 min P 21 min A	1	Ano	A	26	9 min A 2 min P 15 min MHD	1	A, MHD
Kaceřov *	120	55 min A 12 min P 33 min A	1	Ano	A,V	60	51 min A 2 min P 7 min MHD	1	A, MHD
Kbelany	19	19 min A	0	Ne	A	55	36 min A 4 min P 11 min MHD 3 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Kozolupy	87	17 min V 42 min P 28 min V	1	Ano	V	30	7 min A 1 min P 12 min MHD 3 min P 7 min MHD	2	A, MHD
Krašovice	94	33 min A 54 min P 21 min A	1	Ano	A	49	23 min A 8 min P 18 min MHD	1	A, MHD

Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295 330 23 Nýřany						Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39 301 00 Plzeň			
Krsy	94	41 min A 61 min P 21 min A	1	Ano	A	95	68 min A 9 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Křelovice	147	56 min A 70 min P 21 min A	1	Ano	A	76	49 min A 9 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Kunějovice *	163	42 min A 100 min P 21 min A	1	Ano	A	55	34 min A 6 min P 15 min MHD	1	A, MHD
Ledce	61	30min A 10 min P 21 min A	1	Ano	A	46	22 min A 14 min P 13 min MHD	1	A, MHD
Líně	15	15 min A	0	Ne	A	34	7 min A 8 min P 16 min MHD 4 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Líštiny	81	23 min. bus 37 min. přestup 21 min. bus	1	Ano	A	33	12 min. bus 6 min. přestup 15 min. MHD	1	A, MHD
Lochousice	88	10 min A 63 min P 15 min V	1	Ne	A,V	94	9 min A 3 min P 18 min A 13 min P 41 min V 18 min P 1 min MHD 2 min P 1 min MHD	4	A, V, MHD
Město Touškov	81	27 min MHD 33 min P 28 min V	1	Ano	V, MHD	29	15 min A 6 min P 5 min MHD 4 min P 2 min MHD	2	A, MHD
Myslinka	18	18 min A	0	Ne	A	63	46 min A 2 min P 15 min MHD	1	A, MHD
Nadryby	116	30 min A 65 min P 28 min V	1	Ano	A,V	53	32 min A 14 min P 7 min MHD		A, MHD

Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295 330 23 Nýřany							Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39 301 00 Plzeň		
Nekmíř	79	48 min A 69 min P 21 min A	1	Ano	A	64	40 min A 11 min P 13 min MHD	1	A, MHD
Nevřeň	77	19 min A 37 min P 21 min A	1	Ano	A	32	13 min A 1 min P 18 min MHD		A, MHD
Nýřany	-	-	-	-	-	36	17 min V 4 min P 11 min MHD 3 min P 1 min MHD	2	V, MHD
Ostrov u Bezdružic	181	12 min A 20 min P 28 min A 100 min P 21 min A	2	Ano	A	84	57 min A 9 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Pernarec	139	48 min A 70 min P 21 min A	1	Ano	A	62	48 min A 6 min P 5 min MHD 4 min P 2 min MHD	2	A, MHD
Plešnice	93	23 min V 42 min P 28 min V	1	Ano	V	40	23 min V 14 min P 2 min MHD 4 min P 3 min MHD	2	V, MHD
Pňovany	99	29 min V 42 min P 28 min V	1	Ano	V	40	17 min V 19 min P 2 min MHD 7 min P 2 min MHD	2	V, MHD
Přehýšov	39	11 min A 16 min P 12 min A	1	Ne	A	72	11 min V 8 min P 30 min V 19 min P 2 min MHD 7 min P 2 min MHD	3	V, MHD
Příšov	146	25 min A 100 min P 21 min A	1	Ano	A	38	12 min A 9 min P 18 min MHD	1	A, MHD

Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295 330 23 Nýřany							Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39 301 00 Plzeň		
Rochlov	9	9 min V	0	Ne	V	52	33 min A 4 min P 11 min MHD 3 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Tatiná	74	43 min A 10 min P 21 min A	1	Ano	A	59	35 min A 14 min P 13 min MHD	1	A, MHD
Tlučná	2	2 min V	0	Ne	V	37	19 min A 3 min P 11 min MHD 3 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Trnová	92	31 min A 40 min P 21 min A	1	Ano	A	47	21 min A 8 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Třemošná	84	14 min V 42 min P 28 min V	1	Ano	V	27	7 min A 7 min P 13 min MHD	1	A, MHD
Úherce	5	5 min A	0	Ne	A	45	25 min A 4 min P 16 min MHD 1 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Újezd nade Mží	115	24 min A 70 min P 21 min A	1	Ano	A	38	24 min A 6 min P 5 min MHD 5 min P 2 min MHD	2	A, MHD
Úlice	54	23 min A 10 min P 21 min A	1	Ano	A	40	22 min A 9 min P 5 min MHD 4 min P 3 min MHD	2	A, MHD
Úněšov	89	31 min A 37 min P 21 min A	1	Ano	A	41	20 min A 6 min P 15 min MHD	1	A, MHD

Pracoviště MěÚ v Nýřanech Benešova třída 295 330 23 Nýřany						Pracoviště MěÚ v Plzni Americká 8/39 301 00 Plzeň			
Úterý	156	85 min A 15 min P 13 min A 47 min P 6 min V	2	Ano	A,V	106	79 min A 9 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Vejprnice	6	6 min V	0	Ne	V	23	7 min A 1 min P 11 min MHD 3 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Vochoz	84	14 min V 42 min P 28 min V	1	Ano	V	31	14 min V 15 min P 2 min MHD 4 min P 3 min MHD	2	V, MHD
Všeruby	101	30 min A 15 min P 13 min A 47 min P 6 min V	2	Ano	A,V	51	24 min A 9 min P 18 min MHD	1	A, MHD
Zahrádka	123	7 min A 12 min P 43 min A 40 min P 21 min A	2	Ano	A	78	7 min A 12 min P 33 min A 8 min P 18 min MHD	2	A, MHD
Zbůch	5	5 min V	0	Ne	V	41	21 min A 12 min 6 min MHD 8 min P 1 min MHD	2	A, MHD
Zruč-Senec	84	25 min A 38 min P 28 min V	1	Ano	A,V	21	21 min MHD	0	MHD
Žilov	66	35 min A 56 min P 21 min A	1	Ano	A	51	27 min A 14 min P 13 min MHD	1	A, MHD

Tabulka 8.5: Dopravní dostupnost pracovišť MěÚ SO ORP Šlapanice veřejnou hromadnou dopravou

Pracoviště MěÚ ve Šlapanicích Masarykovo náměstí 100/7 664 51 Šlapanice						Pracoviště MěÚ v Brně Opuštěná 2, Brno 656 70			
Obec	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun +Č- čekání)	Počet přestupů	Cesta přes Brno (Ano, Ne)	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak)	Doba cesty z obce bydliště na úřad	Popis dopravy (A - autobus, V - vlak, M - metro, T - tramvaj, P/ přesun +Č- čekání)	Počet přestupů	Dopravní prostředky (A - autobus, V - vlak)
Babice nad Svítavou	49	10 min V 7 min P 34 min A	1	Ano	A,V	24	15 min V 12 min P 3 min A	1	V,A
Bílovice nad Svítavou	58	20 min MHD 5 min P 33 min A	1	Ano	A,MHD	19	10 min V 12 min P 3 min A	1	V,A
Blažovice	9	9 min A	0	Ne	A	30	20 min V 12 min 4 min A	1	V,A
Březina	89	3 min A 11 min P 34 min V 17 min P 24 min MHD 8 min P 1 min MHD	3	Ano	A,V,MHD	113	6 min A 2 min P 40 min A 2 min P 3 min A	2	A
Hajany	75	22 min A 3 min P 27 min MHD 7 min P 17 min A	2	Ano	A,MHD	32	11 min A 6 min P 14 min A	1	A
Hostěnice	33	21 min A 8 min P 4 min A	1	Ne	A	36	21 min A 1 min P 14 min A	1	A
Jiříkovice	4	4 min A	0	Ne	A	28	9 min A 0 min (čeká) 4 min A 2 min P 14 min A	2	A
Kanice	65	11 min A 10 min P 5 min V 5 min P 36 min A	2	Ano	A,V	58	48 min A 2 min P 9 min A	1	A

Kobylnice	8	8 min A	0	Ne	A	27	12 min A 1 min P 14 min A	1	A
Kovalovice	16	9 min A 3 min P 4 min A	1	Ne	A	37	28 min A 5 min P 4 min MHD	1	A,MHD
Modřice	50	27 min MHD 7 min P 17 min A	1	Ano	A,MHD	13	13 min A	0	A
Mokrá- Horákov	25	15 min A 6 min P 4 min A	1	Ne	A	30	15 min A 1 min P 14 min A	1	A
Moravany	77	4 min A 2 min P 28 min MHD 11 min P 33 min A	2	Ano	A,MHD	14	4 min A 1 min P 9 min A	1	A
Nebovidy	82	9 min A 2 min P 28 min MHD 11 min P 33 min A	2	Ano	A,MHD	19	9 min A 1 min P 9 min A	1	A
Ochoz u Brna	39	10 min A 3 min P 27 min A	2	Ano	A	29	17 min A 2 min P 11 min MHD	1	A,MHD
Omice	69	13 min A 2 min P 35 min MHD 3 min P 18 min A	2	Ano	A,MHD	44	21 min A 2 min P 9 min MHD 13 min P 2 min MHD	2	A,MHD
Ořechov	77	24 min A 3 min P 27 min MHD 7 min P 17 min A	2	Ano	A,MHD	33	13 min A 7 min 14 min A	1	A
Ostopovice	73	5 min A 7 min P 33 min MHD 12 min P 18 min A	2	Ano	A,MHD	27	4 min A 3 min P 18 min MHD 2 min P 2 min A	2	A,MHD
Podolí	7	7 min A	0	Ne	A	22	3 min A 5 min P 14 min A	1	A

Ponětovice	5	5 min A	0	Ne	A	25	6 min A 0 min P (čeká) 4 min A 2 min P 14 min A	2	A
Popůvky	65	9 min A 2 min P 35 min MHD 3 min P 18 min A	2	Ano	A,MHD	30	9 min A 2 min P 11 min MHD 9 min P 2 min MHD	2	A,MHD
Pozořice	16	11 min A 1 min P 4 min A	1	Ne	A	29	11 min A 4 min P 14 min A	1	A
Prace	19	4 min A 7 min P 8 min A	1	Ne	A	34	31 min A 1 min P 2 min A	1	A
Prštice	89	36 min A 4 min P 27 min MHD 7 min P 17 min A	2	Ano	A,MHD	46	25 min A 7 min P 14 min A	1	A
Radostice	70	23 min V 10 min P 24 min MHD 18 min P 1 min A	2	Ano	A,V,MH D	34	23 min V 14 min P 3 min A	1	V,A
Rebešovice	46	6 min A 7 min P 5 min V 15 min P 17 min A	2	Ano	A,V,MH D	32	14 min A 8 min P 10 min A	1	A
Řícmanice	58	4 min A 10 min P 5 min V 5 min P 36 min A	2	Ano	A,V,MH D	51	41 min A 2 min P 9 min A	1	A
Silůvky	58	20 min V 14 min P 22 min A 4 min P 4 min A	2	Ano	A,V,MH D	44	23 min A 7 min P 14 min A	1	A
Sivice	14	9 min A 1 min P 4 min A	1	Ne	A	28	21 min A 3 min P 4 min A	1	A
Sokolnice	17	17 min A	0	Ne	A	26	16 min V 12 min P 4 min A	1	V,A

Střelice	49	11 min V 14 min P 22 min A 4 min P 4 min A	2	Ano	A,V,MH D	30	19 min V 14 min P 3 min A	1	V,A
Šlapanice	-	-	-	-	-	19	4 min A 1 min P 14 min A	1	A
Telnice	46	8 min A 2 min P 14 min MHD 7 min P 17 min A	2	Ano	A,MHD	23	23 min A	0	A
Troubsko	63	7 min A 2 min P 35 min MHD 3 min P 18 min A	2	Ano	A,MHD	27	9 min A 2 min P 11 min MHD 2 min P 4 min MHD	2	A,MHD
Tvarožná	10	5 min A 1 min P 4 min A	1	Ne	A	23	5 min A 4 min P 14 min A	1	A
Újezd u Brna	60	23 min V 13 min P 22 min A 4 min P 4 min A	2	Ano	A,V,MH D	30	18 min V 14 min P 4 min A	1	V,A
Velatice	15	5 min A 8 min P 4 min A		Ne	A	20	5 min A 1 min P 14 min A	1	A
Viničné Šumice	24	19 min A 1 min P 4 min A	1	Ne	A	39	32 min A 2 min P 4 min A	1	A
Vranov	81	13 min A 6 min P 17 min V 10 min P 36 min A	2	Ano	A,V	56	13 min A 10 min P 23 min V 18 min P 3 min A	2	V,A
Želešice	70	17 min A 3 min P 27 min MHD 7 min P 17 min A	2	Ano	A,MHD	26	6 min A 6 min P 14 min A	1	A

8.3 Příloha č. 3: Samostatná působnost - výkon činností převedených na MČ/MO statutárních měst

Tabulka 8.6: Kompetence svěřené MČ/MO statutárních měst v samostatné působnosti (% udává podíl MČ/MO se svěřenými kompetencemi)

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Počet MO/MČ		29	23	10	2	4	8	9
Péče o rozvoj města								
Zpracovávají program rozvoje městské části v souladu s územním plánem města a dalšími dokumenty města.	71%	100%	0%	0%	100%	100%	100%	100%
Doporučují orgánům s celoměstskou působností zajištění plánu rozvoje města nebo jeho změn a dalších strategických, koncepčních a územně-plánovacích dokumentací a jejich aktualizaci, změn a doplňků	71%	100%	0%	100%	100%	0%	100%	100%
Vydávají doporučující stanoviska ke strategickým, koncepčním a územně-plánovacím dokumentacím	86%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	100%
Mohou podat orgánům města návrh na kterékoli opatření v samostatné působnosti obce, které je svěřeno do působnosti celoměstských orgánů	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vedou kroniku městského obvodu/městské části podle zvláštního zákona	43%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Vyjadřují se k investičním akcím financovaným z rozpočtu města na území městské části	43%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
Územní řízení, stavební řád								
Realizují práva a povinnosti účastníka řízení v případech, kdy stavební zákon přiznává postavení účastníka řízení obci. MČ/MO realizují pouze v rozsahu jim svěřených práv a povinností k tomuto majetku - v přesně uvedených případech tato povinnost přechází na město	43%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	100%
Plní úkoly obce podle stavebního zákona 32, stanovené v § 140 odst. 4 stavebního zákona	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Přijímá písemnosti v souladu s § 140 odst. 3 stavebního zákona	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly při označování domů čísly popisnými, orientačními a evidenčními v souladu s § 31 odst. 5 a § 31a zákona o obcích a při přečíslování budov v souladu s § 32 odst. 2 zákona o obcích	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Školství, tělovýchova, kultura								
Vyjadřují se k záměru města zřídit nebo zrušit právnickou osobu vykonávající činnost mateřské školy, schválit její zřizovací listinu včetně jejích změn a dodatků, jmenovat nebo odvolat ředitele mateřské školy a poskytnout mu odměnu; nevyjadří-li se orgány městského obvodu k záměru města do 30 dnů ode dne výzvy ke sdělení vyjádření, má se za to, že se záměrem města souhlasí;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zřizují a řídí mateřské školy a plní všechny úkoly zřizovatele právnických osob vykonávajících činnost mateřské školy, není-li tímto Statutem nebo jiným právním předpisem města část této působnosti svěřena orgánům celoměstským;	43%	0%	100%	100%	100%	0%	0%	0%
Zřizují a řídí základní školy a jim sloužící školská zařízení, základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení a plní všechny úkoly zřizovatele těchto právnických osob.	29%	0%	100%	0%	100%	0%	0%	0%
Zřizují, mění a zrušují se souhlasem města školy a školská zařízení místního významu	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Vyjadřují se k optimalizaci sítě škol a školských zařízení na území svého obvodu, zejm. s ohledem na zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky	14%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%
Vytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky, volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých a rozvoj tělovýchovy a sportu všech věkových kategorií.	71%	100%	100%	0%	100%	0%	100%	100%
Rozhodují o přijetí opatření na základě výsledků České školní inspekce v mateřských školách, základních školách a školských zařízeních, které zřizují.	29%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Zřizují a zrušují příspěvkové organizace a organizační složky pro kulturní aktivity, sport a rekreaci obvodního významu,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Navrhují spádové obvody základních škol,	43%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
Navrhují spádové obvody mateřských škol	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Uzavírají smlouvy o zabezpečení odborné praxe (stáže) studentů vzdělávacích institucí na základě zájmu školy či jiné vzdělávací instituce s přihlédnutím k potřebám městského obvodu	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Poskytují předchozí souhlas zřizovatele k přijetí daru do vlastnictví příspěvkové organizace vykonávající činnost mateřské školy;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Navrhují orgánům celoměstským jednoho zástupce zřizovatele do konkurzní komise pro obsazení vedoucího pracovního místa ředitele mateřské školy	29%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Udělují souhlas (vyjadřují se) městu ke jmenování a odvolání ředitelů škol a školských zařízení, které zřizují, vysílají zástupce do konkurzních řízení na funkci ředitelů těchto škol a školských zařízení	29%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
Kontrolují nakládání s majetkem města v mateřských školách	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Kontrolují vybírání, vymáhání a užívání úplaty za předškolní vzdělávání v mateřských školách	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Jmenují ostatní zástupce zřizovatele do školské rady	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Bezpečnost a požární ochrana								
Spolupracují s orgány města a se státními orgány při plnění úkolů v samostatné působnosti obce;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zřizují ohlašovny požárů, materiálové i finančně zabezpečují potřeby požární ochrany včetně výstavby a údržby objektů a zařízení požární ochrany pro potřeby svých územních obvodů	29%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vedou přehled o zdrojích vody pro hašení požárů a pečují o jejich trvalou použitelnost;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zřizují jako organizační složku obce jednotky sboru dobrovolných hasičů obce a plní další úkoly s tím spojené;	57%	100%	0%	100%	0%	100%	100%	0%
Organizují preventivně výchovnou činnost k požární ochraně;	29%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zpracovávají dokumentaci požární ochrany vyjma požárního řádu obce a stanovení podmínek k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se účastní větší počet osob	29%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly svěřené do samostatné působnosti obce podle § 29 odst. 1 písm. A), b), e), g), h), i), k), m), n) a odst. 2 zákona o požární ochraně,	43%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	100%
Zabezpečují odbornou přípravu členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (mimo velitelů a strojníků)	43%	100%	100%	0%	0%	100%	0%	0%
Podílí se na zabezpečení materiálních a finančních potřeb jednotky dobrovolných hasičů městského obvodu a požární ochrany,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Podílí se na zřizování míst, odkud lze hlásit požár,	29%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Zpracovávají podklady pro vydání obecně závazných vyhlášek města vydaných podle § 29 odst. 1 písm. O) zákona o požární ochraně a plní úkoly vyplývající z těchto obecně závazných vyhlášek,	29%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní obdobně povinnosti uložené v § 5 zákona o požární ochraně právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám.	29%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Zajišťují svou připravenost na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva podle zákona o integrovaném záchranném systému.	71%	100%	100%	0%	100%	0%	100%	100%
Seznamují právnické a fyzické osoby v městském obvodu s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva, pořádají školení právnických a fyzických osob	29%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Seznamují právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení	14%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Spolupracují s orgány města při zajišťování připravenosti městského obvodu na krizové situace a mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a ochraně obyvatelstva.	14%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Čistota města a životní prostředí								
Ukládají pokuty podle § 58 odst. 2 až 4 zákona o obcích;	29%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%
Zajišťují čištění všech pozemních komunikací a veřejných prostranství ve vlastnictví města, nacházejících se na území obvodu (včetně zabezpečení čištění a zimní údržby na chodnicích a ostatních dopravních plochách)	43%	100%	0%	100%	0%	0%	100%	0%
Zajišťují údržbu volných neudržovaných ploch na území městské části	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Organizují, zajišťují a podporují pozitivní aktivity občanů města ve svých územích k zajištění čistoty města a ochrany životního prostředí ve městě;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zřizují a zrušují příspěvkové organizace a organizační složky městského obvodu k plnění úkolů (zajištění čistoty městského obvodu a správa veřejnou zeleně, veřejných prostranství, veřejných pohřebiště, veřejného WC, lázní, koupaliště, tržiště)	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Komplexně pečují (komplexní péče zahrnuje veškerou péči, tzn. jak činnosti faktické, tak související činnosti administrativní) o plochy městské a komunikační zeleně ve vlastnictví města včetně na nich umístěných vodních ploch, drobných vodních toků, příp. spravují veřejná prostranství, veřejná pohřebiště, veřejná WC, lázně, koupaliště, tržiště a předávají podklady pro aktualizaci pasportu zeleně.	86%	100%	100%	100%	0%	100%	100%	100%
Činí opatření na ochranu před povodněmi na území městského obvodu v rozsahu působnosti obce	29%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
Přijímají v působnosti obce oznámení provozovatele o přerušení nebo omezení dodávky vody na území městského obvodu v případech uvedených v § 9 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích (č. 274/2001 sb.)	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Vymáhají náklady spojené s odstraněním znečištění místní komunikace od osob, které znečištění způsobily a nezajistily samy odstranění znečištění;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Kontrolují dodržování povinností držitelů a průvodců zvířat, zejména dbají na neznečišťování veřejných prostranství zvířaty v lidské péči, a zajišťují plnění povinností města vyplývajících z jiných právních předpisů města, není-li v nich stanoveno jinak;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Přijímají oznámení o konání veřejného vystoupení zvířat.	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Řeší nouzové zásobování vodou při lokálním nedostatku pitné vody	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Vytvářejí a realizují koncepci péče o životní prostředí příslušné městské části v návaznosti na koncepci životního prostředí města, ke které se vyjadřují, a v souvislosti s tím zabezpečují racionální využívání přírodních zdrojů;	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Koordinují činnost všech subjektů při řešení ekologických problémů v městské části	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zajišťují dohled nad prováděním údržby ploch zeleně všech vlastníků pozemků na území městské části, a to ve spolupráci s městskou policií	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zajišťují údržbu a výsyp odpadkových košů, přistavování kontejnerů na komunální odpad a zajišťují uložení odpadu. Vedou evidenci o odpadech a produkovaných ze všech činností mč:	14%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%
Zřizují výběhy pro psy	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Místní komunikace a dopravní obsluha								
Zajišťují odstraňování závdav ve schůdnosti a sjízdnosti místních komunikací IV. třídy, komunikací pro pěší, přechodů, cyklistických stezek a náměstí a zajišťují zimní údržbu všech místních komunikací nezařazených do plánu zimní údržby.	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Zajišťují v souladu se zvláštními předpisy správu místních komunikací III. a IV. třídy včetně jejich součástí a příslušenství s výjimkou mostních objektů (§ 12 odst. 1 písm. B) zákona o pozemních komunikacích), s výjimkou veřejného osvětlení a světelně signalizačních zařízení sloužících k řízení provozu a organizace parkování a odstavování vozidel včetně jednotného technického vybavení parkovišť a místních komunikací, a s výjimkou zajišťování zimní údržby vybraných místních komunikací III. třídy	43%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%
Zajišťují u silnic I. až III. třídy a místních komunikací I. a II. třídy správu přilehlých chodníků, chodníků pod podloubím, cyklistických stezek, veřejných parkovišť a obratišť, podchodů a zařízení pro zajištění a zabezpečení přechodů pro chodce s výjimkou světelně signalizačních zařízení sloužících k řízení provozu; součástí této správy je také odstraňování závad ve sjízdnosti a schůdnosti místních komunikací a odstraňování závad ve schůdnosti průjezdných úseků silnic včetně jejich součástí	29%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují stavební údržbu chodníků ve správě MO/MČ.	14%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Zřizují a zrušují příspěvkové organizace a organizační složky městského obvodu, které zajišťují v souladu se zvláštními předpisy správu místních komunikací III. a IV. třídy včetně jejich součástí a příslušenství s výjimkou mostních objektů (§ 12 odst. 1 písm. B) zákona o pozemních komunikacích), s výjimkou veřejného osvětlení a světelně signalizačních zařízení sloužících k řízení provozu a organizace parkování a odstavování vozidel včetně jednotného technického vybavení parkovišť a místních komunikací, a s výjimkou zajišťování zimní údržby vybraných místních komunikací III. třídy, dále pak zajišťují u silnic I. až III. třídy a místních komunikací I. a II. třídy správu přilehlých chodníků, chodníků pod podloubím, cyklistických stezek, veřejných parkovišť a obratišť, podchodů a zařízení pro zajištění a zabezpečení přechodů pro chodce s výjimkou světelně signalizačních zařízení sloužících k řízení provozu; součástí této správy je také odstraňování závad ve sjízdnosti a schůdnosti místních komunikací a odstraňování závad ve schůdnosti průjezdných úseků silnic včetně jejich součástí.	29%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Vyjadřují se k žádostem o uzavírky a objízdky místních komunikací III. a IV. třídy mimo městskou památkovou rezervaci a k žádostem o zvláštní užívání místních komunikací, a to ve spolupráci se správcem komunikace; jedná-li se o uzavírku nebo objízdku nebo o zvláštní užívání zasahující na území více obvodů, vyjadřují se k žádostem za město orgány celoměstské;	29%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Navrhují městu zřízení stanovišť taxislužby na veřejných komunikacích	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Vyjadřují se k umístění nově zřizovaných trolejbusových, tramvajových a autobusových zastávek a rovněž k úpravám, změnám a rušení stávajících trolejbusových, tramvajových a autobusových zastávek,	29%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
Zřizují a udržují nástupiště zastávek veřejné linkové osobní dopravy a zajišťují jejich vybavení čekárnami pro cestující	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zajišťují agendu na úseku vozidel trvale a zjevně trvale technicky nezpůsobilých k provozu	14%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Kultura, sport a zájmová činnost občanů								
Dohlíží na dodržování závazných podmínek městem stanovených pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků včetně tanečních zábav a diskoték;	29%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Podporují kulturní, sportovní a případně i jiné zájmové aktivity občanů města a pomáhají občanským sdružením pro sport a kulturu v jejich činnosti;	29%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%
Spravují, udržují a provozují zařízení pro kulturu a sport ve vlastnictví města, jsou-li jim městem svěřeny do trvalé správy;	29%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%
Mohou vést obvodní kroniky;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Organizují kulturní a jiné společenské podniky k reprezentaci a propagaci městského obvodu a k rozvoji kulturního a společenského života občanů města.	14%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%
Orgány městského obvodu přijímají a uschovávají movité věci nalezené nebo opuštěné podle zvláštního zákona	43%	0%	0%	0%	100%	100%	100%	0%
Veřejný pořádek a všeobecná vnitřní správa								
Rozhodují o názvech ulic a veřejných prostranstvích nepřesahujících území obvodu;	43%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	100%
Podávají návrhy na pojmenování ulic a jiných veřejných prostranstvích v souladu s pravidly pro tvorbu uličního názvosloví	29%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%
Zabezpečují označování ulic a náměstí a kontrolují označení domů vlastníky nemovitostí a ukládají pokuty podle § 58 obecního zřízení;	29%	0%	0%	100%	0%	100%	0%	0%
Zajišťují občanské obřady;	43%	0%	100%	100%	0%	100%	0%	0%
Ukládají úkoly obvodním služebnám městské policie a požadují po Policii ČR pomoc při plnění úkolů při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku;	57%	0%	0%	100%	100%	0%	100%	100%
Navrhují zastupitelstvu města vydání vyhlášek o tržním řádu pro tržiště na jejich území, dohlížejí na pořádek na tržištích, organizují pouliční stánkový prodej;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vedou Sbírku zákonů ČR a sbírku právních předpisů města k nahlédnutí občanům;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují úkoly při konání místního referenda a voleb do zastupitelstva města a zastupitelstev městských obvodů podle zvláštních zákonů;	29%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují výkon trestu obecně prospěšných prací uložených soudy;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vyhlašují a zabezpečují konání místního referenda nepřesahujícího území městského obvodu;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují místní záležitosti veřejného pořádku a navrhují orgánům s celoměstskou působností přijetí potřebných opatření v této oblasti.	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují úkoly spojené s vedením místní kroniky	29%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují výkon spisové služby	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Vedou úřední desku úřadu městské části	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují agendu evidenčních čísel příslušných staveb na svém území	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Uzavírají smlouvy s právníky a fyzickými osobami k zajištění úkolů, jejichž plnění bylo obvodu uloženo nebo svěřeno za podmínek stanovených statutem	14%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Odpady								
Orgány obvodu vedou průběžnou evidenci o odpadech, které vznikají na jejich území při výkonu činností svěřených jim Statutem, a předávají ji orgánům celoměstským pro povinná hlášení a výkazy	29%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Realizují práva a povinnosti účastníka řízení v případech, kdy zákon č. 185/2001 sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, přiznává postavení účastníka řízení obci při vydávání souhlasu k provozování zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů a s jeho provozním řádem, má-li být toto zařízení provozováno na území daného městského obvodu,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Činí úkony náležející vlastníku pozemku podle zákona č. 114/1992 sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k tomuto svěřenému majetku.	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují provoz sběrných středisek odpadů	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Zajišťují správu a údržbu kontejnerových stání, určených pro nádoby na komunální odpad, umístěných na pozemcích ve vlastnictví města; v rámci zajišťování této činnosti jsou oprávněny uzavírat smlouvy k těmto kontejnerovým stáním se třetími osobami	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sociální pomoc občanům a zdravotnictví								
Zabezpečují občanské obřady včetně hospodaření s finančními prostředky k tomu vyčleněnými; rovněž zabezpečují slavnostní předávání bronzových medailí profesora Janského bezpříspěvkovým dárcům krve a podobné akce zdravotnických nebo charitativních organizací, včetně hospodaření s finančními prostředky vyčleněnými k tomuto účelu;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Mohou zřizovat jako své organizační složky zařízení sociálních služeb k zajištění odborného poradenství pro péči o děti včetně okamžité péče a pro sociálně výchovnou činnost, mohou pořádat výchovně rekreační tábory pro děti a zajišťovat další služby pro zlepšení péče o nezletilé občany města;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vyjadřují se k umístění občanů do sociálního ubytování	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Spravují sociální zařízení místního významu	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Vykonávají terénní a ambulantní sociální služby	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Napomáhají zapojení starých občanů do kulturního a společenského života;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Poskytují občanům sociální poradenskou péči;	29%	0%	0%	100%	0%	100%	0%	0%
Plní úkoly městských programů prevence kriminality a drogové závislosti;	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují úkoly obce na úseku pohřebnictví vyjma činností, zabezpečovaných orgány celoměstskými prostřednictvím k tomu zřízené příspěvkové organizace města, a vymáhají náklady pohřbu vypraveného obvodem podle zvláštního předpisu;	29%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Uzavírají smlouvy o výkonu veřejné služby dle zákona č. 256/2001 sb., o pohřebnictví, zejména § 5 odst. 4, jejichž předmětem je plnění úkolů svěřených dle statutu do působnosti orgánům městských obvodů; spolu se smlouvou o výkonu veřejné služby uzavírají též pojistnou smlouvu kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou osoba vykonávající tuto veřejnou službu způsobí nebo jí bude způsobena.	14%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Sledují kvalitu zdravotnických služeb, tvorbu a ochranu životních podmínek ve svém územním obvodu a dávají příslušným orgánům města podněty k řešení nedostatků, vyjadřují se k návrhu perspektivní sítě a rajonizace zdravotnických zařízení ve svém územním obvodu	14%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%
Správa majetku města								
Městské obvody mají dále v operativní správě (dle § 133 obecního zřízení) nemovitý majetek města, který se nachází v jejich územním obvodu a který není svěřen do jejich trvalé správy nebo není svěřen podle odst. 3 písm. C) do správy orgánům města s celoměstskou působností nebo podle odst. 3 písm. D) do správy jiné právnické nebo fyzické osobě na základě smluvního vztahu, nestanoví-li tento statut nebo jiný právní předpis jinak; při výkonu operativní správy ohledně tohoto majetku městské obvody zabezpečují péči, vykonávají rozhodovací pravomoci a činí právní úkony výslovně uvedené ve Statutu nebo jiném právním předpisu města, nestanoví-li zřizovací listina příspěvkové organizace, že tuto péči, rozhodovací pravomoci a právní úkony činí u majetku předaného k hospodaření příspěvkové organizaci tato příspěvková organizace	57%	100%	0%	100%	0%	0%	100%	100%
Městské obvody mají dále v operativní správě (dle § 133 obecního zřízení) nemovitý majetek města, který jim byl svěřen.	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Městské obvody jsou povinny udržovat na náklady ze svého rozpočtu městskou zeleň, místní komunikace III. A IV. Třídy s výjimkou uvedenou v čl. 23 odst. 2 písm. A) bod 2 statutu včetně autobusových a trolejbusových zastávek, veřejně přístupné účelové komunikace, jiná veřejná prostranství včetně porostů, drobných staveb, pomníků, soch, kašen a jiných objektů obdobného charakteru, které se nacházejí na jejich území, a to i v případě, že se jedná o majetek města, jenž nebyl městským obvodům svěřen. Jsou rovněž povinny tento majetek vést v podrozvahové evidenci, opravovat jej na náklady ze svého rozpočtu a navrhopvat městu jeho případnou likvidaci	29%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
Orgány též zabezpečují uskladnění nalezených věcí a jejich vydávání vlastníkům a po uplynutí úschovné lhůty jsou oprávněny rozhodnout o jejich případném zničení, nebudou-li užity pro potřeby města nebo příslušným orgánem celoměstským určeným k zcizení; jde-li však o zvířata a hrobová zařízení, patří tato působnost orgánům celoměstským	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Byty								
Orgány obvodu ve vztahu k bytům ve vlastnictví města na území obvodu zajišťují komplexní správu bytů a domů ve vlastnictví města, jejichž správa je vyhrazena jednotlivým městským obvodům.	57%	100%	100%	100%	0%	0%	100%	0%
Zřizují a zrušují příspěvkové organizace a organizační složky městského obvodu za účelem správy domovního a bytového fondu ve vlastnictví města,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Činí prohlášení včetně s nimi souvisejících úkonů za účelem vzniku vlastnického práva k bytovým jednotkám podle občanského zákoníku u svěřeného majetku. V případě prodeje zůstává 50 % zisku MO a 50 % zisku městu. Kapitálové příjmy z prodeje nemovitých věcí může městský obvod použít výhradně na pořízení nemovitých věcí nebo na správu, údržbu, opravy a rekonstrukce nemovitých věcí, které byly svěřeny městskému obvodu.	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Vydávají doporučení podle § 2300 občanského zákoníku a 26 a dávají souhlas podle § 2301 téhož zákona; to neplatí, jde-li o byty zvláštního určení bezbariérového charakteru.	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Ochrana zemědělského půdního fondu, myslivost, rybářství, zemědělství, veterinární a rostlinolékařská péče								
Na území městského obvodu označují prostory pro volný pohyb psů v rozsahu stanoveném právním předpisem města,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Přijímají oznámení nálezce o místě nálezu toulavého nebo opuštěného zvířete dle § 13 odst. 2 zákona č. 246/1992 sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly vyplývající městu z povinnosti vést evidenci chovatelů psů označených čipováním nebo tetováním v rozsahu stanoveném právním předpisem města.	29%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Městský informační systém								
Provozují /využívají městský informační systém vytvářený městem	29%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%
Vytvářejí, užívají a aktualizují jednotnou datovou základnu městského informačního systému,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují ochranu dat a osobních údajů podle zvláštních zákonů	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Válečné hroby a pietní místa								
Předkládají materiály magistrátu na zpracování podkladů pro poskytování účelových dotací na opravy a údržbu válečných hrobů evidovaných v Centrální evidenci válečných hrobů České republiky,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Podávají návrhy na změnu stavu, tj. zřízení, zrušení nebo přemístění, změnu vzhledu válečných hrobů a pietních míst, které jsou ve vlastnictví města svěřených danému městskému obvodu,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují údržbu a opravy válečných hrobů a pietních míst, ve vlastnictví města svěřených danému městskému obvodu, k tomu vyčleňují ve svých rozpočtech finanční prostředky,	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%

Samostatná působnost - činnosti	Celkem průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí nad Labem	Pardubice	Opava
Na vyžádání magistrátu poskytují další podklady, týkající se péče o válečné hroby a pietní místa, které jsou ve vlastnictví města svěřených danému městskému obvodu	14%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Hospodářský rozvoj, regenerace a propagace města, evropské projekty								
Podílí se na přípravě a realizaci propagace a prezentace města	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Podílí se na podpoře rozvoje cestovního ruchu s cílem posílit význam města a identitu městských částí	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Spolupracují při tvorbě podmínek pro přípravu kompletní nabídky investorských příležitostí pro průmyslový rozvoj a podporu podnikání na území města i regionu, spolupracují při tvorbě projektů na zainvestování území zejména s využitím pobídek vlády ČR, apod.	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Spolupracují na přípravě, realizaci a monitoringu projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU, Fondu soudržnosti, komunitárních iniciativ či projektů v rámci jiných podpůrných programů EU.	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Technické sítě								
Spolupracují při provádění hodnocení stavu technických sítí a zodpovídají za jejich řádný technický stav a funkci, pokud jsou v majetku města a jsou svěřeny městským částem	14%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Zdroj: Vlastní zpracování

8.4 Příloha č. 4: Přenesená působnost - výkon činností převedených na MČ/MO statutárních měst

Tabulka 8.7: Kompetence svěřené MČ/MO statutárních měst v přenesené působnosti (% udává podíl MČ/MO se svěřenými kompetencemi)

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
Počet MO/MČ		29	23	10	2	4	8	9
Územní plánování a stavební řád								
Vyjadřují se k územně plánovacím podkladům a zajišťují stanovisko zastupitelstva městského obvodu k územně plánovací dokumentaci	42,9%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obecního stavebního úřadu s výjimkou činností, které si vyhradilo město	40,0%	93%	87%	100%	0%	0%	0%	0%
Vydávají územně plánovací informace o podmínkách vydání územního rozhodnutí, o podmínkách vydání územního souhlasu a o podmínkách provedení jednoduchých staveb bez předchozího územního rozhodnutí nebo územního souhlasu	42,9%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Vydávají rozhodnutí v rámci společného územního a stavebního řízení a územní rozhodnutí u záměrů, pro které stavební zákon nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení.	28,6%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
U staveb studní zřizovaných pro potřeby jednotlivých fyzických osob a domácností vydávají povolení k nakládání s podzemními vodami a plní úkoly speciálního stavebního úřadu.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly speciálního stavebního úřadu u staveb pozemních komunikací pro stavby místních komunikací IV. Třídy a účelové komunikace.	28,6%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%
Vykonávají soustavný dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů, ochrany práv a oprávněných zájmů právnických a fyzických osob a nad plněním jejich povinností vyplývajících ze stavebního zákona a právních předpisů vydaných k jeho provedení, a to i pro stavby povolené celoměstskými orgány.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Rozhodují o povolení výjimek pro správní akty vydávané orgány městského obvodu.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Uzavírají veřejnoprávní smlouvy nahrazující stavební povolení a společné územní rozhodnutí a stavební povolení.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vykonávají působnost podle § 42 a § 44 zákona č. 111/2009 sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Finance, správa daní a poplatků								
Spravují místní poplatky s výjimkou těch, jejichž správa je tímto Statutem nebo jiným právním předpisem města vyhrazena orgánům celoměstským, a spravují správní poplatky, předepsané zvláštním zákonem k výkonu jejich působnosti, a to včetně vymáhání, penalizace a ukládání sankcí.	42,9%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obecního úřadu podle zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Městský obvod Plzeň 3 plní na území celého města úkoly obce jako cenového orgánu vyjma vydávání cenových právních předpisů, jsou-li mu svěřeny obecně závaznou vyhláškou města, a vykonává cenovou kontrolu pro území celého města	1,4%	0%	0%	10%	0%	0%	0%	0%
Ochrana přírody a krajiny								
Plní úkoly obecního úřadu, úkoly pověřeného obecního úřadu podle § 76 odst. 2 písm. D), úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 77 odst. 1 písm. H) a úkoly orgánu ochrany přírody podle § 87 a § 88 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, vyjma § 87 odst. 3 písm. l) a m), § 88 odst. 1 písm. l) a n) a odst. 2 písm. B) a k) tohoto zákona, pokud se jedná o jedince druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu	24,3%	0%	100%	70%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obecního úřadu podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.	38,6%	100%	100%	70%	0%	0%	0%	0%
Vydávají vyjádření podle § 11 odst. 4 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů	42,9%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%
Projednávají přestupky za pálení na otevřeném ohništi jiného materiálu než suchého rostlinného materiálu neznečištěného chemickými látkami a udělují pokuty	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
Vydávají povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin, ukládají náhradní výsadbu, vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě a ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Vykonávají dozor v ochraně památných stromů a jejich ochranných pásem před škodlivými vlivy z okolí a dozor v registrovaných významných krajinných prvcích	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách ve svém správním obvodu,	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Navrhují zřizování či rušení účelových komunikací, stezek a pěšin ve svém správním obvodu	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zemědělství								
Podílejí se na kontrole dodržování mimořádných veterinárních opatření a schvalují místa pro svody zvířat a trhy k prodeji živočišných produktů a vydávají povolení k jejich konání za podmínek stanovených příslušnou veterinární správou.	12,9%	0%	0%	90%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči.	12,9%	0%	0%	90%	0%	0%	0%	0%
Projednávají přestupky fyzických osob podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, nejde-li o projednání přestupku, s nímž je spojeno uložení zvláštního opatření dle tohoto zákona, a dále projednávají přestupky právnických a podnikajících fyzických osob podle § 27a odst. 1 písm. N) tohoto zákona	26,7%	97%	0%	90%	0%	0%	0%	0%
Myslivost								
Vydávají a odebírají lovecké lístky podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.	26,7%	0%	87%	100%	0%	0%	0%	0%
Vodní hospodářství a rybářství								
Plní úkoly obecního úřadu podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, a povolují pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) odběr povrchových vod.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vydávají a odebírají rybářské lístky podle zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství.	67,6%	86%	87%	100%	100%	100%	0%	0%
Řídí ochranu před povodněmi v působnosti povodňového orgánu obce a zřizují povodňové komise s působností povodňové komise obce podle vodního zákona,	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Upravují, omezují, popřípadě zakazují podle § 6 odst. 4 vodního zákona (č. 254/2001 Sb.) Obecné nakládání s povrchovými vodami, nejde-li o vodní toky tvořící státní hranici,	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Podle vodního zákona vykonávají vodoprávní dozor nad obecným nakládáním povrchových vod a ukládají opatření k odstranění závad zjištěných při tomto dozoru (§ 105 vodního zákona (č. 254/2001 Sb.))	26,6%	86%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Rozhodují o povinnosti veřejné služby podle § 22 zákona o vodovodech a kanalizacích (č. 274/2001 Sb.) Na území městského obvodu, pokud městský obvod není provozovatelem,	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Ukládají rozhodnutím podle § 3 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Povolují pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) odběr a jiné nakládání s povrchovými a podzemními vodami, s výjimkou vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, a zřizování, změny a odstraňování vodních děl, která s tímto odběrem nebo nakládáním souvisejí, rozhodují v případech, kdy jim přísluší povolovat vodní díla, též o ostatních vodohospodářských záležitostech týkajících se tohoto vodního díla, vydávají souhlas ke stavbám jednotlivých obytných budov a k terénním úpravám v záplavových územích neovlivňujícím odtokové poměry, vyjadřují se v případech, v nichž jsou příslušné k udělení povolení nebo souhlasu (§ 8 vodního zákona č. 254/2001 sb.)	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Řídí, dozírají a koordinují ochranu před povodněmi na svém územním obvodu, zpracovávají povodňový plán městské části	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Projednávají v 1. Stupni přestupky fyzických osob na úseku obecního užívání lesů, myslivosti a rybářství	10,8%	76%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
Doprava a silniční hospodářství								
Vykonávají působnost silničního správního úřadu pro místní komunikace a veřejně přístupné účelové pozemní komunikace.	42,9%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Vykonávají státní dozor nad místními a veřejně přístupnými účelovými komunikacemi v městské části	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona o pozemních komunikacích při projednávání přestupků ve věcech místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, s výjimkou přestupků v oblasti kontrolního vážení vozidel.	42,9%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Rozhodují o zařazení pozemní komunikace do kategorie místních komunikací a o vyřazení místních komunikací z této kategorie.	28,6%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%
Plní úkoly dle zákona o provozu na pozemních komunikacích (č. 361/2000 sb.) Stanovené v § 77 a 77a ve věcech místních komunikací iii. A iv. Třídy a účelových komunikací,	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Vydávají na základě § 124 odst. 5 písm. A) zákona o provozu na pozemních komunikacích povolení k zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 písm. J) téhož zákona	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Výkon činnosti silničního správního úřadu ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací podle zákona č. 13/1997 sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou: - rozhodování o úpravě nebo omezení veřejného přístupu na účelové komunikace podle zákona č. 13/1997 sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, - rozhodování o tom, zda účelová komunikace je či není pozemní komunikací v uzavřeném prostoru nebo objektu podle zákona č. 13/1997 sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a - rozhodování v řízení o určení právního vztahu ve věci existence veřejně přístupné účelové komunikace podle zákona č. 500/2004 sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů	14,3%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%
Vykonávají působnost speciálního stavebního úřadu ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací podle § 40 odst. 4 písm. A) a ve věcech místních komunikací podle § 40 odst. 5 písm. B) zákona o pozemních komunikacích	24,2%	83%	87%	0%	0%	0%	0%	0%
Sociální zabezpečení								
Plní úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění, vyjma úkolů podle § 92 písm. B) tohoto zákona.	28,6%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly pověřeného obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění.42a	42,9%	100%	0%	100%	0%	100%	0%	0%
Plní funkci opatrovníka a poručníka osob nezletilých a osob omezených ve svéprávnosti, stanoví-li tak v občanském soudním řízení soud.	47,8%	100%	35%	100%	0%	0%	100%	0%
Vykonávají funkci opatrovníka osob, jejichž pobyt není znám, případně z jiného vážného důvodu, je-li to třeba k ochraně zájmů těchto osob nebo veřejného zájmu	28,6%	100%	0%	0%	0%	0%	100%	0%
Rozhodují o ustanovení zvláštního příjemce dávky důchodového pojištění a dohlíží na plnění povinností zvláštního příjemce.	42,9%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Zabezpečují sociálně-právní ochranu dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, vyjma působností, které jsou tímto Statutem vyhrazeny orgánům celoměstským.	42,9%	0%	100%	100%	0%	0%	100%	0%
Řeší přestupky vyplývající ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.	5,0%	0%	35%	0%	0%	0%	0%	0%
Vykonávají funkci opatrovníka a poručníka osob nezletilých a činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a v jeho zastoupení v době, kdy není dítěti ustanoven poručník nebo dokud se ustanovený poručník neujme své funkce, nelze-li ustanovit nezletilému jiného vhodného opatrovníka podle zvláštního zákona.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Vykonávají kontrolu dodržování povinností na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek	10,3%	72%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
Zdravotnictví								
Zajišťují úkoly obce v přenesené působnosti na úseku ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek podle zvláštního zákona, včetně projednávání přestupků.	27,6%	93%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Školství								
Projednávají přestupky na úseku školství a mládeže.	26,6%	86%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Sport								
Vykonávají kontrolu nad dodržováním povinností vlastníka nebo provozovatele dle § 7a zákona č. 115/2001 sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Kultura a památková péče								
Na úseku památkové péče plní všechny úkoly obce podle zvláštních právních předpisů a sledují řádné nakládání s kulturními památkami nacházejícími se na jejich území podle seznamu kulturních památek, který každoročně obdrží od orgánů celoměstských. Zjistí-li závady, podávají podnět k zjednání nápravy zpravidla svému stavebnímu úřadu.	28,6%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obce v přenesené působnosti v oblasti výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Projednávají přestupky na úseku kultury.	28,6%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Všeobecná vnitřní správa								
Rozhodují o přestupcích v působnosti obce nebo obecního úřadu. Úřady městských obvodů rozhodují dále o přestupcích proti pořádku ve státní správě vyskytujících se na více úsecích státní správy, přestupcích na úseku všeobecné vnitřní správy, přestupcích proti pořádku ve státní správě a přestupcích na úseku zbraní a střeliva podle zvláštního zákona.	28,6%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Rozhodují o přestupcích na úseku zbraní a střeliva podle zvláštního zákona.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obce na úseku volebním a při provádění místního referenda.	42,9%	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obce při ověřování shody obsahu nebo kopie s listinou a při ověřování pravosti podpisu.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obcí v ochraně práva shromažďovacího.	28,6%	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly pověřeného obecního úřadu a obce na úseku evidence obyvatel	42,9%	0%	0%	100%	100%	100%	0%	0%
Plní úkoly obce a pověřeného obecního úřadu na úseku veřejných sbírek.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Připravují podkladové materiály pro zápis do zvláštní matriky státních občanů České republiky, jejichž matriční událost nastala v cizině	6,2%	0%	43%	0%	0%	0%	0%	0%
Rozhodují ve věcech změny jména a příjmení ve správním řízení	11,1%	34%	43%	0%	0%	0%	0%	0%
Řeší přestupky dle zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,	6,2%	0%	43%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly stanovené zákonem o občanských průkazech a zákonem o cestovních dokladech obecnímu úřadu pověřenému vedením matrik.	6,2%	0%	43%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obce s matričním obvodem ve všech matričních záležitostech	26,9%	34%	43%	10%	100%	0%	0%	0%
Úřad městské části, pověřený vedením matriky, uvedený ve zvláštním právním předpise 154) vykonává v 1. Stupni správního řízení agendu zvláštní matriky a registrovaného partnerství,	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obce v souvislosti s evidencí obyvatel.	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly obce stanovené branným zákonem (č. 585/2004 Sb.)	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
V rámci státního integračního programu zaměřeného na pomoc azylantům připravují nabídky na uzavření smluv o nájmu bytu s azylanty a zabezpečují uzavření těchto nájemních smluv	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Provádějí ověřování opisů listin a pravosti podpisů	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
<p>Projednávání přestupků:</p> <p>1. Zákon č.13/1997 Sb. O pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, týkající se přestupků spáchaných na místních komunikacích a veřejně přístupných účelových komunikacích,</p> <p>2. Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>3. Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>4. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, s výjimkou přestupků řešených podle § 35 odst. 1 písm. O) a p), které vzniknou v souvislosti s porušením ustanovení zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>5. Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>6. Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>7. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>8. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>9. Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>10. Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>11. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>12. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>13. Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>14. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>15. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou přestupků podle ust. § 79,</p> <p>16. Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>17. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů,</p>	11,8%	0%	83%	0%	0%	0%	0%	0%

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
<p>Projednávání přestupků:</p> <p>18. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>19. Zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, s výjimkou přestupků řešených podle § 4 a § 7 odst. 1 písm. B), které vzniknou v souvislosti s porušením ustanovení zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>20. Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>21. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>22. Zákon č. 279/1992 Sb., o některých dalších předpokladech pro výkon některých funkcí obsazovaných ustanovením nebo jmenováním příslušníků Policie České republiky a příslušníků Sboru nápravné výchovy České republiky, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>23. Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>24. Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>25. Zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>26. Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách), ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>27. Zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>28. Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>29. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>30. Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>31. Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů,</p> <p>32. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.</p>	11,8%	0%	83%	0%	0%	0%	0%	0%
Projednávání přestupků dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou přestupků podle ust. § 64 a dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou případů, kdy se jedná o vodní dílo,	11,2%	0%	78%	0%	0%	0%	0%	0%
Požární ochrana, bezpečnost a krizové řízení								
Spolupracují s celoměstskými orgány při plnění úkolů v požární ochraně.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Spolupracují s orgány města a dalšími správními orgány při plnění úkolů na úseku odvodů občanů a zajišťování obrany státu.	42,9%	0%	100%	100%	0%	0%	100%	0%
Zajišťují účast velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů městského obvodu na jejich odborné přípravě,	28,6%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Hospodaří s materiálem civilní ochrany	24,1%	69%	0%	0%	0%	0%	100%	0%
Zajišťují úkoly požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu.	28,6%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly podle § 29 odst. 4 zákona o požární ochraně (č. 133/1985 sb.)	20,5%	100%	43%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly podle § 21 odst. 2 a 3 a § 21a odst. 1 krizového zákona (č. 240/2000 sb.), s výjimkou § 21 odst. 2 písm. A),	42,9%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
Seznamují právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení	42,9%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%
Projednávání přestupků dle zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů,	16,8%	100%	17%	0%	0%	0%	0%	0%
Spolupracují s orgány města při zajišťování připravenosti městského obvodu na krizové situace a mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a ochraně obyvatelstva.	71,4%	100%	100%	100%	0%	100%	100%	0%
Podle pokynů magistrátu se podílejí na: 1. Přípravě hospodářských opatření pro krizové stavy, 2. Přípravě regulačních opatření a jejich realizaci, 3. Úkolech k zajištění nezbytných dodávek, 4. Přípravě požadavku na vydání zásob pro humanitární pomoc, odpovídají za přidělení zásob humanitární pomoci fyzickým osobám vážně postiženým krizovou situací, 5. Ukládání povinností právnickým osobám nebo podnikajícím fyzickým osobám podle § 21 zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, 6. Kontrole přípravy a účinnosti hospodářských opatření pro krizové stavy v okruhu své působnosti, 7. Kontrole plnění regulačních opatření po vyhlášení krizových stavů	16,8%	0%	17%	0%	0%	100%	0%	0%
Podle pokynů magistrátu plní úkoly podle § 8 zákona o zajišťování obrany České republiky (č. 222/1999 Sb.) A poskytují údaje pro zabezpečení obrany státu	42,9%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%
Vede agendu o válečných hrobech a pietních místech	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu: 1. Podílejí se na výběru a dodání určených věcných prostředků pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí magistrátu, 2. Zabezpečují výběr a povolávání fyzických osob k pracovním výpomocem nebo k pracovním povinnostem pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí magistrátu.	31,1%	100%	17%	0%	0%	0%	100%	0%
Spolupracují s orgány města při ochraně utajovaných informací.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Komunální služby								
Zajišťují pohřbení těla zemřelého v případech uvedených v § 5 odst. 1 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.	28,6%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Statistika								
Plní úkoly obce a pověřeného obecního úřadu na úseku státního statistického výkaznictví u údajů za městských obvodů.	14,3%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
Ochrana zemědělského půdního fondu, myslivost, rybářství, zemědělství, veterinární a rostlinolékařská péče								
Poskytují součinnost Českému statistickému úřadu nebo Ministerstvu zemědělství při zemědělských soupisech,	28,6%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly na úseku zemědělství podle zákona o zemědělství (§ 2e - 2h, zákon č. 252/1997), která přísluší obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, včetně projednávání přestupků	14,3%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly podle § 40 odst. 3, § 41 odst. 3, § 42 odst. 1 písm. B) a § 46 písm. A), d) zákona č. 166/1999 sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů	42,4%	97%	100%	0%	0%	0%	100%	0%
Plní úkoly podle § 73 zákona č. 326/2004 sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	27,1%	90%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly podle § 24a, § 25 odst. 6, § 28 odst. 6, § 28a, § 28b a § 28c zákona č. 246/1992 sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů,	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%

Přenesená působnost - činnosti	Celkem (průměr)	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Ústí n. Labem	Pardubice	Opava
Přijímají od myslivecké stráže oznámení podle § 14 odst. 1 písm. G) zákona č. 449/2001 sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly podle § 52 odst. 10 zákona č. 326/2004 sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Přijímají oznámení pořadatele podle § 8 odst. 3 písm. A) zákona č. 246/1992 sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Plní úkoly podle § 13b odst. 1 písm. C) zákona č. 246/1992 sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů	14,3%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Bydlení								
Rozhodují spory o výši nájemného mezi dosavadním nájemcem bytu a nebytového prostoru a vlastníkem navrácené nemovitosti v případech stanovených zvláštním předpisem	26,6%	86%	0%	0%	0%	100%	0%	0%

Zdroj: Vlastní zpracování

8.5 Příloha č. 5: Vybrané ukazatele statutárních měst pro stanovení příjmů ze sdílených daní

Tabulka 8.8: Vybrané ukazatele statutárních měst pro stanovení příjmů ze sdílených daní

Název statutárního města	Počet obyvatel k 1. 1. 2016	Počet dětí a ž. navštěvujících školu zřiz. obcí	Koeficienty postupných přechodů	Procentní podíl obce na výnosu daní	Počet zaměstnanců	Procentní podíl obce na výnosu daně(ZČ)	Počet zaměstnaných k počtu obyvatel	Počet dětí k počtu obyvatel	Relativní velikost sdílených daní na obyvatele
1	2	3	4	5	6	7	sl. 6/sl. 2 (v %)	sl. 3/sl. 2 (v %)	sl. 5/sl. 2
Praha	1 280 508	133 562	4,0641*	28,694190	1 020 004	19,456368	79,7	10,4	22,4
Brno	377 973	41 179	2,2961*	5,054214	319 213	6,088923	84,5	10,9	13,4
Ostrava	291 634	30 976	2,2961*	3,896588	218 767	4,172936	75,0	10,6	13,4
Plzeň	170 548	18 918	2,2961*	2,283796	135 929	2,592818	79,7	11,1	13,4
Liberec	103 853	12 610	1,3663	0,788943	65 731	1,253805	63,3	12,1	7,6
Olomouc	100 378	12 122	1,3663	0,761197	86 261	1,645411	85,9	12,1	7,6
České B.	93 470	11 730	1,3663	0,707685	82 833	1,580023	88,6	12,5	7,6
Ústí nad L.	92 984	11 694	1,3663	0,705504	50 073	0,955132	53,9	12,6	7,6
Hradec Kr.	92 929	10 715	1,3663	0,699986	77 089	1,470457	83,0	11,5	7,5
Pardubice	90 044	11 715	1,3663	0,684153	65 945	1,257887	73,2	13,0	7,6
Zlín	75 117	8 777	1,3663	0,561421	56 261	1,073167	74,9	11,7	7,5
Havířov	73 274	8 068	1,3663	0,541428	16 567	0,316012	22,6	11,0	7,4
Kladno	68 660	9 370	1,3663	0,516044	35 387	0,675000	51,5	13,6	7,5
Most	66 768	7 674	1,3663	0,494793	29 079	0,554676	43,6	11,5	7,4
Opava	57 387	7 133	1,3663	0,424754	37 921	0,723335	66,1	12,4	7,4
Frýdek-M.	56 719	6 951	1,3663	0,417411	27 042	0,515821	47,7	12,3	7,4
Karviná	54 413	5 761	1,3663	0,394363	27 528	0,525091	50,6	10,6	7,2
Jihlava	50 559	6 894	1,3663	0,374447	43 215	0,824317	85,5	13,6	7,4
Teplice	49 697	6 512	1,3663	0,363596	27 527	0,525072	55,4	13,1	7,3
Děčín	49 521	6 612	1,3663	0,366582	21 081	0,402116	42,6	13,4	7,4
Karlovy	49 046	5 448	1,3663	0,354252	30 462	0,581056	62,1	11,1	7,2

Název statutárního města	Počet obyvatel k 1. 1. 2016	Počet dětí a ž. navštěvujících školu zřiz. obcí	Koeficienty postupných přechodů	Procentní podíl obce na výnosu daní	Počet zaměstnanců	Procentní podíl obce na výnosu daně(ZČ)	Počet zaměstnaných k počtu obyvatel	Počet dětí k počtu obyvatel	Relativní velikost sdílených daní na obyvatele
Vary									
Chomutov	48 739	6 307	1,3663	0,355789	22 885	0,436527	47,0	12,9	7,3
Jablonec nN	45 702	5 392	1,3663	0,328931	21 244	0,405225	46,5	11,8	7,2
Mladá B.	44 056	6 153	1,3663	0,321402	50 938	0,971632	115,6	14,0	7,3
Prostějov	43 975	5 810	1,3663	0,319263	28 868	0,550651	65,6	13,2	7,3
Prostějov	43 977	5 721	1,3663	0,320	27 733	0,547	63,1	13,0	7,3

Zdroj: Příloha k vyhlášce 372/2016 Sb., vlastní propočty. * Přepočítací koeficient

8.6 Příloha č. 6: Návrh Úpravy zákona o obcích „Minimální varianta novelizace“

Změny zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění, výhradně v pasážích dotýkajících se explicitně statutárních měst. Každé statutární město (dále jen SM) musí být rozděleno na nižší samosprávné jednotky. (k této problematice též část 2.3.1 Analýza věcných aspektů)

Je třeba změnit celý mechanismus výběru SM.

- I. Základní kritérium – **existence statutu** (SM v současné době územně nečleněná by ztratila přívlastek statutární, pokud by se nechtěla členit a tím nepřijala statut).
SM členící se na městské části by je musela přejmenovat na městské obvody.
- II. Další kritérium - **všechna města, co jsou sídlem kraje a města s minimálně 40 000 obyvateli**

Úpravy zákona o obcích:

Obecní zřízení netvoří jeden zákon, tedy zákon o obcích, byť je nejdůležitější. Základní rámec vytváří pro ně Ústava a významně ho doplňuje volební zákonodárství a pak mnoho dalších právních norem. Problematiku SM, resp. novelizaci statutárního zřízení lze proto pojmout v několika významových rovinách, konkrétně

a) pouze v ustanoveních, bezprostředně se dotýkajících SM v zákoně o obcích (§ 4-5, 20, 68, 108, 127-129b, 130-146),

Ad a)

- § 4 odst. 1: SM lze ustavit pouze zákonem a teoreticky (žádný praktický příklad nemáme) vynětím ze seznamu lze statut odejmout; vypuštění tohoto odstavce je možné, jen když bude do zákona vložen jiný mechanismus/proces nabytí a pozbytí statutu; vymezení věcných povinností svázaných s přijetím statutu by vyjasnilo dosud nezřetelnou hranici mezi statutárními a ostatními městy;

-§ 4 odst. 2: klíčový bod novelizace – změnit dikci tak, že město je statutárním pokud rozdělí své území na nižší jednotky, v nichž vytvoří orgány samosprávy nebo osadní výbory; k tomu přijme statut a toto oficiálně oznámí Ministerstvu vnitra, stejně tak přestává být statutárním, když od této podmínky upustí, zruší statut;

- § 4 odst. 2: zruší se možnost výběru označení městský obvod x městská část, ponechá se jen městský obvod (MČ má jen Brno a Opava, Praha je něco jiného); pojmy část obce a městská část jsou pro veřejnost matoucí (informace, že Brno je složeno z 29 městských částí a 48 částí města je pro veřejnost obtížně pochopitelná), jinak mezi MO a MČ není žádný rozdíl

Současné znění:

§ 4

(1) Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec.

(2) Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.

Navrhované nové znění § 4:

§ 4

odst. 1 ponechán v původním znění

odst. 2 Území statutárních měst se může členit na městské obvody ~~nebo městské části~~ s vlastními orgány samosprávy nebo osady nebo části města.

odst. 3: Statutárním městem se může stát město, které má alespoň 40 000 obyvatel.

odst. 4: Město, které bylo statutárním městem přede dnem (datum platnosti novely), je nadále statutárním městem, musí však splnit ve stanovené lhůtě podmínku uvedenou v § 130.

§ 5

- (1) Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Městyse je samostatně spravován zastupitelstvem městyse; dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse.
- (2) (Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu; dalšími orgány městského obvodu jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem městské části; dalšími orgány městské části jsou rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části.

Navrhované nové znění § 5, odst. 2

(2) Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu; dalšími orgány městského obvodu jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu.

Část obce statutárního města je v souladu se statutem města spravována místním/osadním výborem.

(3) Orgánem obce, městyse, města, statutárního města, městského obvodu nebo městské části je též komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti (§ 122 odst. 2).

Navrhované nové znění § 5, odst. 3

(3) Orgánem obce, městyse, města, statutárního města ~~nebo~~ městského obvodu ~~nebo městské části~~ je též komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti (§ 122 odst. 2).

Návrh

- *v ustanovení odst. 2 ruší poslední větu stávajícího znění a nahrazuje novou větou v souvislosti s navrhovaným vypuštěním městských částí ze zákona a jejich nahrazení v „menších“ SM části obce spravované místními/osadními výbory,*
- *v odst. 3 je reagováno na novou institucionalizaci místních částí a jejich správu místními/osadními výbory, které by neměly mít konstitutivní roli ke zřizování jakýchkoli místních „orgánů“. Působnost by měla zůstat na zastupitelstvu statutárního města.*

§ 20

(1) Městský obvod nebo městskou část ve statutárním městě lze zřídit nebo zrušit na základě rozhodnutí zastupitelstva města, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. Je-li podán takový návrh, lze zřídit nebo zrušit městský obvod nebo městskou část jen na základě souhlasného rozhodnutí místního referenda konaného na území, na němž se navrhuje zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části.

(2) Městský obvod nebo městská část jsou organizační jednotkou města.

(3) Městský obvod nebo městskou část lze za podmínek stanovených v odstavci 1 připojit k jinému městskému obvodu nebo městské části.

(4) Rozhodnutí o zřízení, připojení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části musí obsahovat náležitosti uvedené v § 19 odst. 5; místo názvu obce se však uvede název zřizovaného městského obvodu nebo městské části nebo název městského obvodu nebo městské části, k nimž se jiný městský obvod nebo městská část připojuje.

(5) Opis rozhodnutí zašle statutární město Ministerstvu vnitra, Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu.

Navrhované nové znění § 20

(1) Městský obvod ~~nebo městskou část~~ ve statutárním městě lze zřídit nebo zrušit na základě rozhodnutí zastupitelstva města, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda o této věci. Je-li podán takový návrh, lze zřídit nebo zrušit městský obvod nebo městskou část jen na základě souhlasného rozhodnutí místního referenda konaného na území, na němž se navrhuje zřízení nebo zrušení městského obvodu nebo městské části.

(2) Městský obvod ~~nebo městská část~~ jsou organizační jednotkou města.

(3) Městský obvod ~~nebo městskou část~~ lze za podmínek stanovených v odstavci 1 připojit k jinému městskému obvodu nebo městské části.

(4) Rozhodnutí o zřízení, připojení nebo zrušení městského obvodu ~~nebo městské části~~ musí obsahovat náležitosti uvedené v § 19 odst. 5; místo názvu obce se však uvede název zřizovaného městského obvodu ~~nebo městské části~~ nebo název městského obvodu ~~nebo městské části~~, k nimž se jiný městský obvod ~~nebo městská část~~ připojuje.

(5) Opis rozhodnutí zašle statutární město Ministerstvu vnitra, Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu.

§ 68

Změny § 68 se dotýkají pouze vypuštění městských částí

(1) Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva obce přihlédne zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Počet členů stanoví tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městysu, městě, městském obvodu, ~~městské části~~

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů

nad 50 000 do 150 000 obyvatel

25 až 45 členů

nad 150 000 obyvatel

35 až 55 členů.

(2) Počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce^{3b)} obecního úřadu nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. Kromě toho může být počet členů zastupitelstva obce uveřejněn způsobem v místě obvyklým.

(3) Rozhodující pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je počet obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají volby.

(4) Neurčí-li zastupitelstvo jinak, volí se počet členů zastupitelstva podle počtu členů zastupitelstva obce v končícím volebním období.

(5) Dojde-li ke sloučení obcí nebo k oddělení části obce, stanoví počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, Ministerstvo vnitra. Dojde-li ke zřízení městského obvodu nebo městské části v územně členěném statutárním městě, stanoví počet členů zastupitelstva městského obvodu ~~nebo městské části~~, který má být zvolen, magistrát v přenesené působnosti. Při stanovení počtu členů zastupitelstva obce a členů zastupitelstva městského obvodu ~~nebo městské části~~ se postupuje podle odstavce 1 obdobně.

§ 108

§ 108 beze změn

(1) Starosta má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak. Závěsný odznak má uprostřed velký státní znak a po obvodu odznaku je uveden název Česká republika.

(2) Rada obce může stanovit, v kterých případech může tento odznak užívat jiný člen zastupitelstva obce nebo tajemník obecního úřadu.

(3) Primátor statutárního města má právo při významných příležitostech a občanských obřadech používat primátorské insignie.

Výbory

Navrhuje se variantně

1. do § 117 - § 121 vložit ustanovení institucionalizující místní/osadní výbory ve statutárních městech jako svébytné orgány místních částí,
2. nebo za § 121 vložit § 121a s názvem „Místní/osadní výbory ve statutárních městech“ a zde vymezit způsob jejich vzniku, zániku, kompetence apod.

§ 117

(1) Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce.

(2) Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor.

(3) Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů obce hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny⁴⁸⁾. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin.

(4) Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce; to neplatí, jde-li o předsedu osadního výboru (§ 120).

§ 118

(1) Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce.

(2) Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru.

(3) Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.

§ 119

(1) Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

(2) Finanční výbor

a) provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce,

b) plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

(3) Kontrolní výbor

a) kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena,

b) kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti,

c) plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

(4) O provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis podepisuje člen výboru, který provedl kontrolu, a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala.

(5) Výbor předloží zápis zastupitelstvu obce; k zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala.

§ 120

(1) V částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní nebo místní výbory (dále jen "osadní výbor"). Osadní výbor má minimálně 3 členy. Počet členů osadního výboru určí zastupitelstvo obce.

(2) Členy osadního výboru jsou občané obce, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen, a jsou určeni zastupitelstvem obce.

(3) Předsedu osadního výboru zvolí zastupitelstvo obce z řad členů osadního výboru.

§ 121

(1) Osadní výbor je oprávněn

a) předkládat zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce,

b) vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce,

c) vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce.

(2) Požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno.

Díl 3

Dozor nad vydáváním a obsahem usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst

§ 127

(1) Je-li usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu městského obvodu nebo městské části v samostatné působnosti v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem, pozastaví magistrát jeho výkon. Výkon usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření je pozastaven dnem doručení rozhodnutí magistrátu městskému obvodu ~~nebo městské části~~. Magistrát v rozhodnutí současně stanoví městskému obvodu nebo městské části lhůtu ke zjednání nápravy, která nesmí být delší než 3 měsíce. Zjedná-li příslušný orgán městského obvodu nebo městské části nápravu ve stanovené lhůtě, magistrát své rozhodnutí zruší neprodleně poté, co obdrží sdělení městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města o zjednání nápravy, jehož přílohou je i usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ v samostatné působnosti, kterým byla zjednána náprava.

(2) Nejedná-li příslušný orgán městského obvodu ~~nebo městské části~~ v případě podle odstavce 1 ve stanovené lhůtě nápravu, podá magistrát do 60 dnů od jejího uplynutí návrh na zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ v samostatné působnosti soudu. Jestliže soud tento návrh odmítne, zamítne nebo řízení zastaví, pozbývá rozhodnutí magistrátu o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ v samostatné působnosti platnosti dnem, kdy rozhodnutí soudu nabude právní moci.

(3) Zjedná-li příslušný orgán městského obvodu ~~nebo městské části~~ před rozhodnutím soudu nápravu, sdělí městský obvod ~~nebo městská část~~ neprodleně tuto skutečnost soudu a magistrátu. Magistrát své rozhodnutí o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ zruší neprodleně poté, co obdrží sdělení městského obvodu nebo městské části o zjednání nápravy, jehož přílohou je i usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ v samostatné působnosti, kterým byla zjednána náprava.

(4) Magistrát o pozastavení výkonu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ v samostatné působnosti nerozhodne, jestliže již bylo vykonáno; v takovém případě podá pouze návrh soudu na jeho zrušení.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 4 se nepoužijí v případě porušení právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva a v případě, kdy jsou dozor nebo kontrola výkonu samostatné působnosti obcí upraveny zvláštním právním předpisem³⁷⁾.

§ 127a

Je-li usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ v přenesené působnosti v rozporu se zákonem, jiným právním předpisem, usnesením vlády, směrnici ústředního správního úřadu nebo s opatřením magistrátu přijatým při kontrole výkonu přenesené působnosti, magistrát je zruší. Magistrát o zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu městského obvodu ~~nebo městské části~~ v přenesené působnosti informuje úřad městského obvodu ~~nebo městské části~~.

Společná ustanovení k doзору

§ 128

(1) Obec vyvěsí neprodleně na úřední desce obecního úřadu po dobu nejméně 15 dnů

a) rozhodnutí o pozastavení účinnosti právního předpisu obce,

b) nález Ústavního soudu, kterým se zrušuje právní předpis obce nebo jeho jednotlivá ustanovení,

c) rozhodnutí soudu, kterým se zrušuje usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu obce v samostatné působnosti,

d) rozhodnutí o zrušení pozastavení účinnosti právního předpisu obce,

e) rozhodnutí Ústavního soudu, na jehož základě pozbývá rozhodnutí o pozastavení účinnosti právního předpisu obce platnosti.

(2) Městský obvod nebo městská část územně členěného statutárního města vyvěsí neprodleně na úřední desce úřadu městského obvodu ~~nebo městské části~~ po dobu nejméně 15 dnů rozhodnutí soudu, kterým se zrušuje usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu městské části ~~nebo městského obvodu~~ v samostatné působnosti.

(3) Obec na požádání zašle neprodleně Ministerstvu vnitra usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánů obce v samostatné působnosti. Obec na požádání zašle neprodleně krajskému úřadu usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánů obce v přenesené působnosti.

(4) Městský obvod nebo městská část územně členěného statutárního města na požádání zašle neprodleně magistrátu usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánů městského obvodu ~~nebo městské části~~ v samostatné působnosti. Městský obvod ~~nebo městská část~~ územně členěného statutárního města na požádání zašle neprodleně magistrátu usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánů městského obvodu ~~nebo městské části~~ v přenesené působnosti.

(5) Působnost svěřená krajskému úřadu v § 125 a 126 a působnost svěřená magistrátu v § 127a je působností přenesenou.

(6) Na rozhodování o pozastavení účinnosti nařízení obce a o zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města v přenesené působnosti se ustanovení správního řádu nepoužijí, s výjimkou ustanovení o základních zásadách činnosti správních orgánů.

(7) Ustanovení dílů 1 až 3 se nevztahují na rozhodnutí a jiné úkony orgánů obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města učiněné podle správního řádu nebo podle daňového řádu.

HLAVA VII

Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti

§ 129

(1) Nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, kontrolují výkon samostatné působnosti svěřené orgánům obcí Ministerstvo vnitra a výkon přenesené působnosti svěřené orgánům obcí krajské úřady v přenesené působnosti.

(2) Magistráty územně členěných statutárních měst v přenesené působnosti kontrolují výkon samostatné a přenesené působnosti svěřené orgánům městských obvodů ~~a městských částí~~ územně členěných statutárních měst.

(3) Kontrolou se pro účely tohoto zákona rozumí činnost orgánů veřejné správy uvedených v odstavci 1 a 2, při které se zjišťuje, zda orgány obcí, městských obvodů ~~a městských částí~~ územně členěných statutárních měst dodržují

a) při výkonu samostatné působnosti zákony a jiné právní předpisy, s výjimkou právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva,

b) při výkonu přenesené působnosti zákony, jiné právní předpisy a v jejich mezích též usnesení vlády, směrnice ústředních správních úřadů, jakož i opatření příslušných orgánů veřejné správy přijatá při kontrole výkonu přenesené působnosti.

§ 129a

Kontrola výkonu samostatné působnosti

(1) Požádá-li obec, městský obvod nebo městská část územně členěného statutárního města o doporučení opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolou, uvede kontrolující tato doporučení v protokolu o kontrole.

(2) Starosta, popřípadě jím pověřený zástupce, na nejbližším zasedání zastupitelstva obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města konaném po ukončení kontroly seznámí zastupitelstvo obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města s výsledky uskutečněné kontroly.

(3) V případě, že byl kontrolou shledán nezákonný postup obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města, předloží starosta, popřípadě jím pověřený zástupce, spolu se seznámením s výsledky uskutečněné kontroly zastupitelstvu obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města též návrh opatření k nápravě kontrolou zjištěných nedostatků a k zamezení jejich opakování, popřípadě jej seznámí se způsobem, jakým se tak již stalo. Informaci o jednání zastupitelstva obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města v této věci včetně návrhu opatření k nápravě, popřípadě sdělení o způsobu nápravy, obec, městský obvod ~~nebo městská část územně členěného statutárního města~~ neprodleně vyvěsí na úřední desce obecního úřadu, úřadu městského obvodu ~~nebo úřadu městské části~~ po dobu nejméně 15 dnů. Současně tuto informaci zašle obec Ministerstvu vnitra, městský obvod ~~nebo městská část~~ územně členěného statutárního města magistrátu územně členěného statutárního města.

(4) Obce, městské obvody ~~nebo městské části~~ územně členěného statutárního města jsou povinny zajistit nápravu nedostatků zjištěných kontrolou.

§ 129b

Kontrola výkonu přenesené působnosti

(1) Při kontrole výkonu přenesené působnosti svěřené orgánům obcí, městských obvodů ~~nebo městských částí~~ územně členěných statutárních měst jedná za tyto orgány v případě obecního úřadu, úřadu městského obvodu ~~nebo úřadu městské části~~ tajemník obecního úřadu, úřadu městského obvodu ~~nebo úřadu městské části~~ nebo jím pověřená osoba a v případě ostatních orgánů obce, městského obvodu ~~nebo městské části~~ starosta nebo jím pověřená osoba.

(2) Osoba uvedená v odstavci 1 je povinna zajistit nápravu nedostatků zjištěných kontrolou a splnění uložených opatření.

HLAVA VIII

STATUTÁRNÍ MĚSTA

§ 130

Návrh k § 130 uděluje povinnost všem statutárním městům mít statut, reaguje na zrušení městských částí a u písm. c) doplněk ve prospěch částí obce.

Územně členěná s Statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce **do 2 let od nabytí účinnosti zákona**. Ve statutu stanoví zejména

- a) výčet jednotlivých městských obvodů a ~~městských částí~~ částí obce, a vymezení jejich území,
- b) pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- c) pravomoc orgánů městských obvodů a ~~městských částí~~ na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- d) vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a ~~městských částí~~.
- e) zdroje peněžních příjmů městských obvodů a ~~městských částí~~ a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti, **zdroje peněžních příjmů částí obce a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů,**
- f) způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a ~~městskými částmi a částmi obce~~ a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a ~~městských částech~~,
- g) způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody či ~~městskými částmi~~ místními/osadními výbory,
- h) majetek města, který se svěřuje městským obvodům a ~~městským částem~~, a rozsah oprávnění městských obvodů a ~~městských částí~~ při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,
- i) rozsah oprávnění městských obvodů a ~~městských částí~~ zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky,
- j) další záležitosti, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

§ 131

(1) Statutární město může svěřit statutem městskému obvodu ~~nebo městské části~~ na úseku samostatné působnosti zejména

- a) schvalování programu rozvoje městského obvodu ~~nebo městské části~~,
- b) rozhodování o právních jednáních uvedených v § 133 odst. 1,
- c) zřizování trvalých a dočasných fondů městského obvodu a ~~městské části~~,
- d) výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu městského obvodu ~~nebo úřadu městské části~~ nebo organizační složky městského obvodu ~~nebo městské části~~.

(2) Statutární město může statutem určit části obce na úseku samostatné působnosti způsob projednání části programu rozvoje s dopadem na místní část.

Návrh

- ustanovení § 131 se nově navrhuje rozšířit na dva odstavce,
- neumožňuje místním částem o čemkoli rozhodovat,
- SM pouze zvolí formu projednání s místní částí,
- rozsah projednávaných záležitostí je možno dále rozšířit.

§ 132

Návrh nepředpokládá právo nakládání s majetkem města částí obce

(1) Svěřenou věc z vlastnictví statutárního města lze městskému obvodu ~~nebo městské části~~ odejmout za účelem, pro který lze majetek vyvlastnit podle zvláštního právního předpisu^{39a)} nebo se souhlasem městského obvodu nebo městské části.

(2) Svěřenou věc z vlastnictví statutárního města lze městskému obvodu ~~nebo městské části~~ odejmout též v případě, jestliže městský obvod ~~nebo městská část~~ při nakládání s touto věcí porušuje právní předpisy a neodstraní tyto nedostatky ve lhůtě stanovené statutárním městem, která nesmí být kratší než 60 dnů.

(3) O odejmutí věci svěřené městskému obvodu ~~nebo městské části~~ z vlastnictví statutárního města rozhoduje zastupitelstvo statutárního města [§ 130 písm. h)].

§ 133

Statutární město může svěřit statutem za podmínek v něm stanovených městskému obvodu ~~a městské části~~ rozhodování zejména o těchto právních jednáních:

a) převod a zastavení nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů z majetku města svěřeného městskému obvodu ~~nebo městské části~~,

b) převod a zastavení movitých věcí a práv,

c) postoupení pohledávek,

d) vzdání se práva a prominutí dluhu,

e) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o poskytnutí výpůjčky, o poskytnutí dotace, o poskytnutí návratné finanční výpomoci, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti⁴⁴⁾,

f) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,

g) majetková účast na podnikání jiných právnických osob,

h) dohody o splátkách,

i) uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách,

j) poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým a právnickým osobám,

k) poskytování dotací a návratných finančních výpomocí spolkům, humanitárním organizacím a jiným právnickým nebo fyzickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb,

požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí.

§ 134

(1) Městské obvody ~~a městské části~~ jednají za statutární město v záležitostech jim svěřených zákonem a v mezích zákona statutem.

(2) Městské obvody a ~~městské místní~~ části nemohou vydávat obecně závazné vyhlášky nebo nařízení.

(3) Prováděcí právní předpis stanoví v členění podle velikostních kategorií městských obvodů ~~nebo městských částí~~

a) výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva městského obvodu ~~nebo městské části~~ za měsíc,

b) maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva městského obvodu ~~nebo městské části~~ za měsíc.

(4) Velikostní kategorie městských obvodů ~~a městských částí~~ podle odstavce 3 jsou stanoveny v příloze k tomuto zákonu.

(5) ~~Výši odměny členům výborů místních částí určí zastupitelstvo~~

§ 135

~~Navrh řeší závaznost usnesení zastupitelstva a rady města. Vzhledem k rozdílu v postavení orgánů městských obvodů a místních/osadních výborů se navrhuje vložit odst. 2.~~

(1) Usnesení zastupitelstva města a rady města v záležitostech, které nebyly zákonem nebo statutem svěřeny městskému obvodu ~~nebo městské části~~, jsou pro orgány městských obvodů ~~a městských částí~~ závazná.

(2) ~~Usnesení zastupitelstva města a rady města jsou pro místní/osadní výbory závazná.~~

§ 136

(1) Správce městského obvodu ~~nebo městské části~~ jmenuje a odvolává z funkce tajemník magistrátu.

(2) Správce města, městského obvodu ~~a městské části~~ plní úkoly správce obce podle § 98.

§ 137

(1) Nebude-li ustavující zasedání zastupitelstva městského obvodu ~~nebo městské části~~ svoláno ve lhůtě podle § 91 odst. 1, svolá je magistrát v přenesené působnosti; informaci o svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva městského obvodu ~~nebo městské části~~ zveřejní v rozsahu stanoveném v § 93 po dobu v tomto ustanovení stanovenou na své úřední desce.

(2) Pravomoc rozpustit zastupitelstvo městského obvodu ~~nebo městské části~~ podle § 89 vykonává zastupitelstvo města.

(3) Slib člena zastupitelstva městského obvodu ~~nebo městské části~~ zní: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu městského obvodu ~~(městské části)~~ a jeho ~~(jejích)~~ občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.“

Návrh k vložení odst. 6, který vylučuje výkon přenesené působnosti částmi obce.

(1) Orgány statutárních měst vykonávají přenesenou působnost, která je zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

(2) Orgány městských obvodů ~~a městských částí~~ vykonávají přenesenou působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají orgány obcí. Statutární město může statutem určit městské obvody ~~a městské části~~, jejichž orgány budou vykonávat zcela nebo zčásti přenesenou působnost svěřenou zvláštními zákony pověřeným obecním úřadům, popřípadě některou přenesenou působnost svěřenou zvláštními zákony obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

(3) Je-li to účelné, může statutární město statutem se souhlasem městského obvodu ~~nebo městské části~~ vyhradit v přenesené působnosti orgánů obcí některé činnosti magistrátu města nebo určit, že některé tyto působnosti budou vykonávat orgány jiných městských obvodů nebo městských částí.

(4) Městské obvody ~~a městské části~~ jsou při výkonu přenesené působnosti správními obvody; výkon přenesené působnosti jsou povinny zabezpečit. Na výkon přenesené působnosti obdrží městské obvody a městské části příspěvek z rozpočtu statutárního města.

(5) Rozhodnutí orgánů městských obvodů ~~a městských částí~~ vydaná ve správním řízení přezkoumává magistrát, pokud není tato působnost svěřena zvláštnímu orgánu města nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

(6) Místní/osadní výbory nevykonávají přenesenou působnost.

§ 140

(1) Ve statutárním městě plní funkci místostarosty (místostarostů) náměstek (náměstci) primátora.

(2) Ve statutárním městě se zřizuje funkce tajemníka magistrátu, který je zaměstnancem města. Tajemníka magistrátu jmenuje a odvolává primátor se souhlasem ředitele krajského úřadu a stanoví jeho plat podle zvláštních předpisů. Bez souhlasu ředitele krajského úřadu je jmenování a odvolání tajemníka magistrátu neplatné.

(3) V městských částech ~~a městských obvodech~~, jejichž orgánům je zcela nebo zčásti svěřena přenesená působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají pověřené obecní úřady, popřípadě některá přenesená působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají obecní úřady obce s rozšířenou působností, se zřizuje funkce tajemníka úřadu městského obvodu ~~nebo tajemníka úřadu městské části~~. Tajemníka úřadu městského obvodu ~~nebo tajemníka úřadu městské části~~ jmenuje a odvolává starosta se souhlasem tajemníka magistrátu; bez souhlasu tajemníka magistrátu je jmenování a odvolání tajemníka úřadu městského obvodu ~~nebo městské části~~ neplatné.

§ 141

(1) Všechny písemnosti vyhotovené orgánem statutárního města v samostatné působnosti tohoto města se v záhlaví označují slovy "statutární město" s uvedením názvu města a orgánu, který písemnost vyhotovil; jde-li o orgán městského obvodu nebo městské části, uvedou se v záhlaví slova "městský obvod" ~~nebo "městská část"~~ a název města, název městského obvodu ~~nebo městské části~~ a název orgánu, který písemnost vyhotovil.

(2) Všechny písemnosti vyhotovené orgánem statutárního města v přenesené působnosti tohoto města, s výjimkou nařízení města, se v záhlaví označují slovy "Magistrát města" s uvedením názvu města a názvu

odboru, který písemnost vyhotovil; jde-li o orgán městského obvodu ~~nebo městské části~~, uvedou se v záhlaví slova "Úřad městského obvodu" ~~nebo "Úřad městské části"~~ a název města, název městského obvodu ~~nebo městské části~~ a odboru, který písemnost vyhotovil. Stanoví-li zvláštní zákon jiné označení odboru, uvede se toto označení.

(3) Vypracovává-li písemnosti zvláštní orgán statutárního města, označují se v záhlaví slovy "statutární město" s uvedením názvu města a názvu zvláštního orgánu, který písemnost vyhotovil; jde-li o zvláštní orgán městského obvodu ~~nebo městské části~~, uvede se v záhlaví též název městského obvodu ~~nebo městské části~~.

(4) Statutární město, městský obvod ~~nebo městská část~~ územně členěného statutárního města mohou používat vlastní razítko v případech, kdy zvláštním zákonem není stanoveno povinné užívání úředního razítka s malým státním znakem.^{34c)} Razítko má uprostřed znak statutárního města nebo městského obvodu ~~nebo městské části~~ a po obvodu razítka je uveden celý název města, městského obvodu ~~nebo městské části~~.

§ 142

(1) Městské obvody ~~a městské části~~ územně členěného statutárního města mohou mít svůj znak a vlajku.

(2) Předseda Poslanecké sněmovny může městskému obvodu ~~nebo městské části~~, které nemají znak a vlajku, na jejich žádost, po vyjádření statutárního města, udělit znak a vlajku městského obvodu ~~nebo městské části~~. Předseda Poslanecké sněmovny může na žádost městského obvodu ~~nebo městské části~~ změnit jejich znak a vlajku. Kancelář Poslanecké sněmovny zašle údaje o udělení nebo změně znaku nebo vlajky městského obvodu ~~nebo městské části~~ neprodleně Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu.

§ 143

~~Městské části a~~ Městské obvody mohou ocenit významné životní události svých občanů.

§ 146

Nestanoví-li tato hlava zákona výslovně jinak, platí pro statutární města, jejich městské obvody ~~a městské části~~ ustanovení ostatních hlav zákona.

8.7 Příloha č. 7: Doba dojezdu VHD

Tabulka 8.9: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v ČR

ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				
	Průměr	Maxim. doba	Minim. doba	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojem mezi 8. a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Nýřany	60	138	2	82	62	33	53	0	53	0	53
Černošice	58	95	2	76	59	46	78	0	78	0	78
Kutná Hora	52	133	4	65	45	30	50	0	50	0	50
Krnov	44	93	8	64	44	21	24	0	24	0	24
Karlovy Vary	40	108	3	53	31	22	40	0	40	0	40
Humpolec	40	180	3	28	21	11	22	2	22	2	24
Chrudim	38	94	9	50	35	23	84	1	85	0	85
Tábor	37	106	6	49	34	20	76	2	77	1	78
Jeseník	37	75	7	48	36	23	23	0	23	0	23
Kralovice	36	98	5	46	36	21	39	4	40	3	43
Velké Meziříčí	36	90	2	50	30	17	55	1	55	1	56
Sušice	36	95	7	50	26	19	28	1	29	0	29
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	36	81	4	52	33	17	57	1	57	1	58
Písek	36	75	5	47	35	23	46	2	47	1	48
Kadaň	36	80	7	50	32	18	18	0	18	0	18
Znojmo	35	91	2	48	32	20	110	0	110	0	110
Rokycany	35	82	3	51	30	18	63	4	66	1	67
Rakovník	35	132	6	43	31	20	82	0	82	0	82
Mladá Boleslav	33	96	3	40	31	22	97	0	97	0	97
Boskovice	33	76	5	46	31	18	72	0	72	0	72
Český Krumlov	32	80	7	50	26	14	28	3	30	1	31
Moravská Třebová	32	110	3	38	24	13	32	0	32	0	32
Jindřichův Hradec	32	63	11	43	29	21	56	1	56	1	57
Česká Lípa	32	75	6	45	25	16	39	1	40	0	40
Horšovský Týn	31	63	6	50	35	11	17	0	17	0	17
Šumperk	31	67	6	44	29	17	32	3	34	1	35
Liberec	31	92	10	36	24	19	27	0	27	0	27
Blansko	31	66	7	40	29	19	42	0	42	0	42
Šlapanice	30	68	2	46	30	11	39	0	39	0	39
Kroměříž	30	82	7	41	28	17	45	0	45	0	45
Třebíč	30	67	7	42	26	19	91	1	91	1	92
Hradec Králové	30	65	8	39	28	18	78	2	80	0	80
Náchod	30	63	7	38	28	16	35	0	35	0	35
Pelhřimov	30	107	4	41	24	16	68	2	68	2	70

ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				
	Průměr	Maxim. doba	Minim. doba	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojem mezi 8. a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Trutnov	30	54	10	39	31	19	30	0	30	0	30
Děčín	30	61	7	45	25	17	32	1	33	0	33
Cheb	30	60	9	42	29	17	20	0	20	0	20
Tachov	29	104	7	38	29	14	26	0	26	0	26
Prachatice	29	67	5	39	31	16	40	3	40	3	43
Moravské Budějovice	29	109	5	36	24	14	45	1	45	1	46
Příbram	29	83	4	37	25	16	73	0	73	0	73
Svitavy	29	82	9	33	21	15	27	0	27	0	27
Kolín	28	71	6	37	28	16	68	0	68	0	68
Domažlice	28	63	6	40	25	15	57	0	57	0	57
Bystřice nad Pernštejnem	28	68	2	39	26	15	38	0	38	0	38
Prostějov	28	64	4	37	27	18	75	0	75	0	75
Trhové Sviny	28	101	2	37	24	13	15	0	15	0	15
Třeboň	28	47	12	38	28	19	23	1	23	1	24
Světlá nad Sázavou	28	64	4	48	22	10	31	0	31	0	31
Rumburk	27	44	7	43	28	10	11	0	11	0	11
Bruntál	27	57	8	40	24	12	30	0	30	0	30
Klatovy	27	75	2	36	23	15	41	2	42	1	43
Pardubice	27	62	3	35	24	18	55	0	55	0	55
Jilemnice	27	65	6	42	22	12	20	0	20	0	20
Ostrov	27	61	6	41	21	12	14	0	14	0	14
Přelouč	27	52	3	40	26	15	40	1	40	1	41
Stříbro	27	64	6	35	23	10	22	1	22	1	23
Beroun	27	71	3	36	23	14	47	0	47	0	47
Říčany	26	73	3	35	26	15	51	0	51	0	51
Třinec	26	44	5	39	27	13	11	0	11	0	11
Jihlava	26	57	7	35	25	16	78	0	78	0	78
České Budějovice	26	53	9	33	24	18	76	2	77	1	78
Vysoké Mýto	26	64	4	36	25	14	39	0	39	0	39
Hranice	26	59	9	32	24	17	31	0	31	0	31
Horažďovice	26	60	10	38	20	15	18	1	19	0	19
Žamberk	26	89	3	36	19	12	26	0	26	0	26
Benešov	26	68	5	37	23	15	50	0	50	0	50
Vlašim	26	65	6	33	22	14	46	1	46	1	47
Havlíčkův Brod	26	68	6	34	23	17	53	2	53	2	55
Rychnov nad Kněžnou	26	78	7	30	22	15	30	1	31	0	31
Šternberk	25	60	5	36	22	13	21	0	21	0	21
Jičín	25	73	4	34	22	13	76	0	76	0	76

	Doba dojezdu						Počet obcí				
ORP	Průměr	Maxim. doba	Minim. doba	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojem mezi 8. a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Mělník	25	61	4	29	22	14	38	0	38	0	38
Nové Město na Moravě	25	55	5	36	24	15	29	0	29	0	29
Plzeň	25	45	12	31	24	18	14	0	14	0	14
Uherské Hradiště	25	45	4	35	23	18	47	0	47	0	47
Hustopeče	25	70	2	37	21	10	27	0	27	0	27
Strakonice	25	59	4	33	23	13	68	0	68	0	68
Kraslice	25	46	12	36	17	15	7	0	7	0	7
Rosice	25	42	3	35	25	18	23	0	23	0	23
Stod	25	55	5	36	22	10	23	0	23	0	23
Soběslav	25	60	5	32	20	11	29	1	29	1	30
Olomouc	24	83	6	31	24	14	44	1	44	1	45
Přeštice	24	102	3	28	21	10	29	0	29	0	29
Zlín	24	49	10	29	23	18	29	0	29	0	29
Semily	24	53	6	29	22	15	21	0	21	0	21
Vsetín	24	53	7	33	21	13	31	0	31	0	31
Vítkov	24	51	7	36	22	10	11	0	11	0	11
Vimperk	24	50	4	31	21	17	20	0	20	0	20
Litvínov	24	54	2	38	23	13	10	0	10	0	10
Slaný	24	69	6	32	21	14	51	0	51	0	51
Moravský Krumlov	24	58	8	30	22	15	32	0	32	0	32
Uherský Brod	24	56	7	34	21	13	29	0	29	0	29
Jaroměř	24	37	10	27	22	20	14	0	14	0	14
Poděbrady	24	58	2	33	20	11	34	0	34	0	34
Ivančice	23	46	7	37	20	14	16	0	16	0	16
Přerov	23	70	6	31	22	14	57	1	57	1	58
Dačice	23	59	6	32	23	12	22	0	22	0	22
Kostelec nad Orlicí	23	80	3	29	20	13	21	0	21	0	21
Tišnov	23	54	3	32	23	15	58	0	58	0	58
Čáslav	23	72	5	30	18	13	36	0	36	0	36
Litovel	23	45	7	27	21	13	19	0	19	0	19
Hořovice	23	65	3	27	20	11	36	0	36	0	36
Žďár nad Sázavou	23	50	6	30	20	14	47	0	47	0	47
Nymburk	23	68	4	30	20	11	38	0	38	0	38
Frýdek-Místek	22	46	4	32	20	14	36	0	36	0	36
Kladno	22	44	5	28	22	16	47	0	47	0	47
Kaplice	22	45	3	31	22	16	14	0	14	0	14
Dobruška	22	53	7	28	20	13	25	0	25	0	25
Blovice	22	65	3	24	15	9	16	2	16	2	18
Vyškov	22	42	8	27	22	15	41	0	41	0	41
Luhačovice	22	61	2	30	17	12	14	0	14	0	14

	Doba dojezdu						Počet obcí				
ORP	Průměr	Maxim. doba	Minim. doba	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojem mezi 8. a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Dobříš	22	45	4	33	18	10	23	0	23	0	23
Sedlčany	22	60	1	31	18	12	21	0	21	0	21
Telč	22	78	4	28	19	11	43	1	43	1	44
Broumov	22	83	7	26	14	9	13	0	13	0	13
Turnov	22	76	5	26	21	10	36	0	36	0	36
Vizovice	22	46	4	35	20	7	15	0	15	0	15
Hořice	21	64	3	27	19	9	27	1	27	1	28
Lanškroun	21	42	4	33	20	11	21	0	21	0	21
Valašské Klobouky	21	52	7	29	16	10	19	0	19	0	19
Nepomuk	21	104	3	26	16	9	24	1	24	1	25
Lipník nad Bečvou	21	41	3	29	20	11	13	0	13	0	13
Polička	21	49	3	30	17	12	19	0	19	0	19
Opava	21	56	4	28	19	13	40	0	40	0	40
Litoměřice	21	66	4	28	19	9	39	0	39	0	39
Sokolov	21	78	1	24	16	9	29	0	29	0	29
Pacov	21	63	3	31	17	10	21	2	21	2	23
Varnsdorf	21	29	14	24	20	17	5	0	5	0	5
Uničov	21	64	8	24	14	11	9	0	9	0	9
Týn nad Vltavou	21	41	12	25	20	14	13	0	13	0	13
Vodňany	21	50	6	30	16	11	16	0	16	0	16
Litomyšl	21	57	5	27	17	13	33	1	34	0	34
Ústí nad Labem	21	42	7	29	21	11	22	0	22	0	22
Kopřivnice	20	38	8	32	16	9	9	0	9	0	9
Dvůr Králové nad	20	44	7	26	19	10	27	0	27	0	27
Hodonín	20	52	4	23	19	14	17	0	17	0	17
Zábřeh	20	49	5	26	16	11	27	0	27	0	27
Teplice	20	59	4	27	14	9	25	0	25	0	25
Kyjov	20	52	5	24	18	12	41	0	41	0	41
Konice	20	51	4	29	15	11	20	0	20	0	20
Hlinsko	20	47	4	27	15	11	21	0	21	0	21
Ústí nad Orlicí	20	54	6	24	19	12	15	0	15	0	15
Valašské Meziříčí	19	37	1	27	21	10	17	0	17	0	17
Mariánské Lázně	19	37	3	25	18	13	13	0	13	0	13
Chotěboř	19	52	6	23	18	13	29	1	29	1	30
Bučovice	19	43	4	24	17	13	19	0	19	0	19
Votice	19	40	7	25	17	12	14	0	14	0	14
Kravaře	19	35	4	26	19	13	8	0	8	0	8
Ostrava	19	30	9	23	20	13	12	0	12	0	12
Lovosice	19	44	5	24	17	11	31	0	31	0	31

	Doba dojezdu						Počet obcí				
ORP	Průměr	Maxim. doba	Minim. doba	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojem mezi 8. a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Veselí nad Moravou	19	37	5	25	18	10	21	0	21	0	21
Rýmařov	19	35	9	24	18	13	10	0	10	0	10
Louny	19	83	4	24	15	10	39	1	39	1	40
Mikulov	18	35	5	23	18	11	16	0	16	0	16
Vrchlabí	18	48	4	21	16	12	15	0	15	0	15
Blatná	18	50	3	23	16	11	24	1	25	0	25
Podbořany	18	29	9	25	16	10	10	0	10	0	10
Frýdlant	18	46	6	23	14	10	17	0	17	0	17
Žatec	17	45	8	20	15	11	17	0	17	0	17
Chomutov	17	34	2	22	15	9	23	1	23	1	24
Milevsko	17	33	4	21	15	11	25	0	25	0	25
Židlochovice	17	46	4	22	15	8	23	0	23	0	23
Náměšť nad Oslavou	17	38	6	19	17	12	25	1	25	1	26
Otrokovice	17	28	4	24	18	12	9	0	9	0	9
Frýdlant nad Ostravicí	17	49	3	25	11	4	10	0	10	0	10
Břeclav	17	39	4	22	14	9	17	0	17	0	17
Bílina	17	38	5	22	12	11	7	0	7	0	7
Slavkov u Brna	16	34	6	22	14	9	17	0	17	0	17
Jablonec nad Nisou	16	34	6	24	13	8	10	0	10	0	10
Kralupy nad Vltavou	16	32	4	20	15	9	17	0	17	0	17
Nový Bor	16	38	2	30	12	6	15	0	15	0	15
Mnichovo Hradiště	16	35	5	22	14	8	21	0	21	0	21
Roudnice nad Labem	16	39	4	20	15	9	32	0	32	0	32
Most	16	28	6	19	15	11	14	0	14	0	14
Tanvald	15	34	2	23	14	7	9	0	9	0	9
Odry	15	32	2	20	12	8	9	0	9	0	9
Železný Brod	15	35	4	18	14	10	10	0	10	0	10
Holešov	15	33	7	22	12	9	18	0	18	0	18
Rožnov pod Radhoštěm	15	33	5	19	13	9	8	0	8	0	8
Bílovec	15	43	3	28	10	6	11	0	11	0	11
Nové Město nad Metují	15	35	5	18	13	9	12	0	12	0	12
Králíky	15	22	7	20	15	9	4	0	4	0	4
Hlučín	14	29	4	18	14	8	14	0	14	0	14
Pohořelice	14	33	4	18	12	9	12	0	12	0	12
Mohelnice	14	28	2	19	13	9	13	0	13	0	13
Jablunkov	14	42	3	18	12	7	11	0	11	0	11
Neratovice	14	38	2	22	7	4	11	0	11	0	11
Nový Jičín	14	20	3	18	14	9	15	0	15	0	15

ORP	Doba dojezdu						Počet obcí				
	Průměr	Maxim. doba	Minim. doba	Horní kvartil	Medián	Dolní kvartil	Se spojem na 8. hodinu	Bez spoje na 8. hodinu	Se spojem mezi 8. a 15. hodinou	Bez spoje mezi 8. a 15. hodinu	Celkem
Bystřice pod Hostýnem	13	32	4	17	9	7	13	0	13	0	13
Nový Bydžov	13	25	3	17	13	9	22	0	22	0	22
Český Brod	13	27	4	16	12	8	23	0	23	0	23
Aš	13	26	3	22	11	4	4	0	4	0	4
Kuřim	12	29	3	14	10	7	9	0	9	0	9
Holice	11	30	4	12	10	6	13	0	13	0	13
Česká Třebová	11	16	6	15	11	7	4	0	4	0	4
Karviná	11	15	7	15	10	7	3	0	3	0	3
Orlová	11	18	3	18	11	3	2	0	2	0	2
Lysá nad Labem	10	18	6	13	10	7	8	0	8	0	8
Nová Paka	9	15	5	13	9	6	4	0	4	0	4
Havířov	8	10	7	9	7	7	4	0	4	0	4
Bohumín	8	9	6	9	8	6	2	0	2	0	2
Frenštát pod Radhoštěm	7	11	5	8	7	6	5	0	5	0	5
Český Těšín	6	6	6	6	6	6	1	0	1	0	1

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují.

Tabulka 8.10: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí Prahy

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Škvorec	50	12	19	24
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Vyšehořovice	48	12	22	21
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Konětopy	46	2	26	26
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Sudovo Hlavno	45	3	27	26
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Zlatá	44	7	17	21
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Veliká Ves	41	8	19	22
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Káraný	38	4	24	21
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Dobročovice	37	7	16	15
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Dřísy	36	8	24	22
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Květnice	36	10	15	14
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Lázně Toušeň	35	22	20	17
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Lhota	33	2	23	22
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Máslovice	33	9	17	16
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Sibřina	33	15	13	15
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Nový Vestec	32	4	21	19

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Záryby	31	7	19	19
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Vodochody	29	9	16	14
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Horoušany	29	12	19	11
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Nová Ves	28	15	17	13
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Husinec	28	33	13	11
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Polerady	28	15	17	17
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Čelákovice	27	17	23	15
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Kostelní Hlavno	26	3	27	25
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Mratín	26	13	16	12
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Podolanka	26	34	14	12
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Úvaly	26	23	18	15
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Brázdim	26	13	15	13
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Bašť	26	13	15	10
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Mochov	25	11	25	17
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Měšice	22	21	15	10
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Sluhy	22	12	15	11
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Panenské Břežany	22	12	16	13
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Větrušice	22	10	15	11
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Svémyslice	22	9	15	10
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Předboj	21	40	18	12
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Hlavenec	21	1	25	22
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Zlonín	20	36	17	10
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Veleň	19	12	13	8
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Odolena Voda	18	25	19	13
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Hovorčovice	18	24	13	8
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Nehvizdy	18	13	20	12
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Přezletice	17	28	13	9
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	17	53	19	13
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Líbeznice	17	44	14	8
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Dřevčice	16	42	16	10
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Šestajovice	15	15	15	8
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Zeleneč	15	25	17	8
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Klíčany	14	24	15	9
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Jirny	14	26	17	9
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Bořanovice	13	44	12	6
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Jenštejn	12	24	14	7
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Sedlec	12	8	13	7
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Zápy	11	13	18	11
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Klecany	11	40	13	7
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Radonice	9	18	12	6

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Brandýs n. Labem-St. Boleslav	Zdiby	7	43	11	4
Černošice	Kamenný Přívoz	58	15	22	22
Černošice	Lety	58	10	22	26
Černošice	Buš	51	8	30	34
Černošice	Petrov	51	11	19	23
Černošice	Slapy	48	17	27	31
Černošice	Bratřínov	48	7	26	30
Černošice	Kytín	47	11	30	33
Černošice	Karlík	47	3	20	25
Černošice	Libeň	46	19	15	16
Černošice	Zahořany	45	4	27	30
Černošice	Březová-Oleško	45	9	17	19
Černošice	Okrouhlo	44	8	17	20
Černošice	Pohoří	44	5	19	24
Černošice	Bojanovice	43	10	27	26
Černošice	Hradištko	43	8	22	29
Černošice	Vonoklasy	42	3	18	23
Černošice	Jílové u Prahy	41	24	19	18
Černošice	Černolice	39	6	20	26
Černošice	Hvozdnice	39	4	22	26
Černošice	Třebotov	39	16	16	18
Černošice	Svrkyně	39	10	18	13
Černošice	Chýnice	38	7	17	11
Černošice	Zvole	38	21	15	17
Černošice	Štěchovice	38	25	24	27
Černošice	Řevnice	37	25	24	27
Černošice	Trnová	35	8	18	20
Černošice	Čisovice	35	17	24	28
Černošice	Vrané nad Vltavou	34	13	16	23
Černošice	Ohrobec	34	21	13	15
Černošice	Dobrovíz	32	11	18	11
Černošice	Dobřichovice	32	25	21	23
Černošice	Libčice nad Vltavou	32	30	16	16
Černošice	Okoř	32	16	18	16
Černošice	Choteč	31	12	15	18
Černošice	Davle	31	29	20	21
Černošice	Holubice	31	16	18	18
Černošice	Kosoř	31	12	13	14
Černošice	Číčovice	31	16	18	16
Černošice	Všenory	30	25	18	22
Černošice	Psáry	30	21	14	12

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Černošice	Mníšek pod Brdy	29	26	26	27
Černošice	Červený Újezd	28	12	21	13
Černošice	Měchenice	27	29	18	19
Černošice	Lichoceves	27	13	16	13
Černošice	Dolní Břežany	27	30	12	11
Černošice	Únětice	26	17	12	9
Černošice	Roblín	26	13	18	16
Černošice	Úholičky	25	37	14	12
Černošice	Černošice	24	27	16	15
Černošice	Jeneč	24	39	18	7
Černošice	Středokluky	24	18	17	9
Černošice	Ptice	23	7	22	10
Černošice	Tursko	23	16	17	14
Černošice	Zlatníky-Hodkovice	23	30	11	9
Černošice	Líšnice	22	18	22	21
Černošice	Úhonic	21	8	20	9
Černošice	Řitka	20	15	22	22
Černošice	Klínec	20	18	20	20
Černošice	Nučice	20	42	18	9
Černošice	Tuchoměřice	19	25	15	7
Černošice	Velké Přílepy	18	24	15	11
Černošice	Tachlovice	17	10	17	9
Černošice	Kněževes	17	16	16	7
Černošice	Drahelčice	16	8	20	7
Černošice	Zbuzany	16	27	14	8
Černošice	Hostivice	15	70	15	4
Černošice	Jíloviště	15	62	17	14
Černošice	Vestec	14	69	9	6
Černošice	Jesenice	14	58	11	5
Černošice	Statenice	13	27	13	8
Černošice	Průhonice	13	32	9	5
Černošice	Roztoky	13	56	11	7
Černošice	Dobříč	12	10	15	7
Černošice	Ořech	12	19	13	4
Černošice	Rudná	12	50	17	6
Černošice	Chýně	11	22	17	6
Černošice	Horoměřice	9	38	11	5
Černošice	Jinočany	8	31	15	5
Černošice	Chrástany	4	43	15	2
Říčany	Kaliště	77	2	29	38
Říčany	Oplany	72	5	31	36

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Říčany	Stříbrná Skalice	62	9	32	38
Říčany	Vlkančice	61	11	36	36
Říčany	Kostelec u Křížků	59	12	18	19
Říčany	Ondřejov	59	11	28	32
Říčany	Výžerky	57	7	33	33
Říčany	Černé Voděrady	56	4	27	33
Říčany	Nučice	55	5	32	32
Říčany	Hrusice	54	6	25	33
Říčany	Oleška	53	9	33	32
Říčany	Klokočná	52	6	21	22
Říčany	Prusice	52	6	31	31
Říčany	Konojedy	51	9	30	31
Říčany	Velké Popovice	51	18	21	22
Říčany	Zvánovice	50	9	26	27
Říčany	Tehov	47	8	19	19
Říčany	Petříkov	46	18	18	19
Říčany	Kunice	46	12	21	27
Říčany	Kostelec nad Černými lesy	45	13	29	27
Říčany	Jevany	44	6	27	27
Říčany	Pětihosty	43	14	26	34
Říčany	Senohraby	43	14	26	34
Říčany	Všestary	43	13	19	24
Říčany	Křenice	43	10	15	14
Říčany	Sluštice	42	9	16	19
Říčany	Štíhlce	42	8	23	22
Říčany	Mirošovice	41	12	24	32
Říčany	Doubek	41	10	20	20
Říčany	Struhařov	41	8	23	22
Říčany	Kamenice	40	17	20	18
Říčany	Mnichovice	38	14	23	29
Říčany	Popovičky	38	8	15	14
Říčany	Křížkový Újezdec	38	7	16	17
Říčany	Svojetice	37	9	22	20
Říčany	Kozojedy	37	13	25	23
Říčany	Babice	36	8	19	17
Říčany	Vyžlovka	35	19	24	21
Říčany	Sulice	35	17	17	16
Říčany	Modletice	35	14	14	12
Říčany	Strančice	34	18	18	26
Říčany	Radějovice	33	6	15	14

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Říčany	Herink	33	8	13	12
Říčany	Louňovice	32	19	23	19
Říčany	Březí	32	8	17	15
Říčany	Svěstice	31	19	17	17
Říčany	Mukařov	30	24	21	18
Říčany	Dobřejovice	29	14	12	9
Říčany	Tehovec	27	24	20	16
Říčany	Nupaky	25	10	13	10
Říčany	Říčany	18	57	16	11
Říčany	Čestlice	11	38	11	6

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují.

Tabulka 8.11: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí Brna

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Kuřim	Chudčice	34	19	13	16
Kuřim	Moravské Knínice	33	12	11	13
Kuřim	Čebín	31	18	13	15
Kuřim	Lelekovice	24	9	9	9
Kuřim	Hvozdec	19	8	12	12
Kuřim	Česká	19	35	8	8
Kuřim	Veverská Bítýška	17	10	13	10
Kuřim	Jinačovice	16	10	7	6
Kuřim	Rozdrojovice	11	10	7	5
Kuřim	Kuřim	10	42	10	9
Rosice	Stanoviště	77	5	24	38
Rosice	Újezd u Rosic	66	7	23	36
Rosice	Zbraslav	60	6	21	33
Rosice	Litostrov	59	4	18	29
Rosice	Lukovany	58	4	22	31
Rosice	Rudka	55	4	20	27
Rosice	Zakřany	53	4	19	28
Rosice	Příbram na Moravě	51	5	19	29
Rosice	Javůrek	49	4	16	28
Rosice	Zálesná Zhoř	48	8	22	29
Rosice	Domašov	45	7	19	25
Rosice	Zbýšov	44	13	18	26
Rosice	Veverské Knínice	42	11	13	18
Rosice	Říčky	41	7	16	23

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Rosice	Babice u Rosic	40	9	17	25
Rosice	Kratochvilka	38	8	16	25
Rosice	Říčany	36	15	15	19
Rosice	Vysoké Popovice	36	7	22	29
Rosice	Ostrovačice	34	14	11	18
Rosice	Přibyslavice	32	10	24	31
Rosice	Lesní Hluboké	29	11	21	28
Rosice	Zastávka	27	20	16	23
Rosice	Rosice	23	27	15	18
Rosice	Tetčice	20	14	13	19
Šlapanice	Prštice	45	10	12	20
Šlapanice	Hostěnice	40	9	16	19
Šlapanice	Ořechov	38	18	11	15
Šlapanice	Blažovice	38	18	15	13
Šlapanice	Viničné Šumice	38	15	17	19
Šlapanice	Prace	35	14	15	12
Šlapanice	Mokrá-Horákov	34	13	11	16
Šlapanice	Kanice	32	9	8	12
Šlapanice	Kobylnice	31	19	13	9
Šlapanice	Hajany	31	13	11	12
Šlapanice	Omice	30	19	11	13
Šlapanice	Pozořice	30	18	16	15
Šlapanice	Ponětovice	29	20	13	10
Šlapanice	Řícmanice	28	8	9	11
Šlapanice	Sivice	28	18	14	14
Šlapanice	Nebovidy	27	14	7	9
Šlapanice	Želešice	26	13	10	9
Šlapanice	Březina	25	9	14	15
Šlapanice	Tvarožná	24	18	13	12
Šlapanice	Velatice	24	13	11	12
Šlapanice	Kovalovice	23	20	17	16
Šlapanice	Vranov	23	16	11	12
Šlapanice	Telnice	23	19	14	10
Šlapanice	Moravany	22	14	6	6
Šlapanice	Podolí	22	12	10	8
Šlapanice	Sokolnice	21	35	13	8
Šlapanice	Radostice	20	13	11	16
Šlapanice	Silůvky	20	14	14	18
Šlapanice	Ostopovice	20	18	6	7
Šlapanice	Ochoz u Brna	20	10	12	12
Šlapanice	Popůvky	18	17	8	11
Šlapanice	Újezd u Brna	18	21	17	12

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Šlapanice	Bílovice nad Svitavou	18	24	7	7
Šlapanice	Jiřkovice	17	27	13	10
Šlapanice	Troubsko	16	25	7	9
Šlapanice	Babice nad Svitavou	15	14	11	12
Šlapanice	Šlapanice	14	102	10	8
Šlapanice	Střelice	11	18	9	12
Šlapanice	Modřice	7	206	9	6
Šlapanice	Rebešovice	6	11	11	3

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují.

Tabulka 8.12: Doba dojezdu VHD v rámci SO ORP v zázemí Plzně

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Nýřany	Hněvnice	71	4	19	23
Nýřany	Úterý	68	3	35	46
Nýřany	Blažim	65	2	30	40
Nýřany	Pernarec	65	3	22	30
Nýřany	Kaceřov	64	4	17	28
Nýřany	Černovice	60	2	20	27
Nýřany	Ostrov u Bezdržic	57	2	28	36
Nýřany	Křelovice	56	2	26	34
Nýřany	Kbelany	53	4	17	21
Nýřany	Heřmanova Huť	53	11	21	21
Nýřany	Zahrádka	52	4	20	24
Nýřany	Přehýšov	49	9	18	20
Nýřany	Rochlov	47	7	16	19
Nýřany	Blatnice	45	9	15	17
Nýřany	Nadryby	42	4	13	21
Nýřany	Kunějovice	42	1	16	17
Nýřany	Bučí	41	6	16	20
Nýřany	Krsy	39	4	30	33
Nýřany	Nekmír	36	3	15	16
Nýřany	Tatiná	36	3	13	20
Nýřany	Krašovice	35	5	15	19
Nýřany	Česká Bříza	35	4	10	12
Nýřany	Hromnice	34	7	13	15
Nýřany	Dolany	34	4	10	16
Nýřany	Trnová	32	4	13	17
Nýřany	Zruč-Senec	31	14	7	8
Nýřany	Pňovany	30	11	19	19

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Nýřany	Úherce	28	6	12	15
Nýřany	Myslinka	28	1	11	18
Nýřany	Úněšov	28	5	24	24
Nýřany	Žilov	28	3	11	16
Nýřany	Úlice	26	7	16	17
Nýřany	Druztová	26	4	7	14
Nýřany	Horní Bříza	26	27	12	11
Nýřany	Příšov	25	3	9	9
Nýřany	Všeruby	24	7	17	13
Nýřany	Újezd nade Mží	24	2	13	16
Nýřany	Plešnice	23	10	13	14
Nýřany	Čeminy	23	7	11	9
Nýřany	Ledce	22	3	9	13
Nýřany	Nýřany	21	15	12	13
Nýřany	Chotíkov	21	8	6	6
Nýřany	Zbůch	21	26	12	13
Nýřany	Líšťany	20	7	16	17
Nýřany	Bdeněves	19	8	11	10
Nýřany	Třemošná	18	31	9	6
Nýřany	Líně	18	17	8	9
Nýřany	Město Touškov	17	14	9	10
Nýřany	Nevřeň	16	7	11	11
Nýřany	Tlučná	15	23	9	9
Nýřany	Vejprnice	13	35	7	4
Nýřany	Kozolupy	11	17	9	9
Nýřany	Vochoz	8	17	7	7
Nýřany	Lochousice	0	1	22	45
Plzeň	Štěnovický Borek	45	7	11	16
Plzeň	Lhůta	40	2	11	18
Plzeň	Mokrouše	33	5	11	12
Plzeň	Tymákov	31	5	9	11
Plzeň	Chválenice	29	12	13	11
Plzeň	Nezbavětice	29	6	11	10
Plzeň	Letkov	25	10	6	7
Plzeň	Losiná	23	15	9	8
Plzeň	Nezvěstice	22	17	15	16
Plzeň	Kyšice	18	8	8	8
Plzeň	Šťáhlavy	18	17	13	12
Plzeň	Dýšina	16	9	10	10
Plzeň	Starý Plzenec	12	22	8	6
Plzeň	Chrást	12	13	9	9
Přeštice	Dolce	72	3	20	26

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Přeštice	Horšice	70	4	23	28
Přeštice	Týniště	67	3	25	31
Přeštice	Skašov	65	3	25	33
Přeštice	Netunice	57	7	14	15
Přeštice	Bolkov	54	2	25	32
Přeštice	Nebílovy	52	4	12	13
Přeštice	Buková	52	5	27	34
Přeštice	Ptenín	51	2	27	34
Přeštice	Předenice	50	10	12	17
Přeštice	Otěšice	48	5	24	31
Přeštice	Řenče	48	5	17	25
Přeštice	Kbel	47	3	27	31
Přeštice	Radkovice	46	3	21	26
Přeštice	Merklín	46	6	24	30
Přeštice	VIČÍ	44	2	25	29
Přeštice	Roupov	43	2	24	28
Přeštice	Čižice	41	7	10	14
Přeštice	Příchovice	41	5	20	23
Přeštice	Borovy	38	23	24	25
Přeštice	Soběkury	37	5	21	27
Přeštice	Nezdice	36	6	24	25
Přeštice	Lužany	35	19	22	22
Přeštice	Oplot	34	4	18	25
Přeštice	Štěnovice	31	12	8	7
Přeštice	Útušice	26	7	9	7
Přeštice	Dolní Lukavice	23	15	14	17
Přeštice	Chlumčany	23	15	13	12
Přeštice	Přeštice	18	31	18	19
Přeštice	Horní Lukavice	15	22	14	14
Stod	Kotovice	84	5	17	31
Stod	Horní Kamenice	80	4	27	30
Stod	Honezovice	77	4	26	31
Stod	Lisov	73	2	23	35
Stod	Černovice	72	3	31	38
Stod	Všekary	70	3	27	33
Stod	Střelice	69	2	21	32
Stod	Neuměř	67	3	26	31
Stod	Bukovec	66	2	32	38
Stod	Ves Touškov	63	3	21	26
Stod	Štichov	61	3	29	33
Stod	Čečovice	60	2	30	35
Stod	Kvíčovice	56	6	27	30

Název ORP	Obec	Délka trvání dojezdu na 8. hodinu ranní	Počet spojů mezi 8 a 15 hodinou	Přímá vzdálenost v km	Vzdálenost VHD v km
Stod	Hradec	50	7	21	25
Stod	Zemětice	49	4	22	30
Stod	Přestavlky	45	4	19	23
Stod	Holýšov	44	21	25	26
Stod	Líšina	42	4	21	26
Stod	Vstíř	39	4	14	18
Stod	Stod	34	21	19	21
Stod	Dnešice	29	5	16	20
Stod	Chotěšov	29	22	15	18
Stod	Nová Ves	18	4	8	9
Stod	Dobřany	17	19	10	6

Zdroj: VŠB-TU Ostrava, Databáze dopravních spojení, 2018, zpracování PROCES.

Pozn.: Výpočet je na základě platných dat, tj. jen tam kde tato spojení existují.

8.8 Příloha č. 8: Kvantifikace ekonomických dopadů ke kapitole 6

8.8.1 Podklady ke kapitole 6.1

Tabulka 8.13: Výpočet nákladů na 1 MČ v rámci kap. 6.1.2.2 – Možnost A

	Počet jednotek	Jednotka	Sazba za jednotku v Kč	Celkem v Kč
Mzdové náklady vynaložené v souvislosti se změnou názvu úřadu - úprava interních dokumentů (např. směrnice) a vzorů (např. hlavičkový papír apod.), informačních systémů a webových stránek	250	hodina	223	55 750
Služby spojené s přejmenováním úřadu, tzn. příprava nových cedulí, vizitek z důvodu změny názvu odborů, oddělení, pozic volených zástupců	1	služba	144 250	144 250
Celkem na 1 MČ				200 000

Zdroj: Vlastní výpočet

*Pozn.: Hrubá mzda na 1 hodinu ve výši 223 Kč je stanovena na základě Metodiky stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy z roku 2007 brána dle platové třídy 9 a platového stupně 9. Pro rok 2018 odpovídá dané platové třídě a platovému stupni částka 23 350 Kč. Výpočet: Mzdový náklad = hrubá mzda x 1,2 x odvody, tzn. Náklad = 23 350 x 1,2 x 1,34 = 37 546,8 Kč, po zaokrouhlení 37 547 Kč. Roční mzda/1pracovník: 37 547*12 = 450 564 Kč. Měsíční náklad na mzdu 1 pracovníka je po zaokrouhlení 37 547 Kč (37 547 Kč/168 hodin = 223 Kč).*